DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

'VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT.-EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

1951

68STE JAARGANG

INHOUD

1951

	kolom
Bestuursberichten 1, 33 65, 97, 129, 161, 193, 225, 257, 289,	321
De topografie in de oorkonde uit het jaar 1208 (R.A.U., St. Marie, Charter Inv. no. 818), door Dr. P. G. F. Vermast	3—10
De afkomst van de echtgenoote van Rochus Fransz. van Wesel, door W. Kroon . . .	11-14
Scholier, door Mr. H. Kronenberg en Jhr. H. H. Röell	14-16
Een vergeten tak van het geslacht van Lodensteyn, door Ir. J. G. Kam	16-17
Boekbespreking . . . . . 20—21; 59-61; 123—126; 313—316;	339-343
Notulen van de Algemene Vergadering,' gehouden 25' November 1950 in Pulchri Studio te 's-Gravenhage	36-38
Staat van aanwinsten	38-39
De genealogie van Slingelandt in het' Nederland's Adelsboek, door J. P. de Man	39-46
Ter Weegen, door W. J. J. C. Bijleveld	46-52
Foutieve wapens en namen in diverse bronnen: door R. T. Muschart 53—56; 90; 115—116; 150-153; 219—220;	247-251
In Memoriam C. A. van Woelderen, door W. Ph. Veeren	67
Een West-Brabantsche kwartierstaat, door J. B. W. M. van Roosmalen	68-84
De voorouders van Frederik (graaf) de Thoms, door Prof. Dr. Hans L. Stoltenberg	84-88
Donckel, door Mr. H. Kronenberg en Jhr. H. H. Röell	88-89
In Memoriam A. K. Ph. Gunderman, door H. F. Heerkens Thijssen	98-99
Aanwinstenlijst der bibliotheek . . . . . 99—102;	321~327
Poging tot opbouw van de stamreeks van het geslacht Lewe, door Jhr. Mr. M. A. Beelaerts van Blokland	103—111
Een kettinghuwelijk van 1703— 1817, (Speelman-Burger-den Ruijter-Ro(o)bol-Vermaet-Ko(c)k-van Eijk-Groeneweg), door J. P. Medema	111-115
Het geslacht Tjarda van Star(c) kenborgh (Stachouwer) 1421—1872, door' W. K. van der Veen 130-140; 162-174;	197—208
Het geslacht van Bokhoven uit het land van Heusden, door A. J. Lan Bokhoven . . .	140-150
Het geheim van een bruidegom uit den jare 1813. Genealogie van Weelderen, door' Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht	175-187
Jaarverslag 1950	195-197
De Bijbel van Joan Couck, medegedeeld door F. Kragt Hz.	208-213
De Rooms-Katholieke tak der familie In de Betouw, door Jan Verzijl	213-219
Gelderse, Overijselse en Drentse studenten te Franeker, door Dr. A. L. Heerma van Voss †	229-244
Genealogieën van Byler vóór de tweede helft van de XVIIde eeuw, door Mr. W. de Vries .	243-246
Een weinig bekende tak van het geslacht van Hardenbroek, door A. H. Drijfhout van Hooff 258-274; 294—306;	339
Von Sedlnitsky, door W. Wijnaendts van Resandt	274—285
Radio-causerieën over genealogie	290
Nederlandsche Familiepenningen, door A. 0. van Kerkwijk	291—294
De afstamming van het geslacht van Lidth de Jeude, door Jhr. Ir. O. C. A. van Lidth de Jeude	305-313
Een geval van gebruik van een familiewapen als handelsmerk door onbevoegden, door Jhr. Mr. Th. K. M. J. van Sasse van IJsselt	327-334

Korte mededelingen: Fichering Grafboeken enz. Delft 18; De Heren van Goye 18-19; Wapenhandel aan het IJ 19-20; Adelsgunst 56; Borgerink 56—57; Scholier 57; Sedlnitzky von Choltitz (Tsjechisch: Sedlnicky z Choltic) 57-59; Borgerink 116; Genealogieën van Byler vóór de tweede helft van de XVIIde eeuw 116—117; Sedlnitzky von Choltitz 117—118; De afstamming van het geslacht Siberg 118—121; De Heren van Goye 121-123: Merkwaardige afbeeldingen van het Rijkswapen 153; Het Archief der Ned. Hervormde Kerk 153— 154: Mestingh 155; Tentoonstelling „Backer-Stichting" te Amsterdam 187— 188; Speyart van Woerden 188— 190: „Donkersloot" 316-318; Het Koninklijk Zegel der Nederlanden 318; van Altena 334-336; De afstamming der familie Brantsen 336-338: Het Koninklijk Zegel der Nederlanden (afb.) 337-338.

Vragen en antwoorden: Alberts 94; Alderen 158; Alphen, van 61, 91—92, 190, 286; Andelot 251; Answick, van 255; Aytta, van 126; Baarle, van 127, 158; Ba(e)rs, de 190— 191, 252, 286; Baggen, van 21; Bannincx 93; Banning 92-93, 126; Barrevelt (, van) 21-22; Bax 190, 252; Beeftingh, van 93; Beest, van 2522254; Berg, van den 286: Beusecom, van 155; Beyer 93; Bierman 156; Block 251; Bommel, van

252, 286: Boogaerdt 28; Bos 191; Bosschaerts 224, 349-350; Bosvelt 61; Both Hendriksen 24—25; Braem 318: Brake1 (van Braeckel) 190-191, 252, 286; Brederode 126; Bre(ed) borst 255; Breen, van 93; Bronk 155; Broijel, van 288; Burg, van der 252; Bussingh 22; Bijkerk 61: Camphuys (en) 126— 127; Camphuyzen 62; Carnap, von 159, 222-223; Carolingen 62; Cate, ten 191; Clophout 63; Cock 94; Cock (Kock) 347; Coopmans 157; Coule 26; Crachtz 26; Cramer 26: Cuninghame 25; Deventer, van 191; Does, van der 191; Dons 155; Doorn, van 159-160; Dorpen, van 191; Drongelen, van 156; Duijmaer 252, 286-287; Edelinck 348; Elling 93; Elout 95; Esvelt, van 287; Ewijck, van 156, 252-253; Faes 287; Felix 22-23; Feredon 158; Floors 93; Folie, de la 93; Frix 253; Gaillard 156; Gertsen 191; Gesel, van 349; Goes, van der 220; Gossy 62; Goverts 23-24; Gratama 61; Greve 156; Greven 255-256, 319-320, 348; Haan, de 93, 95-96; Hagers 24; Halsenbergh, van 286-287; Hasselt, van 253; Hattum, van 287; Herman 93-94; Heus, de 25; Hoften, van 156; Holster 156, 253; Hoogewerff 344; Hosee 251: Hossius 345; Houten, van 156; Hoytes 287; Huffenreuter 94; Huigens 156; Hulsenbergh, van 252, 286-287: Jiskoot 157, 220—222, 287—288, 344-345; Kamp 94; Keere, van der 288; Keere(n), van der 288, 345; Keller (Kellaar) 157; Kleverskerke, van 62; Klopman 345; Kloppenburg 345-347; Klotz 25; Knegjes 256, 350—351; Kock 94; Kock (Cock) 347; Koning 25—26; Kosters 94, 157; Kruithof (f) 253; Kruyt 253; Kuttschrütter 157, 192, 319; Kuyters 224; Laar, van 't157—158; Lane, de la 222; Lange, de 26-28, 95, 127; La(n)ne, [Roussereau] de la 320; Lansinck 127; Lautenslager 157, 222; Lee, van der 96; Leeveld (Lefelt) 347; Leppe (Laeppe, Lepp, op de-, van-, de-, in de Leppe, enz.) 28; Lessering 347; Leydak 288; Linden, van der 22; Locher 347; Looy 253; Lugtermans 155; Lutsekerk 288; Lynden, van ter 288; Macaré 62; Mafficiloli (del Castelletto) 158; Mairlant, van 319; Malherbe 158; Manen, Teunissen van 349; Marinissen 253; Matelief 62; Meerte, van 95; Mendes (da Costa) 347: Middelaer 158; Middelborgh, van 347; Mil(l), van 253-254; Mithage, de (van der Muthage, van (der) Middaghe, Middach, Middag(h)) 254; Moerman 319, 347-348; Molendijk 127, 158; Montarban 255; Münninghoff 158, 192, 319: Namen, van 160; Nispen, van 256: Oerlemans 28: Oldenbanning 158; Olmius 222; Oostbree 251; Oosterveld 255; 0 (o) yen, van 255; Orjo, d' 127; Outhuys 348; Ouwelant, van den 288, 348; Ouzeel 31-32; Palm, van der 28; Pauls 319, 347-348; Paweel 61; Pellecom, van 95; Pinckeveer 255; Polder, van (de) 255; Polhemius 62-63; Pool 158; Quack 159, 222-223: Raman 159; Ravesteyn, van 159—160; Reterink 191; Reuth, van 223-224; Ridders 156; Riemsdijk, van 255; Rippens 223-224; Roelfsema 157, 222; Roelofs 96; Roosendaal 255—256, 319-320, 348; Roosmale 28; (Roussereau) de la La(n)ne 320; Schaap 128, 223; Schacht 223, 320; Schaetzen, de (Schaetzen, enz.) 95; Schagen 63; Scheepmaker 220; Schneither 28; Schoorel 22-23; Schregel, de 345-347; Sem 95, 223; Siberg 29; Siebold 63; Skurray 29, 127-128; Smeth, de 126; Soeterik 348; Spierenburg (h) (, van) 63; Spies 348; Spoelstra 128, 223; Stammeier 223; Steense], van 223; Steffens 95; Steg (e)man, 288, 345; Stipel 29—30; Stoop(e) 256; Stoopendaal 95—96; Straver 252; Strijbosch 63; Swaan 348—349; Swart, de 63; Swetselaar 349; Swol, van 63; Teunissen 'van Manen 349; Thorenvliet, van 224; Tonsbergen, van 28; Toulon, van 256: Turck 349: Udemans 253; Uylenbroek 349; Valkis 256: Vallare(a) 30; Veenendaal, van 348; Ven, van der 223-224; Verboom 256: Verhagen 63; Verhoeve 223; Verkerk 349; Vermaes 256; Versendaal, van 256: Versteeg 252; Verzijl 224; Vis 63; Visscher, de 30-31; Vitringa 128; Vos 252; Vries 157; Vroesen 63-64; Waardenburg 253; Walenburch, van 26-28, 127; Walle, van de 224, 349—350; Wambeke, van 350; Wanra(e)y, van 350: Wassenaar van Wethens 128; Water, van de 31—32; Weemeren, van 26; Weerts 224: Wegereef 350; Weldamme, van 32; Weldijk 256, 350—351; Werken, van de 160; Werven. van 62-63; Weyer, van 96; Weyn 128; Wilmers 32: Winderlingh 256, 351; Winter 24-25: Wurmesteyn, van 349; Wüste 28: Wijngaerden (Wingerden), van 224: Onbekende wapens 96, 351-352; Maçonnieke penningen 224, 352; Beroepsgenealogen (17de of begin 18de eeuw) 352: Graven van Holland 62; Kaaps Dagregister van Johan van Riebeeck 64.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, Jonkerlaan *26, Wassenaar.*

Correspondentie, bestemd voor het **Bestuur,** gelieve men te richten tot den Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, *Prins Mauritslaan* 64, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der ondertekende stukken,

Nº. 1 — LXVIIIe Jaargang — Januari 1951

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:

W. L. VAN DEN AKKER . . . . . *Hilversum. Bothalaan 3.*

W. F. C. H. Graaf ALDENBURG BENTINCK . ***De Steeg.*** *Kasteel Middachten.*

Mevrouw C. H. DE BEAUFORT geb. Baronesse VAN LYNDEN ***Leusden.*** *Huize „Den Treek".*

DR. C. L. WALTHER BOER . . . . . **'s-Gravenhage.** *Statenlaan 108a.*

D. L. BOISSEVAIN . . . . . **'s-Gravenhage.** *Rouwstraat 208.*

M. BLOEMENDAAL . . . . . *Vlaardingen.* Emmastraat *108.*

MR. G. A. BONTEKOE . . . . . ***Oosterwolde (Fr.).***

D. VAN HAERSMA BUMA (Junior-lid) . . . ***Utrecht.*** *Nieuwe Gracht 50bis.*

MR. C. CROON . . . . . **'s-Gravenhage.** ran *Soutelandelaan* 44.

W. H. DINGELDEIN . . . . . ***Denekamp.*** *Wilhelminadwarsstraat* **2.**

A. J. W. VAN DER DOES . . . . *Herveld,* ***post Andelst.*** *Huize Kleine Kapel.*

B. F. ENSCHEDÉ . . . . . ***Heemstede.*** *Huize Ipenrode, Heerenweg 73.*

Mevrouw E. FEITH geb. ANSERMET . . . **'s-Gravenhage.** *Adelheidstraat* **13.**

PROF. DR. F. C. GERRETSON . . . . . ***Utrecht.*** *Janskerkhof 11.*

L. M. J. A. VAN DER GRINTEN . . . . . ***Bilthoven.*** *Hasebroeklaan 25.*

MR. C. H. HANEGRAAFF . . . . . ***Wassenaar.*** *Rijksstraatweg 621.*

G. 'T HART . . . . . ***Rotterdam-N.*** *Bergselaan 99b.*

J. G. F. M. G. Baron VAN HÖVELL TOT WESTERFLIER **'s-Gravenhage.** *Zoutmanstraat 63b.*

IR. P. KEMPER . . . . . ***Amersfoort.*** *Utrechtseweg* 171.

MR. L. A. KESPER . . . . . ***Rijswijk (Z.H.).*** *Koninginnelaan* **4.**

C. J. KEUR . . . . . *'s-Gravenhage.* *Moerweg* 76.

P. N. J. KLUYVER . . . . . ***Haarlem.*** Baan Bl.

MR. W. J. Baron VAN LYNDEN . . . . **'s-Gravenhage.** *Rouwstraat 1.*

TH. H. DE MEESTER . . . . . ***Genua (Italië).*** *Consulaat der Nederlanden,* **Piazza Dante 8.**

JHR. C. CL. C. M. VAN NISPEN TOT SEVENAER ***Post Vorden (Gld.).*** ***Huize*** *Swideras.*

TJ. F. NOYON . . . . . **'s-Grauenhage.** *van Nijenrodestraat* 61.

MR. J. C. OOSTRIJCK . . . . . ***Amersfoort.*** ***Wyerstraat*** 14.

DRS. H. J. PRAKKE . . . . . ***Assen.*** ***Brink.***

D. ROOSEBOOM . . . . . ***Rotterdam-0.*** ***Hof*** laan 55.

H. E. G. RUYS . . . . . ***Voorburg.*** ***Westerlookade*** *32.*

IR. J. B. G. M. Ridder DE VAN DER SCHUEREN ***Zwolle.*** *Roopoort 1.*

DR. J. H. JELGERHUIS SWILDENS . . . . ***Amsterdam-W.*** *Nassaukade* 137.

G. G. TEEUWEN . . . . . ***Tegelen.*** *Huize de* Linge.

G. L. TICHELMAN . . . . . ***Overveen (N.H.).*** ***Brazilielaan*** JO.

JKVR. H. W. J. DE VAYNES VAN BKAKELL . Doorn.
Dorpsstraat 81.

MR. R. J. M. VERHEIJEN . . . *Maastricht.*
St. Hubertuslaan 21

MR. P. C. E. VOLLGRAFF . . . . . *Maastricht.*
St. Hubertuslaan 19.

MR. R. 0. H. F. WERDMÜLLER VON ELGG . *Nijmegen.*
Korte Torenweg 3[illegible].

Adresveranderingen:

F. A. BREKELMANS . . . . . *Nijmegen.*
Barbarossastraat 6.

TI-r. VAN EMSTEDE , , ... *Breda.*
Schimmelpenninckstraat 14.

G. WENDELAAR . . . . . *Maarn.*
„De Akker", Amersfoortseweg 5A.

W. A. WIJBURG JR . . . . . *Utrecht.*
Laan van Engelswier 8.

De topografie in de oorkonde uit het jaar 1208

(R.A.U., St. Marie, Charter Inv. no. 818),

door DR. P. G. F. VERMAST.

In N.L. LXVII, kol. 292, heeft Jhr. DT. Th. van Rheineck Leyssius de opvattingen van wijlen den bekenden historicus Jhr. J. J. de Geer tot Oudegein betreffende den ouden loop der rivieren IJssel en Lek, waarop onze beschouwingen zich baseerden, gemeend te moeten bestrijden. Het deed ons leed reeds geheel in den aanvang van dit artikel de studie van dien onderzoeker, wat dit betreft, bestempeld te zien als „verouderd", „phantastisch" en „wonderlijk". Dat deze qualificaties in geen enkel opzicht juist en verdiend zijn, moge blijken uit de gronden, waarop De Geer zich voor zijn meening beriep. In hoofdzaak kwamen deze neer op het volgende:

1° de oude memorie, medegedeeld door Anth. Matthaeus in zijn Fundationes et Fata ecclesiarum, ed. 1703, p. 499, en De Nobilitate, ed. 1686, p. 832, dat „den Geinschen dyck voormaels (is) geweest als den Leckendijc ende is geleyt geweest op die tijt om dat binnenlant te beschermen, ende is te weten, dat de Lecke ende den IJsse1 hier voormaels, eer den nieuwen dam (bij Hoppenesse (Klaphek)) was toegeslagen, 1 anges denvoersz. dijck liepen," etc.

2° de vermelding in het kroniekje uit 1574 van het voormalige Convent van Nazareth in het Gein, dat een zekere zuster Beatrix van Dordrecht in het Gein een huis kocht, dat stond „op den oud en dijc, daer eertijts de Lecke p1achte1oope n", hetgeen geschiedde in het jaar 1423. Tdschr. v. Gesch., Oudh. en statist. van Utrecht (v. d. Monde), 1842, p. 182.

3" de oorkonde van 12 Juli 1323, waar in de dispositie wordt gezegd: „dese elleve heemraders zullen :mitten diicgrave voerseyt alle iare den diic kueren ende scouwen .... van Ameronghcn nederwaert ten IJseldamme toe ende van IJse1dammed en Marendike toe", etc. De Lekdijk van Amerongen tot den Maarndijk beschouwde men derhalve als één geheel (niettegenstaande den in 1285 gelegden dam bij Hoppenesse), die langs één rivier liep, welke men dus oordeelde onder het toezicht van één college, het heemraadschap van den Lekdijk Bovendams, te moeten plaatsen. (R.A.U. Arch. d. Biss. no. 174.).

4". dat in 'zake de 'begrenzing van een landgoed onder Eiteren de oorkonde van 27 Mei 1122 (O.B. Sticht 1, no. 307) zegt: „quod situm est inter hos fluvios Renum et Leccam, Leccam et 1 sl am", welke grensaanduiding niet te begrijpen is, als men niet de door De Geer gegeven ouden rivierenloop aanneemt (Zie ook N.L. LXVI, kol. 276).

Hieraan kunnen wij nog toevoegen, dat bij de vele aanvallen, waaraan de stad Utrecht bloot stond, steeds weer een der voornaamste aangrijpingspunten het slot Oudegein blijkt te zijn. Veelal werd de strijd dan gevoerd langs den waterweg nl. over de Lek, waarbij men deze rivier opvoer tot nabij Oudegein. Het huis Oudegein verdedigde de Utrechtsche Lekhaven aan het Gein. Aldaar was toen een bisschoppelijke tol en het windas of overtoom, dat later naar de Nieuwe Vaart bij Vreeswijk werd overgebracht. Het eerste vernemen wij uit „Quedam narracio de Groninghe", dateerend uit 1 2 3 2, (uitg. Mr. C. Pijnacker Hordijk), waar in caput 21 (ca. 1222) vermeld wordt: „Florencius juvenis, comes Hollandie .... ab avunculo, quia pater suus Wilhelmus jam obierat, jam inducitur, ut cum navibus infinitis Leccam ascendens, ab occidente episcopatum invadit et domum episcopi cum tot a vi 11 a Gei ni incendit.

Op grond van o.a. bovenstaande gegevens heeft dan, o.i. terecht, De Geer voor het eerst de meening uitgesproken, dat de opstijgende tak van den Hollandschen IJssel, van het Klaphek tot aan den Meerndijk, eertijds „Lek" heette, een meening, die wel verre van verouderd, juist in den jongsten tijd een merkwaardige bevestiging heeft gekregen. Die bevestiging is van geheel andere zijde gekomen en ligt op het terrein der historische geografie. Door bodemonderzoek heeft Dr. T. Vink in het jaar 1926 aangetoond, dat er eens een machtig water is geweest van Wijk bij Duurstede tot Montfoort, door hem met den eigen gekozen naam „Linschotenstroom" aangeduid, waarvan onze Lek het historisch surrogaat is. De westelijk (bij het Klaphek) doorloopende arm bleek hem al vroeg verland te zijn en is pas in latere tijden door bijzondere omstandigheden (doorbraak van zee uit!) tot nieuw leven gekomen, Dit water is daarna tot hoofdstroom geworden volgens de bekende geophysische wet, dat van twee rivierarmen diegene het meeste water ontvangt, die den kortsten weg naar zee aflegt (meeste verval!). Bovendien bleek, zegt Vink, dat ten Z.W. van het gehucht 't Gooi zich de oorsprong heeft bevonden van een verbinding tusschen het stelsel van den machtigen Krommen Rijn met het gebied van den Linschotenstroom: men vindt daar een oude stroombaan. Dit zeer belangrijke onderzoek heeft Dr. Vink neergelegd in zijn uitvoerige dissertatie: „De Lekstreek", Utrecht, 1926, voorzien van duidelijke kaarten, die de rivier-ontwikkeling aangeven.

De naam Lek voor de rivier in questie is al zeer oud. Op 8 Juni 777 wordt reeds melding gemaakt van een schenking van 100 vierkante roeden grond tusschen den Hrenum (Rijn) en de Lokkia (Lek) bij Dorestad (Wijk bij Duurstede); terwijl de Commemoratio de rebus sancti Martini eveneens melding maakt van de Laca en een waard bij Dorestad inter Renum et Loccham (O.B. Sticht I, resp. no. 48 en 49, a° 777-866).

Wat stelt de heer van Rheineck Leyssius thans tegenover dit alles? Als conclusie van een uitsluitend subjectieven ge-

dachtengang geeft hij te kennen, dat het juist omgekeerd is geweest: niet de tegenwoordige IJssel heeft vroeger Lek geheeten, maar de tegenwoordige Lek, en wel van Wijk bij Duurstede tot aan Lexmond, heette oudtijds „IJssel" en liep onder dien naam door naar den Meerndijk.

Het stellen van een hypothese als hulpmiddel om tot klaarheid te komen, kan ontegenzeglijk van groot nut zijn, maar is slechts dàn verantwoord, wanneer zij rust op wetenschappelijk wel gefundeerde elementen. Zijn die niet aanwezig, dan heeft men geen h y p o t h e s e, maar vervalt tot een p h a n t a s i e, die wetenschappelijk niet als hulp- en werkmethode aanvaardbaar is.

Het door den heer van Rheineck Leyssius in N.L. LXVII, kol. 393, gestelde betoog is tè subjectief om eenige bewijskracht te bezitten; elke historisch verankerde aanwijzing, die draagpunt zou kunnen zijn van den hier ontwikkelden gedachtengang, mist men helaas. Daarom blijven wij vast houden aan De Geer en Vink.

Ten aanzien van het tweede deel van 's Schrijvers betoog en wel in hoofdzaak datgene, wa: vervat is in kol. 295, zouden wij willen volstaan met de bespreking van een paar marquante punten daaruit.

Allereerst wordt onze aandacht getrokken door de foutieve interpunctie die S. aanbrengt in de door hem geciteerde oorkonde van 1208. Wij willen afzien van het per abuis uitvallen van het woord „Reno" in den vierden regel van kol. 293, alsook van het uitvallen van de komma na „in parte meridionali", maar waar wij niet van kunnen afzien is het weglaten van de komma na „habet decimam" en het v e r p l a a t s e n van dit leesteeken na „Rabodoscote", omdat daardoor de zin van de oorkonde wordt gewijzigd. Die verandering speelt S. parten, want daardoor blijkt hij in kolom 295 geheel ten onrechte dit Rabodoscote bij het voorafgaande te trekken en aldus in de 2de alinea van kol. 295 sub 2 te spreken van: „het (W.)einde van den eigendom van den g r a a f v a n G o y e b i j R a b o d o s c o t e (R a d b o u d s c h o t e n)". Dat stààt er niet in de origineele oorkonde, die overal in plaats van door komma's door duidelijke punten als leesteekens, de bijeenhoorende zinsdeelen van andere scheidt. Door Heeringa werden die punten in het betrokken oorkondenboek, volgens gebruik, in komma's omgezet. De oorkonde zelf heeft na „habet decimam" een duidelijke „punt", evenzo0 na „Wersam", zoodat „de Rabososcote usque Wersam" bij elkaar hooren, zooals „de veteri Reno usque Marremunde" ook bij elkaar hooren en „Wersam" n i et gekoppeld kan worden aan „Marremunde", gelijk S. doet, om daaruit dan een geheel onjuiste conclusie te trekken, zooals hieronder nader zal blijken. Veel ernstiger is het evenwel, dat S. in zijn verdere betoog twee cardinale vergissingen begaat, die doodelijk zijn voor zijn geheele conceptie. Ten eerste houdt S. den in de oorkonde genoemden vetus Renus voor den Ouden (d.i. Leidschen) Rijn, waarvan de Maarne weleer een zijtak was. Met vetus Renus wordt in de oorkonde van 1208 een geheel andere rivier bedoeld en wel de Rijntak, die, ontsproten aan den (Krommen) Rijn ter hoogte van Vechten, aanvankelijk zijn loop stadswaarts richtte, doch niet ver van de Tolsteeg met een scherpe lus zijn richting wendde naar het Zuiden. Het was diè Rijntak, wiens bedding meer naar het Zuiden, ten deele, vergraven werd tot het middenvak van den Vaartschen Rijn en die verderop langs Oudegein en Rijnvoerde het Gein bereikte en dan langs den Randdijk (= Ran-dijk = Rijndijk) stroomde om ten slotte bij Eiteren in den IJssel uit te monden. Wij achten ons ontslagen dezen

rivierloop nader te bespreken, men zie daarvoor behalve bij De Geer (1861) o.a. Heeringa, Jaarboekje Oud-Utrecht 1924, p. 1 sqq. en laatstelijk Prof. Immink: Iets over den Rijnloop in Utrecht, Maandbl. Oud-Utrecht, 1946, p. 53, met kaart. Deze Rijntak brengt ons in zijn Randdijk-gedeelte onmiddellijk in het topografische gebied van de oorkonde van 1208 en geeft dè aanknooping voor de plaatsbepaling van een deel der daar genoemde tienden van St. Marie, zooals wij zullen zien.

Een nog ergere vergissing wordt gemaakt door de geopperde conjectuur ten aanzien van het in de oorkonde voorkomende woord „Wersam", nl. deze, dat dit woord een verschrijving zou zijn voor „Wurdam", waarbij S. zich dan afvraagt — en nu citeeren wij letterlijk — „of wij hier niet een mogelijk reeds zeer oude copiëerfout mogen aannemen". Dit lezend, hebben wij ons toch even de oogen uitgewreven. Immers geen c o p i e, maar de oorspronkelijke, echte en onvervalschte oorkonde lag vroeger en ligt thans nogmaals naast ons; uitsluitend dààrop fundeerden wij onze beschouwingen. Bedoeld charter is wel een der fraaist geschreven oorkonden uit dien tijd, die wij kennen, vervat in uitzonderlijk groote en duidelijke letters. In haar 18 regels vertoont zij zelts niet één schrijffout. Het volkomen gave, zeer volumineuse zegel in witte was van bisschop Theodericus (van der Are) is nog aanwezig. Het eerste woord van den 1 lden regel is het bewuste woord „Wersam", zéér duidelijk geschreven; eenige leesfout is voikomen buitengesloten. Overigens is de schenking in het charter van 1208 ook opgenomen in het cartularium van het kapittel van St. Marie (Liber pilosus, inv. no. 1, p. 94 en in het pars II litterarum majoris officii St. Marie, inv. no. 7II, f". 97; overal staat Wersam. Met Wersa of Werse wordt hier zonder twijfel bedoeld: de Wiers, een plaatsaanduiding, die ook hier volkomen past in de topografie van de oorkonde en die wij daar ten Luiden van den Oudegeinschen polder heden ten dage nog kennen als de Wiers-steeg, het huis te Wiers, het Wiersche veld en Wierscher broek. Datzelfde woord Werse treft men ook aan in een slechts 9 jaren jongere oorkonde van omstreeks 27 Juli 1217 (O.B.U. II, no. 647) bij de grensafbakening van de nieuw opgerichte parochie het G e i n, waarop wij hieronder nog moeten terugkomen. Er is hier niet de allerminste aanleiding tot het maken van een conjectuur, nòch ten aanzien van de lezing, nòch ten aanzien van den uitleg van het woord „Wersam".

De heer van Rheineck Leyssius heeft dus door middel van:

1°. een ongeoorloofde verplaatsing van een leesteeken in het O.B.U. II, no. 586 (welke afdruk ter plaatse geheel met de interpunctie van de oorspronkelijke oorkonde overeenstemt) en het daarop berustende samenkoppelen van heterogene zinsdeelen,
2°. een onjuiste samenkoppeling van Wersam en Marremunde,
3°. het verkeerdelijk interpreteeren van „Wersa" als „Woerden", dat (nl. Woerden) westelijk van Marremunde gelegen is, waadoor S. den bekenden belendingsregel, dat in de (oude) charters eerst de boven-belending (O. en Z.) en daarna de beneden-belending (W. en N.) pleegt gegeven te worden, geweld heeft aangedaan,
4°. de onjuiste interpretatie betreffende den in de oorkonde vermelden vetus Renus,
5°. de onjuiste theorie betreffende de ligging van Rabososcote, waarop wij hieronder zullen terugkomen,

het kapittel van St. Marie aan een complex tienden willen helpen in een gebied, waar, voorzoover wij weten, de Heeren van dat kapittel nimmer t i e n d e n hebben bezeten.

Wij zijn zoo gelukkig de ligging van de in de oorkonde van 1208 geschonken novale en de oudere, globaal als decimae contiguae aangeduide tienden, nauwkeurig te kunnen aanwijzen.

De hier bedoelde tienden van St. Marie zijn door de eeuwen heen tot de laatste dagen van het bestaan van het kapittel in diens bezit gebleven en in de oorkonden is hun geschiedenis op den voet te volgen, ja zij zijn, na de opheffing van het kapittel in 1811 toen de kapittelgoederen met het Staatsdomein vereenigd werden, tot zelfs in onze dagen, d.w.z. tot de afschaffing van het tiendrecht, in hun geheel blijven bestaan. Eenige vervreemding door het kapittel heeft niet plaats gevonden. In den loop der tijden heeft dit college daarvan kaarten laten vervaardigen, Daardoor weten wij, dat al de in de oorkonde van 1208 vermelde tienden, nl. de toen geschonken novalia en de oudere decimae contiguae, bestonden uit twee afzonder1ijke, smalle, langgerekte complexen, nl. een oostelijke groep, die zich van de Lek uit in noordwestelijke richting over het Goye uitstrekte tot Oud-Wulven toe, ter linkerzijde begrensd door de Goyer- en Houtensche wetering, en ter rechterzijde door ongeveer de huidige oostgrens van de gemeente Houten en zich aan die zijde uitstrekkend tot het Vechter- en Oudwulverbroek. De decimae contiguae van dèze groep lagen aan de noordzijde van het stroomgebied van de oude Goyerwetering, in de gemeente Houten. Het westelijke tiend-complex strekte zich uit langs b e i d e oevers van den huidigen IJssel, op den linkeroever tot bij het huidige dorp Achtersloot en op den rechteroever tot aan Achthoven. 'Beide tiend-complexen stonden in g een èn k e 1 geografisch verband met elkaar.

Van het tiend-complex Goye bestaat een gekleurde kaart uit het jaar 1640, vervaardigd door den landmeter J. van Diepenem met een bijbehoorende uitvoerige beschrijving. Wij bespraken dit reeds in N.L. LXVI, k. 310 en 311, terwijl wij in k. 305 aantoonden, dat het complex uit 3 verschillende categorieën *van* tienden bestond, nl. de in 1208 geschonken jongste novalia; 2° de oudere novalia; 3° de oude landtienden; beide laatste categorieën behooren tot de in de oorkonde van 1208 globaal genoemde decimae contiguae. Tot de eerste categorie behoorden de aan den noordelijken oever grenzende L e k - n o v a 1 i a. Dat betrof van het geheele complex-Goye alléén het tiendblok Kijckoverdijck, later verdeeld in het Overste Kijckoverdijck en het Nederste Kijckoverdijck. Alleen dit tiendblok, een weerdtiend, grensde aan de Lek. Van dit tiendblok, dat ruwweg den vorm van een rechthoek had, worden in de oorkonde van 1208 drie van de vier grenzen genoemd, en wel als zuidoostelijke grens de „stega, que dividit" enz. met haar verlengstuk over de Lekwaard; de zuidwestelijke grens werd door de Lek gevormd, en wel vanaf de „stega" voornoemd tot even vóór paal 79 in de Lek, ter plaatse van de huidige grensscheiding tusschen de gemeenten Wijk bij Duurstede en Schalkwijk; als noordoostelijke grens wordt aangegeven: de grens van het allodiale goed van den graaf van Goie; dat was de oudtijds hier loopende Goyerwetering, thans nog slechts een sloot en daartoe geleidelijk vervallen na het leggen van den Gijntgensdam (vroeger Geelkynsdam, heeft niets te doen met „Gijn of Gein"). Genoemd water stroomde toen van den Dwarsdijk (de Stega) naar de plaats, waar te eeniger tijd de Gijntgensdam werd geslagen, die lag dáár, waar nu de Souwendijk,

Kapelleweg, Utrechtsche afweg en Nachtdijk elkaar kruisen. De vierde, niet in de oorkonde van 1208 genoemde, noordwestelijke grens blijkt uit de tiendkaart juist de tegenwoordige scheiding tusschen de gemeenten Wijk bij Duurstede en Schalkwijk te zijn, van den Gijntgensdam tot in de Lek. De tiendgrens langs de noordzijde van de Lek was dus maar kort, niet meer dan 1½ K.M. lang; over de zuidzijde van de Lek strekte dit blok zich n i et uit. Van de 17 blokken, waaruit het geheele complex bestond, behoorden dus 16 blokken tot de in de oorkonde genoemde decimae contiguae.

Voor het IJssel-tiendcomplex deed het kapittel in den jare 1700 een kaart maken door den landmeter Justus van Broeckhuysen (inv. St. Marie, no. 809). Ook deze gaf daarbij een detail-beschrijving, zij het minder uitvoerig als zijn collega van Diepenem had gedaan. Daaruit zien we, dat hier het geheele complex bestond uit 20 tiendblokken, waarin men eveneens de 3 hooger genoemde categorieën kan herkennen: ook deze blokken brachten wij, voor een duidelijk overzicht, *over* op de topografische kaart 1 : 50.000. Op den zuidelijken IJsseloever beginnen deze tienden, bij de Loslote, met een westelijk deel van den Looye-tiend en strekken zich benedenwaarts langs dien IJsseloever uit tot vlak bij het dorp Achtersloot, op eenigen afstand van de Heswikerwende (nu de Heeswijkerkade) , het tusschenliggende terrein was toen wellicht nog niet drooggevallen broekland (in 1208). Dit waren de jonge novalia, die eenerzijds door den huidigen IJssel. anderzijds door resp. den Lagen dijk en Ouwelandschen dijk werden begrensd en aan wier westzijde hier en daar decimae contiguae aansloten, op hun beurt naar het westen begrensd door den Hoogen Biezendijk en den Achterslooterdijk. Aan de noordzijde van den IJssel was de toestand ingewikkelder. Beginnen wij eerst met de jonge novalia, gelegen „de veteri Reno usque Marremunde", welke uitdrukking behoort bij „in parte septentrionali secus Islam". Over dien afstand strekten de tienden zich in één aaneengesloten rij uit van den Randdijk tot even voorbij den Meerndijk (het dorp Achthoven). Oostelijk werden zij eveneens begrensd door decimae contiguae, wier oostgrens de IJsselwetering was. In het zuidelijke gedeelte van dezen (nl. noordelijken) IJsseloever bezat het kapittel het oostelijk deel van den straks genoemden Looyetiend benevens den bloktiend van het Gein (ten Z. van het Gein) tot aan de Wersa (Wiers), welk laatste tiendblok ter weerskanten van den Ouden Geinschen dijk, hiervoor genoemd, lag. Herinneren wij ons thans, dat die Oude Geinsche dijk een L e k d ij k was in de 13de eeuw, dan vinden wij hier de in het charter van 1208 geschonken novalia „in parte septentrionali secus Leccam" en wel „de Rabodoscote usque Wersam" terug. Zij lagen in 1208 niet langs den IJ s s e 1, maar langs den noordelijken oever van een destijds tot de L e k behoorend riviervak. De boven-belending, die bij de beneden-belending-Wersa hoorde, het in de combinatie usque Wersam genoemde Ra bodosco t e moet dus gelegen hebben vlak bij het oostelijke deel van den Looye-bloktiend, bij het huidige Klaphek, en derhalve aan of dichtbij den noordoever van de huidige rivier d e L e k.

Opmerkelijk is, dat men in de vermelde tiend-begrenzingen in de oorkonde van 1208 een schijnbaar hiaat aantreft en wel van Wersa (de Wiers) tot den vetus Renus (den Randdijk), terwijl het kapittel daar ongetwijfeld de tienden bezat en wel het noordelijke deel van het tiendblok Geyn en Hoogeweert en het Riplikerweert-blok. De oplossing van deze moeilijkheid brengt ons de oorkonde van omstreeks 27 Juli 1217 (O.B.U. 11, no. 647). De bisschop geeft daarin ver-

gunning tot het bouwen van een nieuwe kerk bij het G e i n en om nu de oude rechten van het kapittel van St. Marie, dat al vóór dien het patronaatsrecht van de oude kerk te Eiteren bezat, niet te verkorten, schenkt de bisschop het patronaatsrecht van de nieuwe kerk ook aan voormeld kapittel. De nieuwe kerk stond binnen de grenzen van de moeder-parochie Eiteren, die o.a. het Gein en het noordelijk deel van den Geinpolder omvatte. Dáár bezat m.a.w. het kapittel al v a n o u d s de kerktienden, die precies het bovenvermelde hiaat opvullen en bij het charter van 1208 niet meer geschonken behoefden te worden en daarom niet afzonderlijk vermeld werden. Zij waren begrepen onder den passus ,,in quibus ex antiquo noscuntur decimas habere contiguas".

Nog een opheldering meenen wij te moeten geven. In dit IJssel-Lekgebied bij het Klaphek staan wij voor een ingewikkelden toestand met betrekking tot de onderlinge verhouding van beide rivieren. De tienden om de Loslote worden in de oorkonde van 1208 gezegd te liggen op den zuidelijken IJsseloever, de tienden daar recht tegenover, nl. de Rabodoscote usque Wersam, daarentegen liggen on den noordelijken Lekoever, terwijl de Looye-tiend zoowel links als rechts van den huidigen IJssel zich blijkt te strekken. Hoe kan dat nu? In de eerste plaats moet er aan gedacht worden, dat wij ons in deze omgeving in een echt overstroomingsgebied bevinden. Het is dan ook geen wonder, dat het heele gebied tusschen het Gein en Vianen bekend stond onder den naam ,,Hel", hetgeen op water duidt. Hier waren de waterstaats-verhoudingen aan het begin der 13de eeuw al zóó grondig bedorven, dat de loop van IJssel en Lek ter plaatse niet goed meer te ontwarren was. Dat blijkt uit de reeds vermelde oude memorie bij Anth. Matthaeus, waar het immers heet, dat de L e c k e ende den IJ s s e l hier (d.i. bij den Geinschen- alias Lekdijk) voormaels, eer den nieuwen Dam werd geslagen, l a n g es den voer s z. dij c k liepen. Beide rivieren stroomden dus naast elkaar en in den geest van de oorkonde van 1208 is dat dan wel zóó te verstaan, dat links de IJssel liep en rechts de Lek: verderop liepen deze wateren dan vermoedelijk dooreen of misschien ineen, omdat. volgens de kaart van Broeckhuysen, de IJsselwetering zich ongeveer tegenover Eiteren ter r e c h t e r z ij d e weer uit dit gewirwar los maakte. Daarna stroomde zij dan aanvankelijk in een richting loodrecht op den huidigen IJssel om weer spoedig met een rechthoekigen bocht eveneens naar het noordwesten om te buigen en tot de Meern verder parallel met dien IJssel zijn weg te vervolgen. In het bijzonder schijnt in den aanvang der 13de eeuw de waterstaatstoestand nog meer verwikkeld te zijn geworden, wat blijken kan uit den inhoud van het hoogergenoemde charter van omstreeks 27 Juli 1217. Bisschop Otto geeft daarin aan eenige parochianen van Eiteren en Vreeswijk vergunning om aan het Gein een nieuwe kerk te bouwen, omdat bedoelde lieden ,,propter difficultatem vie et impedimenturn aque" belet werden hun vroegere eigen parochiekerken te bezoeken. Aan de nieuwe, uit de moederparochie Eiteren gelichte, parochie het Gein wordt een deel toegevoegd van de toen reeds bestaande parochie Vreeswijk. Uit de omstandigheid, dat St. Marie alleen collator werd van de nieuwe kerk in het Gein, zou afgeleid kunnen worden, dat het toegevoegde Vreeswijksche deel slechts klein is geweest. De Vreeswijker parochianen, die bij het Gein werden gevoegd, moeten vóór 1217 een gevaarlijk water gekregen hebben tusschen zichzelf en het overige deel der oude parochie Vreeswijk.

Thans rest ons nog het ,,ernstig bezwaar tegen een deel van (onze) interpretatie", zooals dat vervat is in de 1ste en

2de alinea van k. 294 van 's Schrijvers betoog, te weerleggen. S. voert aan, dat wij de zinsnede ,,ex utraque parte ripe" in de oorkonde van 1208 niet alleen op ,,secus Islam", maar ook op de woorden ,,secus Leccam" zouden hebben doen slaan en dat wij hiermede een tiendschenking ook op den zuidelijken Lekoever hebben ingevoerd om daarvan vervolgens het verleenen van een ,,ripaticum" aldaar af te leiden. Wel verrast waren wij dit te lezen, omdat wij ons niet goed konden voorstellen een dergelijke onjuistheid te hebben neergeschreven. Niemand is er echter tegen gevrijwaard om niet eens een lapsus calami te laten ontvlieden, die hem, tegen elke bedoeling in, verkeerde dingen laat zeggen, Wij hebben daarom naarstig de nu al eenige jaren geleden geschreven passages, die wij aan het charter van 1208 wijdden (N.L. LXVI, k. 273 sqq. en k. 305 sqq.), herlezen. Wij meenen n e r g e n s tot uitdrukking gebracht te hebben, dat onder de in het charter bedoelde tienden ook tienden werden begrepen aan den z u i d o e v e r van de L e k. Dat was ook dáárom hoogst onwaarschijnlijk, omdat ons blijkens het vermelde in kol. 311 de tiendkaart van den landmeter van Diepenem bekend was en deze kaart duidelijk uitwijst, dat het kapittel van St. Marie op dien z u i d o e v e r g é é n t i e n d en bezat. Bovendien, waar wij over de tienden van St. Marie spraken, hebben wij deze n e r g e n s in verband gebracht met een ripaticum. De gewraakte interpretatie b e s t a a t d u s n i e t e n d e d o o r d e n S. d a a r t e g e n g e richte philippica moet o.i. op een vergissing berusten. Nu leert de oorkonde van 1208 ons, dat naast zekere tienden de Heeren van Goye in datzelfde gebied ook hun allodiale land hadden liqgen en wij toonden aan, dat dit alles tezamen lag in het gebied van de oude gouw Isla et Lake, waar de Heeren van Goye eens ,,graaf" waren, d.i. de jurisdictie bezaten. Wij bespraken toen (k. 275 en 276) de ligging van deze gouw en in verband met de uitbreiding dàárvan wezen wij er in k. 275 op, dat hiertoe ook het Lek-ripaticum behoort gerekend te worden, hetgeen is af te leiden uit de belangen, die de Heeren van Goye hadden op den z u i d o e v e r v a n d e L e k o.a. te Hagenstein, waar zij allodiaal goed hadden, en verder te Everdingen, Golberdingen etc. De bedoeling was o.a. aan te toonen, dat dit land tot Lake et Isla behoorde en niet tot het graafschap Teisterbant moest qerekend worden. Maar dit alles had, zooals overduidelijk zal zijn, n i e t s te maken met een tiendschenking. Het ripaticum is immers een complex rechten, samenhangend met het stroomregale en de houder hiervan (de Koning c.q. de Keizer) kon dus ripaticum uitgeven, waaronder vele dingen konden vallen als b.v. tolrechten, doch niet novalia, want deze waren gebonden aan het algemeen tiendbezit van den Bisschop. De Bisschop van Utrecht had in beginsel recht op alle novalia in zijn bisdom, welke niet binnen eenige parochie gelegen waren (J. Kosters, Het oude tiendrecht. Diss. Leiden, 1899, p. 78): hij kon deze in leen of anderszins uitgeven en dit is bij het charter van 1208 aan de zuidzijde van de Lek niet geschied.

Kortom wij meenen, dat bij ons geen enkel argument te vinden is, dat de door S. naar voren gebrachte en gewraakte ,,interpretatie" dekt.

Summa summarum: in nagenoeg geen enkel opzicht kunnen wij de bedenkingen door den Heer van Rheineck Leyssius in N.L. LXVII, k. 292/296 geopperd, onderschrijven. In het bijzonder willen wij er op wijzen, dat het doortrekken van de Westgrens van de ,,heerlijkheid Goye" voorbij Vechten- en Wulverbroek en Wulven, laat staan tot aan ,,Woerden", een onjuistheid, een door niets te staven suppositie, is.

De afkomst van de echtgenoote van Rochus Fransz. van Wesel,

door W. KROON.

De verdienstelijke historieschrijver M. Balen, die zijn „Beschrijvinge der stad Dordrecht" besluit met een serie genealogieën van uitgestorven en tijdens zijn leven aldaar nog woonachtige aanzienlijke geslachten, schijnt met de herkomst van de vrouw van *Rochus Fransz. van Wesel* niet bekend te zijn geweest.

In den boom van de Van Wesels noemt hij haar Agatha *van Merken,* terwijl hij haar in dien van de Van Haerlems als *Aletta van der Velden* betitelt, welke laatste naam wel op een vergissing zal berusten.

Heeft deze tegenstrijdigheid er wellicht toe bijgedragen om een 18de-eeuwschen nakomeling te verleiden tot het maken van een voor haar verre van galante kantteekening in zijn exemplaar van Balen? Het heeft er allen schijn van, want mijn — helaas ten gevolge van de oorlogshandelingen in 1945 verloren gegaan — exemplaar wist betreffende Agatha van Merken te vertellen, dat zij een weduwe was „van niet geliicke allures", hetqeen voor zichzelf spreekt!

Een geïnteresseerde trachtte door het stellen van een vraag in „De Navorscher" van 1905 achter de waarheid te komen. wees op het tegenstrijdige van de beide namen, doch, voor zoover mij bekend, kwam hierop nooit eeniq antwoord.

Nu komen Rochus van Wesel en zijn echtgenoote voor in de oudere kwartieren van menig geslacht, in verband waarmede het instellen van een onderzoek naar haar afkomst mij niet ondienstig voorkwam [1]).

Ten tijde van Balen (2de helft 17de eeuw) werd de Dordtsche familie *Van Wesel* beschouwd als één stam te zijn met een ongeveer gelijknamig adellijk geslacht, dat waarschijnlijk afkomstiq was uit het Markgraafschap Antwerpen.

Nu vertelt Balen ons wel, dat de stamvader van de Dordtsche Van Wesels, waarvan twee takken zich naar het bezit van een polder *Van den Honert* noemden, *Thomas Cleysz.,* als eerste van zijn familie uit Brabant naar Dordrecht was aekomen en zich aldaar — waarschijnlijk tegen het eind van de 15de of het begin van de 16de eeuw -- gevestigd had, maar..... zijn plaats van herkomst noemt hij helaas niet, zoodat een en ander niet te verifieeren is. Wel geeft hij enkele bijzonderheden over zijn vader en grootvader, die dan respectievelijk in 1495 en 1459 zouden hebben aeleefd, doch ook deze zijn niet bevrediqend. Een oude Hs-genealogie geeft hem tot moeder *Machteld van Berchem* en tot grootmoeder *Gerardina van der Zenne, Heer Geldorpsdr.,* echter wederom zonder plaatsnamen te noemen. Vast staat slechts, dat de familie dadelijk prominent was!

Op grond van bovenqenoemde afstamming veranderde de Oudraad *Jacob van Wesel* zijn naam in *Van Wesele,* doch zijn eenige zoon, Mr. *dnfhony van Wesele,* vrijheer van de hofstad en baronie van Haerlem genaamd Oud-Haerlem, heer van Kortenbosch, liet bij zijn echtgenoote, *Cornelia Fannius van Oud-Haerlem* slechts dochters na, zoodat de wijziging van den naam weinig effect had [2]).

Zijn verre neef, Mr. *Johan van den Honert,* voerde een en ander nog verder door en werd op zijn verzoek in 1722 bij open brieven door Keizer Karel VI tot baron verheven, en wel op grond van zijn afstamming uit het Brabantsche geslacht Van Wesele [3]). Aan deze verheffing was de conditie verbonden, dat de nieuwe baron zijn titel zou hechten aan eenig goed of heerlijkheid, gelegen in de Nederlanden „sous la domination de Sa Majesté Imperiale et Catholique" en eerst nà het verkrijgen van zoodanige goederen (Piétrebas. Rèves en Ruart) kon Van den Honert zijn titel voeren.

Maar, evenmin als zijn verren neef bracht het bovengenoemde hem geluk. Van zijn talrijk kroost overleefde hem slechts een dochter *Anna,* die gehuwd was met *Jan Karel* baron *van Eck,* heer van Litzau en Nergena, ambtsjonker van Ede, richter en burgemeester van Wageningen en gedeputeerde van H.H.M., uit welk huwelijk geen kinderen werden geboren.

Nadien werden door de overige familieleden geen *verzoeken* tot erkenninq of verheffing ingediend. De oudste tak van de Van den Honerts (afstammende van *Thomas* en *Ida de Jonqe van Baertwijck)* stierf in de 18de eeuw reeds uit, van de Van Wesels (afstammende van *Evert* en *Anna Rolandus*) overleed de laatste mannelijke nakomeling, Dr. *Johannes Offo Conrades van Wesel,* den 9den Februari 1880 te Ede (Gelderland) op zijn buiten Heesterheide [4]), terwijl van de ionqere tak van de Van den Honerts (afstammende van *Pieter* en *Helena Mol)* ook thans nog manlijke afstammelingen bestaan.

Om nu op *Rochus Fransz.* en zijn echtgenoote terug te komen, zijn moeder was een *Van Haerlem,* zijn grootmoeder een dochter van den Dordtschen burgemeester *Frans Florisz. van Toll* en zijn overgrootmoeder een *Van Slingelandt,* welke families niet alleen tot de aanzienlijkste van Dordrecht behoorden, maar evenals de Van Wesels van adellijke afkomst beweerden te zijn.

In Juni 1613 werd hij in de Augustijnerkerk begraven, nadat zoowel in deze als in de Groote kerk voor hem was geluid. In zijn geboortestad was *Rochus Fransz.* stellig een bekend man, terwijl zijn vrouw aldaar een vreemdelinge was, wier familienaam voor de inwoners van de eerste stad van Holland geen bekenden klank had. Waarschijnlijk heeft dit, *evenals* het verhaspelen van haar naam, er toe bijgedragen, dat men haar later als iemand van mindere afkomst is gaan beschouwen.

24 Januari 1588 wordt het huwelijk te Dordt voltrokken, bij welke gelegenheid de bruid staat ingeschreven als *defken van Morckeldr.* van Amsterdam, weduwe van *Goeuaerf Oliviersz.* Bij den doop *van* het eerste kind heet *zij* echter weer *Aeffken van Mercken,* welke naam, zooals dadelijk zal

---

1) Zie The New York Genealogioal and Biographical Record, 7937, blz. 28, waar Ir. William Hoffmann haar in zijn artikel over *Cornelia van Wesel* en haar derden echtgenoot, die in Nieuw-Nederland woonden, *Aefken Hendricksdr. van Morkel* noemt,. Als aanvulling on zijn beschouwing over do voorouders van *Cornelia van* Wesel zij het mij vergund op te merken, dat *Margrieta de Vries, de* echtgenoote van den dijkgraaf *Rochus van Wesel,* in December 1626 te Dordt werd gedoopt, als dr. van *Sijmon Cornelisz.* de *Vries* en *Maria Jacobs van Gijzen.* Haar moeder was dus stellig geen Walen. In een codicil tot een testament van *Symon de Vries* en zijn echtgenoote, gepasseerd voor den notaris Pieter van Bekesteyn te 's-Gravenhage, waarbij *Margrieta* de *Vries* cn haar man worden genoemd, heet de moeder plotseling Jouffr. *Maria Balthazars* (no. 726, f. 77, 29 Aug, 1671). Was dit misschien de tweede vrouw van Symon Cornelisz.?

2) Van zijn drie dochters waren er twee gehuwd, een met *Scholten van Aschat* en een met *Van Gelê Twcnt.* Een kleinzoon van deze laatste, *Abraham Jacob Twent,* werd bij testament graaf van Roosenburg en zijn tak leeft voort in Frankrijk.

3) Zie Nobiliairc des Pays-Bas ct ducomté de Bourgo gn e, Leuven, chez Jean Jacobs, 1760. De stamreeks vangt daar aan met „*Thomas de Wesele,* Gentilhomme Brabançon, qui avoit épousè à Dort *Christine van Slingelant*".

4) Dr. *Johannes Otto Conrades van Wesel* werd geboreu te Westbroek 28 Januari 1815 als zoon van Ds, *Evert Jacob* en *Berendina Margaretha Wolterbeek.*

blijken, haar werkelijken familienaam het dichtst benadert.

Haar eerste man zal haar te Amsterdam hebben leeren kennen, daar zij aldaar op den 3den Februari 1579 aanteekenen, bij welke gelegenheid de bruidegom compareert als *Govert Oliviersz.,* doch de acte onderteekent met zijn vollen naam, G. *Oliviersz. van der Velde,* en de bruid als *Aefken Hendricksdr. van Marcken,* maar onderteekent met *Aefken Heindrickx.* Haar vader *Hendrick* van *Marcken* assisteert zijn dochter en teekent de acte met *Hendrick van Marcken.*

Nu leefden er toentertijd in Amsterdam twee families *Van Marcken,* die volgens Elias niet verwant waren, maar dank zij het Inbrengregister van de Amsterdamsche Weeskamer kan ik bewijzen tot welke van de twee Aefken of Eva behoorde.

28 Juni 1561 heeft *Hendrick van Marcken* „zijnen acht kinderen", waaronder „*Aef* out 8 jaren, daer moeder off was *Mary Lubbertsdr.* van hoore voorsz. moeders erfve elcx de somme van ellf hondert karolus guldenen eens" bewezen, dus tezamen een bedrag van acht duizend acht honderd karolus guldens, voor dien tijd een zéér groote som. Bovendien staat onder deze inschrijving nog genoteerd, dat *Aeffgen van Marcken* en *Rochus Fransz. van Wesel* te Dordt op 1 December 1588 van haar moederlijk erfdeel voldaan blijken te zijn [5]). Hoewel Elias *Aefken* in zijn bekend werk niet noemt — als echtgenoote van een Dordtenaar was zij voor zijn boek niet van belang — over haar ouders en voorouders is hij vrij uitvoerig.

Aefken, die dan omstreeks 1553 geboren moet zijn, had tot vader een vooraanstaand Amsterdammer! Volgens Elias was *Hendrick van Marcken* raad van 1578-1585, commissaris van den grooten accijns 1579— 1584, thesaurier-ordinaris in 1578 en één der opperkapiteins van de burgerij in 1567. Van beroep was hij zeepzieder op 't Water op den Noorderhoek van de Zoutsteeg „in 't gulden Claverblat". Vóór 1576 was Van Marcken een van de hoofden van de gereformeerden binnen Amsterdam en bevond zich in genoemd jaar als balling om het geloof in het buitenland. Bovendien behoorde hij tot de groep der doleanten, waaronder verstaan worden zij, die in een uitvoerige doleantie de katholieke familieregeering bij de Landvoogdes aanklaagden. Volgens het cohier van de 10e penning op huizen werd Van Marcken in 1577 onder de tien hooqstaangeslaaenen van de hoofdstad gerekend. Hij overleed 15 Maart 1585 en huwde le *Mary Lubbertsdr. Nuth,* geb. 1519 en begraven in de Oude kerk 2 Februari 1561, dr. van *Lubbert* en *Marg Jansdr. Gaeff.* en 2e *Lijsbeth Gerritsdr.*

Zijn zoon, *Windrick van* Marcken, voerde, mede volgens Elias, als schepen in 1580 in zilver een zwarte keper en, over alles heen, een zwarte dwarsbalk, welk wapen waarschijnlijk ook wel door zijn vader zal qevoerd zijn.

Zijn ouders waren Mr. *Winrick Henricksz., N.Z.* huiszittenmr. in 1523 en *Stijn Fransdr.,* begraven O.K. 1 December 1559, dr. van *Frans Hendricksz.* „in den Wildenman", lakenkooper in de Warmoesstraat „in den vergulden Wildenman", brandmr. aan de Oude Zijde in 1510, zieken- of leproosmr. 1511 en 1512, 0.2. huiszittenmr. van 1519-1540, en N.N.

Betreffende de voorouders van *Mary Lubbertsdr. Nuth* is Elias nog uitvoeriger, zij het dan aangaande die van haar moeders kant.

Van haar vader vermeldt hij slechts, dat deze in 1534 koopman was in de Warmoesstraat „in den Rooden Helm", naast

5) Weeskamer Amsterdam, 7e Inbrengregister, f. 141.

„den Hamburch". Hieraan kan ik toevoegen, dat *Lubbert Nuth* volgens het Inbrengregister van de Weeskamer 13 Februari 1554 reeds was overleden [6]).

Haar moeder was, zooals hierboven reeds gezegd *Mary Jansdr. Gaeff.* dr. van *Jan Claesz. Gaeff* „in den Spiegel", die in de Warmoesstraat „in den vergulden Spiegel" woonde en gehuwd was met *Lijsbeth Jansdr.,* die, den gereformeerden godsdienst toegedaan zijnde, om die reden in 1523 voor het gerecht werd gedaagd.

De grootouders van Mary Lubbertsdr. Nuth waren *Claes Gaeff: Lambertsz.,* schepen in 1477, raad in 1479, die in 1503 nog in leven was, en le gehuwd was met *Wijn Oom Jansdr.* (de moeder van Jan Claesz. Gaeff) en 2e met *Grietge Rarendsdr.*

Als overgrootouders geeft Elias: *Lambert Gaeff Dircksz.,* schepen in 1447, gehuwd met N.N., als betoverqrootouders *Dirck Gaeff* en *Baef Marselisdr.* Behoorde Aefken van Marcken door de positie en het vermogen van haar vader tot een vooraanstaande Amsterdamsche familie, door haar grootmoeder van moederszijde stamde zij af van een van de oudste families van de stad.

Door deze uiteenzetting meen ik een vergissing, die nu welhaast 300 jaar geleden begaan werd, te hebben hersteld, een ongemotiveerd vermoeden te hebben weerlegd, en bovenal een verre voorouder de plaats in de genealogie Van Wesel te hebben gegeven. die haar rechtens toekomt.

6) Weeskamer Amsterdam, 6e Inbrengregister, f. 24v.

Scholier,

door MR. H. KRONENBERG **en** JHR. H. H. RÖELL.

W a p e n : In rood twee gekruiste gouden scepters in de punt vergezeld van een drietoppig gouden heuveltje. Helmteeken een zittende zilveren kat tusschen twee trompen.

1. *Peter Scholier* [1]) in de 16e eeuw uit Neurenberg, waar het geslacht *Schüler* heette en tot het patriciaat behoorde. naar Antwerpen gekomen, † einde 1572 en in de O.L. Vrouwekerk te Antwerpen beqraven, was gehuwd met *Catharina de Deckere,* † 12 Mei 1590.
   Uit zijn huwelijk 5 kinderen, waarvan voor dit artikel alleen van belang is de 3e zoon:

II. *Peter Scholier,* waarschijnlijk om geloofsredenen naar ons land uitgeweken, † Deventer 1623, (zie sententieboeken 12 Dec. 1623) koopt 18 Jan. 1568 het burgerrecht van Deventer, woont eerst in de Lange Bisschop-, straat en later in „de twaalf Apostelen" aan de Brink. lakenverver. gemeensman voor de Polstr. 1603— 1607. 1621, burgemeester 158421586, 159121595, 1600— 1601. 1607—1620, cameraar, gecomm. ten landdaqe, tr. 1° Deventer a Nativ. Dmi 1568 *Hermanna van Unna.* wed. van *Johan Pijll* met wien zij te Deventer a festo Paschae 1562 gehuwd was, dr. van *Hans van Unna en* van *Fije* wed. van *Roelof ten Poll;* tr. 2° Deventer 26 Oct. 1595 (ondertr. 4 Oct.) *Vreda Kijver,* wed. van

1) Over de Antwerpsche *Scholiers* is te vinden in de genealogische aanteekeningen van *Bisschops en Donnet.* Over hun *onroerende* goederen zie men *A. Thijs* „Recueil des Bulletins de la Propriété publiés par le journal l'Escaut d'Anvers" 1878 bl. 105; 1882 bl. 112—113; 1855 bl. 141—142; 1888 bl. 112; 1889 bl. 75—79. De meest bekende van de Antwerpsche tak is geweest *Peter Scholiers* kleinzoon eveneens *Peter* geheeten, ridder, bekend rechtsgeleerde en schrijver, † 16 Nov. 1635. Zie over hem een artikel van *Prof. Vercoullie* in Biographie Nationale XXI kolom 21/22.

Nicolaas van Boekholt, dr. van burgemr. *Jan Kijver* en van diens eerste echtgenoote *Vreda van Geest.*

> ***Peter*** *Scholier* en *Hermanna* van *Unna* verkoopen 22 Juni 1576 hun huis in de Lange Bisschopstr. te Deventer.
>
> ***Peter*** *Scholijr* en *Hermanna van Onna* verkoopen aan David en *Hans Scholijr* hun broeders hun erf en huis den *Blijenborch* binnen Antwerpen en nog hun vijfde deel van den *Potthock* buiten Antwerpen, voorts al het versterf als hem van zijn zalige ouders aangestorven is.
>
> Dev. Rennntiaiieboeken 16 Febr. 1591.
>
> *Peter Scholier* wordt als gemachtigde van zijn vrouw *Hermanna van Onna* 6 Apr. 1584 beleend met *Loveldinck* onder Holten.

Uit zijn eerste huwelijk: (volgorde willekeurig)

1. *Jenneken,* huwt Deventer 1 Jan. 1594 *Jacob van Hijden,* uit Wesel, rentmeester te Gennep. (Zie Dev. Memorieboeken 3 Jan. 1630).
2. *Aaltje* leeft nog 18 Juni 1629, huwt Deventer 4 Sept. 1604 (ondertr. 18 Aug.) *Johannes van Gesscher,* van 1598— 1617 gemeensman voor de Bisschopstraat, bur. gemr. 1607, zn. van wijlen den gemeensman *Johan van Gesscher* en *Christina Condewijn.*

> Zij koopt 18 Juni 1629 van kaar zuster *Catharina* het *Loveldinck* onder Holten.

3. *David,* volgt 111.
4. *Catharina,* huwt Deventer 9 Juni 1601 (ondertr. 2 Mei) *Jan ter Smidt (ter Smitten),* zn. van *Jasper ter Smitten,* burgemr, van Wesel, en *Anna Tegener Johansdr.*

Uit zijn tweede huwelijk:

5. *Hermannus,* ged. Deventer 9 Dec. 1596, ingeschreven als student te Leiden 13 Sept. 1612 A 15, huwt *Susanna Bruijns,* dr. van *Willem Bruijns* uit Frankfort. Zij hertrouwt *Isaäck Damiens* te Amsterdam.

Uit zijn huwelijk:

Peter, in 1628 nog minderjarig, (Zie Deventer Memorieboeken 22 Nov. 1628.)

111. *David Scholier,* ged. Deventer 5 Aug. 1571, gemeensman voor de Overstraat 1608— 1627, burgemeester 1627— 1634, huwt Deventer 5 Mei 1607 (ondertr. 4 Apr.) *Hesken Scherff,* dr. van burgemr. *Derck Scherff* en van *Elisabeth van Gesscher.*

> Het echtpaar bewoonde te Deventer het huis „de twaalf Apostelen" aan de Brink. Een schouw, uit dit huis afkomstig, thans in het Museum de Waag, vertoont kun beider wapens.

Uit zijn huweliik:

1. *Peter,* ged. 'Deventer 10 Apr. 1608.
2. *Stijntje,* ged. Deventer 31 Aug. 1609.
3. *Hermanna,* ged. Deventer 12 Mei 1611, tr. Deventer 5 Febr. 1633 (ondertr. 12 Jan.) *Conradus Verwer.* ged. Deventer 30 Aug. 1610, ingeschreven als student te Leiden 2 Dec. 1628 en 30 Mrt. 1630 J. 20, zoon van burgemr. *Thomas Verwer* en *Wijntje Augustinus.*
4. *Kathrijna (Christina),* ged. Deventer 5 Apr. 1613, tr. Deventer 5 Febr. 1633 (ondertr. 19 Jan.) *Henrik Sweers,* † *1655,* zoon van *Berent Sweers.*
5. *Hester,* ged. Deventer 16 Oct. 1614.
6. *Margrieta,* ged. Deventer 12 Mei 1616, huwt Deventer 17 Juli 1642 (ondertr. 25 Juni) jonker *Gerrit van Munster,* zn. van zal, jonker *Christoffer van Munster tot Brandlecht.*
7. *Peterken,* ged. Deventer 18 Mei 1618,

8. *Sara,* ged. Deventer 26 Dec. 1619, ondertr. Deventer 7 Sept. 1639, met attest. naar Voorst, *Rudolphus Focking,* ingeschreven Deventer Athenaeum 14 Apr. 1638, predikant den Ham 1643 tot zijn dood in 1656, zn. van *Joannes Focking,* predikant te Rcuveen.
9. *Pieter,* ged. Deventer 2 Mrt. 1623.
10. *Derck,* ged. Deventer 25 Jan. 1624.
11. *Derck,* ged. Deventer 4 Juli 1626.
12. *Hesterken,* ged. Deventer 26 Oct. 1629, † voor 13 April 1656, tr. Deventer 16 Dec. 1651 (ondertr. 29 Nov.) *Berent Marienburgh,* ged. Deventer 6 April 1629, zn. van *Jacob Marienburgh* en *Jenneken Wunderinck;* hij hertrouwt Terwolde 13 April 1656 (ondertr. 12 Jan.) *Jenneken Alting,* ged. Deventer 31 Aug. 1634, dr. van *Gerrit Alting* en *Merrigjen van Lochem.*

> *Berent Marienburgh* en zijn huisvrouw transporteeren 20 Mei 1654 aan kun grootvader *Gerrit Marienburgh* 1/6 van het erve en goed *Wunderinck* onder Harfsen.
>
> Registers Scholtampt, 'Zutphen.

Niet te plaatsen:

Hester Scholier, begraven Deventer 20 Aug. 1728. Zij zal wel een kleindochter zijn van het echtpaar *Scholier-Scherff,* maar haar ouders bleven ons onbekend.

\- -

Een vergeten tak van het geslacht van Lodensteyn,

door IR. J. G. KAM.

Het artikel „De Lodensteyns en hun magen", voorkomende in den 8en Jrg. (1890), kol. 41 e.v., van het Maandblad noemt in de IVe generatie onder no. 23 (Ned. Leeuw VIII, blz. 43) *Jan van Lodensteyn,* geb. 7 Oct. 1578, overl. 17 Febr. 1629, predikant te Zoeterwoude, tr. April 1603 *Geertruy van Ilpendam Jansdr.*

Hun zoon was:

V. *David van Lodensteyn* (zie onder no. 63 N.L. VIII. blz. 58), geb. (Zoeterwoude?) 4 Mrt. 1616, huwt (plaats en datum onbekend) *Debora Valk.*

Uit dit huwelijk:

1. *Geertruy van Lodensteyn,* geb. 28 Juli 1648.
2. *Johannes van Lodensteyn,* geb. 4 Oct. 1650, ged. te Leiden 13 Dec. 1650 als zoon van David en Debora Valcks, volgt onder VI.
3. *David,* getuige op 25 Maart 1707 bij huwelijksaant. van broer Johannes te Leiden.

VI. *Johannes van Lodensteyn,* ged. Leiden 13 Dec. 1650 (volgens N.L. VIII, blz. 58, geb. 4 Oct. 1650), tr. 1°. (aanget. Leiden 11 Mrt. 1702) *Catharina van Bleyswyck,* afkomstig uit Delft: tr. 2°. (aanget. Leiden 25 Mrt. 1707) *Maria de Rameaux.*

Uit het tweede huwelijk:

1. *Eleman,* volgt VIIA.
2. *David,* volgt VIIB.

VIIA. *Eleman van Lodensteyn,* ged. Leiden 1 Dec. 1709. tr. *Grietie Holst*

Uit dit huwelijk:

Johannes, volgt VIIIA.

VIIB. *David van Lodensteyn,* ged. Leiden 15 April 1714. koekenbakker, tr. 1°. (aanget. Leiden 15 Mei 1736 als j.m. van Leiden, won, Noordeinde) *Josina Catharina van*

Meurs, j.dr. van Zutphen, won. Rapenburg (get. van David zijn vader Johannes, won. Ceciliaaasthuis): tr. 2°. (aanget. Leiden 28 Jan. 1746) *Aagie Keyser*, ged. Leiden. Hoogl. kerk, 20 Dec. 1716, dr. van *Cornelis* en *Catharina Vroon* (aang. Leiden 8 Nov. 1703) (get. bij tweede huw. is Eleman, broeder van den bruidegom).
Uit het eerste huwelijk vier kinderen (vlg. inschrijving 2de huwelijk).
Uit het tweede huwelijk:
Johannes, volgt VIIIB.

VIIIA. *Johannes van Lodensfeyn*, ged. Leiden, Pieterskerk. 25 April 1736 (get. Otto Holst en Breghie de Vet), broodbakker van Leiden, wonende Delftsche Vliet, tr. (o.tr. Leiden) (kerk. Huw. Proc. 23 Aug. 1765, geass. met Elema van Lodensteyn, zijn vader) *Dina du Croix*, j.d. van Leiden, won, Oude Rijn, geass. met *Johanna Heijdelenberg*, haar moeder, won. Haarlemmerstraat.

VIIIB. *Johannes van Lodensfeyn*, ged. Leiden, Hoogl. kerk, 18 Juni 1747 (get. Barbara Catharina Leydecker), wordt op 21 April 1769 als nieuw burger te Utrecht ingeschreven, geboortig zijnde van Leiden, kort tevoren, n.l. op 18 Maart 1769, kocht zijn as. echtgenoote van Cornelis te Poll een bakkerij in de Elisabethstraat (Not. Willem van Vloten), hij huwt 25 April 1769 in de Cath. Kerk te Utrecht als j.m. met *Cafharina van Leeuwarden*, ged. Utrecht, Domkerk, 8 Mei 1740, dr. van *Gregorius* en *Cafharina van Benthem*.
Uit dit huwelijk:
1. *David*, volgt IX.
2. *Johannes*, ged. Amsterdam, Noorderk., 23 Juni 1773 (geen doopget. genoemd).

Het echtpaar van *Lodensteyn-van Leeuwarden* heeft niet lang te Utrecht gewoond. Blijkens een procuratie van 30 Aug. 1771 voor Not. Willem Dop, machtigt *Johannes* zijn schoonvader *Gregorius van Leeuwarden* om de bakkerij met woonhuis te verkoopen of te verhuren. Hij is dan te Amsterdam woonachtig.

Op 14 November 1805 werd op het Karthuizerkerkhof te Amsterdam begraven *Johannes van Lodensteyn*, woonachtig in de Tuinstraat. Volgens het Middel op begraven, klasse onvermoggende d.d. 12 Nov. 1805, was *Johannes van Lodensteyn toen 70 jaar* oud en aan tering overleden. Deze leeftijd is klaarblijkelijk fout: men heeft dus toen ook al moeite gehad om de twee neven *Johannes* uit elkaar te houden.

IX. *David van Lodensteyn*, ged. Utrecht, Jac.k., 6 Oct. 1770, mr. Metselaar, leeft nog 24 Oct. 1832, woont 1808 Teelingssteegje, tr. Utrecht 29 Nov. 1792 als j.m. met *Dorofhea Fierens*. In marg. staat: geboden te Hulst, acte gezien 29 Nov., getr. in Jac.k. door S. van Beuningen. (Bij de doopinschr. van hun dr. Alida Antoinetta staat „de moeder Roomsch", maar zij is 'te Utrecht niet te vinden, derhalve vermoed ik dat zij te Hulst geboren is.)
Uit dit huwelijk o.a.:

Alida Antoinetta, ged. Utrecht, Geertek., 6 Nov. 1808, huwt als dienstbode te Utrecht op 24 Oct. 1832 *Marinus Cornelissen*, koetsier, geb. Wageningen, ged. ald., Herv. kerk, 31 Maart 1805, zn. van *Willem* en *Judifh van Eede (Eden)*. Hieruit stamt het thans bloeiende geslacht van scheepsbouwers en ingenieurs *Cornelissen*.

KORTE MEDEDELINGEN.

Fichering Grafboeken enz. Delft.

Het zal wellicht enkelen van onze leden interesseren, dat de volgende boeken bewerkt zijn. De fiches (namen en patronymica) heb ik aan het Gemeente-Archief te Delft gegeven.

Grafboek der Oude Kerk. 1367—1420.
Rentenboek van huizen en landen. O.K. 1400.
Grafboek Oude Kerk. 1420—
Grafboek Kerkhof Oude Kerk.' 1417—
Rentenboek Kerkvoogdij. 1474.
Grafboek Nieuwe Kerk. 1500—
Overluidings-registers O.K. 1508—1515.
Doopnotities Ds. Thomas Tilius. 1575-1578.
Lidmatenboeken Hervormden. 1573-1620.
Wijkboek Ds. Arnoldus Cornelisz. 1602.
Verpondingsregister. 1632.

Vanzelf spreekt, dat het aantal achternamen gering is en het aantal jaartallen nog kleiner. Echter worden dikwijls twee of drie generaties bij een patronym genoemd, waardoor toch aanvullingen gevonden kunnen worden.

Voor onze leden zal ik gaarne inlichtingen geven, indien men zich schriftelijk tot mij persoonlijk aan mijn adres, Maerten Trompstraat 22, Delft, wendt en een postzegel voor antwoord insluit.

A. C. BOOGAARD-BOSCH.

De Heren van Goye.

Ghiselbertus comes *de Ufengoye*.

In de uitvoerige studie, die Dr. P. G. F. Vermast aan het huis Goye heeft gewijd, betoogt hij, dat de heren van den Goye na 1252 niet meer voorkomen met den graventitel. Hierop maakt *Gijsbert* heer *van Vianen en van den Goye* (LXVI, 384) een eigenaardige uitzondering. *Ghiselberfus* comes *de Ufengoye*, miles en zijn echtgenote Maria verkrijgen 13 November 1354 van paus Innocentius VI de gunst, dat zij er een altare portatile op na mogen houden [1]). Het is opvallend, dat heer Gijsbert hier voorkomt met den graventitel. Het maakt den indruk, dat de pauselijke kanselarij een honderd' jaar bij de politieke ontwikkeling in de Nederlanden ten achter is gebleven! Wij veronderstellen, dat heer Gijsbert zich in zijn verzoek tot den paus in het verre Rome getooid heeft met een titel, die hem in het eigen land niet meer competeerden om des te zekerder te zijn dat de gevraagde gunst zou worden verleend.

Naast heer Gijsbert wordt zijn gade Maria genoemd — niet Beatrijs van Egmond [2]). Wij kunnen het slechts betreuren, dat wij niets over Maria's afkomst vernemen en dat zij na 1354 uit onzen gezichtskring verdwijnt.

Heer *Gijsbert van Vianen en van den Goye* en zijn echtgenote verkrijgen vergunning er een altare portatile op na te mogen houden, d.w.z. een draagbaar altaar, dat zij op reis mee konden nemen en waarin zij door een huiskapelaan

[1]) Dr. Gisbert Brom, Bullarium Trajectense, Volumen Secundum (Haga-comitis, 1896), nr. 1519.
[2]) Vgl. Nederlandsche Leeuw, jrg. LXVI, kol. 384.

de mis konden laten bedienen [3]). Zeer opmerkelijk is het, dat de paus dit gunstbewijs verleende juist in die jaren, waarin heer Gijsbert in heftigen strijd gewikkeld was met Jan van Arkel, bisschop van Utrecht [4]). Wij vermoeden, dat de Utrechtse geestelijkheid hem — den heer van den Goye — vijandig gezind was, dat de bisschop misschien met excommunicatie dreigde en dat heer Gijsbert een huisaltaar aanvroeg hij den paus om niet algeheel verstoken te zijn van de Genademiddelen der Katholieke Kerk.

Een zekere gemakkelijkheid, waar het het vragen van gunstbewijzen aan den Heiligen Stoel betreft, is heer Gijsbert van Vianen en van den Goye in latere jaren bijgebleven. Uit de pauselijke suppliekregisters kennen we een rotulus van hem, gericht aan den te Avignon residerenden paus Clemens VII, waarin hij vijf beneficiën vraagt voor evenzovele protégé's. Ook nu blijkt heer Gijsbert in de gunst te zijn: vier van de vijf verzoeken worden hem toegestaan (6 September 1382) [5]). Ook bij deze gelegenheid wordt hem door den paus een fraaie titel toegekend, maar het is nu niet meer die van graaf: dominus de Vianen et de Goy, baro Trajectensis diocesis. Mocht heer Gijsbert eens de illusie hebben gehad den graventitel in zijn geslacht te kunnen herstellen, dan heeft hij die definitief moeten laten varen.

Wenemarus ten Goye.

(LXVI, 386.)

Met betrekking tot *Wenemarus ten Goye*, „magister in artibus et in theologia scholaris", kunnen wij nog mededelen, dat hij 28 Januari 1371 van paus Gregorius XI een kanonikaat en bijbehorende praebende verkreeg in het kapittel van St. Jan te Utrecht, maar de plaats was toen nog niet onmiddellijk vrij [6]). Hij kon er pas drie jaar later bezit van nemen na den dood van Riquinus Oppenoerde en werd er vervolgens op 1 October 1374 door den paus in bevestigd [7]). In dit laatste regest wordt zijn naam gespeld als Wenemar(us) Tengoye.

J. Fox.

Wapenhandel aan het IJ.

Uit ervaring is het ieder genealoog bekend, hoe moeilijk het dikwijls is het wapen te ontdekken van een familie, die zijn belangstelling heeft. Blanco wapenschilden op een kwartierstaat zijn geen uitzondering, allerminst wanneer men te maken heeft met voorouders, die nimmer een regeringsfunctie hebben bekleed.

„Volkse" heraldici plachten (en plegen misschien nog) wapens te ontwerpen en fabriceerden meestal sprekende wapens, zodat er een familie Peters zal zijn, die drie rotsblokken voert (afgeleid van het Latijnse petra), een geslacht Vervat, dat een aantal tonnen in zijn wapen heeft, etc. Over krukkenkruisen zwijg ik dan nog.

De Heer W. J. D. Posthumus, Spui 10 te Amsterdam, heeft

[3]) Zie M. Buchberger, Lexikon für Thcologio und Kirche. Zweite Auflage. Erster Band (1930), kol. 295. Ook A. Hauck, Realencyclopaedie für protestantische Theologie und Kirche. Erster Band (Leipzig, 1896), blz. 397, reg. 28 vlg.

[4]) Nederlandsche Leeuw, jrg. LXVI, kol. 403.

[5]) Dr. Gisbert Brom, Archivalia in Italië belangrijk voor de geschiedenis van Nederland. Eerste decl. Rome, Vaticaansch archief. Tweede druk (Rijks Geschiedkundige Publicaties, Kleine Serie nr. 6; 's-Gravenhage, 1909), nrs. 1338-1342.

[6]) Brom, Bullarium Trajectcuse, Volumen Secundum, nr. 1970.

[7]) Brom, R.W., nr. 2195.

de hierboven bedoelde moeilijkheid voor den genealoog op vlotte, eenvoudige en tevens zeer goedkope wijze opgelost.

Een getikte aankondiging in de etalage van zijn winkel heeft tot opschrift: Familiewapenonderzoek, Ook onder Uw *familienaam* [1]) *is* waarschijnlijk een wapen bekend.

Voormelde aankondiging houdt voorts o.m. in: Wij beschikken over duizenden gegevens van binnen- en buitenlandse wapens en wij zien gaarne voor U na, of er een 'wapen bestaat, *dat door een geslacht van Uw familienaam in vorige eeuwen werd gevoerd. De juistheid van onze opgave wordt U door bronvermelding volkomen gegarandeerd.* [1]) *De* prijs van zulk een onderzoek is, met inbegrip van omschrijving en een verklarende afbeelding als dit model [2]) ƒ 5,— per familienaam, bij vooruitbetaling.

Hoe de Heer Posthumus handelt, wanneer hem meer wapens onder één familienaam bekend zijn, welk geval zich ongetwijfeld zeer vaak zal voordoen, vermeldt hij niet. Wellicht kan de klant dan een keus maken.

Straks zal men het beleven, dat personen, die niet meer dan den familienaam met elkaar gemeen hebben, met eenzelfde wapen kunnen prijken (of pronken) en dit voor de luttele som van ƒ 5,—. De garantie der bronvermelding wekt bovendien den schijn, dat alles wetenschappelijk verantwoord is.

Het wordt den ijdelen mens der twintigste eeuw wel gemakkelijk gemaakt: er zijn adressen waar hij voor goed geld een overigens onverdiende buitenlandse onderscheiding, van mogelijk twijfelachtige origine, kan kopen: daarenboven voor slechts ƒ 5,— een authentiek wapen, welks „juistheid" door bronvermelding wordt gegarandeerd. Het wordt hoog tijd dat aan dezen waanzin van geleur en gesjacher van lieden, die vrijwel uitsluitend door winstbejag worden gedreven, op een of andere wijze een einde wordt gemaakt.

Aan het bovenstaande door middel van het Maandblad ruchtbaarheid te geven, kwam mij derhalve noodzakelijk voor.

J. B. W. M. VAN ROOSMALEN.

BOEKBESPREKING+

Stamboom met familiewapen van de sibben Sevenster door A. Brolsma, Leeuwarden 1950.

Door de oud-assistent der Posterijen te Leeuwarden, den Heer A. Brolsma, is in opdracht van wijlen Mevrouw R. Sevenster-Bouma een boekwerk samengesteld, 'waarvan een recensie-exemplaar in de Bibliotheek van ons Genootschap werd opgenomen.

Dit boekwerk is een bespreking in ons Maandblad zeker waard, en volgaarne wil ik dan ook onze leden een en ander over deze nieuwe aanwinst mededelen.

De familie *Sevensfer is* een typisch boerengeslacht, gesproten uit eigengeërfden en verzwagerd aan andere families, allen uit de streek ten noorden van Leeuwarden, van Berlicum en Menaldum tot Holwerd en Anjum.

Het schutblad vertoont het familiewapen, alsmede een opdracht door den samensteller gewijd aan haar, die de gelegenheid opende deze familie-uitgave mogelijk te maken.

Op bladzijde 4 en 5 vindt. men een overzicht van *Sybe Sybes Sevenster*, geb. te Stiens 18 Mei 1877, en diens vrouw *Renske Doedes Bouma*, alsmede- hun beider rechte voorouders, terwijl op de daarna volgende bladzijden de kwar-

[1]) Cursivering van mij.

[2]) Boven de aankondiging bevestigd.

tieren nader zijn uitgewerkt, waarna bladzijde 10 en 11 een ovezicht geven van de voorouders van *Jan Seuensfer,* predikant der Ned. Herv. Kerk, en diens vrouw *Johanna* Wilhelmina *Adolphina Bogstra.* Deze *Jan Seoenster* was evenals *Sybe* een achterkleinzoon van het echtpaar *Sibbe Jans Sevenster* en *Ymke Jans. Osinga.*

Ontleend aan wat in gedrukte bronnen werd vermeld, geeft de samensteller een beschrijving van enkele grafstenen der familie, bespreekt een verwant *Arjen Roelofs,* een interessante figuur, die al zijn vrijen tijd aan wetenschap wijdde, en een sterrekundige van betekenis is geweest.

Een fragment-genealogie van het geslacht *van der Tuuk,* waaruit de voorouders van den predikant *Jan Sevensfer* voortkwamen, is overgenomen.

Op bladz. *19 e.v.* ontleent de samensteller enige beschouwingen aan het werk over de Friese eigengeërfden van ons medelid G. F. E. Gongrijp.

Een afschrift uit een oude Statenbijbel bevat genealogische bijzonderheden.

De bijbel is blijkens de inschrijvingen afkomstig van de familie *Hanecroot X Tamminga* en werd door hun nakomelinge *Tjeerdje Hanecroot* door haar huwelijk met *Jan Sybes Sevensfer (24* November 1771) in diens geslacht gebracht.

Een tweetal overzichtelijke staten geven een duidelijke parenteelstaat van de afstammelingen van den stamvader.

De uitgave van het werk is op een waarlijk fraaie wijze geschied: druk, papier, band, alles is keurig uitgevoerd, wel een bewijs, dat men in Friesland op gebied van uitgeven zeker met de besten kan concurreren.

De prijs van het boekwerk bedroeg bij intekening ƒ 30,— per exemplaar. Voor zover exemplaren voorhanden, worden nabestellingen uitgevoerd over kantoor S. S. Sevenster Jr., de Merodestraat 41, Leeuwarden.

Mochten er belangstellenden zijn, die in het bezit wensen te komen van een wapenschildering van het besproken geslacht in de afmeting plm. *28 X 30* cm., dan kunnen zij hun bestelling inzenden bij den Heer A. Brolsma, Spoorstraat 84, Leeuwarden.

J. P. DE MAN.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

van Baggen. Gevraagd, ter completering van een kwartierstaat, de ouders met personalia van *Maria Anna van Baggen,* geb. Voorschoten in 1755 of '56, overl. Brielle 13 October 1833, geh. met *Johannes Arnoldus Lette,* notaris te Zaandam en Amsterdam, geb. Leiden 4 Sept. 1745, overl. Koudekerk 7 Februari 1820.

Amsterdam. B. VAN DER FEEN DE LILLE.

(van) Barrevelt. *Wouter Geurtsz.,* slotenmaker te Amsterdam, †1553/54, tr. vóór 1538 *Heyltgen Claesdr.,* begr. Amsterdam 20 Oct. 1608. Zij hertr. vóór *1558 Jan Jansz.,* slotenmaker.

Daar tegen 1640 de nakomelingen van twee (verm. zelfs van drie) van zijn zoons zich *van Barrevelt* gaan noemen, is het aannemelijk, dat dit de geslachtnaam van Wouter Geurtsz. geweest is. In een acte van 14 Nov. 1554 worden genoemd als zijn zuster: *Gheerte Geurtsdr.,* als zijn broeders- of zusterszoon: *Willem Jansz.,* beide „van Amersfoort".

Gevraagd worden oudere generaties van dit geslacht, dat het in de loop van de 18de eeuw te Amsterdam tot een zekere bloei bracht en zich toen kortweg *Barreveld* noemde, Een

19de-eeuwse kwartierstaat geeft hieraan als wapen: in goud een gekanteelde en tegenkanteelde zwarte dwarsbalk: dit wapen, al dan niet met een zwarte ster in de bovenhelft, werd echter gevoerd door een Leids geslacht *van Barrevelt,* waartoe o.a. behoorden *Adriaan Jansz.* en *Cornelis Adriaensz. van Barrevelt,* veertigraad resp. 1533/61 en 1561/91. Kan iemand mij mededelen of dit wapen inderdaad door de Amsterdamse familie gevoerd is?

Amsterdam. MR. P. VAN EEGHEN.

Bussingh-van der Linden. (LXVII, 311, 390). Ds. *Johannes Wilhelmus Bussingh* huwde te Vlaardingen *25* April (ondertrouw 7) 1758 met *Elisabefh van der Linden.* Het in het eerste antwoord in kolom 390 genoemde „Vlaanderen" is een drukfout. Van dezen. predikant bezit de Bibliotheek over Vlaardingen ten gemeente-archieve de volgende preek in handschrift: De Groote Visscherij in haar diepst verval aan Gods ontferming biddend opgedraagen na een voorgaande opwekkende reedevoering over 2 Chron. 20, vers 12 laatste deel, in de Gewoone Jaarlijkse Bedestond op den 13e van Wiedemaand 1775 binnen Vlaardingen.

Vlaardingen. M. C. SIGAL.

Felix-Schoorel, (LXVII, 391). *Cornelis Henricus Felix,* chirurgijn, genees- en vroedmeester te Boskoop, werd aldaar geboren 7 Mei 1787 als zoon van *Bernardus Felix,* schoolhouder te Boskoop, en van *Catharina Maandag.* Het is mij niet bekend, of hij doctor in de medicijnen was. Hij huwde te Boskoop 8 Juli 1818 *Marijtje Schoorel,* wier voorouders, voor zover mij bekend, in het volgende zijn vermeld.

1. *Hendrik Schorell,* schoolmeester en voorzanger te Naarden, ondertr. ald. 5 en tr. 19 Sept. 1734 *Cornelia Waterdrinkers,* j.d. van Scharwoude. Het is niet uitgesloten, dat hij een zoon was van *Thomas Claasz. Schoor1* en *Neeltje Pietersdr. Warmenhuijsen,* die op 25 Mei 1732 te Purmerend komen met attestatie van Noord-Scharwoude. Immers hij noemt zijn eersten, te Naarden op 16 Nov. 1738 geboren *zoon Thomas,* terwijl zijn hierna te noemen vierde zoon *Hendrik* o.a. te Scharwoude gewoond heeft. Dit laatste kan verband houden met de familie van moederszijde, maar het is lang niet onwaarschijnlijk, dat de Naardense onderwijzer zelf ook uit Scharwoude afkomstig was en aldaar een jongedochter uit zijn geboorteplaats trouwde. Een onderzoek is hier uiteraard zeer gewenst.

Zoals reeds vermeld, was de vierde zoon van het sub 1 genoemde echtpaar:

11. *Hendrik Schoorel,* ged. Naarden 2 Sept. 1744, woonde voor zijn huwelijk te Scharwoude en Noordwelle, begr. Boskoop 19 Sept. 1778, tr. ald. 16 Oct. 1768 *Marijtje van Nes,* ged. Boskoop 26 Febr. 1747, overl. ald. 26 Jan. 1812, dr. van *Klaas Arijszn.* en van *Haasje Teunisdr. van der Pauw.* Uit dit huwelijk twee zoons, *Hendrik* en *Klaas Schoorel,* beide schipper en koopman te Boskoop. Laatstgenoemde volgt 111.

111. *Klaas Schoorel,* ged. Boskoop 28 Febr. 1773, schipper en koopman ald., overl. Boskoop 9 Apr. 1861, tr. ald. (imp. 1 Jan.) 17 Jan. 1796 *Johanna van der Sneij,* ged. Boskoop 1 Dec. 1776, overl. ald. 20 Dec. 1848, dr. van *Hendrik* en *Aaltje Boer.* Uit dit echtpaar vijf zoons en árie dochters. De tweede dochter was:

IV. *Marijtje Schoorel,* ged. Boskoop 2 Apr. 1801, overl. ald. 3 Dec. 1895, tr. Boskoop 8 Juli 1818 *Cornelis Henricus Felix,* hierboven genoemd,

Ter completering van de acht kwartieren van deze *Marijtje Schoorel* kan ik nog mededelen:

Klaas Atijszn. van Nes, ged. Boskoop 13 Mei 1703, begr. ald. 19 Juni 1782, tr. Boskoop 15 Juni 1732 *Haasje Teunisdr. van der Pauw,* ged. Boskoop 20 Aug. 1713 en overl. ald. 9 Jan. 1783.

Hendrik van der Sneij, ged. Boskoop 10 Apr. 1735, overl. ald. 20 Juni 1816 (zn. van *Cornelis Dirksz. van der Sneij,* geb. Boskoop en ged. Alphen 16 Oct. 1701, die tr. Boskoop 27 Mei 1731 *Johanna Hendriksdr. Jongeneel,* geb. Goejanverwellesluis, ged. Oudewater 21 Febr. 1706), tr. Boskoop 30 Apr 1769 *Aaltje Boer,* ged. Boskoop 26 Mei 1737, overl. ald. 4 Dec. 1818, dr. van *Willem Jansz. Boer,* ged. Boskoop 14 Mei 1702, tr. ald. 18 Mei 1727 *Jannetje Jansdr. van der Vink,* ged. Alphen, begr. Boskoop 4 Sept. 1775.

Een broeder van *Marijtje Schoorel,* genaamd *Klaas Schoorel,* werd boomkweker en is waarschijnlijk een voorvader van den thans nog te Boskoop gevestigden boomkweker *J. C. Schoorel.* Ook de namen *van Nes, Boer* en *de Vink* komen heden ten dage nog voor, grotendeels onder de boomkwekers!

Arnhem. **Mr.** H. H. A. **de Graaff.**

Goverts, (LXVII, 271). Aan E. L. Meyer en L. Tesdorpf, „Hamburgische Wappen und Genealogien" (Hamburg 1890) en B. C. Roosen, „Geschichte der Mennoniten-Gemeinde zu Hamburg und Altona" (Hamburg 1886/87) ontleen ik de volgende stamreeks:

I. *Peter Goverts,* geb. Antwerpen 1475, † 1553.
II. *Godewaard Goverts,* † vóór zijn vader.
III. *Willem Goverts,* geb. Antwerpen 153 1, week, als Doopsgezinde, uit naar Fresenburg in Holstein, † Oldesloe 1 Mei 1608, tr. vóór 1561 *Elisabeth N.N.,* geb. 1532, † Oldesloe 20 April 1617; beide begraven te Reinfeld bij Oldesloe.
IV. *Hans Gouerts,* geb. Hemelvaartsdag 1578, vestigde zich als koopman te Altona, diaken der Doopsgezinde Gemeente ald., † ald. 7 Nov. 1639, tr. 1604 *Mayken Harmensen,* geb. Wandsbeck 5 Febr. 1582, † Altona 10 Juni (Jan.?) 1672.
V. *Harmen (Hermann)* Goverts, geb. 18 Febr. 1608, koopman en Doopsgezind diaken te Altona, † ald. 9 Mei 1681, tr. 1635 *Elisabeth Plus,* geb. 24 Febr. 1616, † 29 Oct. 1667.
VI. *Hermann Goverts,* geb. 1647, koopman te Altona, † 11 Juni 1692, tr. 18 April 1676 *Sara Roosen,* geb. 18 April 1655, † 18 Oct. 1728. Zij hertr. 1701 *Pieter van Helle.*
VII. *Hermann Goverts,* geb. 3 Oct. 1677, koopman te Altona, † 8 April 1737, tr. 1705 *Margaretha de Vlieger, geb. 12* Mei 1684, † 10 April 1736.
VIII. *Gerhard Goverts,* geb. 26 Mei 1712, $15 Dec. 1777, tr. 1743 *Elisabeth Vergoes,* geb. 7 Juni 1725.

Aan een M.S.-genealogie ontleen ik het volgende:

De ouders van *Elisabeth Plus* (V) zijn: *Pieter Plus,* looier van elandshuiden en handelaar op Archangel, tr. 1e in 1610 *Mayke Quins,* dr. van *Hans Quins,* wijkt, met zijn vrouw, uit Vlaanderen of Brabant naar Hamburg uit, schedemaker ald., † ald. in de grote pest 3 Aug. 1597, oud 40 jaar, tr. *Ritske Quins,* als weduwe koopvrouw te Hamburg, later franjemaakster te Altona, diacones der Doopsgezinde Gemeente ald., † 9 Febr. 1626, oud 67 jaar.

De kwartieren van *Sara Roosen* (VI) zijn:

Ouders:

1. *Gerrit Roosen,* geb. Altona 25 Febr. 1612, kousenhandelaar, Doopsgezind vermaner en diaken te Altona, † ald. 20 Nov. 1711, tr. ald. 28/30 Aug. 1640
2. *Maria (Mayken) Amory,* geb. 23 Sept. 1622, † 6 Sept. 1695.

Grootouders:

1. *Paul Roosen,* geb. op den Holzkamp bij Lubeck 1582, leerlooier en -handelaar en Doopsgezind diaken te Altona, † 29 Febr. 1649, tr. Steinbeck 10 Mei 1611
2. *Janneken Quins,* † 9 Mei 1663, oud 71 jaar.
3. *Hans Amory,* geb. Keulen 1584, koopman te Hamburg, † ald. 15 Oct. 1663, tr. 28 Juli 1616
4. *Elisabeth Stockmans,* geb. 1591/92, † 15 Juli 1667.

Overgrootouders:

1. *Geerlinck Roosen* (zn, van *Coert Roosen,* die in 1532 uit Cassenbrook in het land van Gulik naar Steinrade bij Lubeck uitweek, waar hij kruitmaker werd en † 1553), geb. Cassenbrook 1532, vestigt zich 1554 te Steinrade, kruitmaker ald., pachter van het goed Holzkamp, † Juli 1611, tr. 1565/66
2. *Elisabeth van Sinteren Pietersdr.,* geb. 1533/34, † zomer 1624, wed. van N.N.
3. *Hans Quins,* tr.
4. *Ritske Quins* (zie hierboven).
5. *Hans Amory* (zn. van *Huybert Amory,* geb. in Brabant, vestigde zich te Keulen, later te Utrecht, † ald. over de 100 jaar oud; kleinzoon van *Collart Amory* en *Marrete Coset),* lampenmaker te Utrecht, † ald., tr. te Keulen
6. . *Hemelscours,* † te Utrecht.
7. *Samuel Stokmans,* geb. verm. Antwerpen, kleermaker, later koopman te Hamburg, tr. le
8. *Louisjen Noë* (dr. van *François Noë,* geb. Antwerpen, uitgeweken naar Hamburg, en *Perina de Mol(s)).*

Daar ik deze gegevens ontleen aan een copie van een copie van het in 1683 door Gerrit Roosen samengestelde geslachtsregister, lijkt het mij niet uitgesloten dat hier en daar kleine fouten zijn ingeslopen. Voor zover ik kon nagaan is het register in grote trekken betrouwbaar: het geeft over de hier genoemde personen vaak veel meer levensbijzonderheden.

Amsterdam. Mr. P. **van** Eeghen.

Hagers. *Antonie Hagers* was in 1708 gezworen landmeter te Etten; zijn broeder *Ancelmus* woonde toen „in t Lant van Casant", terwijl zijn broer *Jacobus* te Oudenbosch woonde. Waren deze broeders (kinderen van het echtpaar *Ancelmus Hagers-Johanna Wadde)* gehuwd en hadden zij afstammelingen? Welk wapen voerden zij? Hun oom *Johannes Hagers* was koopman, borger capiteyn en tienraadsman te Breda.

Utrecht. J. B. W. M. **van Roosmalen.**

Both Hendriksen-Winter. (LXVII, 391). Uit onderzoekingen in het Rijksarchief te Utrecht maakte ik het volgende op:

Mr. *Willem Jan Both Hendriksen,* geb. Amersfoort 8, ged. aldaar 11 Juni 1780, raad te Utrecht, † aldaar 30 December 1853, tr. Amsterdam 27 Maart 1804 *Elisabeth Charlotta Winter,* geb. aldaar 25 Maart 1786, † Amsterdam 16 December 1809.

Ouders: Mr. *Jan Both Hendriksen,* geb. Middelburg 1743 of 1744, 1771— 1787 notaris en secretaris te Amersfoort, 1788-1796 en 1802-1811 raadsheer in den hove van Utrecht, † de Bilt 28 Augustus 1817, tr. Amsterdam 24 Maart

1779 *Hendrica Ameshoff,* ged. Amsterdam 31 Januari 1740, † Utrecht 14 Februari 1822.

Johann Wilhelm Winter, geb. Siegen, Nassau, 26 Juli 1751, groothandelaar in Spaanse wol te Amsterdam, † aldaar 19 Maart 1796, tr. Amsterdam 11 November 1782 *Maria Adelheid (Aletta) Koenen,* geb. Gulik 12 April of September 1761, † Amsterdam 9 December 1820. (zie Enschedé: het Geslacht Koenen).

Grootouders: *Willem Hendriksen,* van Middelburg, 12 Juni 1753 (na dood van Jan Both op 24 Mei 1753) tot 1754 raad, 1755-1756 schepen enzovoort afwisselend tot 1776 raad en schepen te Amersfoort, tr. Utrecht 6 November 1738 *Bartha Both,* ged. Amersfoort 15 Maart 1705, dr. van burgemeester *Hendrik Both* en *Eva Bitter* en weduwe van Mr. *Samuel Padbrugge.*

Hermanus Ameshoff, tr. *Alberta Hoogenbergh,* (zie Nederlands Patriciaat).

Johann Ludwig Winter, rentmeester van den prins van Oranje te Siegen, tr. *Anna Clara Achenbach. (zie* Ned. Leeuw 1923, k. 54).

Johann Wilhelm Koenen, tr. *Anna Barbara Elisabeth Stallmann.* (zie Ned. Patriciaat).

Wapens: *Both Hendriksen:* Het in het Armorial Général beschreven wapen maakt den indruk, een 19de-eeuwse verbastering te zijn; Mr. *Jan Bcth Hendriksen,* bovengenoemd, zegelde als volgt: gedeeld, I: in blauw een haan vergezeld van boven van 2 wassenaars (bijbehorend helmtelcen: de haan): 11: in rood een roos vergezeld van 3 lelies (bijbehorend helmteken: een bot met den kop naar beneden), 1 is dus *Hendriksen,* 11 is in het Armorial Général onder *Both* terug te vinden.

Ameshoff: zie Ned. Patriciaat; het in het Armorial Général onder *Hamerster Ameshoff* beschreven wapen maakt echter een meer authentieken indruk.

Hoogenbergh: in het Armorial Général wordt onder dezen naam een wapen beschreven.

Winter, Koenen en *Stallmann:* zie Enschedé: het Geslacht Koenen.

Achenbach: één van de twee artikelen in Deutsches Geschlechterbuch vermeldt verschillende huwelijken met het geslacht Dresler, waarmee ook de Winters geparenteerd waren; deze Achenbachs voeren: in zilver een schuinlinks gestelde zwarte weerhaak, vergezeld van boven van 2 goud-geknopte en groen-gekelkte rode 'rozen; helmteken: de weerhaak rechtop tussen een zilveren vlucht, aan weerszijden met een roos van het schild beladen.

Amsterdam. **JHR. MR.** M. N. **VAN** LOON.

de Heus-Cuninghame. Gevraagd worden gegevens betreffende de ouders en voorouders van *Hendricus de Heus,* geb. te Middelburg 1763, overl. De Bilt 29 Juli 1836, en van zijn echtgenote *Maria Polly Cuninghame,* geb. Bordeaux 1786, overl. De Bilt 9 April 1837, tr. Watergraafsmeer 29 Dec. 1807.

Oegstgeest. A. CORTS.

Klotz. In mijn bezit bevindt zich een olieverfportret van *Adam Klotz,* burgemeester te Reichenberg, oud 70 jaar, A° 1609.

Kan iemand mij inlichten over zijn afstammelingen?

Amsterdam. A. P. J. B. FERMIN.

Koning. (LXVII, 392).

1. *Johann Nikolaus König,* woont te Simmern.

II. *Johann Nikolaus König,* tr. Caub 29 Sept. 1711 *Maria Helena Gribel,* dr. van *Johann Friedrich* en N.N.
Uit dit huwelijk:
1. *Johann Friedrich König,* ged. Caub 1 Jan. 1713.
2. *Johann Niklas König,* geb. Caub 20 April, ged. ald. 28 April 1715.
3. *Johann Henrick König,* geb. Caub 30 Juli, ged. ald. 3 Aug. 171 . .
4. *Anna Sophia König,* geb. Caub 7 Aug., ged. ald. 11 Aug. 1720.
5. *Johann David,* volgt 111.
6. *Johanna Kafharina Elisabeth König,* ged. Caub 22 Mei 1727.

111. *Johann David König,* geb. Caub 19 Maart, ged. ald. 29 Maart 1723. overl. Rotterdam 15 Mei 1801, tr. ald. 16 Febr. 1745 *Johanna Baljé,* geb. Rotterdam Juni 1719, overl. ald. 7 Dec. 1800.
Uit dit huwelijk:
David. volgt IV.

IV. *David Koning,* geb. Rotterdam 2 Oct. 1750, overl. ald. 4 Mei 1822, tr. Rotterdam 4 Juni 1775 *Adriana Naret,* geb. Rotterdam 30 Dec. 1736, overl. ald. 28 Febr. 1808.
Uit dit huwelijk:
1. *Karel Naret,* volgt V.

V. *Karel Naret Koning,* geb. Rotterdam 27 Sept. 1784, overl. ald. 20 Aug. 1845, tr. 1°. 24 Dec. 1817 *Sophia Louiss Schroyensfein,* geb. Utrecht 28 Nov. 1790; tr. 2°. 15 Nov. 1823 *Jacoba Maria Majofski,* geb. Amsterdam 3 Febr. 1807, overl. 's-Gravenhage 23 Maart 1847.
Uit hem talrijke nakomelingen.

Amsterdam. DR. D. A. WITTOP KONING.

Coule-van Weemeren. (LXVII, 311, 357). In aanvulling op het in het Nov.nummer medegedeelde diene nog het volgende. *Simon Pieter Coule,* j.m. te Haarlem, en *Geertje Gerrit de Wilde* uit Enter zijn aldaar 9, 16 en 23 Dec. 1764 geproclameerd en den 26 (Dec.) getrouwd. Te Enter werd 31 Augustus 1732 gedoopt *Geertje,* dr. van *Gerrit Hendriksen de Wilde* en *Fenneken Jansen ten Brinke.* Het huwelijk van laatstgenoemden werd te Enter niet gevonden.

Zwolle. MR. A. HAGA.

Crachtz. Volgens „Verslagen en Mededelingen" van Ov. Regt en Gesch., 65e stuk, 1950, pag. 1042105, trouwt (o.tr. te Kampen 24 Jan. 1612) *Geertruit Maler* met *Frans Crachfz. Frans Crachtz* overleed in 1620 en werd in de St. Nicolaaskerk te Kampen begraven. (Rekeningen Bovenkerk 1620).

Kan er verband bestaan tussen dezen en *Peter Cracht,* schout van de heerlijkheid Didam (dood in 1651)? Het spoor in Didam loopt met *Pefer Cracht* dood. Hij heeft echter weer een zoon **Frans.**

Noordwijk. JOH. W. KRAGT.

Cramer. Gevraagd ouders en voorouders van *Arnold Heinrich, Ernst Ludwig* en *Christine Margarethe Cramer,* te Bentheim gedoopt onderscheidenlijk in 1753, 1755 en 1758 als kinderen van *Arnold Heinrich Cramer* en N.N. (mogelijk *Janna Klock*),

's-Gravenhage. MR. R. PARQUI.

de Lange-van Walenburch. (LXVII, 317, 358). Naar aanleiding van deze vraag en de reeds ingezonden antwoorden kan ik vraagsteller nog verwijzen naar het artikel in het Rotterdamsch Jaarboekje 1914 van Mr. R. Bijlsma, getiteld: De Rotterdamschc vroedschappen en hun bedrijf, 1588—

1648, waarin *Pieter Adriaensz. van Walenburch* vermeld wordt van 1589 tot 1618. Hij is zoon van *Adriaen Pietersz. (van Walenburch)* en *Hillegond,* een dochter van vroedschap *Cornelis Huigensz. Besemer* (haringkoper, wonend Westnieuwland). *Adriaen Pietersz. van Walenburch is* in de gegevens welke Mr. Bijlsma voor dit artikel en voor zijn werk „Rotterdam's Welvaren" heeft gebruikt, vermeld met de volgende jaartallen 1515-1558. Of dit betrekking heeft op zittingsjaren als vroedschap is mij niet bekend, doch wel voor de hand liggend. *Hillegond Besemer* is geboren 1534 en overleden 1607, zij was een dochter uit het tweede huwelijk van *Cornelis Huigensz. Besemer (* 1496— *1567)* met *Adriaantje Eeuwoutsdr.,* geb. 1508 en overl. 1574.

De grafzerk in de Grote of St. Laurenskerk gaf het volgende te lezen:

Hier leit begraven *Cornelis Hugez. Besemer,* in sijn leven burgemeester deser stede, starf opten .... en Juni Anno 1567 ende *Adriana Ewoutsdr,* zijn huysvrou, die starf den 12en Novembris 1574. Wapens: Gedeeld: 1. C.H. met een merk. 11. Drie balken *(van der Horst).* De banderol onder het wapen, met Walenburch er in, is van de latere eigenares van het graf, *Maria van Walenburch.* Het wapen *Walenburch is* een burcht met een anker in de poort. (Zie Rotterdamsch Jaarboekje 1917, pag. 8).

Rotterdam. **J. H. Brakke.**

de Lange-van Walenburch. (LXVII, 317, 358). Mr. *Adriaen de Lange,* geb. Schoonhoven 9 Jan. 1597, ged. ald. 12 Jan. 1597, J.U.D., advocaat voor den Hove van Holland, raad van Gouda 1636, kerkmeester ald. 1636, aalmoezenier ald. 1636, overl. aan de pest 's morgens 3 uur, 26 Aug. 1636. begr. St. Janskerk Gouda, tr. Rotterdam 27 Oct. 1624 (afgekondigd Den Haag 20 Oct. 1624) *Sophia van Walenburch,* geb. Rotterdam, ovetl. aan de pest 's avonds kwart over zeven, 4 Sept. 1636, begr. St. Janskerk Gouda, dr. van *Pieter Adriaensz. (155721620)* en *Maritgen van Varic (1557-1622).*

Litteratuur: de Lange v. Wijngaarden, Beschr. Gouda, blz. 26; Navorscher 1860, blz. 303: Ged. Kerken Z.-Holland, blz. 271; Staten regering Gouda 1600—1807; Algem. Ned. Fam. Blad 1883-84, dl. 50, blz. 5a en dl. 99, blz. 2a en dl. 131, blz. 5a; Ned. Leeuw 1900, blz. 209; Wittert v. Hoogl., blz. 274. Hun portretten waren in 1934 in de collectie van de Wed. Dr. E. v. Rijckevorsel-Kolff, Parklaan 3, Rotterdam.

Zij hadden 6 kinderen, te weten:

1. *Maria,* jong overleden.
2. *Maria,* huwde Mr. *A. Paets,* bij wien 4 kinderen.
3. *Lourens.* huwde *Elisabeth Visch* en *Margaretha van der Swiep:* had 8 kinderen.
4. Dr. *Pieter,* huwde *Elisabeth Dobbe* en *Elisabeth van der Houve;* kinderloos,
5. Dr. *Adriaen,* huwde *Margaretha Bonser;* bij wie 5 kinderen.
6. *Johanna,* huwde *A. de Riemer,* bij wien 5 kinderen.

Mr. Adriaen voornoemd was het 12e kind van:

Laurens de Lange, burgemr. van Schoonhoven 1584, '85, '87; electeur 1581, schepen 1582, '83; thesaurier ontvanger 1586, '88, '89, '93, '94; gecomm. ter Rekenkamer van Holland 1616, '17, '18; president 1590, '91, overl. namiddags half twee 5 Oct. 1621, begr. St. Jacobskerk Den Haag, huwt (huw.voorw. Rotterdam 29 Dec. 1577, getuigen Willem Cornelisz. de Lange, oom van den bruidegom, en Cornelis Hendrik Maertensz. van Bersingen, oom van de bruid) *Johanna Simonsdr. Tinnegieter,* overl. 19 Aug. 1629, begr. St. Jacobskerk Den Haag, dr. van *Simon* en *Cornelia Jansdr.*

In de kerk te Schoonhoven een steen met: „Dit graft hoort toe die erfgenamen van *Louwerens die Lanck."* en een merk.

Hun kinderen waren:

1. *Margriete,* 1578— 1579.
2. *Margrieta,* 1580— *1596.*
3. *Marrijtge,* 1582— *1582.*
4. *Marìjtge,* 1583— *1627,* tr. *Willibrord Snellius van Royen,* bij wien 3 kinderen.
5. *Cornelia,* 1585— *1608.*
6. *Geertruyd, 1588-1641,* tr. Mr. *Pieter van Walenburch,* bij wien 1 kind.
7. Mr. *Simon,* 1590— ....., † ongehuwd.
8. *Aaltje,* 1592— .....
9. *Adriaen,* 1593— 1593.
10. *Claertje,* 1594— 1594.
11. *Claertje,* 1595— 1595.
12. Mr. *Adriaen,* voornoemd, tr. *Sophia van Walenburch.*

Mr. *Adriaen de Lange* behoort tot de bekende Goudse familie de Lange, met het wapen, dat een schaap voor een boom vertoont, en dat in mannelijke lijn met de familie *de Lange van Wijngaerden* uitgestorven schijnt te zijn.

Norg (Dr.). **Jhr. W. A. Gevers Deynoot.**

Leppe (Laeppe, Lepp, op de-, van-, de-, inde Leppe, enz.). Wapen en genealogie (boek v. Buitenen „de Leppa" bekend) dezer familie *Leppe* gevraagd.

Voor ongeveer 180 jaar zijn leden van dit geslacht als Doopsgezinden vertrokken naar Landgoed Fiegenhoff Dantzig, hebben daarna Doopsgezinde Kolonie gesticht in Oekraïne, Rusland. Geparenteerd aan geslachten *Willems, von Schroeder,* enz.

Parijs. **A. Merens** Dzn.

Oerlemans. Gevraagd ouders en grootouders van *Cornelis Oerlemans (* X .....? *Adriana Boeser Jandr.* 1757-1825); hebben zoon *Jan,* geb. Loon op Zand 4 Febr. 1787.

Hengelo (Gld.). F. **van Hoogstraten.**

van der Palm-van Tonsbergen. (LXVII, 359). *Cornelis van der Palm,* geb. 's-Hertogenbosch 28 Nov. 1730, overleden Delfshaven begin 1789 (zie „Beschrijving en Geschiedenis van Delfshaven 1873 (F. J. Klein) Gem. Bibliotheek, Rotterdam), tr. Rotterdam 2 Nov. 1755 *Magteld van Tonsbergen,* ged. Rotterdam 7 Sept. 1728 (Ned. Herv. Kerk, Deel W. 25), dr. van *Roelof* en *Elisabeth van Tack.*

Harlingen. L. **J. Hannema.**

Roosmale-Boogaerdt. (LXVII, 359). Van enige zijden wordt mij bericht, dat *Dominicus Roosmale* een zoon zou zijn geweest — niet van *Adriaen* en *Wendelmoet Bogaerdt* — maar van *Willem* en *Maria Bogaerdt,* resp. broer en zuster van *Adriaen* en *Wendelmoet.* Mijn vorige mededeling over Dominicus' ouders moet dus in twijfel worden getrokken.

Velp **(G.) .** **Mr.** W. **de Vries.**

Schneither-Wüste. Gevraagd de ouders van *Jean Jacques Schneither* en van zijn echtgenote *Anna Catharina Wiiste.* Ter verduidelijking het volgende hunne dochter *Antoinette Schneither* werd geboren te Frauenfeld, Kanton Thurgau, Zwitserland in 1786 en huwde Mr. *Nicolaas Joannes Cornelis Lette.* Indien mogelijk met personalia.

Amsterdam. B. van **der Feen de Lille.**

Siberg. Over het voorgeslacht van den gouverneur-generaal *Joannes Siberg* is slechts het volgende bekend (vgl. Ned. Adelsboek 1917) :

1. *Johannes Syberch,* tr. 's-Gravenhage (Hoogduitse kerk) 6 Mei 1696 *Jannetje Francke.*
11. *Hendrik Siberg,* ged. 's-Gravenhage (Grote kerk) 19 Dec. 1700, enz.
111. *Joannes Siberg,* geb. Rotterdam 14 Oct. 1740, de latere gouverneur-generaal.

Ik vraag mij af of de stamvader identiek is met *Joannes van Syburgh,* die R.C. te 's-Gravenhage werd gedoopt in de Statie Oude Molstraat 24 Juni 1672 als zoon van *Hendrik van Syburgh* en *Alida Collenbee.* Dit echtpaar komt als generatie V (jongste tak) voor in de genealogie van de bekende Haagse karosmakers *van Syburgh* (thans *Sieburgh),* opgenomen in Ned. Patriciaat jrg. 1920.

Het zou niet onmogelijk zijn, dat de stamvader van de geadelde familie *Siberg* van huis uit R.C. was en zijn echtgenote *Jannetje Francke* Hervormd. In de Hoogduitse kerk, waar zij trouwden, werden dikwijls de gemengde huwelijken voltrokken. Verder valt het op, dat bij den doop van hun kinderen op 13 April 1697 en 13 Dec. 1700 in de Grote kerk familieleden van haar als doopgetuigen optreden, doch geen *Siberg's.*

Alle inlichtingen, die tot opheldering van het bovenstaande kunnen leiden, zijn welkom.

Amstelveen. JHR. MR. C. C. VAN **VALKENBURG.**

Skurray. Gevraagd ouders en grootouders (met personalia) van *Elisabefh Skurray,* geb. 1780, huwt ..... te ..... *Robert Melvil Franciszn.* (1771 — 1840) te Amsterdam.

Hengelo (Gld.). F. VAN **HOOGSTRATEN.**

Stipel. (LXVII, 320). Uit een ms. Kloeck van omstreeks 1700 volgt: Mr. *Olderick Sfipel* advocaat ijn den Haag tr. *Vroufien* of *Wyva seg Wynanda Kloeck,* dr. van Doct. *Nanning Florisz Kloeck* tot Amsterdam en *Clara Dircksz Kan anders Ruwiel.* Kinderen:

1. *Nanningh Sfipel fof genaemf Cloek Oldertz* trout *Aeltje Dirckz: Valck-Valckesteijn werf.*
   Dr: *Hillegonda Cloeck,* ongetrout — woont bij de Hertogh, advocaat Hage.
2. *Joan Stipel Oldertsz* advocaat tr. *Agnes Miller* obiit
   Kinderen: a. *Maffheus Sfipel* procureur obiit 1716, trout Marija *Kopmoijer,* zn: *Joan Stipel Matth.*
   b. *Anna Catrina Stipel Jansz* trout *Joan Sandra* tot Middelburg — hij obiit dr: *Jacoba Marya Sandra.*
3. *Claara Sfipel Olderft* trout *Gerard Vos* tot Middelburg: verscheyd. kinderen alle doot.
4. *Wijva* of *Vroutien Sfipel Aldertsz* trout *Rutgert Rosecrans*
   Dr: *Vroutien* of *Wijva Rosecrans Rutgtz* trout .....

Dit ms. is zeer waarschijnlijk van de hand van *Maffheus Onderwater,* zn. van *Maffheus Onderwafer* bij *Anna Kloeck Pietersdr.* en werd opgesteld om de gerechtigden op verschillende graven in Amsterdam vast te leggen.

Volgens het kohier van den 200sten penning woonde *Aldrich Sfipel* in 1631 op Oosterachterburchwal te Amsterdam: de advocaat Mr. *Johan Stipel* woonde in 1674 in de Wagenstraat W.Z. te 's-Gravenhage.

Het geslacht stamde uit Emden alwaar o.a. voorkomt:

Dirck Janssen Budde, reicher Kaufmann, tr. *Beertjen Stypel,* dr. van *Dirck Johans Stypel* **bij** *Gouke Hessels.* Nadere gegevens over deze laatste personen gevraagd.

Groningen. **IR. G. L. MEESTERS.**

Stipel. (LXVII, 320). *Anna Cafharina Sfipel,* geboren Den Haag 2 Mei 1663, dr. van Mr. *Jan* en *Agnes Miller* (dr. van *Matheus,* goudsmid te 's-Gravenhage, en *Cafalina Caljou).* Zie verder over Stipel, „Genealogie van Son, 1913", blz. 58, en over *Miller* (ook *Muller)* E. Voet, „Merken van Haagsche Goud- en Zilversmeden".

's-Gravenhage. **H. J. A.** VAN SON.

Stipel. (LXVII, 320). *Anna Catharina Stipel,* tr (ondertr. 's-Gravenhage 12 Sept.) 1688 *Jean Walleran Sandra.* Zij is de dochter van:

Mr. *Jan Stipel,* advocaat te 's-Gravenhage, geb. Amsterdam 2 Febr. 1627, tr. 's-Gravenhage *Agnes Miller, dr.* van *Mattheus* en *Catharina N.N.* (Nadere gegevens *Sfipel* op blz. 58 van „Genealogie van Son" door H. J. A. van Son (1913)).

De grootmoeder van vaderszijde van *Anna Cafharina Stipel* is *Vrou(w)tje* **(of** *Wijva,* **of** *Wijnanda) Cloeck.*

Nadere gegevens over de voorouders van deze *Vrou(w)tje Cloeck* zijn te vinden in de m.s.-genealogie van dien naam, welke berust in het familie-archief Hulft op ons Genootschap.

's-Gravenhage. **TH. VAN ALFF.**

Vallare(a). Gegevens gezocht omtrent jr. *François Vallaré,* kapitein in Statendienst te Breda 1637, † 1645, tr. 1°. N.N. en tr. 2°. (ondertr. Breda 16 April 1644. en te 's-Gravenhage 17 April 1644) *Elisabefh Geull,* van Millingen. Behoorden tot zijn kinderen uit het eerste huwelijk de volgende naamgenoten? 1. Jr. *François Vallaré,* vaandrig in de compagnie Keerweer te Enkhuizen, tr. ald. 20 April 1655 — na ondertr. te 's-Gravenhage — *Henrieffe de Ferreris,* j.d. wonende op de Breestraat te Enkhuizen. 2. *Johan Franse Vallaré, ge*rechtsbode in Oude-Tonge 1665. Uit het tweede huwelijk van den kapitein *François Vallaré* sproot Mr. *Johan Hendrik Vallaré,* schepen van 's-Gravenhage, ondertrouwd ald. 24 Juni 1674 met *Margaretha Graswinkel. (Zie* genealogie van Son, dl. V, blz. 99).

's-Gravenhage. **MR. DR. J.** C. MARIS.

de Visscher. *Gillis de Visscher* (misschien = *Gillis de Visscher,* tr. Amsterdam 1585 *Barbara Blommaert),* † vóór 1599, heeft (behalve een zoon en een dochter, † voor 1597) als kinderen:

1. *Anna de Visscher,* tr. vóór 1585 *Quinfijn Jacobsz.* te Emden, later te Amsterdam.
2. *Abraham de Visscher,* geb. Emden 1570/71, koopman te Amsterdam, † ald. 1619, tr. ald. 1599 *Cornelia Coymans.* Hieruit nakomelingen te Amsterdam, verm. uitgestorven 1722.

Gillis had een broeder *Erasmus de Visscher,* begr. Kampen 30 Maart 1619, ald. 27 Sept. 1618 met zijn vrouw *Kafelina Blommaert* als lidmaat ingeschreven. Kinderen van hem zijn vermoedelijk:

1. *Clara de Visscher,* geb. Antwerpen, tr. Haarlem 1600 *Aernoudf van Liebergen.*
2. *Balthasar de Visscher,* geb. Keulen 1589/90, tr. Amsterdam 1626 Sara *Cobbaut.* (beide hebben een zoon *Erasmus).*

Tot dit geslacht behoorde ook: *Samuel de Visscher,* woon-

de omstr. 1595 te Emden, 1604/22 koopman te Londen, wiens zoon *Willem de Visscher* in 1622 trouwt met *Cornelia de Visscher,* dr. van *Abraham* voornoemd.

Wapen: in blauw drie meerminnen van nat. kleur met een gouden spiegel in de hand, de bovenste twee naar elkaar toegewend, samen met één spiegel, de onderste omgewend.

Gevraagd: aanvullingen en samenhang van deze personen en voorouders van *Gillis de Visscher.*

Amsterdam. MR. P. VAN EEGHEN.

van de Water-Ouzeel. (LXVII, 360). De door mij opgegeven kwartieren kunnen als volgt worden aangevuld. Deze geyevens werden gevonden in de kwartierstaten van Mr. *Jan Willem van Musschenbroek,* burgemeester van Utrecht van 1783 tot 1793, en diens echtgenote *Cornelia Luchtmans.* Deze kwartierstaten zijn in 1768 door genoemden Jan Willem van Musschenbroek op schrift gesteld en in handschrift aanwezig bij den Heer G. F. W. A. K. van Musschenbroek te Bussum.

1. 1. *Adriana van de Water,* ged. Utrecht 19 Jan. 1694. † ald. 8 Mei 1732, echtgen. van Prof. Dr. *Pieter van Musschenbroek.*

11. 2. *Willem van de Water,* geb. Utrecht 30 Oct. 1659, boekverkoper ald., † Utrecht 24 Mei 1728, huwt Dordrecht Augustijnerkerk 27 Maart 1686

3. *Maria Ouziel,* geb. Dordrecht 1656, † Utrecht 22 Mei 1739.

111. 4. *Johannes van de Water,* ged. Utrecht 1622, boekverkoper ald., † Utrecht Juli 1704, huwt ald. 7 Juli 1657

5. *Adriana Lobé,* geb. Rhenen 12 Dec. 1638, † Utrecht 2 Aug. 1665.

6. *Jacob Michielsz. Ouziel,* geb. waarschijnlijk Embden ca. 1600, begaf zich in 1625 naar Dordrecht, wijnkoper ald., † Dordrecht 6 Jan. 1666 (oud 66 jaren), huwt ald. 23 Juli 1647

7. *Maria Stoop,* geb. Dordrecht Sept. 1631, † Utrecht 2 Maart 1709.

IV. 8. *Jordaen van de Water,* geb. 's-Hertogenbosch, ging over tot de Hervormde Kerk en vestigde zich als boekverkoper te Utrecht, begr. in de Catharijne Kerk. huwde

9. N.N.

10. *Willem Lobé,* geb. Utrecht 20 Nov. 1615, schout ten Dom, † Utrecht 23 April 1656, huwt Rhenen 19 Maart 1637

11. *Margaretha Petersdr. de Bruyn,* geb. 1608, † Utrecht 13 Maart 1671.

12. *Michiel Jacobsz. Ouziel,* koopman in wijnen te Embden, huwt

13. N. N. *Metsue.*

14. *Cornelis Matthijs Stoop,* koopman in Rijnse wijnen te Dordrecht, huwt

15. *Anneke Willemsdr. Lobé.*

De stamreeks van no. 8 *Jordaen van de Water* is nog als volgt op te voeren:

V. *Éverard van de Water,* in 1523 genoemd als schepen van 's-Hertogenbosch, huwt *Lijsbeth Tilemans.*

VI. *Peter van de Water,* huwt *Geertruy Philipsdr. Coenen.*

VII. *Everard van de Water,* schepen te 's-Hertogenbosch in 1450, huwt *Richardi Petersdr. Witmeri.*

VIII. *Everard Everardsz, van de Water,* huwt in 1374 met *Heylwich van Bommel,* dr. van *Ludolph* en *Aleits van Erp.*

De stamreeks van No. 10 *Willem Lobé* is nog als volgt op te voeren:

V. *Willem Willemse Lobé,* geb. Soest 1586, schout ten Dom, huwt Utrecht 9 Mei 1609 *Adriana Baltusdr. de Leeuw, geb.* ald. 1586, † Utrecht 1 Juli 1625.

VI. *Willem Stevense Lobé,* drost en schout van Soest en Soestdijk, † ald. 1608, huwt N.N.

VII. *Steven Willemse Lobé,* geb. 15 Apri 1527, † 30 Mei 1595, huwt *Margaretha van Voort.*

VIII. *Willem Willemse Lobé,* geb. 1463, schout ten Dom, † 10 April 1561 (oud 98 jaren), huwt *Maria Ghijsbertze,* geb. 1495, † 4 Sept. 1573 (oud 78 jaren).

De 4 kwartieren van No. 12 *Michiel Jacobsz. Ouziel* zijn: *Ouziel X Tasseel* en *Bateman* x *Verhamme.*

De 4 kwartieren van No. 13 N. N. *Metsue* zijn: *Metsue* × *van Drie Walle* en *Cleenewerck* x *de Breines.*

Voor het voorgeslacht van No. 14 *Cornelis Matthijs Stoop* verwijst schrijver naar „van Balen".

No. 15 *Anneke Willems Lobé is,* een zuster van *Willem Willemse Lobé,* gehuwd met *Adriana Baltusdr. de Leeuw.*

De volgende wapenbeschrijvingen komen in dit handschrift voor:

van de Water: In groen drie gouden boereneggen, 2, 1 geplaatst.

Lobé: In hermelijn met een rood schildhoofd.

Ouziel: In rood een gouden St. Andrieskruis vergezeld 'van 4 gouden vogels.

Tasseel: Doorsneden: 1 in goud 3 rode aangesloten ruiten; 11 in zilver drie zwarte posthoorns, 2, 1 geplaatst.

Bateman: In goud een zwarte dwarsbalk beladen met een zilveren roos en vergezeld van drie zwarte merletten, 2, 1 geplaatst.

Verhamme: In rood drie rechter schuinbalken van goud.

Metsue: In goud een zwart ploegijzer?

van Drie Walle: In zilver drie zwarte vogels, 2, 1 geplaatst.

Cleenewerck: In rood een zilveren dwarsbalk, welke beladen met 3 aangesloten rode ruiten, de toppen de randen der balk aanrakend.

de Breines: In zilver een rood kruis, welke beladen met een zilveren Jacobsschelp.

Noordwijk aan Zee. K. VAN SOMEREN GRÉVE.

van Weldamme. Wie kan mij inlichtingen verschaffen over het Zeeuwse geslacht *van Weldamme?* Zie voor wapenbeschrijving Rietstap's Armorial Général.

Hoevelaken. S. W. MELCHIOR.

Wilmers. Gevraagd het wapen van het geslacht *Wilmers,* waartoe behoorde *Hendrik Wilmers,* notaris, overl. 5 Juni 1745 (Ned. Leeuw LXII, blz. 176).

's-Gravenhage. MR. H. W. B. WEFERS BETTINK.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — De topografie in de oorkonde uit het jaar 1208 (R.A.U., St. Marie, Charter Inv. no. 818), door Dr. P. G. F. Vermast. — De afkomst van de echtgenoote van Rochus Fransz. van Wesel, door W. Kroon. — Scholier, door Mr. H. Kronenberg en Jhr. H. H. Röell. — Een vergeten tak van het geslacht van Lodensteyn, door Ir. J. G. Kam. — Korte mededelingen: Fichering Grafboeken enz. Delft; De Heren van Goye; Wapenhandel aan het IJ. — Boekbespreking, door J. P. de Man. — Vragen en antwoorden

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk. Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het **Maand** b l ad, zomede opgaven van **adres**verandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur MR. W. **W.** VAN VALKENBURG, ***Jonkerlaan*** 16, Wassenaar.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur gelieve men te richten tot den Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, *Prins Mauritslaan 64 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der ondertekende stukken.

No. 2 — LXVIIIe Jaargang — Februari 1951

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Douairière Jhr. Mr. D. de Blocq van Haersma de With-van Naamen van Eemnes en de Heren W. E. van Dam van Issel t en Mr. W. M. Houwing, respectievelijk sedert 1946, 1924 en 1942 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:

MR. G. F. W. VAN BERCKEL . . . . . *Noordwijk. Pickéweg* 5.

DR. P. C. BOEREN . . . . . ***Haarlem.*** *Kruisweg* ***15*** *rood.*

MR. G. F. BRANTSMA . . . . . ***Amsterdam-Z.*** *Schubertstraat 40 hs.*

JHR. MR. DR. TH. W. C. CALKOEN . . . . *'s-Gravenhage. Burnierstraat 31.*

MR. N. J. C. M. KAPPEYNE VAN DE COPPELLO *Loenen a/d Vecht. Huize Kalorama.*

MR. DR. TH. F. J. A. DOLK . . . . . *'s-Gravenhage. Waalsdorperweg 33.*

A. J. H. VAN ETTE . . . . . *Rotterdam.* ***Henegouwerlaan*** 38a.

MR. H. G. VAN EVERDINGEN . . . . . *Vught. Helvoirtseweg 203.*

J. L. VAN EIJK . . . . . *Gouda.* ***Kattensingel 65.***

PROF. IR. R. J. FORBES . . . . . ***Amsterdam-Z.*** *Haringvlietstraat* ***1.***

DR. W. J. FORMSMA . . . . . *Groningen. Nassaulaan* ***4.***

JHR. A. D. TH. GEVERS . . . . . ***Heemskerk.*** *Huize Marquette.*

MR. DR. L. DE GOU . . . . . *Steenbergen.*

MR. G. C. D. Baron VAN HARDENBROEK . . ***'s-Gravenhage. van*** *Oxwenlaan 1.*

PROF. DR. F. VAN HEEK . . . . . *Overveen. ter Hoffstedeweg 13.*

DS. A. BLANSON HENKEMANS . . . . . ***'s-Gravenhage.*** *Anth. Duyckstraat* ***101.***

DR. J. A. B. M. **DE JONG** . . . . . ***Nijmegen.*** *Sterreschansweg* ***33.***

JHR. **H. A. VAN** KARNEBEEK . . . . . ***'s-Gravenhage.*** *Tapijtweg* la.

Mej. DR. G. H. KURTZ . . . . . Haarlem. *Koninginneweg* ***5.***

B. J. M. **LELS** . . . . . ***Alblasserdam.***

JHR. J. P. A. VAN LENNEP . . . . . ***Aerdenhout.*** *Mr. H. Enschedéweg 4.*

J. C. LUITINGH , ... Haarlem, *Hyacintenlaan 15.*

L. J. MALHERBE . . . . . *Wouw. Plantage 152.*

MR. A. Q. MEES . . . . . *Amsterdam-Z. Jan van Goyenkade* 18.

D. G. E. **MIDDELBURG** . . . . . ***Antrverpen (België).*** *van Meterenkaai 4.*

L. L. MULDER . . . . . ***Voorburg.*** *Prinses Mariannelaan 123.*

DS. J. P. **VAN** MULLEM . . . . . *Rotterdam. Hcemraadssingel 30.*

MR. H. T. **OBREEN** . . . . . *Leeuwarden. Turfmarkt* 13.

MR. A. J. PAULUS . . . . . *'s-Gravenhage. van Tedingerbrouckstraat 66.*

J. G. J. PIGMANS . . . . . *Elst (Gld.). Stationsstraat 40.*

H. W. PRILLEVITZ . . . . . *Rotterdam. Dorpsweg 23.*

MR. DR. A. A. REEPMAKER . . . . . *Wassenaar. Huize Eikenrode, Rijksstraatweg 392.*

JHR. C. L. REIGERSMAN	*Haarlem.* *Oranjeplein 5.*
IR. J. A. ROYER	*'s-Gravenhage.* *Neuhuyskade 26.*
JHR. MR. R. SANDBERG VAN BOELENS	*Sassenheim.* Huize *Sassem.*
R. A. VAN SANDICK	*Buren (Gld.),* *Huize 't Honk.*
MR. H. J. STEENBERGEN	*Groenlo.* *Mattelierstraat A 01.*
IR. F. STOKHUYZEN	*Leiden.* *Rijnsburgerweg* **114.**
DR. F. J. STUURMAN	*Zeist.* *Zinzendorfferlaan 17.*
MR. J. H. L. J. Baron SWEERTS DE LANDAS WYBORGH	*Wassenaar.* *Jonkerlaan 70.*
JKVR. M. W. Barones VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN	*Nijkerk.* *Huize Balkenschoten.*
L. TASSERON	*'s-Gravenhage.* *Conradkade 23.*
JHR. MR. D. A. W. VAN TETS VAN GOUDRIAAN	*'s-Gravenhage.* *Waalsdorperweg 16.*
Mr. C. VERVOORN	*Herwijnen.* *A 15.*
IR. W. F. WESTENENK	*Blaricum.* *Wallandlaan* **9.**
DRS. E. J. WERKMAN	*Assen.* ***Vaart N.Z.*** *112.*
Mevrouw DR. A. N. ZADOKS geb. JOSEPHUS JITTA	*Amsterdam-C.* *Prinsengracht* **635.**

Verbeterde opgave nieuwe leden:

D. BOISSEVAIN	*'s-Gravenhage.* *Riouwstraat 208.*
B. VAN HAERSMA BUMA (Junior-lid)	*Utrecht.* *Nieuwe Gracht 50bis.*

Adreswijzigingen:

IR. A. F. H. BLAAUW	*Rotterdam.* *p/a Unilever* ***N.V.,*** *Museumpark 1.*
K. VAN SOMEREN GRÉVE	*Wassenaar.* *Wilhelminaplein* **4.**
Mej. DR. A. J. MARIS	*Arnhem.* *Poggenbeekstraat* ***44.***
P. G. H. R. ZUYDERHOUDT	*'s-Gravenhage.* *Wassenaarseweg 206.*

Tot den Algemenen Rijksarchivaris is door het Bestuur het verzoek gericht stappen te doen, om de oude volkstellingsregisters te doen verwijderen van de vernietigingslijst.

Hierop is bericht ontvangen, dat van belang om te bewaren zijn de registers van volkstellingen van 1821, 1829 en 1849. Deze vallen buiten de vernietigingslijst, aangezien deze lijst alleen geldt voor de stukken in gemeente-archieven van nà 1850.

De latere stukken zijn uitsluitend inschrijvings- en invullingsbiljetten, waarop door de tellers, vaak met potlood. hun notities werden gehouden. Daar deze gegevens ook alle te vinden zijn in de bevolkingsregisters en de registers van ingekomen en vertrokken personen, achtte de Algemene Rijksarchivaris geen gronden aanwezig, om stappen te nemen deze latere stukken van de vernietigingslijst af te voeren.

Notulen van de Algemene Vergadering, gehouden op *25* November 1950 in Pulchri Studio te 's-Gravenhage.

Aanwezig: de Ereleden Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland en Jhr. H. Trip en de gewone leden Mejuffrouw Th. J. van Alff, W. N. Arntzenius, J. A. J. Beckx, Mr. F. J. Besier, Dr. J. P. de Bie, Mevrouw A. C. Boogaard geb. Bosch, J. H. Brakke, Mr. M. J. H. de Bruyn van Melis en Mariekarke, W. J. J. C. Bijleveld, Prof. Dr. W. Ph. Coolhaas, Mr. F. Daniëls, Ir. C. M. R. Davidson, A. W. E. Dek, J. A. H. M. van Geyn, G. F. E. Gonggryp, C. D. Goudappel, H. 's Graeuwen, A. Haga, W. F. del Campo Hartman, G. C. Helbers, A. C. Nieuwenhuyzen Kruseman, H. J. van 't Lindenhout, J. P. de Man, G. Haitsma Mulier, Mejuffrouw Mr. E. C. M. Prins, Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg, Mr. W. W. van Valkenburg, J. J. Viirtheim Gzn.

De *Voorzitter* opent te 14.45 uur de vergadering met een hartelijk woord van welkom aan de aanwezigen.

De notulen van de Algemene Vergadering met excursie, gehouden op 24 Juni 1950, worden goedgekeurd.

Er is bericht van verhindering van de heren Graswinckel, Bosch van Rosenthal, van Schilfgaarde en de Vree van Gelder.

De heer *Trip* licht onderstaande begroting toe.

Begroting voor 1951.

ONTVANGSTEN:		UITGAVEN:	
Contributies	f 11.000,—	Zaalhuur	f 40,-
Maandbladen en overdr.	„ 250,—	Ziektewet	„ 300,--
Inlichtingen en banden	„ 50,—	Uitgaven Secretaris en Penningmeester	„ GO,-
Uit beleggings-fonds	„ 200,—	Abonnementen	„ 100,—
Subsidie	„ 500,—	Assurantiën	„ 125,-
TEKORT	„ 2.000,—	Onkosten Bibliotheek	„ 600,—
		Aankoop boeken	„ 600,—
		Diversen, onvoorziene uitgaven	„ 150,—
		Bindloon	„ 125,—
		Telefoon, licht, water	„ 5.400,- 2x-
		Drukkosten maandblad	
		Verzending maandblad	„ 225,—
		Schoonmaak Biblioth.	„ 240,—
		Bode- en schrijfloon	„ 500,—
		Verev. belasting, rentezegels	„ 475,-
		Huur Bleyenburg 5	„ 800,-
		Salarissen op de Bibliotheek	„ 3.600,—
		Portokosten	„ 250,-
		Omzetbelasting	„ 175,—
		Zegelkosten	„ 10,—
Totaal	f 14.000,—	Totaal	f 14.000;-

De financiële toestand van ons Genootschap is niet rooskleurig. Lichtpunten zijn, dat het subsidie van f 500,— weer is verleend, terwijl een bedrag aan giften van f 425,— en een legaat van f 125,— is binnengekomen. Er is een tekort van f 2.000,—. Echter zal op den post salarissen worden bezuinigd, doordat Mejuffrouw Smelt den halven tijd voor het Centraal Bureau voor Genealogie gaat werken. Het dan

blijvende tekort van ƒ1400,— hoopt het Bestuur gedeeltelijk door toetreding van nieuwe leden op te kunnen vangen.

De heer G. *F. E. Gonggryp* vraagt of de contributie niet moet worden verhoogd, doch gezien het gevaar voor bedanken acht de heer *Trip* het beter de contributie onveranderd te laten.

De heer *Daniëls* spoort aan meer leden te werven.

Op een vraag van Ds. de *Bie*, uit welken hoofde het subsidie verleend is, antwoordt de heer *Trip*, dat het hier om de rijkssubsidie gaat, die voor den oorlog jaarlijks werd verleend, maar de laatste jaren niet meer werd uitgekeerd.

De heer 's Graeuwen vraagt, of oud-N.S.B.'ers lid kunnen worden, waarop geantwoord wordt, dat dit van geval tot geval moet worden beschouwd.

Ds. *de Bie* beveelt aan in ons Maandblad af en toe een formule op te nemen voor testamentaire beschikking ten gunste van ons Genootschap, waardoor de mogelijkheid groter wordt, dat leden ons Genootschap in hun testament bedenken.

De heer *Maris* bepleit advertenties van verkopingen op genealogisch gebied enz. op te nemen.

De heer *Helbers* beveelt aan in ons Maandblad op het tekort te wijzen, in de hoop dat daardoor giften los komen.

Hierop wordt de begroting 1951 goedgekeurd.

Bij de rondvraag brengt de heer *A. Haga* als wens naar voren, dat schrijvers gratis overdrukken ontvangen. De heer *W. W. van Valkenburg* betoogt echter, dat dit een uitgave van enige honderden guldens vergt, die nu niet verantwoord is.

Op een vraag van den heer *Maris* antwoordt de heer *W. W. van Valkenburg*, dat voor schrijvers altijd gehele nummers van ons Maandblad beschikbaar zijn tegen betaling.

De heer *de Bruyn van Melis- en Mariekerke* vraagt in ons Maandblad plaats in te ruimen voor nieuwe of gewijzigde wapens van publiekrechtelijke lichamen. Volgens den heer *W. W. van Valkenburg* maakt plaatsgebrek dit voorlopig niet mogelijk.

De heer *Helbers* roept den steun in van het Bestuur om de inventarissen van de retroacta van den Burgerlijken Stand van alle provincies gepubliceerd te krijgen. Voorts vestigt hij de aandacht op de registers van de volkstellingen van vóór 1850, die vernietigd mogen worden en op oude lidmaatregisters enz. Het is gewenst, dat hiervan een overzicht tot stand komt en dat geen verdere vernietiging plaats vindt.

De heer C. C. *van Valkenburg* antwoordt dat de archivaris van de N.H. Kerk weet welke lidmaatregisters er zijn, doch volgens den heer *Helbers is* dit slechts gebrekkig. Hij wijst verder op oude registers voor huur van begraafkleden, weerbare mannen, enz.

De heer *A. Haga* merkt op, dat de verslagen van 's Rijks Oude Archieven gegevens dienaangaande bevatten, b.v. voor Overijssel de verslagen van 1898.

De heer *Arnfzenius* deelt mede, dat de volkstellingregisters inderdaad vernietigd mogen worden. Hij betoogt, dat deze registers van de vernietigingslijst verwijderd moeten worden.

Mejuffrouw *Prins* wijst op het boek van Vorsterman van Oyen, dat voor alle provincies de retroacta aangeeft.

De heer *Dek* bepleit de doop- en trouwboeken weer te verzenden. Echter is de verzending op last van den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen stopgezet, zulks op unaniem advies van de Rijksarchivarissen.

De heer *van Geyn zou* gaarne de mogelijkheid geopend zien, dat leden in de diverse provincies onderling hulp bieden nu de doop- en trouwboeken niet meer verzonden worden.

De heer *Helbers* bepleit fotocopieën van alle doop- en trouwboeken in alle provincies te plaatsen, zodat men in elk archief de doop- en trouwboeken van alle gemeenten kan raadplegen.

De *Voorzitter* sluit te 15.30 uur de vergadering, waarna *Prof. Dr. W. Ph. Coolhaas* een zeer interessante causerie houdt over „Het Landsarchief" te Djakarta, die vele leden aanleiding geeft tot het stellen van vragen. Prof. Coolhaas biedt daarbij zijn bemiddeling aan voor het verkrijgen van gegevens uit dit archief, mits de vragen concreet en duidelijk gesteld zijn.

De *Voorzitter* brengt Prof. Coolhaas den hartelijken dank over van de Vergadering voor zijn belangwekkende voordracht.

STAAT VAN AANWINSTEN.

A. Afdeling Familie-archieven.

Archivalia Frese.
(Geschenk van Jhr. Mr. H. R. A. Laman Trip.)

Archivalia Gratama, van der Grijp en Nauta.
(Geschenk van Dr. L. J. 't Hooff te **Zwolle,** *executeur fesfamenfair van Ir. F. H. Eydman, weduwnaar van Mevrouw Eydman-van der Grijp.)*

Archivalia Leliman.
(Geschenk van Dr. G. Kriiseman.)

Archivalia van Nispen, met stukken afkomstig van leden van de aanverwante geslachten Goossens en van den Sande.
(Bruikleen van Jhr. Mr. A. J. M. van Nispen tot Pannerden.)

Stukken, afkomstig van het echtpaar A. W. Baron van Pallandt van Zuthem († 1803) en Adelsonda Rogge: van G. J. Baron van Pallandt van Glinthuis († 1805) en van A. C. W. Baron van Haersolte tot den Doorn. Zuthem en Haerst († 1820).
(Geschenk van Mr. J. F. Baron van Haersolfe te Dalfsen door bemiddeling van den' Secretaris van den Hogen Raad van Adel.)

B. Afdeling Handschriften.

Calkoen, A. Baron. Genealogie Keurenaer.
(Geschenk van den Samensteller.)

Kretschmar, Jhr. F. G. L. 0. van. Genealogie Raamburg met kwartierstaat (16) van Guurtje Raamburg, gehuwd Delft 13 Januari 1709 met Louis Adriaan van Kretschmar.
Idem. Aantekeningen op den kwartierstaat (16) van Cornelia Martina Vlaerdingerwout, vrouwe van Dirxland. gehuwd 's-Gravenhage 29 October 1748 met Mr. Adriaen van der Goes en van Charlotte Alida Vlaerdingerwout, vrouwe van Veen, Wijk en Aalburg, gehuwd 's-Gravenhage 29 October 1748 met Jacob van Kretschmar.
(Geschenk van den Samensteller.)

Obreen, Mr. H. C. (1874—† 1941). Genealogische aantekeningen omtrent vorstelijke en andere geslachten.
(Geschenk van Mr. H. T. Obreen te Leeuwarden.)

Westfrisius, J., Notaris te Amsterdam 161221657.
Aantekeningen Westfrisius. Getypt afschrift.
(Geschenk van den Rijksarchivaris in Gelderland.)

Genealogieën van Alten a, van Arnhem, van den Berg, de Bonnechose, Cock, Cruydenier, van Essen, Greenwood, van Huist, van Niel, van Riedt, van Steenberch, de Swart, Udents, van Wullen.
Genealogische aantekeningen Baccart.
Bijbelaantekeningen Bouricius.
Kwartierstaat van H. F. N. de Ronde, 1804—1890.
(Ten burele van het Genootschap afgeschreven van gegevens uit het Familie-archief Schas te Memphis. Tennessee, N.-Amerika.)

Genealogieën Croock en Valckenier.
(Aangekocht.)

Genealogie Hanneman.
(Geschenk van Ir. C. B. Roest.)

Genealogie Kien.
(Geschenk van Jhr. M. J. van Lennep.)

Nagtglas, F. (eind 19de eeuw). Genealogieën van Zeeuwse geslachten (afschrift van wijlen den Heer Ph. F. W. van Romondt naar het handschrift in de Provinciale Bibliotheek te Middelburg). 3 cahiers 8°.
Romondt, Ph. F. W. van (1873-1941). Uittreksels uit:
het Ned.-Herv. begraafregister van Aardenburg 1670— 1759.
het Ned.-Herv. trouwregister van St. Laurens 1610— 1673,
de Ned.-Herv. doopregisters van Venlo 1703— 1785,
de Ned. Herv. ondertrouwregisters van Venlo 1615-1637 en 1761-1797,
het R.-K. trouwregister van Venlo 1768-1779.
Uittreksels, vnl. aangaande officieren, cadets en vaandrigs, uit het Ned.-Herv. ondertrouwregister van Venlo 1716—1758.
(Aangekocht.)

Aantekeningen, vnl. uit Belgische archieven, eertijds in het bezit van wijlen Dr. H. G. A. Obreen te Westerloo (B.), in kaartsysteemkast van 110 laden.
(Bruikleen van Douairière Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland-Jonkvr. Snoeck te Heelsum.)

De genealogie van Slingelandt in het Nederland's Adelsboek,

door **J. P.** DE MAN.

Nu het Nederland's Adelsboek in 1951 onder de te behandelen geslachten ook een herdruk moet brengen van de stamreeks van het geslacht van Slingelandt is het zeker gewenscht, om hetgeen in 1917 en vroeger ten aanzien van dit geslacht werd gepubliceerd nog eens na te gaan.

Wij zien dan dat als stamvader werd vermeld Heer *Wouter Gerardsz. van den Tempel,* burgemeester van Dordrecht a". 1304, wiens kleinzoon *Jan Jansz. van den Tempel,* in 1377 schepen en burgemeester van Dordrecht, gehuwd zou zijn met *Elisabeth van Arkel „gesegt Slingeland",* dochter van *Herbaren* en *Odelia van Cuyck.* Hun zoon *Jan van den Tempel,* daarna genoemd *„van Slingeland",* gestorven vóór 1428, zou uit zijn huwelijk met *Catharina van Dr[illegible]* een zoon *Pieter van Slingelant,* vrijheer van Slingelant, verkregen hebben als generatie V vermeld, die,

gehuwd met *Susanna van Poelgeest Gerritsdr. (ex matre Beafrix van Schoonhoudt),* een zoon *Otto van Slingelant,* vrijheer van Slingelant, verwekte, die op zijn beurt tot zoon had *Hendrik van Slingeland,* heer in Zwijndrecht, vermeld als generatie VII, van wien vermeld wordt: „November 1488 dijkgraaf in de Alblasserwaard".

Het is tegen deze oudste generaties, dat zich voornamelijk mijn bezwaren richten.

Als wij het juist inzien, dan dankt de kop van de genealogie zijn ontstaan aan een oud handschrift, samengesteld door *Jan van Slingeland Pietersz.* in 1710, dat bewerkt is door wijlen Caland op instigatie van wijlen Vorsterman van Oyen.

Het oude handschrift is door de bewerkers aangevuld en hier en daar verbeterd en het beste exemplaar der bewerking is van de hand van wijlen Caland. Het is dit exemplaar dat naar onze meening is benut voor de samenstelling van de stamreeks in het Adelsboek van 1917.

Er zijn nu meerdere redenen aan te voeren, waarom tegen deze genealogie ernstige bezwaren moeten worden ingebracht.

Reeds onmiddellijk vraagt men zich af: erfde *Johan van den Tempel genaamd Slingeland* dan dit vrijheerlijk goed van zijn moeder, zoo ja, dan was deze dus een erfdochter van den, als haar vader, vermelden *Herberen van Arkel* en dan zou ook haar zoon *Jan* (IV) het goed bezeten hebben waarna *Pieter* (V) het van zijn vader erfde. Maar nergens vindt men, dat *Jan* (IV) Heer van Slingeland geweest is.

Het begrip vrije heerlijkheid ten aanzien van Slingeland is reeds foutief, in feite is de hooge en lage heerlijkheid van Slingeland enz. een leen van Arkel geweest zooals later zal worden toegelicht.

Wat kunnen wij heden ten dage nog te weten komen van vroegere Arkelsche leenen? Helaas niet zoo heel veel, immers de ondergang van den hoofdstam in de personen van Heer *Jan van Arkel,* den zoon van *Otto* en *Elisabeth van Bar,* en van diens erfzoon Jhr. *Willem,* alsmede de confiscatie der Arkelsche goederen door Hertog Willem VI, de verwoesting der Arkelsche huizen en het daarbij verdwijnen van de leenregisters vóór 14 17, maken het slechts ten deele mogelijk uit de registers van de Hollandsche Leenkamer onder het Hoofdstuk „Arkel" nu en dan een oudere beleening op te speuren.

Gelukkig zijn we ten aanzien van Slingelandt nog in een gunstige omstandigheid.

Grijpen wij ten deze terug op *Pieter van Slingelanf* (V), dan blijkt ons, dat deze *Pieter* (ook als *Peter* vermeld) op 1 Augustus 1414 door Hertog Willem VI beleend is met:

> „die heerlichede, hoge ende lage, thienden, tyns, renten „enz. van Slingelant", zooals hem Pieter „bij dode *„Dirck van Slingelant* syns broeders, „die se van Heer *Jan van Arkell* te houden plach, daer „die manscap af aen ons gecomen es, waren aan„bestorven."[1])

De beleening geschiedde „zooals Pieter's brieven aangeven", hetgeen niet nader wordt gespecificeerd.

De acte wordt dadelijk gevolgd door een acte van denzelfden datum, behelzende de lijftocht van *Susanna van Poelgeest,* Pieter's vrouw aan de „minre helft" van het leengoed.

Hierna volgt in hetzelfde leenregister:

> „Item beleend 29 April 1419 *Offo van Slingelanf „Peterszoon,* hulder tot sinen mondige

[1]) Deze leenacten vermeld in Hollandsche Leenkamer (H. Lk.) No. 58, folio 2verso. De beleening geschiedde ten overstaan van den heer van Egmond; heer Willem van Egmond, diens broeder, en heer Gerit van Heemskerok.

,,dagen *Jan* b(astaard) *van Slingelant Otto's* ,,broeder." [1])

In verband met het zooeven vermelde is het wel merkwaardig om de leenacte, gegeven in Hollandsche Leenkamer No. 54, folio 120, mede te vermelden. Zij behelst:

Wiilem etc. doen cond allen luden:

,,verleent mit desen brieve *Peter van Slingelant* die ,,heerlichede hoge en lage, tyenden, thijns, renten mit ,,anders sine toebehoeren van Slingelant, also hem die aen-,,gecomen ende bestorven syn bi dode *Dierc van Slinge-,,lant,* die se van Heeren Jan van Arkel te leen te hou-,,den plach, daer die manscap af aen ons gecomen is ,,Te houden van ons ende van onsen nacomelingen ,,Peter voornd. ende sine nacomelingen tot een e s f-,,l e e n gelickerwijs ende in alre manyeren, als die ,,brieven van Heer Jan van Arkel voirsz. daer of siin, ,,inhoudende ende begripen.

,,Voert so is *Peter* voirnd. gecomen ende heeft ge-,,maict mit onser handen in rechter douwasien ende lijf-,,tocht *Susanna van Poelgeest,* sine wittachtige wive, die ,,minre helft als men naest genaken kan van de heerlic-,,heden ende goederen voirscreven. In welker lijftochten ,,voirscr. wi geloven voir ons ende onse nacomelingen ,,Susanna voirscr. te houden ende te stairken hoer leven ,,lang duerende na rechte ende costumen van onsen ,,lande, daer die voirs. goede gelegen siin.

,,Praesentibus die Heese van Wassenaer, burchgsave ,,van Leyden ende Heer Jan die bastaerd van Bloys.

,,In oirconde gegeven in den Haghe upten yersten ,,dach in Augusto XIIII[c] XIIII."

Wij zien nu dat het register No. 58 ten aanzien van de familiebetrekking tusschen *Dirck* en *Peter* nauwkeuriger is, terwijl de zooeven gegeven acte ten aanzien van den a a r d van het leen weer juister gegevens verstrekt.

Tenslotte maakt nog het Leenregister No. 56 op folio 115 onder ,,Arkel" slechts melding:

,,*Peter van Slingelant,* de heerlijkheid hoge ende lage met tienden, thijns en rente ten erfleen." a° 1414.

Caland heeft blijkbaar bij de samenstelling van zijn aanteekeningen het gestelde in No. 54 benut, waardoor hem het juiste familieverband tusschen *Dirk* en *Pieter is* ontgaan.

Ook in de plaatsing van *Susanna* van *Poelgeest* als dochter van *Gerrit* en *Beatrix van Schoonhoudt is* Adelsboek 1917 mis. *Susanna* toch is een kleindochter van genoemd echtpaar. Haar ouders waren Heer *Dirck van Poelgeest* en *Baerte van Naeldwijck.* Deze ouders stierven vroeg, haar vader was reeds dood toen het Hollandsche Leenregister No. 56 voltooid was, waar men dan ook op folio *14* vindt:

,,*Susanna Dircxdr van Poelgeest.* Pieters wyff van ,,Slingelant ontf. twisken vier ende vyff margen land in ,,de ban van Hasertswoude, belend West Jan Willemsz. ,,ende Oost Ysbrant Florisz.

,,Ten rechten lene ende des siin brieven." [2])

Haar goed recht op dit goed wordt nog eens bevestigd op 6 Januari 1421, wanneer Jan van Beyeren op Dertiendach 1420 stilo Curiae *Susanna Dircxsdr. van Poelgeest,* Pieter's weduwe van Slingelant opnieuwd beleende met de genoemde vijf morgen.

[2]) Zij was een der kinderen van Poelgeest, vermeld in het artikel in het Leidsche Jaarboekje 1950 en dus reeds vóór 17 December 1404 gehuwd. De genealogie van Poelgeest in Batavia Illustrata is lang niet feilloos.

Susanna is de oudste dochter van Heer Dirck voornoemd en haar kwartieren waren dan ook:

Poelgeest.	*Naeldwijk.*
Schoonhout.	*Teylingen.*

Haar beide ouders stierven resp. 1404 (haar vader) en op 23 October 1405 stierf ook haar moeder.

Susanna's dood is ons niet bekend. Ten aanzien van haar eenigen zoon Otto kunnen wij het navolgende mededeelen:

Zooals wij hiervoor reeds zagen werd hij 29 April 1419 onmondig beleend. Na de beroeringen in Holland tijdens den strijd tusschen Jacoba van Beyeren en Philips van Bourgondië en de uiteindelijke vestiging van dezen laatste als landsheer, beleent Philips op 16 April 1439 *Otto van Slingelant* opnieuw met de heerlijkheid, hoge en lage, van Slingelant, zooals deze hem na dood van Otto's vader *Pieter van Slingelant* was aangekomen [3]).

Deze *Otto van Slingelant zou* getrouwd zijn met *Cornelia van Brakell,* dochter van *Godschalk* en *N.N. van Heemskerk* (volgens het Adelsboek). Wij vonden geen bevestiging van dit huwelijk [4]).

Wij vermoeden, dat de nu volgende beleening ten name van *Otto van Slingelant* mede op hem slaat:

,,Otto van Slingelant"

,,Upten III[en] dach van November a° XIIII[c] twee en de ,,tsestich soe heeft M[r] Anthonis Michiels, macht hebben-,,de als voornoemd, verlyt ende verleent Otto van ,,Slingelant de heerlicheyt hoge ende lage, thynsen, ,,thienden, renten ende mit anderen allen synen toebe-,,hoeren van Slingelant, die hy van de Heerlicheyt van ,,Arkel te leen hielt, gelyc hy dat dede blijken met myn ,,genadich Here van Bourgondie, grave van Holland als ,,Heer van Askel an handen van M[r] Anthonis voorn. in ,,den name van myn voorgenoemden Heer van Charlois ,,als Heer van Arkel, als daer toebehoirde, dair by, aen ,,ende over, waren Jan Dedel leenman myns Genadigen ,,Here van Bourgondien ende Jan Henrick Hermansz.-,,zoon, leenman van den Heer van Charlois, als leenman ,,van Putten."

Is ons vermoeden juist dan is het slechts een inschrijving van bestaande leenmannen nu de heerschappij over Askel en Putten enz. door Philips van Bourgondië in handen was gelegd van een nieuwen leenheer, te weten van zijn zoon, meer algemeen bekend als Karel de Stoute.

Op 5 Juni 1481 wordt dan beleend *Helmich van Slingelant* na het overlijden van zijn vader *Otto* [5]).

Wie dan Helmich's moeder was is niet zeker, deze naam doet sterk denken aan de *van Doornick's.* Onmogelijk is dit zeker niet, wanneer wii letten op het feit. dat Susanna's broeder Heer *Gerrit van Poelgeest* H[n] Dircksz. vóór 17 Maart 1416 gehuwd was met *Margriete van Doornik,* dr. van *Helmich* en *Janna van Langerak.*

In de aanteekeningen van Caland wordt nog een *Otto* als zoon van *Otto Pietersz.* ingeschakeld op wien dan de beleening van 3 November 1462 zou slaan, maar indien dit juist is, zou de redactie van de zooeven vermelde beleening zeer zeker anders geluid hebben,

Otto van Slingelant liet twee zoons na:

a. *Helmich wan Slingelant,* heer van Slingelant, beleend 5 Juni 1482 (zie boven). Hij verkoopt Slingelant 26 Juni

[3]) Hollandsche Leenkamer No. 114. Philippus A. fol. 126.
[4]) Hollandsche Leenkamer 117B. Charolais, pag. 39verso.
[5]) Hollandsche Leenkamer 119. Zuid-Holland, fol. 21.

1497 aan Cornelis van Bergen, ridder, heer van Zevenbergen, etc., raad en kamerling, die 10 Juli 1497 met het goed werd beleend [6].

b. *Pieter van Slingelant,* kanunnik van de abdij van Egmond, die 14-75 van zijn vader, met consent van Helmich, als oudste zoon een hofstede in de heerlijkheid van Slingelant kreeg en aan wien door zijn vader gemaakt was een kapel gesticht ter eere van St. Clement, staande in genoemde heerlijkheid, blijkens bezegelde brieven van Annunciatio dach 1471.

(Dit is getrokken uit de aanteekeningen in de familiepapieren.)

Het vorenstaande is voldoende, om het verband tusschen generatie V, VI en VII in het Adelsboek 1917 te verbreken, en zoo wordt het ook zeer verklaarbaar, dat in de genealogische gegevens bij van Spaen in diens handschrift bij den Hoogen Raad van Adel *Henrick van Slingelant* (VII) los komt te staan van oudere Slingelant's van den Tempel en deze Henrick als het ware een nieuwe familie schept.

Een beter gegeven betreffende genoemden *Hendrick* (VII) vinden wij echter in een ander handschrift, n.l. in het „handschrift Schaep" [7], eveneens berustende in de collectie bij genoemden Hoogen Raad, voornamelijk handelende over Dordtsche geslachten.

Schaep behandelt daar o.a. een groep patronymen, afstammende van twee zonen van een *Pieter van Slingelant,* waarin wij den hierboven genoemden Pieter, heer van Slingeland, moeten terugzien. Als diens oudsten zoon noemt hij *Jan van Slingeland* (den hierboven vermelden „bastaardbroeder" van *Otto),* zoowel als diens tweeden zoon *Hendrick Pietersz.*

Wie de moeder van deze beide kinderen was, wordt niet vermeld, maar wij willen er op wijzen, dat wij haar vermoedelijk moeten zoeken in een verwante van *Godevaert de Potfer Godevaertsz.,* die in 1411, 1412 en 1413 schepen van Dordrecht is en wiens zegel een pot vertoont, staande op drie pooties en voorzien van twee ooren, dezelfde wapenfiguur. die door de nakomelinqen zoowel van *Jan van Slingelant* als van een *Hendrick Piefersz.* in hun zeqels als Dordtsche magistraten in een vrijkwartier op het oude wapen der Slingelant's wordt gevoerd. Deze gebroeders of één van hen zijn dan ook de stamvaders van de zoogenaamde „Slingelants met de pot".

Deze wetenschap. betreffende de zegels van resp. *Jan Pieter Henrickst.* (1526, *'35)* en *Henrick Cornelis Henricksz.* (1528), werd gevonden in een handschrift van Booth (van Buchel) gelijksoortig aan de zoogenaamde „kleine boekjes Booth" op het Riikaarchief te Utrecht en ons vóór den oorlog getoond door Professor de Monté verloren, tijdens diens secretarisschap van den Hoogen Raad van Adel, waarbij wij aeleqenheid kreqen deze wapenafteekeningen van tal van Dordtsche magistraten over te nemen. Bij het huidige onderzoek is dit boekje momenteel noq niet teruggevonden.

Wij zullen dan ook zien, dat Hendrik's afstammelingen tot het midden van de 16de eeuw onder patronymen voorkomen en zich na dien tijd *van Slingelandt* gaan noemen. De Slingelandt's, die men vóór 1600 aantreft te Dordrecht met vermelding van den achternaam, zijn de nakomelinqen van Otto van Slingeland, den zoon van Jan van den Tympel,

6) Hollnndsche Leenkamer No. 122. A.P. Archiduc Cas H. cap. Arkel, Putten en Strijen, folio 1 en 1verso. Het is voor de eerste maal dat in de leenacten het omschreven goed genoemd wordt „het Overslingelant".

7) De samensteller Gerard Schaep Pietersz. was een bekend 16e eeuwsch genealoog.

jezegd van Slingeland. Zij waren een tijdlang heeren van net ambacht van Puttershoek en in deze familie komt de naam Otto mede voor, zoodat het geen verwondering behoeft te wekken, dat er meermalen verwarring heerschte.

De nog bestaande adellijke familie van Slingelandt zal dus moeten aanvangen met:

1. (oud VII) *Hendrick Pietersz.,* komt tijdens zijn leven alleen onder patronym voor, leeft 1485, beleend op Allerheiligendag 1488 met 2 deelen van een achtendeel van het ambacht en de ambachtsrechten van Zwijndrecht. die gifte van de kerk, gelijk altoos gedeeld is tegens Arntsambacht van Schoonhoute, mitten wielen, visscherij, vogelry ruygte binnen en buytendijks met al zijn toebehooren tot een recht erfleen van de Heerlijkheid van de Merwede.

   Deze acte wordt vermeld door den vroeger genoemden Jan van Slingelandt Pietersz. in 1710 en is getrokken uit het leenregister van de Merwede.

   De beleening geschiedde door „Daniel van de Merwede", d.w.z. door Daniel van Praet, heer van de Merwede, aan wien dit goed na den dood van zijn vader Vranck van Praet was gekomen.

   Hendrick Piefersz. is dood vóór of in 1503, wanneer zijn zoon met genoemd leen wordt beleend.

   De vrouw van Hendrick Pietersz. wordt in het Adelsboek vermeld als *Beatrix Pott,* als zoodanig vermeld door den ouden Jan van Slingelandt Pietersz.. den samensteller der genealogie van 1710. Hij knoopt daaraan een beschrijving vast, dat ter harer eer het vrijkwartier met de pot in het wapen Slingelandt zou zijn opgenomen, met verwerping van het vrijkwartier van den Tympel, wij zagen reeds hiervoor, dat dit onjuist moet zijn.

   Schaep geeft als vrouw van Hendrick, tevens als de moeder van zijn kinderen *Catrijne van Steenhuusen* een dochter van *Willem van Steenhuysen* en *Margriet Vranckendr. van Bijlande* en vermeldt drie kinderen uit dit huwelijk:

   a. *Cornelis,* volgt II.
   b. *Cornelia,* huwende *Jan van der Biesen Cornelisz.,* die o.a. een zoon *Willem van der Biesen Jansz.* hadden, die in de reqeeringslijsten van Dordrecht door Balen vermeld wordt.
   c. *Pieter Hendricksz..* raad te Dordrecht 1484 en 1500, havenmeester ald. 1501, dood vóór 1512, tr. *Cornelia van der Mije,* als weduwe vermeld 1512 en 1528 [8].

      Hun zoon *Jan Pieter Henricksz.* zegelde als schepen te Dordrecht op 6 October 1526 en 25 Mei 1535 met „Slingelant" met het vrijkwartier, waarin een pot").

II. *Cornelis Henrick Pietersz.,* raad van Dordrecht 1491, '92, '93, 1505, komt evenmin als zijn vader onder den naam van Slinqelant voor, erft het vaderlijk leengoed hierboven vermeld, beleend 2 Maart 1503 door Daniel van Praet, heer van de Merwede. Hij is dood vóór 1512, tr. *Maria N.N.,* weduwe in 1512.

   Schaep weet den naam van zijn vrouw niet, als familienaam geeft het Adelsboek haar den naam *de Witt.* Bij

8) van Spaen in diens genealogie Slingeland noemt haar *van der Meye van Roosendael,* voerende drie roode rozen op goud. Caland noemt haar van *der* Mee.

9) Handschrift Booth bij den Hoogen Raad van Adel (vroeger Vermeld), pag. 7verso.

Balen in de genealogie de Witt wordt zij onder de kinderen van Jan Wittensz. en Maria Tack niet vermeld, Jan van Slingelandt a° 1710 noemt haar een dochter van *Frans,* waaronder zij ook niet nader bekend is.
Zij hadden vier kinderen:

1. *Heylwich Cornelisdr.*. tr. *Aelbert van Bemont (Beaumont).* Men vindt haar en haar man vermeld bij Balen op pag. 930 van diens beschrijving van Dordrecht in den stamboom van Beaumont.
2. *Hendrick Corneliszoon,* volgt 111.
3. *Beatris Cornelisdr.,* tr. *Willem van Diemen Gijsbertsz.,* vermeld in de genealogie van Diemen bij Balen, pag. 1040.
4. *Clara Cornelisdr.,* die als weduwe van *Cornelis van Almonde* vermeld wordt in 1520 en 1523, doch ons overigens niet bekend is.

111. *Hendrick Cornelis Hendricksz.*, geb. 1484, raad in wette 1511, '12, schepen van Dordrecht 1515/'20, '23, '24, '27, '28. Hij zegelt 7 September 1528 als zoodanig met de Arkelfiguur en het vrijkwartier waarin een pot met twee ooren en drie kleine pootjes [10]), tr. Digna *Boemgaert* of *Bogaert Andries*, geb. 1485, dr. van *Andries Cornelisz.* en *Ermgard de Jode Schrevel Hendricksz.dochter.*

Zij wordt bij Schaep uitsluitend genoemd *Digna Andriesdr.*, terwijl het Adelsboek haar noemt *„Digna,* dr. van *Andries Cornelisz.* en van *Ermgard de Jeude".* De oorzaak ligt o.i. in een minder juiste lezing van het handschrift van Caland, waar dit gegeven inderdaad onduidelijk is gesteld.

Uit dit huwelijk als derde kind *job* (of *Hiob),* volgt IV.

IV. *Job Hendrickszoon*, overl. Dordrecht 7 Juni 1559, tr. *Adriana Barthout Philipsz.dochter (van Gouthoeven) ex* matre *Elisabeth Solerius,* zooals het Adelsboek ook opgeeft.

Job komt niet voor in de lijst van raadsheeren van den Hoogen Raad te Mechelen (zie van Leeuwen, Batavia Illustrata, welke lijst ontleend is aan Gouthoeven).

Kan nu de hierboven onder 1 genoemde Hendrick Pietersz. als door van Spaen en Schaep opgegeven, een zoon zijn van Pieter Heer van Slingeland? Wanneer hij vóór diens huwelijk met' Susanna van Poelgeest verwekt is, naar onze meening niet. Men lette op zijn sterfjaar en op de aansluitende generaties.

Wij vermeenen dan ook dat wij in den vader van Hendrik I moeten zien *Pieter Jansz.* (overl. in 1472 en gehuwd met zekere *Adciana Adriaen Jansdochter)* bij Schaep opgegeven als oudste in leven gebleven zoon van *Jan Pietersz.* bastaard van *Slingelanf* uit diens huwelijk met *Veronica Willebald Walichsz.dochter;* hij vermeldt echter geen kinderen van dezen Pieter. Jan, die omstreeks 1390 geboren moet zijn, aangezien hij in 1419 als voogd optreedt voor zijn broeder Otto, zooals wij in den aanvang van deze beschouwing zagen, die 1462 raad te Dordrecht was en wordt opgegeven als overleden in 1471, is dan Hendrik Pieterszoons grootvader geweest en de opeenvolging der latere van Slingelandt's wordt naar onze meening duidelijker, ook de naamgeving van Pieter Henricksz., den broeder van Cornelis (11) wordt dan meer begrijpelijk.

[10]) Handschrift Booth (zie noot 9), folio 22verso.

Wil men deze zienswijze aanvaarden, dan zou de nieuwe stamreeks in het Adelsboek kunnen aanvangen met:

I. *Jan Pietersz. gezegd van Slingelant* (bastaardzoon van *Pieter van Slingelant,* heer van Slingelant), raad van Dordrecht 1462, dood in 1471, tr. *Veronica (Vroentgen).* dr. van *Willebald Walichsz.* en *Katrijn N.N.*
11. *Pieter Jansz.,* dood 1472, tr. *Adriana Adriaen Jansdr.*
III. *Hendrick Pieferst.*, enz.

Het nog levende geslacht *„van Slingelandt" zou* dan rechtstreeks, zij het door bastaardij, stammen uit de oude Heeren van Slingelant uit de Arkelgroep.

Over *„van* Slingelandt van den Tempel" hoop ik te zijner tijd iets mede te deelen.

Ter Weegen,

door W. J. J. C. BIJLEVELD.

In 1947 heb ik eenige woorden gewijd aan deze buitenplaats in onze kolommen ter begeleiding van eene korte genealogie Rente Linsen, eene familie, die in het 19de eeuwsche Amsterdam eene zekere rol heeft gespeeld. Het hinderde mij toen dat er zoo weinig bekend was over dit goed, doch mijne studie over den laatsten Hollandschen van Bronchorst, verschenen in Archief voor Genealogie en Heraldiek, Juni en Juli 1949. bracht mij er toe het geheele protocol van Sassenheim door te lezen. Ik werd beloond met zoovele vondsten over deze plaats, dat ik gerust durf te zeggen, dat er meer dan een oud vraagstuk door wordt opgelost.

De geheele omgeving in dit westelijkste gedeelte van Sassenheim heette Clinkenberg. Nog tot in de 80er jaren der vorige eeuw toe, moet men zich vanaf de kruising van de spoorbaan beide zijden van den weg naar Haarlem tot aan het begin van het dorp Sassenheim toe zwaar beboscht voorstellen en in dat bosch overal duintjes. Reeds zeer dicht bij den huidigen spoorweg lag volgens de oude kaarten een vrij hoog duin, ik zou het een pendant van dat, waarop Oegstgeests kerk staat, willen noemen, dat m.i. de naamgever is van deze buurt en in ouden tijd, toen de Waterstaat nog wel wat te wenschen overliet, de Kloosterschuur van Rijnsburg droeg. De groote kenster van Rijnsburg's abdij, Mej. M. Hüffer, was zoo goed mij mede te deelen, dat deze schuur sinds 1370 in de oorkonden vermeld wordt. Er waren er drie: de grootste die de oogst van 180 morgen verzamelde, lag op de grens van Rijnsburg en Noordwijk, dan kwam Clinkenberg en ten slotte eene kleine, vrij onbekende, aan den weg van den Luizenhoek naar Sonnevelt in Valkenburg. Volgens de Rijnsburgsche archivalia in de boekerij van het Groot Seminarie te Warmond, besloeg het schuurambt van Clinkenberg eene groote woning met plantsoen er om heen en ruim 52 morgen.

Er schijnt helaas weinig bekend te zijn over het lot der schuren in lateren tijd. Na de saecularisatie der abdijgoederen is er slechts bij uitzondering uit verkocht vóór het eind der 18de eeuw, zoodat het beheer der allengs erfelijk geworden kloostermeiers, allicht bestendigd is. De protocollen van Sassenheim beginnen in 1585 en dan zijn in dit gedeelte der parochie reeds tal van families, die den naam (van) Clinkenberg dragen en die schier alle landbezit van belang hebben in de omgeving der Clinkenbergsche, Molen, of Dinsdagsche wetering.

Een hunner was *Pieter Jacobsz van Clinckenberch,* zoon van *Jacob* en *Leuntje Groote Dirc Janszdr.* Van beide kanten had hij land geërfd en zijne vrouw bracht ook het noodige op dit gebied mede. Geboren in 1548, vinden wij hem, zoodra het eerste protocol begint, den rechten dorpsnotabel, vermeld als borg, voogd, weesmeester, ambachtsbewaarder en schepen In tegenstelling' *tot* de meesten zijner tijdgenooten, die met kwalijke gothische hanepooten, zelfs (horribile dictu) met **een** merk teekenen, schrijft hij zijnen naam goed leesbaar onder de schepenacten. Blijkbaar had hij na zijn 82ste jaar genoeg van het boerenbedrijf. Hij brengt eene zijner hofsteden met ruim 20 morgen aan beide zijden van den weg en tot de grens van Voorhout op 16 Jan. 1631 in openbare veiling. Op den volgenden dag blijkt de ruim 50-jarige *Johan van Lanschot* de kooper voor *f* 20.000. Hij stamde uit een geslacht, dat oorspronkelijk in de Kempen (omgeving van Zundert) thuis hoorde, doch waarvan een tak in Antwerpen was gevestigd, waar na huwelijk met eene vrouw uit de daar wel bekende familie *van den Brande,* haar wapen door haren zoon werd overgenomen. Reeds midden 16de eeuw was haar man, Meester *Gerard van Lanschot,* geb. 1515, naar Leiden gekomen als medicus. Zijn zoon kwam in de magistraat te zetelen. Men denkt nog maar al te veel en ten onrechte, dat zulk een ambt een bestaan medebracht en gemeenlijk wordt het bedrijf niet vermeld. Bij toeval bleek mij in dit geval, dat de van Lanschot's handel dreven in zandloopers, schrijfboeken, papier en lijm en er verder nog de ververij „Het Lam" op na hielden. De huidige dragers van dezen naam meenen ook uit Zundert te stammen, vestigden zich in de 18de eeuw in Brabant's hoofdstad, als winkeliers en geldschieters en voeren niet het van den Brande wapen.

Johan van Lanschof deed terstond na zijne verwerving van genoemde hofstede een zomerhuis zetten ten Noorden van den weg en voorbij den Warmonderdam. Hij kocht er nog in 1635 wat land bij van Clinkenberg's zoon en nog voor een bedrag van *f* 12.600 aan land in die omgeving voor zijn neef en pupil *Wouter van Lanschof* in 1640. Deze was de zoon van den kapitein der Schutterij *Laurens van Lanschof,* gestorven in 1633, en *Deliana van Oudshoorn,* zuster van Johans vrouw, *Margaretha. Deze* pupil stierf echter ongehuwd in 1648 en de aanwinst viel den oom en tante toe.

Johan van Lanschot heeft slechts de betrekking bekleed van regent van het gasthuis en weesmeester en mocht ruim 20 jaar van zijn bezit buiten genieten. Hij stierf in 's-Gravenhage 17 Maart 1651, 72 jaar oud: zijne weduwe overleefde hem nog ruim 13 jaar.

Zijn zoon *Wouter,* geb. 1632, verwierf Clinkenberg, woonde er zomers, en heeft zijne vaderstad Leiden van 1662—1680 gediend als raad, schepen, schout en burgemeester. Vervolgens vertrok hij naar 's-Gravenhage, waar hij raad en eerste rekenmeester der domeinen was *tot* zijn dood in 1717: hij huwde eerst, 1656, *Johanna Consfanfia l'Empereur van Opwijck, 1638-1672* en vervolgens 1673 hare nicht *Justina Catharina du Tour,* 1650-1715.

Uit het eerste huwelijk waren 10, uit het tweede 7 kinderen: velen hunner stierven jong: de dochters, behoudens de jongste, huwden met buitenlanders, zoodat de afwikkeling van den boedel veel tijd vorderde. Eene van haar, *Sara Constantia,* later Mevrouw *J. R. von Born,* was vóór -haar huwelijk lidmaat der kerk te Voorhout, geen wonder: die lag ongeveer evenver van Klinkenberg als die van Sassenheim. De oudste zoon, *Johan Alexander,* burgemeester van Leiden, overleefde zijnen vader slechts luttele maanden. Hij was de

grootvader van Mr. *J. A. van Lanschot,* raad en schepen van Leiden en laatste mansoir van zijn geslacht, ongehuwd overleden in 1791, terwijl diens zuster *Agatha Lydia van Lanschot.* vrouw van haren vollen neef Mr. *Jan Hubrecht,* het geslacht in 1807 deed uitsterven. Hun nakroost nam den naam van Lanschot aan. De tweede zoon van Mr. Wouter van Lanschot, *Alexander,* beredderde den boedel zijns vaders en verkocht daaruit het huis met 5 morgen en 300 roe land aan Carel de Moor, 1656-1738, den bekenden schilder, graveur en etser, die zijne voortreffelijke kunst beloond zag door zijne verheffing tot Ridder des H.R. Rijks. Dit was op 3 Febr. 1718 voor slechts *f* 2050,—, zoodat wij wel moeten veronderstellen, dat het huis, na doode van Mevrouw van Lanschot-du Tour in 1715, weinig bewoond en slecht onderhouden is geweest. De ongehuwde dochters uit het eerste huwelijk bleven in het dorp Sassenheim tot haren dood gevestigd.

De schilder bleef echter niet lang op Klinkenberg. Vijf jaren daarna kocht hij een zomerverblijf in Warmond, waarvan hij nog 15 jaar genoegen mocht beleven, al stierf hij daar niet, zooals steeds ten onrechte wordt opgegeven, doch in stad, vanwaar zijn lijk in 1738 naar Rotterdam ter begraving is vervoerd. Hij had blijkbaar in die 5 jaren wel wat aan Klinkenberg opgeknapt, althans hij verkocht het 4 Aug. 1723 aan Mr. *François Velters* uit Leiden, griffier van 's-Hertogenrade en secretaris der leenkamer, die een paar jaren daarvoor gehuwd was met eene vermogende Surinaamsche, *Maria Thijssen,* die met harer moeder's zuster, *Maria Jacoba Broen.* op de Papengracht voor *f* 4000,— woonde: Velters overleed reeds met Nieuwjaar 1726 en daarom vinden wij Mevrouw Velters dan ook als eigenares onder het plaatje van het stijve huis vermeld in Rijnlands fraaiste gezigten van 1732. Doch vijf jaren daarna had zij er ook genoeg van en dezelfde partij, huis met 5 morgen en 300 roe, verkocht zij 11 Oct. 1737 aan *Herman Berewout,* oud-secretaris van Amsterdam, voor *f* 3500,—. Alleen staat thans met name vermeld een sterrebosch in de overplaats.

Wie *H. Berewout* was kan men in extenso vinden in Elias' meesterwerk: de vroedschap van Amsterdam. Berewout was, wat men tot diep in de 19de eeuw noemde: „een liefhebber". Nu had men van allerlei „liefhebbers", van honden en paarden, van rooken en vruchten kweeken; in dit geval was het van de genealogie, waarvoor hij alles over had. In Amsterdam hield hij eerst een paar vertrekken in zijne woning, daarna zelfs een apart huis, waar tal van copiïsten zaten ter bewerking van de genealogieën, die hij overal in het land te leen vroeg en kreeg. Daarin werden ook de voortbrengselen van hunnen arbeid bewaard.

Is het wonder, dat deze man zijn nieuw verwoven bezit den hem niets zeggenden naam K 1 in ke n b e r g ontnam en door B e r e s te y n verving? Berewout de Beresteyn klonk immers zeer goed. Wij weten uit de schriftelijke nalatenschap van Gijsbert van Rijckhuysen, bode met den busse der Leidsche magistraat, doch bovenal een even groot liefhebber op dit gebied als Berewout zelf, hoe hij hem meer dan eens bezocht, gegevens uitwisselde en daar op Beresteyn ook een deel der copiïsten aantrof. Maar hij onthult ons niet waar precies zijn gastheer des zomers huisde, zoodat het mij niets verwonderde, dat Jhr. Mr. E. A. van Beresteyn mij herhaaldelijk vroeg naar dat geheimzinnig goed in Leiden's omstreken, dat zijnen naam voerde. Ik vermocht deze vraag toen nimmer op te lossen.

Berewout's kinderen, *Frederik* en *Rebecca,* voelden noch

voor de genealogie (iets waarover tal onzer kunnen meepraten), noch voor Beresteyn, waarbij hun vader nog los land had aangekocht en zij vonden daarvoor 20 Nov. 1752 eenen kooper in hunnen stadgenoot *Jan Nicolaas van Eys* voor ƒ 13.500,—. Hij leefde van 1691 tot 1758, was sinds 1748 raad van Amsterdam en had sinds 1741 tot tweede vrouw *Maria Catharina Baelde.* Ook over hem vindt men alles bij Elias. Den korten tijd, dat hij het bezat, vertoefde hij er geregeld en kocht in de omgeving, ook aan den Warmonderdam, veel land bij. In 1758 overleed van Eys en als in e.v. Januarimaand de verkoop begint, blijkt de naam Beresteyn vervangen door Terweegen. Kooper was de Amsterdammer *Paulus Pieman,* die als tijdelijk deelgenoot *Wijnand Meurs* in Rijnsburg had en de koopsom bedroeg ƒ 12.000,—, doch in Aug. 1760 trok Meurs zich voor ƒ 7000,— terug.

Met de tweede helft der 18de eeuw zijn wij aangeland in den tijd der speculanten in buitenplaatsen en ik vermoed, dat Pieman tot dit in Amsterdam welig-tierend gild behoorde. Hij zal allicht tevreden zijn geweest, toen hij na twee jaren op 31 Aug. 1762 Terweegen verkocht aan *Coert Roseboom* te Haarlem voor ƒ 15.000,—. Zes jaren later werd *er* nog land aan toegevoegd door koop. De zoon van den eigenaar, Mr. *Jan Hendrik Roseboom,* hield er, althans des zomers verblijf. Het waren Oostersche menschen, Mr. *J. H. Roseboom* was 5 April 1770 aangeteekend te Amsterdam met *Françoise Wijnanda Elisabeth van der Noot de Gieter.*

Vermoedelijk is in dezen. tijd het oude, vrij smalle en hooge huis afgebroken en vervangen door een langwerpig gebouw van ééne, doch vrij hooge verdieping, die in het midden door eene ronde trap werd bereikt. Daaronder was een ruim onderhuis: ter rechterzijde als men er voor stond een stalgebouw, in de boomen verscholen. De gevel bevatte nissen, waarin stand- en borstbeelden.

In den zomer van 1793 schijnt het geheel en al mis gegaan te zijn met dezen Mr. J. H. Roseboom. Op 28 Juni van dat jaar werd de plaats getaxeerd op ruim 12 morgen, dan waren er 2 hofsteden bij, resp. groot 25 en 20 morgen en de waarde was slechts ƒ 20.000,—. Hijzelf kwam onder curateele en het goed te Sassenheim werd voor genoemd bedrag op 9 Sept. 1793 verkocht aan *Hendrik van Eyl Sluiter,* ongetwijfeld weer zoo'n azer op andermans ongeluk, die juist in die dagen maar al te ruim arbeidsveld vonden. Hij bewoonde het wel, getuige dat zijne vrouw *Alida de Soete* er stierf en 15 Oct. 1795 in de le kl. is aangegeven. Voor hem was het wel een bijzonder buitenkansje, dat hij binnen 5 jaar eenen gegadigde vond, die bereid was ƒ 23.750,— te betalen en dat in dien tijd van 1 Mei 1798. De kooper was *Eduard Gustaf Boode,* over wien wat meer te vertellen valt.

Zijn vader *Johann Bernd Christoffer Friedrich Boode* behoorde tot een in West-Duitschland uitgebreide familie van Magistraten en was in 1733 in Blankenburg (Harz) geboren. Naar zede des lands trok hij, als jongere zoon de wereld in en wel naar Demerary, waar hij zich door ontembare geestkracht en ijver opwerkte tot een groot planter en tevens daar Raad van Justitie werd. Hij huwde daar 1763 *Anna Maria van Vroom* uit Essequebo, 1738-1783, weduwe van eenen Deenschen planter *Vilhelm Vilhelmsen.* Vier hunner zoons kwamen in 1787 en 1788 in Leiden studeeren. Slechts de oudste *Jacob Hendrik* promoveerde er.

Toen Boode 28 Dec. 1796 in Demerary stierf, liet hij ettelijke millioenen in plantagebezit na, benevens een even groot kapitaal uit de opbrengst daarvan verkregen. De twee oudste

broeders *J.* ff. en *A.* C. hadden eenen franschen knecht, de twee jongere brachten elk eenen negerslaaf mede. Die van *E.G.,* den jongste van alle vier, zou volgens 's mans kleinzoon, die het mij zelf vertelde, gezegd hebben tot den 14-jarige: Heer, al gaat U tot het einde der aarde, altoos zal ik bij U blijven, opdat gij mij niet tevergeefs roepe.

Reeds 17 Sept. 1796 huwde *E. G. Boode* te Lisse met *Anna Maria Debora Roseboom* uit Amsterdam, waar zij 3 Maart 1776 gedoopt is, als dochter van dien vroegeren eigenaar Mr. *J. H. Roseboom.* Het volgend jaar werd hun eene dochter geboren op Leeuw en Hooft te Heemstede — ik vermoed dat hare ouders het huurden van Jacob Abr. v. Lennep —. genaamd naar de moeder: zij is later gehuwd met *Charles Auguste* Comte *de Biraque* in Frankrijk: op 25 Juli 1798, een zoon, genaamd gelijk de vader, werd mede op Leeuw en Hooft geboren, doch te Sassenheim 28 Aug. gedoopt. Deze zoon heeft zich de ellende, die *over* zijnen vader en diens huis kwam, zoo zeer aangetrokken, dat hij eerst uiterst zwaarmoedig, later volslagen krankzinnig werd. Eerst 21 Jan. 1871 stierf hij in Parijs. Zijne moeder stierf kort na zijne geboorte, n.l. op 9 Aug. 1798 in het kraambed en reeds 9 Febr. 1799 hertrouwde Boode te Sassenheim met *Cathérine Bourda* uit Demerarv. Zij ook bracht eene trouwe negerslavin mede. Voor Sassenheim was dat iets nieuws en vreemds. Reeds in de 17de eeuw waren negers in Amsterdam geen vreemd verschijnsel, dat in de 18de eeuw nog toenam. Leiden heeft negerstudenten geteld en de Graaf de Rayneval op Schoonoord in Warmond had midden 18de eeuw ook nikkers in dienst, die hij uit de West had meegebracht; in Sassenheim moest dit tot het eind der eeuw duren. Des winters woonde het echtpaar Boode in Amsterdam, doch feitelijk stond Terweegen ook dan ter beschikking. Reeds 1½ jaar na het huwelijk vond daar het droevig sterfgeval plaats van Boode's iets ouderen broeder, *Lodewijk William,* geb. Demerary 8 Febr. 1772 en op Terweegen overleden 8 Aug. 1800. Hij was in feite Engelschman geworden en bezat Poover Hall in Cheshire. Sinds 1798 was hij gehuwd met *Margaret Dannet,* vrouwe van Leasowe Castle bij Birkenhead. Zij hadden een in 1799 geboren dochtertje *Mary Ann,* die 11 Jan. 1821 in London huwde met *Edward Cust,* zesden zoon van den eersten Baron Brownlow en broeder van den eersten Graaf. Hij was 17 Maart 1794 in Londen geboren, maakte de veldtocht in Spanje onder Wellington mede, als kapitein der 16de lichte dragonders en werd in 1866 generaal. Doch reeds eene halve eeuw vroeger had de in Engeland vertoevende Leopold Hertog von Sachsen Coburg Gotha, later eerste koning der Belgen, hem benoemd tot stalmeester en daarop tot hofmaarschalk. Van 1818—1832 was hij lid van het Lagerhuis en van 1845— 1876 ceremoniemeester van Koningin Victoria, bij wier moeder, zuster van Hertog Leopold, zijne vrouw Lady of the Bedchamber was. In 1876 werd hij verheven tot baronet. Hij stierf in Londen 14 Jan. 1878, buiten eenige dochters eenen zoon Leopold nalatend. Zijne vrouw had in 1825 eene marmeren tafel op doen richten ter eere haars vaders in de kerk van Sassenheim, die sinds 1795, na het weghalen der wapenborden van het huis te Nieburgh en Oud-Alkemade, het meest doodsche innerlijk toonde, dat men zich van een Calvinistisch bedehuis denken kan. Sedert de herstelling der kerk, nu een tiental jaren geleden, is dit eenvoudig, doch opvallend gedenkteeken nog beter tot zijn recht gekomen,

L. W. Boode schijnt wel een zeer bijzonder iemand geweest te zijn, voor wien zijne familie de grootste sympathie

koesterde. Zelfs eene oomzegster, die hem nooit gekend heeft, gaf haar tweede dochter den naam Louise, hem ter eere.

Uit zijn tweede huwlijk had E. G. Boode vele kinderen, die in Amsterdam geboren zijn, doch enkelen hunner werden in Sassenheim gedoopt. Zijn buitengoed breidde hij gestaag uit door aankoop van de hofstede Schoonewegen, ruim 20 morgen, in 1799 voor ƒ 10.000,—, nog eene hofstede en los land datzelfde jaar voor ƒ 8800,—. In 1803 volgde de boerderij de Bonte Koe ruim 30 morgen, voor ƒ 5200,—. Ook Jagtlust, ruim 24 morgen, voor ƒ 7400,— en Wiltrijk, het vroegere buitengoed der families van Bambeeck, Fabricius en Elsevier ten Oosten van Terweegen, kocht hij gedeeltelijk, 19 morgen voor ƒ 6500,—. Dan nog tal van kleinere perceelen los land, sinds de liquidatie der abdijgoederen van Rijnsburg in 1801 begon. In 1808 werd het geheel bezit op ruim 60 morgen getaxeerd, waarvan de buitenplaats 27 morgen besloeg, ter waarde van ƒ 26.000,—. Verder was ook buitendien land door hem gekocht in Oegstgeest, Voorhout en Warmond.

Dat de tijden slecht waren, ondervond Boode ook en in 1809 moest hij hypotheek nemen op zijn bezit. Ik vermoed, dat hij de Britsche politiek genoeg doorzien heeft en begrepen, dat Demerary voor Nederland voorgoed verloren was. Zijn oudst broeder, Mr. *J. H. Boode*, bleef in Amsterdam gevestigd, hoewel hij herhaaldelijk, ook toen de reis schier onmogelijk werd, Demerary bezocht. Op een dier bezoeken stierf hij er in 1826. Een andere broeder *A. C. Boode* was al in Engeland gevestigd, waar hij zeer bekend was in de groote wereld. Een door hem gegeven tuinfeest is zelfs in prent vereeuwigd. In 1812 heeft *E. G. Boode* kans gezien het land te verlaten en Engeland te bereiken. Terweegen werd verkocht en de inboedel in het openbaar geveild. Doch het verblijf in Engeland heeft hem op den duur niet kunnen redden. Zoowel de opbrengst, als de waarde hunner plantages ging steeds meer naar beneden, tot de afschaffing der slavernij in 1834 den nekslag gaf. Volkomen ontgoocheld verliet Boode ook Albion en vestigde zich in het land zijner voorvaderen, Zijne vrouw stierf te Mainz 23 Aug. 1837. Hij ten huize van zijnen zoon *August Deodafus* (1806-1869) te Düsseldorf 5 Dec. 1837. Van dien zoon stamt nageslacht in Duitschland, Frankrijk en hier te lande. Men ziet, hoe cosmopolitisch de familie Boode was.

De prohibitieve legesverordening en de geringe medewerking, die men bij het kadaster pleegt te ondervinden voor geschiedkundig onderzoek, beletten eene opvolgende, nauwkeurige vermelding der overdrachten van Terweegen na 1812. De gemeentesecretaris van Sassenheim was zoo goed, mij de gegevens te verstrekken over het tijdperk 1812— 1840, dat nog ontbreekt aan hetgeen ik in deze kolommen gaf in 1947. Het zijn gegevens ontleend aan de dorpskohieren voor de pers. omslag.

Van 1812— 1815 blijkt er op Terweegen te wonen zekere *Cornelis Hofdijk,* een R.C. boerenjongen, geb. 1780, die zich voor koopman uitgaf, doch van zaken weinig verstand bleek te hebben, althans hij moest in 1815 naar nederiger onderkomen omzien voor zijne vrouw *Helena Nedersfigf* en 9 kinderen: dit bracht echter evenmin afdoende baat en in 1817 verdween hij met de noorderzon uit Sassenheim, als varensgezel.

Jacob Adriaan baron *Mulert tof de Leemcule* (1778-1853), die in 1813 gehuwd was met *Anna Jacoba Adriana Tholen* (1794—1839), vestigde zich in 1815 op Terweegen. Hun tweede zoon, *Boldewijn Jacob,* is er geboren 11 Maart

1816, doch de Heer Mulert vertrok spoedig weer en wel naar Leiden in 1817.

Zijn opvolger was op Terweegen zekere *Martinus Quintijn Hartingh Comans,* gepens. overste, gehuwd met *A. J. van der Hoeven* en die er schier 5 jaren bleef.

En dan breken met 1823 betere dagen voor Terweegen weder aan, als Mr. *Jan Hendrik Siberg* het verwerft. Hij was zoon van den Gouverneur-Generaal *Johannes* en *Petronella Gerhardina Alting* en was 3 Apr. 1779 te Padang geboren. Hij huwde in Leiden, waar hij gestudeerd had, 10 Mei 1803 *Catharine Marie du Pui,* geb. te Kampen en ged. 17 Juni 1787, dochter van Prof. Dr. *Meinard Simon* en *Marfha Digna Balckman.* Des winters woonden zij in Leiden, doch Siberg's Indisch fortuin stelde hem volkomen in staat daarnaast een buitenverblijf te bezitten. Sinds 30 Nov. 1807 had hij een aardig buitenhuis aan de Leede in Warmond gekocht van de boedelberedderaars van Mr. L. F. de Beaufort. Het heette Zorgrust en was slechts ruim een morgen groot, ondanks de aanwezigheid van eene stal voor 4 paarden en een tuinmanshuis. Het lag naast het veel grootere Leerust, dat zijn vader 1 Mei 1804 had gekocht.

Op Terweegen werd veel hersteld en verbeterd, in één woord opgeknapt aan huis en plaats, hetgeen na 10 jaren van zoo wisselvallige bewoning wel meer dan noodig was. Mevrouw Siberg schijnt bijzonder veel daarvoor gevoeld te hebben. In den atlas ten Leidschen Gemeente archieve getuigen vele teekeningen van de uitbreiding aan de achterzijde van het huis met eene groote eetzaal, terwijl de teekening van de vernieuwde Noorderbrug in het park ons een denkbeeld geeft van de breedte der waterpartijen. Helaas mocht zij echter slechts kort van dat al genieten daar zij 20 Mei 1826 in Leiden stierf. Daar was Mr. Siberg lid van de raad, doch hij overleed buiten 18 Dec. 1835. In de aankondiging staat er, zot genoeg bij: huize ter Weegen bij Warmond.

„De erven", mij onbekend, kinderen had Siberg niet, verkochten Terweegen in 1837 aan Jhr. Mr. *D. Th. Gevers van Endegeesf,* die des winters in 's-Gravenhage woonde en des zomers bij zijnen vader op Endegeest. Toen deze laatste zich echter in 1835 tot een derde huwelijk begeven had met de kamenier zijner tweede vrouw, wenschte de zoon niet langer op Endegeest te verwijlen, tot de dood des vaders hem in het eind van 1839 de poort van Endegeest, als heer en meester, opende. Alle bijzonderheden kan men verder vinden in mijne Geschiedenis van Endegeest, die ik voor ruim 40 jaar voor het Leidsch Jaarboek schreef.

Met April 1840 kwam de Heer *J. C. Rente Linsen op* Terweegen. P. J. Lutgers heeft ook het huis in beeld gebracht. De voorgevel was toen vereenvoudigd en recht getrokken; de nissen met beelden verdwenen. Van menschen die het gekend hebben en niet alleen van buiten, heb ik altoos gehoord, dat het een in alle opzichten ideaal zomerverblijf was, doch dat den meesten indruk maakte de eetzaal met het gezicht op den vijver, waarin van 3 kanten watervalletjes neer kwamen tusschen het dichte kreupelhout en in het midden een gazon met uitzicht op den hoogeren vijver, hetgeen men toen, omstreeks 1880, nergens meer in Holland kon vinden. Wat hier verloren ging aan werkelijk goed beheerd natuurschoon, nog geen 70 jaar geleden, weet haast niemand meer.

Foutieve wapens en namen in diverse bronnen,

door R. T. MUSCHART.
(vervolg van LXVII, 301.)

van Caem,

Woufer van Caem, van 1740 tot 1766 schepen en burgemeester van Heusden, voerde volgens ,,Taxandria'' 1908, pag. 236, als -wapen: ,,doorsneden, A. 3 lelies, B. 3 zwijnskoppen''.

Volgens het Armorial Général Supplement voerde de Heusdensche familie ***van Caem*** als wapen: ,,doorsneden, A. 3 lelies, B. 3 leeuwenkoppen".

Alzoo dus twee bronnen, die de dierenkoppen verschillend weergeven.

Beide nu beschrijven dit wapen onjuist, want de lakafdruk van ***W. van Caem.*** in 1751 subst. drossaard van Heusden, dus vrij zeker dezelfde als in Taxandria vermeld, in de Crimineele Processen van het Hof van Gelderland vertoont als wapen: ,,3 ramskoppen en in een schildhoofd 3 lelies naast elkaar".

de **Kanter.**

Een familie de Kanfer voerde volgens het Geslachtregister de Wit door L. de Vogel als wapen: ,,gedeeld, 1 de Friesche adelaar: 11 in zilver 3 groene klaverbladen".

Dit wapen is niet van een familie ***de Kanter*** doch van een familie ***Canfer*** of ***Kanfer*** zonderde.

Zoo beschrijft het Armorial Général dit wapen met de namen ***Canfer*** en *Canterus* en met den naam ***Canfer*** komt het voor op de Utrechtsche Wapenkaart van W. Langerak, en in de Fragment-Genealogieën der Gebr, van Atteveld in het Rijksarchief te Utrecht en in een MS. Wapenboek van A° 1690 van P. van der Schelling, en zoo voerde ***Dirck Kanfer, in*** 1588 burgemeester van Utrecht, volgens een oud M.S. Wapenboek in het Rijksarchief Utrecht, Inv. no. 393.

Zoo vond ik het op het niet al te duidelijk met papieren ruit bedekt. zegel van jonker ***Dirck Canfer,*** getrouwd met ***Cafharina de Swardf,*** in 1615 te Leeuwarden en in 1585 wonende te Utrecht en zwager van ***Joachim van Keppel.*** scholtis te Hattem, in het Archief der Nassausche Domeinen, en op het zegel van ***Lamberf Canfers,*** 22 Oct. 1617 huwelijksvriend bij het oprichten van huwelijksvoorwaarden van ***Anna,*** de dochter van voorn. *Catharina de Swardf,* die toen weduwe was, met ***Johan Johansz. van Scherpenteel*** aan charter 3289 in het familie-archief Heereman van Zuydtwijck.

Catz.

Anfhonis Catz, in 1589 burgemeester van 's-Gravenhage, getrouwd met ***Henrica Borman,*** voerde volgens ,,De Nederlandsche Leeuw" 1908, kol. 198 en 229, als wapen: ,,een geplante boom vergezeld van een op den grond rustend stappend hert, dat over den stam van den boom heengaat".

Deze naam is niet geheel juist en het wapen is geheel foutief, want het zegel van ***Anfonis van Cats,*** in 1601 schepen van 's-Gravenhage, aan charter regest 267 van St. Nicolaas Gasthuis aldaar vertoont als wapen: ,,2 golvende dwarsbalken vergezeld van 3 ruiten, waarvan 2 boven en 1 beneden de balken".

Geheel in overeenstemming hiermede beschrijft dan ook ,,De Nederlandsche Leeuw" 1909. kol. 255, het wapen van ***Anfhonis van Cats,*** in 1585 schepen van 's-Gravenhage, en evenzoo van Rhede van der Kloot in zijne Aanteekeningen omtrent regeeringsfamilies van 's-Gravenhage cn Scheveningen op pag. 15 het wapen van ***Anfhony van Cats.*** van 1589 tot 1591 burgemeester van 's-Gravenhage, in 1605 uit die stad vertrokken.

Cau.

Volgens de ,,Navorscher'' 1916, pag. 35, zou het wapen van ..... *Cau* op de grafzerk in de kerk te Tholen van haren in 1661 overleden man Mr. ***Willem van Vrijbergen*** zijn: ,,een dwarsbalk vergezeld van 3 kouwen''.

Of het wapen op deze grafzerk is foutief aangebracht, òf de beschrijver heeft het verkeerd weergegeven, want in het wapen dezer Zeeuwsche familie is de dwarsbalk zonder twijfel golvend en niet recht, zooals behalve uit het Armorial Général uit zeer vele bronnen blijkt.

Cavellier van Adrichem.

J. G. ***Cavellier van Adrichem, die 24 Nov.*** 1775 ondertrouwde met ***Cornelia Consfanfia Sasse,*** weduwe van *Gerardus van Blockland,* voerde volgens ,,De Navorscher" 1855, pag. 174, als wapen: ,,gevierendeeld, 1 en IV een ankerkruis vergezeld van 4 klaverblaren; 11 en 111 een tak".

Dit wapen, dat ik nooit elders gevonden heb, is zeker niet van dezen *J.* G. ***Cavellier van Adrichem,*** tenminste de lakafdruk van ***Jan Gerbrand Cavellier van Adrichem,*** in 1786 te Haarlem, die toch zeer waarschijnlijk dezelfde als voornoemde J. G. C. van A. zal zijn, in de Volmachten van de Geldersche Leenkamer vertoont het zelfde gedeelde wapen ***Cavellier van Adrichem*** als in het Armorial Général als adel van het H. R. Rijk beschreven met dit geringe verschil, dat de barensteel niet boven den leeuw geplaatst is, doch over den schouder van den leeuw heengaat en dat deze leeuw niet met een schildje is beladen.

Kaiser, **Kaijzer.**

In het West-Friesch Museum te Hoorn berust, geborgen in een oude kist, het archief van een familie van Akerlaken, waarin zich o.a. bevindt een MS. Geslachtregister dezer familie met afgebeelde wapens.

In dit register wordt vermeld G. *Kaijzer,* geboren 12 Dec. 1643, overleden 7 Aug. 1676, de vrouw van Mr. N. *Koninck,* in 1671 burgemeester van Hoorn.

Het hierbij afgebeelde wapen vertoont 3 voorwerpen als onderstaande schets, dus kennelijk nijptangen.

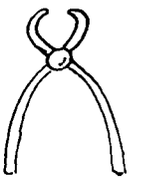

Eenige pagina's verder is deze zelfde vrouw met zelfde geboorte- en overlijdensdata vermeld als ***Griefje Kaiser,*** de vrouw van den 22 Jan. 1696 overleden Mr. *Nicolaes* ***Coninck,*** in 1664 schepen en in 1671 burgemeester van Hoorn, en het hierbij afgebeelde wapen vertoont 3 droogscheerdersscharen.

Wij zien hier dus dat in het zelfde door dezelfde persoon samengesteld werk aan een zelfde persoon twee verschillende wapens toegekend worden. Men vraagt zich af, hoe zulk een slordigheid mogelijk is.

De naam van deze Hoornsche regeeringsfamilie komt met diverse schrijfwijze voor, nl.: ***Kaiser, Kaijser*** en ***Keijser.*** Wat het wapen betreft, uit vele andere bronnen blijkt, dat dit moet zijn: 3 droogscheerdersscharen, zoodat dus het hier eerst beschreven wapen foutief is.

van Keldonc.

Gerlacus van Keldonc, in 1363 schepen van 's-Hertogenbosch, voerde volgens het „Alg. Ned. Familieblad" 1887, pag. 230, als wapen: „een geruit schuinkruis en in een hartschild een leeuw".

In „De Navorscher" 1877, pag. 507, is een familie *van Keeldonck* vermeld, waartoe o.a. behoorde *Leo van Keeldonck,* wiens dochter *Elisabeth* trouwde met *Emond de Roovere,* ridder, van 1366 tot 1368 schepen van 's-Hertogenbosch, en wordt gezegd, dat deze familie gesproten is uit de familie *van Erp.* Het daarbij aangegeven wapen dezer familie *van Keeldonck is:* „een geblokt schuinkruis, zijnde van Erp, en in een hartschild een leeuw".

Dit wapen is juist, want het wapen der familie van Erp is inderdaad een geblokt schuinkruis, en dus moet het hiervoor beschreven wapen *van Keldonc* met geruit schuinkruis foutief zijn.

Ketjen.

Mr. *Willem Cornelis Ketjen,* in 1808 te Doesburg getrouwd met *Johanna Maria de Greve,* voerde volgens de kwartierstaten van Wildeman en van de Blocquery het zelfde wapen Ketjen als in het Armorial Général beschreven, n.l.: „een antiek mol enijzer vergezeld van 2 ringen".

Dit wapen is niet juist, het voorwerp is geen antiek molenijzer, doch ziet er uit als onderstaande schets A.

De afbeelding in het Stam- *en* Wapenboek van Vorsterman van Oyen (genealogie *Ketjen)* komt er heel dicht bij, doch is ook niet geheel juist, daar de boven en benedeneinden van dit H-vormig voorwerp aldaar haakvormig zijn omgebogen, hetgeen, zooals uit bovenstaande schets blijkt niet het geval is. Met het voorwerp als deze afbeelding vond ik het wapen op de lakafdrukken in diverse bronnen van Mr. *Rudolphe Ketjen, in 1783* te Doesburg; *Hendrik Ketjen,* in 1791 te Doetinchem; *Harmanus Ketjen,* die met zijn vrouw *Willemina van Achter* 11 Aug. 1804 te Doetinchem testeerde: *H. Ketjen,* in 1808 landrentmeester te Doetinchem; en *L. Ketjen,* in 1809 burgemeester van Doesburg.

Dit wapen is blijkbaar een verbastering van het oorspronkelijke, want de lakafdrukken in diverse bronnen van *Henrik Ketjen,* in 1676, 1680 en 1683 richter van Hummelo, vertoonen een wapen als onderstaande schets B.

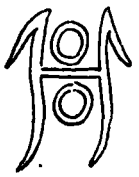

A

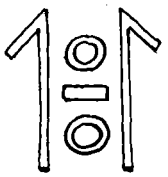

B

Hierbij valt op te merken, dat deze richter van Hummelo *Henrik Ketjen* later ook een ander wapen gevoerd heeft, want zijne lakafdrukken van 1685, 1687, 1691, 1693, 1700 en 1705 in diverse bronnen vertoonen als wapen: „3 zittende katten met aanziend gestelden kop".

Deze beide geheel verschillende wapens van dezen richter *Henrick Ketjen* echter vertoonen hetzefde helmteeken, n.l.: een ring tusschen vlucht.

Verder valt hierbij op te merken, dat de lakafdrukken van Mr. *Willem Cornelis Ketjen,* in 1818, 1821, 1839, 1840 en 1841 notaris te Doesburg, in diverse bronnen weder een geheel ander wapen vertoonen, n.l.: „in zilver een roode keper vergezeld van 3 vijfbladige bloemen" met als helmteeken een dito bloem aan gebladerden steel.

Dit wapen echter is volkomen — ook wat kleuren en helmteeken betreft — hetzelfde als dat der familie *Luijken* en daar na uit een mij verstrekte mededeeling van ons medelid A. Spaargaren te Ede blijkt, dat Mr. *Rudolph Ketjen,* advocaat te Harderwijk, gedoopt te Doetinchem 8 Oct. 1741, overleden te Doesburg 27 April 1824, 7 April 1771 te Hummelo trouwde met *Gosuina Alida Luijken,* zoo is het duidelijk, dat voornoemde *Willem Cornelis Ketjen* gecacheteerd heeft *met* het wapen zijner aangetrouwde familie *Luijken.*

(Wordt vervolgd.)

KORTE MEDEDELINGEN.

Adelsgunst,

Bij Koninklijk besluit van 20 Mei 1950, No. 20, is *Marius Ploos van Amsfel,* wonende te 's-Gravenhage, met al zijn wettige, zo mannelijke als vrouwelijke afstammelingen in de mannelijke lijn erkend als te behoren tot den Nederlandsen Adel met de praedicaten van Jonkheer en Jonkvrouw.

Borgerink.

(LXVII, 79 vlgg.)

Het wapen (een pijl, de punt naar boven) vinden wij reeds bij den hieronder te noemen *Anton Borgering.* Hetzelfde zelden voorkomende wapen (vergezeld beneden rechts en links van twee sterren, waarboven een omgekeerde wassende maan i.p.v. de kroon) komt voor op het 19de eeuwse grafmonument „eines russischen adligen" (zoals de inscriptie luidt), genaamd *Alferoff,* dat zich op het Oude Kerkhof in Bonn bevindt. Hoe is echter heraldisch de gouden kroon met het zilveren veld te rijmen? Bestaat er een afbeelding van het wapen?

De schrijvers laten in het midden, of de *Borgerink's* een Hollands of misschien een Westfaals geslacht zijn. Voor het laatste pleit, dat in de eerste helft van de 16de eeuw een echtpaar *Anfon Borgering* en *Gerfrud Abbing* voorkomt (Vestische Zeitschrift 20, S. 25), welke *Anton Borgering* blijkens zijn wapen tot de onderhavige familie behoort. Wel wordt zijn woonplaats niet vermeld, maar ik meen te mogen aannemen, dat deze gelegen was in de Noord-Westelijke punt van Westfalen, mogelijk in Vreden, waar de naam *Abbing* veel voorkomt. (Zo is b.v. 1562, 1567 een zekere *Winoldt Abbing* burgemeester van Vreden.) Het in het artikel genoemde Ottenstein ligt niet ver van Vreden. Voor de afstamming uit Westfalen pleit verder, dat *Laurenz Borgering* omstreeks 1595 met de dochter van een zekeren *fen Boxtert,* schepen in Bocholt, huwt; in de akte wordt niet vermeld, of hij zelf in Bocholt woonde (geen bewijs voor het tegendeel is, dat in de slechts tot 1654 teruggaande kerkelijke registers van Bocholt de naam Borgerink niet meer voorkomt). Het schijnt mij niet waarschijnlijk, dat deze *Laurenz Borgering* identiek zou zijn met den in 1666 gestorven burgemeester van Goor, *Joan Borgerink's* vermoedelijken vader, daar deze ca, 1580 geboren is en voor een huwelijk in 1595

te jong zou zijn (waarom ik als huwelijksjaar 1595 aanneem, weet ik niet meer, daar mijn desbetreffende aantekeningen verbrand zijn).

Mij interesseert voornamelijk de afstamming van *Joan Borgerink*. *Op* grond van de in de familie voorkomende voornamen had ik als vermoedelijken vader een *Johann Diederich* aangenomen: de geciteerde oude kwartierstaat — als hij althans juist is — weerlegt deze veronderstelling. De schrijvers kennen hem geen absolute bewijskracht toe. Men zou de vraag moeten stellen of er steekhoudende redenen zijn om zijn juistheid te betwijfelen? Is hij van ouderen of eerst jongeren datum? In welk verband komt hij voor? Verder lezen wij in Ned. Leeuw LXVII, kol. 80, dat uitdrukkelijk van *Joan Borgerink* gezegd wordt, dat hij uit Goor afkomstig is. Maar waar staat dat? In de acte, waarbij hem het burgerschap wordt verleend, staat slechts, voorzover ik zien, kan, dat zijn vorige woonplaats Goor was. Voor Joan's vróuw *Christine van Karnebeek* geldt dezelfde vraag: wat spreekt vóór, eventueel tegen de juistheid van de „oude aantekening" betreffende haar ouders? Ik voor mij had op grond van het veelvuldige voorkomen van den naam *Fenneken* bij de Westfaalse familie *von Hummel* aan een andere afstamming gedacht. Ook lijkt het eigenaardig, dat de uitgesproken gereformeerde *Joan Borgerink* een vrouw uit de katholieke, in bisschoppelijken dienst staande Westfaalse tak van de Kernebeck's (want tot deze behoort *Gerhard van Kernebeck*) *zou* hebben genomen. Wordt in die oude aantekening nog iets naders over de Kernebeck's gezegd? Dat alle kinderen van Joan in Goor zijn geboren (kol. 80, noot 3) schijnt mij twijfelachtig, daar Joan sedert 1639 in Koesfeld en voor zijn vestiging in Goor vermoedelijk in Burgsteinfurt woonde.

Uit het huwelijk van de dochter *Fenneken* (1, *7)* met *Joh. Died. Nott* stamt een uitgebreid en nog bloeiend nageslacht in West-Duitsland en Zwitserland.

Ronn. **JOSEPH OPPENHOFF.**

Scholier.

(LXVIII, 14 e.v.)

De heer Muschart is zo vriendelijk geweest ons er op attent te maken, dat het helmteken *Scholier* geen zittende kat tussen twee trompen, maar een zittende hond tussen twee trompen is. Aan den heer Muschart onzen dank voor deze verbetering.

MR. **H. KRONENRERG.**

Sedlnitzky von Choltitz (Tsjechisch: Sedlnicky z Choltic).

(LXVII, 185 vlg.)

Deze vraag werd reeds in Maandblad 1937 (LV, 217, 262, 422) aangevoerd en door mij toen beantwoord. Er bestaat geen samenvattende genealogie van dit geslacht en de verschillende gepubliceerde gegevens zijn deels onjuist, deels in tegenspraak met elkander. Om de zaak tot volkomen klaarheid te brengen, zou een zeer diepgaande bronnenstudie noodzakelijk zijn.

Op grond van de mij ter beschikking staande gegevens kom ik met betrekking tot deze vraag tot de volgende conclusie: *Peter Sedlnitzky* von *Choltitz* van de tak op Maidelberg en Füllstein (welke plaatsen beide in het voormalige Oostenrijks-Silezië liggen), streed in 1592 in Hongarije en Zevenburgen tegen de Turken. Als commandant over duizend

Moravische ruiters rukte hij in 1610 tegen Teschen op. In 1615 zien wij hem als afgevaardigde inzake de terugvordering van het vorstendom Troppau. In 1617 komt hij voor als raad des konings en kolonel der cavalerie onder aartshertog Maximiliaan II. Daarna koos hij de zijde der Protestanten en was in 1619 commandant van een regiment cavalerie der opstandige Moravische standen, Hij gold voor een der voornaamste aanvoerders van den Moravischen opstand. Na de slag bij de Witte Berg (8 Nov. 1620) vluchtte hij — evenals Frederik, de Winterkoning — naar Holland. Zijn vermogen werd verbeurd verklaard. In Holland werd hij generaal en gouverneur van Grave.

Hij tr. 1°. Catharina Praschma von Bilkau (Prazma z Bílkova) (Huwelijksverdragen gesloten in Wagstadt in Silezië) en 2°. Margaretha Cordula Cigán von Sloupsko. weduwe van Bernard Certorejsky von Certorej auf Grusbach en Frischau (in Moravië) waar zij haar tweeden echtgenoot bezittingen aanbracht. In 1601 komt zij in de akten nog voor als echtgenote van Bernard Certorejsky, in 1610 als echtgenote van Peter Sedlnitzky.

Dochters uit het eerste huwelijk:

Anna, tr. 11 Februari 1607 *Isaak de Perponcher,* st. 1656 op het slot Corneille.

Apollonia, tr. 1617 (volgens de huwelijksverdragen) *Weighard Stoch Certorejsky von Certorej,* van wien, daar hij evenals zijn schoonvader aan den opstand deelnam, het goed Frischau (in Moravië) geconfiskeerd werd.

Esther, tr. *Hamilton,* leefde blijkens een van haar bestaanden originelen brief in 1652 als weduwe Hamilton in Amsterdam.

In de literatuur wordt nergens vermeld, dat behalve de genoemde dochters nog mannelijke nakomelingen hebben bestaan. In tegenspraak daarmede is de vermelding in het „Confiscations- en Crida-Protokoll" van 1624: „Peter der Eldtere Sedlniczky hat kein Land guth sondern schlechte Fahrnussen verlassen, welche sein S o h n, so Ihr May. Edelknab gewesen, in seiner kranckheit verzehrt. Nachdem aber sein des Eltern Sedlniczky gemahl gestorben ....." „Die Schuldbrieff betreffend, welche auf Ihme Sedlniczky und sein gemahl zugleich, falt halber Theil auf Ihr May. der ander halbe Theil auf Ihr der Sedlniczkin hinterlassenen Sohn, die aber allein auf Sie die Sedlniczkin gestelt sein, gebühren den Sohn allein.

Die weilen aber ietzt gedachter Sohn sich bey denen Holländern aufhalt, und man aigentlich nit gewust, ob Er schon die Vogtbarkeit erreicht habe, oder sich in der Hollander Kriegsdiensten gebrauchen lassen oder nit, hat man Ihme der Zeith sein von der Mutter gebührenden Theil nit absprechen khönen, sondern die Schuldbrieff also unzertheilt zu Brünn auf dem Rathhausz neben noch wenig Fahrnussen gelassen. Schulden so bey der Crida wegen des Petern Sedlniczky für richtig erkhendt, und noch nit bezahlt worden, dem Wilhelmb Reichardt 1900, der Catharina Czertoreyskin 1000, Summa 2900." (Beitrage zur Geschichte der Rebellion, Reformation, des dreiszigjährigen Krieges und der Neugestaltung Mährens im siebzehnten Jahrhundert, v. Christian Ritter d'Elvert, Brünn 1867, S. 252.)

Uit het bovenstaande authentieke bericht blijkt, dat in 1624 zowel Peter Sedlnitzky als zijn tweede vrouw gestorven waren. Er was toen een zoon uit het tweede huwelijk, die weliswaar niet met name genoemd wordt, maar die blijkbaar ook Peter heette, daar zijn vader „der Aeltere" wordt ge-

noemd. Deze zoon kan omstreeks 1604 geboren zijn, daar hij zich in 1624 blijkbaar op de grens van meerderjarigheid bevond, waarover men wegens zijn verblijf in Holland in het onzekere verkeerde. Verder zien wij, dat het vermogen van Peter Sedlnitzky's tweede vrouw niet geconfisceerd was en zodoende aan den zoon werd toegekend,

De Sedlnitzky's hadden toen nog niet de grafelijke titel. Sedert 4 Juni (8 Sept.) 1546 behoorden zij tot den Moravischen „Herrenstand" (Saalbuch 285, p. 65v.), en, werden eerst 25 Juli 1695 verheven in den stand van Rijksgraven.

KARL FRIEDRICH VON FRANK.

BOEKBESPREKING+

Demeures Familiales. Notices historiques sur la Maison Plantin à Anvers et quelques propriétés urbaines et rurales ayant appartenu à la famille Moretus principalement dans l'ancien Pays de Ryen, door Roger Plantin Moretus de Bouchout. Antwerpen, De Sikkel. 1950.

Met hoogst bekwame hand wordt in dit werk de geschiedenis beschreven *van in* het geheel veertig stadshuizen, buitenhuizen en kastelen, die korteren of langeren tijd toebehoord hebben aan leden van het geslacht *Moretus.* Dit geslacht, bekend door haar vermaarde uitgeverij, geërfd van het geslacht *Plantin,* bezit en bezat, vooral in de omgeving van Antwerpen en in deze stad zelf, een groot aantal woonverblijven, waaronder vooral het huis „Den Gulden Passer" te Antwerpen, waarin thans het Museum Plantin-Moretus gevestigd is, een internationale bekendheid geniet. Het kasteel Bouchout, sedert 1840 in de familie, is een der andere „demeures", wier historie zeer het vermelden waard is. De heerlijkheid Bouchout vererfde n.l. in de veertiende eeuw van het geslacht *Berthout van Mechelen* op dat van de Gelderse hertogen: na onder anderen behoord te hebben aan den Kardinaal *van Granvelle,* werd de heerlijkheid in 1675 verworven door *Charles François Courtois,* op wiens nakomelingen, de families *van Colen* (een tak van het Amsterdamse geslacht *van Collen)* en *Moretus,* het kasteel sedertdien vererfde.

Van alle opeenvolgende eigenaren der verschillende verblijven worden min of meer uitvoerige biographische gegevens verstrekt, ook in de gevallen, dat deze niet tot het geslacht Moretus behoren. Het werk is bijzonder rijk verlucht, t.w. 277 illustraties, waaronder zeer vele afbeeldingen van leden van de geslachten *Plantin, Moretus, van Colen, Geelhand, de Pret, du Bois,* etc., etc.

Over het Antwerpse patriciaat, door banden des bloeds aan vele Noord-Nederlandse geslachten gelieerd, geeft dit werk een schat van gegevens op genealogisch en iconografisch gebied.

Gezien de grote verscheidenheid van de inhoud, welke zowel op historisch-topografisch, als op biografisch-genealogisch en iconographisch terrein ligt, is het niet mogelijk in een korte bespreking een enigszins volledige indruk van dit, 392 bladzijden tellende, boekwerk te geven; ik kan echter een ieder de lezing van deze uitgave zeer aanbevelen. De alleenverkoop in Nederland berust bij de N.V. Martinus Nijhoff te 's-Gravenhage, alwaar het werk tegen de prijs van ƒ 40,95 te verkrijgen is.

Nouvel Armorial Belge ancien et moderne precedé de l'art heraldique et ses diverses applications, door G. Dansaert. Brussel, J. Moorthamers. 1949.

Dit op grootscheepse wijze uitgegeven boekwerk geeft in de eerste plaats een uitgebreide en rijk geïllustreerde studie *over* „L'Art Heraldique", waarop volgt -- voorafgegaan door een korte verhandeling, getiteld „Du droit de propriété des armoiries et de ses conséquences" — het „Nouvel Armorial Belge", waarin een zeer groot aantal alphabetisch gerangschikte beschrijvingen van wapens van Belgische geslachten gegeven wordt. Aangezien echter bij geen der beschrijvingen de bron of de plaats, waar de desbetreffende wapendragers gevestigd waren, wordt gegeven, is het werken met deze uitgave niet zeer bevredigend. Hoe men b.v., zonder andere hulpbronnen, een keuze kan maken uit de zeven opgegeven wapens *de Kempene(e)r(e)* of uit de negen wapens *Heyman(s)* is mij niet duidelijk. Door een en ander wordt de waarde van deze uitgave wel enigszins verminderd. De prijs van ƒ 65,— (gebonden), waarvoor het, op *zeer* fraaie wijze uitgegeven, werk bij de N.V. Martinus Nijhoff te 's-Gravenhage verkrijgbaar is, zal voor velen wel te hoog liggen..

Kerfoot, Kearfott and allied families in America, samengesteld en uitgegeven door Robert R. Kearfott. 1948.

Van deze, niet in den handel zijnde, Amerikaanse familie-uitgave ontvingt het Genootschap een recensie-exemplaar. In tegenstelling met de vaak op weidse wijze uitgegeven Amerikaanse genealogieën, waarin slechts, vaak zeer onaannemelijke, familie-legenden worden gepubliceerd en waarvan de genealogische waarde vaak omgekeerd evenredig is met de kostbaarheid der uitgave, geeft dit boekje een zakelijk en gedocumenteerd overzicht over de nakomelingen van *William Kerfoott* (†1779), of Frederick County, Va., van *Richard Kerfoot* (1790—1825), of Lancaster County, Pa., en van *George Kerfoot* (1796—1853), of Ontario, Canda. De twee laatstgenoemden waren afkomstig uit Ierland, in welk land zeer waarschijnlijk ook de herkomst van den in 1779 over, leden, *William Kerfoott* moet worden gezocht. Een onderzoek in Ierland leverde door de aldaar bestaande bronnen schaarste geen gegevens op over oudere generaties of onderling verband van bovengenoemde drie stamvaders.

De merendeels in Virginia gevestigde nakomelingschap van William Kerfoott bezat en bewoonde een groot aantal plantages en buitenhuizen, waarvan afbeeldingen worden gegeven en waarvan „Llewellyn" sedert 1833 onafgebroken in de familie is gebleven.

Verschillende leden der verscheidene takken traden o.m. in gestudeerde beroepen op den voorgrond. Het werkje is aangenaam te lezen en is verlucht, behalve met afbeeldingen van diverse familie-huizen, met reproducties van familieportretten en met photographiën van leden der familie.

Heraldiek. Oorsprong en ontwikkeling en het tekenen van wapens, door F. Pama-Brouwer. Alkmaar, Uitgeverij Arti. [1949].

In dit beknopt en op aantrekkelijke wijze uitgegeven werkje behandelt de schrijfster in tien „lessen" o.a. de oorsprong en ontwikkeling van het wapen; de wapenstijlen; de grondregels bij het tekenen en kleuren van wapens; de vorm, etc. en verdelingen van het schild, de herautstukken, de wapenfiguren

en helm, helmteken en pronkstukken. De vlotte stijl, de talrijke illustraties, waarvan enkele in kleuren, en de bijzonder lage prijs (*f* 3,95) zullen dit boekje zeker een grote populariteit verschaffen. Het is een uitgave. die in alle opzichten aanbevolen kan worden.

Grafschriften tussen Flie en Lauwers. I. Achtkarspelen, bewerkt door Dr. A. L. Heerma van Voss†. Uitgegeven door A. Jongbloed's Uitgeverszaak C.V. te Leeuwarden, voor het Friesch Genootschap van Geschied-, Oudheid- en Taalkunde en De Fryske Akademy. 1950.

Deze publicatie vormt de eerste aflevering van de beschrijving van de grafstenen etc. in de provincie Friesland. De naam van den bewerker, wijlen ons mede-lid Dr. A. L. Heerma van Voss, rijksarchivaris in Friesland, vormt een waarborg voor den inhoud van dit werk. De genealogische annotaties, voornamelijk van de hand van de heren J. Visser en H. M. Mensonides, geven belangrijke genealogische gegevens over de vermelde personen, waaronder het grote aantal leden der geslachten *(van) Boelens* en *van Haersma* opvalt. Behalve een groot aantal fraaie photographische afbeeldingen, zijn bijgevoegd afbeeldingen van de wapens, getekend door den heer J. Zuidema. Deze eerste aflevering geeft reeds een onnoemelijk aantal heraldische en genealogische gegevens. De volledige serie zal ongetwijfeld een onmisbare bron vormen voor Friese genealogie en heraldiek.

W. W. VAN VALKENBURG.

VRAGEN EN ANTWOORDEN,

van Alphen, **Bosvelt,** Paweel. Ondergetekende heeft voor de Gildekamer van de Chirurgijns in het museum „Het Catharina Gasthuis" kunnen verwerven een merkwaardig „medisch" schilderijtje van onbekende herkomst. Onder een aan twee zijden afgebeelde halve kaak staat het volgende: „Dit is het onderste halve cakebeen, dat op den 15 Feb: 1724 met een bederf is bevonden, en op den 15 Novemb: 1726 naa een gestadige behandeling uit de mont van *Gerrit Bosvelt* gehaalt is door Mr: *I: van Alphen"* en *„H. Paweel,* pinxit 1727".

Waar woonden en wie zijn de bovengenoemde drie personen?

Gouda. G. C. HELBERS.

Bijkerk. Gevraagd ouders en grootouders van *Zsaac Bijkerk,* gehuwd (te Haarlem?) omstr. 1740 *Maria Hes,* uit welk huwelijk een zoon *Leendert Bijkerk,* geb. Haarlem 7 Sept. 1744 (zie Ned. Patriciaat 1933/34, *Gunning.* p. *81).*

In Pott, Aardrijkskundig Woordenboek van Nederland (1913), p. 71, vindt men onder Alphen aan den Rijn een huis, bekend onder den naam *Bijkerk.* Ik zou gaarne weten of dit huis in enig verband staat tot de familie *Bijkerk.*

Groningen. H. DE SAINT-OBIN.

Gratama. Gevraagd meer gegevens en ouders van *Catharina Gratama,* † Groningen 16 Juni 1666, echtgenote van *Hindrik Siccens Tjaden,* † Groningen 18 Sept. 1669, zn. van *Sicco Tjaden* en *Anna Huginge.*

's-Gravenhage. JHR. MR. H. O. FEITH.

Camphuyzen-Macaré. (LXVII, 316). *Johanna Cornelia Macaré,* geb. Roosendaal. ged. ald 14 Oct. 1789, † Wageningen 19 April 1857, dr. van *Cornelis Henrik Macaré* en *Jacoba Petronella Maria van der Mandere,* tr. Middelburg (huwelijk ingezegend Nieuwe Kerk door Ds. Gillissen) 2 Nov. 1827 (ondertr. Middelburg 16 October) *Hendrik Camphuijsen,* geb. Breda 26 Maart 1785, eerste luitenant bij de infanterie bij de 6de afdeling in garnizoen te Brugge, † Wageningen 29 Mei 1859, zn. van *Cornelis Camphuijsen,* lector in de historien en rector der Latijnse scholen te Schiedam, en *Hermanna Engelina Ribbers.*

Het echtpaar heeft in Utrecht gewoond en na de pensionering van *Hendrik Camphuijsen* als kapitein te Wageningen. Het huwelijk is kinderloos gebleven.

Bovenstaande gegevens zijn ontleend aan het Familiearchief Rethaan Macaré.

's-Gravenhage. W. E. SMELT.

Carolingen-Graven van Holland. In 1922 beleende Keizer *Karel de Eenvoudige Dirk* met grond in Kennemerland. Gevraagd waarom geschiedde dat, was de echtgenote van Dirk, *Geva,* soms een dochter van *Karel de Eenvoudige?*

Hoe stamt *Floris V* Graaf *van Holland* af van Keizer *Karel de Grote.*

Hilversum. W. L. VAN DEN AKKER.

Het werk „Die Nachkommen Karls des Groszen" door Prof. Dr. Erich Brandenburg (Leipzig 1935) noemt onder de kinderen van Karel de Eenvoudige geen Geva of enige andere dochter gehuwd met Dirk. Deze laatste komt in dit werk niet voor. De eerste van het Hollandse huis die hierin voorkomt is graaf Dirk II.

Bovengemeld boekwerk geeft tevens de afstamming van *Willem I* Graaf *van Holland* uit *Karel de Grote.*

REDACTIE.

van Kleverskerke-Gossy. Voor een kwartierstaat worden nadere gegevens verzocht, betreffende *Cornelis van Kleverskerke,* die 29 April 1681 te Dordrecht huwde met *Henrica Gossy.* Zij waren de ouders van *Anna van Kleverskerke,* geb. Dordrecht 1682 (waar en wanneer gedoopt?), die 26 Oct. 1706 te Maassluis huwde met Ds. *Aegidius Francken,* geb. Dordrecht 1676 (ged.?), † 16 April 1743, begr. Maassluis 22 April 1743, predikant Herv. kerk te Rijsoord en Maassluis, zn. van Ds. *Henricus* en *Catharinа van Esch.*

Catharina van Esch vnd. († Dordrecht 20 Juli 1728), tr. 1°. *Paulus de Moor;* 2°. Dordrecht 26 Februari 1665 Ds. *Henricus Francken* (1634— 1704). Zij was een dochter van *Pieter van Esch* en *Maria Gossy Gillisdr.*

Behoorden *Henrica Gossy* en *Maria Gossy* tot dezelfde familie en, zo ja, hoe was dan hun genealogisch verband?

Velp (G.). MR. W. DE VRIES.

Matelief. In het museum „Het Catharina Gasthuis" is als geschenk uit een oorspronkelijk Noord-Hollandse familie een familiestuk verworven, een gegraveerde en besneden bakkershoorn, waarop: „ 1587, *Cornelis Leibrechtsoen Matelief".* Waar woonde deze bakker en wat is er van hem bekend?

Gouda. G. C. HELBERS.

Polhemius-van Werven. Ds. *Johannes Theodotus Polhemius* stond eerst te Gieten, 1627 te Meppel, waar hij tevens rector was, trok toen naar West-Indië en was van 1654 tot zijn dood predikant op Long Island. Zijne vrouw heette

Cafharina van Werven. Gevraagd wordt, waar en wanneer zij huwden, vóór 1629, waar en wanneer geboren en namen harer ouders.

Leiden. W. J. J. C. BIJLEVELD.

Schagen, (LXVII, 392). Op de eerste plaats zij verwezen naar de mededelingen van den heer Muschart in jg. LVI, kol. 503, alsmede naar Navorscher 1873, blz. 580, inzake de afstammelingen van *Willem van Someren* en N. *van Neck.* Volgens een ms.-geslachtsregister Merens in het bezit van de familievereniging voerde *Jan Schagen.* echtgenoot van *Antonetta Merens,* kleinzoon van *Jan Jewel genaamd Schagen* en *Sienfje van Someren,* laatstgenoemde een dochter van *Willem* en Griet *Jans van Neck,* het door den heer Muschart beschreven gevierendeelde wapen, met de uitzondering dat de gier er een opvliegende zilveren duif is. Het tweede en derde kwartier vertoont het wapen *van Someren,* waarvan de kleuren volgens hetzelfde geslachtsregister en verschillende kwartierstaten zijn: het veld goud, de lelies blauw en het schildhoofd rood. Aldus komt het ook voor bij Rietstap.

Tanger. A. MERENS.

(van) Spierenburg(van **Swol.** Gevraagd kwartieren van *Jacob (van) Spierenburg* (vermoedelijk zn. van *Arien Jacobse* en *Willemijntje Jans van Oostrum).* huwt 4 April 1708 te Utrecht met *Geertruid van Swol* (ged. Utrecht 4 Mei 1681, dr. van *Johannes Cornelisz.* en *Cornelia Roelofs van Rijswijck).*

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

Strijbosch-Siebold, In Mei 1806 kondigde *Luise Siebold.* vrouw van *Pierre Joseph Strijbosch,* den dood haars vaders *Johann Heinrich Damian Siebold* aan. Het echtpaar woonde toen: Nieuwendijk, Amsterdam: is daar niet gestorven.

Alle gegevens over hen en mogelijke kinderen zijn welkom.

Leiden. W. J. J. C. BIJLEVELD.

de **Swart-Clophout.** Gevraagd kwartieren van *Jacobus de Swart,* die, als wedr. van *Lijnfie Clophout.* 16 Mei 1706 te Zuilichem huwt met *Anneke Peters (van Dellewijnen).* wed. van *Arien Vinck.*

Utrecht.. W. A. WIJBURG JR.

Verhagen. Gevraagd ouders en grootouders van *Jan Steven Verhagen* (Sleeuwijk 1807—'81), zn. van *Jan* en *Johanna van Krugten.*

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

Vis. In een zich in mijn bezit bevindende ms.-genealogie van het geslacht *Brie11* vond ik het huwelijk van *Maria Cornelisdr. Brie11 gezegd Welhoeck,* geb. 8 Juli 1600, en *Hugo Vis.* Uit dit huwelijk sproten drie kinderen, waaronder een zoon *Willem Vis,* getrouwd met *Geertruyd Rees.*

Kan een der leden mij nader inlichten omtrent dit geslacht *Vis,* met name of dit hetzelfde is als het in het Stamboek van Vorsterman van Oyen beschreven Zeeuwse geslacht. welks stamreeks aanvangt met *Cornelis Vis* (1714—1789), vice-admiraal ter Admiraliteit van Zeeland?

's-Gravenhage. MR. H. W. B. WEFERS BETTINK.

Vroesen. *Emmerenfia Cincq* († 9 Juni 1664), echtgenote van *Dirck Boudewijnst. Jongkint* (N.L. LXVII, 316), was een dochter van *Pieter Harmensz. Cincq,* geb. 1569, veertigraad (1599), raad (1600), later (1612) burgemeester van Gouda [zn. van *Harmen Pietersz. Cincq* en *Wyntie Adriaensdr. Veen],* die 9 Juli 1590 te Gouda 'huwde met *Adriana Vroesen* (1571—1616), dr. van *Cornelis Piefersz. Vroesen.*

Willem van den Kerckhoven [geb. 19 Dec. 1646, † 14 Nov. 1737, zn. van Mr. *Willem* (1607—1686, raadsheer in het Hof van Holland) en *Reymerich Sebastiaensdr. de Jonge* (1609— 1679; dr. van Dr. *Sebastiaen Egberti,* hoogleraar in de ontleedkunde te Amsterdam] tr. Waddinxveen 1 Dec. 1676 *Aemilia van de Graeff,* geb. Gouda 28 Oct. 1655, † ald. 24 Jan. 1705, dr. van Mr. *Nicolaes Jacobsz.,* heer van Hoogeveen, en *Emilia de Lange* (zie N.L. LXVII, 316).

Emilia de Lange vnd., geb. Gouda 29 Oct. 1613, † 31 Oct., begr. Gouda (St. Janskerk) Nov. 1698 [dr. van *Laurens* (geb. 18 Dec. 1576, Heilige Geestmeester te Gouda (1613) en *Cafharina* (of *Cornelia?) Vossenburgh Dircksdr.]* had als grootouders van vaderszijde *Gerrit* (of *Gerard) de Lange,* geb. Gouda 1551, raad, schepen en burgemr. van Gouda, † Gouda 12 Juli 1636 en *Maria Oudeveldf. Gerrif* of *Gerard de Lange* vnd. was een zoon van *Cornelis Cornelisz. de Lange* en *Maria Gerrifdsr. Vroesen* [dr. van *Gerrit* en *Johanna Pietersdr.*].

Hoe was het genealogisch verband tussen *Adriana Vroesen,* de vrouw van *Pieter Harmensz. Cincq* en *Maria Vroesen,* de vrouw van *Cornelis Cornelisz. de Lange?*

De gegevens over de familie *de Lange* dank ik aan de vriendelijke mededeling van Jhr. W. A. Gevers Deynoot te Norg (Dr.).

Velp (G.). MR. W. DE VRIES.

Kaaps Dagregister van Johan van Riebeeck. In een brief van 13 Januari 1711 van *Abraham van Riebeeck,* gouverneur-generaal van Indië, aan zijn schoonzoon *Joan van Hoorn,* welke ten dele voorkomt in „De Stichter van Hollands Zuid-Afrika Jan van Riebeeck" van Dr. E. C. Godée Molsbergen Amsterdam, S. L. van Looy — 1912, blz. 253, wordt vermeld, dat de voormelde *Abraham van Riebeeck* toen onder zich had „de minuten van het Caebse dagregister en meer and're negotieboeken, die hij nevens d'afgaende brieven zelfs heeft moten formeren enz.".

Daar van dit dagregister alleen afschriften bekend zijn, wordt gevraagd of het origineel van dit dagregister benevens van de andere hierboven vermelde stukken nog bestaat.

In het algemeen wordt gevraagd naar het bestaan van papieren, die hetzij op *Johan van Riebeeck* en zijne nakomelingen, hetzij op diens echtgenote *Maria de la Quellerie (Quevellerius)* of hare familie betrekking hebben.

Deze vraag om inlichtingen geschiedt in overleg met Zijne Excellentie Prof. Dr. D. B. Bosman, gezant van Zuid-Afrikaanse Unie te 's-Gravenhage.

Wassenaar. MR. W. C. MEES.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Notulen van de Algemene Vergadering, gehouden op 25 November 1950 in Pulchri Studio te 's-Gravenhage. — Staat van aanwinsten. — De genealogie van Slingelandt in het Nederland's Adelshoek, door J. P. de Man. — Ter Weegen, door W. J. J. C. Bijleveld. — F'outieve wapens en namen in diverse bronnen, door R. T. Muschart (vervolg). — Korte mededelingen : Adelsgunst; Borgerink; Scholier, Sedlnitzky von Choltitz (Tsjechisch: Sedlnicky z Choltic) : — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- on Wapenkunde.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand b 1 ad, zomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *Jonkerlaan 26, Wassenaar.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, *Prins Mauritslaan* 64, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der ondertekende stukken.

No. 3 — LXVIIIe Jaargang — Maart 1951

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:

MR. ARN. J. D'AILLY . . . . . *Amsterdam-C.*
Heerengracht 50%.

PH. J. VAN ALPEN . . . . . *Doorn.*
Huize Moersbergen.

JHR. M. H. DE BEAUFORT . . . . . *Doorn.*
Huize De Heimstede.

Mej. C. M. CREMERS . . . . . *'s-Gravenhage.*
Bezuidenhoutseweg 81.

DR. 1. N. TH. DIEPENHORST . . . . . *Epe.*
Huize De Epenhorst.

PROF. DR. M. J. L. DOLS . . . *Wassenaar.*
Bloemcamplaan 10.

MR. H. J. DONS . . . . . *Assen.*
van der Feltzpark 3.

H. J. M. EBELING . . . . . *'s-Hertogenbosch.*
Choorstraat 14.

DR. J. M. NOOTHOVEN VAN GOOR *Arnhem.*
Sonsbeekweg 54.

MR. R. VAN HASSELT . . . *Voorst.*
't Huis Empe.

JHR. N. C. VAN HEURN . . . *Amsterdam-Z.*
Handecoeterstraat 26.

0. C. G. M. JANSSENS . . . *Amersfoorf.*
Snouckaertlaan 19.

H. J. HASSELEIJ KIRCHNEK . . *Baarn.*
Huize Bloemswaard.

L. J. VAN DER KLOOSTER . . . *Zwijndrecht.*
Rotterdamseweg 280.

D. J. KNOOPS . . . . . *Rotterdam-0.*
Jericholaan 99a.

MR. DR. P. N. M. KOOLEN . . . *Genève.*
Késenaz.

H. CH. G. Baron VAN LAWICK . . . . . *Breda.*
Baronielaan 229.

MR. W. F. LICHTENAUER . . . . . *Hillegersberg.*
Bergse Plaslaan 1.

MR. S. J. R. DE MONCHY . . . . . *'s-Gravenhage.*
Violenweg 16.

Mej. A. W. J. MULDER . . . . . *'s-Gravenhage.*
Jozef Israëlslaan 3.

J. W. VAN NOUHUYS . . . . . *'s-Gravenhage.*
Benoordenhoutseweg 267.

K. OOSTERVELD . . . . . *Leeuwarden.*
Piet Heynstraat 15.

JHR. MR. DR. A. VAN RIJCKEVORSEL . *'s-Gravenhage.*
Riouwstraat 1.

W. J. A. F. R. VAN DEN CLOOSTER
Baron SLOET TOT EVERLO *Duiven (Gld.),*

J. G. TENKINK . . . . . *Hummelo.*
Zuylenkamp.

W. TSJ. VLEER . . . *De Kaag (post Abbencs).*
Huize De Swanneblom.

Adreswijzigingen:

A. B. DULL . . . . . *Uithuizen (Gr.).*
Zuiderstraat C. 37.

JHR. J. L. VAN DER MEER DE WALCHEREN *Wassenaar.*
Pieter Twentlaan 5.

MR. M. F. F. A. DE NERÉE TOT BABBERICH *'s-Gravenhage.*
Madoerastraat 20.

PROF. MR. W. F. PRINS . . . . . *Leiden.*
van den Brandelerkade 7.

W. Baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG *'s-Gravenhage.*
Jan van Nassaustraat 57.

H. VAN DER VLOODT . . . . . *Kampen.*
Boelestraat 6.

In Memoriam
C. A. van Woelderen.

Te Wassenaar overleed op 30 Januari 1951 nog onverwacht Carel Albert van Woelderen, sinds 1903 lid van ons genootschap en van 1917-'18 deel uitmakende van het Bestuur. Hij werd geboren 12 Juli 1877 te Vlissingen als zoon van Carel Louis en Caroline Cornelia Emma Helene Justine Luyken, en was gehuwd met Cecilia Cornelia Sprenger, dochter van Willem Johan, heer van Battinge en Zandvoort, en Henrietta Carolina de Bruyn.

Van Woelderen had reeds jong grote belangstelling voor de genealogie. In 1910 publiceerde hij in het maandblad de genealogie zijner familie, de vrucht van enige jaren ijverig zoeken, waarbij hij, zoals uit de inleiding blijkt, zijn onderzoek aanvangende, slechts beschikte over onvolledige en niet ver teruggaande gegevens. Nadien zijn meerdere artikelen, ook van de hand van anderen, aan de afstamming van het geslacht van Woelderen gewijd.' Daar de plaats, die hij innam in het maatschappelijk leven, hem niet voldoenden tijd liet, heeft hij verschillende personen in het onderzoek betrokken, waarbij hij echter zelf de leiding behield.

Door de uitgave van het z.g. kwartierenboek van Woelderen heeft hij talloos velen, die aan het grote aantal families daarin behandeld, verwant waren of voor deze belangstelling koesterden, aan zich verplicht. Ook publiceerde hij enige artikelen over Zeeuwse geslachten, die tot Vlissingen, waar hij met zulk een liefde en energie het burgemeesterschap bekleedde, in betrekking stonden.

Sinds 1935 maakte hij deel uit van het bestuur der stichting „Nederland's Patriciaat" en bij de oprichting van het Centraal Bureau voor Genealogie in 1945 nam hij ook zitting in het bestuur van laatstgenoemde stichting. Na het overlijden van Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteyn, was hij gedurende een jaar waarnemend voorzitter.

De liefde, die hij voor de genealogische wetenschap koesterde, is steeds onverflauwd gebleven en altijd was hij bereid anderen te helpen.

Ruim een jaar geleden noodzaakte zijn gezondheidstoestand hem, zich in zijn werkzaamheden meer te beperken en veel in huis te blijven. Ik had het voorrecht hem ook in die maanden dikwijls te ontmoeten en dan kwam het gesprek steeds op de genealogie en op ons genootschap, waarbij zijn herinnering met voorliefde terugging naar de eerste jaren van zijn lidmaatschap, toen het genootschap slechts een klein aantal leden telde en de bijeenkomsten een meer intiem karakter droegen.

Het is de wens van van Woelderen geweest, dat zijn overlijden eerst bekend zou worden gemaakt, nadat de verassing had plaats gehad. Daardoor hebben de talloos velen, die ongetwijfeld de laatste eer zouden hebben willen bewijzen aan dezen zo beminnelijken man, dit niet kunnen doen, doch zijn beeld zal dankbaar in aller herinnering blijven voortleven.

Hij ruste in vrede.

W. PH. VEEREN.

Een West-Brabantsche kwartierstaat,

door J. B. W. M. VAN ROOSMALEN.

In den loop der jaren is in de kolommen van dit maandblad verschillende malen de aandacht der lezers gevraagd voor enkele geslachten uit den Westhoek der tegenwoordige provincie Noord-Brabant. De publicaties betreffende de families *Mark. Koomans* en *de Lint* toonden aan, hoe haar leden generaties lang hun verworven maatschappelijke positie wisten te handhaven, hoe zij de geestelijke en wereldlijke overheid in verschillende functies dienden. Geïsoleerd als deze menschen leefden waren zij — mede om des geloofs wille — genoodzaakt, hun huwelijken slechts met personen uit bepaalden kring te sluiten, waardoor het niet te verwonderen is, dat de 20e-eeuwsche navorscher zich dikwijls verbaast over de zeer nauwe bloedverwantschap, die een kwartierstaat van deze families vertoont.

Toegang tot dezen gesloten kring verkreeg als regel slechts hij, die denzelfden godsdienst beleed en ook in maatschappelijk opzicht als gelijke kon worden beschouwd.

In het niet genoeg te waardeeren werk van ons medelid. Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht, „Een honderdtal Nederlandsche families", heeft de belangstellende lezer voldoende stof kunnen verzamelen voor het opstellen van kwartierstaten van West-Brabanders. Voor de hieronder volgende kwartieren heb ook ik een dankbaar gebruik gemaakt van deze bijna onuitputtelijke bron, die daarvoor een hechte basis vormde.

De lezer zal echter opmerken, dat in de kwartieren van Dis verschillende geslachten voorkomen, die in voormelde „Nederlandsche families" niet of slechts ten deele — als zijnde voor die kwartieren van geen belang — werden uitgewerkt. *Hier* moge vooral de aandacht worden gevestigd op de voorouders van *Maria van der Linden* (sub 17), gehuwd met *Jan Meeuwistn. van Dis,* wier dochter *Jenneke* in eerste huwelijk getrouwd was met Ds. *Adrianus van Herwaarden.* in tweeden echt met *Meeuwis Johannes de Lint (vgl.* Ned. Patriciaat 1943, pag. 280). Een dochter *Maria,* geboren uit het huwelijk *van Herwaarden-van Dis,* huwde te Zevenbergen 25 April 1878 met Jhr. *Louis Pierre Quarles van Ufford,* waaruit nageslacht.

Het mocht mij gelukken de herkomst van het geslacht *van der Linden* en der hieraan gelieerde families vast te stellen. Juist in deze groep komt het eenige R.K. gedoopte van de 256 kwartieren voor, nml. *Mechfelt van Boxe!* (sub 273).

Voorts zal het opvallen, dat in de oudste generatie van de 256 niet minder dan 124 kwartieren wegvallen, waarmede we! wordt aangetoond, hoe nauw verbonden met elkaar deze voorname West-Brabantsche geslachten zijn. Bij aandachtige bestudeering van den staat zal de lezer nog wel enkele verrassende ontdekkingen doen.

Slechts bij eenige families had ik niet het succes den stamreeks zóó ver te kunnen opvoeren, dat ik de voor mijn doel noodige generatie bereikte. Dit geldt voor het kwartier Bresijn, vermoedelijk uit Zeeland afkomstig, en enkele, geslachten van de Zuid-Hollandsche eilanden, die zich op het einde der 17de eeuw in Brabant's Westhoek neerzetten.

Omwille der plaatsruimte heb ik ervan moeten afzien van elke generatie de functies in kerk- en dorpsbestuur te vermelden. Genoegzaam is uit bovengenoemde studie van ons medelid Maris gebleken, op welk maatschappelijk niveau de meeste geslachten stonden. Voor een groot deel kan voor de door

mij verder uitgewerkte families eenzelfde maatstaf worden aangelegd.

De uit de kwartieren 2 en 3 geboren kwartierdragers zijn: a. *Jan van Dis,* geboren te Fijnaart 15 Februari 1920, ecs. drs., thans te Arnhem, b. *Maria Helena van Dis,* geboren te Fijnaart 4 October 1922, huwt aldaar 17 Juni 1948 *Jacobus Bom,* zoon van *Johannes* en *Adriana Agatha Stolk,* wonende te Willemstad, en c. *Willem Cornelis van Dis,* geboren te Fijnaart 8 September 1928, ecs. cand.

Mocht een der leden aanvullingen kunnen verstrekken op het hierna volgende, dan zal hij .daarmede den schrijver zeer verplichten.

Tot slot past mij een woord van dank aan onze medeleden Kolonel J. P. de Man, Mrs. G. J. de Lint, J. C. Maris van Sandelingenambacht en J. L. Rijndorp, alsmede aan het bestuur van de „Vereeniging ter bevordering van het stamboomonderzoek voor Rotterdam en omstreken", voor de van hen ontvangen inlichtingen en medewerking.

Ouders:

2. *Huibert van Dis,* geb. te Fijnaart 22 April 1893, huwt ald. 20 Augustus 1919
3. *Leentje van Dis.* geb. te Fijnaart 30 September 1900.

Grootouders:

4. *Jan van Dis,* geb. te Fijnaart 8 Juni 1865, huwt te Zuid-Beyerland 27 Mei 1892
5. *Cornelia Anna Versluys,* geb. te Zuid-Beyerland 12 April 1867.
6. *Jan van Dis Leendertszn..* geb. te Willemstad 15 Februari 1859, overl. te Fijnaart 11 Maart 1929, huwt aldaar 17 Mei 1888
7. *Maria Helena van Dis,* geb. te Fijnaart 13 Februari 1862, overl. aldaar 15 Mei 1947.

Overgrootouders:

8. *Huibert van Dis,* geb. te Fijnaart 9 December 1833, overl. aldaar 12 December 1919, huwt te Willemstad 18 September 1862
9. ddriana Punt, geb. aldaar 21 April 1835, overl. te Fijnaart 23 Mei 1880.
10. *Willem Versluys,* geb. te Fijnaart 23 Augustus 1830, overl. Z.-Beyerland 3 April 1899, huwt Fijnaart 15 Juli 1858
11. *Maria van der Linden,* geb. te Fijnaart 21 Juni 1828, overl. 20 Januari 1920.
12. *Leendert van Dis,* geb. te Fijnaart 1 Augustus 1834, overl. aldaar 4 December 1920, huwt te Fijnaart 5 Augustus 1858
13. *'ddriana Johanna Sneep.* geb. aldaar 9 December 1832, overl. te Fijnaart 24 April 1908.
14. *Jacob van Dis,* geb. te Fijnaart 16 December 1829, overl. aldaar 12 Februari 1919. huwt te Zevenbergen 21 September 1860
15. *Elizabeth de Lint,* geb. aldaar 8 Januari 1831, overl. te Fijnaart 11 Maart 1866.

Betovergrootouders:

16. *Jan Meeuwiszoon van Dis,* ged. te Fijnaart 3 Juli 1774, overl. te Fijnaart 18 Oct. 1843, huwt te Fijnaart, als weduwnaar van *Adriana Ruysenaers,* 22 November 1811
17. *Maria van der Linden,* geb. te Fijnaart 15 September 1792. overl. aldaar 29 Juni 1876.

18. *Huibert Punt,* geb. te Fijnaart 13 December 1806, overl. te Willemstad 16 October 1886, huwt te Fijnaart 17 Mei 1833
19. *Anna Pieternella Punt,* geb. te Fijnaart 6 Mei 1810, overl. te Willemstad 14 Januari 1888.
20. *Gerrit Versluys,* geb. te Fijnaart 28 Mei 1800, overl. ald. 7 November 1892, huwt te Fijnaart 11 Mei 1825
21. *Anna Elisabeth Bresijn,* geb. te Fijnaart 16 December 1799, overl. ald. 7 Sept. 1845. Hij huwt 2e. *Cornelia Bresijn.*
22. *Jacob van der Linden,* geb. te Fijnaart 22 April 1780, overl. aldaar 24 October 1861, huwt te Willemstad (ondertr. 8 Juni) 1810
23. *Maria van der Gijp,* geb. aldaar 21 Juli 1792, overl. te Fijnaart 30 Juli 1852.
24. *Jan van Dis,* geb. te Fijnaart 29 Mei 1806, overl. aldaar 20 Sept. 1892, huwt te Fijnaart 22 April 1830
25. *Anna Francyna Maris,* geb. te Fijnaart 4 Juni 1807. overl. aldaar 9 Juni 1866.
26. *Jacobus Sneep,* geb. te Fijnaart 24 September 1797, overl. ald. 15 April 1881, huwt te Fijnaart 5 Juni 1819
27. *dpolonia (de) Koekkoek,* geb. te Fijnaart 17 Maart 1801, overl. ald. 27 Sept. 1834. Hij huwt 2e *Pieternella van Nieuwenhuizen* en 3e. *Neeltje van Betooijen.*
28. *Willem van Dis,* geb. te Fijnaart 3 Augustus 1802, overl. aldaar 8 October 1884. huwt te Fijnaart 28 Augustus 1823
29. Maria *Helena Knook,* geb. te Fijnaart 19 Februari 1805, overl. aldaar 28 December 1871.
30. *Leendert Cornelis de Lint,* geb. te Zevenbergen 22 Februari 1804, overl. aldaar 4 April 1878, huwt te Zevenbergen 21 Maart 1822
31. *Lijntje Bax,* geb. aldaar 27 Januari 1804, overl. te Zevenbergen 2 Maart 1875.

32 kwartieren:

32. *Meeuwis Leendertstoon van Dis,* ged. te Fijnaart 23 October 1735, huwt te Fijnaart 23 April 1758
33. *Lydia Jansdr. Maris,* ged. aldaar 29 Juni 1732.
34. *Pieter van der Linden.* ged. te Fijnaart 9 October 1750, overl. aldaar 3 September 1819. huwt te Fijnaart, als weduwnaar van *Francyna Jansdr. Burgers,* 22 November 1778
35. *Elsje Pietersdr. Coomans,* ged. aldaar 14 Mei 1758, overl. te Fijnaart 31 Januari 1799.
36. drg *Huibertszoon Punt.* ged. te Fijnaart 21 Januari 1776, overl. aldaar 19 December 1812, huwt te Willemstad 31 Maart 1798
37. *ddriana Burgers,* ged. te Willemstad 8 Februari 1778, overl. te Fijnaart 6 Febr. 1867. Zij hertrouwt te Fijnaart 13 Mei 1818 *Leendert van Dis,* weduwnaar van *Cornelia de Lint Willemsdr.* (zie No. 48).
38. *Maarten Janszn. Punt,* ged. te Fijnaart 21 Augustus 1784, overl. aldaar 22 Maart 1853. huwt te Willemstad (ondertr. 8 October) 1807
39. *Mayke Pietersdr. Burgers,* ged. aldaar 22 Januari 1788, overl. te Fijnaart 31 Juli 1861.
40. *Jan Versluys.* ged. te Fijnaart 28 Juli 1743, overl. aldaar 19 Juni 1818, huwt te Fijnaart 2 November 1783, als weduwnaar van le. *Klasina Kerver* en 2e. van *Anna Elisabeth Bresijn,*
41. *Teuntje Tiggelaar,* ged. te Dinteloord 31 October 1762, overl. te Fijnaart 6 April 1825.

42. *Cornelis Corneliszoon Bresijn,* ged. *te* Fijnaart 24 Mei 1761, huwt
43. *Sijke Hartveld,* ged. te Fijnaart 20 December 1772, begr. aldaar 24 Mei 1803.
44. Zie No. 34.
45. Zie No. 35.
46. *Ary van der Gijp,* ged. te Fijnaart 15 December 1748, overl. te Willemstad 15 November 1809, huwt te Fijnaart 1 Mei 1774
47. *Jenneke van Mourik,* ged. te Zevenbergen 15 April 1753, overl. te Willemstad 14 October 1814.
48. *Leendert van Dis,* ged. te Fijnaart 21 Juli 1772, huwt te Kíundert 11 Maart 1798
49. *Cornelia Willemsdr. de Lint,* ged. aldaar 14 Juni 1772, overl. te Fijnaart 8 Augustus 1016. Hij huwt 2e. Fijnaart 13 Mei 1818 *Adriana Burgers.* weduwe van *Arie Huibertszn. Punt. (zie No.* 37).
50. *Cornelis Maris,* ged. te Willemstad 29 Augustus 1773, overl. te Fijnaart 29 Mei 1832, huwt aldaar Mei 1797
51, *Anna Punt,* ged. te Fijnaart 14 Februari 1783, overl. aldaar 30 Januari 1830.
52. *Dirk Sneep,* ged. te Fijnaart 21 Augustus 1763, huwt te Fijnaart 23 Mei 1787
53. *Adriana Maria Maris,* ged. aldaar 8 April 1755, overl. te Fijnaart 7 October 1813.
54, *Goaert Koekkoek, ged.* te Dussen, 1 Januari 1749, overl. te Fijnaart 4 Juni 1823, huwt aldaar 10 Februari 1801, als weduwnaar van *Helena Vrijland,*
55. *Johanna Rollaf,* ged. te Klundert 6 Februari 1760, overl. te Fijnaart 30 October 1831, weduwe van *Otto Binon.*
56. *Zie No.* 48.
57. Zie No. 49.
58. *Cornelis Knook,* ged. te Fijnaart 25 Mei 1766, overl. aldaar 6 Juni 1810, huwt te Klundert 6 April 1788
59. Elsje *Korteweg,* ged. aldaar 26 Mei 1765, overl. te Fijnaart 4 September 1822. Zij huwt 2e. *Leendert van Tilburg.*
60. *Cornelis de 'Lint, geb; te* Klundert 4 December 1767, overl. te Zevenbergen 17 April 1807, huwt te Klundert 4 April 1790
61. *Johanna van Dis,* geb. te Fijnaart 8 Februari 1769, overl. te Zevenbergen 19 April 1845. Zij huwt 2e. Zevenbergen 23 Mei 1810 *Adriaan van Eeckelen.*
62. *Gerrit Bax, ged.* te Klundert 16 November 1783, huwt te Zevenbergen 1 December 1802
63, *Lijntje Knook,* ged. aldaar 4 Mei 1783, overl. te Zevenbergen 31 Januari 1804.

64 kwartieren:

64. *Leendert Meeuwiszn. van Dis,* ged. te Fijnaart 24 Februari 1703, overl. aldaar 21 November 1774, huwt 2e. te Fijnaart, als weduwnaar van *Johanna Lucasdr. Vermans, 26* December 1729
65. *Sijkje Pietersdr. Botbijl,* ged. te Lage Zwaluwe 22 Juni 1706, overl. vóór 1755. Hij huwt 3e. te Fijnaart 6 Juni 1755 *Elisabeth Cleijntje,* weduwe van *Cornelis Onix.*
66. *Jan Janszn. Maris, geb.* te Fijnaart 23 September 1697, overi. te Willemstad 13 October 1781, huwt le. te Fijnaart 10 Februari 1722
67. *Francyna Cornelisdr. Bom,* ged. te Willemstad 10 Mei 1699, overl. te Heiningen October 1753. Hij huwt 2e. te Willemstad 19 December 1756 *Piternella Westdijk.*

68. *Jacob van der Linden,* ged. te Princenhage 4 Augustus 1720, huwt
69. *Maria Hoevenaas,* ged. te Capelle (Langstraat) 13 Maart 1718, overl. te Fijnaart 21 November 1779. Zij huwt 2e. te Fijnaart 20 Augustus 1769 *Jan Janszn. Maris,* weduwnaar van *Adriana Biert,* die aldaar 21 April 1783 hertrouwt met *Susanna Provilie,* weduwe van *Jan van der Heijden.*
70. *Pieter Huibertszn. Coomans,* ged. te Willemstad 13 November 1712, begr. te Fijnaart 29 Mei 1770. huwt te Willemstad 16 April 1741
71. *Adriana Pietersdr. Burgers,* ged. *te* Willemstad 27 Mei 1726, overl. te Fijnaart 22 Nov. 1777. Zij huwt 2e. te Fijnaart 3 Mei 1772 *Pieter de Leeuw.* (Zie No. 101).
72. *Huibert Aryszn. Punt,* ged. te Fijnaart 18 October 1739, overl. aldaar 14 Juni 1778, huwt te Willemstad 8 Mei 1763
73. *Francoisia Pietersdr. Burgers,* ged. aldaar 21 Maart 1740, overl. te Fijnaart 10 Juli 1789.
74. *Adriaan Pieterszn. Burgers,* ged. te Willemstad 22 November 1744, overl. aldaar 4 Mei 1812, huwt te Willemstad 25 Maart 1770

Elsje Jansdr. Maris, ged. te Fijnaart 28 Januari 1751.

76: *Jan Aryszn. Punt,* ged. te Fijnaart 21 November 1748, huwt le. te Fijnaart 4 Augustus 1776
77. *Maria Maartensdr. Biert,* ged. aldaar 10 Augustus 1755, overl. te Fijnaart 5 September 1787. Hij huwt 2e. te Standdaarbuiten Mei 1789 *Sijke de Lint.*
78. *Pieter Burgers Janszn.* ged. te Fijnaart 23 Februari 1755, huwt te Fijnaart 13 September 1778
79. *Anna Pieternella Punt,* ged. aldaar 21 Januari 1748, weduwe van *Hendrik Corneliszn. Knook. (Zie Nos.* 116/7).
80. *Cornelis Janszn. Versluys,* ged. te Fijnaart 26 Juli 1708, overi. aldaar 30 December 1776, huwt te Fijnaart 30 Maart 1738
81. *Caatje Coomans,* ged. aldaar *26* Mei 1712. Hij huwt 2e. te Fijnaart 14 December 1749 *Anneke de Glind.*
82. *Willem Tiggelaar,* geb. te Fijnaart 28 October 1714, overl. te Dinteloord 11 Juni 1778, huwt 2e. te Dinteloord 30 Januari 1752, als weduwnaar van *Dingena Casteleyn.*
83. *Neeltje Schilperoort,* geb. te Fijnaart 11 Juli 1728, overl. te Dinteloord 30 Juni 1781.
84. *Cornelis Bresijn,* geb. te Stavenisse omstreeks 1720, overl. te Fijnaart 24 October 1798, huwt 2e. te Fijnaart 2 Januari 1752, als weduwnaar van *Dina Camhooft,*
85. *Pieternella Coomans,* ged. aldaar 3 Mei 1733, overl. te Fijnaart 25 Juli 1790.
86. *Nicolaas Hartvelt, ged. te* Willemstad 7 December 1727, overl. te Fijnaart 2 April 1784, huwt te Willemstad 11 Mei 1752
87. *Adriaantje Slikboer.* ged. te Fijnaart 16 December 1731.
88. Zie No. 68.
89. Zie No. 69.
90. Zie No. 70.
91. Zie No. 71.
92. *Pieter van der Gijp,* ged. te Willemstad 1 September 1715, overl. te Fijnaart 19 Januari 1793, huwt le. te Fijnaart 8 September 1743
93. *Adriana Blaak,* ged. te Willemstad 18 Februari 1722, begr. te Fijnaart 13 Augustus 1776. Hij huwt 2e. te

Fijnaart 28 Februari 1779 *Heyltje Nieuwland, weduwe* van *Huibert Melszn. Binon.*

94. *Gerrit van Mourick,* ged. te Klundert 1 Januari 1721, overl. te Fijnaart December 1788, huwt aldaar 3 Juni 1748
95. *Lijntje Nooteboom,* ged. te Zevenbergen 14 Juni 1722.
96. Zie No. 32.
97. Zie No. 33.
98. *Willem de Lint,* ged. te Klundert 23 Mei 1734, overl. aldaar 27 Nov. 1804. huwt te Klundert 17 Februari 1765
99. *Lijntje Knook,* ged. aldaar 10 November 1737.
100. *Arie Janszn. Maris,* ged. te Fijnaart 3 Mei 1739, overl. te Willemstad 22 Juni 1795, huwt te Zwaluwe 16 September 1764
101. *Cornelia Vogel,* ged. aldaar 2 Augustus 1744. Zij hertrouwt Willemstad 1 April 1797 *Pieter Janszn. de Leeuw,* weduwnaar van *Adriana Pietersdr. Burgers.* (Zie No. 71).
102. Zie No. 76.
103. Zie No. 77.
104. *Dirk Sneep,* ged. te Willemstad 27 October 1737, verwekt buiten huwelijk een zoon bij
105. *Janneke van Driel,* ged. te Fijnaart 2 December 1736.
106. *Jan Janszoon Maris,* ged. te Fijnaart 30 Januari 1724, overl. aldaar 24 September 1783, huwt le. te Fijnaart 9 Maart 1749
107. *Adriana Biert,* ged. te Willemstad 20 Januari 1726, begr. te Fijnaart 9 Mei 1762. Hij huwt 2e. te Fijnaart 20 Augustus 1769 *Maria Hoevenaar,* weduwe van *Jacob van der Linden.* (Zie No. 69).
108. *Jan Koekkoek, ged.* te Dussen 8 Januari 1708, huwt te Dussen 11 Mei 1738
109. *Apollonia van Nederveen.*
110. *Jan Rollaf,* geb. te Klundert, overl. ald. 19 Juli 1797, huwt le. (ondertr. Klundert 9 September) 1752
111. *Antje Petersdr. Salders,* geb. te 's Gravendeel, overl. vóór 1765. Hij huwt 2e. te Klundert Maart 1765 *Adriana van Leest,* weduwe van *Ary Vriezen.* en 3e. aldaar Juni 1776 *Aagje de Braat.*
112. Zie No. 32.
113. Zie No. 33.
114. Zie No. 98.
115. Zie No. 99.
116. *Hendrik Corneliszn. Knook,* ged. te Klundert 8 Augustus 1734, overl. te Fijnaart 9 October 1777, huwt le. te Klundert 26 Februari 1764
117. *Maria Cornelisdr. Verhoef,* ged. aldaar 1 April 1744, overl. te Fijnaart 2 Januari 1769. Hij huwt 2e. te Fijnaart 28 April 1771 *Anna Pieternella Punt,* die 13 13 September 1778 aldaar hertrouwt met *Pieter Janszn. Burgers. (Zie No.* 79).
118. *Jacob Korteweg, geb.* te Klundert 22 Mei 1713, overl. aldaar 2 November 1796. huwt 2e. te Fijnaart 6 Mei 1756, als weduwnaar,
119. *Maria Dankertsdr. Biert,* ged. te Willemstad 8 April 1731, overl. te Klundert 19 Maart 1804.
120. Zie No. 98.
121. Zie No. 99.
122. Zie No. 32.
123. Zie No. 33.
124. *Adriaan Bax,* ged. te Klundert 28 April 1735, aang. begr. aldaar 10 April 1787. huwt 2e. te Steenbergen

November 1773, als weduwnaar van *Elisabeth Gerritsdr. van Mourick,*

125. *Johanna Clement,* ged. te Steenbergen 11 Maart 1745, overl. te Zevenbergen 19 April 1818. Zij hertrouwt *Gerrit Pieterszn. van Mourick.*
126. *Cornelis Knook,* ged. te Klundert 26 Februari 1741, huwt te Klundert 1 April 1771
127. *Cornelia Huijsers,* ged. te Klundert 18 November 1740.

128 kwartieren:

128. *Meeuwis Leendertszn. van Dis,* ged, te Fijnaart 5 October 1670. overl. vóór 1732, huwt te Fijnaart in 1698
129. *Adriaantje Pietersdr. Coomans,* overl. na 1744. Zij huwt 2e. te Fijnaart 18 Juni 1741 *Dankert Biert,* weduwnaar van *Elsje van den Berg* (zie No. 214/5).
130. *Pieter, Corneliszn. Botbijl,* ged. te Zwaluwe 20 Juni 1677, huwt le. te Zwaluwe 14 Februari 1706
131. *Johanna Aartsdr. Boeren,* ged. aldaar 14 December 1692, overl. aldaar vóór 23 Januari 1707. Hij huwt' 2e. te Zwaluwe 10 Februari 1709 *Sijke Gerritsdr. de Beer.*
132. *Jan Janszn. Maris,* geb. 27 November 1671, overl. te Fijnaart 15 October 1747. huwt 4 Januari 1696
133. *Elisabeth Huibertsdr. Coomans,* ged. te Willemstad 16 Juli 1662, overl. te Fijnaart 4 Juni 1729. Hij huwt 2e. te Fijnaart 1 October 1730 *Janneke Smiths,* weduwe van *Dirk Willemszn. van Sliedrecht.*
134. *Cornelis Jacobszn. Bom,* ged. te Fijnaart 30 November 1657, overl. 1701, huwt te Fijnaart Maart 1687
135. *Lydia Adriaansdr. Rolaff,* ged. te Willemstad 30 April 1662, overl. 1709. Zij hun-t 2e. (ondertr. Willemstad *30* Mei) 1702 *Jan Corneliszn. van der Gijp.* Hij hertrouwt Fijnaart 27 October 1709 *Maria Pietersdr. Goers (zie No.* 184/5).
136. *Pieter van der Linden,* ged. te Princenhage 31 Maart 1687, huwt te Leur 22 Februari 1711
137. *Marytje Hendrikx,* ged. te Etten 7 Augustus 1689.
138. *Joost Gerritszn. Hoevenaar,* ged. te Capelle 7 December 1681. overl. te Fijnaart 16 Januari 1782, huwt
139. *Jenneke Adriaansdr. van Carnpen,* ged. te Capelle 21 October 1685.
140. *Huibert Pieterszn. Coomans,* ged. te Fijnaart 5 Augustus 1685, overl. vóór 1725, huwt 2e. te Fijnaart 21 April 1710, als weduwnaar van *Lijntje Pieterse Blaak,*
141. *Elsje Claasdr. van den Bergh,* ged. aldaar 10 Februari 1690, overl. vóór 1741. Zij huwt 2e. te Fijnaart 27 Mei 1725 *Dankert Maartenszn. Biert.*
142. *Pieter Pieterszn. Burgers,* ged. te Willemstad 14 Augustus 1695. overl. vóór 1749, huwt te Willemstad 10 Juni 1725
143. *Mayke Gijsbertsdr. Rolaff,* ged. te Fijnaart 2 Januari 1707, begr. te Willemstad 27 November 1781. Zij huwt 2e. te Fijnaart 16 Februari 1749 *Cornelis Janszn. Maris.*
144. *Ary Leendertszn. Punt,* ged. te Fijnaart 2 Februari 1710. overl. na 1 April 1777, huwt te Fijnaart 30 Maart. 1738
145. *Anna Huibertsdr. Coomans,* ged. te Willemstad 20 Januari 1715.
146. Zie No. 142.
147. Zie No. 143.
148. Zie No. 142.
149. Zie No. 143.
150. Zie No, 106.

151. Zie No. 107.
152. Zie No. 144.
153, Zie No. 145.
154. *Maarten Dankerfszn. Bierf,* ged. te Willemstad 20 Juni 1728. overl. te Heiningen 22 December 1798, huwt le.
155. *Cornelia van der Gijp,* ged. te Willemstad 23 Juni 1726, overl. vóór 1768. Hij huwt 2e. te Fijnaart 2 October 1768 *Tanneke Jansdr. Maris.*
156. *Jan Pieferszn. Burgers,* ged. te Willemstad 8 October 1730, overl. te Fijnaart 14 Augustus 1790, huwt te Fijnaart 7 October 1753
157. *Elisabefh Maris,* ged. aldaar 28 Januari 1738, overl. te Fijnaart 10 September 1772. Hij huwt 2e. aldaar 21 Juli 1776 *Tanneke Willemsdr. Maris.*
158. *Jan Leenderfszn. Punt,* ged. te Fijnaart 3 Maart 1715. overl. omstreeks 1790, huwt te Fijnaart 12 Augustus 1742
159: *Helena Cornelisdr. Coomans,* ged. aldaar 26 Maart 1724, begr. te Fijnaart 27 Juli 1793.
160. *Jan Corneliszn. Versluys,* ged. te Fijnaart 12 Juli 1676, huwt
161. *Adriana Lourensdr. Blokland,* ged. te Fijnaart 14 Februari 1672, overl. vóór 1721. Hij huwt 2e. te Fijnaart 18 Mei 1721 *Cafalyna Dirk Herbertsdr.,* weduwe van *Willem Aartszn. van Sliedrecht.*
162. *Cornelis Pieferszn. Coomans,* ged. te Fijnaart 16 December 1687, overl. te Heiningen 23 Januari 1742, huwt te Fijnaart 17 November 1709
163. *Heyltje Piefersdr. Coevoef,* ged. aldaar 19 November 1684, overl. 1718. Hij huwt 2e. te Fijnaart 12 November 1719 *Anna Piefernella Zeeus* en 3e. aldaar 21 October 1731 *Elisabefh Boudewijnsdr. Blaak* (zie No. 170/71).
164. *Willem Tiggelaar,* geb. te Geertruidenberg, overl. te Fijnaart vóór 22 Juni 1729, huwt 2e. aldaar 19 October 1710, als weduwnaar van *Johanna Wijnoxbergen,*
165. *Anfoneffa Adriaansdr. van den Bosch,* ged. te Fijnaart 28 Mei 1684.
166. *Gijsbrechf Gerrifszn. Schilperoorf,* geb. te Mijnsheerenland omstreeks 1670, huwt 2e. te Fijnaart 14 Juli 1724, als weduwnaar van *Rosetta Aarfsdr. Soetens,*
167. *Cornelia Jansdr. Rollaf,* ged. te Zwaluwe 6 Maart 1695, weduwe van *Simon Leendertszn. Breure.*
168. *Urbanus Bresijn,* geb. omstreeks 1680, overl. nà 21 September 1723, huwt te Stavenisse 21 December 1712, als weduwnaar van *Maria van Sorgen,*
169. *Adriaantje Leijnse,* ged. te Halsteren 4 Juli 1688, overl. nà 20 Mei 1751. Zij hertrouwt vóór 13 Juli 1724 *Jacob van 't Hoff.*
170. *Cornelis Pieferszn. Coomans,* ged. te Fijnaart 16 December 1687, overl. te Heiningen 23 Januari 1741, huwt 3e. te Fijnaart 21 October 1731, als weduwnaar van le. *Heyltje Piefersdr. Coevoef* en 2e. *Anna Pieternella Zeeus,*
171. *Elisabefh Blaak,* ged. te Heinenoord 21 December 1710. Zij hertr. te Fijnaart 14 Juli 1742 *Gerrit Janszn. Bezaan.* (Zie No. 162/3).
172. *Jan Janszn. Harfvelf,* ged. te Heerjansdam 30 November 1704, overl. vóór 13 December 1732, huwt te Willemstad 8 Augustus 1723
173. *Sijke Nicolaasdr. Nelemans,* ged. te Zwaluwe 6 December 1699. Zij hertr. *Wouter Adriaanszn. van Gastel.*
174. *Pieter Aryszn. Slikboer,* ged. te Willemstad 19 Augustus 1703, huwt aldaar 17 Februari 1726

175. *Marfijntje Jansdr. Burgers,* ged. te Willemstad 29 Maart 1709. Zij huwt 2e. te Willemstad 25 December 1766 *Jan Janszn. van der Linden.*
176. Zie No. 136.
177. Zie No. 137.
178. Zie No. 138.
179. Zie No. 139.
180. Zie No. 140.
181. Zie No. 141.
182. Zie No. 142.
183. Zie No. 143.
184. *Jan Corneliszn. van der Gijp,* ged. te Willemstad, huwt te Fijnaart 27 October 1709, als weduwnaar van *Lydia Adriaansdr. Rollaff,*
185. *Maria Piefersdr. Goers,* geb. 11 Augustus 1698, overl. te Fijnaart 6 Maart 1751, Zij huwt 2e te Fijnaart 8 October 1728 *Huibert Janszn. Maris.*
186. *Boudewijn Blaak,* overl. vóór 24 April 1734, huwt
187. *Adriana Reedijk.* Zij huwt 2e. te Willemstad 1734 *Maarten van der Gijp,* weduwnaar van *Neeltje Bom.*
188. *Jacob van Mourik,* ged. te Zevenbergen 3 Juni 1691, overl. te Fijnaart Januari 1770, huwt te Zevenbergen 13 Augustus 1718
189. *Jenneke Hoogendijk,* ged. te Klundert 28 December 1693, overl. te Fijnaart vóór 1747.
190. *Johannes Nooteboom,* ged. te Zevenbergen 29 Februari 1696, overl. aldaar Mei 1762, huwt te Klundert 2 April 1719
191. *Johanna Weelanf,* geb. te Klundert, overl. te Zevenbergen 25 Augustus 1761.
192. Zie No. 64.
193. Zie No. 65.
194. Zie No. 66.
195. Zie No. 67.
196. *Cornelis de Linf,* ged. te Klundert 23 Februari 1700, overl. aldaar 9 Augustus 1764, huwt te Zwaluwe 25 December 1730
197. *Maria Boot,* ged. aldaar 21 Februari 1694, overl. te Klundert 13 November 1767.
198. *Cornelis Hendrikszn. Knook,* ged. te Fijnaart 2 Juni 1709, huwt te Fijnaart 15 November 1733.
199. *Cornelia Leesf,* ged. aldaar 7 Februari 1712.
200. Zie No. 66.
201. Zie No. 67.
202. *Basfiaan Janszn. Vogel,* ged. te Willemstad 22 Maart 1716, overl. te Zwaluwe 27 December 1783, huwt te Zwaluwe 22 Mei 1740
203. *Sijke van Meel,* ged. aldaar 24 Januari 1717, overl. te Zwaluwe 5 Januari 1801,
204. Zie No. 144.
205. Zie No. 145.
206. Zie No. 154.
207. Zie No. 155.
208. *Andries Dirkszn. Sneep,* ged. te Willemstad 27 Maart 1712, huwt
209. *Basfiaantje Kooy.*
210. *Jan Maarfenszn. van Driel,* ged. te Fijnaart 26 December 1699, huwt te Fijnaart 25 Juni 1730, als wedr. van *Heyltje Adriaansdr. Lok,*
211. *Dingena Joostdr. de Bruijn,* ged. te Capelle 12 Juni 1701.
212 Zie No. 66.
213. Zie No. 67.

214. *Dankert Maartenstn. Biert,* ged. te Fijnaart 7 Juni 1704, overl. 1744, huwt te Fijnaart 27 Mei 1725
215. *Elsje Claasdr. van den Berg,* ged. aldaar 10 December 1690, weduwe van *Huibert Pieterszn. Coomans.* Hij huwt 2e. te Fijnaart 18 Juni 1741 *Adriana Pietersdr. Coomans,* weduwe van *Meeuwis Leendertszn. van Dis* (Vgl, No s. 128/9 en 140/1).
216. *Bastiaan Janszn. Koekkoek,* ged. te Dussen 8 April 1665, huwt te Dussen 24 Mei 1693
217. *Aaltje Govertsdr. van der Pijl,* ged. aldaar 27 Mei 1668.
218. *Jan Corneliszn. van Nederveen,* ged. te Dussen 11 Februari 1680, huwt te Dussen 22 Februari 1705
219. *Cornelia Willemsdr. Walraven,* weduwe van *Willem Kuinderszn. Schouten.*
220. *Jan Rollaf,* ged. te Zevenbergen 25 Januari 1699, huwt te Klundert 2 April 1728, als wedr. van *Mayke Teunisdr. van den Hil,*
221. *Johanna Endepoel,* geb. aldaar, overl. te Klundert 14 Juni 1776.
222. *Peter Emontszn. Salders,* huwt
223. *Adriaantje Melisdr. Bax,* begr. te 's Gravendeel 14 October 1747.
224. Zie No. 64.
225. Zie No. 65.
226. Zie No. 66.
227. Zie No. 67.
228. Zie No. 196.
229. Zie No. 197.
230. Zie No. 198.
231. Zie No. 199.
232. Zie No. 198.
233. Zie No. 199.
234. *Cornelis Gerritszn. Verhoef,* geb. te Klundert 3 September 1713, huwt te Zwaluwe 10 Februari 1741
235. *Adriana Jansdr. Ardonne,* ged. aldaar 2 Maart 1709.
236. *Adriaan Aartszn. Korteweg,* geb. te Klundert 29 September 1675, overl. aldaar Mei 1743, huwt te Klundert 28 December 1710
237. *Elisabeth Jacobsdr. Endepoel* ged. aldaar 15 November 1690, overl. te Klundert September 1775.
238. Zie No. 214.
239. Zie No. 215.
240. Zie No. 196.
241. Zie No. 197.
242. Zie No. 198.
243. Zie No. 199.
244. Zie No. 64.
245. Zie No. 65.
246. Zie No. 66.
247. Zie No. 67.
248. *Peter Adriaanstn. Bax,* ged. te Zwaluwe 27 Maart 1695, overl. te Klundert Maart 1762. huwt 2e. te Zevenbergen December 1732, als weduwnaar,
249. *Maria Joostdr. Basen,* ged. aldaar 16 October 1695, weduwe van *Egbert Hoogendijk.*
250. *Hendrik Clemenf,* ged. te Steenbergen 7 Juni 1716. huwt 2e. te Bergen op Zoom 29 October 1741, als weduwnaar van *Maria Fietoors,*
251. *Catharina Jacoba van der Heijden,* ged. aldaar 29 Januari 17 19.
252. Zie No. 198.
253. Zie No. 199.
254. *Bastiaan Huysers,* ged. te Klundert 26 Februari 1708.

overl. ald. 6 Juli 1773, huwt te Klundert 19 April 1730
255. *Hendrina Vink,* ged. te Roosendaal 9 Maart 1710, overl. te Klundert 25 Maart 1797.

256 kwartieren:

256. *Leendert Meeuwiszn. van Dis,* overl. te Fijnaart 1679, huwt
257. *Emmeke Adriaansdr .'s Graeuwen,* overl. vóór 1681, weduwe van *Ary Pieterszn. Provisie.*
258. *Pieter Huibertszn. Coomans,* ged. te Fijnaart 12 November 1653, overl. vóór 30 April 1698, huwt te Fijnaart 12 October 1676
259. *Catalyna Cornelisdr. Leest,* geb. te Klundert, overl. te Fijnaart begin 1694.
260. *Cornelis Pieterszn. Botbijl,* huwt le.
261. *Sijke Thijs Dingemansdr.*
262. *Aart Corneliszn. Boeren.* ged. te Zwaluwe 3 Juni 1663, huwt omstreeks 1684
263. *Mayke Dingemansdr.*
264. *Jan Janszn. Maris,* ged. te Liefkenshoek 13 November 1630, overl. te Heiningen 1677, huwt omstreeks 1670, als weduwnaar van *Coentje Arysdr. Meterman,*
265. *Maria Willemsdr.,* weduwe van *Cornelis Janszn. Vermunten.* Zij hertr. te Fijnaart 8 Mei 1678 *Simon Janse Otten.*
266. *Huibert Adriaanszn. Coomans,* geb. den Doel omstreeks 1620, overl. te Heiningen Februari 1677, huwt 2e. te Fijnaart 8 September 1656. als weduwnaar van *Elisabeth Pietersdr. Rollaff,*
267. *Tanneke Jansdr. Goers.* ged. aldaar 25 Mei 1636. Zij hertr. *Pieter Willemszn. de Hoon.*
268. *Jacob Janszn. Bom,* geb. te Fijnaart omstreeks 1627, overl. aldaar 1686, huwt te Fijnaart 15 Augustus 1649
269. *Adriaantje Cornelisdr. Mijs,* ged. aldaar 17 November 1630.
270. *Adriaan Pieterszn. Rollaff,* geb. omstreeks 1621, overl. te Heiningen 1683. huwt te Klundert 1649
271. *Marike Fransdr. van den Hil,* ged. te Willemstad 1 Augustus 1632, overl. te Heiningen 1700.
272. *Meindert Corneliszn. van der Linden,* geb. te Delft, overl. vóór 12 November 1694, huwt te Breda 8 October 1668
273. *Mechtelt van Boxel,* ged. (R.K.) aldaar 9 Februari 1648. Zij huwt 2e. (ondertr. Breda 12 November) 1694 *Antony Huibrecht Adriaan Huibrechtszn.,* weduwnaar van *Cornelia Adriaansdr. van Eeckelen.*
274. *Hendrik Jacob Jan Hendrikszn.,* geb. omstreeks 1655, overl. vóór 17 Februari 1724, huwt 2e. te Princenhage (ondertr. Etten 10 Augustus) 1686, als weduwnaar van *Adriaantje Tijsdr. van den Langenberg,*
275. *Mayke Adriaansdr. van Eeckelen,* overl. vóór 17 Februari 1724.
276. *Gerrit Janszn. Hoevenaar,* huwt te Capelle (Langstraat) 9 Maart 1681. als wedr. van *Willemke Adriaansdr. van den Hoek,*
277. *Jenneke Joostdr. de Bruyn.*
278. *Adriaan Adriaanszn. van Campen.* huwt te Sprang 16 Maart 1681
279. *Maria Woutersdr. Kleyn.*
280. Zie No. *258.*
281. Zie No. *259.*
282. *Claas Robrechtszn. van den Berg,* geb. te Dubbeldam omstreeks 1630. huwt 3e. te Fijnaart 19 December 1685,

als weduwnaar van le. *Lijntje Cornelisdr.* en 2e. *Maria Cornelisdr. Franken,*

283. *Anneke Adriaansdr. Rollaff,* geb. te Heiningen, overl. vóór 8 Mei 1700.
284. *Pieter* Adriaanszn. Burgers, overl. te Willemstad na 3 Januari 1722, huwt vóór 25 September 1672
285. *Rdriana Fransdr. Hoogewerf,* overl. na 3 Januari 1722.
286. *Gijsbert Adriaanszn. Rollaff, huwt*
287. *Adriaantje Huibertsdr. Coomans, ged. te* Fijnaart 26 November 1673.
288. *Leendert Aryszn. Punt, geb.* te Klaaswaal omstreeks 1680, overl. te Heiningen 1742, huwt omstreeks 1708
289. *Geertje Gesritsdr. Crayensteyn,* ged. te Numansdorp 26 Januari 1676
290. Zie No. 140.
291. Zie No. 141.
292. Zie No. 284.
293. Zie No. 235.
294. Zie No. 286.
295. Zie No. 287.
296. Zie No. 284.
297. Zie No. 285.
298. Zie No. 286.
299. Zie No. 287.
300. Zie No. 66.
301. Zie No. 67.
302. Zie No. 214.
303. Zie No. 215.
304. Zie No. 288.
305. Zie No. 289.
306. Zie No. 140.
307. Zie No. 141.
308. Zie No. 214.
309. Zie No. 215.
310. Zie Nos. 184/5
311. Zie Nos. 184/5
312. Zie No. 142.
313. Zie No. 143.
314. Zie No. 66.
315. Zie No. 67.
316. Zie No. 288.
317. Zie No. 289.
318. *Cornelis Pieterszn. Coomans,* ged. te Fijnaart 16 December 1687, overl. te Heiningen 23 Januari 1742, huwt te Fijnaart 12 November 1719, als weduwnaar van *Heyltje Pietersdr. Coeooet,*
319. *Anna Pieternella Zeeus,* ged. te Willemstad 28 October 1696, overl. omstreeks 1728. Hij huwt 3e. te Fijnaart 21 October 1731 *Elisabefh Boudewijnsdr. Blaak. (vgl. Nos,* 162/3).
320. *Cornelis Janszn. Versluys,* huwt le.
321. *Willemtje Cornelisdr. Grootenboer,* overl. vóór 1686. Hij huwt 2e. te Fijnaart 4 Augustus 1686 *Adriaantje Hubrechtsdr.,* weduwe van *Jan Janszn. Selder.*
322. *Lourens Huysgenszn. Blokland,* huwt vóór 31 Maart 1669
323. *Aagje Adriaansdr.*
324. *Zie No. 258.*
325. Zie No. 259.
326. *Pieter Domiszn. Coevoet,* geb. te Etten, huwt 2e. te Fijnaart 19 Juli 1682, als weduwnaar van *Anneke Hermans.*
327. *Rosetta Aartsdr, Soetens,* ged. te Standdaarbuiten 13 Juni 1660. Zij huwt 2e. te Fijnaart Januari 1695 *Gijsbrecht Geertszn. Schilperoort (vgl. No. 166).*

328. *Johannes Tiggelaar,* geb. omstreeks 1650, overl. vóór 16 Augustus 1711, huwt le. te Made (ondertr. Geertruidenberg 24 Januari) Februari 1677
329. *Willemijntje Calkmans,* geb. te Geertruidenberg. Hij huwt 2e. te 's-Gravenhage October 1684 *Geertruijd van Sundert.*
330. *Adriaan Corneliszn. van den Bosch, geb.* te Ouden bosch omstreeks 1640, huwt te Terheyden (ondertr. Zevenbergen 26 April) Mei 1666
331. *Teuntje Mertensdr. van der Hoeven,* geb. te Zevenbergen.
332. *Gerrit Gijsbrechtszn. Schilperoort,* huwt
333. *Mayke Dirksdr.*
334. *Jan Dingematìszn. Rollaf,* ged.. te Zwaluwe 26 December 1670, begraafrecht Zevenbergen betaald 16 December 1698, huwt le. omstreeks 1694
335. *Mayke Petersdr.* Hij huwt 2e. (impost betaald 1 November 1696) Zevenbergen *Teuntje Hendriksdr. Veermans* (vgl. Nos. 440/1).
336. ..... *Bresijn,* huwt
337. *N.N.*
338. *Antonie Adriaanszn. Leijnse,* schoolmeester te Halsteren, huwt
339. *Laurijntje Cornelisdr.*
340. Zie No. 258.
341. Zie No. *259.*
342. *Zie No. 186.*
343. *Zie No. 187.*
344. *Jan Janszn. Hartvelt,* geb. omstreeks 1675, huwt te Heerjansdam November 1703
345. *Lijntje Jacobsdr. van Schelven,* ged. aldaar 6 Juni 1672.
346. *Nicolaas Deniszn. Nelemans,* ged. te Zwaluwe 19 Aprii 1676, huwt omstreeks 1698
347. *Martijntje Hendriksdr. Bressers,* geb. te Terheyden.
348. *Ary Pieterszn. Slikboer,* ged, te Prinsland 6 September 1664, overl. omstreeks 1706, huwt te Willemstad 30 Augustus 1699
349. *Lijntje Pietersdr. Blaak,* geb. te Numansdorp.
350. *Johannes Meeuwiszn. Burgers,* ged. te Willemstad 9 Januari 1669, overl. vóór 1735, huwt te Willemstad 28 Januari 1703 als wedr. van le, *Grietje Pietersdr. en* 2e. *Adriaantje van Dongen,*
351. *Adriaantje Josuasdr. van der Gijp,* ged. aldaar. Zij huwt 2e. te Willemstad 2 Juli 1735 *Hendrik Duyvelaer,* weduwnaar van *Elisabeth Bom.*
352. *Zie No. 272.*
353. *Zie No. 273.*
354. *Zie No. 274.*
355. *Zie No. 275.*
356. *Zie No. 276.*
357. *Zie No. 277.*
358. *Zie No. 278.*
359. *Zie No. 279.*
360. *Zie No. 258.*
1361. *Zie No. 259.*
362. *Zie No. 282.*
363. *Zie No. 283.*
364. *Zie No. 284.*
365. *Zie No. 285.*
366. *Zie No. 286.*
367. *Zie No. 287.*

368. *Cornelis Crijnenzn. van der Gijp,* geb. omstreeks 1640, huwt te Willemstad 9 Juli 1667
369. *Teunfje Jansdr. Coomans,* ged. aldaar 3 November 1641, overl. vóór 30 Dec. 1674, (Zij waren de ouders van kwartier No. 310) weduwe van *Danckerf Corneliszn. Biert.* Zij huwt 3e. *Robbrecht Pieferszn. Weelanf (vlg. 382).*
370. *Pieter Corneliszn. Goers,* ged. te Willemstad 9 October 1661, overl. 31 Maart 1710, huwt
371. *Cornelia Piefersdr. van den Hout,* overl. 4 Juni 1703. (Zij waren de ouders van kwartier No. 311).
372. *Ary Boudewijnszn. Blaak,* huwt
373. N.N.
374. *Ary Willemszn. Reedijk,* huwt
375. *Adriaantje Klaasdr. Kruyfhof.*
376. *Gerrit Pieferszn. van Mourik,* ged. te Asperen 31 October 1649, overl. te Zevenbergen 20 Juni 1699, huwt aldaar Mei 1675
377. *Susanna Adriaansdr. Korenkooper,,* ged te Zevenbergen 23 Juni 1658, overl. aldaar 1719.
378. *Anfony Pieterszn. Hoogendijk,* geb. omstreeks 1660, over!. te Klundert 1725, huwt aldaar 14 Januari 1690
379. *Anneke Adriaansdr. van Heukelom,* ged. te Klundert 4 November 1659.
380. *Adriaan Janszn. Nooteboom,* ged. te Standdaarbuiten 10 April 1661, overl. te Zevenbergen 5 Augustus 1738, huwt te Terheijden 1689
381. *Adriana Jansdr. Ardonne,* ged. te Zwaluwe 14 November 1655, overl. te Zevenbergen 4 Mei 1717, weduwe van *Marinus Egbertszn. Hogendijk.*
382. *Robbregt Pieterszn. Weelanf,* ged. te Zwaluwe 14 November 1649, huwt als weduwnaar van *Teunfje Jansdr. Coomans,* (ondertr. Zevenbergen 30 December 1674) 1675
383. *Lijntje Pietersdr. Saarloos* (vgl. No. 369).
384. Zie No. 128.
385. Zie No. 129.
386. Zie No. 130.
387. Zie No. 131.
388. Zie No. 132.
389. Zie No. 133.
390. Zie No. 134.
391. Zie No. 135.
392. *Jan de Lint,* geb. te Klundert 1672, overl. aldaar 5 Augustus 1736, huwt te Klundert 10 Mei 1699
393. *Sijke van Tilburgh,* ged. te Capelle 6 December 1664, overl. vóór 1732, weduwe van le. *Jan van Eenhuyse* en 2e. *Leendert Wassenbergh.*
394. *Adam Hendrikszn. Boot,* geb. omstreeks 1650, huwt omstreeks 1675
395. *Adriaantje Willemsdr.,* ged. te Zwaluwe 5 December 1652.
396. *Hendrik Joostzn. Knook,* ged. te Willemstad 25 September 1672. huwt
397. *Lavyna Dirk Herbertsdr.,* ged. te Fijnaart 13 October 1675.
398. *Cornelis Laurenszn. Leest,* geb. te Klundert 9 Februari 1684, overl. aldaar 22 October 1766, huwt 2e. te Fijnaart 26 Juli 1711. als weduwnaar van *Lijntje de Lint,*
399. *Pietertje van Asperen,* geb. te Giesendam, overl. te Fijnaart vóór 15 September 1729.
400. Zie No. 132.

401. Zie No. 133.
402. Zie No. 134.
403. **Zie No. 135.**
404. *Jan Gijsbertszn. Vogel,* geb. omstreeks 1680, overl. te Willemstad vóór 1 September 1720, huwt vóór 1 Jan. 1708
405. *Elisabeth Woutersdr. van Dura,* ged. te Papendrecht 16 April 1686. Zij huwt 2e. te Willemstad 20 Juni 1723 *Laurens Dirkszn. Struyk.*
406. *Corstiaan van Meel.* geb. omstreeks 1665, huwt 2e. te Zwaluwe 17 Mei 1711, als weduwnaar van *Tijske Adamsdr. Prins,*
407. *Cornelia Hendriksdr. de Beer,* ged. aldaar 31 December 1686.
408. Zie No. 288.
409. Zie No. 289.
410. Zie No. 140.
411. Zie No. 141.
412. Zie No. 214.
413. Zie No. 215.
414. Zie No. 310.
415. Zie No. 311.
416. *Dirk Andrieszn. Sneep,* geb. te 's-Gravendeel, overl. te Willemstad vóór 20 April 1720. huwt aldaar 5 Maart 1704
417. *Adriaanfje Jacobsdr. Bom,* geb. te Fijnaart omstreeks 1680.
418. ..... *Kooy,* huwt
419. *N.N.*
420. *Maarten Leendertszn. van Driel,* geb. omstreeks 1660, huwt te Fijnaart 16 Juli 1684
421. *Josina Jansdr. van de Klundert.*
422. *Joost Barendszn. de Bruyn.* ged. te Capelle 23 November 1670, huwt te Zwaluwe 3 Februari 1701
423. *Maria Huibertsdr. Rollaff,* ged. aldaar 1 Februari 1673.
424. Zie No. 132.
425. Zie No. 133.
426. Zie No. 134.
427. Zie No. 135.
428. *Maarten Danckertszn. Bierf,* overl. vóór 6 December 1709. huwt 2e. te Fijnaart, als weduwnaar van *Jenneke Dischmans, 21* April 1703
429. *Adriana Cornelisdr. Goers,* weduwe van *Cornelis Onincx.* Zij huwt 3e. *Francois de Smeth.*
430. Zie No. *282.*
431. Zie No. 283.
432. *Jan Bastiaanszn. Koekkoek,* huwt te Dussen 2 December 1663
433. *Cornelia Willemsdr. van Ooersteegh.*
434. *Govert Antoniszn. van der Pijl,* huwt
435. *Adriana Jansdr. van de Laer.*
436. *Cornelis Janszn. van Nederveen,* huwt te Dussen 16 Augustus 1671
437. *Leentje Jansdr. Roubosch,* overl. vóór 1689. Hij huwt 2e. te Sprang November 1689 *Aaltje Teunisdr. Cleytenaar; 3e.* te Dussen (Muilkerk) 28 Dec. 1695 *Cuyntje Jansdr. van de Laer.* wed. van *Jan Hendrikszn. van Dongen.*
438. *Willem Walraven,* huwt
439. *N.N.*
440. *Jan Dingemanszn. Rollaf,* ged. te Zwaluwe 26 December 1670, begraafrecht Zevenbergen betaald 16 December 1698. huwt. als weduwnaar van *Mayke Petersdr.,*

2e. (impost betaald 1 November 1696) te Zevenbergen
441. *Teuntje Hendriksdr. Veermans,* begraafrecht betaald te Zevenbergen 4 Januari 1700. (Vgl. Nos. 334/5).
442. *Jacob Teuniszn. Endepoel,* huwt te Klundert (ondertr. Zevenbergen 29 September) 1686
443. *Mayke Cornelisdt. Baart,* geb. te Klundert.
444. *Emont Salders,* huwt
445. N.N.
446. *Melis Huiberfszn. Bax,* ged. te Dubbeldam 17 September 1662, huwt aldaar 7 November 1683
447. *Soetje Meeuwisdt. van der Linden.*
448. Zie *No.* 128.
449, Zie No. 129.
450. Zie No. 130.
451, Zie No. 131.
452. Zie No. 132.
453. Zie No. 133.
454. Zie No. 134.
455. Zie No. 135.
456. Zie No. 392.
457. Zie No. 393.
458. Zie No. 394.
459. Zie No. 395.
460. Zie No. 396.
461. Zie No. 397.
462. Zie No. 398.
463. Zie No. 399.
464. Zie No. 396.
465. Zie No. 397.
466. Zie No. 398.
467. Zie No. 399.
468. *Gerrit Leendertszn. Verhoef,* huwt, met attestatie van Zevenbergen, te Klundert 14 December 1710
469. *Maria Cornelisdr. Fuykschot,* ged. te Zwaluwe 1 Juli 1691, begraafrecht betaald Zevenbergen 21 October 1730.
470. *Jan Janszn. Ardonne,* ged. te Zwaluwe 28 April 1675, (ex matre *Adriana Antonisdr. den Engelsen)* overl. vóór 22 Mei 1723, huwt te Zwaluwe 18 December 1707
471. *Maria Petersdr. den Engelsen,* ged. aldaar 29 September 1680, overl. na 2 April 1745.
472. *Aart Adriaanszn. (Korteweg).* geb. omstreeks 1640, huwt 1674, *als wedr.* van *Jenneke Jansdr. Graeuwmans,*
473. *Teuntje Rotappel,* ged. te Zevenbergen 16 Januari 1639.
474. Zie No. 442.
475. Zie No. 443.
476. Zie No. 428.
477. Zie No. 429.
478. Zie No. 282.
479. Zie No. 283.
480. Zie No. 392.
481. Zie No. 393.
482. Zie No. 394.
483. Zie No. 395.
484. Zie No. 396.
485. Zie No. 397.
486. Zie No. 398.
487. Zie No. 399.
488. Zie No. 128.
489. Zie No. 129.
490. Zie No. 130.
491. Zie No. 131.
492. Zie No. 132

493. Zie No. 133.
494. Zie No. 134.
495. Zie No. 135.
496. *Adriaan Peterszn. Bax,* geb. omstreeks 1655, huwt omstreeks 1682
497. *Teuntje Dingeman Claasdr.,* ged. te Zwaluwe 15 September 1658.
498. *Joost Basen,* ged. te Zevenbergen 9 Januari 1669, begraafrecht aldaar betaald 6 Januari 1744, huwt omstreeks 1693
499. *Elisabeth Voorhoff,* ged. te Zevenbergen 2 Augustus 1671.
500. *Jan Corneliszn. Clement,* ged. te Steenbergen 12 Maart 1684, huwt le. aldaar 5 Juni 1712
501. *Maria Rimpelaer,* ged. aldaar 24 December 1684, overl. omstreeks 1721. Hij huwt 2e. te Steenbergen 16 October 1721 *Catharina (de) Potter.*
502. *Christoffel van der Heyden,* ged. te Bergen op Zoom 20 December 1686, huwt aldaar 22 Mei 1718
503. *Justina Philippina Stuel,* ged. te Breda 15 September 1692.
504. Zie No. 396.
505. Zie No. 397.
506. Zie No. 398.
507. Zie No. 399.
508. *Dirk Bastiaanszn. Huysers,* geb. te Klundert, huwt aldaar 13 Mei 1703
509. *Maria Paulusdr. Rauws,* geb. te Klundert.
510. *Hermanus Vink,* ged. te Utrecht (Buurkerk) 29 Januari 1675, huwt 2e. te Roosendaal 5 Mei 1709, als weduwnaar van *Cornelia Nagels,*
511. *Geertruy Hendriksdr. van der Heyden.*

De voorouders van Frederik (graaf) de Thoms,

door PROF. DR. HANS L. STOLTENBERG.

Frederik (graaf) *de Thoms,* de schoonzoon van den grooten Nederlandschen geleerde *Herman Boerhaave,* stamt uit Gieszen. Over zijn voorouders heeft M. G. Wildeman in dit Maandblad 1925, kol. 242-246, naar aanleiding van het in Buiten, 1915, pag. 510, afgebeelde wapenbord van het echtpaar *de Thoms-Boerhaave* (dat zich op Oud-Poelgeest bij Leiden bevindt) een diepgaande studie gepubliceerd, die heden echter door latere publicaties, zooals door de genealogie Krug (Deutsches Geschlechterbuch Bd. 84, 1935 en Bd. 98, 1937) en andere nog niet gedrukte genealogieën verouderd is en daarom noodig moet worden verbeterd en aangevuld.

De latere graaf is 15 October 1696 in Gieszen geboren als zoon van het 3 December 1695 in Gieszen gehuwde echtpaar *Lorentz Thom,* „Gasthalter „Zum wilden Mann", en *Sybilla Maria Anna Nitzsch.*

1.

De moeder, *Sybilla Maria Anna Nittsch,* werd 29 October 1679 te Gieszen gedoopt en stierf aldaar 3 Maart 1699. Haar. 23 October 1671 in Gieszen gehuwde, ouders waren *Friedrich Nitzsch,* hoogleeraar in de rechtsgeleerdheid, en *Maria Margaretha Jacobi.*

A. Van dezen grootvader van moederszijde *Friedrich Nitzsch* weten wij, dat hij in Zitzschewig bij Dresden is geboren, 13 Maart 1640 in Kötzschenbroda-Naundorf is gedoopt en 25 Augustus 1702 in Gieszen begraven is.

Zijn vader *Michael Nitzsch* wordt bij den doop van zijn kind „Schenk zu Zitzschewig" genoemd. Volgens mededeeling van den Gieszenschen genealoog Wilhelm Koch is hij ca. 1607 geboren en 9 November 1670 in Zitzschewig begraven. Hij huwde 20 Februari 1639 in Kötrschenbroda met *Chrisfine Finck* uit Körbitz. dochter uit een aanzienlijk koopmansgeslacht uit Meiszen, die 7 Februari 1674 nog in Gieszen woont blijkens een doopacte, waar zij als peet wordt genoemd.

Volgens de door Strieder [1]) te boek gestelde familieoverlevering was de vader van Michael een zekere *Friedrich (von) Nifzsch,* „Landrichter" in de Kreis Meiszen, die misschien identiek is met een zekeren *Friedrich Nifzsch* uit Freiberg, die in den zomer van 1599 in Leipzig wordt ingeschreven, en was zijn grootvader *Alexander von Nifzsch,* kapitein in dienst van het Keurvorstendom Saksen, die dan ca. 1555 moet geboren zijn en die behoort tot een familie, die wegens godsdienstige moeilijkheden uit Bohemen naar Saksen moet zijn uitgeweken, op welke afkomst zijn naam trouwens ook wijst.

Friedrich Nifzsch werd 27 November 1677 door Melchior Friedrich Freiherr von Schönborn in den adelstand verheven, bij welke gelegenheid zijn „altererbt Wappen" (in zwart een gouden kroon) nog „gezieret und gebessert" werd door „drei weisze Strauszenfederbiische", zooals nog te zien is op zijn grafzerk in Gieszen. Dit is precies hetzelfde wapen, dat in „Buiten" afgebeeld is als tweede wapen van onder rechts en het schildje met het verklarende onderschrift *„von Nifzsch"* is dus geheel juist.

B. Van de grootmoeder van moederszijde van graaf Friedrich, *Maria Margaretha Jacobi,* weten wij, dat zij 28 April 1657 in Gieszen is gedoopt, in den ouderdom van 48 jaar en 6 maanden is gestorven en 19 October 1705 is begraven.

Haar vader heette *Hartmann Jacobi.* Hij werd in 1617 in Wohnbach bij Hungen (25 k.m. zuidoostelijk van Gieszen) geboren, waar volgens opgave van Wilhelm Koch reeds in 1594 een „Wirt" *Georg Jacobi* voorkomt, over wiens verwantschap met Hartmann Jacobi echter niets bekend is. Hij was eerst „Stadtschreiber" in Grünberg (20 k.m. ten oosten van Gieszen) en huwde daar 6 Augustus 1644 *Anna Kafharina Müller* uit Kirtorf (40 k.m. noordoostelijk van Gieszen). Vervolgens ging hij naar Gieszen en werd daar naderhand professor en vice-kanselier der Universiteit. Later ging hij over tot het katholieke geloof. werd 12 November 1676 in Weenen onder den naam *„Jacobi von Ehrencron"* in den adelstand verheven en stierf. in Mainz 9 Juni 1680. De adel vererfde op zijn vrouw en zijn reeds vóór de verheffing in Gieszen geboren vier zoons en vier dochters. In het doopboek van de kerk in Gieszen wordt het vijfde kind. *Maria Margarefha,* de grootmoeder van graaf Friedrich, op 27 Maart 1696 uitdrukkelijk *„Maria Margarefha,* geb. *Jacobin von Ehrencron"* genoemd.

De reeds genoemde vrouw van Hartmann Jacobi, *Anna Kafharina Müller* is (wederom volaens de mededeeling van Wilhelm Koch) waarschijnlijk ca. 1624 in Kirtorf geboren en 19 Februari 1683 in Mainz als weduwe gestorven. Haar vader (reeds niet meer in leven bij haar huwelijk) was de „Schultheisz" *Wilhelm Müller* in Kirtorf. Diens vader *Reinhard Möller,* reeds 1629 gestorven, was eveneens „Schultheisz" in Kirtorf en huwde een zekere *Gertrud,* die 11 Juli

[1]) F. W. Strieder. Grundlage zu einer Hessischen Gelehrten- und Schriftstellergeschichte . 1781—1819.

1637 in Nidda (30 k.m. zuidoostelijk van Gieszen) als weduwe van Reinhard is begraven.

Hartmann Jacobi von Ehrencron voerde, zooals ook blijkt uit de beschrijving in het Deutsche Geschlechterbuch Bd. 32, S. 478, het volgende wapen: gedeeld in drieën: „links een staande man: rechts: een staand wapendier en in het midden een dwarsbalk met drie lelies. Zijn kinderen hebben mèt den adel dit wapen geërfd en zoo zien wij het dan ook als wapen van zijn dochter Maria Margaretha op de grafzerk van haar echtgenoot *Friedrich Nittsch* in Gieszen. Het is precies hetzelfde wapen, dat op het in „Buiten" afgebeelde wapenbord rechts onder te zien is en ook hier is het onderschrift *„Jacobi von Ehrencron"* juist geplaatst.

Toen *Friedrich Nitzsch* stierf, was de latere graaf Friedrich de Thoms zes jaar oud en de jongen zal de zerk van zijn grootvader en peet met de nog heden ten dage zoo duidelijk te herkennen beide wapens *Nitzsch* en *Jacobi* later nog dikwijls hebben gezien.

II.

De vader van graaf Friedrich, *Lorentz Thom,* werd in Marburg 4 Januari 1669 als *Johann Lorentz Thoma* gedoopt en volgde zijn vader in Gieszen op als „Postmeister" en „Gasthalter „Zum wilden Mann"." Hij werd aldaar op 5 November 1728 begraven. Zijn omstreeks 1663 gehuwde ouders heetten *Barthol Thoma* en *Margarefha.*

A. De grootvader van vaderszijde *Barthol Thom* noemt zich in de Marburgsche kerkregisters der Gereformeerde Gemeente aanvankelijk *Thomas,* later *Thoma* en tenslotte in Gieszen, waar hij samen met zijn familie op 2 October 1675 het burgerschap verwierf. alleen *Thom,* welke naam vervolgens door zijn kinderen wordt behouden. Zijn voornaam is als hij burger wordt op 24 Juli 1662 Bartholomäus, verder ook *Bartholdy, Barthold(t), Barthol* en vervolgens in het Gieszensche begraafregister wederom *Bartholomäus.* Hij was in Marburg burger en „Schneidermeister". in Gieszen „Postmeister" en „Gasthalter „Zum wilden Mann"." Blijkens zijn in Gieszen nog bewaarde grafzerk werd *Barthol Thom* 11 April 1635 in Buchenau (ca, 80 k.m. oost-noordoostelijk van Gieszen, 10 k.m. ten zuiden van Hersfeld) geboren en stierf hij 28 December 1688.

Over de mannelijke nakomelingen van Barthol, tot wie ook twee Gieszensche professoren, *Ernst* en *Georg Thom* behooren en die met den geneesheer *Ludwig Thom* in de vierde generatie op 19 December 1830 uitstierven, bericht een kleine verhandeling van Otto Kempff. getiteld „Die Familie Thom zu Gieszen" in de „Beilage zum Gieszener Anzeiger" „Heimat im Bild" (1928, 48).

Zijn vader heette blijkens de Marburger raadsnotulen van 24 Juli 1662 „*Lorentz Thomas* von Hauneck" (5 k.m. zuidwestelijk van Buchenau). Volgens Strieder was hij „Kapitänleutnant" in Hessischen dienst. Meer was tot nu toe in de archieven over hem niet te vinden.

De ook in andere, in deze streek woonachtige families met den naam Thomas verbreide overlevering betreffende een vermeende Fransche afstamming kan uit de stukken niet bewezen worden en dus ook evenmin het recht om het wapen (een klaverkruis) van de Fransche familie Thomas te voeren. zooals dit in „Buiten" boven links is afgebeeld.

B. De grootmoeder van vaderszijde van graaf Friedrich was, zooals zonneklaar blijkt uit de eveneens nog in Gieszen bewaarde grafzerk van *Magdalena Margaretha Oswald,* een zuster van den graaf. *„Margaretha,* geborene *Neurafhin".*

Volgens een betrouwbare familietraditie werd zij 16 Februari 1642 in Allendorf aan de Werra (35 k.m. oostelijk van Kassel) geboren, huwde 6 November 1662 in Marburg en stierf 27 Mei 1719 in Gieszen. Zij werd in den ouderdom van 77 jaar, 3 maanden en 11 dagen in Gieszen begraven.

Haar vader heette ***Matts Neurath.*** Hij werd ca. 1617 geboren, huwde 8 Maart 1641 in Frankenhain bij Frankershausen (8 k.m. zuidwestelijk van Allendorf) en stierf vóór 29 September 1676.

De moeder, wier naam wij niet kennen, werd ca. 1620 geboren en stierf reeds in 1648 in Frankenhain.

De vader van deze moeder is ons eveneens onbekend, de moeder was ***Barbara Krugin,*** die vóór 1595 in Allendorf zal geboren zijn en kort vóór 7 April 1667, misschien in Marburg, is gestorven. [2])

De verdere voorouders van deze Barbara Krugin zijn te vinden in de in het Deutsche Geschlechterbuch gepubliceerde genealogie van ht geslacht *Krug*. Als eerste zien wij in Allmus bij Bieberstein (Rhön) in de 15de eeuw een *Krugk,* ***wiens*** zoon ***Anthonius Krugk*** „Landknecht" van den Landgraaf van Hessen, d.w.z. een ambtenaar, ondergeschikt aan den „Amtmann" te Sontra (25 k.m. ten zuiden van Allendurf) was.

Hij had tot tweede vrouw ***Elisabetha Weyner,*** de eenige dochter van ***Johannes Weyner,*** burger van Sontra en diens tweede vrouw *Orthia,* die beiden uit Waldkappel (15 k.m. noordwestelijk van Sontra) stammen.

Hun zoon was *Johann Krug,* 1515 student in Heidelberg, later „Rentmeister" en 1563 „Fürstlich Hessischer Zollschreiber" in St. Goar am Rhein. In 1544 huwde hij in tweeden echt met ***Margarethe Laerbecher*** (st. vóór 25 September 1590). dochter van *Nicolaus* ***Laerbecher*** (1580 „Keller" te Oberwesel am Rhein) en diens vrouw ***Katharina.*** Hun zoon heette wederom *Johann Krug*. Deze werd ca. 1545, misschien te St. Goar geboren en stierf 21 October 1623. In 1562 was hij student in Marburg, daarna „Kammersekretär", ca. 1588—1613 „Landgräflicher Salzgrebe" te Allendorf, vervolgens pachter van een glasblazerij, eigenaar van ***een*** zoutmijn en van een mijn en ook deelhebber in een bombazijnhandel en een ijzersmelterij. Zijn eerste vrouw was ***Barbara*** *Müller,* dochter van ***Cyriacus Miiller*** en diens vrouw ***Schielenberg*** (niet Schickeberg). Hij is waarschijnlijk de zoon van den „Pfänner" ***Hans Möller, zij*** waarschijnlijk de dochter van ***Bernhard Schielenberg,*** „Schultheisz" in Allendorf. ***Barbara*** *Müller* werd 14 April 1599 te Allendorf begraven. Uit dit huwelijk, n.l. van *Johann Krug* en ***Barbara Miiller is*** dan ***„Barbara Krugin"*** geboren. Deze zeer ondernemende, later na zijn tweede, op lateren leeftijd gesloten huwelijk met ***Beafa Prediger*** eenigszins maatschappelijk achteruitgegane *Johann Krug* was dan dus de betbetovergrootvader van graaf Friedrich de Thoms, over wiens afstamming uit het aanzienlijke Middelduitsche ambtenarengeslacht ***Krug*** geen twijfel kan bestaan.

Het in „Buiten" afgebeelde wapenbord van de voorouders van het echtpaar ***de*** *Thoms-Boerhaave* toont links onder als wapen een zespuntige ster met het onderschrift *„Krug* ***von Nidda".*** Dit is juist. Het is volgens de afbeeldingen in het Deutsche Geschlechterbuch (Band 84, S. 251 en 346) het wapen van den eersten ***Krug „von Nidda",*** den in 1554 te St. Goar geboren en 24 December 1617 in Nidda gestorven

[2]) Mijn artikel „Thom(as), May, Neurath, Krug" in „Mitteilungen der Hessischon Familiengeschichtlichen Vereinigung" VI (1941), 360 flg., Ievert het onomstootelijk bewijs van de afstamming van *Margaretha Thom* geb. *Neurath*, van deze *Barbara Krugin*.

Roland *Krug*. Onjuist is slechts de veronderstelling, dat graaf Friedrich van hem afstamt. Deze ***Roland*** *Krug* was de broeder van *Johann Krug* te Allendorf, even ondernemend als deze, maar nog gelukkiger in zijn ondernemingen, zoodat graaf Friedrich weliswaar niet van dezen eersten *Krug* ***von Nidda*** zelf, maar wel, als nakomeling van zijn broeder, van diens vader afstamt. Van dit verschil behoeft echter graaf Friedrich (na verloop van 150 jaar) niet zoo precies op de hoogte geweest te zijn.

III.

Overziet men tenslotte nog eens het geheel, dan moet men wel tot de conclusie komen, dat graaf Friedrich's verklaringen over zijn voorouders niet steeds geheel op de feiten zijn gebaseerd.

Voor de afstamming van de Fransche familie en daarmede voor het recht het wapen van dit geslacht te voeren, is geen bewijs voorhanden.

Verder is de hypothese inzake de afstamming van de door ***Roland*** *Krug* gestichte familie *Krug* ***von Nidda*** onjuist en daarmede vervalt ook het recht om het wapen van deze familie te voeren.

Voor 't overige echter blijft juist: de afstamming van de familie *Krug* in het algemeen, n.l. van den broeder en daarmede van den vader van den eersten *Krug* ***von Nidda,*** de afstamming van de families ***von Niftsch*** en *Jacobi* ***von*** *Ehrencron* en ook de toeschrijving van de op het wapenbord afgebeelde wapens dezer beide families.

Donckel,

door MR. H. KRONENBERG en JHR. H. H. RÖELL.

W a p e n : in zilver een rood hert liggend op een groen grasveld. Het hert komt zoowel naar rechts als naar links gewend voor. Helmteeken een rood gewei.

I. Uit ons nog onbekend gebleven ouders, die te Deventer aan de Brink woonden in het „Hoegehuis" zijn geboren:

1. ***Geertruid,*** huwt Deventer 1570 a festo Paschae ***Arenf*** *Condewijn,* amptman van de Kapittelgoederen, rentmeester van het klooster Diepenveen, schout van Colmschate, zn. van ***Johan*** en ***Geertruida van*** *Hengele*.

   Arent Condewijn koopt 29 Nov. 1604 het goed de Kranenkamp gelegen in het ambt van Colmschate, buurschap Vulinck.

2. *Jenneken,* gehuwd met ***Marten Holtbeke.***
3. ***Adolf,*** volgt II.

Zie Dev. Renuntatieboeken 6 en 9 Mei. 1586.

II. ***Adolph Donckel,*** † voor 9 Sept. 1615, woont te Deventer in de Polstraat, in 1579 schout van Colmschate, secretaris van Deventer 1581 — 1594, gemeensman voor de Norenbergstraat 1610, burgemeester 1595—1609, 1611-1614. ontvanger van Twenthe, tr. 1° ***Johanna Pijpherinc.*** † ***voor*** 31 Dec. 1583; tr. 2° Zwolle 31 Dec. 1583 juffer ***Aleid Splinter,*** † voor 17 Mei 1606, dr. van jonker ***Gerrit Splinter;*** tr. 3° Deventer 3 Juni 1606 (ondertr. 17 Mei) juffer ***Geesken Voorne,*** † kort voor 7 Juli 1640. dr. van jonker ***Lodewijk Voorne,*** burgemr. van Kampen, en ***Elisabeth foe Boecop,*** en weduwe van ***Everf Luesse*** in de Polstraat te Deventer,

Adolph Donckel koopt 11 April 1605 een huis in de Lange Bisschopstr. Dev. Renuntiatiebocken. 4 Oct. 1610 legateeren juffer *Elijzabeth Voerns en* juffer Gesina *Voerns,* huisvr. van *Adolph Donckel,* verschillende goederen in en buiten Kampen gelegen. Register van testamenten 1606—1619 Kamper archief.

Uit zijn eerste huwelijk:

1. *Johan,* volgt III.
2. *Truken* (heet bij haar huwelijk burgemr. Adolph Donckels dochter), † 2 Mei 1636, tr. Deventer 8 Apr. 1606 (ondertr. 22 Mrt.) Jr. *Lubberf van Rensen (ex matre Bitter),* richter van Oldenzaal.
3. *Reinira* (heet bij haar huwelijk burgemr. Adolph Donckels dr), tr. 1° Deventer 21 Juni 1603 (ondertr. 21 Mei) *Herman Losscher,* ged. Deventer 29 Jan. 1572, † voor 10 Nov. 1604, zn. van wijlen *Reinier Losscher* en Heile; tr. 2° Deventer 4 Dec. 1604 (onder&. 10 Nov.) *Joannes Hemminck,* zn. van wijlen burgemr. *Everf Hemminck* aan de Brink en *Hermanna ten Berghe;* tr. 3° Deventer 25 Apr. 1637 (ondertr. 18 Febr.) *Jacob Breuwer* wedr. uit Schuttorp.

Uit zijn 2de huwelijk:

4. *Gerrif,* volgt IIIa.
5. *Conrad,* volgt IIIb.

III. *Johan Donckel,* † voor 27 Nov. 1625, tr. Ulsen Sept. 1604 (ondertr. Deventer 28 Juli) *Chrisfina Crol (Crull)* uit Ulsen. Zij hertrouwt 27 Nov. 1625 *Marfen Maas.* ruiter onder generaal Veer.

Uit zijn huwelijk:

1. *Johanna,* ged. Deventer 11 Aug. 1605.
2. *Arent,* ged. Deventer 3 Mei 1607.
3. *Trijntje,* ged. Deventer 12 Mrt. 1609.

In het Zwolsche transportboek leest men op 24 Nov. 1629: „*Christina Kruls,* voor dezen huisvrouwe van zal. *Johan* „*Donckel* en nu getrouwt an *Marten Maes* voor hair en haer „sone *Arent Donckel*". Men mag hieruit wel de gevolgtrekking maken dat haar beide dochters op 24 Nov. 1629 reeds waren overleden.

IIIa. *Gerrif (Gerhard) Donckel* I.U.L., ged. Deventer 26 Febr. 1589, † 30 Dec. 1651 (zie Overijs. Almanak 1845, pag. 82), gemeensman voor de Norenbergstr. 1617—1624, burgemr. 1624— 1651, cameraar, gecommitteerde ten landdage van Overijssel, aartsdiaken van de Lebuinuskerk, tr. Deventer 19 Dec. 1624 (ondertr. 4 Dec.) *Elsken (Elisabefh) Forckenbeek,* ged. Deventer 27 Nov. 1606, dr. van den gemeensman *Erasmus Forckenbeek* en *Cafharina Cosfer.*

Uit dit huwelijk:

Adolph, ged. Deventer 28 Oct. 1627, ingeschreven Dev. Athenaeum 17 Oct. 1646, Leiden 15 Nov. 1649 J. Hij maakt 16 Oct. 1649 een testament en noemt daarin *Adolf* en *Erasmus Forckenbeek* zijn ooms. Over hem verder niets meer gevonden.

IIIb. *Conrad Donckel* (zijn doop niet gevonden, heet bij zijn huwelijk zoon van overleden burgemr. Adolph Donckel), tr. Zwolle 8 Oct. 1615 (ondertr. Deventer 9 Sept.) *Anna Campherbeke,* dr. van den Zwolschen burgemr. *Henrick Campherbeke.*

Uit dit huwelijk is ons slechts één kind bekend:

Henrick, ged. Zwolle 17 Mrt. 1622, van wien ons verder niets bekend is.

Foutieve wapens en namen in diverse bronnen,

door R. T. MUSCHART.

(vervolg van LXVIII, 56.)

Kievit I.

Leendert Kievit, in 1745 schepen van Ooltgensplaat, voerde volgens den Catalogus op de Zegelverzameling van het Algem. Rijks-Archief te 's-Gravenhage a 1 swapen: „2 toegewende kieviten op grond, vergezeld boven van een kroon, en een smalle uitgeschulpte schildzoom".

Dit deugt niet, want 's mans zegel van 9 Febr. 1745 in het rechterlijk archief van Adolfsland (Ooltgensplaat) vertoont de 2 kieviten met grond en kroon zonde rschild dus geen wapen.

Kievit II.

Volgens een M.S. Wapenboek van van Heemskerck in particulier bezit voerde een Rotterdamsche familie *Kievif* als wapen: „een dwarsbalk beladen met 2 vogels en vergezeld boven van 3 vogels, 1-2 gerangschikt en waarvan de bovenste vliegend, en beneden van een staanden olifant".

Dit wapen is zeker foutief, die dwarsbalk hoort er niet in, want deze Rotterdamsche familie voerde zonder twijfel een doorsneden wapen met de 3 vogels in de bovenhelft en den olifant in de benedenhelft, soms vermeerderd met een hartschild, waarin de hand van Ulster, of ook wel een doorsneden wapen, waarvan de bovenhelft gedeeld met de hand van Ulster in de rechterhelft en de 3 vogels in de linkerhelft, en in de benedenhelft de olifant.

Het eerst beschreven, dus alleen doorsneden wapen, komt voor op de lakafdrukken van *Johan Kievit.* in 1666 te Rotterdam als gecommitteerde van de Staten-Generaal, en van *Pieter Kievif,* in 1678 te Rotterdam mogelijk baljuw, in respectievelijk het Archief van den Admiraal de Ruijter en de Missiven aan het Hof van Holland beide in het Alg. Rijksarch. te 's-Gravenhage. Het wapen met het hartschild is beschreven in het Armorial Général en komt voor op het wapenbord in het Schielandshuis te Rotterdam als wapen van Mr. *Johan Kievit,* ridder en oud-burgemeester van Rotterdam, in 1676 hoogheemraad van Schieland, en het laatstbeschreven wapen vond ik op de lakafdrukken in diverse bronnen van *Johan Kievif,* in 1676 te den Briel, en van *Johan Kievif,* 1679 commissaris der verpachtingen te Oudewater.

Zooals wij zien, is in geen dezer wapens sprake van een met 2 vogels beladen dwarsbalk. Een wapen, waarin deze dwarsbalk voorkomt, heb ik nimmer gevonden.

ten Kinder.

Reinier fer Kinder, omstreeks 1600 te Nijmegen en getrouwd met *Johanna Roukens Hermansdr..* voerde volgens het „Algemeen Nederlandsch Familieblad" 1890, pag. 81, als wapen: „een dwarsbalk en in een hartschild 3 moorekoppen".

Ofschoon ik geen zegel van dezen *Reinier fer Kinder* gevonden heb, kan ik toch wel met 100% zekerheid constateeren, dat dit wapen niet geheel juist is, omdat de zegels in diverse bronnen van *Aelberf der Kinder,* die met zijn vrouw *Leemken* in 1507 eene rente uit hunne bouwinge in kerspei Oisterholt in Over-Betuwe verkocht, van *Jan der Kijnder, 1519* gerichtsman tot Ressen en tot Doirnik, en van Johan *ther Kijnder,* in 1514 en 1536 schepen van Nijmegen, als wapen vertoonen: „een breeden dwarsbalk beladen met een schildje, waarin 3 kinderhoofden". Dit schildje steekt niet buiten den dwarsbalk uit en is derhalve geen hartschild. *(Wordt vervolgd.)*

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

van Alphen. (LXVI, 322. 439; LXVII, 26. 87). Aan een M.S. „Geslagtboek", ingericht 1699-1700 door Jacob Reigersman (1662-1715). is het volgende te ontlenen:

I. *Meerten* ***Claasen van Alphen,,*** tr. N.N.
Uit dit huwelijk:
1. Govert, volgt II.
2. ***Cornelis,*** bijgenaamd „*Breur*", woonde te Geertruidenberg.

II. ***Govert Meertens van Alphen,*** † ***8*** Mei 1592, tr. Febr. 1573 *Catrijn (Catalijn)* ***Jan Aarts van den*** *Voorbos,* † ***4 Nov. 1604.***
Uit dit huwelijk:
1. *Adriaantje,* geb. **8** Maart 1574.
2. Jan,. geb. 3 Dec. 1575, † zeer jong.
3. ***Jan,*** geb. 16 Jan, 1577, † zeer jong.
4. ***Jan,*** geb. 29 Dec. 1578, † zeer jong.
5. ***Govert,*** geb. 27 Aug. 1580, † ongeh. buiten 's lands.
6. *Jan,* volgt 111.
7. *Meerten,* geb. 1 Jan. 1585, † zonder nakomelingen.
8. ***Jacob,*** geb. 16 Nov. ...., † jong.
9. ***Mayken,*** geb. 12 Maart 1588, † 19 Aug. 1652, tr. ***Cornelis Cornelissen van*** *Hulten,* kuiper, en laatstelijk gewoond hebbend te Bergen op Zoom.
10. ***Jacob.*** volgt IIIa.
11. ***Neeltje,*** geb. **19** Oct. 1591, † 26 Nov. 1651, tr. ***Dirk van der Mijle,*** „Majoor der Borgerije van Breda, was Ingenieur voor S'HertogenBos en maakte den Hollandschen Dijk, was een goee Edel man en van de Regte Stam van de van der Mijles".

111. ***Jan van Alphen,*** geb. **22** Juli 1582, „brouwer In de Werrelt tot Breda", † 29 Sept. 1622, tr. 20 Febr. 1605 *Fransken* ***Adriaansen van*** *Teteringen,* † ***1621.***
Uit dit huwelijk:
1. *Govert,* secretaris van Breda, † in die kwaliteit. zonder nakomelingen, tr. ***Cafryna Beens.***
2. ***Adriaan (Ariaan),*** volgt IV.
3. ***Jan,*** geb. **6** Dec. 1615. tr. le N.N. ***Beens*** (, uit dit huwelijk: ***Francijna.*** tr. ***Heinsbeek).*** tr. 2e. ***Maria*** *Meijers* (. uit dit huwelijk: a. N.N. tr. Goverr ***van Alphen,*** zn. van ***Adriaan*** (IV) en ***Dingena Bollaert;*** b. *Rogier,* secr. van Dongen, tr. ***Jacoba van Alphen.*** dr. van ***Jan*** (V) en ***Angnieta*** *Joachimi,* uit welk laatste huwelijk 13 kinderen in 1700 allen nog in leven.)
4. *Anneken.* geb. **9** Mei 1618, tr. *Gillis* ***Queborn.***

IV ***Adriaan*** *van* ***Alphen,*** geb. 14 Jan. 1609, apotheker te Bergen op Zoom, lange jaren burgemeester ald., tr. ***Dingena Bollaert,*** † ***24*** Oct. 1660.
Uit dit huwelijk:
1. ***Jan,*** volgt V.
2. ***François,*** secretaris van Alphen, Baal en Caan.
3. ***Govert,*** tr. le N.N. ***van Alphen,*** dr. van ***Jan*** (III: 3) en ***Maria*** *Meijers* (uit dit huwel.: a. ***Adriaan,*** was „Inocent" en † ongeh.; b. *Digna* ***Maria,*** tr. 1710 ***Nicolaas de Swart);*** tr. 2e N.N. *Junius* (uit dit huwel.: ***Govert).***
4. ***Antoni,*** tr. N.N.

V. *Jan* ***van Alphen,*** geb. 1630, apotheker te Bergen op Loom, rentmeester en **schepen** ald., tr. *Angnieta* *Joachimi.*
Uit dit huwelijk:
1. ***Adriaan,*** † ongh. in Ierland.
2. *Jacoba,* tr. *Rogier* ***van Alphen,*** zn. van *Jan* (111: 3) en ***Maria*** *Meijers.*
3. ***Jan,*** † ongeh.
4. *Dijna,* tr. ***Johan Knips.***
5. ***Françoise,*** tr. *Johannes* ***Hagens.***
6. ***Constantia,*** tr. ***Jacob*** *Struijs.*

IIIa. ***Jacob van Alphen,*** geb. 8 Nov. 1589, tr. ***Roxyntie Louryssen.***
Uit dit huwelijk:
1. ***Govert,*** volgt IVa.
2. ***Adriaan,*** schout en secretaris van de Hoeven, † ongeh. bijna 80 j. oud.
3. ***Loureijs,*** predikant te de Hoeven, † ongeh.
4. ***Catlyn (Catryna), † 1712.*** tr. ***Johan Dale*** uit Zevenbergen.
5. *Levina.*

IVa. ***Govert van Alphen,*** tr. ***Catharina Bollaert.***
Uit dit huwelijk:
1. ***Johanna,*** tr. ***Ad. Beens,*** wedr. van N.N. ***Renesse.***
2. *Jacob,* tr. N.N. *Heijnsbergen.*
3. *Roxyna.*
4. ***Govert,*** † ongeh. 2 Juni 1711.
5. *Catrijna* ***(Catharina),*** † Febr. 1724. tr. *Johan (Jan)* ***de*** *Pottere,* † 26 Sept. 1712.
6. *Levijna,* † Juni 1723.
7. ***Loureys,*** † ongeh. 1738.
8. ***Adriaan.*** † ongeh. 1741.

Haarlem. JHR. C. L. **REIGERSMAN.**

Banning. (LXVII. 310). Te Pingjum kwam het volgende gezin ***Banning*** voor:

Johannes *Hermanus Banning* (varianten: *Johannis;* ***Har-, manus; Banningh),*** te Pingjum, tr. Herv. kerk ald. 15 Maart 1778 ***Meike Zijbrens Haitsma*** (varianten: ***Meijke, Sybrens, Syberens;*** *Haijtsma),* van Wons.

Uit dit huweliik:
1. ***Dieuwke,*** geb. Pingjum 24 Dec. 1778. ged. Herv. kerk ald. 10 Jan. 1779;
2. ***Tietie,*** geb. ald. 19 April 1780, ged. a.v. 7 Mei d.a.v.:
3. *Janke,* geb. ald. 10 Jan. 1782, ged. a.v. **27** Jan d.a.v.. [Aantekening in doopboek: obiit]
4. ***Harmanus,*** geb. ald. 4 Nov. 1784, ged. a.v. 28 Nov. d.a.v.;
5. ***Baukien,*** geb. ald. 21 Nov. 1788, ged. a.v. 14 Dec. d.a.v.;
6. ***Harmanus,*** geb. ald. 23 Febr. 1795, ged. a.v. 15 Maart d.a.v.

De vader was bij al deze dopen getuige.

De doop van ***Arnoldus*** *Banning* werd te Pingjum niet gevonden. Blijkens inlichting' van den vraagsteller vermeldde de doodsannonce, ondertekend door *Baukje* ***Banning,*** wed. ***A. Banning,*** dat ***Arnoldus Banning,*** in leven graanhandelaar en rog- en pelmolenaar te Workum, op 4 Mei 1838, in den ouderdom van 54 jaren, 5 maanden en 13 dagen, na een echtvereniging van 27 jaren en 8 maanden was overleden, nalatende 5 kinderen. De overlijdensacte vermeldt. dat ***Arnoldus Johannes Banning,*** rogmolenaar, zn. van ***Johannes*** *Banning* en ***Hicke*** *Jans* (beide overl.). echtgenoot van *Baukjen Johannes*

Banning, op yenoemden datum is overleden te Workum en ald. was geboren. Klaarblijkelijk is zijn echtgenote de sub 5 genoemde *Baukjen.* Zijn doop werd inderdaad te Workum gevonden. In de Herv. kerk ald. werd 10 Dec. 1783 gedoopt *Arnoldus,* zn. van *Johannes Banning* en *IJke Jans,* geb. ald. *20 Nov. 1783;* de moeder was getuige.

Zijn ouders *Johannes Arnoldus Banning* en *IJke Jans,* beide van Workum. trouwden in de Herv. kerk te Workum op 22 Sept. 1782.

Arnoldus J. Banning en *Baukjen J. Banning* trouwden in de Herv. kerk te Pingjum op *2* Sept. 1810. Een zoon *Johannes* werd ald. 6 Juni 1811 geboren en *30* Juni d.a.v. in de Herv. kerk ald. gedoopt.

Verdere gegevens volgen.

Leeuwarden. IR. CH. C. VAN DER VLIS.

Bannincx. Gevraagd de ouders van *Engeltien Bannincx.* † (Doetinchem?) 2 Dec. 1652. Haar man was *Frederik Hartjens* te Doetinchem, † na 21 Juni 1642.

Groenlo. **F. J. H. WEYN BANNINGH.**

van Beeftingh. Het intekenregister der Herv. Gem. te Amersfoort vermeldt op 2 Maart 1666: „*Albertus van Bemmel,* j.m., op de Langestraat, en *Margrietjen van Beeftingh,* j.d., buyten de Koppelpoort; alhier getr. den 20 Maart".

Gezocht wordt naar aansluiting van deze *Margrietjen of Margarita van Beeftingh,* (die 16 Juni 1714 te Amersfoort stierf na 10 kinderen te hebben gehad) aan de zogenaamde Delftse familie van dezen naam, wier herkomst uit Amersfoort echter al in 1926 door Beelaerts van Blokland is aangetoond. (N.L. 1926, kol. 67 e.v.).

Haarlem. DR. TJ. **HALBERTSMA.**

Beyer. Op 20 Oct. 1647 trouwen te Dordrecht *Johannes wan Eysden* en *Heyltje Cornelisdr. Beyer,* j.d. geboortig van Rotterdam. Gaarne nadere gegevens. over voorouders van *Heyltje Beyer,* bovengenoemd.

's-Gravenhage. D. **L. CH. H. F.** ARPEAU.

van Breen. Gevraagd worden geboortedatum en overlijden, benevens voorouders van *Marianne van Breen,* geb. Amsterdam 1643, overl. na 1717, tr. Amsterdam **20** Oct. 1665 *Bastiaen Stoopendaal,* geb. Amsterdam 31 Mei 1637, overl. Amsterdam 7 Sept. 1693.

Semarang. *S.* **M. HAMEL-HERMAN.**

Elling-Floors. Gevraagd aanvullende gegevens en gegevens omtrent voorgeslacht van *George Andries Elling, geb.* Cults 3 Aug. 1781, overl. Amsterdam 3 Aug. 1853, tr. Amsterdam 8 Mei 1808 *Aleida Floors,* geb. Ulsen (Bentheim) 1781, overl. Amsterdam 12 Febr. 1835, dr. van *Willem Floors,* geb. Ulsen 735, overl. Amsterdam 22 Nov. 1816. en *Elisabeth Lugening.*

Semarang. *S.* **M. HAMEL-HERMAN.**

de Haan-de la Folie. Gevraagd aanvullende gegevens en voorgeslacht van *Eldert de Haan.* geb. Amsterdam 1674 (zn. van N.N. en *Jannetje Elders).* tr. Amsterdam 27 Januari 1699 *Sara Amelia de la Folie,* geb. Harderwijk 1677, dr. van *N.N.* en *Sara Hoefnagel.*

Semarang. *S.* **M. HAMEL-HERMAN.**

Herman. Gevraagd worden nadere gegevens omtrent de voorouders van *Jan Herman,* geb. ? Dantzich of Stobbendaall in Pruyssen April 1758, (zn. van *Jacob Herman,* overl. voor 1797, en *Maria Claasen,* overl. na 1797 te Dantzich Lakendorff), overl. Amsterdam 17 Januari 1817, tr. (3e huwelijk)

Amsterdam 9 April 1797 *Elisabeth Schrijver.* geb. Amsterdam 28 Juni 1758. overl. Amsterdam 18 Jan. 1838 (dr. van *Willem Schrijver* en *Katrina Andelot).*

Semarang. *S.* **M. HAMEL-HERMAN.**

Huffenreuter. Inlichtingen gevraagd omtrent ascendenten van *Geertruida Cornelia Huffenreuter,* geb. te Batavia 29 Maart 1846, overl. te Soekaboemi 11 Oct. 1890, tr. Palembang 18 Mei 1866 Ir. *Robert Hendrik Jan Spanjaard,* hoofdingenieur Ned.-Ind. Spoorwegen, zn. van *Jacobus Gijsbertus* en *Anna Elisabeth Arntzenius.* Met haar zuster *Rika,* gehuwd met N.N. *van Oord, zou* genoemde *Geertruida Cornelia* behoren tot een gezin van 16 kinderen uit een huwelijk *Huffenreuter × Heyer.*

Apeldoorn. IR. C. B. **ROEST.**

Kamp. (LXVII, 391). Deze vraag heeft allerminst betrekking op een doodgelopen onderzoek. Op 7 Mei 1830 huwden te Dussen *Cornelis Kamp,* bouwman, oud 31 jaar, geb. en wonende te Dussen, en *Jacoba Verschoor,* partikuliere, oud 20 jaar, geb. en wonende te Dussen. Uit de huwelijksbijlagen, berustende ten R.A. te 's-Hertogenbosch, bleek zelfs wie de grootouders van partijen waren.

Zijn ouders: *Jan Kamp,* geb. en wonende te Dussen, overl. ald. 28 December 1813, oud 69 jaren, gehuwd met *Adriana Roubos.* geb. en wonende te Dussen, overl. ald. 21 Maart 1827, oud 73 jaren.

Haarouders: *Antonie Peterstn. Verschoot-,* bouwman, leeft nog 7 Mei 1830, gehuwd met *Adriana Verschoot,* geb. en wonende te Dussen, overl. ald. 5 Aug. 1816, oud 36 jaren.

Zijn grootouders: *Mathijs Kamp,* begr. te Dussen 15 Juli 1761, gehuwd met *Hendrikske de Bruyn,* begr. te Dussen 20 Jan. 1778.

Jan Roubos. begr. te Dussen 26 Mei 1784. gehuwd met *N.N.* (de weduwe van Jan Roubos begraven 4 Febr. **1800).**

Haar grootouders: *Peter Verschoor,* gehuwd met N.N. (haar naam zal vermoedelijk wel blijken uit de overlijdensacte van hun zoon *Antonie* voornoemd).

Pieter Joppen Verschoor, gehuwd met *Elisabeth Pellecaan.*

Cornelis Kamp werd geb. te Dussen 20, ged. 25 Nov. 1798, Zijn echtgenote, *Jacoba Verschoot-.* werd ald. gedoopt 19 Maart 1810.

Nadere aanvullingen zal de heer van Hoogstraten ongetwijfeld in de doop- en trouwboeken van Dussen kunnen vinden.

Utrecht. J. **B. W. M. VAN ROOSMALEN.**

Cock. Gevraagd geboortedatum en overlijden van *Magdalena Cock,* geb. Amsterdam 1680, overl. voor 1743, dr. van *Daniel Kock* en *Jannetje Alberts,* tr. Amsterdam 30 Maart 1700 *Daniel Stoopendaal,* geb. Amsterdam 15 Mei 1672, begr. Amsterdam **14** Maart 1726.

Semarang. *S.* M. **HAMEL-HERMAN.**

Koek-Alberts. Gevraagd aanvullende gegevens en voorouders van *Daniel Kock,* geb. 1650 te Den Haag, overl. na 1700, zn. van *Hendrik Kok,* tr. Amsterdam 14 Nov. 1677 *Jannetje Alberts,* geb. 1647 te Gramsbergen.

Semarang. *S.* M. **HAMEL-HERMAN.**

Kosters. Gevraagd gegevens en voorgeslacht van *Gezina Kosters,* geb. Wilsum. overl. Tubbergen, tr. Tubbergen 4 April 1802 *Jan Knottenbelt,* geb. Tubbergen 17 Aug. 1765. pverl. Tubbergen 30 April 1809.

Semarang. S. M. **HAMEL-HERMAN.**

de Lange (Rotterdam)-van Meerte. Gevraagd aanvullende gegevens en voorouders van *Samuel de Lange, geb.* Cool bij Rotterdam 1 Nov. 1750 (zn. van *Samuel* en *Wilhelmina van Sol),* tr. Rotterdam 8 Nov. 1774 *Helena van Meerte,* geb. Noordwijk, overl. Rotterdam.

Semarang. S. M. HAMEL-HERMAN.

van Pellecom-Elout, Gegevens gevraagd betreffende *Abraham van Pellecom* en *Maria Elout.* Hun zoon *Jacobus* werd te Haarlem geboren 18 Februari 1755.

Vlaardingen. M. C. SIGAL.

de Schaetzen, (Schaetsen, enz.). Gevraagd gegevens over personen, wapen, archief, portretten, enz. van dragers van den naam *de Schaetzen (Schaetsen, etc.).*

Brussel. Baron M. DE SCHAETZEN.

Sem. (LXVII, 94). Een Bredase vestbrief van 21 Maart 1663 (G.A. Breda, No. 537, fol. 341vo) vermeldt de kinderen. kindskinderen en erfgenamen van ,,dheer Jacob Sem, out maior ende Convoymr. op de blaecke was". De juiste familieverhouding blijkt uit deze acte niet. De comparanten waren:

1. Joff. *Elisabeth Sem,* gehuwd met Sr, *Mathijs van den Kerckhoven,* commis ter recherche van Convoyen en Licenten te Breda.
2. Joff. *Bertruda Sem,* gehuwd le. met Jor, *Bernaerf van Wees* en *2e.* met Jor. *Ita van Wittensfeyn.* Ex la: Jor. *Jacobus van Wees.*
3. Heer en Mr. *Adriaen Sem, advocaat* te Bergen op Zoom.
4. *Geertruyda,* gehuwd met Jor. *Paulus Bax,* lieutenant van de Compagnie te Wesel dd. *9 Nov.* 1659).
5. Monsr. *Jacobus Sem,* procureur op de Clundert.
6. de kinderen van wijlen *Dorothea Sem,* uit haar huwelijk met N. *Henlo,* nml. a. *Willemina,* gehuwd met *Gerardf Langerbeen,* apothecaris te Rotterdam, en b. *Elisabeth.* gehuwd met *Inse Annania,* Mr. chirurgijn op de Clundert.
7. de kinderen van wijlen *Chrisfina Sem,* uit haar huwelijk met N. *Verschellen,* nml. a. *Dionys* en b. *Gerrit,* meyer in de Hoeven.

Voornoemde personen verkopen het huis ,,De vier heemskinderen", gelegen op den Haagdijk te Breda.

Uit de klapper op de trouwboeken bleek mij, dat Jor *Beerent van Wees* op *28* April 1639 te Terheyden huwde met *Bertruyd Sem.* Jor. *Ita van Wittensteyn,* wedr. van Sara *Kuypers van Walraven,* huwde met haar te Breda op 7 Juni 1647.

Jor. *Paulus Bax,* van Deventer. huwde in Augustus 1647 met *Geertruyd Sem.*

Koenraad Sem, chirurgijn uit Basel, werd 10 Juni 1608 poorter van Breda. De schoenmaker *Gerrit Sem,* uit Dordrecht, verkreeg het poorterschap op 18 Juni 1613.

Utrecht. J. B. W. M. VAN ROOSMALEN.

Steffens. Kwartieren (ouders en grootouders) gezocht van *Pauline Steffens,* geb. *23* Jan. 1799, † Danzig 21 Oct. 1866, tr. ..... 1822 *Karl Wilhelm Henning von Kameke,* geb. Gumenz 28 Sept. 1763, † Danzig 18 Aug. 1842, weduwnaar van *Julie Charlotfe Elisabefh von der Schulenburg* a.d. Hause Priemern (1765-1814).

Vlaardingen. M. C. SIGAL.

Stoopendaal-de Haan. Gevraagd overlijdensdatum van *Sara Amelia de Haan,* ged. Amsterdam 2 Sept. 1714, dr. van *Eldert de Haan* en *Sara Amelia de la Folie,* tr. Amsterdam 31 Mei 1740 *Bastiaan Stoopendaal, ged.* Amsterdam 19 Febr. 1712, overl. voor 1772. Tevens zijn overlijdensdatum gevraagd.

Semarang. S. M. HAMEL-HERMAN.

Stoopendaal-Roelofs. Gevraagd aanvulling en gegevens omtrent het voorgeslacht van *Harmen Bastiaanse Stoopendaal* (zn. van *Bastiaan Sfoopendaal),* geb. Haarlem 1604, overl. na 1665, tr. *Trijn Roelofs.*

Semarang. S. M. HAMEL-HERMAN.

van Weyer-van der Lee. Gevraagd worden nadere gegevens en gegevens over voorouders van *Hendrik van Weyer (van Waeyen),* overl. Rotterdam, tr. *Borgje van der Lee.* Hun dochter *Maria van Weyer,* ged. Kralingen 16 Sept. 1781, tr. Rotterdam 9 Dec. 1804 *Jan de Lange,* ged. Cool bij Rotterdam 30 April 1780.

Semarang. S. M. HAMEL-HERMAN.

Onbekend wapen. Op het blazoen van de rederijkerskamer ,,De Sonnebloem" met de zinspreuk ,,Noyt meerder vreucht" te Kethel, aanwezig in de verzameling blazoenen van rederijkerskamers ten stadhuize te Vlaardingen, komt het volgende wapen, voor:

Gevierendeeld: 1. in goud een gaande zwarte beer *(Den Beer);* II. In goud (rood?) 3 palen van rood (goud?) en een zilveren schildhoofd met 2 zwarte gekruiste stokken(?). III. In zilver een smal golvend St. Andrieskruis van rood. (*Mijdigal? Zie* Gulden Boek van Schiedam, blz. 274). IV. In goud 2 blauwe dwarsbalken, vergezeld van 8 zwarte merletten (3-3-2) *(Van Mierop?).*

Hartschild: In goud een zwarte Kethel (Kethel).

Het blazoen dateert van 1616. Niet onmogelijk is het het wapen van den ambachtsheer van Kethel. Een volledige lijst van de Heeren van Kethel is mij onbekend. De heer A. van der Poest Clement, archivaris van Schiedam, berichtte mij een procuratie te hebben gevonden van Jr. *Adriaen van Ilem,* Heere van Kethel; 1621 Mei 5.

Van wien is dit wapen?

Vlaardingen, M. C. SIGAL.

Onbekende wapens, Op het blazoen van de Bergen op Zoomse rederijkerskamer ,,Der vreughde bloeme", met de zinspreuk ,,Uyt liefd' verwect", aanwezig ten stadhuize te Vlaardingen, komen de volgende twee wapens voor:

A. Gevierendeeld. I en IV: in zilver een rode dwarsbalk, II en III: in zilver 3 schaakstukken of bemmels (2–1). Helmteken: een uitkomende vrouw.

B. Gedeeld: I. In zilver drie naast elkander staande groene bomen op een grasgrond. De bomen hebben de vorm van populieren; II. in groen ..?..

Het blazoen dateert van 1554.

Vlaardingen. M. C. SIGAL.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — In Memoriam C. A. van Woelderen, door W. Ph. Veeren. — Een West-Brabantsche kwartierstaat, door J. B. W. M. van Roosmalen. — De voorouders van Frederik (graaf) de Thoms, door Prof. Dr. Hans L. Stoltenberg. — Donckel, door Mr. H. Kronenberg en Jhr. H. H. Röell. — Foutieve wapens en namen in diverse bronnen, door R. T. Muschart (vervolg). — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en corrrspoudentic, bestemd voor het Maandblad, zomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *Jonkerlaan 26*, Wassenaar.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, *gelieve* men te richten tot den Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, Prins *Mauritslaan* 64. *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* 5, *'s-Grauenkage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der ondertekende stukken.

No. 4 | LXVIIIe Jaargang | April 1951

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:

PROF. DR. M. A. VAN BOUWDIJK BASTIAANSE *Amsterdam-Z.*
de Lairessestraat 96.

C. J. Baron COLLOT D'ESCURY .... *Amsferdam-C.*
Vijzelstraat 32.

G. A. COX ..... *Amsterdam-Z.*
p/a Ned. Hist. Scheepvaart Museum, Corn. Schuytstraat 57.

F. L. HARTONG ..... *Geerfruidenberg.*
Commandeurstraat 2.

MR. J. A. VAN LANSCHOT HUBRECHT ... *Wassenaar.*
Helm laan 12.

Mejuffrouw M. F. C. HÜFFER ..... *Ubbergen.*
Straatweg 47.

MR. H. CH. HULSHOFF ..... *'s-Gravenhage.*
Thorbeck laan 260.

DR., J. R. JANSMA ..... *Hilversum.*
's-Gravelandseweg 39.

J. A. L. K. E. KEMPERS ..... *'s-Gravenhage.*
Waldeck Pyrmontkade 140.

P. A. VAN MERKESTIJN .. *Berchem, An fwerpen (België).*
Elisabethlaan 49.

Mejuffrouw A. M. P. MOLLEMA .... *'s-Gravenhage.*
Groenhovenstraat 74.

MR. J. H. P. V. HAITSMA MULIER ... *Amsterdam.*
Botticellistraat 13.

Mejuffrouw C. H. J. M. MÜNNINGHOFF .. *Woerden.*
„Sunny Home", Utrechtsestraatweg 4.

MR. DR. W. G. A. VAN SONSBEECK .. *Heino.*
Huize „Heemel".

Mejuffrouw G. C. TELDERS ..... *'s-Gravenhage.*
van Imhoffstraat 22.

IR. J. H. TELDERS ..... *Beverwijk.*
Prinsesselaan 8.

DR. F. H. FENTENER VAN VLISSINGEN .. *Ufrechf.*
Malicbaan 42.

JHR. DR. J. M. VAN HAERSMA DE WITH .. *Puffen (Gld.).*
Stationsstraat 2.

Adreswijzigingen :

J. H. BENIER ..... *Arnhem.*
Vondellaan 44.

A. J. W. VAN DER Does ..... *Zetten.*
Kerkstraat 2.

JHR. H. J. P. HOOFT GRAAFLAND .... *Zeist.*
Oirschotlaan 23.

Mevrouw S: M. HAMEL-HERMAN .... *Amsterdam-Z.*
p/a S. Hekman, Watteaustraat 11hs.

IR. J. G. KAM ..... *Amsferdam-C.*
Nieuwe Zijds Voorburgwal 276 III.

MR. E. J. MAC GILLAVRY .... *Deventer.*
Keizersstraat 23.

PROF. MR. W. F. PRINS ..... *Amersfoorf.*
Anna Paulownalaan 65.

In Memoriam A. K. Ph. Gunderman.

Op den lsten Maart 1951 overleed te Amsterdam na een langdurig en smartelijk lijden August Karel Philipp Gunderman, sinds 1935 lid van ons Koninklijk Genootschap en een der meest actieve ieden van de Groep Noord-Holland, in welker totstandkoming hij een werkzaam aandeel had.

Gunderman heeft vrijwel zijn gehele leven genealogisch werk verricht en dit werd een volledige dagtaak voor hem nadat hij zijne werkzaamheden bij de Posterijen wegens een slopende kwaal moest beëindigen.

Hij placht toen lange dagen door te brengen op het Amsterdamsch Oud-Archief. Alhoewel hij een bijzondere studie maakte van Venendaalse geslachten, getuige de belangrijke hierover door hem aangelegde en aan den Nederiandsen Leeuw geschonken collectie fiches, zo bestaan voor

velen onzer leden zijn grootste verdiensten uit het steeds opnieuw produceren van de door hem ten Amsterdamcen Gemeente-Archieve gedane wetenswaardigheden.

Op vrijwel iedere maandelijkse bijeenkomst reikte hij fiches rond betreffende de door hem in de afgelopen maand gedane vondsten op genealogisch gebied. Zijn sterk geheugen voor namen en feiten kwam hem hierbij bijzonder te pas. Onmiddellijk wist hij in welke richting de persoonlijke interessen van zijn medeleden gingen.

Zijn grote en onvermoeide hulpvaardigheid zullen wij node missen.

Een delegatie van de Groep Noord-Holland van den Nederlandschen Leeuw gaf op 6 Maart 1951 uiting aan haar deelnemen, toen hij op „Zorgvlied" te Amsterdam ter aarde werd gedragen.

Hij ruste in vrede.

H. F. HEERKENS THIJSSEN,
Voorzitter Groep Noord-Holland.

Aanwinstenlijst der Bibliotheek,

A beele, R. M. van den. De „Vrijheid van Nevele". Bijdrage tot de vroegste geschiedenis van het „Land van Nevele". [Deinze, 1949.1 Overdr. uit: „Bijdr. tot de gesch. der stad Deinzë", XVI. *(Geschenk van den Schrÿver.)*

A k k e r, W. L. v a n d e n. Oirschot-Best, 806—1945. [Barneveld, 1947.1 *(Recensie-exemplaar.)*

A r c h i e v e n b l a d, Nederlands. Orgaan van de Ver. van archivarissen in Nederland. Groningen, 1951. jrg. LV (1950—1951), afl. 1. *(Geschenk van hef Min. van Onderwijs, Kunsfen en Wetenschappen.)*

B a a 1 en, D. v a n. De familie Schouten, gezagsdragers. [Utrecht, 1950.1 In: „Ned. gedachten", Oct. 1950. *(Geschenk van den Schrijver.)*

B e i t z e 11, E. W. The Beitzel family. Washington, 1948. gestenc. *(Geschenk van den Samensfeller.)*

B e i t z e l l, E. W. The Kinney family. Washington, 1948. gestenc. *(Geschenk van den Samensfeller.)*

B e i t z e 11, E. W. The Weser family. Washington, 1948. gestenc. *(Geschenk van den Samensteller.)*

Bekouw, J. H. Bannelingen en vluchtelingen uit Ronse (Renaix), benevens een onderzoek naar hunne verblijfplaatsen, gedurende de Spaansche overheersching. Naarden [,1949]. dl. II. *(Recensie-exemplaar.)*

Belonje, J. Een van Tengnagell-zerk te Laag Elten. [Assen, 1950.1 Overdr. uit: „de Nav.-Ned. arch. voor gen. en her.", XCII. *(Geschenk van den Schrijver.)*

B l o n d e l, M. Twee eeuwen ellewaren. Een terugblik bij het 175-jarig bestaan ... der firma Wed. F. Receveur te Venlo. [Z. pl.,] 1949. *(Geschenk van de firma Wed. F. Receveur.)*

Bockstal, H. De wapenschilden der stad, baronie en vrijheid van Ronse. [Ronse, 1949.1 In: „Annalen Geschied- en oudheidk. kring van Ronse en het tenement van Inde',', 1948— 1949. *(Geschenk van den Schrijver.)*

B o u t e 11, Ch. A manuel of British archaeology. London, 1858, *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

B o u t e l 1, Ch. English heraldry. London enz., 1867. *(Geschenk a.b.)*

B r a u n H. The English castle. With a foreword by H. Belloo. 'London [,1936]. *(Geschenk a.b.)*

[B r i g g s, M.] Cathedrals. London, 1926. 2e dr. *(Geschenk a.b.)*

Brink, E. A. B. J. ten. Geschiedenis van het Nederlandse postwezen, 1795—1810. Het ontstaan van een rijksdienst onder de Bataafse Republiek en het Koninkrijk Holland. 's-Gravenhage, 1950. Geschiedk. uitg. van het Staatsbedrijf der P.T.T., II. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Br o 1 s m a, A. Stamboom met familie-wapen van de sibben Sevenster. [Leeuwarden, 1950.] *(Recensie-exemplaar.)*

B r y d s o n, Th. A summary view of heraldry in reference to the usages of chivalry and the genera1 economy of the feudal system with an appendix respecting such distinctions of rank as have place in the British constitution. London, 1795. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

C o r b e y, L. F. M. Stamboom van de familie Corbey. [Amsterdam,] 1950. gestenc. *(Geschenk van den Samensteller.)*

D a n s a e r t, G. Nouvel armorial belge ancien et moderne, précédé de l'art héraldique et ses diverses applications. Bruxelles, 1949. *(Recensie-exemplaar.)*

D e k, A. W. E. De opkomst van het vorstenhuis Nassau in de Nederlanden. [Z.pl., z.j.] Overdr. uit: „Historia", XV. *(Geschenk van den Schrijver.)*

D o r i a n, D. C. The English Diodatis. New Brunswick (N.J.), 1950. *(Aankoop.)*

Eeg hen, I. H. van. Inventarissen der archieven van de gilden en van het brouwerscollege. [Amsterdam,] 195 1. Archief der gem. Amsterdam. *(Geschenk van den Archivaris der gemeenfe Amsferdam.)*

Erens, M. A. De oorkonden der abdij Tongerloo. Tongerloo, 1948. dl. I. Commissie voor geschiedk. en folkloristische opzoekingen der prov. Antwerpen. *(Aankoop.)*

Ev e, G. W. Decorative heraldry, a practica1 handbook of its artistic treatment. London, 1897. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

F a b r i e k e n, N.V. Kon. Pharmaceutische, v/h Brocades-Stheeman en Pharmacïa, 1800-1950. Hist. gegevens tot 1927 bew. door D. A. Wittop Koning. [Amsterdam, 1950.1 *(Geschenk van de Directie van N.V. Kon. Pharm. Fabr. v/h Brocades-Sfheeman en Pharmacia.)*

F a m i 1 i e b 1 a d van het geslacht Dirkzwager; uitgave van de stichting „Het geslacht Dirkzwager". ['s-Gravenhage,] 1946-1950. no. 1-6. *(Geschenk van den Heer J. J. Viirfheim Gzn.)*

Fox-Davies, A. Ch. Heraldry explained. London, 1925. 2e dr. *(Geschenk van den Heer W. de Jong.)*

Frank 1 in, C h. A. H. The bearing of coat-armour by ladies. A guide to the bearing of arms by ladies of all ranks ... in England, Scotland and Ireland. With a preface by N. Yarborough. London, 1923. *(Geschenk a.b.)*

Gaya [, L. de]. Traité des armes, 1678. Ed. by Ch. Ffoulkes, with a preface by Dillon. [London enz.,] 1911 . *(Geschenk a.b.)*

G e s l a c h t, Het, Bodt, Zierikzee. [Rotterdam, 1950.1 gestenc. *(Geschenk van den Heer H. de Bof.)*

G r a f s c h r i f t e n en andere genealogische en heraldieke merkwaardigheden in en om de kerken tussen Flie en Lauwers, verz. door N. J. Warringa, J. Belonje, A. L. Heerma van Voss, D. D. Osinga, K. M. van der Kooi. Leeuwarden. 1950. dl. I. Achtkarspelen, bew. door A. L. Heerma van Voss. *(Recensie-exemplaar.)*

G r a n t, F. J. The manuel of heraldry. Edinburgh, 1914. herz dr. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

G r é v e, K. van Som e r e n. Gréve, Van Someren

Greve, Hovens Gréve. [Z. pl.,] 1950— 1951. afl. 1 en afl. 2. gestenc. *(Geschenk van den Samensteller.)*

H a r t, Het Bloeiende; uitgave van het familie-archief Huygen. Heer, 1950. no. 3. gestenc. *(Geschenk van den Heer C. A. Huygen.)*

H e e r en, A. Geschichte der Familie Heeren. Bückeburg, 1949. *(Geschenk van den Schrijver.)*

H o f f, B. van 't, M. W. Jurriaanse. Het archief van Anthonie Heinsius. 's-Gravenhage, 1950. Alg. Rijksarchief. *(Geschenk van het Min. van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.)*

H o 11 a n d J. Cruciana. Illustrations of the most striking aspects under which the cross of Christ, and symbols derived From it, have been contemplated by piety, superstition, imagination, and taste. Liverpool, 1835. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

[1 t t e r s u m, F. A. S. A. v a n.] Memorie ten aanzien der redenen, welke Mevr. de douair. Lodewijk Arend van Ittersum geb. Johanna Sippina Boldewina Adriana van der Merwede en de erfgenamen van wijlen... Lodewijk Arend van Ittersum hebben bewogen, zich te verzetten tegen de tegen hen ingestelde regtsvordering van... Willem van Ittersum, tot het doen van rekening en verantwoording van de nalatenschap van Mevr. de douair. Van der Capellen tot Papencop enz. geb. Elisabeth Jacoba van Ittersum. Zwolle, 1853. *(Geschenk van A. W. C. H. baron van Ittersum.)*

1 t t e r s u m, F. A. S. van. Verdediging van wijlen... Lodewijk Arend baron van Ittersum, te Kampen overl.... 5 Dec. 1812, tegen de beschuldigingen van.. . Willem baron van Ittersum, wonende te Zwolle. Zwolle 1855. *(Geschenk a.b.)*

[1 t t e r s u m, F. A. S. A. v a n.] Register van charters en bescheiden, behoorende tot de geschiedkundige beschrijving van het geslacht Van Ittersum. Zwolle, 1865. *(Geschenk a.b.)*

1 t t e r s u m, F. A. S. A. v a n. Iets over den oorsprong, naam en het wapen van het geslacht Van Ittersum. Herz. en met aantn. verm. door A. M. K. W. van Ittersum. Nijmegen, 1903. *(Geschenk a.b.)*

J a p p e A l b e r t s, W. De Staten van Gelre en Zutphen tot 1459. Groningen enz., 1950. Bijdr. van het Inst. voor middeleeuwse gesch. enz., XXII. *(Geschenk van Mejuffrouw Dr. A. J. Maris.)*

J a r e n, Honderd, Papierfabriek, 1850— 1950. Maastricht [,1950]. *(Geschenk van den Raad van Bestuur der Kon. Ned. Papierfabriek N.V.)*

K e a r f o t t, R. R. Kerfoot, Kearfott and allied families in America. [Mamaroneck,] 1948. *(Recensie-exemplaar.)*

K e n t e r, E. Geschichte der Kenter aus Bösingfeld. Detmold, 1950. *(Geschenk van den Schrijver.)*

K l o c k e, F. von. Die Entwicklung der Genealogie vom Ende des 19. bis zur Mitte des 20. Jahrhunderts. Prolegomena zu einem Lehrbuch der Genealogie. Schellenberg bei Berchtesgaden, 1950. *(Geschenk van den Uitgever.)*

K r a a l, J. F e l h o e n. Wapens en zegels van Suriname. [Amsterdam,] 1950. Kon. Ver. Indisch Instituut, Mededeling no. XCI. *(Geschenk van de Schrijfster.)*

L a c o m b e, M. P. Arms and armour in antiquity and the middle ages; also a descriptive notice of modern weapons. Translated from the French, and with a preface.. . by Ch. Boutell. Londen, 1874. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

M a r i s, A. J. De plaats der parochiekerk in Dorestad, in de „villa" Wijk en in de stad Wijk bij Duurstede. [Z. pl., 1950.] Overdr. uit: „Jrbk. Oud-Utrecht", 1950. *(Geschenk van de Schrijfster.)*

M e d e d e e 1 i n g e n der familievereeniaing Kalff. Heiloo, 1950. no. 36. *(Geschenk van den Heer J. Kalff.)*

[M e l c h i o r, S. W.] Het Enkhuizer geslacht Semeyns. [Z. pl., z.j.] Overdr. uit: „de Speelwagen". *(Geschenk van den Schrijver.)*

M i l l i n g t o n, E. J. Heraldry in history, poetry, and romance. London, 1858. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

M i t g a u, H. Fahrt in die Wetterau. Zur Familiegeschichte der oberhessischen und holländischen Cloos und Kloos. Schellenberg bei Berchtesgaden, 1950. Overdr. uit „Gen. en Her.", 11. *(Geschenk van den Schrijver.)*

M o r e t u s P l a n t i n de B o u c h o u t, R. Demeures familiales. Notices historiques sur la maison Plantin à Anvers et quelques propriétés urbaines et rurales avant appartenu à la famille Moretus principalement dans l'ancien pays de Ryen. Préféce de L. Robyns de Schneidauer. Anvers, 1950. *(Aankoop.)*

M ü 11 e r - B! a t t a u, J. Genealogie der musikalisch-Bachischen Familie. nach Ph. E. Bachs Aufzeichnungen. Kassel enz. [, z.j.]. *(Aankoop.)*

0 m a n, Ch. Castles. London, 1926. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

P h i 11 i m o r e, W. P. W. Heralds' College and coats-of-arms, regarded from a legal aspect. London, 1904. 3e herz. dr. *(Geschenk a.b.)*

P r o n k C z n., S. E. Het „Genealogie Boek no. 98" en de familie De la Court. Scheveningen, 1950. getypt. (Geschenk van den Samensteller.)

S o n, H. J. A. van. Geschiedenis en genealogie van het geslacht van Son, eertijds geheeten van Broechoven. ['s-Gravenhage, 1950.] dl. VII. De takken te 's-Gravenhage (18de en eerste helft 19de eeuw). *(Geschenk van den Schrijver.)*

T a b 1 e t t e s des Flandres; généalogie, histoire, héraldique. Publ. sous ... Ch. van Renynghe de Voxvrie. Bruges, 1950. dl. 111. *(Aankoop.)*

T o c h t. De grote, 1809— 1949. [Franeker, 1949.] *(Geschenk van Lunter's manufacturenhandel N.V.)*

V e r s 1 a g e n omtrent 's Rijks oude archieven. 's-Gravenhage, 1950. 2e serie, XXII. *(Geschenk van' het Min. van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.)*

V r i e s; W. de and W. J. Hoffman. The Van Rensselaer-family. The ancestors of the Dutch and American branches. [Zpl., z.j.] gecycl. *(Geschenk van Mr. W. de Vries.)*

W a a r d e n, De, en het geslacht De Waard. Beschrijvend< familiekroniek en geslachtsregister.. . samengesteld door [E. de Waard, E. J. van Overklift-Kloppenburg, S. K. de Waard R.zn., L. J. Zuideveld]. Groningen, 1937. *(Aankoop.)*

W a c k e r n a < e 1, H. G. Die Matrikel der Universität Basel. Basel, 1951. dl. 1. 1460-1529. *(Aankoop.)*

W a g n e r, A. R. Historic heraldry of Britain. An ill. series of British historica1 arms, with notes enz. London enz., 1939. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

W i j n k o o p e rij, De, van J. van Oldenborgh en Zn. te Dordrecht, 1799— 1949. [Dorodrecht, 1948.] *(Geschenk van Ir. C. M. R. Davidson.)*

Poging tot opbouw van de stamreeks van het geslacht Lewe,

door JHR. MR. M. A. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Naar aanleiding van het vinden van de beleeningen van leden van het geslacht *Lewe* met de tienden te Noordsleen, zooals deze voorkomen in het bekende tijdrekenkundig register van Van Doorninck, verzocht ik in Mei 1937 den Rijksarchivaris in de provincie Overijssel om aanvullende gegevens, teneinde daarmede de genealogie *Lewe* behoorlijk te kunnen fundeeren. Ik mocht deze gegevens met schrijven d.d. 4 Juni d.a.v. ontvangen. Mr. Haga achtte het, blijkbaar op grond van een vraag omtrent de afstamming van het geslacht *Lewe* in dit Maandblad in het Aprilnummer van 1937 (k. 137), van belang deze gegevens „waarmede zijn ambtsbezigheden hem onlangs in contact brachten" te publiceeren in het Julinummer van datzelfde jaar met een enkele toevoeging van andere gegevens (k. 237-240). Sedert dien is geen enkel artikel omtrent het geslacht *Lewe* verschenen. De bewerking van de stamreeks *Lewe* voor Nederland's Adelsboek 1943-1948 heeft mij aanleiding gegeven een en ander over dit onderwerp te berde te brengen. Ik veronderstel daarbij bekend hetgeen Mr. Haga indertijd ter zake schreef.

1.

Op grond van de genoemde beleeningen kan men ervan uitgaan, dat *Geert Lewe* in 1478 erfgenaam werd van zijn oom *Offo ter Hansouw*. Ter Hansouw is een huis onder Peize, dat voor het eerst in 1487 eigendom blijkt van een *Lewe*, nl. „die doegetsame *Aleydt Leewens* weduwe van den Erbaren *Gheerdt Lewe* Radesverwandter ende Borgermester inn synen Levendt der stadt Groningen" [1]) en daarna nog tot in de 17de eeuw in het bezit der *Lewe's* bleef. *Offo* blijkt voor te komen als zoon van *Herman fer Hansouw*, vermeld sedert 1395 en overleden voor Sint Victorsavond (20 Juli) 1438. *Offo* zelf komt voor (met een blijkbaar jong overleden broer *Johan)* sedert 1413 [2]) en blijkt voor 9 Maart 1478 het [illegible]elijke met het eeuwige te hebben verwisseld. Wij vinden [illegible] terug in een brief van 1481, vervat in een vidimus van 1550 [3]).

In den Jare domen schreff dusent verhundert eyn en tachtentich des maendages na Synte Egidius hevet de Ersame Vrouwe *Syerf* salige *Offen fer Hansouwen* weduwe gegunt togestan ende gegeven ewentliken ende arffliken den Calenda broderen tho Baffelte dat hum myt der grafft dat re liggende hevet op die Dingen in Baffelde Karspell dar nu tertyt Dueke ende Gertruyt up wonende synt beholdelick besitter des egendoms Meyyema heert alle die rechtinge ende herlicheiden, dy nu der tyt up dit vorsz. heem vallende synt... Ende dit vorsz. heem hevet de Ersame Vrouwe Syert den vorsz. Calenda broderen togestan ende gegeven als vorsz. is umme salicheit orer zeelen ende alle orer vrunden zeelen ende aile de lieve zeelen de van Meyyema heert gestorven synt ende vor desse vorsz. gave ende gunst hevet de Ersame Vrouwe Syert begeert van den gemeynen Calenda broderen besunderlinge memorie to holden alse de Calenda

[1]) Vgl. Nwe Dr. Volksalm. 1899, p. 26 en 27, Ned. Leeuw, 1937, k. 239, en aldaar 1.938, k. 448, waar ten onrechte de naam *Jarghes* wordt ingevoegd op het voetspoor van Gen. en Her. Bl. 1909, p. 4. In het stuk komt de naam *Jarghes* niet voor. Het stuk berust in het archief Lewe, R.A. Groningen.

[2]) Kroniek van Sicke Benninghe, Lemego ed. Feith, p. 64.

[3]) Reg. Feith 1481, no. 23 en 1550, no. 22.

holden vor oer ende desse nabesr. zeelen: in den ersten Luloff Meyyema, Elste Meyyema, Wicbold Leuwe, Otto ter thanzouwe, Fecke Meyema Asynga Meyyema saliger gedachtenissen. Hir hebben bi an ende over gewest... ..." enz. Op verzoek van Syert was het stuk bezegeld door den „Ersamen Meister Albert Vreese persona ende curet indertit to Raffelt", „want ick..... nu der tyt selven gein zegel en bruke".

In het bijzonder trekken onze belangstelling de personen, voor wier zielen deze gave strekt, In *Luloff Meyma*, als hoofdeling te Baflo in 1415 vermeld [4]), en *Elste (Meyma)* [5]) zijn met groote waarschijnlijkheid — het was immers de gewoonte daarvoor een schenking te doen — de ouders van de schenkster te zien [6]). Dan volgt *Wigbolt Lewe* en eerst als vierde de echtgenoot van *Syert, Otto ter Hansouw*. Vervolgens een *Fecke* en een *Asynga Meyma*, die waarschijnlijk wel de broeders van *Luloff* waren. *Fecko* heet uitdrukkelijk broer van *Luloff* in 1438 [7]).

De vraag rijst, waarom *Wigbolf Lewe* genoemd wordt vóór den echtgenoot. De mogelijkheid bestaat, dat hij de vooroverleden echtgenoot van een oudere zuster van de schenkster is geweest, Een andere mogelijkheid is, dat *Syert* tweemaal gehuwd was en *Wigbolt* dus haar eerste man was. Dat zou de volgorde beter aannemelijk maken. Er tegen schijnt te pleiten de qualificatie „oom", waarmede de familieverhouding van *Offo ter Hansouw* en *Geert Lewe* wordt gekenschetst. Doch die qualificaties zijn zooals bekend. in de leenregisters niet steeds volledig nauwkeurig.

Toch is het erfrecht terzake van de tienden van Noordsleen niet geheel duidelijk. *Otto fer Hansouw* stierf blijkbaar zonder kinderen, alleen met achterlating eener weduwe. Anders zou *Geert Lewe* niet geërfd hebben. Volgens het geldend erfrecht erven van *Otto fer Hansouw* niet zijn weduwe doch zijn bloedverwanten van vaders- en moederszijde. Hoe kan *Geert Lewe* dus gerechtigd zijn geweest?

Van vaderszijde is een verwantschap niet mogelijk, daar dan de erfgenaam ook *ter Hansouw* had moeten heeten. Indien de moeder van *Geert Lewe* eene *fer Hansouw was, zou* voor de vermelding van *Wigbolt Lewe* in de acte over Meymaheert geen aanleiding zijn, Bovendien is er aanleiding op grond van den tijd en traditioneele opgaven in dit verband te verwijzen naar een acte van 1480, waar *Geert Lewe met Alart Clant* procedeert over de erfenis van een overleden oom. Daarin wordt uitdrukkelijk gezegd, dat die oom een broer en een zuster had. *Geert* kwam op voor de erfenis van dien broer: *Alart* voor die van de „uitgeboelde" zuster. Op grond der uitboedeling verloor *Alart* het proces [8]).

[4]) Kroniek van Sicke Benninghe, van Lemego ed. Feith, p. 72, en Worp van Thabor VI, p. 32.

[5]) Als echtgenoote van *Luypo Meyme*, eigenaar van Meymeheert, vermeld in 1437. (R.A. Gron. Reg. Feith 1599 transfix.)

[6]) *Syert* wordt eene *de Mepsche* genoemd op den gevelsteen van het door haar in 1479 gestichte gasthuis te Groningen. Deze steen is echter van later tijd en kan m.i. niet als bewijs gelden (vgl. over het gasthuis Gron. Volksalm. 1936, p. 101—115). Meymaheerd bezat later het geslacht de Mepsche. Of *Syert* deze ooit bezat is zeer de vraag. De de Mepsche'n verkregen Meymaheerd wel door aanhuwelijking.

[7]) R.A. Gron. Reg. Feith 1599 transfix.

[8]) Reeds eerder werd in dit Maandblad (1 938, k. 448) deze plaats aangehaald uit het Ordelboek van den Etstoel van Drenthe van 1480: „Soe is gewijst tusschen Geerdt Leuwe ende Alert Clant want eens broeders kint naere is dan een uthgeboelde suster vader, want een uthgeboelde suster gheene macchsoene gelt. soe is Geert Leuwe naer thoe syns oems guede ende arffenissen dan een utgheboelde suster, dat in den lande van Drenthe gelegen is". Het is mij niet duidelijk wat, met een „uthgeboelde suster vader" bedoeld wordt. Mogelijk slaat dit op de

Een en ander drijft tot de slotsom, dat de verwantschap tusschen de *Lewe's* en *ter Hansouw* moet liggen via de moederszijde. Aangezien *Geert Lewe Otto ter Hansouw* oom noemt is het waarschijnlijk, dat zijn vader en *Otto* halfbroers waren, zoodat de moeder van *Wigbold Lewe* en *Otto ter Hansouw* dezelfde was.

Wellicht ten overvloede zij hier nog uitdrukkelijk eraan herinnerd, dat de *Lewe's* niet via de *Meyma's* konden erven, aangezien dan de weduwe *Syert* eerder in aanmerking zou zijn gekomen. Ook testamentair zou zij waarschijnlijk niet erven aangezien in de eerste plaats een testament het geldend erfrecht placht te volgen, hoogstens in een twijfelgeval een beslissing gaf, en in de tweede plaats het erfrecht in dezen tijd en in die streken beheerscht placht te worden door den huwelijksbrief, die voor het geval van kinderloos overlijden van den man een bepaald inkomen voor de weduwe vaststelde ten laste van de goederen van den man die overeenkomstig het gemeen erfrecht kwamen aan zijn erfgenamen.

Opmerkelijk blijft, dat *Wigbold Lewe* vóór *Otto ter Hansouw* genoemd wordt. Het lijkt onwaarschijnlijk dat de man *(Otto)* genoemd wordt na een zwager. M.i. dwingt dit tot de veronderstelling dat *Syert* weduwe was niet alleen van *Otto* maar eerder reeds van *Wigbold,* hetgeen nog niet wil zeggen dat zij ook de moeder van *Geert zou* zijn. Daartegen pleit het feit dat een goed deel harer goederen verërfde aan de de Mepschen.

Op grond van het bovenstaande acht ik het mogelijk, dat de relatie als volgt wordt weergegeven:

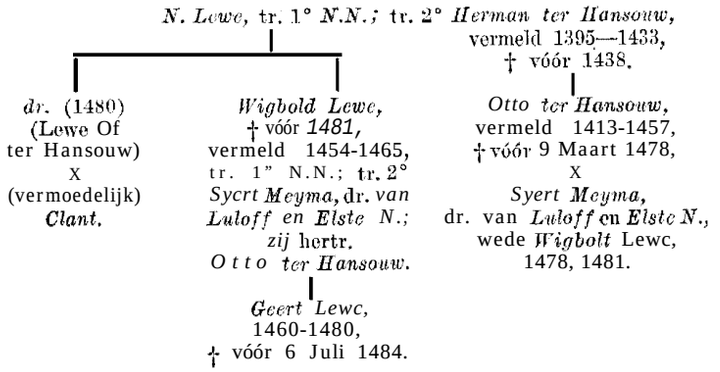

Voor wij van *Geert Lewe* en *Otto ter Hansouw* afscheid nemen is het goed nog even te wijzen op de verwantschap met het geslacht *ter Borch. Otto ter Hansouw is* (met *Roelof Entes)* bruidsman voor *Steven ter Borch Stevenszn.* in 1447, wanneer deze huwelijksche voorwaarden aangaat met *Grete van Echten Johansdr.*[9]). Denzelfden dienst bewijst *Geert Lewe* (met *Johan Stellinck)* aan *Steven ter Borch de Jonge* († *1518)* op 30 Aug. *1480* bij diens huwelijkscontract met *Femme Polman*[10]). Ook hieruit blijkt weer de nauwe verwantschap van *Otto ter Hansouw* en *Geert Lewe.* Blijkbaar is *Geert een* eenig kind geweest, want nooit wordt een andere *Lewe* in verband met *Otto ter Hansouw* genoemd.

De familieband tusschen *Lewe* en *ter Borch is* nog langer aangehouden: bij het huwelijkscontract van *Wiert Lewe,* zuster van *Wigbold* en *Hinrick Cater* d.d. 26 Juli 1504 zijn haar huwelijksvrienden *Wigbolt Lewe, Herman Lewe* en *Johan ter Borch.* In 1511 is *Steven ter Borch* momber voor *Wobbe,* de vrouw van *Wigbolt Lewe.* Wanneer *Wigbolt* op *7* October 1529 huwelijksche voorwaarden maakt met *Tymen des Zuer* zijn zijn bruidslieden *Johan ter Borch, Ghert van Isselmuden, Hoyke Lewe en zijn (Wigbolt's)* zoon *Joost Lewe*[11]).

II.

De naam Wigbold geeft een mogelijkheid tot verderen opbouw. *Wigbold Lewe* treedt voor het eerst op bij het regelen van het rechtschap Ten Boer onder Bedum in 1454 [12]). Later is, hij burgemeester en hoofdman te Groningen 1461-1465, waar hij in de Boteringestraat een huis heeft (1459) [13]). Hij is de eerste Lewe, die dien naam draagt. Volgens het voorgaande is *Gerrit Lewe,* die in 1478 zijn oom *Otto ter Hansouw* in diens bezit te Noordsleen opvolgt en in 1484 een meerderjarigen zoon *Wigbolt* nalaat, mogelijk een zoon van dezen ouderen *Wigbold. Wigbold* 11 moet wel geboren zijn omstreeks 1465 (hij is meerderjarig in 1484), hetgeen voor zijn vader *Gerrit* een vermoedelijk geboortejaar geeft van 1430. Dat zou wonderwel kloppen met het feit dat *Gerrit Lewe* in 1460 ambtman van Selwerd is [14]). Doch dit houdt tevens in, dat *Wigbold* I omstreeks 1400 het levenslicht aanschouwde. Hieruit volgt dat *Wigbold* I vermoedelijk ouder is dan *Otto ter Hansouw,* die waarschijnlijk later sterft, en dat zijn moeder dus hertrouwd is met *Herman ter Hansouw.* Het is opmerkelijk, dat de kinderen van *Herman* alleen in een kroniek vermeld worden in 1413. Daaruit volgt nog niet dat zij meerderjarig waren. Immers eerst omtrent het midden der vijftiende eeuw treedt *Otto* meer op den voorgrond [15]). Dit alles sluit redelijk goed, zoodat ik deze gissing — want meer is dit alles niet — waag neer te schrijven.

Wigbold is in het begin der 15de eeuw een naam die voorkomt in een burgemeestersgeslacht, vaak aangeduid als *Wicboldi,* soms ook door *ter A* [16]). En dan moeten wij den-

traditioneele opgave dat *Allart Clant* een *zoon* was van *0 tto Clant,* vermeld 1413—1457, en van Anna *ter Hansouw.* Anna zou dan de ongenoemde zuster zijn uit het orde1 van 1480. De weduwe van *Otto ter Hansouw, Syert ter Hansouw* treedt 2 April 1478 op bij de regeling van het rechtschap van Loppersum. (Inventaris Ewsum, reg. no. 65.)

9) Ned. Heraut 1886, p. 34.

10) Huisarchief Farmsum, reg. 184. Over *Steven* zie ook Ordelboek Drenthe 1518—1604, p. 9, 11 en 13, en Huisarchief Farmsum, reg. 276 (a° 1516). Mr. *Johan ter Borch* was erfgenaam van *Steven* (Ordelboek 1518-1604, p. 36, a° 1521).

11) De aangehaalde acten van 1504, 1311 en 1529 berusten in het Huisarchief Lewe te Groningen, waarvan ik kennis kreeg door de voorkomendheid van den Rijksarchivaris Dr. Formsma aldaar.

12) Inventaris Ewsum, reg. 45.

13) Inventaris Ewsum, reg. 50; hij verkoopt 1459 een rente in 1445 gekocht door *Elteken Lewens* de bagijne (Reg. Feith).

14) Tijdrek. Reg. 1 351 en 358. Is dit echter wel 'één persoon? *Gerrit Lewe* baerschere en *Gerrit Lewe Albertszoon* worden in 1434 vermeld op het Gildrechtsregister, vgl. Bos, Groningsch Gild- en Stapelrecht, p. 426 en 430.

15) *Otto ter Hansouw* is burgemeester in 1454, '56, '57, '59, '60, '63, '64, '69, 75.

16) Dit geslacht heeft natuurlijk niet het monopolie. *Evert Wigboldus* wordt vermeld als burgemeester van Groningen en komt voor 1342—1364. Of en in hoeverre hij verwant is met *Eno Wigboldi,* vermeld 1310—1322, is onzeker.

Evert's zoon is klaarblijkelijk *Wigbolt Everdes,* vermeld 1370-1403, sedert 1393 ook als *ter* A. Zijn broers zijn *Henric Everdes* (1370-1373) en *Johan Everdes,* provisor van den H. Geest te Groningen (1382—'94), mogelijk dezelfde als de latere cureit van S. Marie aldaar (1401—'02). Zijn beide zonen zijn wel *Albert Wigboldes* (1402—'04) en *Evert Wigboldes* (1404—'05). *Albert* is wel de vader van *Oedekijn* in 1421 weduwe van *Coppen Jarges* († 26 Sept. 1420) en zuster van *Wigbolt,* Ludeken en een ongenoemde zuster (Schwartzenbergh, Chbk. 1 444). *Ludeken* is wel dezelfde als de in 1450 vermelde *Ludeken Wigboldes Albertszn.*

ken aan de kwartieren opgegeven voor *Henric Coenders*, geb. *20* Dec. 1565, † 22 Sept. 1602, begraven te Middelburg [17]).

Coenders	*Tamminga*
Schaffers	*Ripperda*
Lewe	*Conders*
ten Grave	*Schaf fers*
Lichtvoet	*Asinga*
Kenema	*Onsta*
Ter A	*Lewe*
Schillige	*Ter A*

helffte soe alse Ghesen vorss dat angestorven ende angeervet van saligen Hillen Wygboldes oere moyen, gelegen up die noertmaeden in enen campe mytten broders vorsr Johanne Marissinge salige Rande Wicheringe erffgenamen ende Egbert Huginge onverscheiden daer mede ingelanden, vrij ende quyt, erffliken ende ewliken to bruken ende to besitten", enz. [19]). Deze aanwijzing is echter met de noodige reserve te aanvaarden aangezien de tekst kan wijzen op een verwantschap van *Ghese* met de familie *Wigboldes*. Deze mogelijkheid dient uitdrukkelijk erkend.

Hier zijn dus mogelijk weder *Lewe's* in aanraking met het geslacht, waarin de naam *Wigbold* voorkomt [20]).

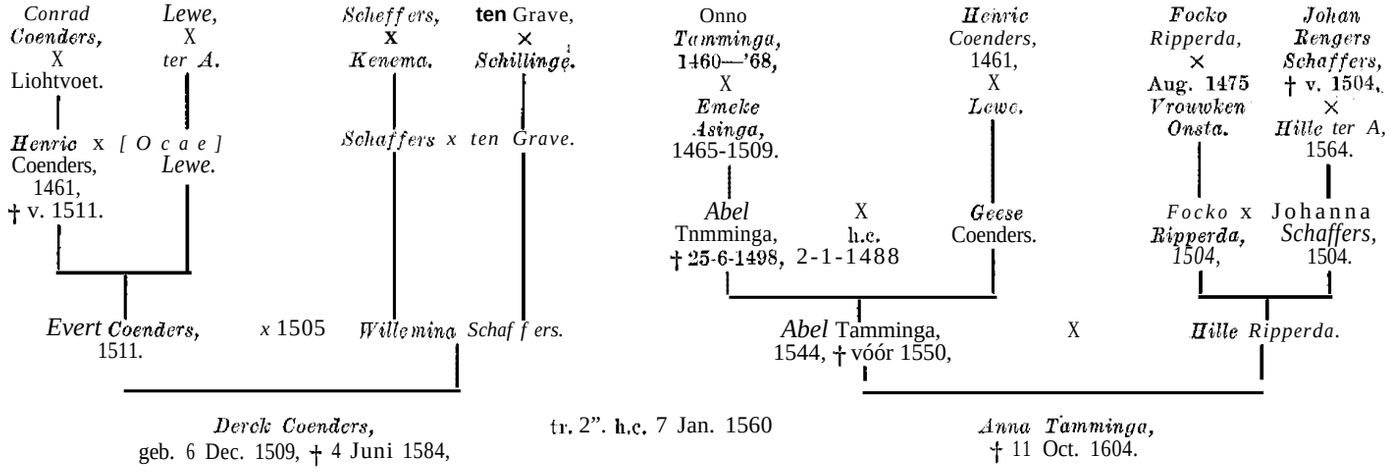

Bij de uitwerking van deze kwartieren, waarbij ik mij houd aan authentieke gegevens en niet gebruik maak van wellicht betrouwbare familiegegevens of genealogieën, komt men tot een echtpaar *Lewe-ter Aa*, dat in het begin der 15de eeuw geleefd moet hebben. Traditioneel is de opgave dat *Oede Lewe*, huwde met *Henric Coenders*, zoon van *Conrad* en *Odilia Lichtvoet*. Hoe dit zij [18]), wij vinden hier dus een relatie met het geslacht *ter Aa*, waarin de naam *Wigbold* veelvuldig voorkomt. Opmerkelijk is dat hier weer de naam *Oede* voorkomt dien wij ook bij de vrouw van *Coppen Jarges* aantroffen.

Doch er is mogelijk nog een aanwijzing. In 1478 verklaren burgemeesters en raad in Groningen, dat voor hen zijn verschenen „*Ghese Lewens, Harman* ende *Evert* oer zoens ende bekanden dat sie voer em ende oeren erffgenamen in eenen wyssel hebben upgedragen en overgegeven, dragen up ende geven over Heeren Johanne van Munster pater in der tijt des clerchuyses by Sunte Walburgkercke in onse stad ende den broderen aldaer tot behoeff des huuses vorscr. die helffte van vyff roden landes ende een achtendeel van der anderen

Uit deze gegevens is de hypothetische verwantschap aldus te stellen:

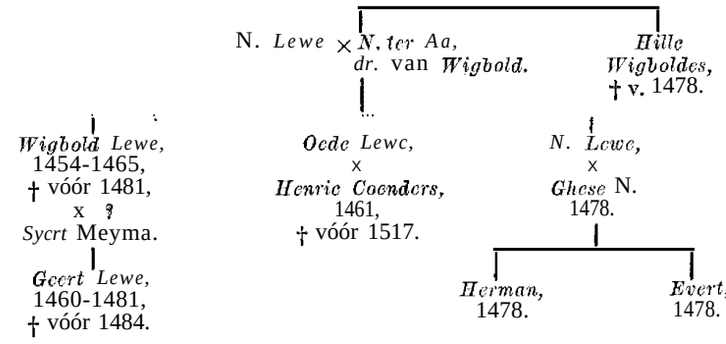

111.

Konden wij tot nu toe langs den weg van veronderstellingen een zekere mate van waarschijnlijkheid vinden, wanneer wij nu naar den voornaam van den ongenoemden vader van *Wigbold* zoeken, moeten wij gissen, dat hij *Gerard* geheeten heeft op grond van het feit, dat *Wigbold* zijn vermoedelijken zoon zoo noemde. Dit is echter ongetwijfeld een vrij zwakke grond voor den verderen opbouw.

Er komt een *Geert Lewe* voor van 1373 tot 1387 als bur-

(Reg. Feith, no. 14), terwijl hij in 1432, '35 en '38 burgemeester is van Groningen.

Ludeken Evert Wigbolts is burgemeester in 1434, '37, '40, '41, '44, '46, '47, '49 en '52. Hij wordt met zijn broer Jan vermeld in 1421 (t.a.p. Clbk. 1 444) als *Ludeken Wigles, Evertszoon.*

17) Gen. en Her. Gedenkwaardigheden Zeeland, p. 157.

18) *Henric Coenraetsz.* was een koopman van Dokkum, die zich te Groningen vestigde en vermeld wordt in 1461 (zie Reg. Feith); hij was dood in 1511, *Coenders* is niet anders dan *Coenraad's* zoon.

19) In R.A. Groningen, Reg. Feith 1478, no. 7.

20) Tenslotte wijs ik op het feit, dat in het huwelijkscontract van *Focko Ripperda* met *Vrouwke Onsta* d.d. Maandag na O.L. Vrouwe Hemelvaart 1475 voor haar zegelen Abbe Heemstra, Reiner Jarges en Geert Lewe. *Vrouwke Onsta* was dochter van *Abel* en *Hille Jarges* dochter van *Evert* en kleindochter van *Coppen* en *Oedekijn ter Aa.*

gemeester van Groningen. Gelijk wij boven zegen is zijn vermoedelijke weduwe ± 1405 hertrouwd met ***Harmen ter Hansouw.*** Opmerkelijk is dat bij de verdrijving van de Vetkoopers door de Schieringers onder Coppen Jarges in het begin der 15de eeuw uit Groningen, geen enkele ***Lewe*** voorkomt. Hieruit valt af te leiden òf dat de ***Lewe's*** niet tot de regeerende geslachten behoorden, hetgeen in strijd is met hetgeen wij van elders weten, òf dat er geen leidende vertegenwoordigers van het geslacht waren. Dat sluit zeer goed met ons vermoeden dat de vader van *Wigbold* vóór 1413 overleden was en zijn moeder hertrouwd met ***Herman ter Hansouw.*** Deze wordt wel onder de verdrevenen genoemd evenals zijn zoon *Otto*. Opmerkelijk is verder dat wij ***Wigbold Lewe*** in 1454 bezig zien in de Ommelanden. Blijkbaar was er aanleiding voor hem niet te veel te Groningen te komen. Eerst later is hij in de stadsregeering.

Overzien wij de ***Lewe's*** die vermeld worden in chronologische volgorde

1264 ***Gerhard Lewe,*** burgemeester van Groningen.
1299, 1300 *Menolt* ***Lewe,*** burgemeester van Groningen.
1303— 1338 ***Johan Lewe,*** burgemeester van Groningen.
1327 ***Lubbert Lewe,*** burgemeester van Groningen.
1352, 1356 ***Gerard Lewe,*** burgemeester van Groningen.
1357 ***Lubbert Lewe,*** burgemeester van Groningen.
1370— 1386 ***Gerard Lewe,*** burgemeester van Groningen.
1415-1446 ***Lubbert Lewe,*** burgemeester van Groningen,

dan zien wij een opeenvolging (van onder af aan) ***Lubbert*** (1415), ***Gerard*** (1386), ***Lubbert*** (1357), ***Gerard*** (1352), ***Lubbert*** (1327), ***Gerard (1264).***

De mogelijkheid lijkt niet uitgesloten, dat de ***Lubbert Lewe*** van 1357 als vader van ***Gerard*** aangenomen kan worden. Samen met eenige andere personen van den naam ***Lewe,*** kan men tot den volgenden hypothetischen samenhang komen:

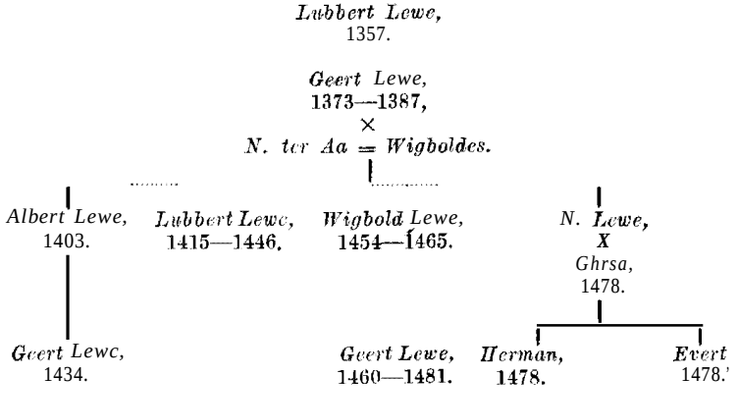

IV.

Met ***Herman Lewe,*** vermeld in 1478 met zijn moeder ***Ghese*** en zijn broer ***Evert,*** hebben wij weer eenigen vasten grond onder de voeten. Blijkens de kroniek van Sicke Beninga [21]) waren hij en zijn broer *Geert* [22]) gehuwd met twee zusters ***Tammingha,*** zusters van Aepcko, to Winsum. De traditie huwt ***Herman Lewe*** uit aan ***Bauwe Tamminga*** [23]). *Herman* wordt nog vermeld als overrichter (1480) en burgemeester (1486—1515) te Groningen. ***Rauwe Tamminga*** komt voor, in een acte uit een reeks beleeningen met tienden in de Marne, te Hornhuizen, Vierhuizen, Niekerk, Vliedorp, Ulrum, in de klei en in het Westerdeel van de Marne, toebehoorend aan het kapittel te Munster. Deze beleeningen heeft Dr. G Acker Stratingh reeds lang geleden in het 8ste deel der Bijdragen tot de Geschiedenis en Oudheidkunde van Groningen gepubliceerd. Op 13 Mei 1523 wordt beleend: „*Gerhardus Lew* filius honestae *Bawe,* sororis ***Abeko*** piae memoriae tanquam verus heres sui fratris ***Egberfi Lewen".*** Op grond van de vroegere beleening met deze tienden van *Gysela* ***Tamminga*** en haar zoons ***Abel*** en ***Hidde*** in 1415 kan hier voor den familienaam der moeder *Bawe,* ***Tamminga*** worden ingevuld. Dit klopt geheel met het getuigenis van Sicke Beninga.

Geert overleed vóór 26 Juli 1562 [24]), toen hij werd opgevolgd door zijn zoon *Evert,* die bij ***Wilhelmina Mulert*** de vader werd van ***Anna,*** die 16 Maart 1569 na doode van haar vader en wegens het vooroverlijden van haar broer *Geert* beleend werd met deze tienden. De samenhang van deze ***Anna*** en haar echtgenoot ***Johan Lewe*** kon als volgt worden weergegeven:

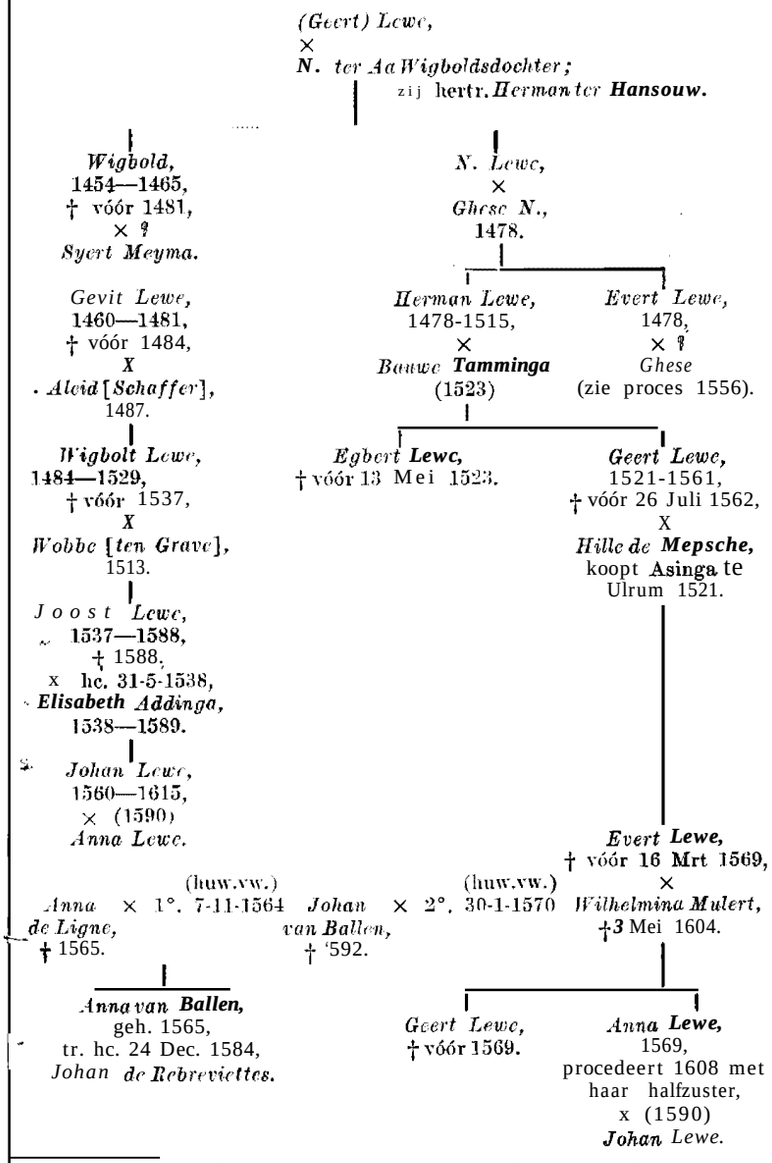

21) ed. Brouerius van Nidek, p. 47.

22) Ik vermoed hier een verlezing voor *Evert.* In de acte van 1478 lijkt ook te staan *Guert,* doch bij heter toezien staat er duidelijk *Evert.*

23) Stamboek Friesche Adel II bij Tamminga.

24) Hij voerde sedert 1556 een proces over de erfenis van Ghese, weduwe van *Evert Lewe,* waarop *Albert Enens* c.s. aanspraak maakten. Hij zelf komt voor tot December 1561, doch is dood in 1563. (Reg. Feith, vlg.

V.

De in oude genealogieën gevonden betrekkingen tot Ulrum, **lang voor** de **15de** eeuw, zijn zeker onjuist. Asingaheert [25]) onder Ulrum wordt op Sint Andreasavond 1520 door *Frouwe Lewens* en *Reynt Huynge*, haar zoon, verkocht aan den Erbaren *Ghert Lewen* en *Hille*, zijn echte huisvrouw. Zelf had *Frouwken* het in 1516 gekocht van *Jacob Hillebrandes*, die het in 1504 verworven had van de voogden van *Sywert Asege* nagelaten kinderen. Hiermede dient dus al het verzonnen geschrijf over *Lewe's*, eigenaars van de heerlijkheid Ulrum in de 12de, 13de en 14de eeuw, voor goed „met den trein der fabelen naar de Peperstraat gezonden te worden".

Voor het overige houd ik mij aanbevolen voor iedere aanvulling en verbetering van het bovenstaande, hetgeen slechts werd geschreven ter aansporing tot nader onderzoek. [26]).

Een kettinghuwelijk van 1703—1817,

(Speelman - Burger - den Ruijter - Ro(o)bol - Vermaet - Ko(c)k - van Eijk - Groeneweg.)

door J. P. MEDEMA.

Op 1 Januari 1672 werd in de kerk van Pernis gedoopt een zoon van *Elias Cornelisz. (Speelman)* en *Maertge Rijmen*, genaamd *Arij* en den 17den April 1678 een dochter van *Jan Janse Burger* en *Leentje Pieters (Visscher)*, genaamd *Maartje*.

Volgens het Trouwboek van Pernis gingen deze personen den 13den April 1703 in ondertrouw,

Anno 1703.

den 13 April *Arij Eliasse Speelman*, J:M: van Pernis,

Maartje Jans Erger, J:D: van Pernis,
en beiden wonende onder 's Graven-ambagt.

Zooals het in vele trouwboeken van dien tijd voorkomt, wordt de trouwdatum niet vermeld, we mogen evenwel gevoegelijk aannemen dat zij eenige weken later wel in het huwelijksbootje gestapt zullen zijn en te 's Graven-ambagt (gem. Pernis), waar zij beiden woonachtig waren, voor een behouden vaart van wal gestoken zijn.

Weinig zullen zij vermoed hebben, dat de reis na eenige jaren al onderbroken moest worden, om een lid der bemanning aan de schoot der aarde toe te vertrouwen en dat dit nog zes keer zou moeten worden herhaald, eer hun bootje in 1820 voor goed te 's Graven-ambagt gemeerd zou worden.

Uit hun huwelijk is volgens het doopboek maar één kind geboren, n.l. *Elias*, die op 20 April 1704 in de kerk van Pernis gedoopt werd. Ook in de doopboeken van omliggende dorpen heb ik geen andere doopinschrijvingen van kinderen van genoemd echtpaar kunnen vinden.

Maartje Jans Burger moet vóór 1712 overleden zijn, haar lijkaangifte heb ik evenwel niet in het gaarderregister van Pernis, hoewel dit al dateert van 1695, kunnen vinden, vermoedelijk is zij in een andere gemeente overleden, of heeft men verzuimd de aangifte in genoemd register te boeken.

Wel vond ik hierin vermeld:

1 Januarij 1712. *Neeltje Bastiaens den Ruijter*, J:D: van Pernis geeft aen haer te sullen begeven ten Huwel: State met *Arijen Eliasse Speelman*, wedr van *Maartje Jans Burger* wonende op de Hijde onder de classis van drie gulden 3-0-0

Neeltje Bastiaens den Ruijter was gedoopt te Pernis op 19 December 1688, als dochter van *Bastjaen Corn: Ruiter* en *Aafje Claas* en dus ruim 10 jaar later geboren dan de eerste vrouw van *Arijen Eliasse Speelman*, zoodat *Neeltje* met haai man 16 jaren in leeftijd verschilde.

Uit dit huwelijk zijn op de Hijde ('s Graven-ambagt) twee kinderen geboren en wel: *Maartie*, die op *17* Juli 1712 in de kerk van Poortugaal gedoopt werd, en *Aafje*, gedoopt te Pernis op 15 April 1714. Beide kinderen zijn vroeg gestorven, daar hun lijkaangiften respectievelijk op 15 October 1712 en 1 Juli 1715 in het gaarderregister van Pernis voorkomen.

Ook dit huwelijk is maar van korten duur geweest, daar *Arij Eliasse Speelman* in Maart 1717 op 45-jarigen leeftijd is overleden, aan *Neeltje* nalatende zijn bijna 13-jarigen zoon uit zijn eerste huwelijk.

Het gaarderregister van Pernis bevat de volgende inschrijving:

Den 7 Maart 1717. Cornelis Bastiaensz den Ruijter geeft aen het Lijck van sijn swager *Arijen Eliasse Speelman*, onder de classis van drie gulden, dus 3-0-0

Blijkbaar heeft *Neeltje* haar stiefzoon te jong geacht om het bootje te besturen en zichzelf nog niet te oud om een tweede huwelijk aan te gaan en het stuur aan een meer ervaren stuurman toe te vertrouwen. In het naburige Rhoon, vermoedelijk een van de pleisterplaatsen, maakte zij kennis met een jongeman, dien zij voldoende bekwaam achtte om de plaats van haar overleden man in te nemen en aan wien zij het stuur op 4 December 1718 overgaf.

Het trouwregister van Pernis vermeldt hierover het volgende:

Anno 1718.

Den 11 Nov. ondertr. en Den 4 Dec. getrouwt. *Jan Cornelisse Robol*, Jongm. van Rhoon. en *Neeltje Bastiaanse den Ruiter*, Wede van *Arij Eliasse Speelman*.

De doopdatum van *Jan* is niet te vinden, daar de doop- en trouwboeken van Rhoon van dien tijd verbrand zijn en zijn leeftijd bij zijn huwelijk dus niet kan vermeld worden.

Uit dit huwelijk zijn te Pernis 8 kinderen gedoopt, t.w.: *Maartje, Bastiaan, Korneelis, Arij, Herber, Herbert, Klaas en Jan*, waarvan Maartje en Herber jong zijn overleden en de

---

ook gen. *Encns* door Mr. Hommes in N.L. 1938 en 1939). Vermoedelijk is die *Evert dezelfde* als de in de lijsten van Emmius op de jaren 1499 en 1500 voorkomende burgemeester *Gerdt Lewe*. Ik vermoed hier weer een verlezing op grond van de in het handschrift van den Groninger scribent uit die dagen moeilijk, althans na zorgvuldig lezen eerst, te onderkennen E en G.

25) Niet te verwarren met de Asingaheert waarop in 1509 *Emeke (Asinga)*, weduwe van *Onno Tamminga*, woonde en waar zij dat jaar op 17 Juni de hnwelijksche voorwaarden liet opmaken tusschcn haar dochter *Hoyke* en *Focko Manninga van Pewsum*.

26) De verwantschap met de aanzienlijke Ommelander geslachten blijkt ook uit een acte van 1456 (Reg. Feith, no. 19), waar *Abel Onsta* bezwaar maakt tegen den aankoop zonder eenige reserve van goederen verkocht door de voogden van *Popke Herathema* aan de stad Groningen, aangezien hij gekocht had „van syn vrinden" (is dat van *Abel* of van *Popke)* „den derden part van her Athema herd, Goedekema herdt, Wyerde Hemstera herdt ende Bewesma herdt, van den veer lieerden voirs den darden part mit alle hoer thobehoer als die van does (wat beteelreuen deze twee woorden?) synen vrenden mitt rechte angearffet was van oer suster junckfrou Lewe saligen 't dachtenisse", enz. Wie deze jonkvrouw was, is mij niet bekend.

Deze *Herathema's* hooren thuis in Ecnrum waar hun huis in 3415 verwoest wordt tegelijk met het huis van *Lulof Meyma* te Baflo. Ik vermoed hier verwantschap met de in de 15de eeuw vaak voorkomende *Blydeken Fradama*.

tweede Herbert voor 't Eijland Blankenburgh is verdronken en aldaar cp 2 Augustus 1762 is opgevischt.

Na 26 jaren lief en leed met haar man gedeeld te hebben is *Neeltje Bastiaans den Ruijter* in December 1744 op 55-jarigen leeftijd overleden, hem nalatende 6 ongehuwde kinderen.

De aangifte van het overlijden luidde als volgt:

Den 3 Decr 1744. *Jan Cornelis: Roobol* geeft aan 't lijk van sijn vrouw *Neeltje Bastiaens den Ruijter,* overleden op Pernis in de Classis van drie gulden, dus .. . ƒ 3 : 0 :

Daar *Robol* het blijkbaar te druk had om voldoende aandacht aan zijn kinderen te besteden, zocht hij een plaatsvervangster voor *Neeltje* en vond deze in de 30-jarige *Annetje Maertens Vermaet,* geboren te Geervliet op 24 Juli 1718, dochter van *Maerten Philipse Vermaat* en *Geertruij Teunis Verhulp.*

Toen *Jan Cornelisse Robol* op 4 December 1718 in het huwelijk trad met zijn eerste vrouw, was *Annetje* dus nog maar 4 maanden oud.

Anno 1748.

ondertr: 1 Junij *Jan Robol,* Wedr van *Neeltje Bastiaense den Ruiter,* wonende te Pernis,
en
Annetje Maertens Vermaet, J:D: geboortig van Geervliet en wonende te Pernis.

Uit dit huwelijk zijn te Pernis 2 kinderen gedoopt, n.l. *Neeltje* en *Maertje,* van wie de laatste op bijna 2-jarigen leeftijd overleed.

In Mei 1755, na bijna 7 jaar met zijn tweede vrouw in den echt vereenigd te zijn geweest, is *Jan Cornelisse Robol* te Pernis overleden, haar uit zijn beide huwelijken 7 ongehuwde kinderen nalatende.

Den 20 Meij 1755. Bastiaan Roobol geeft aan 't lijk van sijn vader *Jan Roobol,* overleden onder Pernis, in de Classis van drie guldens, dus ƒ 3 : 0 :

Ook *Annetje* heeft blijkbaar haar taak te zwaar geacht en vond al spoedig een plaatsvervanger in *Jan Huibregtze Kok.* gedoopt te Pernis op 10 Juli 1718 als zoon van *Huibrecht Jansse Kock* en *Rusje Jans van 't Veld,* met wien zij 26 Maart 1756 te Pernis in ondertrouw ging, zij waren toen beiden 37 jaar oud.

In het trouwregister vond ik hieromtrent de volgende aanteekening:

ondertr. 26 Maert 1756. *Jan Huibregtze Kok,* J:M: geboortig van en wonende onder 's Gravenambagt,
en
Annetje Vermaet, Wed: van *Jan Robel.* wonende in Pernis.

Op 13 Augustus 1758 lieten zij te Pernis een dochter, genaamd *Rusje,* doopen. Kort hierop moet haar man, die bij den doop van *Rusje* nog aanwezig was, overleden zijn, zijn lijkaangifte is evenwel in het gaarderregister niet te vinden.

Daar haar taak toen nog verzwaard was, bedacht zij zich niet lang en ging nog binnen een jaar na het overlijden van haar tweeden man in ondertrouw met *Heijndrik Reijerse van Eijk,* die op 29 Juli 1731 te Poortugaal gedoopt werd als zoon van *Reijer Heindrikze van Eijk* en *Aagje Gerrits van der Waal.* Hij was dus 13 jaar jonger dan *Annetje,* die toen den leeftijd van 40 jaar bereikt had.

Hun inschrijving in het Trouwregister van Pernis luidt als volgt:

ondertr: 12 Julij 1759. *Heijndrik Reijerse van Eijk,* J:M: Geboortig van en wonende te Poortugaal,
met
Annetje Maartense Vermaet. Laest Wed: van *Jan Huibregtze Kok,* wonende onder 's Gravenambagt.

Uit dit huwelijk zijn blijkbaar geen kinderen geboren, daar ik in de doopregisters van Pernis en omgeving geen doopen van hen gevonden heb,

Hoe lang zij met elkander in den echt verbonden zijn geweest, heb ik tot mijn spijt niet kunnen nagaan, daar de lijkaangifte van *Annetje Maertens Vermaat* niet in het gaarderregister van Pernis te vinden is en daar ik in genoemd register ook die van haar man niet vond, rekende ik het niet tot de onmogelijkheden, dat zij naar elders waren verhuisd en aldaar ook overleden en er alzoo een einde aan dit kettinghuwelijk gekomen was.

Geruimen tijd later dit wonderhuwelijk nog eens onder de loupe nemende, viel het mij op dat *Heijndrik Reijerse van Eijk,* bij zijn huwelijk nog maar 27 jaren tellende, in 1731 was geboren en dat, zoo hij een hoogen leeftijd bereikt mocht hebben, er ook nog kans bestond dat hij na 1812, dus in den tijd van den Burgerlijken Stand, was overleden en mogelijk dan, na overlijden van *Annetje,* die bij hun huwelijk 13 jaar ouder was, een nieuw huwelijk had aangegaan, waardoor het huwelijk nog een schakel meer zou tellen.

Vanzelfsprekend nam ik eerst de tienjarige klappers van 1812-1842' op de overlijdensregisters van Pernis en 's Gravenambagt ter hand en had al spoedig succes, want in die van 1817 vond ik, dat aldaar overleden was een zekere *Hendrik Reierse van Eijk,* waarna ik direct het overlijdensregister van dat jaar aanvroeg. In akte nummer 1 van 1817 werd op 4 Januari 'verklaard door Reier van Eijk en Hendrik Gerritsz van Eijk dat op den 2den van dien maand binnen 's Gravenambagt was overleden, *Hendrik Reiersz. van Eik,* gehuwd en geen kinderen nalatende, in den ouderdom van 85 jaren.

Daar *Annetje* op dien datum reeds den leeftijd van 98 jaren zou bereikt hebben, bestond er dus meer kans, dat zij al eerder overleden was en hij inderdaad nog een tweede huwelijk had gesloten.

Verder zoekende vond ik in 1820 vermeld het overlijden van *Adriaantje Groeneweg,* weduwe van *Hendrik van Eijk.* Uit haar overlijdensakte bleek, dat zij op 16 April 1820 binnen 's Gravenambagt, in 't huis No. 3 Wijk B (hetzelfde huis waarin *Hendrik Reiers van Eik* was overleden) in den ouderdom van 86 jaren was overleden, als weduwe van *Hendrik van Eijk,* zonder kinderen na te laten.

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid mocht ik nu aannemen, dat *Hendrik van Eijk,* man van *Adriaantje Groeneweg,* identiek was aan zijn naamgenoot, gehuwd geweest met *Annetje Maertens Vermaat,* voor de volle 100% was dit evenwel niet te bewijzen voor en aleer ik de trouwinschrijving van *Hendrik* en *Adriaantje* gevonden had. Hiervoor heb ik alle trouw- en gaarderregisters van Pernis, Poortugaal, Rhoon, Hoogvliet en andere omliggende gemeenten over de jaren 1760 t/m 1811 afgezocht, doch kon aangifte noch huwelijk van hen vinden.

Gedachtig aan den laatsten regel van een leekedichtje van P. A. de Genestet, getiteld: „Van Heusden's Spreuke", luidende „En veel is eeuwig waar, ofschoon 't bewijs niet daar is", heb ik in arremoede maar besloten deze zaak voorlopig te laten rusten en nog niet tot publicatie over te gaan, in stilte hopende, bij mijn vele genealogische naspeuringen in de een

of andere gemeente dit huwelijk nog eens tegen te komen.

Vele maanden later, voor één mijner genealogische vrienden de trouwboeken van Barendrecht doorsnuffelende, vond ik daar o.m. de volgende inschrijving van ondertrouw en trouw:

1779

17 December zijn aangèteekend:
Hendrik van Eijk, weduwnaar van *Annetje Vermaat*, wonende Rechtelijk onder 's Gravenambacht, kerkelijk onder Pernis,
met
Ariaanfje Pieters Groeneweg, J:D:, geboren en woonende te Karnisse.
Hier getrouwt 9 Januari 1780.

De bewuste *Ariaantje* was 14 November 1734 te Barendrecht gedoopt als dochter van *Pieter Jansse Groeneweg* en *Aariaentje Ariens Rap*.

Hieruit bleek dus dat mijn vermoeden juist was en nu kon door mij met zekerheid vastgesteld worden, dat het huwelijk van mijn voorouders *Arij Eliasse Speelman* en *Maartje Jans Burger*, gesloten in 1703, voortgezet is geworden tot 1817 en dus na 114 jaren voor goed werd ontbonden.

Zeer waarschijnlijk hebben de laatste partijen de ware toedracht hiervan nooit geweten en zeker niet er over gedacht, dat in 1951, dus ruim anderhalve eeuw later, dit ketting-huwelijk in een genealogisch blad zou worden gepubliceerd.

Foutieve wapens en namen in diverse bronnen,

door R. T. **Muschart.**

(vervolg van LXVIII, 90.)

de Claer.

Volgens „De Navorscher" 1896, pag. 428, voerde de Nijmeegsche familie *de Claer* geallieerd met de familie *Roukens* als wapen: „doorsneden, A. 3 taf e l s c hellen: B. een p l 0 e g"; evenzoo voerde *Barfholomeus die Clair*, in 1555 schepen van Nijmegen, volgens „De Nederlandsche Heraut" 1890, pag. 122.

Van dit wapen deugt absoluut niets. De schellen moeten v o e t a n g e l s zijn en de ploeg e e n a n t i e k m o l e n-ij z er, bovendien is het geen doorsneden wapen, doch zijn de voetangels in een schildhoofd geplaatst. Aldus verbeterd vond ik dit wapen op de zegels in diverse bronnen van *Jacop die Claer*, in 15 10, en *Bartholomeus de* (ook *die) Claer* (ook *Clair* en *Klaer*), in 1538, 1544, 1547 en 1548, beiden schepen van Nijmegen,

van Cleve.

Een met *van Hamel* geallieerde familie *van Cleve* voerde volgens de Fragment-Genealogieën van de Gebr. van Atteveld (dossier van Hamel) in het Rijks-Archief te Utrecht als wapen: „gevierendeeld, 1 en IV e e n 1 e l i e, II en 111 effen en een gekanteeld schildhoofd".

Volgens het M.S. Wapenboek Grafs- en Wapen in de kerken te Utrecht van Engelen in het Gemeente-Archief Utrecht, deel 1, folio 135, echter kwam dit wapen voor als

kwartierwapen op het grafbord in St. Janskerk te Utrecht van de 12 Januari 1721 overleden ..... *van Hamel* met een m u u r a n k e r (z o o g e n a a m d e z u i l) i n d e k w a r t i e r e n 1 en 4; evenzoo komt het voor als kwartierwapen van de in 1681 overleden *Johanna van Hamel* in de familiepapieren van Akerlaken.

Dit laatste wapen is het juiste, want de zegels in diverse bronnen van *Andries van Cleve*, in 1549 schout van Wijk bij Duurstede, en van *Gijsbert van Cleve*, in 1599 en 1612 schepen dier stad, vertoonen als wapen: „een m u u r a n k e r (z o o g e n a a m d e z u i l).

(Wordt vervolgd.)

KORTE MEDEDELINGEN.

Borgerink.

(LXVII, 79 e.v.; LXVIII, 56, 57.)

De vragen en opmerkingen van den Heer Joseph Oppenhoff eisen enige beantwoording.

Het wapen *Borgerink* komt o.a. voor op het stucplafond van de tegenwoordige trouwzaal in het Stadhuis van Deventer: verder op een wapenkaart van Deventer geslachten in particulier bezit, van welke kaart een copie berust in het Museum van Overijsselsch Regt en Geschiedenis te Zwolle, terwijl ook Rietstap's Armorial Général het vermeldt.

De genoemde kwartierstaat, geschreven met een hand uit de 2e helft der 18de eeuw, berust onder familiepapieren van het geslacht *Putman*. Deze bevat enkel familienamen zonder enig jaartal of plaatsaanduiding; daar aldus elke controle onmogelijk is. kunnen wij over de juistheid van dezen staat geen oordeel hebben. Voor de ouders en grootouders van *Chrisfina van Karnebeek* geldt hetzelfde, alleen moet daarbij worden opgemerkt, dat twee van haar kinderen, *Adolf* en *Aleijda*, dezelfde voornamen dragen als de aan haar toegeschreven ouders.

Toen *Joan Borgerink* met zijn vier kinderen burger van Deventer werd, was hij van Goor afkomstig, waarmede allerminst gemeend is te beweren, dat hij ook in Goor zoude zijn geboren. Waar zijn kinderen geboren zijn of kunnen zijn, staat in de genealogie duidelijk te lezen.

En ten slotte nog dit. Wij zijn van mening dat het geslacht *Borgerink* van origine *een* Westfaalse familie is. Mocht de Heer Oppenhoff in staat zijn den stamboom hoger op te voeren, dan zal ons dit bijzonder aangenaam zijn.

Mr. H. Kronenberg.

Genealogieën Van **Byler vóór de tweede helft van de XVIIde eeuw,**

De Heer Wijnaendts van Resandt te Amerongen was zo vriendelijk mij mede te delen, dat blijkens het testament voor nots. W. van Galen te Utrecht d.d. 12 Juni 1646 van Mr. *Wouter van Weede* en *Elisabeth van Byler (zie* N.L. LXVII, 371), laatstgenoemde inderdaad een dochter was van *Wynand van Byler*, schepen van Wijk bij Duurstede. Mr. *Woufer van Weede* (z n. van *Cornelis*, schepen en cameraar van

Utrecht, en *Alidf van Rijnevelf).* geb. Utrecht in 1608, stud. Leiden 1629 en 1635, advocaat en schepen te Utrecht, raad ter admiraliteit van Zeeland, † Middelburg 30 Oct. 1652; tr. (onder tr. Wijk bij Duurstede en Utrecht 8 October 1643) *Elisabeth van Byler,* † Utrecht 22 November 1652, begr. ald. Jacobikerk, dr. van *Wynand van Byler.*

Voorts blijkt uit het archief van het kapittel van St. Marie te Utrecht, Inv. no. 616**, dat *Margarefha Hendriksdr. (van Bijler)* (zie N.L. LXV, 307), † Utrecht 28 Maart 1606. Haar tweede man *Bartholomeus van Weede, geb.* Utrecht October 1542 (zn. van *Wouter),* raad van Utrecht 1588, '94, † 8 Sept. 1615; tr. 1° *Anneke Cornelisdr. van Padmeer, en* 3° Utrecht 4 November 1606 *Margarefha Ram,* wed[e] van *Willem van Honfhorst.* Uit zijn eerste huwelijk sproot een zoon *Cornelis van Weede,* de vader van den hierboven genoemden Mr. *Wouter van Weede,* die met *Elisabeth van Byler* gehuwd is.

Tenslotte was Jhr. M. J. van Lennep te Naarden zo vriendelijk mij mede te delen, dat *Anna Noesfen* (vrouw van *Wijnand van Byler,* N.L. LXVII, 371), volgens een in zijn bezit zijnde hs.-genealogie, een dochter was van *Gerrit Adriaensdr. Noesf.* Zij † tussen 1 Aug. 1667 en 5 Dec. 1675, haar man *Wynand van Byler* tussen 13 Oct. 1641 en 22 Dec. 1642. Volgens voorn. hs.-genealogie zou *Maria van Byler.* gehuwd met *J(oh)an Schager* (decaan van het kapittel van St. Jan, zn. van *Jan Gerbrandsz.,* burgemr. van Wijk bij Duurstede, en *Adriana Jansdr. de Kemp), een* dochter zijn geweest uit Wynand's tweede huwelijk. Zij moet dan minderjarig zijn geweest bij hare belening op 22 Dec. 1642, maar daar dit niet uit de leenacte blijkt, meen ik achter deze mededeling van de hs.-genealogie voorlopig een vraagteken te moeten stellen.

MR. W. DE VRIES.

Sedlnitzky von Choltitz,

(LXVIII, 57) .

In het Februari-nummer van dit Maandblad is een inzending geplaatst over bovengenoemd geslacht van den heer K. F. von Frank, welke dermate verwarrend werkt, dat spoedige rectificatie wenselijk is. Immers niets heeft zulk een taai leven als een eenmaal gepubliceerde onjuiste mededeling op genealogisch gebied en waar de hier besproken persoon door het huwelijk van zijn oudste dochter met den kolonel de *Perponcher* een stamvader is van de eertijds hier te lande gevestigde familie *de Perponcher Sedlnifsky, is* rechtzetting van de mededelingen van den heer von Frank dubbel noodzakelijk.

Genoemde heer vermeldt namelijk biografische en genealogische gegevens over een (Boheems) officier *Peter Sedlnifzky von Choltitz* over het tijdvak 1592 tot 1620. in welk laatste jaar hij ten gevolge van de slag bij de Witte Berg — evenals de Winterkoning — naar Holland vluchtte en daar generaal werd en gouverneur van Grave. De heer von Frank verwart echter t w e e personen *Peter Sedlnitzky* met elkaar en maakt van hen é é n persoon. Doch de in Nederlandse dienst zijnde *Pefer Sedlnifzky,* sergeant-majoor-generaal en gouverneur van Grave, was op 13 Aug. 1 6 1 0 aan zijn bekomen wonden voor Gulik overleden, zoals uit tal van vaderlandse werken blijkt en kan dus onmogelijk aan de slag bij de Witte Berg in 1620 hebben deelgenomen. Als afdoende bron 'verwijzen wij voor zijn overlijden naar deel 3, pag. 16, van de bekende uitgave „Het Staatsche Leger" door ten Raa en de Bas.

Te onbegrijpelijker -is de mededeling van den heer von Frank, dat hij nà 1620 hier te lande generaal en gouverneur van Grave werd, waar hij zelf het Maandblad jg. 1937, 217, 262, 422 aanhaalt, waar toch duidelijk te lezen is, dat resp. in 1619 en 1614 reeds sprake is van de weduwe van *Pefer Sedlnifzky.* Een generaal van dezen naam nà hem, n.l. na 1620, heeft hier niet bestaan, evenmin een gouverneur van Grave nà dit jaar. De *Peter Sedlnifzky,* die in dienst was van de Verenigde Nederlanden, was dit reeds in 1576 en verbleef van dit jaar tot 1586 als kapitein in Friesland (meest te Harlingen), waarvoor men o.a. zie: De Vrije Fries, 1 e dl., 1839.

De heer von Frank geeft hem twee echtgenoten met Poolse namen, terwijl uit de litteratuur blijkt, dat de *Pefer Sedlnifzky,* die in Nederland diende, gehuwd was eerst met *Agnifa Spiering,* daarna met *Christina Smulling* (ten onrechte wel vermeld als Similyns). Laatstgenoemde heeft als w e d u w e *Sedlnitzky* reeds vanaf 1611 bij de Staten-Generaal gerekwesteerd om terugbetaling van de door haar man in zijn dienststijd gedane voorschotten en om pensioen (zie de resolutie der Staten van 1 Juni 161 1). Een der resoluties van de Staten hierover vindt men afgedrukt in: „Archief kerkelijke en wereldlijke Geschiedenissen van Dodt van Flensburg", dl. VII, 1848, p. 87.

De heer von Frank veronderstelt aan het slot van zijn artikel, dat de zoon van Peter Sedlnitzky ook Peter heette en in 1604 geboren is; de zoon van den generaal-majoor en commandeur van Grave Peter Sedlnitzky heette *Ferdinand* en was in 1611 al meerderjarig.

Reeds sedert enige maanden bezig zijnde aan een artikel over de echtgenoten en de vier kinderen van de *Peter Sedlnifzky,* die in 1610 overleed. leek het wenselijk al dadelijk ene terechtzetting van het artikel van den heer von Frank ter plaatsing aan te bieden.

W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

De afstamming van het geslacht Siberg.

(LXVIII, 29).

Johannes Sijbergh, die omstreeks 1700 in 's-Gravenhage woonde en de grootvader was van den gelijknamigen gouverneur-generaal van Nederl.-Indië, wordt in Nederland's Adelsboek van 1917 als oudsten bekenden stamvader van zijn geslacht vermeld. Hij huwde te 's-Gravenhage in de Hoogduitse kerk 6 Mei 1696 met *Jannetje Franke.* Bij gelegenheid van den ondertrouw 15 April daaraanvoorafgaande wordt de familienaam enigszins anders gespeld, nl. *Sijberch*[1]).

Jan Zijberch werd tot bode van den lande van Holland en West-Friesland benoemd krachtens commissie van Gecommitteerde Raden d.d. 3 Juli 1708 [2]). Hij heeft 16 Juli d.a.v. den eed van getrouwigheid en den eed van zuivering afgelegd in handen van H. Ed. Mog. Den 2den Februari 1736 was hij niet meer in leven. want toen verkreeg *Floris van den Oever* de functie van bode „in de plaatse van den overleeden *Jan Siburg*" [3]).

Jan Siburg werd begraven in de Kloosterkerk te 's-Gravenhage in den kelder onder het koor 5 November 1735, 18 gld. werd betaald voor de huur van het graf, kerkerecht en „twee

[1]) Alle genealogische gegevens zijn — voor zover niet anders aangegeven — ontleend aan de doop-, trouw- en begraafboeken in het Gemeentearchief te 's-Gravenhage.

[2]) Algemeen Rijksarchief, Commissieboeken in het archief van de Staten van Holland, invent. no. 1793, fol. 134 verso—135.

[3]) Als voren, nr. 1796, fol. 258.

poos luyen"[4]). De impost op het begraven werd in twee verschillende registers geboekt. Het ene register bevat den naam *Jan Syborgh* op 9 November 1735 in de 3de klasse *f* 6.— betaald [5]). Het andere register stemt in datum hiermede overeen, maar het spelt den naam *Jan Sieburgh* en geeft als bedrag 6 gld. 7 stuiver [6]).

Jannefgen Francken werd te Scheveningen in de Geref. Kerk gedoopt 9 Augustus 1676, als dochter van *Pieter Francken* en *Cornelia Arenfs. Zij* werd begraven in de Kloosterkerk te 's-Gravenhage in den kelder onder het koor 25 Mei 1729 [7]).

Uit dit huwelijk werden geboren:

1. *Pieter,* ged. 's-Gravenhage (Grote Kerk) 13 April 1697.
2. *Pieter,* ged. 's-Gravenhage (Kloosterkerk) 1 Augustus 1698.
3. *Hendrik,* ged. 's-Gravenhage (Grote Kerk) 19 December 1700.

Bij de doopinschrijving worden de namen van beide ouders vermeld. Die van den vader wordt opgegeven respectievelijk als *Jan Syburg, Johannes Sybreg(!)* en *Jan Siburg.*

Ons geacht medelid, Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg, stelt in het Januari-nummer van dit Maandblad de vraag, of de stamvader van de Siberg's wellicht uit de familie *Sieburgh* stamt; of hij identiek zou zijn met *Joannes van Siburch,* gedoopt te 's-Gravenhage in de R.K. Statie aan de Oude Molstraat 24 Juni 1672 als zoon van *Hendrik van Siburch* — ook *van Sijburgh* — uit diens tweede huwelijk, Ik kan dit niet strikt bewijzen, maar acht het in hoge mate waarschijnlijk.

De bode *Jan Zijberch* komt ook voor als *Siburg, Sieburgh en Syborgh.* Duidelijk is hiermede aangetoond, dat *Sijbergh (Siberg)* en *Siburg (Sieburgh)* niet twee verschillende namen zijn, maar varianten van denzelfden naam. Verder heeft *Johannes Sijbergh* tot tweemaal toe een zoon *Pieter* genoemd naar den grootvader van moederszijde. Zeer aannemelijk lijkt het mij, dat hij zijn jongsten zoon genoemd heeft naar den grootvader van vaderskant; dat deze laatste dus ook *Hendrik* heeft geheten. Daarbij is het een treffende bijzonderheid, dat *Hendrik van Sijburgh juist* enkele weken vóór de doopplechtigheid is overleden. Zijn naam werd 24 November 1700 ingeschreven in de impostregisters op het begraven van zijn woonplaats 's-Gravenhage, in de classe pro Deo [8]). Eén van deze registers geeft den naam als *Henrick van Sijbergh,* terwijl de jonge Hendrik — gelijk wij zagen — als een *Siburg* werd gedoopt.

Hendrick van Syburgh staat in de genealogie Sieburgh in Nederl. Patriciaat jrg. 1920 onder Vbis. De daar gepubliceerde gegevens zijn, naar mij bij onderzoek gebleken is, wel juist, maar vatbaar voor enige aanvulling. Met *Hendrik van Syburgh* zijn wij zo gelukkig, dat hij niet alleen in de doop-, trouw- en begraafboeken van 's-Gravenhage voorkomt, maar ook in een groot aantal van notariële acten. Inderdaad was zijn vader *Jan Barenfsz. van Syburch,* kalesmaker van Z.H. den Prins van Oranje. *Hendrik* was diens jongste zoon [9]). In

[4]) Gemeentearchief van 's-Gravenhage, Doop-, trouw- en begraafboeken, invent. no. 225, fol. 24.

[5]) Gemeentearchief van 's-Gravenhage, Impostregisters op het trouwen en begraven, nr. 4, fol. 2.

[6]) Als voren, nr. 7, fol. 85.

[7]) Gemeentearchief van 's-Gravenhage, Doop-, trouw- en begraafboeken, invent. no. 224, fol. 18—18 verso.

[8]) Gemeentearchief van 's-Gravenhage, Impostregisters op het trouwen en begraven, nr. 1, fol. 38 verso en nr. 6, fol. 22.

[9]) Dit blijkt met name uit een acte van 7 Mei 1648. Gemeentearchief van 's-Gravenhage, Notariële archieven invent. no. 192, fol. 245 vlg (nots. S. Keun).

een acte van 26 Januari *1655* heet hij 27 jaar oud [10]). Denkelijk is hij dus in 1627 geboren, maar noch in 's-Gravenhage noch in Zwolle bleek zijn doop te achterhalen [11]). Terwijl *Hendrik* aanvankelijk als karosmaker voorkomt samen met zijn ouderen broeder *Barenf* (*19* Februari 1657), is hij later „mr. witwercker ende houtcramer, mitsgaders borger ende schutter" (1665), „mr. witwercker, borger ende inwoonder" van 's-Gravenhage (1667) „meester witwerckér, koymaecker ende burger, woonende op het Spuy" (1669) [12]). De witwerkers waren bankwerkers, die deel uitmaakten van het timmermansgilde.

Hendrik van Syburgh huwde le: te Loosduinen in de Geref. Kerk 28 October 1657 *Maria Leendertsdr. van Aecken.* Bruid en bruidegom waren woonachtig in 's-Gravenhage. *Maria van Aecken* moet reeds overleden zijn vóór 11 Maart 1665. Op genoemden datum compareerde *Hendrik van Syburgh* samen met zijn schoonmoeder voor notaris J. de Putter te 's-Gravenhage om de belangen van zijn beide dochtertjes te regelen: *Aelfge en Maria,* ongeveer vier en twee jaar oud [13]). Zijn overleden vrouw — zo vernemen wij — was „een swack mensch" geweest „meestentijd sieck ende cranck". Haar vader was *Leendert Willemsz. van Aecken.* Haar moeder *Jannetje Jacobs* was hertrouwd met *Dirck Adamsz. van Spijck,* nl. te Loosduinen in de Geref. Kerk op 18 November 1657, maar nu ten tweeden male weduwe.

Zelf stond *Hendrik van Syburgh* op het punt een nieuw huwelijk aan te gaan. Hij ging 15 Maart 1665 in ondertrouw met *Aleffa Collenbee,* ook zij woonachtig in Den Haag. De 6de April d.a.v. werd het huwelijk voltrokken in de R.K. Statie van de Oude Molstraat. *Aleidis Colurnbi, zo* wordt de naam van de bruid bij deze gelegenheid verlatiniseerd. *Hendrick van Syburgh en Aelfge Colombe* maakten 23 September 1667 hun testament voor notaris de Putter te 's-Gravenhage [14]) Voor het geval de testateur zou komen te overlijden benoemde hij zijn broeder *Barenf van Zijburch* tot voogd over de beide dochtertjes uit zijn eerste huwelijk, *Aelfgen* en *Maria.* Nadere gegevens over de afkomst van *Aelfge Colombe* ben ik niet te weten' gekomen. Zij is de moeder van enige dochters, in Nederl. Patriciaat genoemd, en van den bovengenoemden *Joannes van Syburch,* die 24 Juli 1672 is gedoopt en die — zoals wij zagen — naar alle waarschijnlijkheid identiek is met den stamvader van de Siberg's.

De familie Siberg heeft maatschappelijk een merkwaardig snelle opkomst doorgemaakt. De grootvader van *Joannes Siberg* (1740— 1817) was bode in dienst van de Staten van Holland en West-Friesland; de vader wordt in Nederland's Adelsboek vermeld als lijfknecht van burgemeester Schepers. *Joannes Siberg* zelf trok naar Oost-Indië en maakte daar de mooist denkbare carrière: hij klom op tot het hoge ambt van gouverneur-generaal. Geenszins scrupuleus in de middelen, waarvan hij zich bediende, heeft hij bovendien een groot fortuin bijeengebracht [15]). Als ik het goed zie, is de betovergrootvader van *Joannes Siberg* karosmaker geweest en heeft

[10]) Als voren, invent. no. 216, fol. 27 (nots. J. van de Vijver).

[11]) Dit laatste was de Gemeentearchivaris van Zwolle zo vriendelijk mij te berichten.

[12]) Gemeentearchief van 's-Gravenhage, Notariële archieven, invent. no. 438, fol. 58 (nots. G. Valette); no. 325, fol. 225 (nots. J. de Putter); no. 326, fol. 253 (nots. J. de Putter); no. 581, fol. 256 (nots. P. van Roon).

[13]) Als voren, invent. no. 325, fol. 225 vlg.

[14]) Als voren, invent. no. 326, fol. 253 vlg.

[15]) Men zie voor nadere bijzonderheden over den gouverneur-generaal J. Siberg o.m. het artikel van Dr. F. W. Stapel in Nieuw Nederlandsch Biographisch Woordenboek, deel VII (1927), kolom 1146—1147.

de overgrootvader in zijn jonge jaren het zelfde beroep gehad. Wij mogen aannemen, dat de gouverneur-generaal, als hij in een rijtuig door Batavia reed, zich niet meer bewust was van het bedrijf, dat eens — in een lang vervlogen eeuw — door zijn voorvaderen was uitgeoefend.

J. Fox.

De Heren van Goye.

„*Ghiselbertus c o* m e s de Utengoye, m i1 e s".

(LXVIII, 18.)

Ondanks het feit, dat in de pauselijke oorkonde van 1354 gesproken wordt van „*Ghiselbertus c o* m e s *de Utengoye,* mi1es", voeren de heren van Goye, nòch de van spilzijde uit hen gesproten heren *van Vianen en van den Goye,* nà 1232 nimmer meer den graventitel. De zaak, die de Heer Fox ter sprake bracht, ligt o.i. anders dan hij zich voorstelde.

Dat het misbruiken van de titels „c om e s" en ook „mi1es" van den verzoeker is uitgegaan, lijkt ons hoogst onwaarschijnlijk. Een dergelijke brute usurpatie van titels zou zijn belang in deze stellig niet gediend hebben, maar wel zeer ernstig geschaad kunnen hebben. Wat er bij deze pauselijke oorkonde vol vergissingen o.i. aan de hand geweest zal zijn, stellen wij ons aldus voor:

Allereerst was *Ghisebracht* niet getrouwd met een Maria: voorzover ons bekend komt de naam Maria a 11 e e n in diè oorkonde voor en onafhankelijk daarvan, nergens anders. Ongetwijfeld was hij getrouwd met vrou *Beatrix van Egmont,* de dochter van heer *Jan* heer *van Egmonf* en van *Guyotte van IJsselsteyn.* Uit vele stukken kan zulks blijken. Vrou *Beatrix,* vrou *van Vyanen,* dochter van den heer *van Egmonde,* werd door den graaf van Holland beleend met „goet ende lant tot Opbueren tusschen de poorte van Isselstein ende den Isseldam in allen manieren als het *Gyote* vrou *van Isselsteine* te houden plach" (R.A.U. Inv. H.S. no. 343 II, f°. 91). Zie voorts ook N.L. XLV, kol. 300, en verder nog: H.S. Univ. bibl. Utrecht, no. 1253 II, p. 284, alwaar gesproken wordt over de afbraak van het oude slot te Vianen en de stichting van het nieuwe slot B a t e s t e y n, genoemd naar zijn vrouw *Beafrix van Egmont,* door *Gisebrechf* heer *van Vianen ende van den Goye.* Tenslotte mogen wij volstaan met de vermelding, dat in 1385 de weert beneden Vyanen in de Lek bij den Nyedam door hertog Aelbrecht in leen gegeven wordt aan den rechten leenvolger, dien *Beatrix van Egmont* achter zou laten bij heer *Gijsbrechf* heer *van Vyanen ende van den Goye,* h a r e n m a n (R.A.U. Inv. H.S. no. 332 II, f°. 90).

In 1354 was *Ghisebrecht Uten Goye* nog géén ridder: hij was dit ook nog niet den 31sten Januari 1357 (R.A.U. Arch. Biss., charter no. 455), ja zelfs nog niet des Dinxdaghes na sinte Bonifaes dach (= 6 Juni) 1363 (Univ. bibl. Utrecht, H.S. no. 1253 I, f°. 523), in beide gevallen wordt hij aldaar „k n a p e" genoemd. *Ghisebrecht Uten Goye* was echter wel „b o r c h g r a v e v a n U t r e c h t" en tevens „d o m i n u s d e V i a n e n" en hierin schuilt o.i. de bron van de voornaamste fout in de oorkonde van paus Innocentius VI uit 1354. Zijn stellig in het Latijn gestelde verzoek aan den paus, zal, naar gewoonte, tweemaal zijn naam bevat hebben, nl. 1° in de intitulatie, waar hij zich genoemd zal hebben: „. . . . *Ghiselberfus* d o m i n u s *de Vyanen et de* **Goye** . . .", en 2° in het eschatocol, waar hij zich overeenkomstig het randschrift van zijn aanhangende zegel, genoemd zal hebben: „. . . . *Ghiselbertus Uten Goye, v i c e - c o m e s* Traiectensis . . .". De pauselijke kanselarij, die het antwoord opstelde

en natuurlijk onbekend was met de juiste toestanden daar in het verre Noorden, zal nu dat „dominus" en „vice-comes" abusievelijk geïnterpreteerd hebben als: „Dominus *Ghiselbertus* (d.i. de ridder Ghiselbertus) *Uten Goye,* vice-comes, Traiectensis" en hierdoor gekomen zijn tot de foutieve redactie: „*Ghiselbertus* comes *de Utengoye,* miles, T r a i e c t e n s i s d i o e c e s i s (d.w.z. uit het Bisdom Utrecht).

De oorkonde van den paus bevatte dus niet minder dan drie slordigheids-fouten, wat verwonderen kan, maar niettemin herhaaldelijk kan worden vastgesteld in de stukken, die in dien tijd van de pauselijke kanselarij uitgingen naar onze streken.

Wat eindelijk den hang van Ghiselbrecht naar pauselijke gunstbewijzen betreft, moge er op gewezen worden, dat hij die verzoeken in 1382 richtte tot paus Clemens VII te Avignon, den tegenstander van paus Urbanus VI, hetgeen er op wijst, dat Ghiselbrecht in die tijden in troebel water poogde te vissen. Het effect hiervan was o.a., dat zijn broeder heer *Reynout van Vyanen,* deken van St. Jan te Utrecht, zich in 1380 bisschop van Utrecht noemde, zoals Booth in zijn handschrift zegt: „hebbende de provisie van paus Clemens VII". Heer *Reynout* werd inderdaad door den paus, te Avignon, tot bisschop benoemd, maar kon geen bezit nemen van zijn zetel, doordat hij moest wijken voor Floris van Wevelinckhoven, die door paus Urbanus VI te Rome tot bisschop van Utrecht was benoemd. (Zie hiervoor N.L. LXVI, kol. 404.)

Onder de vele brieven, die wij naar aanleiding van ons artikel over de Heren van Goye ontvingen, gewerd ons ook een schrijven van ons medelid Ir. T. W. Siertsema, waarin ons op een paar onjuistheden in het betrokken artikel werd gewezen, die wij gaarne willen herstellen: 1° N.L. LXVII kol. 225, sub VII AAter (ten rechte: VII AAbis). Ter plaatse gaven wij *Otta van Putfen* tot vader: H e e r *H e r m a n van Putten.* De Heer Siertsema wijst er op, dat haar vader niet Heer *Herman* heette, maar *P e l g r i m van Putten* (Zie: Reg. leenaktenboeken Gelre, etc., p. 113) en dat zij in 1402 huysfrou genoemd wordt van Arnt van Alpen heeren Johanssoon. Deze opmerking is juist en de fout is bij ons ontstaan, omdat de acte, waaraan wij ons gegeven ontleenden dien naam aldus foutief vermeldde en bovendien bij nader inzien in een verkeerd leenboek was ingeschreven, nl. in dat der Nederstichtse lenen en daarom was doorgehaald. In het leenboek der Overstichtse lenen werd zij daarop overgenomen en hier luidde de naam nu ook ten rechte: (Otta van Putten) „*Pelegryms* dochter *van Puften Willems* wijf *van Langeraeck*". *Otta van Puffen* was dus inderdaad een dochter van *Pelgrim van Putfen* en, als weduwe van *Arnt van Alpen,* ca. 1424 hertrouwd met *Willam van Langeraeck,* weduwnaar van een dochter uit den huize *van Haeften.*

2° N.L. LXVII, kol. 222. In navolging van de literatuur gaven wij aldaar aan *Margrite van Langeraeck* tot moeder: *Gertrud van Doernic* en betwijfelden deswege of zij op diè plaats in de genealogie wel thuis hoorde. De Heer Siertsema wijst er ons nu ook op, dat in de voormelde leenaktenboeken, onder Angeren, p. 183, voorkomt: „Derick van Bilant tugtigt sijn v r o u m o d e r *Gertrud van Doirninck ende van Bilant,* enz. a° 1399" en voorts: „Eadem (nl. *Gerfrud van Doirninck),* w e d u w e *Johans van Bilant* . . . a° 1403. In werkelijkheid was Gertrud d u s niet de schoonmoeder van Derick van Bilant, m a a r z i j n „m o e d e r" (Vrou moeder). *Margrite van Langeraeck* was dus onder VI AAter

door ons genealogisch wel juist geplaatst, maar haar werd ten onrechte *Gertrud van Doernic* tot moeder gegeven, deze was haar schoonmoeder.

Wij danken den Heer Siertsema voor zijn rechtzettingen en houden ons voor mogelijke andere rectificaties aanbevolen.

N.L. LXVIII, k. 7, regel 9 van beneden en k. 8, regel 4 van boven, bevatten een verschrijving. „Wijk bij Duurstede" aldaar moet gelezen worden als „Houten".

DR. P. G. F. VERMAST.

BOEKBESPREKING,

Het Huis Bergh, door Mr. A. P. van Schilfgaarde. Maastricht. N.V. Leiter-Nypels 1950.

De N.V. Leiter-Nypels te Maastricht deed het vorig jaar verschijnen Het Huis Bergh, door Mr. A. P. van Schilfgaarde. Een tweetal hoofdstukken zijn geschreven door J. H. A. van Heek J. Hzn. Het werk werd uitgegeven met steun van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen en van de Stichting tot instandhouding van de goederen en rechten van het Huis Bergh, het fraaie monument der familie Van Heek,

Getuige het voorwoord, heeft schrijver een tweeledig doel nagestreefd: het schrijven van een geschiedenis van het Land van Bergh, en wel in den vorm van een verhaal, waarin mede de heren van Bergh zijn betrokken. Er werd dus meer geboden dan de kernachtige titel van het boek „Het Huis Bergh" scheen te beloven.

In vier afdelingen, elk onderverdeeld in hoofdstukken, lazen wij van (1) het Land van Bergh, te voorschijn gekomen uit den ijstijd, (11) de stad, sedert verlening van stadsrechten 1379, (III) het middeleeuwse kasteel Berga met de jongere kastelen, en tenslotte (IV) Constantinus, die den naam van zijn kasteel Berga aannam, diens nageslacht en rechtsopvolgers. De tekst is verlevendigd met kaarten, plattegronden, portretten en zegels; er zijn bijlagen, een lijst van afbeeldingen, een lijst van kaarten, en een index.

Van Heek opende de Eerste Afdeling met een hoofdstuk over ontstaan en vroegste bewoning van het Bergse Land, waarbij onze aandacht in het bijzonder viel op de aardrijkskundigen samenhang met Gelderland, gekenmerkt door de „Gelderse poort" in den Bergens-Eltensen heuvelrug. De door dezen schrijver ten tonele gevoerde Homo sapiens zou de geologische stellingen gaarne wat meer gedocumenteerd willen zien, en moet huiveren bij het woord „vertransporteerd" op bladzijde 21. Van dezelfde hand ontmoetten wij in hoofdstuk 8 een goede afgeronde sociaal-economische studie van het Bergherbos (volgens de Inhoud: „De Berghsche bosschen") . Van Heek beschreef hier de ontwikkeling van oerbos, via de bosmark tot den hedendaagsen bosbouw, den gestadigen bevolkingsaanwas, welke leidde tot roofbouw en verval van den houtopstand. Sedert den aankoop in 1912 door den heer van Heek heeft men zich toegelegd op aanplant van bodemverplegende loofhoutsoorten, en herstel van de natuurlijke vegetatie. Dat hierdoor mede de dierenwereld opbloeide, kan de jager, maar vooral ook de vogelvriend bespeuren. De toerist kent het Bergherbos onder den naam van het Montferland.

In deze hoofdstukken treft het, hoezeer de schrijver zijn liefde aan dit natuurreservaat verpand heeft. Men dient in Nederland de familie Van Heek dankbaar te zijn voor de redding van deze prachtige bosstreek, metende thans een vijftienhonderd hectaren.

In de overige hoofdstukken van deze Afdeling voerde Van Schilfgaarde de pen voor plaatsbeschrijvingen van het Land van Bergh, Montferland, de Padevoort, het Bergse klooster en de molens, waar tussendoor fragmentarische mededelingen over het bestuur, het archief, het beheer der rentmeesters, de wipgalg en de criminele justitie: een smakelijk mengelwerk. Wij tekenden aan, dat Bergh een eigen ridderschap kende, geërfd op havezathen en gerechtigd tot de jacht in de gehele graafschap: een figuur als in de naburige Liemers van Kleefland, De Padevoort willen wij niet voorbijgaan zonder te herinneren aan de stamreeksen van de gelijknamige geslachten, door Mr. W. de Vries in dit Maandblad a° 1939. Dit deel van het boek bracht ons in aanraking met de familie Hoevel, die vele generaties het graafschap Bergh in voorname betrekkingen gediend heeft, en van wie men zegt, dat de erfdochters de grote fortuinen hebben aangebracht bij de Van der Renne's en de Van Nispen's.

De grensregeling van 1816 met Pruissen scheidde een deel van Bergh van ons koninkrijk af; met dit voorbeeld voor ogen kan men de naburige jongste grenscorrecties niet klakkeloos als annexatie van v r e e m d grondgebied aanmerken.

De Tweede Afdeling van het boek biedt een rondgang door 's-Heerenberg, verduidelijkt met een kaart. In het voorbijgaan toonde de schrijver ons de wapensteen in de voormalige woning van het geslacht Van Groenen, welks genealogie men vindt in schrijvers „Het Archief van het Huis Bergh", deel 1, a° 1932. Nadat Willem van den Bergh in 1379 stadsrechten verleend had, werd het stadsbestuur van het overig land van Bergh afgescheiden.

's-Heerenberg heeft talrijke gilden geherbergd: men beschikte over een Berghse studiebeurs te Keulen. In 1485 werd al melding gemaakt van een stadhuis aan de Markt: het tegenwoordige dagtekent van de eerste helft der zestiende eeuw. De klok in de torenspits werd gegoten door Segewin Hatyseren uit Zutphen 1526. In 1399 verhief de bisschop van Utrecht de kapel van het kasteel tot parochiekerk; de bekende Kamper klokkengieter Geert van Wou goot er in 1496 drie klokken voor. Men telde in 1571 in de kerk zeven prebenden en vier vicarieën. De kerk werd hervormd, hetgeen echter in 1638 geen bezwaar opleverde tegen de bijzetting in het familiegraf, naar den roomsen ritus, van graaf Hendrik van den Bergh. Van de verdere oude gebouwen noemen wij het gasthuis en het muntgebouw, ook is er binnen de stad nog een kasteeltje uit het jaar 1555, in 1628 gekomen aan Van Boetselaer van Toutenburg en sedertdien de Boetselaersborg geheten.

De gehele Derde Afdeling handelt over het kasteel Bergh. De plaats van het middeleeuwse kasteel Berga, dat voor het geslacht van heer Constantius naamgevend geweest is, bleef onbekend. Daarna verrees een kasteel, geheel uit tufsteen van den Eiffel opgetrokken: een bewijs voor den welstand van den bouwer. Het kasteel brandde in 1735 af, maar de graaf ging tot herbouw over. Hier vond na 1797, toen de universiteit van Leuven opgeheven werd, het seminarie onderdak, tot aan de verhuizing naar Warmond in 1842, maar het gebouw bleef in de neer, nu als huurkazerne. Eerst in 1912 herstelde de nieuwe eigenaar, Van Heek, Bergh als herenhuis, en later, na den brand van 1939, volbracht dezelfde zijn telegrafisch geuit voornemen: „zal trachten kasteel te herstellen".

Deze Afdeling is zeer zeker ook kunsthistorisch van betekenis.

Van de laatste Afdeling: de heren en graven van den

Bergh, vormt een dertigtal levensberichten de hoofdschotel. Er zijn bekende figuren onder uit de Nederlandse geschiedenis. De eerste hoofdstukken van dit deel heeft Van Schilfgaarde aan onderwerpen van meer algemenen aard gewijd. De schrijver verwees voor de afstamming van de oudste heren naar de mediavistische publicatie van J. de Groot in de „Nederlandsche Leeuw" 1936. Aangenomen wordt, dat het Berghse bezit afkomstig was uit de nalatenschap van het Saksische gravenhuis van Balderic en Adela, en, hetzij middels een afsplitsing uit het graafschap Zutphen, hetzij rechtstreeks vererfd is op het eerste stamhuis der heren van Bergh. Deze hebben zich persoonlijk bewogen in den kring der dynasten, maar het schijnt de vraag, of deze stand gepaard ging met souverein gezag in het Land van Bergh. Van Schilfgaarde neigt tot een bevestigend antwoord, wij scharen ons voorshands aan de andere zijde. Het tot dusverre beslissend bewijsmateriaal duidt er, ons inziens, op, dat Bergh vanouds geïncorporeerd is geweest bij het graafschap — kwartier — van Zutphen: vooral de leenbrieven van de hoge rechtsmacht en van het muntrecht kunnen wij moeilijk verenigen met een erkenning of toedeling van enig souverein gezag. Voorts hebben de heren van Bergh, qualitate qua, de positie ingenomen van Gelders banerheer. Toen de keizer heer Oswald van Bergh en zijn geslacht in den rijksgravenstand verhief (1486) deelde het Land van Bergh niet in de verheffing van zijn heer, anders dan Egmond, Buren en Leerdam: de sindsdien gebruikelijke benaming van „graafschap" Bergh steunt niet op enigen rechtstitel. Ten onrechte kent de Almanach de Gotha aan den vorst van Hohenzollern den titel toe van „comte de Berg"; den vorst competeert zelfs niet eens de titel van „heer van Bergh", daar toch de Hoge Raad der Nederianden bij arrest van 9 Mei 1895 vaststelde, dat in 1803 de toenmalige vorst van Hohenzollern uit handen van de Bataafse Republiek een schadeloosstelling had aangenomen voor het verlies van de afgeschafte heerlijke rechten en daardoor verwerkt had zijn recht op herstel in de heerlijkheid bij de restauratie van 1814/'15: de keerzijde van wat men thans noemt collaboratie.

Dat de bannerheren van Bergh wel eens uit den staatkundigen band gesprongen zijn, was niet meer dan een normaal verschijnsel, gevolg van wisselende machtsverhoudingen. Zo liet de graaf van Bergh zich in 1653 opnemen in de Wetterause gravenbank, in weerwil van het protest van den Geldersen Landdang. Laatstelijk nog bij den vrede van Munster had men Bergh zelfs stilzwijgend tot Gelderland gerekend als behorend in het kwartier van Zutphen!

Het boeiend verhaal over de geschiedenis van Bergh verdient alle lof: de bibliografie van Gelderland kan een waardevolle aanwinst boeken. Van Schilfgaarde heeft zich al eerder onderscheiden als de deskundige archivaris van het Huis Bergh: in negen delen beschreef hij den inventaris van het huisarchief. Het moet den schrijver tot voldoening gestrekt hebben dit stuk levenswerk te bekronen met een geschiedschrijving. De indeling van het thans besproken boek vertoont — is het te verwonderen? — de sporen van een archivalistische beschouwing van het huisarchief. Hierin ligt de verklaring voor de omstandigheid, dat de schrijver, die aankondigde een geschiedenis te schrijven van het Land Berghingroterverband, bij de uitvoering deze opzet niet strikt-logisch heeft gevolgd, immers het Land van Bergh nevengeschikt instede van centraal gesteld heeft. Zo kwam het ook, dat enkele primaire rechtshistorische onderwerpen — zoals de staatsinrichting — in de verstrooiïng

geraakten. Aan de leesbaarheid van het boek voor het grote publiek werd, intussen, daarmede allerminst afbreuk gedaan. „Het Huis Bergh" bevelen wij van ganser harte aan.

J. C. MARIS.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

van Aytta. Kan een der lezers mij ook mededelen, of *Bucho (van) Aytta,* aarts-diaken van Ieperen, genoemd in Bern. de Jonghe, „Gendsche geschiedenissen", 1, bladz. 290 (Gent, 1781), een neef was van den groten Nederlandsen rechtsgeleerde en staatsman *Wiggele* (of *Wigle) van Aytta van Zwichem. (= Viglius Svichemus ab Aytta)?*

Het is mij bekend uit briefwisseling uit dien tijd, dat Viglius in de Zuidelijke Nederlanden een neef had, die een geestelijk ambt bekleedde of er voor studeerde.

Assen. DR. H. P. SCHAAP.

Banning. De ouders gevraagd van *Joannes Banning* en *Gerritje Remmen,* die 2 Juni 1715 te Zeddam (Groot Azewijn) huwden,

Groenlo. F. J. H. WEYN BANNINGH.

Brederode-de Smeth. In het schoutambt van Colmschate zijn 22 Dec. 1710 (o.tr. 2 Dec.) gehuwd de Hoog Welgebooren Heer *Jan Carel Adolph de Brederode,* heer van Bolsweert, met de Hoog welgeb. juffer *Angelina Sibilla Josephina de Smeth,* Erfdogter tot Rande. Wie weet iets over dit echtpaar?

Rande was een aanzienlijk buitengoed in het schoutambt en moet vooral niet verward met de er dichtbij gelegen havezathe Rande, ter onderscheiding waarvan het dan ook wel Smeth's Rande genoemd werd. Men zou mogelijk hieruit kunnen afleiden dat dit buitengoed door de familie *de Smeth* werd gesticht. Wat zijn dat voor de Smeths?

Diepenveen. MR. H. KRONENBERG.

Camphuys(en). I. *Evert Wesselsz. Camphuysen,* geb. Deventer? ± 1560, getuige 1618 te Goudriaan, tr.?

II. *Wessel Evertsz. Camphuys,* geb. omstr. 1590, schoolmeester te Goudriaan, (verm. 1614— 1623) secretaris ald., ...??..., 1629 schoolmr. te Zevenhuizen, tr. Goudriaan 22 Oct. 1617 geboden te Schoonhoven en Schoonrewoert) *Neeltje Govertsdr. (van Heel??, van den Borre??).*

Uit dit huwelijk:

1. *Govert Wesselsz. Camphuys,* ged. Goudriaan 21 Oct. 1618.
2. *Susanna Wesselsdr. Camphuys,* ged. Goudriaan 26 Dec. 1621.
3. ? *Ester Camphuys,* ged. Zevenhuizen 4 Juni 1629.
4. *Maria Camphuys,* ged. Zevenhuizen 1 Jan. 1631.
5. *Everr Camphuys,* ged. Zevenhuizen 11 Dec. 1633.
6. *Debora Camphuys,* ged. Zevenhuizen 9 April 1635.

Gevraagd wordt waar in de Alblasserwaard 1623-1629 *Wessel Evertsz. Camphuys* woonde.

Blijkens doopgetuigen waren zij verwant (hoe?) aan den vermaarden predikant *Antipas van den Borre* (tr. *Jannetje Sybrantsdr.),* in 1622 predikant te Gouda, † ald. 1634. Door hem zal *Wessel Camphuys* zijn baan in Zevenhuizen gekregen hebben. De drs. van Ds. Antipas heten ook Susanna, Ester, enz. Hij kwam uit Schoonhoven, was zoon van Ds. *Levinus van den Borre,* predikant ald., † ald. 1610.

In aanmerking komen dus: Schoonrewoerd, Schoonhoven,

en mogelijk Gorinchem. *Wessel Camphuys* kan 1623— 1629 schoolmr. geweest zijn in een plaatsje in de Alblasserwaard.

Gouda. G. C. HELBERS.

de Lange-van **Walenburch.** (LXVII, 317, 358; LXVIII, 26—28). In de veilingcatalogus van de bibliotheek van Jhr. Coenen van 's-Gravesloot (Nov. 1918, makelaar de Vries, Singel 146, Amsterdam) komt voor onder no. 1138:

„de Lange-Mr. P. van der Schelling. Genealogie van het oude Hollands Magistraats Geslagt de Lange met alle deszelfs Huwelijks Alliancien, Bedieningen, Waardigheden, Geboorte-, Trouw- en Sterfdagen, Wapenen en wat er meer vereist werd. — Manuscrit de 182 pages avec 26 pages d'armoiries. véiin, in-fol. Manuscrit bien conservé. Ajoutées quelques annotations en manuscrit et communications de décès, ayant rapport à cette famille".

Verblijfplaats van dit stuk mij niet bekend.

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

Lansinck, Gevraagd gegevens en ouders van:

1°. *Joachim Lansinck* (wapenboek Leidse studenten 1649), tr. *Emerenfia (= Arminia) van Bercken,* wier dr. *Anna,* ged. Zutphen *3* Febr. 1661, huwde *Jacob Haesebroek,* burgemeester van Doesburg.

2°. *Wolter Lansinck,* burgemeester van Lochem, tr. *Alida Vedderman,* wier dr. *Johanna,* geb. 1652, † *20* Oct. *1725,* huwde Ruurlo 22 Juli 1675 *Barfhold Schomaker,* eveneens burgemeester van Lochem.

's-Gravenhage. JHR. MR. H. 0. FEITH.

Molendijk-van Baarle, (LXV, 142). *Hendrik Molendijk,* tr. Delft 1 Juni 1783 *Adriana van Baarle,* ged. Overschie 31 Mei 1761, overl. Delft 9 April 1830 aan de Koornmarkt, wonende in de Kerkstraat, oud ruim 60 jaren, dr. van *Willem,* smit, en *Lijsje de Vos (Vosse, Vorssen),* ged. Leidschendam 21 Jan. 1720, waarsch. begr. Schiedam 14 Oct. 1795, die 4 Mei 1748 te Schiedam in ondertr. gingen. *Adriana van Baarle* hertr. ..?.. *Willem Janssen.*

Vlaardingen. M. C. SIGAL.

d'Orjo. Gegevens gevraagd over de ouders en grootouders van *Jean Louis d'Orjo,* geb. Vyle (Tharoul), België, 3 Oct. 1690, als zn. van *Théodore Louis d'Orjo* en *Marie Anne de Felinne.*

Is aansluiting bij genealogie *d'Orjo de Marchoueleffe* mogelijk?

Waalwijk. J. J. VUGS.

Skurray. (LXVIII, 29). Onder mijn berusting bevinden zich enige oude documenten, betreffende de families *Melvil, Otter, Tyrwhitt, Huddarf, Gibbs, Farranf:* daaronder een boekje in handschrift: „Book of Pedigries", waarin op pag. 8 (Rubriek Melvil) „N.B. This information is mostly derived „from manuscript annotations out of an old Scotch Bible, „printed in 1722 given by the Rev. D. Longueville to his „son-in-law Francis Melvil on 2 Nov. 1767". Op blz. 2 van dit handschrift:

„*Robert Melvil* (enz.) was married on 2 Nov. 1801 at „Mortlake-Church in Surrey bij the Rev. Mossop, curate of „that parish, to *Elisabeth Skurray* (born 18 Dec. 1779, died „27 Juni 1850 at Henfield Lodge in Sussex, burried in „Woodmancote Churchyard on 5 July, the funeral service „ being read by the Rev. Charles Dunlop, Rector of Henfield, „daughter of *William Skurray* and *Mary Hasson of Wake-„field".* Ook de kinderen uit dit huwelijk worden vermeld. Relaties: *Sillem, Willink, Lynden, Bruere Offer,* blz. 4—8.

Deze familie-aantekeningen werden door mijne tante Vrouwe C. J. Melvil Bsse v. Lynden geb. Jonkvr. v. Weede, na overlijden van onzen oom Mr. R. Melvil Bn. v. Lynden, geschonken aan mijne echtgenote, kleindochter en petekind van *Cafherine Melvil* (1805—1882), dr. van *Elisabeth Skurray,* die 1842 *F. A. A. K.* Baron *van Lynden* te Amsterdam, Bagijnenhof, huwde. Zij geven slechts ten dele antwoord op de gestelde vraag, doch kunnen wellicht nieuwe sporen doen vinden.

Driebergen. M. VAN NOTTEN.

Spoelstra-Schaap. Te Leeuwarden werd op 21 Sept. 1795 geboren *Trijntje Spoelsfra,* gehuwd met *Laurens Winkler.* Zij overleed, eveneens te Leeuwarden, op 23 December 1864 en was de dochter van *Cornelis Oedzes Spoelstra* en *Jeltje Schaap.* Aanvullende gegevens gevraagd met betrekking tot de echtelieden *Spoelstra-Schaap.*

Zierikzee. D. C. A. LUGT.

Vitringa. Gezocht wordt ter reproductie een portret van *Martinus Julius Vifringa,* geb. Elburg 5 Febr. 1781, particulier secretaris van den gouverneur-generaal van Bataafs Indië 1805— 1807, commissaris-rapporteur in Oost-Friesland 1807— 1811, kantonrechter te Twello 1811— 1814, auditeur-militair van Gelderland 1814-1821, griffier der Staten van Gelderland 1821-1847, overl. Arnhem 6 Febr. 1867, zn. van *Herman Hendrik,* o.m. secretaris van Elburg en lid Nationale Vergadering, en van *Metta Lucretia van Hoeclum,* tr. vóór 18 16 (plaats en datum niet bekend) *Theodora Aleida Wesselink,* dr. van Ds. *Ellard,* predikant te Wilp, en van *Hesfer Henrica de Greve.*

Uit dit huwelijk zijn drie kinderen geboren: uit twee van deze kinderen zijn nog nakomelingen in leven, die echter het gezochte portret niet bezitten.

Martinus Julius Vitringa en zijn nageslacht zijn om onbegrijpelijke redenen niet vermeld in de genealogie *Vifringa* in Nederl. Patriciaat, jaarg. 6.

Arnhem. D. J. G. BUURMAN.

Wassenaer van **Wethens.** Wie kan mij inlichtingen geven omtrent *Michiel Wassenaer van Wefhens,* in 1602 door den Raad van State, op repartitie van Friesland, aangesteld tot kapitein van een compagnie als opvolger van Lambertus Beintema.

Haarlem. G. BROUWER.

Weyn. Gevraagd de ouders van *Cornelius Weyn,* ged. Nieuwkerke vóór 1700. Hij huwde *Cafharina Ryckaerf Paschasiusdr.*

Groenlo. F. J. H. WEYN BANNINGH.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — In Memoriam A. K. Ph. Gunderman, door H. F. Heerkens Thijssen. — Aanwinstenlijst der Bibliotheek. — Poging tot opbouw van de stamreeks van het geslacht Lewe, door Jhr. Mr. M. A. Beelaerts van Blokland. — Een kettinghuwelijk van 1703—1817 (Speelman - Burger - den Ruijter - Ro(o)bol - Vermact - Ko(c)k - van Eijk - Groeneweg), door J. P. Medema. — Foutieve wapens en namen in diverse bronnen, door R. T. Muschart (vervolg). — Korte mededelingen: Borgerink; Genealogieën Van Byler vóór de tweede helft van de XVIIde eeuw; Sedlnitzky von Choltitz; De afstamming van het geslacht Siberg; De Heren van Goye. — Boekbespreking, door Mr. Dr. J. C. Maris. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand b 1 ad, zomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, Jonkerlaan *26, Wassenaar.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, *Prins* Mauritslaan 64, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* 5, *'s-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der ondertekende stukken.

No. 5 LXVIIIe Jaargang Mei 1951

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:

P. J. ARPEAU . . . . . *'s-Gravenhage. Sleedoornstraat 26.*

W. J. Baron D'AULNIS DE BOUROUILL . . *'s-Gravenhage. Riouwstraat 117.*

N. BEZEMER . . . . . *Gouda. Van Itersonlaan 2.*

DR. R. VAN LUTTERVELT . . . . . *Amsterdam. Hobbemastraat 21.*

MR. G. A. W. TER PELKWIJK . . . . . *Doorn. Koninginneweg 9.*

L. P. VAN, DEN CLOOSTER Barones SLOET TOT EVERLO geb. VAN LINDEN TOL . . *'s-Gravenhage. De Sillestraat 192.*

R. J. A. D. Baron SLOET TOT EVERLO . *Lissabon (Portugal). Avenida Dr. António José d'Almeida 42 R/C D.*

Adresveranderingen :

C. W. L. Baron VAN BOETZELAER . . . *Lunteren. Beukenlaan 2.*

MR. J. W. GROESBEEK . . . . . *Haarlem. van Eedenstraat 1.*

M. C. VAN HOUTEN . . . . . *'s-Gravenhage. Joref Israëlslaan 9.*

Mejuffrouw E. H. KORVEZEE . . . . *'s-Hertogenbosch. Vughterweg 64.*

IR. G. L. MEESTERS . . . . . *Nunspeet. Laan 57.*

IR. A. J. J. VAN DER REST . . . . . *Dordrecht. Gevaertsweg 12.*

JHR. TH. RÖELL . . . . . *Huizen (N.-H.). Museumlaan 1.*

MR. G. L. VAN OOSTEN SLINGELAND . . *De Steeg. Smidsallee 4.*

JHR. MR. E. V. E. TEIXEIRA DE MATTOS *Monteuideo, Urugay. Legacion de los Paises Bajos, Misiones 1475.*

J. J. G. Baron VAN VOORST TOT VOORST . *Post Vorden. Huize „Swideras".*

Met grote erkentelijkheid deelt het Bestuur mede, dat een lid, dat onbekend wenst te blijven, het Bestuur een gift heeft doen toekomen van ƒ 500,—. Het Bestuur betuigt dit lid hiervoor zijn oprechten dank.

Het geslacht Tjarda van Star(c)kenborgh (Stachouwer) 1421-1872,

door W. K. VAN DER VEEN.

Inleiding.

Gedrukte genealogieën van het geslacht *Tjarda van Star(c) kenborgh* bestaan er slechts twee, gepubliceerd door A. Ferwerda [1]) en M. de Haan Hettema en A. van Halmael Jr. [2]). De jongste dateert echter reeds van 1846. In verschillende jaargangen van het Nederland's Adelsboek vindt men, voorafgaande aan de état présent van het geslacht, een stamreeks, die grotendeels overgenomen is uit de beide genoemde genealogieën.

De naam *Tjarda* wordt met vele variaties geschreven. **Vóór** de 16de eeuw is het echter opmerkelijk, dat, hoe de naam overigens ook mag worden gespeld, bijna steeds achter de a een e wordt ingevoegd. In het volgende wordt dan ook de spelling *„Tjaerda"* gevolgd tot en met *Barthold Tjaerda van*

1) A. Ferwerda, Adelyk en aanzienelyk wapenboek van de Zeven Provincien ; waar by gevoegt zyn een groot, aantal genealogien van voornaame adelyke en aanzienelyke familien, dl. 1, 1ste—3de st., Leeuwarden *1760,* blz. 111 e.v.

2) M. de Haan Hettema en A. van Halmael Jr., Stamboek van den Frieschen vroegeren en lateren adel enz., dl. 1, Leeuwarden 1846, blz. 374 e.v.

Sfarckenborgh (IV, 1, a); daarna wordt de naam als *„Tjarda"* geschreven, omdat, hoewel hij ná de 16de eeuw nog steeds op verschillende wijzen wordt gespeld, de e dan merendeels wegvalt. Bij de invoering 'van de Burgerlijke Stand is hij ook als *„Tjarda"* gefixeerd.

Het geslacht *Tjarda* woonde oorspronkelijk op het in 1836 afgebroken Tjaerda-huis te Rinsumageest [3]). Nadat *Barthold Tjaerda* (11, 1, b) omstreeks het midden der 15de eeuw het huis Starckenborgh, gelegen 10 minuten ten Z. van Sibrandahuis [4]), had verworven, voegde hij den naam dezer stins bij zijn familienaam, en noemde zich voortaan *„Tjaerda van Sfarckenborgh"*, reeds spoedig verkort tot *„Van Starckenborgh"*. In het begin der 16de eeuw vestigde de kleinzoon 'van dezen Barthold, eveneens *Barthold* (IV, 1, a) genaamd, zich in Groningerland, alwaar de familie sedert gevestigd was. Hij bewoonde de Dijkumborg te Garsthuizen [5]), maar de hoofdzetel van het geslacht werd later verplaatst naar het huis Verhildersum te Leens, dat door het huwelijk van *Hidde Onsta,* erfdochter van Verhildersum, met *Ludolf Tjarda van Sfarckenborgh* (VI, 1, a) aan de familie kwam [6]). In 1784 voegde *Edzard Jacob Tjarda van Sfarckenborgh* (XI, 2, a) bij zijn naam nog den naam *Sfachouwer*. In genoemd 'jaar overleed nl. *Johan Willem Sfachouwer,* vrij- en erfheer der heerlijkheid Schiermonnikoog, die 1/3 van de eigendom van het 'eiland naliet aan zijn zuster *Anna Geerfruida Sfachouwer,* gehuwd met *Evert Barthold Tjarda van Sfarckenborgh (X,* 1, k), den vader van *Edzard Jacob*. Bij zijn testament had *Johan Willem Sfachouwer* bepaald, dat een eventuele erfgenaam van de gehele of gedeeltelijke eigendom der heer-, lijkheid, die den naam Stachouwer niet droeg, bij het aanvaarden van zijn deel dezen naam aan moest nemen, op verbeurte van zijn successie. *Edzard Jacob* schijnt toen bij voorbaat maar de naam zijner moeder bij zijn familienaam gevoegd te hebben. Hij kreeg evenwel nimmer bezit op Schiermonnikoog, want 8 jaren vóór zijn moeder overleed hij. Ingevolge de bepalingen van het testament van Johan Willem Stachouwer was bij het overlijden van *Anna Geerfruida Sfachouwer* in 1799 nu haar naaste erfgenaam haar achterkleinzoon *Edzard Tjarda van Star(c) kenborgh* (XIII, 1, b). De naam Stachouwer werd toen dan ook aan de zijne toegevoegd. In 1801 erfde hij van de vrouw van *Johan Willem Sfachouwer, Anna Cornelia de Jong van Persijn,* ook nog de eigendom van het door haar bezeten 1/3 gedeelte van het eiland, zodat hij toen dus voor 2/3 bezitter van Schiermonnikoog was. De andere part behoorde aan de nakomelingen van *Coppen Larnberf Sfachouwer,* een halfbroer van Anna Geertruida en Johan Wiilem Stachouwer. In 1859 werd het gehele eiland door de beide eigenaars voor ƒ 96.055,— verkocht aan Mr. J. E. Banck te 's-Gravenhage [7]).

[3]) A. J. van der Aa, Aardrijkskundig woordenboek der Nederlanden, dl. XI, Gorinchem 1848, blz. 148.

[4]) Van der Aa a.v., dl. X, Gorinchem 1847, blz. 734.

[5]) Zie voor de geschiedenis van de Dijkumborg: J. Vinhuizen en G. A. Wumkes, Dijkumborg en hare bewoners, Groningsche Volksalmanak voor het jaar 1922, blz. 1 e.v.

[6]) De borg Verhildersum — „een groot, zeer modern, betimmerd landhuis" — werd met de daarbij behorende grond en gebouwen, benevens „de vaste altoosdurende beklemminge, gelijk mede de eigendom van 27½ juk best groen- en bouwland, alles bij voorzeide borg behoorende", door Jhr. Mr. *Edzard Tjarda van Star(c)kenborgh Stachouwer* (XIII, 1, b) op 31 Jan. 1822 voor ƒ 8.500 verkocht aan Mr. H. van Bolhuis, notaris te Leens.

[7]) W. J. Formsma, Het archief van de heren van Schiermonnikoog, Inleiding. (M.S.-inventaris, Rijksarchief in de provincie Groningen ; het archief is overgebracht naar het Rijksarchief in de provincie Friesland te Leeuwarden.)

Sinds 1814, toen *Ludolf Tjarda van Star(c) kenborgh* (X11, 1, a) bij organiek besluit d.d. 28 Aug. no. 14 in de Ridderschap der provincie Groningen werd geadmitteerd, behoort het geslacht tot de Nederlandse adel, en dragen zijn leden het praedicaat „jonkheer (jonkvrouw)".

Als stamvader van het geslacht Tjarda wordt in den kwartierstaat van *Gaets Tjarda van Sfarckenborgh* (VII, 4, b) [8]) opgegeven *Worp Tjaerda.* Onmogelijk is het niet, dat de vader van *Syds Tjaerda,* door ons als stamvader genoemd, *Worp* heeft geheten. Deze noemt nl. zijn — vermoedelijk — oudsten zoon eveneens *Worp.* Algemeen [9]) wordt echter *Tjaerd Tjaerda,* die omstreeks 1429 leefde [10]), als stamvader beschouwd. Elk bewijs ontbreekt echter: het is dus veiliger *Syds Tjaerda* als stamvader aan te nemen, daar van hem de oudste gegevens bekend zijn.

In de volgende genealogie zijn alleen die nakomelingen in de mannelijke lijn van *Syds Tjaerda* opgenomen, die de eeuwen door den naam *Tja(e)rda* zijn blijven voeren. De afstammelingen van *Sippe Tjaerda* (II, 1, c) en *Ansck van Heemstra,* die den naam hunner moeder aannamen, zijn niet behandeld. Evenmin is de nakomelingschap van *Schelfe Schelfinga,* gehuwd met *Kinscke Tjaerda* (III, 1, a), uitgewerkt. Hoewel deze den naam *Tjaerda* voerde, stamde ze evenwel niet in mannelijke lijn van *Syds Tjaerda* af.

In het Friesch Museum te Leeuwarden bevindt zich het gebeeldhouwde deksel van een doodkist van rode zandsteen, afkomstig uit de kerk te Rinsumageest. Volgens het opschrift heeft onder deze steen begraven gelegen een zekere *Eppo,* overleden 28 Oct. 1341. Men veronderstelt algemeen in navolging van Dr. L. J. F. Janssen [11]), dat deze Eppo een lid van het geslacht Tjarda zou zijn geweest. Het bewijs daarvoor ontbreekt echter. Het opschrift der steen luidt:

† Año. Dñi M C C C. XLI. Siōis, et Juda ꝯ
ē h is erpta. juvveis. sociabl'is Eppo Gognatos.
fovit. dedectis. ut bn̄. nov. G. Q. Transsis. ceiv̄ ....
Athigard. Hacira. sibiqe. fuere. parentes
Hessellus frater. Sidachus. Sico Gemellus.

(Vertaling: „In het jaar 1341 op de sterfdag van Simon en Juda (28 Oct.) werd ons ontrukt de beminnelijke jongeling Eppo .... Athigard en Hacira waren zijn ouders, Hessel en Sytze waren zijn broeders, Sikke zijn tweelingbroeder" [12]).

Dr. Janssen vond, behalve op de grafsteen, den naam *Sydachus,* die hem overigens onbekend was, ook op één der zegelstaarten van een oorkonde d.d. 5 Juni 1421 [13]): „S[igillum] Sydachi" stond daarop. Met deze „Sydachus" werd bedoeld de in het stuk voorkomende *Syds Tjaerda. Nu* kon het niet anders of beide Sydachi moesten op de een of andere wijze met elkaar in verband komen te staan, en daarom meende Dr. Janssen dan ook, op grond van deze twee, geheel los van elkaar staande gegevens, „buiten twijfel" te mogen stellen, „dat deze zerk en dit opschrift in betrekking staan tot het adellijk geslacht Tjaerda". Behalve

[8]) F. A. Thoe Schw. en Hohenl., portef. VII, papieren van Georg Frederick thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg, no. 8 (a).

[9]) Vgl. de stamreeksen in het Nederland's Adelsboek.

[10]) Winsemius, blz. 253.

[11]) L. J: F. Janssen, De grafsteen te Rinsumageest van het jaar 1341, De Vrije Fries, dl. X, Leeuwarden 1865, blz. 144 e.v. (met tekening van de steen van de hand van Mr. W. Albarda), en dl. XI, Leeuwarden 1868, blz. 268 e.v.

[12]) P. C. J. A. Bodes, Catalogus der meest belangrijke voorwerpen met uitzondering der schilderijen in het Friesch Museum te Leeuwarden, Leeuwarden 1908, blz. 60. (Afbeelding, pl. IX).

[13]) Afgedrukt in: Oudfr. Oork. I, blz. 20.

het geslacht *Tjarda*, zetelend op het Tjaerda-huis, woonden er echter andere voorname families op de staten Eysinga en Melckama en op de hofstede Lautema [14]). Daarbij komt, dat volgens de overlevering deze steen de deksel is geweest van een doodkist, die lag in de nabijheid der stins Juckema, ten W. van de kerk [15]). En dan is er nog het feit van de veelvuldige naamsverwisseling bij de oude Friese familiën, waar kinderen den naam hunner moeder aannamen, of mannen dien hunner vrouw, maar vooral dien van een erflater: zodat, al zou de familie Tjarda toch van Athigard en Hacira afstammen, dit nog niet in de rechte mannelijke lijn behoeft te zijn. Het overtuigend bewijs is derhalve niet geleverd, en men kan in dezen Eppo voorlopig dan ook geen lid van het geslacht Tjarda zien.

Het grootste deel van het archief der familie Tjarda van Star(c)kenborgh, in het bezit van Jhr. Mr. Dr. Edzard Tjarda van Starkenborgh Stachouwer (1859—1936), werd door deze in bruikleen afgestaan aan het Rijksarchief in de provincie Groningen [16]). Een kleiner gedeelte van het familie-archief kwam in de 17de eeuw door huwelijk [17]) bij de stukken der familie Thoe Schwartzenbergh en Hohenlansbergh, en geraakte met deze in het Rijksarchief in de provincie Friesland te Leeuwarden [18]).

Het wapen.

15de eeuw [19]): Dubbelstaartige leeuw. Schildhouder: Een achter het schild staande adelaar met opgeheven vlucht, dragende het schild aan een ketting (riem) in de bek.

16de—18de eeuw [20]): „Een enkelde swarte arent met een gouden ketting inde beck dragende een schilt, daar in een roode leeuw op een geel velt, als ock d'adelaar, uit helm een swarte arentshals in syn beck een gouden ketting, t helmdekken geel en swart".

19de eeuw [21]): „In goud een omgewende zwarte adelaar, aan een zwart lint, dat door zijn onderkaak wordt opgehouden, een gouden schildje beladen met een rooden leeuw dragende, dat juist zijne borst bedekt. Helm met zwartgouden wrong en goud-zwarte dekkleeden. Helmteeken: de adelaar uitkomende, het schildje dragende gelijk in'het wapen".

20ste eeuw [22]): „In goud een omgewende zwarte adelaar. in zijn bek een blauw lint houdende, waaraan een gouden schildje beladen met een rood leeuwtje, op zijn borst neerhangt. Helm met goud-zwarte wrong en goud-zwarte dekkleeden. Helmteeken: de adelaar uitkomende, het schildje dragende gelijk het wapen".

14) Van der Aa a.v., dl. IX, Gorinchem 1847, blz. 545.

15) De Vrije Fries, dl. X, Leeuwarden 1865, blz. 145 (noot der redactie).

16) J. A. Brouwer, Archief der familie Tjarda van Starkenborgh, Inventarissen van 's Rijks en andere archieven, van Rijkswege uitgegeven, 4 (1931), blz. 321 e.v.

17) Zie genealogie VII, 4, a en b.

18) Inventaris der papieren van de familie Tjaerda van Starckenborgh, Inventaris van eene verzameling handschriften (pergamenten, papieren, boeken *enz.)* betreffende personen en de goederen van onderscheidene oude aanzienlijke meest Friessche familien van 1450 tot 1775 enz., blz. 27 e.v. (M.S.-inventaris, Rijksarehief in de provincie Friesland.)

19) Reg. Feith 1468, no. 3 (4 Aug. 1468), waaraan de zegels van ***Worp Tjaerda*** (11, 1, a) en *Barthold Tjaerda van* ***Starckenborgh*** (11, 1, b), en Reg. Feith 1492, no. 11 (11 Nov. 1492), waaraan het zegel van ***Barthold*** *Tjaerda* van ***Starckenborgh (11,*** 1, b).

20) Reg. Feith 1726, no. 30. — Vgl. de afbeeldingen van het wapen op grafzerken (o.a. Grafschr. boek, blz. 100, afgebeeld in de Groningsche Volksalmanak voor het jaar 1922, bl. 14) en zegels (o.a. F. A. Tj. v. St., no. 30) uit die tijd: de helm is gekroond, zowel adelaar als leeuw komen omgewend voor.

21) J. B. Rietstap, De wapens van den tegenwoordigen en den vroegeren Nederlandsehen adel, Groningen 1890, blz. 228.

22) Nederland's Adelshoek, 16de *jrg.*, 's-Gravenhage 1918, blz. 73.

Geraadpleegde werken, waarvan de titelbeschrijving in de noten is afgekort:

Album Stud.	Album Studiosorum Academiae Groninganae. Uitgegeven door het Historisch Genootschap te Groningen, Groningen 1915.
Burmaniaboek	„Tractatus de nobilitate, ex optimis et probatis quibusdam authoribus cumulatus . . . ." (M.S., Archief Van Eysinga-Vegelin van Claerbergen, Rijksarchief in de provincie Friesland.)
F. A. Lewe	Familiepapieren Lewe, Inventaris. (M.S.-inventaris, Rijksarchief in de provincie Groningen.)
F. A. Thoe Schw. en Hohenl.	Inventaris van eene verzameling handschriften betreffende de familie Thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg, aanwezig op den huize Groot ter Horne te Beetgum, 1345-1807. (M.S.-inventaris, Rijksarchief in de provincie Friesland,)
F. A. Tj. v. St.	J. A. Brouwer, Archief der familie Tjarda van Starkenborgh (1931).
F. A. Tj. v. St. (Fr.)	Inventaris der papieren van de familie Tjaerda van Starckenborgh, Inventaris van eene verzameling handschriften (pergamenten, papieren, boeken, enz.) betreffende personen en de goederen van onderscheidene oude aanzienlijke meest Friessche familien van 1450 tot 1775 enz., blz. 27 e.v. (M.S.-inventaris, Rijksarchief in de provincie Friesland.)
F. A. van Ewsum	C. P. L. Rutgers, Inventaris van' het familie-archief van het geslacht Van Ewsum, berustende in het Rijksarchief te Groningen (1896).
F. A. Wolthers	J. G. C. Joosting, Inventaris van het familie-archief Wolthers (1922).
Ferwerda	A. Ferwerda, Adelyk en aanzienelyk wapenboek van de Zeven Provincien; waar by gevoegt zyn een groot aantal genealogien van voornaame adelyke en aanzienelyke familien, dl. 1, lste-3de stuk, Leeuwarden 1760.
Grafschr.boek.	J. A. Feith C.S., Grafschriften in Stad en Lande, Groningen 1910.
H. A. Farmsum	C. P. L. Rutgers, Inventaris van het huisarchief Farmsum (1900).
H. A. Gruys	J. A. Feith, Huisarchief Gruys (1907).
H. A. Menkema en Dijksterhuis	P. G. Bos, Inventaris van de huisarchieven Menkema en Dijksterhuis (1904).
H. A. Nienoord	J. A. Feith, Inventaris van het huisarchief van. de Nienoord, gedeponeerd in het Oud-Archief in Groningen. Groningen 1890.
M. S. Doys	Libri quatuor continentes deductiones genealogicas variarum familiarum nobilium, dl. 11. (M.S., Provinciale Bibliotheek van Friesland te Leeuwarden.)

Oudfr. Oork.	P. Sipma, Oudfriesche oorkonden, 3 dln., 's-Gravenhage 1927'—4 1.
Rechterl. Archieven	J. A. Feith, Inventaris der rechterlijke archieven, berustende in het oud-archief in de provincie Groningen (1892).
Heg. Feith	H. 0. Feith, Register van het archief van Groningen, 9 dln., Groningen 1853—'77. Met Geschreven vervolg, 2 dln. (M.S.-inventaris Rijksarchief in de provincie Groningen.)
S	Inventaris van de Oude Statenarchieven der provincie Groningen. (M.S.-inventaris, Rijksarchief in de provincie Groningen.)
Schotanus	C. Schotanus, De geschiedenissen kerckelyck ende wereldtlyck van Friesland Oost ende West enz., Franeker 1658.
Stamb. Fr. Adel	M. de Haan Hettema en A. van Halmael Jr., Stamboek van den Frieschen vroegeren en lateren adel enz., 3 dln., Leeuwarden 1846.
Winsemius	P. Winsemius, Chronique ofte historische geschiedenisse van Vrieslant enz., Franeker 1622.
Worp van Thabor	Worp Tyaerda van Rinsumageest, Vierde boek der kronijken van Friesland, bevattende de geschiedenis van de vijftiende eeuw, (Worp van Thabor, Kronijk van Friesland), uitgegeven door het Friesch Genootschap van Geschied-, Oudheid- en Taalkunde, Leeuwarden 1850.

Het Collecteboek der stad Groningen is een register, waarin zijn opgetekend de namen der overledenen, wier lijken nà half twaalf zijn begraven. De hierin vermelde data zijn niet de dagen van overlijden, evenmin die van begraven, doch de dagen, waarop deze aantekeningen in het register zijn opgetekend. Tussen den dag van overlijden en de datum, in het Collecteboek vermeld, bestaat een verschil van 1, 2, 3 enz. tot zelfs 14 dagen.

Bij aanhaling is zoveel mogelijk de oorspronkelijke spelling der teksten gevolgd wat betreft de leestekens en de letters u of v, en ij of y.

Voor de samenstelling der oudste generaties is naast de oorspronkelijke stukken, grotendeels afgedrukt in de Oudfr. Oork., en de kronieken van Schotanus, Winsemius en Worp van Thabor, tevens gebruik gemaakt van de oudst-bekende M.S.-genealogie van het geslacht Tjarda van Star(c) kenborgh, die zich bevindt in het z.g. Burmaniaboek. Het oorspronkelijke exemplaar van dit handschrift is vervaardigd tussen de jaren 1597 en 1604 door Upcke Heres Burmania [23]). Wat betreft de betrouwbaarheid van kronieken en Burmaniaboek moge verwezen worden naar de desbetreffende opmerkingen van M. A. Beelaerts van Blokland voorafgaande aan zijn artikel „Aanteekeningen over oude Friesche geslachten, I" (Aebinga van Humalda), De Nederlandsche Leeuw, 60ste jrg., 1942, kol. 60 e.v. Voor de 17de eeuw werd meer gebruik gemaakt van het M.S. Doys, dat evenwel niet zó betrouwbaar schijnt te zijn als het Burmaniaboek.

23) Catalogus der tentoonstelling van Friesche heraldiek in het Friesch Museum tc Leeuwarden 1942, Z. pl. (1942), blz. 4, no. 71.

Genealogie.

1. Eerste generatie:

Syds Tjaerda, hoofdeling te Rinsumageest, wordt voor het eerst genoemd bij het zegelen van een oorkonde, waarbij Thadeus, abt van Klaarkamp, e.a. de schenking van veen in Lillingwald en elders door broeder Uteka aan de priesters te Gernaart bevestigen 5 Juni 1421 [24]), zegelt aan de zijde der Schieringers mede het eeuwigdurend verbond tussen Groningen en Oost-Friesland 2 Febr. 1422 [25]), belooft mede de „Vyttallyenbroders" op geen enkele wijze te zullen bevoordelen 2 Juni 1422 [26]), grietman 16 Febr. 1423 [27]), en mederechter 25 Juli 1431 [28]) van Dantumadeel, komt verder nog voor 12 Mrt. 1439 [29]), 30 Mei 1440 [30]), 9 Oct. 1443 [31]), tr. *Alijd Huinge*, uit het Groningerland, testeert 1473 [32]).

Kinderen, zie 11.

II. Tweede generatie:

1. (Kinderen van *Syds Tjaerda* en *Alijd Huinge* (zie I.))
   a. *Worp Tjaerda*, hoofdeling te Rinsumageest, wordt voor het eerst genoemd bij het zegelen van een oorkonde, bevattende bepalingen inzake het houden van jaarmarkten in Oostergo 23 Juli 1453 [33]), komt daarna voor 1463, 1466 [34]), 1467 [35]) en 4 Aug. 1468 [36]), aanwezig bij het opmaken der huwelijksvoorwaarden voor zijn nicht Hacke van Eysinga [37]) en Aede Jongema 30 Jan. 1469 [38]), overl. 1470 [39]), tr. [40])

24) Oudfr. Oork. I, blz. 20.

25) Reg. Feith 1422, no. 3. „Ghegheue(n) in den jaar na der gheboert onss Here(n) duzent vierhundert twe en(de) twyntich in Onser Lenen Vrouwen auende purificacio(n)is de ghehcytcn is to Lichtmissen". — Vgl. Schotanus, blz. 259 e.v., Winsemius, blz. 249 e.v., en Worp van Thabor, blz. 68 e.v.

26) Ernst Friedlaender, Ostfriesisches Urkundenbuch, Bd. 1, Emden 1878, S. 275.

27) Oudfr. Oork. 1, blz. 22. — Vgl. H. Baerdt van Sminia, Nieuwe naamlijst van grietmannen van de vroegste tijden af tot het jaar 1795, Leeuwarden 1837, blz. 114.

28) Oudfr. Oork. 1, blz. 33.

29) Oudfr. Oork. 1, blz. 46.

30) Oudfr. Oork. 1, blz. 48.

31) Schotanus, blz. 309.

32) Burmaniaboek, fol. 61.

33) Oudfr. Oork. II, blz. 45. Zijn naam wordt in deze oorkonde geschreven als *„Worp Sijdses op* ***ter Geest".***

34) Worp van Thabor, blz. 110 en 111.

35) Sicko Beninga, Chronickel der Vriescher landen, en der stadt Groningen (in: Matthaeus Brouërius van Nidek, Analecta medii aevi, ofte Oude en nooit voorheen gedrukte Nederlandsche geschicdenishoeken, dl. 1, Amsterdam enz. 1725), blz. 11.

36) Reg. Feith 1468, no. 2. „Gheg(euen) en(dej wtgesproke(n) inde(n) jair ons Ho(re)n dusent vierhund(er)t achten (do) tsestich des Donredages voer Su(n)te Laure(n) tius dach martiris". — In deze oorkonde worden genoemd „Worpp Bertolt gcbroderss ende Gayke op der Gast hoefftlingen".

37) Zij was een dochter van Worps zuster *Itke Tjaerda* (II, 1, d) ***en*** *Gerck van Eysinga.*

38) Oudfr. Oork. 1, blz. 129. Hij zegelt mede voor „Sijppa ende Bartolt", zijn „broren".

39) Worp van Thabor, blz. 121. Schotanus, blz. 348, en Winsomius, blz. 285, noemen hem abusievelijk Tjaard. — Het is uitgesloten, dat hij in 1462 in een gevecht tegen de Vetkopers zou zijn gesneuveld (Winsemius, blz. 271), aangezien hij nadien nog herhaaldelijk wordt genoemd.

40) Het is onmogelijk, dat deze Worp Tjaerda ook nog gehuwd zou zijn geweest met *Graets van Eysinga* (Burmaniaboek, fol. 61). Zij toch was een dochter van *Tjalling Bolta* genaamd Pan *Eysinga*, en van een vrouw uit het geslacht *Juwsma* (Burmaniaboek, fol. 41). *Hacke* wan *Eysinga*, zijn eerste vrouw, kan niet vóór 1481 met *Tjalling Bolta* zijn

Jouck Martena [41]), testeert ca. 1490 [42]), dr. van *Syds Martena* [43]), zij hertr. 1°. *Ede Hessels Jongema* [44]); 2°. *Gabbe Jarla* [45]).

Kind, zie III, 1.

b. *Barthold Tjaerda*, genaamd *Tjaerda van Starckenborgh*, hoofdeling te Sibrandahuis, wordt voor het eerst genoemd 23 Juli 1453 [46]), komt daarna voor 4 Aug. 1468 [47]), 30 Jan. 1469 [48]), 1474 [49]), 20 Aug. 1479 [50]), 5 Juni 1482 [51]), 14 Nov. 1486 [52]), 1 Nov. 1487 [53]), 7 Mei 1488 [54]), 21 Nov. 1492 [55]) en 30 Juli 1493 [56]), grietman van Dantumadeel 30 Mrt. 1492 [57]), raadsman van den potestaat Juw Dekama 1494 [58]), overl. vermoedelijk vóór 5 Jan. 1505 [59]), tr. *Itke Jarla*, overl. vóór 2 Mei 1527 [60]), dr. van *Botte Jarla* en N. *Boltha* [61]).

Kinderen, zie III, 2.

c. *Sippe Tjaerda*, wordt voor het eerst genoemd 30 Jan. 1469 [62]), komt daarna voor 1474 [63]), overl. vóór 25 Mrt. 1491 [64]), tr. *Ansck van Heemstra*, testeert 25 Mrt. 1491 [65]), dr. van *Poppe van Heemsfra* [66]).

Hunne nakomelingen noemden zich *van Heemstra* [67]). (Zie ook de Inleiding).

d. *Itke Tjaerda* [68]), overl. vóór 30 Jan. 1469 [69]), tr. *Gerck van Eysinga*, overl. vóór 30 Jan. 1469 [70]), zn. van *Feye van Eysinga* en *Etke Bornhuijstera* [71]).

---

gehuwd, daar in dat jaar haar cerstc man, *Aede Jongema*, met wien ze in 1469 trouwde (zie nt 38), sterft (Worp van Thabor, blz. 148. — Vgl. ook het testament van dezen Aede Jongema van 1481: Oudfr. Oork. 1, blz. 212). En dan zou *Graets van* Eysinga de eerste vrouw zijn geweest van een half-oud-oom, die in 1470 overlijdt! — Waarschijnlijk is ***Graets*** de *tweede* vrouw geweest van een jongeren *Worp Tjaerda*, een zoon ***van Burthola*** *Tjaerda van Starckenborgh* ***en*** *Itke Jarla* (111, 2, b), die in eerste huweliik tot vrouw schijnt tc hebben gehad *Eva Gaikema* (Burmaniabock, fol. 61, en M.S. Doijs, blz. 182). Uit een sententie van het Hof van Friesland d.d. 23 Juni 1551, gewezen in een geschil over de nalatenschap van *Barthold Tjaerda van Starckenborgh* en *Itke Jarla* (F.A. Ti. v. St. (Fr.), no. 6), waarin als mede-erfgenaam oatrccdt de appellant Pybe Meckema, blijkt duidelijk, dat diens vrouw, *Sjouck Tjaerda* van *Starckenborgh* (IV, 2, a), een dochter was van „Worp Bartelts-zoone". In deze acte wordt tevens gesproken over „wylen *Worp* ende *Graedts* voorsaeten van hem appellant"; verder nog over een stuk land van 2½ pondematen, 20 Oct. 1507 door „wylen *Graets* oudemoeder van hem appellant zoe hy protedeert, met *Focke Ripparda* haeren tweeden man" aangekocht. „Oudemoeder" *Graets* zal wel identiek zijn met do vrouw van „wylen *Worp*", die *Pybe Meckema* onder zijn „voorsaeten" rekent. Onder zijn voorzaten? Hij zal wellicht bedoelen: ouder de voorzaten van zijn moederloze kinderen, in wier naam hij wel zal optreden. Dan is tevens de mooilijkheitl, die de term „oudemoeder" Graets nog zou kunnen opleveron, opgelost. Zij toch is do grootmoeder van moederszijde van de kinderen van *Pybe Meckema*. — ***Graets van Eysinga*** „Tzalingii" (Burmaniabock, fol. 41) is volgens genoemde sententie voor de tweede maal gehuwd geweest met *Focke Ripperda*. De enige Fockc uit dat geslacht. die voor deze eer in aanmerking zou kunnen komen, overleed echter reeds vrij jong in 1480 (Udo von Ripperda, Genealogie iihcr 16 Generationen des Reichsfreiherrlichen Geschlechtes von Rippcrda, 1934, Blz. 2). Er zal hier een verschrijving in het spel zijn. Bedoeld zal zijn, gelijk ook het Burmaniaboek meedeelt, dat Graets voor do tweede maal huwde met *Focke Ropta*, die in 1512 testeerde (Burmaniaboek, fol. 58v.). — Wanneer de geuite veronderstelling, dat *Graets van Eysinga* de tweede vrouw is geweest van den jongeren *Worp Tjaerda van Starckenborgh*, juist is, dan is tevens do vraag naar de juistheid van de kwartierwapens-op. de 'grafsteen van *Feye Meckema*, een ***zoon*** van ***Pybe*** *Meckema* en *Sjouck Tjaerda van Starckenborgh*, grotendeels bevestigend beantwoord. Deze *Feye Meckema* overleed 17 Jan. 1577 en werd te Groningen in de Broerkerk begraven „op het choor met zijn acht quartijren op het graff", nl. (M.H. Doys, blz. 460):

Meckema	*Starckenborch*
Hiemstra	*Tzalinge*
Ernstma .	*Jaerle*
Him. *v. Dockum*	*Bolta*

Alleen *„Tzalinge"* en *Bolta* zijn niet geheel duidelijk.

41) In haar testament genaamd *„Tirdama"*.

42) Oudfr. Oork. 1, blz. 270. O.a. begeert zij: „..... byier myn leeger sted by Wrp myn eerer mans syd by sancte Alexander ende bueck dio zerek oppa Geest fiowr schilden op dat hy myn foer tinger wil weessa for dy almachtige Got ....." — zie nt. 45.

43) Schotanus, blz. 348, en Worp van Thabor. blz. 121. — Volgens Burmaniaboek, 'fol. 54, zou haar moeder *Hilck van Camstra* of *Jel Harinxma* ***zijn*** geweest.

44) Schotanus, blz. 348, Winsemius, blz. 285, en Worp van Thabor, blz. 121. — Hij woonde na zijn huwelijk op Tjaerda-huis te Rinsumageest en werd 22 Sept. 1474 door de Vetkopers te Dokkum rermoord (Schotanus, blz. 349).

45) Oudfr. Oork. I. blz. 270. Indien deze *Gabbe Jarla* identiek is met degeen, dir in 148X te Ee door „Sijdts Bottinga knechten" wordt vermoord (Schotanus, blz. 374, Winsemius, blz. 308, en Worp van Thabor, blz. 173), dan moet genoemde acte gedateerd worden „1488 of vroeger" i.p.v. „c. 1490", daar hij bij het verlijden hiervan nog leeft.

46) Oudfr. Oork. 11, blz. 45.

47) Reg. Feith 1468, no. 2. — Vgl. nt. 36.

48) Oudfr. Oork. I, blz. 129. — Vgl. nt. 38.

49) Schotanus, blz. 349.

50) Oudfr. Oork. 11, blz. 117.

51) Oudfr. Oork. 111, blz. 14.

52) Oudfr. Oork. 11, blz. 168.

53) Oudfr. Oork. 11, blz. 176.

54) Oudfr. Oork. 1, blz. 254.

55) Reg. Feith 1492. no. 11. „Gegeue(n) inden jae(re) ons He(re)n dusent virhondert en (de) tweendetnegentich des Wondesdages voir S (in jte Kathryne (n) dage y(ir) ginis".

56) Reg. Feith 1493, no. 8. „Gheg (euen) inde (n) jaer ons He (re) n duse (n) t vierhondert en (de) dreen (de) tnegentich des Dinxedages na Su (n) te Jacops dage ap (osto) 1 (u) Y".

57) F. A. Tj. v. St. (Fr.), no. 1. „Vrydages nae Onss Vrouwendage An(n)untiacon" 1492. — Vgl. Oudfr. Oork. 11, blz. 221, een getuigenverklaring inzake het slatten van het Gaestmer diep van c. 1510, waarin gesproken wordt over de tijd, toen „Bartoldt Tzyarda grietman Svdts Bothnia penninghalder in Dantummadeel wieren". Hij wordt noch door Baerdt van Sminia a.v., noch door A. J. Andreae, Nalezing op de nieuwe naamlijst van grietmannen van Jhr. Mr. H. Baerdt van Sminia, Leeuwarden 1893, vermeld.

58) Schotanus, blz. 402, en Winsemius, blz. 319.

59) Op de lijst van Friese edelen van 5 Jan. 1505, opgemaakt „by hertoch Georgen", komt zijn naam niet voor, wel die zijner zonen (Schotanus, blz. 526, en Winsemius, blz. 402). Vgl. een sententie van het Hof van Friesland d.d. 23 Juni 1551, waarin gezegd wordt, dat hij toentertijd „al vuer de vyfftich jaer doot was geweest" (F.A. Tj. v. St. (Fr.), no. 6).

60) Oudfr. Oork. II, blz. 333. Acte van scheiding tussen ***Pybe Meckema,*** vanwege zijn vrouw *Sjouck Tjaerda* van *Starckenborgh,* ***en Barthold*** *Tjaerda van Starckenborgh* met betrekking tot de nalatenschap van *„Bertelt Sterckenburch* . . . . . ende *Ythia* hyare beyde altfaeder ende aldmoeder".

61) M.S. Doys, blz. 18". — Vgl. den kwartierstaat van Gaets Tjerda van Starckenborgh (VII, 4, b; F. A. Thoe Schw. en Hohenl., portef. VII, papieren van Georg Frederick thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg, no. 8).

62) Oudfr. Oork. 1, blz. 129. — Vgl. nt. 38.

63) Sehotanus, blz. 349. — Vgl. nt. 67.

64) Oudfr. Oork. 111, hlz. 21.

65) Oudfr. Oork. III. blz. 21.

66) Burmaniaboek, fol. 46.

67) *Sippe Tjaerda* schijnt dezen naam niet gevoerd tc hebben. Wèl wordt er 9 Oct. 1443 en" 10 Aug. 3449 een Sippe Heemstra genoemd (Schotanus, blz. 309, en Oudfr. Oork. 11. blz. 34), maar deze zal vermoedelijk niet identiek zijn met *Sippe Tjaerda*. Nog in 1474 komt er naast laatstgenoemde, dan *„Sippe Sterckenborg"* geheten, een Sippe *Heemstra* voor (Schotanus, blz. 349 en 350).

68) Burmaniaboek, fol. 61, noemt haar *„Icij"*. In het huwelijkscontract van haar dochter Hacke heet ze echter *„Ithie"* (Oudfr. Oork. 1, blz. 129). — M.S. Doys, blz. 181, vermeldt, dat zij eerst gehuwd zou zijn geweest met, *Syds Onsta*. Dit moet op ren verkeerde lezing van Burmaniaboek, fol. 61, berusten. Er slaat: *„Icij Tiaerda* Sidse .....*..... (onleesbaar waarschijnlijk een afkorting van „dochter", die in het Burmaniaboek op meerdere plaatsen wordt gebruikt) nupsit *Gerck Eijsinga* .....".

69) Oudfr. Oork. 1, blz. 129.

70) Oudfr. Oork. 1, blz. 129.

71) Burmaniaboek, fol. 41. Dit huwelijk wordt ook vermeld door Schotanus, blz. 349.

III. Derde generatie:

1. (Kind van Worp *Tjaerda* en *Jouck Martena* (zie 11, 1, a).)
   a. *Kinscke Tjaerda,* wordt genoemd ca. 1490 [72]) en 25 Oct. 1504 [73]), tr. 1°. vóór 1480/1 [74]) *Syds Botnia* (ook: *Bottinga),* wordt genoemd 1480/1 [75]), 16 Nov. 1481 [76]), 23 Mei 1482 [77]) en 1488 [78]), „penninghalder" van Dantumadeel [79]), testeert 1491 [80]), zn. van *Tjalling Botnia* en N. *Sibeda,* wednr. van *Ansck Jepma* [81]), 2°. vóór 1498 [82]) *Schelte Scheltinga* (ook: *Scheltema).* genaamd *Tjaerda* [83]), wordt voor het eerst genoemd 1498 [84]), grietman van Kollumerland, Achtkarspelen en Dantumadeel 1500 [85]), van Dantumadeel en Achtkarspelen 7 Mei 1505 [86]), ondertekent mede den „reversael-brieve van den heerschappen den fursten van Sassen ghegheven" 9 Juli 1504 [87]), met Aesgo Hoxwier, van Mantgum, bevelhebber over de Friese hulptroepen, aan graaf Edzard van Oost-Friesland gezonden tegen de Groningers 1504 [88]), komt voor op de lijst der edelen in Dantumadeel 5 Jan. 1505 [89]), leeft nog in 1545 [90]), zn. van *Syds Scheltinga* en *Syds Oetsma* [91]).
2. (Kinderen van *Barthold Tjaerda van Starckenborgh* en *Itke Jarla* (zie II, 1, b).)
   a. *Botte Tjaerda van Starckenborgh,* mede afgevaardigd naar Bomsterzijl om hertog Albrecht van Saksen te keren 1500 [92]), ondertekent mede de „reversael-brieve van den heerschappen den fursten van Sassen ghegheven" 9 Juli 1504 [93]), komt voor op de lijst der edelen in Dantumadeel 5 Jan. 1505 [94]), leeft nog in 1545 [95]), tr. *Ave Clant* [96]), dr. van *Willem Clant* en N. *van Schellingen* [97]).

[72]) Oudfr. Oork. 1, blz. 271, waar ze tezamen met haar (half?) zuster *Auka* wordt genoemd. — Vgl. de opmerking over de datering dezer oorkonde bij nt. 45.

[73]) G. F. thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg, Groot placaat en charterboek van Friesland, dl. II, Leeuwarden 1773, blz. 239.

[74]) Winsemius, blz. 299, alwaar *Syds Botnia* wordt genoemd „Sijdts Bottinga op der Geest". — Vgl. Aanhangsel 4 en nt. 379.

[75]) Winsemius. blz. 299.

[76]) Oudfr. Oork. 11, blz. 131, en 111, blz. 45. Zie ook Schotanus, blz. 365, Winsemius, blz. 299, en Worp van Thabor, blz. 146.

[77]) Oudfr. Oork. II, blz. 138.

[78]) Oudfr. Oork. 11, blz. 179 (18 Mrt. 1488), Schotanus, blz. 374, Winsemius, blz. 308, en Worp van Thabor, blz. 173, Volgens de kroniekschrijvers zouden „Sijdts Bottinga knechten" in dit jaar te Ee Gabbe Jarla hebben vermoord; misschien de derde man van Syds' vrouws moedert (zie 11. 1, a, en ut. 45).

[79]) Oudfr. Oork. 11, blz. 221. Zie nt. 57.

[80]) Burmaniaboek, fol. 61.

[81]) Burmaniaboek, fol. 34.

[82]) Winsemius, blz. 361, alwaar Schelte Scheltinga dan reeds wordt genoemd „Schelto Tiaerda".

[83]) Zie de Inleiding.

[84]) Winsemius, blz. 361.

[85]) Baerdt van Sminia a.v., blz. 89.

[86]) Inventaris van het archief der stad Leeuwarden, Z. pl. en j., blz. 101, no. 145.

[87]) Winsemius, blz. 392.

[88]) Winsemius. blz. 400.

[89]) Srhotanus,' blz. 526, en Winsemius, blz. 402.

[90]) Winsemius, blz. 514.

[91]) Burmaniaboek, fol. 59v. Vgl. Oudfr. Oork. 1, bl. 366, waar hij voorkomt met zijn zuster „*Teet* Sythia *Scheltema* dochter toe Weydum" (10 Juli 1506).

[92]) Winsemius, blz. 373.

[93]) Winsemius, blz. 392.

[94]) Schotanus, blz. 526, en Winsemius, blz. 402.

[95]) Winsemius, blz. 515.

[96]) Burmaniaboek, fol. 61. Volgens J.A.R. Kymmell, Het geslacht Clant, Genealogische en heraldische bladen, 4de jrg., 1909, blz, 99, zou zij *Teteke* hebben geheten en te Hinte (O.-Fr.) zijn begraven. Zij zou een dochter zijn geweest van *Willem Clant* en *Euca Jarges.* M. S. Doys, blz. 47, vermeldt *Encke Jarges als* eerste vrouw van *Willem Clant,* wiens tweede vrouw. *N. van Schellingen,* de moeder van *Ave Clant* moet zijn geweest. Dit laatste klopt volkomen met de kwartieren van *Gaets Tjarda van Starckenborgh* (VII, 4, b; F. A. Thoe Schw. en Hohenl., portef. VII, papieren van Georg Frederick thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg, no. 8).

[97]) M.S. Doys, blz. 47. — Vgl. nt. 96.

9s) Winsemius, blz. 373.

[99]) *Worp Tjaerda* wan *Starckenborgh* moet c. 1504 nog hebben geleefd, daar omstreeks dien tijd zijn dochter *Sjouck* (IV, 2, a) is geboren. Op de lijst der edelen in Dantumadeel van 5 Jan. 1505 komt zijn naam echter niet meer voor, wel staan er op vermeld „*Werp Tzaerda tho Sterckenbora* kinderen" (Schotanus, blz. 526, en Winsemius. blz. 402); waarschijnlijk is hij dus vóór dezen datum overleden.

[100]) Burmaniaboek. fol. 61, noemt haar N. Gaikema. M.S. Doys, blz. 182, Eva Gayckinga.'

[101]) Zie nt. 40.

[102]) M.S. Doys, blz. 182.

[103]) Winsemius, blz. 303.

[104]) Winsemius, blz. 299 (1480/1), Oudfr. Oork. 111, blz. 14 (5 Juni 1482), 11, blz. 139 (10 Juni 1482), II, blz. 140 (8 Juli 1482), II, blz. 142 (19 Aug. 1482), 11, blz. 143 (30 Sept. 1482), 11, blz. 144 (3 Mrt. 1483), 11, blz. 145 (5 Mei 1483), Winsemius, blz. 303 (1483), Oudfr. Oork. 11. blz. 198 (10 Aug. 1492), 1, blz. 281 (17 Jan. 1493) en Reg. Feith 1494, no. 5 (9 Aug. 1494).

[105]) *Barthold Tjaerda van Starckenborgh* en *Itke Jarla* „hebben achtergelaeten vyff kinderen ende erffgenamen als namelycken *Botte, Worp, Eescke, Ytthie* ende *Aeff*" (F. A. Tj. v. St. (Fr.), no. 6). *Alijd* (111, 2, d) wordt niet genoemd. Het is mogelijk, dat zij bij het verscheiden harer ouders reeds was overleden; de mogelijkheid bestaat echter ook, dat haar naam niet juist is: ze zou dan dus *Eescke* of *Aeff* hebben geheten.

[106]) Zie nt, 105,

Kind, zie IV, 1.

   b. *Worp Tjaerda van Starckenborgh,* mede afgevaardigd naar Bomsterzijl om hertog Albrecht van Saksen te keren 1500 [98]), overl. vermoedelijk tussen ca. 1504 en 5 Jan. 1505 [99]), tr. 1°. *Eva Gaikema* [100]); 2°. *Graets van Eysinga,* dr. van *Tajlling Bolta* genaamd *van Eysinga* en N. *Juwsma; zij* hertr. *Focke Ropta* [101]).

Kind, zie IV, 2.

   c. *Itke Tjaerda van Starckenborgh,* tr. *Garbrant Meckema* [102]).
   d. *Alijd Tjaerda van Starckenborgh,* tr. *Wilke Ringia,* hoofdeling te Stiens [103]), wordt genoemd tussen 1480/1 en 9 Aug. 1494 [104]).
   e. *Eesck Tjaerda van Starckenborgh* [105]).
   f. *Aeff Tjaerda van Starckenborgh* [106]).

(Wordt vervolgd.)

Het geslacht van Bokhoven uit het land van Heusden,

door A. J. L. van Bokhoven.

Omstreeks de tweede helft der 16de eeuw komt men in het land van Heusden enkele *van Bokhoven's* tegen, die een *Jan* tot vader hadden. Overigens ziet men in de akten van die eeuw nagenoeg geen personen van dien naam.

Men is geneigd om aan te nemen, dat vorenbedoelde *Jan* de eerste was van een later bloeiend geslacht van dien naam. dat zich in het land van Heusden vestigde.

Het geslacht, dat door mij hierna zal worden behandeld, was gegoed in de meeste dorpen van het land van Heusden. In hoofdzaak te Hedikhuizen, Oudheusden en Herpt; echter ook in de stad Heusden, te Doeveren, Veen, Vlijmen, Engelen,

Genderen enz.; echter ook in de baronie — later het graafschap — Bokhoven [1]).

In hoeverre deze familie *van Bokhouen* verwant was aan de Boschse schepenfamilie van dien naam uit de 15de en 16de eeuw is mij niet bekend. Te oordelen naar het wapen, dat beide famiiies voerden, zou men zeggen dat zij bloedverwanten waren, Zij voerden — zij het dan gebroken — het Arkelse wapen.

Het schild der Heusdense familie vertoont in een rechterkanton een vierblad, wat de Boschse familie niet heeft. Zoals bekend, stamde laatstebedoelde familie uit het geslacht der Heren van de Heerlijkheid Bokhoven [2]).

Ik zou de genealogie willen beginnen met:

1. *Jan van Bochoven,* die de navolgende kinderen had:
   1. *Jan van Bochoven.* Hij had een zoon *Jan* (alias *Jan in de* ***Craen)*** **,** die in 1601 in het manhuis te Heusden overleed. Ik zou dezen laatste willen vereenzelvigen *Jan Jansen van Bochoven,* die in 1575 gehuwd was met *Adriana Symonsdr.* bij wie hij een zoon *Jan* had; met hem, die in 1580 weduwnaar was van *Agnes Tonis Ketelaer* (weduwe van *Jan Dirck Otten van de Wiel),* „zijn eerste huisvrouw", van wie twee in dat jaar onmondige kinderen: en met hem, die in 1594 gehuwd was met *Eerken Wouters* (wed. van *Hans Claessen Vos)* „zijn laeste huisvrouw", van wie een zoon, die omstreeks 1590 naar Frankrijk vertrok.
   2. *Godert van Bochoven* [3]), die volgt onder 11.
   3. Wellicht *Adriaan van Bochoven,* in 1545 gezworene van Hedichuysen en die in 1540 stadsaccijnzen te Heusden pachtte. In 1542 „geloofde" Adriaen Janssen van Bochoven met Hannaert van Wijck Antonissen [4]), Adriaen Jan Lambertssen en Gijsbert Adriaensen van Emechoven [5]) negen gouden car: guldens „erfthijns" aan Robbert Giisbert Hevmanssen. Deze cijns werd verleend uit diverse te Hedikhuizen gelegen landerijen.

[1]) Op 18 Maart 1602 cist *Adriaen Goderts van Bochoven* (te Heusden) voor de schepenbank aldaar van ***Jan Woutersen,*** wonende te Bochoven „tnegentich gulden over des nenklaegers contingent van drie jaeren lant huer van ontrent ses mergen lants gtnoempt die Eygen gelegen onder die hcrrlykheijt van Bochoven" (Heusden R. 44.—) (vgl. noot 17).

[2]) Het schepenzegel van na tc noemen *Adriaen Goderts* ***ran Bochoven*** (schepen van Heusden in 1603) bevindt zich in het archiefnr. Heusden R. 206; dat van zijn kleinzoon *Adriaen Goderts* ***van Rochoven,*** dat precies hetzelfde was, staat afgebeeld in „Taxandria" XIV, blz. 295. Een afbeelding van het zegel van den Boschsen schepen *Willem Nicolaaszn.* van *Bochoven,* heer van het kasteelgoed „De Nemerlaar" (schepen o.a. in 1471 en 1496) geeft „Taxandria" IV, blz. 189; voor dat van diens zoon *Nicolaas* zie men hetzelfde tijdschrift VI, blz. 159. Een afbeelding van de zegels van *Marten* en *Claes* ***Oem van Boahoven,*** beiden broers van ***Jan Oem,*** heer van Bochoven (in 1438) geeft „Taxandria" IX, blz. 13. Belangrijk voor de kennis der afstammelingen der Heren van de Heerlijkheid Bokhoven is o.a. „Taxandria" XX, blz. 296.

[3]) zie Heusden R. 203 (processtukken ***Jan Pauwels van*** *Drongelen* en ***Adriaen Goderts van Bochoven);*** deze stukken noemen Jan Jans van ***Bochoven*** en *Adriaen Goderts* ***van Bochoven*** „gebroeders kinderen van één vader en moeder". De broers worden genoemd als Jan ***Jans van Bochoven en Goaert Jans van*** *Bochoven.*

4) Het aloude geslacht ***van Wijck*** komt reeds als schepen van Heusden voor in 1320, n.l. *Brien van Wiic.* In 1434 zien we *Willem* van ***Wijck,*** ridder, zoon van Jan ***van Wijck,*** ridder en van *Agnese* dochter ***Willem van Rijswijck,*** ridder, enz. enz. (zie „het Missale van de Kerk te Wijk bij Heusden").

In 1542 was Hannaert ***van Wijck,*** schout van Hedikhuizen. In 1555 ***was Jan van Wijck,*** schout van dat dorp. ***Jan Quirijnsen van Wijck,*** schout van Hedikhuizen in 1592 was gehuwd met ***Lana,*** dochter van Jhr. Jan van ***Wijck*** en *Margriet (van Vlierden).* ***Lana*** was de dochter van den schout van 1555.

4. *Heyman van Bochoven.* (Deze op gezag van B.v.S. in „Taxandria" XLVI, blz. 52.) Deze zou o.a. 2 dochters hebben gehad, n.l.:
   a. *Margriet (de oude),* gehuwd met *Peter Jan Claes;*
   b. *Margriet (de jonge),* gehuwd met *Toon Jan Kievits.*

11. *Godert van Bochoven,* geboren omstreeks 1510, hij bekleedde te Hedichuysen het schoutambt tot 1577 en had vóór 1568 zitting in het college van heemraden van den Hogen Maasdijk 's-lands van Heusden [6]). In 1580 werd hij door de Staatse troepen, in garnizoen liggende te Geertruidenberg, van zijn bed gelicht en ontvoerd naar de herberg „De Vogelzanck" te Wijck. Hij werd voor *f* 25,— losgeld vrijgelaten.
    Zijne kinderen waren [7]):
    1. *Adriaen van Bochoven,* geboren ± 1544; in 1580 hopkoopman en woonachtig te Hedichuysen; in 1582 werd hij poorter der stad Heusden en drie jaren later was hij huurder van het huis „Op de trappen" aldaar, hij was brouwer, pachter van stadsaccijnzen en schepen van Heusden in 1596 en 1603 [8]), tr. 1°. omstreeks 1568 *Margarita Godertsdochter van Hedichuysen* [8a]); tr. 2°. *Margaretha,* dochter van *Wouter Jans van Vessem* [9]).

[5]) Hij zal dezelfde zijn als *Ghijsbregt Adriaens van Eminchoven* die 3 mergen land te Veen te leen hield. In 1547 had deze een zoon *Wouter,* wiens oom *Joost Adriaens van Emenchoven* was.

In 1486 had Heer ***Joost*** van *Rijswijck* 5 mergen land in leen; in 1525 werd dit leen gesteld ten name van *Zeger* ***van*** *Emmichoven* als man van ***Joost van Rijswijcks dochter;*** in 1529 ten name van *Airnt Segerszn. van Emmichoven.* De leeneed voor hem werd afgelegd door zijn grootvader *Joost* **van** ***Rijswijck*** en *Anthonis* van *Heynsbergh.*

In 1377 noemen schepenen van Heusden *Hille,* weduwe van *Roelof van Emmicoven.*

[6]) Heusden R. 591, nr. 14 (1568) en R. 411, f. 29 (1577). In 1568 verklaren diverse heemraden en oud-heemraden van den Hogen Maasdijk, dat er altijd zijn geweest „vier heemraden uit het land van Heusden en drie binnen de stad woonachtig". Het gemeentearchief te Heusden bevat onder B. 1, 355 een stuk uit het jaar 1610 en handelende over de wijze van benoeming van den Dijkgraaf, door de Magistraat mitsgaders de geerfdens 's-lands van Heusden, voor te dragen aan de staten van Holland. Voorts vindt men er een artikel luidende „Dat alle jaer op St. Gregorius-dach seven oude afgaande Heemraderen over den Hnogen Maesdiick slands van Heusden, sullen kiesen seven nieuwe heemraderen goede eerbare wettige mannen, geerft on gegoet in den lande van Heusden, drie nyt der stat twee uyt de boven dorpen, en twrc uvt de beneden dorpen" enz. De dijkgraaf was bevoegd twee oude heemraden te continueren.

[7]) Heusden R. 40, f. 150. *Adriaen Gouertssen, Heyman Godertsen* en ***Jan Gouertsen*** gebroeders, erfg. van *Gouert Janssen* van ***Bochoven.*** „haeren vader sa :", vgl. Heusden R. 775 (nots. van Heemskerck), akte nr. 3.

[8]) Zijn schepenzegel wordt bedoeld onder noot 2.

[8a]) Zij was ***een*** zuster van: **1.** *Dirck Goderts van Hedichuijsen,* "overleden in 1587, gehuwd met *Heijltgen Thoenis Lamberts Horn,* welke hertrouwde met *Thoenis Kipping* te Baerdwijck. 2. *Heesken* ***van*** *Hedichuijsen,* gehuwd met *Laurens Direx Lathouwers,* kapelmeester te Haarsteeg. 3. ***Joost van Hedichuijsen,*** geboren ± 1533, burgemeester van Hedikhuizen. Wellicht was Heijltgen Horn een nicht van *Hermen Lamberts Horn,* geboren ± 1519, schout van Vlijmen in 1574. In 1569 woonden te Vlijmen ***Huych*** Rcynaerts ***Hoorn,*** geboren ± 1489 en ***Jan*** *Huygen* **Hoorn, geboren** ± 1521.

[9]) In 1547 komt voor ***Jan*** *Gorts* ***van*** *Fessem.* Hij verkreeg een erfcijns van 7 gouden 'ca: gulden uit land te Vlijmen. Deze cijns werd op 8 Mei 1557 overgedragen door *Wouter* ***Jan*** *Gorissen* ***van*** *Vessem.* Wellicht was deze laatste dezelfde als de hier bedoelde ***Wouter Jans van Vessem.*** *Margaretha Wouters van Vessem* had te Heusden ren broer *Wouter* van *Vessem,* geboren ± 1567 en gehuwd met *Catalijna Hendricx,* waaruit een dochter *Wouterken,* die huwde met *Anthonis Ingenhous,* waard in St. Joris te Heusden, broer van ***Johan*** *Ingenhocs.* Uit hun huwelijk zijn mij twee kinderen bekend, n.l. *Marie Ingenhous,* de vrouw van Johannes *Doorschot* en *Marten Ingenhous.*

Uit het eerste huwelijk:

A. *Godert;* deze zoon testeerd op 17 Maart 1590 ten overstaan van notaris L. van Haeren te Heusden en vertrok toen naar Frankrijk om de Franse taal te leren: hij werd vermoord ± 1600 en begraven te „Eijssem boven Gelre".

Uit het tweede huwelijk:

B. Mr. Wouter van *Bokhoven* trad in 1633 met Sebastiaen Beelaerts op als leenman van de grafelijkheid van Holland, tr. *Wilhelmina,* dr. van den Heusdensen koopman *Wouter Aelberts.*

Zij waren de ouders van:

a. *Cunera;* zij huwde in 1672 met den kapitein *Gerardt Constantijn de Heijster.* De pastoor te Heusden doopte in 1676 een zoon van dezen kapitein.

b. *Elisabeth,* tr. *Daniel Boxtel,* auditeur militair bij den krijgsraad te Heusden. Het protestante doopboek te Heusden vermeldt drie kinderen uit dit huwelijk, n.l. in 1660, '61 en '64.

C. *Margaretha van Bochoven,* tr. 1°. *Jan Liebrecht van den Heuvel* [10]); tr. 2°. *Dirck Cornelissen Leckerkerk,* diverse malen schepen en burgemeester van Heusden, zn. van *Cornelis Martens Leckerkerk.*

D. *Godert van Bochoven,* wijnkoper te Heusden en president heemraad van den Hogen Maasdijk, tr. *Adriana* [11]), dr. van *Peter Jacobs van der Hagen* [12]), schepen en burgemeester van Heusden, en *Cafharina Eeuwoutsdr. van Gellicum* [13]) (weduwe van Gijsbert Cornelis Habraken, waarvan in 1624 een zoon Eeuwout te Zalt-Bommel).

Zij hadden o.m. de navolgende kinderen, allen protestant 'gedoopt te Heusden:

a. *Catalyn van Bochoven,* ged. Heusden 11 Mei 1629;

b. *Adriaen van Bochoven,* ged. Heusden 19 November 1630; driemaal werd hij tot schepen [14]) benoemd en viermaal aangesteld tot burgemeester van Heusden, hoogdijkheemraad 's Lands van Heusden; hij tr. aldaar 21 April 1665 *Pefernel van Hanenburg,* dr. van *Frans van Hanenburg* en *Anna Slof.*

c. *Peter van Bochoven,* ged. Heusden 26 Augustus 1632, schepen van Heusden in 1670 en 1672, burgemeester in 1671, tr. in 1665 *Maria van Gulick,* die in 1679 hertrouwde met den luitenant der cavallerie *Aelbert van Nieuwkerck.* Peter van Bochoven stierf zonder kinderen achter te laten,

d. *Catalijn van Bochoven,* ged. Heusden 25 Juli 1634; zij overleed ongehuwd.

e. *Wouter van Bochoven,* ged. Heusden 14 Februari 1636, wijnkoper te Heusden, tr. 1 °. Heusden 15 Juli 1659 *Wilhelmina van Berlecom* [15]), ged. Heusden 12 Sept. 1638, † ald. 20 Sept. 1661, dr. van *Adriaen van Berlecom,* schepen en burgemr. van Heusden, en *Ida Roskam;* tr. 2°. *Agatha van Gulick; zij* hertr. *Franco Loockermans,* burgemr. van Heusden.

Zijn tweede huwelijk bleef kinderloos.

Uit zijn eerste huwelijk:

Ida van Bochoven, tr. 's-Gravenhage (ondertr. Amsterdam 23 Mei 1680) Mr. *Willem Aernoldt,* advocaat voor den Hove van Holland te Amsterdam, † Amsterdam 2 Febr. 1723.

f. *Lijsbeth van Bochoven,* ged. Heusden 22 December 1637;

g. *Maria van Bochoven,* ged. Heusden 26 October 1639, tr. Ds. *Leonardus van Beverlo* [16]), predikant te Aalburg en Heesbeen.

2. *Heijman van Bochoven,* die volgt onder III.

3. *Jan van Bochoven,* geboren omstreeks 1552, schout van Hedikhuizen 1608—1611. Zijne kinderen waren:

Tot de nalatenschap van *Adriaen van* Bochoven en *Margaretha* van *Vesscm* behoorden o.m. de navolgende te Heusden staande huizen: „Het Wapen van Zweeden" bij de Oudheusdensc poort; „Het Vosken" in de Putterstraat:,, ..De Roose" in' de Smithstraat. bewoond door den procureur Gillis van Beverlo; „Het Swart Beircken"' in de Smithstraat -(gekocht in 1632 voor 2652 gld.); „Het Zuycker Hup" in dezelfde straat; „De Paeuw" staende ontrent d'oude Wijxe poorte; „De Trapkens" naast hei huis van wijlen Adriaen Jans van Cuyck, bewoond (in 16491 door Harn van Brugge: drie huizen aan de Haven; twee in de Gasthuisstraat en een aan de Wiel bii de Waterpoort (Heusden R. 213). Deze *Margaretha van Vessem* kocht (weduwe zijnde) in'1613 de windmolen met het molenhuis te Vlijmen (Heusden R. 62).

[10]) Uit dit huwelijk sproten: a. *Christina van* den *Heuvel,* geb. ± 1610, tr. (± 1632) met *Gillis* van *Beverlo,* ouders van Ds. Leonardus van *Beverlo,* die huwde met zijn bloedverwante Maria *van Bochoven;* b. Godert *van* den *Heuvel; c.* Adriaen van *den Heuvel;* d. *Willem van den Heuwel: e.* dan v'an *den Heuvel,* gehuwd met *Agneta Kessel,* de grootouders 'van *Johan* Fred. van *Suiilen.* kapt.-luit., *Agnes Elisabeth van Suiilen* de vrouw van den dijkgraaf *Willem Adriaan van Sprangh, en Geertruit* van *Suijlen,* gehuwd met *Jacobus Engelbergh.*

[11]) Hare ouders testeerden te Heusden voor not. v. Heemskerck op 20 Nov. 1620.

[12]) Hij was lakenkoper te Heusden, een broer van *Claes* van der Hagen te Waalwijk en overleed te Heusden op 14 Juli 1632.

[13]) Mij zijn deze van *Gellicums* bekend: *Roelof Cornelis van Gellicum,* geboren omstr. 1551 en secret. van Heusden en gehuwd met *Antonia Dircx* van *Veen.* Hij had een broer *Peter van Gellicum,* gehuwd met *Liisken Thoenis.* de ouders van *Anncken van Gellicum,* gehuwd met Jan *Frans* van den *Broeck.* eersten burgemr. te Heusden. Een andere broer was *Wiinant Corn. van Gellicum,* hopkoper te Heusden. Van *Roelof Corn.·van Gellicum* zijn mij drie kinderen bekend. n.l. a. *Cornelis van Gellicum,* geneesheer te Heusden en gehuwd met *Geertruyt Geerlincx van Enae'en;* „Taxandria XLIX. blz. 111 vermeldt dertien kinderen uit hun huwelijk. b. *Dirck* van *Gellicum,* die *Cornelisken* Brants tot vrouw had, en c. *Adriaentje* van *Gellicum* zeer waarschijnlijk gehuwd met *Claes Claes Valck.*

[14]) Zijn schepenzegel staat afgebeeld in Taxandria XIV, blz. 295.

[15]) In 1596 was schepen te Heusden Daniel Peters van Berlecom. Hij was gehuwd met Geerborch Adriaens van Gemert (die in 1618 was gehuwd met Gompaert Geritssen; haar dochter Jennichen Gompaerts was in 1632 de vrouw van Pauwels Godefroy) Zij hadden. 4 kinderen t.w. Catharina, de vrouw van Johan Beelaerts; Peter; Jan, gehuwd met hnna Lamberts van Haeren, en Adriaen van Berlecom, eerste burgemeester en brouwer te Heusden. Deze huwde tweemaal le met Margareta Beelaerts, waarvan een *zoon* Daniel en 2e met Ida Roscam, waarbii, Wilhelmina vnd., Johannes en Geerburch, de vrouw van Johan van Sorgen, advocaat voor de Hove van Holland te 's-Gravenhage. Daniel van Berlecom, zijn zoon Adriaen en zijn kleinzoon Daniel werden allen in de grote protestante kerk te Heusden begraven (zie dit blad XVII, 125) Jammer genoeg werd ook deze kerk niet door den overweldiger gespaard. Grotendeels werd zij in den nacht van 4 op 5 Nov. 1944 verwoest. De meeste grafzerken zijn thans aan weer en wind bloot gesteld. Kan men deze kostbaarheden niet spoedig en voorzichtig verwijderen en deze later hij de restauratie der kerk in de zijwanden daarvan inmetselen9

[16]) Zoon van Gillis van Beverlo en Christina Liebart Jan v. d. Heuvel, kleinzoon van Leonardt van Beverlo en Adriaentje Gielisdr.

a. *Godert van Bochoven,* burgemeester van Hedikhuizen;
b. *Heijman van Bochoven,* schepen van Vlijmen (*162* 1) en gehuwd met *Hendrina Aerts van Andel.* Hij was de stamvader van een uitgebreide tak der familie van Bokhoven te Vlijmen.

Zijne kinderen waren:

1. *Jan van Bockhoven,* tr. *Grietken Goyaerts van den Brant.*
2. *Lijsbeth van Bockhoven* [17]), tr. le. *Antonis Goyaerts van den Brandt,* tr. 2e. *Willem Daniels Pullen.*
3. *Maeyken van Bockhoven,* tr. *Thomas van der Sterre.*
4. *Herman van Bockhoven,* tr. *Anneken Corsten Hoorn.*
5. *Hilleken van Bockhoven,* tr. *Jan Janssen van Drongelen.*
6. *Catalijn van Bockhoven,* tr. *Antonis Tonissen van de Wiel..*
7. *Godert van Bockhoven.*

III. *Heyman van Bochoven,* geb. omstreeks 1551, burgemeester van Herpt en heemraad van den Hogen Maasdijk 's-Lands van Heusden, was (evenals zijn voornoemde broer Adriaen. diens zoons en kleinzoons) lid van de bekende oude schutters van den voetboog van St. Joris te Heusden, behoorde tot de „hoofdluyden" van het St. Catalina Gilde aldaar en werd in 1591 poorter van Heusden, alwaar hij biersteker was, tr. 1°. *Mariken Gijsbert Huyben (van Herpt?);* tr. 2°. *Antonia Adriaensdr.,* weduwe van *Antonis Boudewijns van der Stappen* [18]), Maricken Aerts, weduwe van Herman Dircxsen de Graeff, en hertrouwd met Dirck Jansen Nagel, noemt hem in 1597 haar neef [19]).
Alleen uit het eerste huwelijk werd één kind geboren [19a]), n.l.:

IV. *Jan van Bochoven,* is ter schole geweest te Zalt-Bommel en werd later schout van Herpt tot zijn dood in 1626, in zijn leengoed, dat hij van den Heer van Herpt te leen hield, werd hij opgevolgd door zijn oudsten zoon Godert, tr. *Elisabeth Jansdr.,* gestorven omstreeks 1660, zuster van Jenniken Jansdr. de vrouw van Gouert Anthonissen van Aelst te Heusden.

Tot de nalatenschap van den hierna onder VI 8 te noemen Godefridus van Bockhoven behoorden twee familieportretten, voorstellende een man en een vrouw en geschilderd in het jaar 1623. Mogelijk waren het de portretten van diens hier bedoelde orcrgrootouderr.

[17]) Zij kreeg in 1652 ten huwelijk o.o. 4 hond land op d'eygey onder het graafschap Bokhoven; haar broer Jan kreeg eveneens ten huwelijk 4 hond land op de Eygen onder hetzelfde graafschap. (Vergelijk dit met noot [1]) Merkwaardig is het dat deze fam. van Bokhoven bezittingen had te Bokhoven.

[18]) 'Zoon van Boudewijn Goossens van der Stappen en broer van Bartholomeus van der Stappen„ proost van de Abdij van Berne.

[19]) Herman Dircx v. d. Graeff. borger te Heusden, was eerst gehuwd met' Jannichgen Gerit van Eexdr.

[19a]) Zie Heusden R. 430, f. 6 en 10v, Heusden R. 308, f. 13v en R. 203, nr. A 25; telkens wordt daar vermeld, dat *Gouert Jansen van Bochoven* „voorsaet" is van o.a. *Jan Heymanssen van* Bochoven te Herpt.

Uit dit huwelijk [20]):

1. *Godert van Bockhoven,* geb. omstreeks 1603, eveneens schout van Herpt van 1633 tot zijn dood, tr. *Maria Jansdr. de Potter.*
   Uit dit huweliik:
   a. *Jan van Bockhoven,* in 1667 door den Heer en de Vrouwe van Herpt tot schout van dat dorp aangesteld: hij was bij zijne vrouw *Elisabeth Antonisdr. Glavimans* (of *Jongmans).* vader van: A. *Godert van Bockhoven,* ongehuwd overleden; B. *Maria,* en C. *Antonia van Bockhoven.*
   b. *Jacob van Bockhoven,* geb. omstreeks 1633.
   c. *Anneke van Bockhoven,* gehuwd met *Hendrick Leendertsse van Outheusden,* burgemeester van Herpt.
2. *Heyman van Bockhoven,* zonder nakomelingen gestorven.
3. *Maeycke van Bockhoven,* tr: (huw.voorw. 16 Maart 1643) *Johan Cornelisse van Ingen* [21]), schepen te Vlijmen, hopkoopman en hoogdijkheemraad 's-lands van Heusden. Zij waren de ouders van *Jan, Dirck* en *Anneken van Ingen.* Laatstbedoelde huwde in 1666 met Sr. *Adriaen van Schijndel* te 's-Bosch, zn. van *Heniick van Schijndel* en *Agnes Buys.*
4. *Handersken van Bockhoven,* tr. *Peter Anthonissen van Giessen.* Hunne kinderen waren: 1. *Jan;* 2. *Maricken,* tr. *Adriaan Jansen van Herpen; 3. Anneke,* tr. *Jan Symonssen Bruystens; 4. Adriaan; 5. Isaac.* Peter Anthonissen van Giessen hertrouwde *Lijsken Antonisdr. Luyben,* bij wie hij twee kinderen had.
5. *Maarten van Bockhoven,* die volgt onder V.

V. *Maarten van Bockhoven,* geb. omstreeks *1622,* president schepen van Herpt, tr. *Hendrina,* dr. van *Jacob Isaack Buys* [22]) en *Cornelia Hendrix* en had daarbij drie kinderen [23]):

1. *Jan van Bockhoven,* die volgt onder VI.
2. *Elisabeth van Bockhoven,* ged. Oudheusden 2 September 1661 en 27 Dec. 1691 gehuwd met *Erasmus Dircx van Grevenbroeck* [24]), zn. van *Dirck Raes*

[20]) Voor hunne. kinderen zie men Heusden R. 499, f. 32 (1666) ; zie ook Herpt R. 1, f. 243 (1696) alwaar *Hendrick Leendertsse van Oudheusden Beeltgen Jans valt Bockhoven* de grootmoeder van zijn vrouw noemt.

[21]) Zijn eerste vrouw was: *Willemken Adriaens* (Antonissen) *Verheyen, bij* wie hij twee kinderen had, n.l. *Adriaen* en *Cornelis van Ingen. Naar* mijne mening zijn zij dezelfde als die bedoeld in „Taxandria" I, blz. 118 e.v. alwaar wordt aangehaald de doop van *Cornelis* van *Ingen* op 26 Febr. 1664 te 's-Hertogenbosch, zoon van *Cornelis Janssen van Ingen;* doopborg *Adrianus Johannes van Ingen.* Adriaen *van Ingen,* hrouwer te Heusden, en *Cornelis* van *Ingen* „tegenwoordigh" te '*-Hertogenbosch verkopen land te Vlijmen (Heusden R. 490, f. 22, 1657) *Cornelis Cornelisz.* van *Ingen,* gedoopt in 1664, had een dochter *Mechtildis Theodora,* gehumd geweest met *Adrianus Reinier* van *Boxtel,* heer van Lanckveld onder Erp (Taxandria I).

[22]) Zijn broers en zuster waren: 1. *Jan Isaac Buys,* gehuwd geweest met *Lijsbeth Gouertssen; 2. Lauwerens Isaac Buys,* van wien een zoon *Adriaen;* 3. *Mayken Isaac Buys, de* vrouw van Frans *Dircx* van *Cuyck,* en 4. *Peter Isaac Buys,* gehuwd met *Adriana Lamberts de Wolf,* bij wie een zoon *Isaac,* die ongehuwd overleed.

[23]) Herpt en Bern R. 3, f. 236 noemt hunne kinderen.

[24]) *Raes van Grevenbroeck,* heer van Mierlo, overleden in 1532 had bij Anna *Martens* verscheidene bastaardkinderen, waaronder *Bonaventura,* schout van Mierlo., wiens zoon *Raes van Grevenbroeck* was. Deze was schout tc Loon op Zand en gehuwd met *Cornelia de Buyser,* waarvan *Dirk van Grevenbroeck,* die *Anneke Corstiaen van der Schoor* huwde. Hun

(= *Erasmus)* en *Willemijn Jansdr. van Sprang.* Hunne kinderen waren: a. *Wilhelmina, tr. Adriaen Hendrikszn. Couwenberg;* b. *Dirck,* tr. *Maria Jansdr. van de Moer* [25]; *c. Martinus,* ongehuwd overleden; d. *Hendrina,* jong gestorven, en e. *Maria,* tr. *Isaack Buys.*

3. *Margaretha van Bockhoven,* ged. Oudheusden 12 April 1664, tr. 1°. 8 Maart 1695 *Marcellus van Ceulen,* procureur te Eindhoven: 18 Mei 1707 is zij reeds weduwe en woonachtig te Eindhoven; zij tr. 2°. *Gerrit de Ram.*

Jan van Bockhoven, ged. Oudheusden 26 November 1659 [26]), president-schepen en loco-of ficier van Herpt, tr. 3 Februari 1687 te Drunen *Adriana,* dr. van *Christiaen Glavimans,* drossaart en secretaris van Drunen. In 1741, toen zij ruim 54 jaren getrouwd waren, testeerden zij [27]). Taxandria XLVI, blz. 53 vermeldt de zusters van Adriana Glavimans [28]).

Uit hun huwelijk werden de navolgende acht kinderen geboren:

1. *Jan van Bockhoven,* volgt onder VII.
2. *Maria van Bockhoven,* ged. Heusden 11 Sept. 1689, tr. *Adriaen Gijsbertsz. Couwenberg* te Heusden, waarvan twee kinderen, t.w. *Maria* en *Christina.* Eerstgenoemde huwde in 1757 met *Ferdinand Moliaert,* chirurgijn te Oudheusden en later te Arendonk. Maria van Bockhoven hertrouwde met *Gijsbertus Franciscus Raaijmakers* te Heusden. In 1729 werd uit dit huwelijk een zoon *Christiaan* geboren, die in 1768 te Rotterdam woonde.
3. *Christiaan van Bockhoven,* ged, Heusden 30 Nov. 1691, overleed ongehuwd te Heusden in 1768, ten huize van zijn na te noemen broer Godefridus, bij wien hij inwoonde.
4. *Henricus van Bockhoven,* ged. Heusden 4 April 1693, op jeugdigen leeftijd gestorven.
5. *Henrica van Bockhoven,* ged. Heusden 30 Jan. 1695, jong gestorven.
6. *Martinus van Bockhoven,* ged. Heusden 5 Oct. 1696, deze heeft gewoond te Oudheusden alwaar hij omstreeks 1759 ongehuwd is overleden. Bij zijn overlijden verviel zijn erfdeel in het huis genaamd „De Kroon" tegenover de Herptse toren aan zijne broers en zusters [29]).
7. *Elisabeth van Bockhoven,* ged. Heusden 13 Maart 1699 en in 1729 gehuwd met *Caspar* Luneman, geboortig van Furstenberg in Westphalen, die in 1739

zoon was ***Raes van Grevenbroeck,*** gehuwd met ***Mayke Claes Claes de Cocq.*** 'Zij waren do ouders van ***Dirk van Grevenbroeck,*** gehuwd geweest. met ***Willemken Jansdr. van Sprang,*** waarvan wederom een zoon ***Raes*** van ***Grevenbroeck*** die voornoemde ***Elisabeth van Bockhoven*** huwde. (Vergelijk „Taxandria" VIII, blz. 107/108, 173 cn „Taxandria" XLVI, blz. 55/56).

25) Hun achterkleindochter ***Maria van Grevenbroeck*** huwde met ***Adriaan van Bokhoven,*** hierna genoemd onder IX.

26) Zie doopboek bij den pastoor te Elshout; zijne doopborgen waren: Jan ***Cornelissen van Ingen*** (zijn oom) en ***Anneken Pieters van*** Giessen (zijn nicht).

27) Zie voor hun testament Herpt R. 9. dd. 23 Aug. 1741.

28) Deze waren: 1. ***Antoniske,*** in 1685 gehuwd met ***Zeger Loeff;*** 2. ***Christina,*** in 1682 gehuwd met Jan ***Kievits;*** 3. ***Maria,*** in 1688 gehuwd met ***Reynier Andriesz. van*** den ***Broeck,*** en 4. ***Johanna Glavimans,*** gehuwd met ***Goyert Tabbers.***

29) De scheiding van zijne nalatenschap vond plaats ten overstaan van notaris Gerard van Oostrom te Heusden dd. 1 Maart 1762 (Heusden, R. 957).

poorter van Heusden werd. Uit hun huwelijk zijn drie dochters bekend.

8. *Godefridus van Bockhoven,* ged. Heusden 8 October 1701, tr. 1°. in 1729 *Catharina Boogaerts,* die stierf in 1751. Zes jaren later hertrouwde hij met *Mechtilda Warrens.* Godefridus was koopman te Heusden en overleed kinderloos aldaar in 1778 [30]). Overeenkomstig zijn uitersten wil werd hij in de kerk te Herpt begraven.

VII. *Jan van Bockhoven,* ged. Heusden 10 November 1687, tr. 5 Juli 1716 te Hedikhuizen *Adriana van Schijndel,* dr. van *Ludovicus* en *Cosnelia van Genderen.* Hij heeft gewoond te Hedikhuizen, alwaar hij kerkmeester was, en overleed in 1760, nalatende zijne weduwe met vier kinderen, t.w.:

1. *Martinus van Bockhoven,* ged. Hedikhuizen 20 Tuli 1717, heemraad van de Oudheusdense zeedijk, † ongehuwd in zijn geboorteplaats op 8 September 1787.
2. *Johanna van Bockhoven,* ged. Hedikhuizen 9 December 1718, aldaar ongehuwd overleden.
3. *Adrianus van Bockhoven,* ged. Hedikhuizen 19 April 1722 en aldaar ongehuwd overleden op 14 Maart 1788; hij was heemraad van de Oude Maas.
4. *Christianus van Bockhoven,* die volgt sub VIII.

VIII. *Christianus van Bockhoven,* ged. Hedikhuizen 17 Jan. 1725, tr. 15 October 1776 in zijne geboorteplaats de 22-jarige *Maria Stevens,* geb. te Genderen, dr. van *Matthijs Stevens* en *Maria Pulles.* Hij bleef tijdens zijn huwelijk inwonen bij zijne broers en zuster, alwaar hij overleed op 5 April 1786. Zijne weduwe hertrouwde te Heusden met *Thomas Maas,* uit welk huwelijk een dochter *Johanna* die op 7 Februari 1821 te Heusden huwde met *Antonius de Bont,* zn. van *Johannes* en *Maria Rits.*

Uit het huwelijk van Christianus van Bockhoven en Maria Stevens [31]) werden te Hedikhuizen vijf kinderen geboren:

1. *Johannes (Ferdinandus) van Bokhoven,* ged. Hedikhuizen 15 Mei 1778, ter schole geweest te Arendonk en gehuwd met de te Heusden geboren *Anna Maria Rits,* dr. van *Cornelis Bernardus en Maria Mallands.* Hij was geneesheer te Waalwijk en werd in 1846 gepensioneerd als gem.-geneesheer: hij overleed aldaar op 11 October 1856.

   Uit zijn huwelijk werden te Waalwijk de navolgende kinderen geboren:

   1. *Chrisfianus Adrianus,* ged. ± 1807; in 1826 ging hij te Tilburg wonen.
   2. *Anfonetta Maria,* ged. ± 1808, ongehuwd overleden.
   3. *Antonius Vincenfius,* ged. ± 1809, gehuwd met *Cornelia Verhemeldonk.*
   4. *Johannes Casparis,* ged. ± 1809, gehuwd met *Wilhelmina de Ruyter.*
   5. *Engelbertus Bernardus,* geb. 19 April 1812, ongehuwd overleden te 's-Hertogenbosch 9 *Nov.* 1844.
   6. *Cornelis Franciscus,* geb. 5 Nov. 1814.

30) Zijne nalatenschap werd verdeeld ten overstaan van notaris Hoynck van Papendrecht te Heusden dd. 15 Dec. 1778 (Heusden R. 965, akte 42).

31) De scheiding van hun goederen vond plaats ten overstaan van notaris Gerlach tc Heusden dd. 16 Juli 1806 (Heusden' R. 987).

7. *Johanna Maria,* geb. 3 Juli 1819.
8. *Thomas Franciscus,* geb. 22 Jan. 1824.

2. *Adrianus van Bokhoven,* die volgt onder IX.
3. *Maria van Bokhoven,* ged. 8 December 1781, tr. in 1806 te Heusden *Joannes Lambertus Goossens,* slijter in sterken drank. Zij woonden aanvankelijk te Boxtel en later op het Hinthamereinde te 's-Hertogenbosch. Uit hun huwelijk werden kinderen geboren.
4. *Goverdina van Bokhoven,* ged. Hedikhuizen 4 Juni 1783, tr. 1". in 1809 te Boxtel met den koopman *Engelbertus Struyks,* geb. te Heythuizen en weduwnaar van *Catharina van Zuylen;* tr. 2°. *Joannes Franciscus Willemsen.* Tijdens beide huwelijken woonde zij te 's-Hertogenbosch.
5. *Martinus van Bokhoven,* ged. te Hedikhuizen 26 October 1785, tr. in 1824 te Heusden *Maria Besters.* Hij overleed, zonder kinderen na te laten, in 1856 [31a]).

IX. *Adrianus van Bokhoven,* ged. Hedikhuizen 15 Januari 1780, op school geweest in Ammerzoden, tr. in 1810 *Maria van Grevenbroek,* dr. van *Joannes* [32]) en *Petronella Luyben.* Bij Koninklijk Besluit van 17 Maart 1819 werd hij benoemd tot heemraad van den hogen Maasdijk. Met hem ving wederom een periode aan, waarin deze familie van vader op zoon zitting kreeg in het bestuur van voornoemden Maasdijk [33]). Hij overleed te Herpt in 1855. Tot zijne nalatenschap behoorden o.m. 70 bunder land onder Herpt, Hedikhuizen, Oudheusden, Ammerzoden en Vlijmen [33a]). Uit zijn huwelijk werden te Herpt de navolgende kinderen geboren:

1. *Anna Maria van Bokhoven,* geb. 20 Maart 1811, gehuwd geweest met *Adrianus Buys* te Herpt.
2. *Thomas van Bokhoven,* geb, 10 Juni 1812, burgemeester van Herpt en Bern vanaf 1852 tot zijn dood in 1884, heemraad van den hogen Maasdijk, tr. 1 °. Oss *Helena van Teefelen;* tr. 2°. *Catharina van der Staak.*

   Uit het eerste huwelijk:

   a. *Benedictus Joannes van Bokhoven,* geb. te Oss, pastoor te Bakel. Op een gebrandschilderd venster van het koor der kerk te Bakel leest men te zijner gedachtenis: „B. van Bokhoven hujis ecclesia per V fere lustra parochus D D M C M XIII". Uit het tweede huwelijk:
   b. *Helena Maria van Bokhoven,* de echtgenote van *Antonius Adrianus Goossens* te 's-Hertogenbosch; zij waren de ouders van o.a. Mgr. Prof. Dr. *Th. J. A. J. Goossens,* hoogleraar aan de R.K. Handelshogeschool te Tilburg.
   c. *Johannes Cornelis van Bokhoven,* wethouder van Herpt en Bern, gedurende 50 jaren was hij lid van den gemeenteraad aldaar, dijkgraaf van den Hogen Maasdijk van het bovenland van Heusden.

31a) Zie akte notaris J. A. Gerlach Jr. te Heusden dd. 14 April 1857.

32) Op 2 Sept. 1753 werd hij te Heusden gedoopt als zoon van *Raes* van *Grevenbroeck* en *Catharina van Diem.* Deze Raes was een zoon van *Dirck Raessen van Grevenbroeck* en *Maria* Janssen van *de Moer* (zie noot 25).

33) Voor 1510 — gedurende den reformatietiid — waren katholieker in deze functie niet benoembaar.

33a) De verdeling van zijn nalatenschap vond plaats ten overstaan var notaris J. A. Gerlach Jr. te Heusden dd. 15 Febr. 1856 en bij akte voor notaris N. van Renesse Rol te Vlijmen dd. 9 Sept: 1869.

   d. *Adrianus Joannes Jozefus van Bokhoven,* gemeente-ontvanger te Herpt, ongehuwd aldaar overleden.
   e. *Clasina Adriana Jozefina van Bokhoven,* tr. *Cornelis Petrus van Hulten,* burgemeester van Drunen.
   f. *Maria Adriana Isabella Jozefina van Bokhoven,* ongehuwd overleden.
3. *Petronella van Bokhoven,* geb. 27 April 1814, tr. *Huibert de Bont* te Waspik.
4. *Christina Goverdina van Bokhoven,* geb. 14 Jan. 1816, tr. *Johannes van Herpt* te Herpt. Zij hadden slechts één kind, n.l.: *Leonardus C. J. van Herpt,* later burgemeester van Herpt.
5. *Johanna Catharina van Bokhoven,* geb. 27 December 1817, tr. 1°. *Adrianus van Helvoirt* te Herpt; tr. 2°. *Johannes Verhoeven* aldaar, grootvader van *A. J. J. van Liempt,* notaris te Gilze.
6. *Klarina van Bokhoven,* geb. 7 September 1820, tr. *Jacobus Petrus Luyben* te Luttelherpt. Zij waren de ouders van *Petrus Luyben,* burgemeester van Hedikhuizen: de schoonouders van *Cornelis van Haaren,* burgemeester van Kerkdriel, later wethouder van Nijmegen, heemraad van het polderdistrict Bommelerwaard en officier in de orde van den Eikenkroon; en de grootouders van *Jan van Bokhoven,* burgemeester van Hedikhuizen.
7. *Joannes Antonius van Bokhoven,* die volgt onder X.
8. *Petrus Jacobus van Bokhoven,* geb. 8 Sept. 1826, tr. *Adriana Johanna Mallant.* Hij was lid van den gemeenteraad te Heusden. Als zodanig vond men zijn naam op het marmeren gedenkbord in de hal van het op 5 November 1944 verwoeste stadhuis aldaar. Zijn huwelijk bleef kinderloos.

X. *Johannes Antonius van Bokhoven, geb.* Herpt 21 Mei 1823, tr. 23 Mei 1849 aldaar *Maria Maurisa Verhoeven,* dr. van *Gerardus' Verhoeven* en *Margaritha Albesdina Flacard* [34]). Drie zoons uit hun huwelijk bereikten den volwassen leeftijd, van wie de jongste was *Johannes Adrianus van Bokhoven* [35]), gemeente-secretaris, secretaris van de Kamer van Koophandel en waarnemend kantonrechter enz. te Helmond. Hij was de vader van den samensteller dezes.

Foutieve wapens en namen in diverse bronnen,

door R. T. MUSCHART.

(vervolg van LXVIII, 116.)

Cluijsenaar, Cluijsenaer.

Mr. *Frans Cornelis Cluijsenaer,* hoofdschout van Amersfoort, geboren te Utrecht in 1773, voerde volgens de kwartierstaten van Wildeman en van de Blocquery als wapen: „gevierendeeld, 1 en IV 3 klaverblaren, II en III 3 klaverblaren. En in een hartschildeenwiel.

Evenzoo voerden *Anna Geertruida Cluysenaer,* die als weduwe van *Hendrik Hilgers* in 1735 te Batavia hertrouwde met *Johan Hendrik van Ewijk,* heer van Oostbroek en de

34) Haar vader was *Maurice Flacard,* geboren te Limoges (Fr.) en heelmeester te Vlijmen; haar moeder was *Anna Maria Tamson.* (Zie omtrent de familie *Flacard* mijn bijdrage in „Taxandria" XLVIII, blz. 30/32.

35) Zie notaris J. H. F. Zijnen de Gier te Heusden dd. 6 Juli 1901.

Bilt, en *Henri Livius Cluysenaer,* majoor van de Cavallerie, die in 1832 trouwde met *Boudewina Castendijk,* volgens de kwartierstaten van van Rhede van der Kloot en Bär.

Dit wapen is foutief: allereerst moeten in alle vier kwartieren niet 3 doch slechts 1 klaverblad voorkomen en in de tweede plaats moet het wiel niet in een hartschild doch direct zonder schild op het snijpunt der afscheidingen van de kwartieren geplaatst zijn.

Dit blijkt duidelijk uit den lakafdruk in protocol 390 [8] van notaris J. Smit te Utrecht van voornoemde *Anna Geertruijda Cluysenaer,* waar zij vermeld is in 1759 als vrouw van *Johan Hendrik van Ewijck,* heer van de Bild, en welke lakafdruk als wapen vertoont: ,,een wiel op het snijpunt der afscheidingen van de 4 kwartieren van een gevierendeeld veld, waarvan elk kwartier beladen met é é n klaverblad.

Dit zelfde wapen komt evenzoo voor op den lakafdruk van *Joachim Dirk Cluysenaer,* in 1768 kanunnik van St. Jan te Utrecht en getrouwd met *Catharina Louisa Craeyvanger,* in protocol 444 [5] van notaris C. de Wijs te Utrecht.

Het wapen van voornoemde *Anna Geertruida Cluysenaer* op een ouden stamboom van Ewijk in het Museum van Oudheden te Rotterdam, waar gezegd wordt, dat zij in 1735 trouwde met *Jan Hendrik van Ewijck,* vertoont eveneens in elk kwartier slechts é é n klaverblad, doch ook hier is het wiel foutief op een hartschild gelegd. Eveneens wordt het wapen van *Gerhardus Cluysenaer,* gouverneur van Amboina, overleden in 1775, op zijn grafzerk op de begraafplaats Weltevreden in de Geneal. en Herald. Gedenkwaardigheden van Europeanen op Java beschreven met slechts é é n klaverblad in elk kwartier, doch ook hier weder het wiel in een hartschild.

Dat het wiel in het geheel niet in een hartschild moet geplaatst zijn, blijkt wel heel duidelijk uit het wapen van voornoemden *Joachim Dirk Cluysenaer,* in 1764 kanunnik van St. Jan, op het Wapenbord dier kanunniken in het Rijks-Archief te Utrecht, zijnde: ,,in zilver een rood wiel vergezeld van 4 groene klaverblaren, 2-2 gerangschikt".

Cnode.

Henrick Cnode, in 1375 schepen van 's-Hertogenbosch, voerde volgens het ,,Alg. Ned. Familieblad" 1887, pag. 231, als wapen: ,,een leeuw en een uitgeschulpte schildzoom.

Dit wapen is niet juist, want het zegel van dezen zelfden schepen van het jaar 1380 in het Huisarchief van Hemert vertoont als wapen: ,,een leeuw en om het schild een getande rand".

Cobbault.

Arnoud Cobbault getrouwd met *Maria van Valkenburg,* de schoonzuster van Jacob Cats, waarbij *Susanna* getrouwd met *Pieter Stas,* raadsheer van Brabant, voerde volgens ,,De Wapenheraut" 1898, pag. 78, en 1899, pag. 89 en 91, als wapen: ,,een stappend paard vergezeld boven van 3 rozen".

Dit wapen is vermoedelijk onjuist, tenminste volgens de grafzerken in de St. Janskerk te 's-Hertogenbosch door C. Smits vertoont een kwartierwapen *Cobbault* op de grafzerk in die kerk van de in 1706 overleden *Anna Stas* als wapen: ,,een klimmend paard en in een schild-hoofd 3 ronde bloemen".

de Cocq.

Maria de Cocq, A° ....., de vrouw van *Adriaen de Bye,* voerde volgens eene M.S. Genealogie van der Goes in particulier bezit als wapen: ,,een hermelijnen schuinkruis", hetzelfde dus als in het Armorial Général met den naam Coc*q* zonder ,,de" is beschreven.

In een M.S. Wapenboek van Job Marten de Lange echter is het wapen van deze *Anna Maria de Cocq,* overleden in 1700 als de vrouw van Mr. *Adriaan de Bye,* weergegeven als een gedeeld wapen met het wapen *de Bye* als rechterhelft en de linkerhelft — dus het wapen van deze *Anna Maria de Cocq* — als volgt: ,,een schuinkruis, waarvan de schuinrechterarm beladen met 5 hermelijnstaartjes en de schuinlinksche arm beladen met 4 sterren.

Wij zien dus, dat twee bronnen het wapen van de zelfde persoon verschillend beschrijven. Een hunner moet dus foutief zijn, vrij zeker is dit het geval in het Wapenboek de Lange.

van der Codde.

Volgens eene losse wapenteekening in het Familie-Archief Rambonnet voerde een familie *van der Codde* als wapen: ,,3 pijlen, waarvan 2 schuingekruist en gaande over de derde, die verticaal geplaatst is, en het geheel rechts en links vergezeld van eene ster".

Dit wapen deugt niet, de 3 voorwerpen moeten knodden i.e. knuppels, knots en zijn, zooals blijkt uit de zegels van *Pieter van der Codde,* in 1694 schout van Lisse, in het Familie-Archief Heerman van Zuijdwijk, en van *Pieter van der Codde,* in 1699 schout van het ambacht Nieuweveen, in de Boedelpapieren van de Haagsche Weeskamer, en uit de lakafdrukken van *P. van Codde,* in 1671 te Leiden, secretaris van Rijnland, in de Missiven aan het Hof van Holland en van *P. Codde.* in 1710 advocaat te Leiden, in de stukken behandeld voor de Lage Bank te Arnhem.

Coesvelt.

Volgens het Patriciaat van Amsterdam door Alberdingk Thijm, folio 15, voerden *Arent Coesvelt,* getrouwd met *Catharina Pauls,* omstreeks 1600 te Amsterdam, en *Gerrit Coesvelt,* die in 1593 ondertrouwde met *Maria Pauls,* zuster van Catharina voornoemd, waarbij *Allard Boelens Coesvelt,* getrouwd met *Heijltje Lambrechts,* als wapen: ,,gevierendeeld. I een leeuw: II 3 schuinrechts geplaatste pijlen; III een schenkkan; IV een molenrad".

Dit wapen is niet van hen, want *Gerrad Jansz. Koesvelt,* in 1578 raad van Amsterdam en van 1558 tot 1564 regent van de Oude Zijds Huissitten Armen aldaar en korenkooper op den Oude Zijds Voorburgwal ,,in het Coesvelt", volgens de Vroedschap van Amsterdam door Elias, deel 1, pag. 25, dezelfde als voornoemde *Gerrit Coesvelt,* en broer van voornoemden *Arent Coesvelt,* voerde volgens de Wapens der Magistraten van Amsterdam door van den Brandeler en volgens het M.S. Wapenboek der regenten van de Oude Zijds Huissitten Armen te Amsterdam als wapen: ,,een haan". En evenzoo komt zijn wapen voor in het M.S. Wapenboek der Kerkmeesters te Amsterdam, waarin hij vermeld is als *Gerrit Iranse Koetsvelt,* van 1559 tot 1578 kerkmeester der Oude Kerk aldaar.

Kolderman.

David Kolderman, in 1666 aangesteld tot raad van Alkmaar, en overleden in 1669, voerde volgens het M.S. Wapenboek van van der Lely betreffende de regeering dier stad in het Gemeente-Archief Delft als wapen: ,,gevierendeeld, I en IV een bekleede arm uitgaande van den linker schildrand en met de hand een voorwerp in de gedaante van een breed mes vasthoudende: II en III doorsneden, A. een molenrad, B. een leeuw".

Deze naam is niet geheel juist en moet *K o l f e r m a n* zijn, want dit wapen is zonder twijfel van de Kennemersche familie *Colterman*. Het is een gedeeltelijk sprekend wapen, want het woord kolter of kouter is de naam van een ploegijzer, het voorwerp in de hand is dan ook zulk een ploegijzer.

(Wordt vervolgd.)

KORTE MEDEDELINGEN,

Merkwaardige afbeeldingen van het Rijkswapen.

Mijn aandacht viel op de afbeelding van het Nederlandse Rijkswapen, zoals dit voorkomt in den linkerbovenhoek van het briefpapier van den Minister van Oorlog, bestaande uit den Nederlandsen Leeuw in een dubbele gekroonde ovaal, waarin de woorden „Minister van Oorlog". Bij nadere beschouwing blijkt de ovaal middenonder een afhangende lip te vertonen met daarnaast een gesp, overeenkomstig het embleem van den Kousenband!

Een dergelijke afbeelding komt voor op het briefpapier voor particuliere correspondentie in gebruik bij de kabinetten der Ministers van Buitenlandse Zaken, van Justitie, van Financiën en van Waterstaat, bij den Raad van State en bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal, telkens in iets andere uitvoering. Zo wordt door Financiën de gesp weggelaten, waardoor de band alleen door vergelijking met de andere afbeeldingen te herkennen is, terwijl Waterstaat den Leeuw tenminste op een schild plaatst met den hier cirkelronden band er los omheen: vermoedelijk is dit nog vooroorlogs, want de nieuwe benaming Verkeer en Waterstaat staat er getypt boven.

Ook op het omslag der Verslagen der Enquêtecommissie Regeringsbeleid 1940—1945 komt een dergelijke afbeelding voor met den tekst „Tweede Kamer der Staten-Generaal": de band met gesp en lip is echter moeilijk herkenbaar gestyleerd.

De drie departementen, die voor den oorlog aan den Bezuidenhoutseweg verenigd zaten, hebben den Kousenband afgelegd. Economische Zaken heeft een wel zeer mager Leeuwtje in een gekroonde ovaal zonder gesp en lip. Sociale Zaken en Landbouw hebben den Leeuw op een schild met een aanduiding van hun Minister in een cirkelband eromheen.

Ook de Minister van Marine maakt een loffelijke uitzondering met een Leeuw op een schild, waaronder het oude admiraliteitsdevies „Pugno pro patria".

Kan iemand wellicht een verklaring geven van de herkomst van deze afwijkingen van het officiëel vastgestelde Rijkswapen? Bij gebruik in correspondentie, ook bijvoorbeeld met Britse autoriteiten, moet dit toch een wonderlijken indruk maken. Zou een tekenaar van de Rijksuitgeverij onnadenkend het wapen van een der Oranje-Stadhouders, dat door den Kousenband omgeven is, als voorbeeld hebben genomen?

F. J. J. BESIER.

Het Archief der Ned. Hervormde Kerk.

Naar aanleiding van door den Heer G. C. Helbers in de Algemene Vergadering van 25 November 1950 gemaakte opmerkingen, moge ik als Archivaris der Ned. Hervormde Kerk met het volgende van repliek dienen. Wat betreft diens wens om inventarissen der retroacta van den Burgerlijken Stand van a 11 e Provincies gepubliceerd te krijgen, meen ik geen groot geheim te verklappen, door mede te delen dat er aan het vervaardigen van zogenaamde Retroacta-boekjes, zoals die bestaan van de westelijke provincies en van Gelderland, gewerkt wordt op het Rijksarchief te 's-Hertogenbosch en op

dat te Zwolle, resp. betrekking hebbende op de provincies Noord-Brabant en Overijssel (in het eerste geval op mijn verzoek). Aan beide boekjes zal een bijlage worden toegevoegd, bevattende lijsten van de bij de Hervormde Kerk achtergebleven retroacta.

Over de opmerking dat de Lidmatenregisters nog al eens vernietigd zouden worden, verklaar ik, dat er in de Hervormde Kerk in het geheel geen sprake is van vernietiging van Lidmatenregisters. Deze worden namelijk op dezelfde wijze bewaard als de Kerke-, Acta- of Notulenboeken en de Doop- en Huwelijksregisters en alle andere delen der Kerkelijke archieven. Bij honderden dezer archieven is mij van een vernietiging der Lidmatenregisters niets gebleken.

Ten slotte acht de Heer Helbers de registratie der Lidmatenregisters bij mijn archief gebrekkig. Welnu in zeker 95 van de 100 gevallen kan ik die registers, evenals de andere archiefstukken der Kerkelijke archieven, behoorlijk opgeven. Er zijn echter onder de ongeveer 1400 Hervormde archieven in Nederland een gering aantal, meest van zeer kleine Gemeenten, waarvan mijn gegevens in zover ontoereikend zijn dat de beschrijving der archiefstukken geheel onvoldoende is. Met name is dit het geval bij een aantal Gemeenten in Noord-Brabant. Zoals reeds opgemerkt wordt echter in het bijzonder aan die Provincie gearbeid, doch ook overigens wordt steeds aan het bijwerken der gegevens gewerkt. Er zijn echter Gemeenten, die nalaten, ook op herhaalá verzoek, de nodige inlichtingen te geven.

Belangstellenden in de Kerkelijke archieven worden hierbij verwezen naar de Jaarverslagen dezer archieven van de laatste jaren, aanwezig op alle grote archieven. Ten bewijze van het medegedeelde omtrent de Lidmatenregisters, (d i e s l e c h t s w e i n i g w o r d e n g e r a a d p l e e g d), w o r d t hierbij een willekeurig lijstje gepubliceerd van de aanwezige Lidmatenregisters en Handelingenboeken in 13 Hervormde Gemeenten:

Groningen. Lidmatenregisters van 1594—heden.
(Handelingenboeken van 1595 af).
Leeuwarden. Lidmatenregisters van 1581 --heden.
(Handelingenboeken van 1640 af).
Zutphen. Lidmatenregisters van 1609—heden.
(Handelingenboeken van 159 1 af.)
's-Herfogenbosch, Lidmatenregisters van 1629—heden.
(Handelingenboeken van 1629 af).
Heusden. Lidmatenregisters van 161 6—heden.
(Handelingenboeken van 1618 af).
Maasfrichf. Lidmatenregisters van 1632—heden.
(Handelingenboeken van 1632 af).
Vlissingen. Lidmatenregisters van 1613—heden.
(Handelingenboeken van 1579 af).
Zierikzee. Lidmatenregisters van 1577—heden.
(Handelingenboeken van 1651 af).
Gouda. Lidmatenregisters van 1638—heden.
(Handelingenboeken van 1621 af).
's-Gravenhage. Lidmatenregisters van 1700—heden.
(Eerst vanaf dien datum in afzonderlijke registers bijgehouden). (Handelingenboeken van 1620 af).
Velsen. Lidmatenregisters van 1645—heden.
(Handelingenboeken van 1665 af).
Wieringerwaard. Lidmatenregisters van 1643—heden.
(Handelingenboeken van 1642 af).
Oudeschild. Lidmatenregisters van 1743—heden.
(Handelingenboeken van 1779 af).

MR. T. J. NAUDIN TEN CATE,
Archivaris der Ned. Hervormde Kerk.

Mestingh.

In het artikel over het geslacht Mestingh in het Nederl. Patriciaat 1950 staat vermeld op pag. 219 onder IIa, 2 „*Isebrandus Mesting*, geb. Winschoten 6 Mei 1725, proponent te Groningen tussen 1751 en 1753, † in of na 1753".

Blijkbaar is de samensteller van dat artikel het spoor van *Zsebrandus* kwijt geraakt. Het is echter veel verder te vervolgen. In mijn bezit is een door mij gemaakte copie van het Dagboek van den cand. theol. David Stheman over de jaren 1753-1755, waaruit blijkt, dat deze veelvuldig met Isebrandus converseerde. Deze schrijft op 23 Juni 1755: „Hedenmiddag hebben wij een plaisirtogtie gedaan na Godlinze op een wagen en hebben onse oude broeder en commilito de Heer Mesting, nu Heer van Ringerda op Ringerda de visite gegeven".

Ringerda was een van de twee borgen bij Godlinze, in het bezit van *Enno Polman*. Na den dood van zijn dochter *Anna Elisabeth*, gehuwd met *Anton Frans von Wedel*, in 1749 verloor het zijn karakter van borg en degradeerde tot een in grachten en singels gelegen boerenhofstede. Daarna is het blijkbaar in bezit gekomen van *Isebrandus Mesting*, die de aanstaande toga voor den ploeg had verwisseld. Het aantal werkloze proponenten bedroeg in dien tijd in de Zeven Provinciën n.l. meer dan 250. Uit een vermelding in het Register van Heerlijke Regten kan geconcludeerd worden, dat dit reeds in 1754 geschiedde. Blijkens de Ommelander Monsterrol is hij 6 Maart 1756 geadmitteerd als volmagt van Godlinze. Over zijn plaats in het politieke leven van die dagen zie Dr. K. Hildebrand: „Het Reglement Reformatoir in Stad en Lande in de praktijk', pag. 82 en 83.

Als behorende tot de anti-orangisten verloor hij zijn waardigheden bij de eerste verkiezing onder Willem V.

Blijkens het Trouwboek van Winsum is aldaar op 5 October 1755 ondertrouwd: *Isebrandus Mesfingh, S.S.* min. cand., van Groningen, en *Anna Theodora Blankstein*, van Winsum.

Uit zijn huwelijk met *Anna Theodora Blankensteyn*[1]) werd op 25 Dec. 1756 een dochter *Catharina*, op 31 Juli 1763 een zoon *Thimofheus* en op 19 Febr. 1766 een zoon *Cornelius* gedoopt.

H. H. MALLINCKRODT.

VRAGEN EN ANTWOORDEN+

Bronk-Lugtermans. Gevraagd ouders en grootouders, met personalia, van het echtpaar *Hendrik Bronk* (Buren 1752-1828), tr. 2°. Buren *18* Sept. 1785 *Elisabeth Lugtermans (1751-1832)*.

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

Dons-van Beusecom. Gevraagd gegevens van het echtpaar *Johan Dons* en *Anna Gerrits van Beusecom* (huwelijk, ouders, grootouders enz.). Hun zoon *Johan*, geboren ± 1654 te Vianen (?), verder *Gerrit en Francijnfje. Johan*, weduwnaar, hertrouwde 22 Jan. 1668 te Utrecht.

Assen. MR. H. J. DONS.

1) Ik dank dit aan een vriendelijke mededeling van Dr. W. J. Formsma, rijksarchivaris te Groningen, uit het Doopboek der gemeente Godlinze. Ik acht de mogelijkheid niet uitgesloten, dat de naam *Blankensteyn* in het Doopboek een vrije spelling is. Immers aan het bovengenoemde „plaisirtogtie" werd ook deelgenomen door den proponent *Jan Blankstein* en diens zuster, twee van de 17 kinderen van *Hendrik Blankstein*, doctor utriusque iuris, advocaat-fiscaal en kluftheer te Groningen.

van Drongelen. Voor kwartierstaat worden gegevens gezocht betreffende voorouders van *Johanna Jacoba van Drongelen*, geb. (?) 1790, overl. Dongen 24 Februari 1861, echtgenote van *David Christiaan Middelaer* (geb. 1784, rijksontvanger, overl. Diemen (N.-H.) 19 Augustus 1829).

Montreal, Quebec, Canada. J. A. F. VAN ALPHEN.

van Ewijck. Volgens mededeling van den Heer R. T. Muschart bevond zich in 1916 in het Museum van Oudheden te Rotterdam een stamboom van het geslacht *van Ewijck*. Op dezen stamboom kwam o.m. voor het huwelijk (14 Maart 1706) van *Johan Cyprianus van Ewijck*, schepen en raad van Utrecht en lid ter Admiraliteit van Zeeland, met *Elisabeth Verzijl*, alsmede de afstamming van genoemde *Elisabeth Verzijl* en haar familiewapen. Bedoelde stamboom blijkt spoorloos verdwenen te zijn. Wie weet waar deze stamboom of een gelijk exemplaar zich bevindt?

Rotterdam. D. J. KNOOPS.

Gaillard. Herkomst en ascendentie gevraagd van *Christina Susanna Gaillard*, echtgenote van *David Willem Hattinga*, overleden te Hulst 21 Jan. 1780. Is zij identiek met *Christina Susanna Gaillard*, die in April 1757 naar Berbice vertrok, vanuit Amsterdam?

Utrecht. DR. J. C. M. VERSCHURE.

Greve-Bierman. Meerdere gegevens en afkomst gevraagd van het echtpaar *Willem Greve*, gehuwd te Amsterdam (Nieuwe Kerk) 19 Nov. 1711 met *Fijtje Dirksdr. Bierman*.

Uit dit echtpaar: Ds. *Wilhelmus Greve*, predikant te Berkel en Rodenrijs, van wien nog rechtstreekse afstammelingen in leven.

Het wapen door deze familie *Greve* gevoerd is: „In rood een zilveren keper, welke beladen met drie sterren van blauw".

Wassenaar. K. VAN SOMEREN GRÉVE.

Greve-Ridders, Meerdere gegevens en afkomst gevraagd van het echtpaar *Johan Greve*, gehuwd te Harderwijk 9 Mei 1725 met *Helena Wilhelma Ridders*.

Uit dit echtpaar zijn mij 3 zoons bekend, te weten:

1. *Lamberfus*, gehuwd met *Wilhelmina van Braam*.
2. *Willem*, gehuwd met *Helena van Braam*.
3. *Karel*, gehuwd met *Petronella van Braam*.

Van laatstgenoemde zijn nog rechtstreekse afstammelingen bekend.

Het wapen door deze familie *Greve* gevoerd is: „In rood een zilveren kruis".

Wassenaar. K. VAN SOMEREN GRÉVE.

van Hoften-van Houten+ Gevraagd nadere gegevens en kwartieren van *Hendrick Jansen van Hoften (Haften)*, als j.m. gehuwd te Heerewaarden 13 Febr. 1694 met *Aeltje Willems van Houten*, j.d. van Tiel. Zij laten in 1712 een dochter *Alegon* dopen, geb. op 't Eijlandt van de Vooren.

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

Holster, Gevraagd personalia, ouders en voorouders van *Adriana Cornelia Holster*, geb. 's-Hertogenbosch 25 Dec. 1819, huwt 5 Aug. 1845 te ..... *Theodorus Sanders*.

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

Huigens. Gevraagd worden gegevens of genealogie van het uit Westervoort afkomstige geslacht *Huigens*.

Groenlo. F. J. H. WEYN BANNINGH.

Jiskoot-Vries. Voor kwartierstaat worden personalia en voorouders gezocht van het echtpaar *Joseph Jiskoot* en *Wilhelmina Vries*, waaruit een dochter, *Elisabeth Jiskoot* (geb. Prinsland (N.-B.) 22 September 1809, overl. Leur (N.-B.) 27 Februari 1879), die 4 April 1832 te Prinsland huwde met Ds. *Ahasuerus Anne de Rooy*, predikant te Maurik (Gld.).

Montreal, Quebec, Canada. J. A. F. VAN ALPHEN.

Keller. (Kellaar). Op 8 Februari 1736 werd als poorter van Brouwershaven ingeschreven: Monsr. *Johannes Kellaar*, geboortig van S a s v a n G e n t. Hij huwde 21 Mei 1736 te Ouddorp met *Maria Grinwis*. Op 31 Maart 1737 werd uit dit huwelijk te Brouwershaven een kind *Catharina* gedoopt, waarbij getuige (mater) was: *Catharina Keller*, verm. de moeder van den man.

Wie waren de ouders van *Johannes Keller?* Kan hij iets uitstaande hebben met *Johannes Keller*, j.m. uyt Zwitserland, die 29 July 1700 huwde te Bergen-op-Zoom met *Anna Jacobs*, j.d. aldaar, en later met *Jasperina Meertens?*

Assen. **DR. H. P. SCHAAP.**

Coopmans. Gevraagd overlijdensdatum en voorouders van *Anna Elisabeth Coopmans*, geb. Embden 4 Juni 1790, en gehuwd Leeuwarden 12 Juni 1810 met den notaris Mr. *Jan Daniel van des Plaats Volkertszn.*

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

Kosters. (LXVIII, 94). Voor den vrederechter van Ootmarsum wordt 29 Juni 1811 (akte no. 8) een familieraad gehouden tot aanstelling van een toezienden voogd *(Johannes Knottenbelt,* bakker) en tot continuatie van de voogdij, vóór 1811 opgedragen aan *Teunis Mulder*, logementhouder te Ulsen, behuwdbroeder van *Getiena Kosters*, over de vier minderjarige kinderen, t.w. *Lucas 8, Wilhelm 7, Johanna 5* en *Geziena 3* jaren oud, door wijlen *Jan Knoffenbelt* bij *Geziena Kosters* verwekt, en zulks ter instantie van de grootmoeder der kinderen *Johanna van der Kogel*, wed. *Lucas Knottenbelt*. De rechten der vier kinderen op de nalatenschap van de grootmoeder worden afgekocht door betaling van 1700 gld. binnen 3 maanden te betalen aan *Geziena Kosters*. Bij de inventarisatie van de boedel van de grootmoeder t.a.v. notaris Mr. L. J. Barendtszen te Tubbergen op 9 Dec. 1816 (akte no. 64) blijkt *Geziena Kosfers* reeds overleden te zijn. Noch in Tubbergen, noch in Ootmarsum is haar overlijden aangegeven. Ik vermoed, dat zij na 1811 met haar kinderen naar haar geboorteplaats Wilsum of het nabijgelegen Ulsen, beide in de graafschap Bentheim, is teruggekeerd.

Zwolle. **MR.** A. HAGA.

Kuttschrütter. Genealogie en wapen gevraagd van het geslacht *Kuttschrütter*.

Groenlo. F. J. H. **WEYN BANNINGH.**

Lautenslager-Roelfsema. Gevraagd personlia, ouders en voorouders van het echtpaar *Hendrikus Lautenslager* (geb. 1814) en *Roelofina Roelfsema;* hun dochter *Johanna* (geb. 1843) huwt 23 Mei 1860 te ? met *Matthijs Koenen Mathiaszn.*

Hengelo (Gld.). F. **VAN HOOGSTRATEN.**

van 't Laar. Gevraagd het wapen van *Maria van 't Laar* (ged. Deventer 22 Nov. 1775: overl. Amsterdam 17 Dec. 1842; dr. van *Hendrik Jan* en *Hendrika Hogeweg;* tr. Ouderkerk 11 Nov. 1805 *Dirk Bloemen*, ged. Amsterdam 8 Oct. 1773: overl. Amsterdam 16 Dec. 1835; zn. van *Johannes* en Willempje Loverenberg).

Oosterbeek. **MR. C. J.** G. BREDIUS.

Mafficiloli (del Castelletto). Wie kan mij inlichtingen verschaffen omtrent dit geslacht, dat voor zover mij bekend vóór 1940 uitsluitend op Java voorkomt? Gaarne adressen van naamdragers.

Bussum. **JHR. N. C. VAN** HEURN.

Malherhe. In het „Zunftbuch der Wundärzte und Barbiere" te Aken is het wapen van *Andreas Malherbe* weergegeven — jaar 1722 — n.l.: gedeeld, 1 in zilver een aanziende wildeman. ..; 11 in zilver een rode rechterschuinbalk, boven en onder vergezeld van een rode roos; een blauw vrijkwartier waarin een gouden lelie. Helmteken: de lelie. (Macco. Aachener Wappen und Genealogien. Band 1, bl. *280* en *288).*

Jean Malherbe (genoemd in Nw. Ned. Biogr. Wdb. dl. 2, kolom 864), geb. Olne, prov. Luik, 1741, violist, directeur van de Hofkapel, voerde blijkens lakafdrukken in zijn correspondentie: gevierendeeld, 1. lelie, 11. en 111. roos, IV. rechterschuinbalk. Kleuren onbekend. Het is niet bekend of deze personen aan elkaar verwant zijn.

Werd een dezer wapens nog elders aangetroffen? Is iets bekend aangaande de voorouders van *Andreas Malherbe?*

wouw. L. J. **MALHERHE.**

Middelaer-Feredon. Voor kwartierstaat worden personalia en voorouders gezocht van het echtpaar *Joris Crafford Middelaer* (geb. Maastricht 7 Juli 1740, kolonel der Mariniers: overl. (?) 15 Mei 1816) en *Christina Aletta Feredon* (geb. ?; overl. ( ) 30 April 1789).

Montreal, Quebec. Canada. J. A. F. VAN ALPHEN.

Molendijk-van Baarle. (LXV, 142; LXVIII, 127). Het blijkt mij uit correspondentie met den Heer S. W. Melchior te Hoevelaken, dat de door mij in LXVIII, 127 gesignaleerde *Adriana van Baarle* niet identiek is met de door hem gevraagde in LXV, 142. De Heer Melchior vond: *Hendrik Molendijk*, geb. 10, ged. Dubbeldam 12 Dec. 1752, overl. Spaarndam 7 Juli 1830 (zn. van *Cornelis* en *Cornelia Hendriksdr. van Bree):* tr. Delft 1 Juni 1783 *Adriana van Baarle*, ged. Delft 1749, overl. Spaarndam 13 Nov. 1826, dr. van *Machiel* en *Anna van den Bos.*

Vlaardingen. M. C. SIGAL.

Münninghoff. Bestaat er een genealogie van het geslacht *Miinninghoff* en hoe is de beschrijving van zijn wapen?

Groenlo. F. J. H. WEYN BANNINGH.

Oldenhanning. Wie kan mij inlichtingen verschaffen over het geslacht *Oldenbanning*, afkomstig uit Dalen (Drenthe), waar een lid van het geslacht jarenlang wethouder is geweest?

Groenlo. F. J. H. WEYN BANNINGH.

Pool-Alderen. Voor kwartierstaat worden personalia en voorouders gezocht van het echtpaar *Theunis Pool* en *Johanna Alderen,* waaruit een dochter, *Elisabeth Pool*, geb. Grootebroek 20 November 1778, overl. Batavia 12 Mei 1823, die huwde met Jhr. *François Albert Leonard Strick van Linschoten.*

Montreal. Quebec, Canada. J. A. F. VAN ALPHEN.

Quack-von Carnap. Voor kwartierstaat worden personalia en voorouders gezocht van het echtpaar *Hendrik Pefer Godfried Quack* en *Isabella Geertruida von Carnap,* waaruit een dochter, *Anna Cafharina* (geb. Nijmegen 11 Mei 1792, ald. overleden 23 Juni 1835), die huwde met Mr. *Maximilìaan Jacob de Man.*

Montreal, Quebec, Canada. J. A. F. VAN ALPHEN.

Uit „Aanteekeningen van het geslacht Quack", verzameld door J. W. Niënhuis Ruys (1926) en Adeliges Taschenbuch B 1933 blijken de volgende kwartieren van *Anna Cafharina Quack:*

0 uders:

2. *Hendrik Peter Godfried Quack,* ged. Nijmegen 11 **Febr.** 1759, lid Munic. Raad aldaar 1810-1813, † Nijmegen 10 Febr. 1830, tr. Elberfeld 10 Maart 1790
3. *Isabella Gertrud von Carnap,* geb. Elberfeld in 1771, † Nijmegen 10 Januari 1834.

Grootouders:

4. *Johan Adolph Quack,* geb. Neerbosch 28 Juli, ged. Nijmegen (St. Stevensk.) 29 Juli 1735, grootburger te Nijmegen 28 Juli 1758, begr. ald. (St. Stevensk.) 27 Juli 1808, tr. Elberfeld 20 Jan. 1757.
5. *Anna Cafharina Wupperman,* † Nijmegen 16 Mei, begr. ald. (St. Stevensk.) 19 Mei 1800.
6. *Johann von Càrnap,* ged. Elberfeld 17 Juni 1735, koopman, raad en schepen aldaar, † Elberfeld 18 Juni 1793, tr. Elberfeld 2 Nov. 1760
7. *Maria Chrisfine Siebel,* geb. Elberteld 16 Maart 1735, † Nijmegen 25 Sept. 1790.

0 vergrootouders:

8. *Geurt Quack,* geb. te Jüchen, schout van Weurt en Beuningen, begr. Nijmegen, (St. Stevensk.) 6 Apr. 1737, tr. 3°, als wedr. van *Margaretha Vonck* en *Geertruy ten Holt,* Nijmegen 24 April 1729.
9. *Anna Christina Heymans,* j.d. uit Otzenrath, † na 24 April 1768
10. *Matthias Wupperman,* ged. Gemarke 4 Jan. 1704, † tussen 1752 en 1758, tr.
11. *Anna Bemberg.*
12. *Johann von Carnap,* geb. Elberfeld 26 Apr. 1698, koopman, raad, burgemeester (1737) en „Stadtrichter" (1738) te Elberfeld, begr. aldaar 30 April 1746, tr. Elberfeld 11 Juli 1727
13. *Helene Katharina von Carnap,* ged. Elberfeld 9 April 1700, † ald. 12 April 1774.

14/15. ....., *Siebel,* tr. N.N. KED.

Raman. Gevraagd personalia, ouders en voorouders van *Chrisfiaan Wilhelm Justus Raman,* die ..... huwt te ? *Rebecca da Cosfa,* geb. 1832, dr. van Mr. *Abraham da Cosfa.*

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

van **Ravesteyn-van Doorn.** Gevraagd de kwartieren van het echtpaar *Hendrik (die Quade) van Ravesfeyn,* kunstschilder, en *Agnes van Doorn,* j.d. van Ammerzoden. Zij huwden te Zaltbommel 19 Juli 1659 (ondertr. 3 Juli).

Hij zou afstammen van *Nicolaas Jan Dirckz. de Quade van Ravesfeyn,* † 11 April 1556, gebr. St. Janskerk te Den Bosch en van één zijner drie vrouwen.

Wat is het wapen *van Doorn?*

's-Gravenhage. N. 1. A. C. VAN ROSSEN.

van de Werken-van Namen. (LXVII, 31). Aangezien meerdere leden belang bij de gevraagde gegevens bleken te hebben, moge ik de vraag zelf ten dele beantwoorden in de vorm van een fragment van mijn kwartierstaat:

Maria Adriana van de Werken, ged. Geldermalsen 30 Juni 1737, huwt ald. (ondertr. 28 Maart) 1760 *Willem Mu(e)rman,* ged. Tuil 14 Dec. 1727, zn. van *Daniel* en *Anneke van Garneren.*

Ouders:

2. *Abraham van de Werken,* ged. Garneren 24 Jan. 1697, overl. Geldermalsen 29 Apr. 1770 (zie Dagboek van Jan van den Brie1 in B. en M. Gelre 1939, blz. 234). Hij was brouwer en schepen van Geldermalsen en van het Hoge Gericht van Deil; testeert 30 Nov. 1759 (Leenreg. Gelre, kw. Nijmegen, **blz. 552). Wapen (volgens mededeling** van den Heer Muschart) volgens zijn lakafdrukken in de Volmachten van de Gelderse Leenkamer: „Een verhoogde ster, vergezeld beneden van een barensteel met 3 hangers; helmteken dito ster". Hij huwt als j.m. van Garneren te Leerdam 16 Febr.—2 Maart 1732
3. *Johanna van Namen,* ged. Leerdam 9 Oct. 1709.

Grootouders:

4. *Pefer Peferse van de Werken,* huwt te Garneren 26 Dec. 1692, als j.m. van Garneren met (op att. van Zaltbommel)
5. *Merike Abrahams van der Linden,* j.d. van Garneren.
6. *Herman van Namen;* testeert Leerdam R.A. 45 2 Maart 1757; huwt te Leerdam 4 Oct.—22 Oct. 1702
7. *Maria Frederiks van Kampen.*

Overgrootouders:

8/9. *Peter van de Werken,* tr. N.N.
10/11. *Abraham van der Linden,* tr. N.N.
12. zeer waarschijnlijk:
Anfonie Jaspersz. van Namen, hoedemaker; volgens prot. Leerdam in 1671 34 jaar, dus geb. ca. 1637; huwt als j.m. te Gorinchem 1 1 Juli 1658 met att. van Oirschot met
13. *Heiltje Aarts van Asperen,* ged. Gorinchem 21 Oct. 1663, dr. van *Aart Janszn. en Sijke Basfiaans van Duren.*

(De gegevens betreffende laatstgenoemd echtpaar, mij verstrekt door den Heer J. A. Jordaan te Amsterdam, bieden belangrijke aanwijzingen voor het opvoeren van de stamreeks van Naamen (Ned. Patr. V en Ned. Leeuw 1930).

14:; 15. *Frederik van Kampen,* tr. N.N.

Voor aanvulling van bovenstaanden kwartierstaat houd ik mij gaarne aanbevolen.

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Het geslacht Tjarda van Star(c)kenborgh (Stachouwer) 1421—1872, door W. K. van der Veen. — Het geslacht van Bokhoven uit het land van Heusden, door A. J. L. van Rokhoven. — Foutieve wapens en namen in diverse bronnen, door R. T. Muschart (vervolg). — Korte mededelingen : Merkwaardige afbeeldingen van hot Rijkswapen; Het Archief der Ned. Herv. Kerk; Mestingh. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand blad, zomede opgaven *van* adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, Jonkerlaan *26, Wassenaar.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, *Prins Mauritslaan* 64, 's-Gravenkage.
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* 5. 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der ondertekende stukken.

No. 6 — LXVIIIe Jaargang — Juni 1951

BESTUURSBERICHTEN,

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van den Heer J. Brouwer, sedert 1942 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:

Mevrouw C. M. VAN NISPEN TOT PANNERDEN
geb. DE NERÉE TOT BABBERICH . . . Zevenaar.
Kerkstraat A 124.

Mevrouw E. A. VAN OOSTERZEE
geb. BEELAERTS VAN BLOKLAND . . . *'s-Gravenhage.*
Prins Mauritslaan 92.

P. B. C. D. TOL . . . . . *Rotterdam.*
Brigantijnstraat 31a.

MR. K. J. H. M. WEVE . . . . . *Nijmegen.*
Oranjesingel 39.

E. M. F. WIERCX VAN RHIJN . . . . . *'s-Gravenhage.*
Frankenslag 159.

Adresveranderingen:

J. A. F. VAN ALPHEN . . . . *Montreal, Quebec,* Canada.
3400 *Ridgewood Avenue (Apt. 1).*

A. L. CARSTENS . . . . . *Oldeneaal.*
Hengelosestraat **4.**

B. J. VAN ECK . . . . . *'s-Gravenhage.*
Pinksterbloemplein 22.

A. B. VAN HENGEL . . . . . *'s-Gravenhage.*
Hart Nibbrigkade 13.

L. A. Baron VAN ITTERSUM . . . . . *Makassar, Indonesië.*
p/a. Borsumij.

JHR. TH. RÖELL . . . . . *post: Bussum.*
Museumlaan 1.

Het geslacht Tjarda van Star(c) kenborgh (Stachowwer) 1421—1872,

door W. K. VAN DER VEEN.

(vervolg van LXVIII, 140.)

IV. Vierde generatie:

1. (Kind van *Botte* Tjaerda van *Starckenborgh* en *Ave Clant* (zie 111, 2, a).)
   a. *Barthold Tjaerda van Starckenborgh,* heer op Dijkumborg te Garsthuizen [107]), geb. 1500 [108]), overl. tussen 7 Nov. 1561 [109]) en 14 Juni 1566 [110]), tr. *Bawe Friling* [111]), overl. 30 Oct. 1570, begr. Hinte

[107]) *Zie voor* de geschiedenis van de Dijkumborg: J. Vinhuizen en G. A. Wumkes, Dijkumborg en hare bewoners, Groningsehe Volksalmanak voor het jaar 1922, blz. 1 e.v.

[108]) Ferwerda, blz. 112. — „Geschildert ao. 1560; het afbeeltsel van hem en zijne nakomelingen is bij de familie nog voorhanden" (1760).

[109]) F. A. *Tj. v.* St. (Fr.), no. 8.

[110]) F. A. Tj. v. St. (Fr.), no. 5 (quitantie in dorso).

[111]) Zie o.a. F. A. Van Ewsum, regest no. 327: „*Johan van Ewszum,* hoofdling te Myddelstum en juffer Henry& Katers, echelieden, verklaren ..... overgedragen te hebben aan *Bartolt Starckenborch* en juffer *Bawe Vrylynges* zijne vrouw enig land te Garshusen gelegen", 1542. Vgl. nt. 112 en 113. — In de woelige tijd rond 1568 richtte zij met haar zonen in de kerk te Garsthuizen enige vernieling aan: Een metselaar uit Loppersum, *Hiske Berent,* had een gat in de toren gemaakt, was daardoor geklommen en had voor de Van Starckenborghs de deur der kerk geopend. Volgens de getuigenis van heer *Sitze Simelis,* de pastoor van Garsthuizen, „zyn de beeltstormers geweest de zesse gebroederen van Sterckenborch, *Claes,* Jan, *Bertolt, Willem, Botte* ende *Teso,* ende was met hen huerlieder moeder *Bawe,* dewelcke zekere ornamenten met een scheere in stucken sneet, seggende dat zy God danckte den tyt geleeft te hebben dat dair toe was comen, was oic inder kercke hure doehtere *Tyteken* ende de huysvronwe van *Jan Sterckenborch* genaemt *Gatz Grouwesteyns* dochtere van *Etwert Grouwersteyns;* mair *en* heeft hy deponent nyet gehoirt dat zy eyghens de hant *aen* sloeghcn. (J. Kleijnjens, Beeldenstorm in Groningen en in „de Ommelanden", Archief *voor* de geschiedenis van het aartsbisdom Utrecht, 67ste dl., Utrecht 1948, blz. 192 e.v.).

(O.-Fr.) [112]), dr. van *Lambert Friling* en *Tette Kater* [113]).

Kinderen, zie V, 1.

2. (Kind van *Worp Tjaerda van Starckenborgh* en *Eva Gaikema*, (zie III 2, b).)

a. *Sjouck Tjaerda van Starckenborgh* [114]), geb. ca. 1504, overl. 10 Mrt. 1535, begr. Metslawier [115]), tr. vóór 2 Mei 1527 [116]) *Pybe Meckema*, hoofdeling te Kollum, overl. tussen 23 Juni 1551 [117]) en 30 Juni 1552 [118]), begr. kerk van St. Gudule, Brussel [119]), zn. van *Feye Remmersma* en *Tiet Meckema* [120]).

V. Vijfde generatie:

1. (Kinderen van *Barthold Tjaerda van Starckenborgh en Bawe Friling* (zie IV, 1, a) [121]).)

a. *Lambert Tjarda van Starckenborgh*, heer op Dijkumborg, gedeputeerde der Ommelanden [122]), overl. 1581 [123]), begr. Broerkerk, Groningen [124]), tr. 1°. 1550 [125]) *Elteke Coenders*, dr. van *Albert Coenders* en *Anna Eelts; 2°*. 1558 [126]) *Reneke van Awlsum* (ook: dusema). wede. van *Menolt Ompteda* [127]).

Kinderen, zie VI, 1.

b. *Claes* (ook: *Nicolaes) Tjarda van Starckenborgh*, ingeschreven als student te Heidelberg 29 Juli 1553 [128]), door den hertog van Alva gebannen 1570 [129]), overl. vóór 2 Sept. 1574 [130]), tr. *Tet Unia* [131]), dr. van *Juw Unia* en *Aelke Juckema* [132]).

---

[112]) De opschriften op de grafsteen te Hinte luiden: „Exacti patria verae religionis ergo hic qviescvnt", en „Anno 1570 den 30 October ia gervst in de Herë de edele vnd doegentrike vrovwe vrov *Bawe* nagelaten wedwrov saliger *Bartolt Tiaerda van Starkenborch.* — Anna 1575 den 9 Maivs is ore nagelaten sone *Wilhelmvs T'yaerda* van *Starkenborch* to Bly hovelinek in dem Heren gervstet". (Vgl. 0. G. Houtrouw, Ostfriesland, Eine geschichtlich-ortskundige Wanderung gegen Ende der Fürstenzeit, Bd. I, Aurich 1889, S. 416.) — Zie ook H. A. Gruys, no. 542: „*Barteld Tiaerda* te Starobenborg, heer tot Dicum en Garshuizen naegelatcne wedewe *Bawa*, ende soon *Willem* heer tot Bly, leggen te Hinthe in het choor der kercken begraven. — Midden op den zerck is het wapen Van *Starckenborg*, ende een ander representerende een moelen radt, daer uit te oordelen, dat deze *Bauwa* van een andere familie als *Katers* geweest zij, maer de andere wapens op dezen zerck toenen dat *Bauwa* haer moeder uit het geschlagt *Kater* geweest zij". Vgl. nt. 111, 113 en 147.

[113]) F. A. Thoe Schw. en Hohenl., portef. VII, papieren van Georg Frederick thoe Schw. en Hohenl., no. 8. Dit klopt volkomen met de kwartieren op de grafsteen van ***Willem*** Tjarda *van Starckenborgh* (V, 1, e); zie nt. 112 en 147 — Vgl. nt. 111 en F. A. Tj. v. St. (Fr.), no. 4, acte van verkoop door ***Teso*** Kater, hoofdeling te Grijpskerk, aan *Barthold* Tjaerda van *Starckenborgh*, zijn „swagher ende *nyghe Bawe* syn huesfrowe", van een heerd land te Garsthuizen, genaamd Hummerheert, 1538.

[114]) Behalve *Sjouck* schijnt ***Worp*** Tjaerda van *Starckenborgh* nog één of meer kinderen gehad te hebben; op de lijst der edelen in Dantumadeel van 5 Jan. 1505 komen immers voor: *„Werp Tzaerda tho Sterckenburg kinderen"* (Schotanus, blz. 526, en Winsemius, blz. 402).

[115]) De Nederlandsche Heraut, 6de jrg., 's-Gravenhage 1890, blz. 242. Zij overleed in ieder geval vóór 23 Juni 1551 (F. A. Tj. v. St. (Fr.), no. 6).

[116]) Oudfr. Oork. 11, blz. 333. Zie nt. 60.

[117]) F. A. Tj. v. St. (Fr.), no. 6.

[118]) F. A. Tj. v. St. (Fr.), no. 7. Deze acte is gedateerd 16 Aug. 1552. — De datum, waarop hij volgens C. van Breugel Douglas, Grafschriften in Friesland, De Nederlandsche Heraut a.v., blz. 242, zou zijn overleden (nl. 1 Mrt. 1549) is onjuist. Indien de leeftijd, welke hij bij zijn overlijden had bereikt en die aldaar wordt opgegeven, wèl juist mocht, zijn, dan is ***Pybe Meckema*** c. 1497 geboren.

[119]) De Nederlandsche Heraut a.v., blz. 242.

[120]) Burmaniaboek, fol. 55.

[121]) De volgorde is gevolgd, die met cijfers is aangegeven in het Burmaniaboek, fol. 61.

[122]) W. J. Formsma, De Ommelander strijd voor zelfstandigheid in de 16e eeuw (1536-1599), Assen 1938, blz. 73, 78 en 80.

[123]) M. S. Doys, blz. 182.

[124]) Ferwerda, blz. 112.

[125]) H. A. Farmsum, no. 713; huwelijkscontract d.d. 20 April 1550.

[126]) F. A. Tj. v. St. (Fr.), no. 9; huwelijkscontract d.d. 5 Nov. 1558. Getuigen bij het opmaken van dit contract waren *„Bartolt Tjarda* van *Starckenborch*, jonge *Bartolt Tjarda van Starckenborch, Bonno Awlsum, Johan* ten ***Holte"***. — Vgl. H. A. Farmsum, no. 714.

[127]) ***Reneke van*** *Awlsum (Ausema)* is ongetwijfeld een dochter van *Butto Ausema*, redger te Uithuizen en Uithuizermeedon. De naam van dc tweede zoon van *Lambert Tjarda* ***van Starckenborgh, Botte,*** die, indien deze veronderstelling juist is, uit het tweede huwelijk zijns vaders werd geboren, wijst in die richting. *Bonno Awlsum*, die voorkomt bij het opmaken van het huwelijkscontract van 1558 (zie nt. 126) is dan *Renekes* broer, de hoofdeling te Uithuizen en Uithuizermeeden, die 19 Juni 1560 overleed en in de kerk van eerstgenoemde plaats werd begraven (H.L. Hommes, Bijdragen tot genealogieën van oude adellijke geslachten in Stad en Lande, II, Ausema, De Nederlandsche Leeuw, 60ste jrg., 1942, kol. 65 e.v.).

[128]) J. de Wal, Nederlanders, studenten te Heidelberg, blz. 40. (Mededeelingen gedaan in de vergaderingen van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden, 1885-1886.)

[129]) Stamb. Fr. Adel 11, blz. 263. Hij richtte met zijn moeder en broeders vernielingen aan in de kerk te Garsthuizen (zie nt. 111); ook had hij te Oosternielaud „gebeeltstormt" en was hij in dienst geweest van graaf Lodewijk van Nassau (Kleijntjens a.v., blz. 185 en 190).

[130]) Rechterlijke Archieven IIIa 2.

[131]) Rechterlijke Archieven IIIa 2, 2 Sept. 1574. — Als dochter uit dit huwelijk wordt vermeld *Aeltje* ***Tjarda van*** *Starckenborgh* (VI, 2, a), gehuwd met *Feye* van *Heemstra*. Uit laatstgenoemd huwelijk werd een zoon *Nicolaas* geboren. Deze *Nicolaas* van *Heemstra* werd in 1637 door de erfgenamen ab intestato van ***Barthold Tjarda van*** *Starckenborgh* (VI, 5, a), in leven hoofdeling te Blija, overleden 9 Mrt. 1637, in een proces inzake diens nalatenschap betrokken. Bij sententie van het Hof van Friesland d.d. 8 Mei 1638 (Archief van het Hof WW 28; Rijksarchief in de provincie Friesland) werd het proces ten zijnen gunste beslist, daar hij door genoemden ***Barthold*** Tjarda ***van Starokenbosgh*** bij testament d.d. 24 Jan. 1637 tot universeel erfgenaam was aangewezen. De erfgenamen ab intestato waren kinderen van ***Evert*** *Alles*, en *Griettie* en ***Liebbe*** *Everts*, „halff broeder ende halffsusters van w. jr. Starkenburch van moeders wegen", en grondden hun aanspraken op de nalatenschap op het feit, dat *Barthold* Tjarda wan ***Starokenborgh*** „geen nauwer bloet hadde nagelaeten die naebeschreven rechte aen des overledenen erffenesse connen geraeck sijn". *Evert* ***Alles,*** *Griettie* ***en Liebbe*** *Everts* en *Barthold* Tjarda ***van*** *Starckenborgh* hadden dus dezelfde moeder.

Het Burmaniaboek, fol. 61, vermeldt, dat ***Willem Tjarda*** van *Starckenborg* (V, 1, e) „duxit *Trijn Eijsma* patriciam Omlandicam Groningensam", terwijl M. S. Doys, blz. 182, aanvult: „rusticam Westerembden vorw(?) matrem *Evert* ***Alles".*** Samenvatttend vinden wij dus, dat hij huwde met een lid van een vooraanstaand boerengeslacht uit Westeremden, de moeder van ***Evert Alles.*** De nakomelingen van meergenoemden *Evert Alles* nu, volgens de sententie van het Hof van Friesland van 1638, evenals de descendenten van *Griettie* en ***Liebbe*** *Everts*, „alle buijten dese provincie (nl. Friesland) woonachtich", blijken te Westeremden te hebben gewoond. In het oudste kerkelijke protocol dier plaats komen de namen van verschillenden van hen voor. Het is zeer wel mogelijk, dat ***Barthold Tjarda van*** *Starckenborgh,* hoofdeling te Blija, een zoon is geweest van ***Willem Tjarda van*** *Starckenborgh,* eveneens hoofdeling te Blija, en genoemde *Trijn Eijsma*. (Hierbij valt op te merken, dat zowel *Evert Alles* als ***Griettie Everts*** een dochter *Trijn* noemden.)

Stamb. Fr. Adel I, blz. 375, vermeldt, dat *Claes* ***Tjarda van*** *Starckenborgh* (V, 1, b) de vader van *Barthold* ***zou*** zijn geweest. Als moeder geeft deze bron op: *Doedtje* ***Everts,*** eerder weduwe van Jan N. Volgens dl. 11, blz. 263, is deze gehele verondastelling gegrond op de sententie van het Hof van Friesland van 1638. De naam *„Doedtje Everts"* komt echter in dat stuk niet voor, evenmin als in de interlocutoire sententie d.d. 18 Oct. 1637 (Archief van het Hof WW 27). Mogelijk is, dat de samenstellers van het Stamboek het stuk niet goed gelezen hebben: het is met een erg onduidelijke hand geschreven! Dat zij Barthold als zoon van *Claes* opgeven, zal komen, doordat hij in de sententie „susterlingh over de ged[aeg]hde", *Nicolaas* ***van Heemstra,*** wordt, genoemd. Men heeft blijkbaar gemeend hieruit de conclusie te mogen trekken, dat ***Barthold*** een broer was van Nicolaas' moeder *Aeltje* Tjarda ***van Starckenborgh, de*** dochter van *Claes* (vgl. A. S. de Blécourt, Kort begrip van het oud-vaderlandsch burgerlijk recht, 5de dr., Groningen enz. 1939, blz. 475). Wan-

Kind, zie VI, 2.

c. ***Bacthold Tjarda van Starckenborgh,*** jonker en hoofdeling te Eenrum en Tinallinge, overl. 15 Apr. 1573, begr. Marienburg (O.-Fr,) [133]), tr. ***Anna van Oosterhuizen*** [134]).

neer deze veronderstelling echter juist zou zijn, zouden de Groninger familieleden zich nooit de naaste bloedverwanten van Barthold hebben kunnen noemen. Zowel de Groningers als *Nicolaas van Heemstra* zouden dan neven en nichten van hem zijn geweest in de 3de graad, nl. eerstgenoemden door zijn moeder, laatstgenoemde door zijn vader. Indien echter ***Barthold*** een zoon van ***Willem*** Tjarda *van* Starckenborgh is geweest, zou Nicolaas van *Heemstra* hem eerst in den 5den graad bestaan. Opmerkelijk is, dat deze dan ook geen nauwere noch even nauwe verwantschap opgeeft als reden, waarom hem de erfenis ten deel zou moeten vallen ten koste van de Groningers. Welken graad van verwantschap de uitdrukking „susterlingh ***over*** de ged[aeg]hde" hier precies uitdrukt, valt niet te zeggen: in geen geval is ze synoniem met „oom".

Barthold ***Tjarda*** *van Starckenborgh* moest blijkbaar niet al te veel van zijn familie van moederszijde hebben! Of schaamde hij zich misschien over hun afkomst9 Vermoedelijk waren deze familieleden van oorsprong Doopsgezind. Het feit,, dat de vrouw van *Evert Alles* evenals enkele van zijn kinderen eerst op volwassen leeftijd werden gedoopt, wijst in die richting (vgl. nt. 148). Een fragment-genealogie van deze familie, samengesteld uit gegevens ontleend aan do sententie van het Hof van Friesland d.d. 8 Mei 1638 en aan het oudste kerkelijke protocol van Westeremden, volgt hier :

I. N.N., tr. 1o ***Euert N.,*** 20 ***Alle N.***
Kinderen uit het eerste huwelijk:
1. ***Griettie,*** zie IIa.
2. ***Liebbe,*** zie IIb.
Kind uit het tweede huwelijk:
3. *Evert,* zie IIc.

IIa. ***Griettie Everts,*** tr. Jan N.
Kinderen :
1. ***Euert Jans.***
2. ***Heyltie Jans.***
3. ***Trijntie Jans.***

IIb. ***Liebbe Everts,*** tr. Reyner N.
Kind :
1. Anne *Reyners.*

IIC. ***Evert Alles,*** overl. vóór 24 Sept. 1637, tr. 1o N.N., 20 ***Grietje Ewerts,*** ged. (volwassen) Westeremden 16 Aug. 1631, begr. Westerenden 31 Oct. 1650.
Kind uit het eerste huwelijk:
1. ***Eppe Everts,*** overl. Groningen, begr. Westeremden 2 Juli 1638.
Kinderen uit het tweede huwelijk:
2. *Lue* ***Everts,*** ged. (volwassen) Westeremden 24 Mrt. 1643, overl. Westeremden 7 Mei 1643, begr. aldaar 16 Mei 1643.
3. *Luytien* ***Ewerts,*** begr. Westeremden 19 Nov. 1651.
4. ***Jaoob Everts,*** ged. (volwassen) Westeremden 24 Sept. 1637. Onbekend uit welk huwelijk:
5. *Trijntien* ***Ewerts.*** tr. Westeremden 15 Jan. 1637 Claes ***Wolters*** van Eenum.
6. *Phia* ***Everts,*** tr. ***Jan*** *Bruijns,* overl. vóór 13 Nov. 1640.
7. *Claes Everts.*
8. ***Jan Everts.***
9. *Sije* ***Everts.***
10. ***Eva Everts.***
11. *Dirck* ***Everts.***
12. ***Aeltie Everts.***

[132]) Burmaniaboek, fol. 64.

[133]) „Monvmenta qvaedam sepvlcralia, et pvblica, in templis, alliisqve locis inventa et descripta: qvae, in libris obseruationum, ac hactenus descriptorurn monumentorum meis, non habentur. A. B." (M. S. 1ste helft 17de eeuw; Archief Van Eysinga-Vegelin van Claerbergen, Rijksarchief in de provincie Friesland), fol. 8.
Het opschrift van de grafsteen luidde:
„Bartholdvs iacet hoc sub marmore Tiarda sepultus
Starkenbvrgiaca nobilitate satus
Hic patriam & patrios pro Christo spreuit honores
Dum fugit Albani vim rabicmque Ducis.
Nunc pro terrestri patria noua patria coelum est
In quam nulle ferus iura tyrannus habet.
Ao. 1573 15 April sterf de eedelen vnd erentfesten *Bartholt Tiarda* van *Sterckenburch* tho Eenrem unde Tinaldinga hoffling".

[134]) M. S. Doys, blz. 182. Het Burmaniaboek noemt haar *Cunera.* — Anna van *Oosterhuizen* was waarschijnlijk een dochter van *„Allart van*

Kind, zie VI, 3.

d. ***Johan Tjarda van Starckenborgh,*** geb. ca. 1532 [135]), gedeputeerde der Ommelanden [136]), vanwege de Ommelanden met den syndicus Jeronimus Verrutius en Johan Rengers van 'Ten Post afgevaardigd naar den Engelsen landvoogd Leycester te Middelburg om hem de Ommelander zaken voor te leggen 1587 [137]), hofmeester 1595 [138]), lid van het college van Gedeputeerde Staten van Stad en Lande 1595 en '96 [139]), overl. 1608 [140]), begr. Martinikerk, Groningen [141]), tr. ***Gaets van Grovestins,*** geb. ca. 1535 [142]), overl. 1605 [143]), begr. Martinikerk, Groningen [144]), dr. van

Oesterhuis", die in een sententie van 17 Dec. 1629, door de Hoofdmannenkamer in een geschil tussen ***Albert Tjarda*** *van* ***Starckenborgh*** (VI, 3, a) en ***Anna Schatter*** over de eigendom van het „Sanct Anthoni leen" te Eenrum gewezen, wordt genoemd onder de „voirolderen" van Van Starckenborgh (Rechterlijke Archieven IIb 28, fol. 312). Deze *Allert* ***van Oesterhuis,*** die als opvolger van een ouder lid van zijn geslacht, ***Theso te Oesterhuis,*** in 1545 de „vergevinge" van het leen zou hebben gedaan, zal naar alle waarschijnlijkheid identiek zijn met ***Albert*** *Oesterhusen,* die 13 Mrt. 1545 als „redger toe Raswert" uitspraak deed in een geschil over het bezit van twee jukken land, gelegen in Raswerderhamrik (Reg. Feith 1545, no. 13). In 1558 oefende ***Barthold Tjarda van*** *Starckenborgh* (V, 1, c) het recht van „vergevinge" van het leen uit. In een register der prebenden en vicariën in de provincie Groningen, in 1604 door Synodi Deputatis overgegeven aan Stadhouder en Gedeputeerde Staten, komt onder Eenrum het bewuste leen voor als „ene prebende, de nicht vergeven [is]" (Reg. Feith 1604, no. 46). Over die „vergevinge" heeft herhaaldelijk onenigheid bestaan. Reeds 16 Jan. 1566 wezen de Hoofdmannen sententie in een geschil tussen ***Barthold*** Tjarda ***van Starckenborgh*** en de collatoren te Eenrum. In 1601 moest het hoogste rechterlijke college van Stad en Lande ***weer*** ingrijpen, omdat er verschil van mening was ontstaan tussen ***Albert*** *Tjarda* van ***Starckenborgh*** en ***Peter Schatter,*** den vader van eerdergenoemde Anna ***Schutter*** (Rechterlijke Archieven IIb 8, fol. 126 en 129). ***Albert Tjaraa van*** *Starckenborgh* schijnt de prebende niet tot volle tevredenheid der Heren Gedeputeerde Staten te hebben gebruikt. Bij resolutie van 18 Mrt. 1630 werd de advocaat-provinciaal nl. gelast wegens „misgebruick" ervan ***over*** te gaan tot vervolging (S22 15, blz. 95). Waarschijnlijk is hiervan niets gekomen. 6 Juli 1630 toch verscheen Van Starckenborgh ter vergadering der Heren Gedeputeerden met verzoek om goedkeuring van zijn besluit om het St. Anthony-leen te „confereren" aan *Henricus Schonenborch* en *Johannes Smaltzius,* zonen van de predikanten van Garnwerd en Tinallinge, „beyde studerende", welke werd verleend (S 22 15, blz. 168).
Anna van *Oosterhuizen* kwam waarschijnlijk van één der heerden „toe Oosterhuisen", bij Eenrum gelegen. Zie: A. Pathuis, Oosterhuysen te Eenrum, Groningsche Volksalmanak voor het jaar 1942, blz. 98 e.v., en 1943, blz. 213 e.v., alsmede van dezelfde schrijver, Bouwstoffen voor een genealogie der Groningsche familie Pathuis, § 5, Oosterhuysen te Eenrum, De Nederlandsche Leeuw, 66ste jrg., 1949, kol. 83 e.v.

[135]) A. Wassenbergh, l'Art du portrait en Frise au seizième siècle (Thèse Paris), Leyde 1934, p. 165. Opschrift op een portret van ***Johan*** Tjarda van ***Starckenborgh,*** thans berustende in het Friesch Museum te Leeuwarden: „Aetat 63 1595".

[136]) Zie: De kroniek van Abel Eppens tho Equart, uitgegeven door J. A. Feith en H. Brugmans, Amsterdam 1911, 2 dln., waarin zijn naam herhaaldelijk als zodanig voorkomt.

[137]) Abel Eppens a.v., dl. 11, blz. 563.

[138]) Reg. Feith 1595, no. 93.

[139]) „Regeeringsboek van Stad en Lande" (MS. berustende in het Rijksarchief in de provincie Groningen). In het vervolg wordt hiernaar niet telkens weer verwezen.

[140]) Stamb. Fr. Adel 1, blz. 375,

[141]) F. A. Tj. v. St. (Fr.), no. 15(a). Acte van scheiding tussen ***Edzard*** en ***Barthold*** *Tjarda van* ***Starckenborgh*** met betrekking tot de onroerende goederen „soo in Vrijselandt als binnen de stadt Groningen ende Ommelanden", afkomstig van hun ouders, 5 Juni 1611. — Bij deze scheiding vielen Edzard de goederen binnen de stad Groningen ten deel „mit sampt de legersteeden in Sinte Martenskercke", waar hun „beijder olderen in begrauen liggen".

[142]) Wassenbergh a.v., p. 165. Opschrift op een portret van ***Gaets*** *van Grovestins,* thans berustende in het Friesch Museum te Leeuwarden: „Aetat 60 1595".

[143]) Burmaniaboek, fol. 45.

[144]) Zie nt. 141.

Idsart van Grovesfins en *Tiets Unema* [145]), wede. van *Balthazar Gerckes van Warkusch* [146]).

Kinderen, zie VI, 4.

e. *Willem Tjarda van Starckenborgh,* hoofdeling te Blija, overl. 9 Mei 1575, begr. Hinte (O.-Fr.) [147]), tr. *Trijn Eijsma* [148]).

Kinderen, zie VI, 5.

f. *Botte Tjarda van Sfarckenborgh,* overl. Emden 23 Juli 1568, begr. Raadhuiskerk, aldaar [149]).

g. *Teso* (ook: *Maffhias) Tjarda van Starckenborgh,* overambtman van het graafschap Liitzelstein [150]) en raad van den keurvorst van de Pfalz [151]), overl. vóór *18* Sept. 1578 [152]).

h. *Tefeke Tjarda van Sfarckenborgh,* tr. *Eppo Douma,* hoofdeling te Hallum, zn. van *Eppo Douma* en *Tiets van Camsfra* [153]), wednr. van *Saepck van Feitsma* [154]).

VI. Zesde generatie:

1. (Kinderen van *Lamberf Tjarda van Sfarckenborgh* en 1°. *Elteke Coenders* en 2°. *Reneke van Awlsum* (zie V, 1, a).)

a. *Ludolf Tjarda van Sfarckenborgh,* heer op Dijkumborg, geb. 1556 [155]), overl, 31 Dec. 1618 [156]), begr. Leens [157]), tr. 1586 [158]) *Hidde Onsta,* erfdochter van Verhildersum, overl. 1 Apr. 1618, begr. Leens [159]), *dr. van Aepcke Onsta* en *Gela van Ewsum.*

Kinderen, zie VII, 1.

b. *Botte Tjarda van Starckenborgh,* overl. 1573, begr. Uithuizen [160]).

2. (Kind van *Claes Tjaerda van Starckenborgh* en *Tet Unia* (zie V, 1, b).)

a. *Aeltje Tjarda van Starckenborgh,* overl. 22 Nov. 1625 [161]), begr. Oenkerk [162]), tr. Eeye *van Heemstra,* geb, ca, 1578, grietman van Tietjerksteradeel 1610-1622 [163]), lid van de Staten van Friesland 1613 [164]), overl. 23 Juli 1618 [165]), begr. Oenkerk [166]), zn. van *Feye van Heemstra* en *Ebel Hemmema* [167]).

3. (Kind van *Bartholcl Tjarda van Starckenborgh* en *Anna van Oosterhuizen* (zie V. 1. c),)

a. *Albert Tjarda. van Starckenborgh,* heer op Ter Weer te Tinallinge, jonker en hootdeling te Eenrum en Tinallinge, legt met nog 185 Groningers de „eedt van getrouwicheit .... tot handtholdinge van ware Gereformeerde Religie" af 1581 [168]), lid van het college van Gedeputeerde Staten van Stad en Lande 1599 en 1600, overl. 17 Oct. 1637, begr. Tinallinge [169]), tr. 1°. *Abele Onsta,* overl. vóór 10 Febr. 1619 [170]), dr. van *Aepcke Onsta* en *Gela van Ewsum;* tr. 2". *Anna Peters* [171]).

Kinderen, zie VII, 2.

4. (Kinderen van *Johan Tjarda van Starckenborgh* en *Gaefs van Grovestins* (zie V, 1, d) .)

---

145) Burmaniaboek, fol. 45.

146) ***Gaets van Grovestins*** huwde in 1560 (huwelijkscontract d.d. 28 Juli, F. A. Ti. v. St. (Fr.), no. 12) *Balthazar Gerckes van Warkusch,* maarschalk van het blokhuis binnen Leeuwarden. — Bij de scheiding der onroerende goederen van Johan *Tjarda van Starckenborgh* in *Gaets* van *Grovestins* (zie nt. 141) werden aan hun zoon *Barthold* de bezittingen in Friesland toegewezen „meth den begraeffenisse in Galeijster kercke binnen den stadt Leuwarden ..... inne *Balthazer* van *Warchutz* ..... begrauen leijdt". Vgl. nt. 178.

147) H. A. Gruys, no. 542. — Vgl. nt. 112. Op de grafsteen de wapens:

Tjarda *van Starckenborgh*	*Friling*
Clant	*Kater*
Jarla	*Schultinge*
.....	*Grawerdt*

Zie ook nt. 182.

148) Burmaniaboek, fol. 61. Zie ook Kleijntjens a.v., blz. 185: „informatie van Sicke *Panser";* na belastende verklaringen voor de gebroeders *Claes,* Jan, *Bertolt,* Botte ***en Theso Tjarda*** van Starckenborgh afgelegd te hebben n.a.v. den door hen gepleegden beeldenstorm te Garsthuizen en Oosternieland, zegt de redger van Vierhuizen: „aengaende Willem, die welcke woonachtich is in Westvriesland te Blysjen heeft zulcx van hem nyet gehoirt, dan heeft wel gehoirt, dat zyn huysvrouwe berucht is geweest ten tyde hy hier trouwde van te wesen een mennenyte, ende soe men seeght de selve *Willem* soude hem dair toe begeven hebben".

149) Reg. Feith 1575. no. 68. „Versegelde getuigenis van het overlijden van jr. *Butto Tiaarda* van *Starckenborgh,* broeder van jr. *Lambert Tiaarda* van *Starckenborgh* den 3 Junij 1575". — overleed op „Vrijdach voer Jacobi des auens tho veer vren int jaer van acht ende tsestich ....., jonck van jaren, ongehijlcket ende sonder ehefrouwe, noch oock geen zeker domicilium".

150) M. S. Doys, blz. 182.

151) Ferwerda, blz. 112.

152) H. A. Farmsum, no. 716. Acte van schenking door *Lambert* en ***Johan*** Tjarda van Starckenborgh ***en*** Eppo *van Douma,* vanwege zijn vrouw ***Tctebe*** *Tjarda van* Starckcnborgh, aan hun zoon en neef ***Ludolf*** *Tjarda van Starckenborgh* (VI. 1. a). daar diens aangeërfde goederen door „quaeth vpsicht der voermunderschap ..... etwa verlopen" zijn, van hun „quota vnd andeel suleker huisinge vnd liggende guideren alsss deseluige vnss samptlich van vnsen 1. broder Mat%& *Tiaerda* van *Starckenborch* seliger angestoruen vnd angearuet sint soe kleen ende groet de to Paltzburgh van vns samptlicke arffgen. noch vnuerschet gelegen syn".

153) Burmaniaboek, fol. 39.

154) Rurmaniaboek. fol. 39.

155) Ferwerda, blz.' 113.

156) Nobiliarum Groninganum van Wilhelm Coenders van Helpen, uitgegeven door H.O. Feith, 's-Gravenhage 1886, blz. 61. In het Grafschr. boek, blz. 162, staat abusievelijk 1608 i.p.v. 1618. — In het H. A. Farmsum, no. 720, bevindt zich een acte van scheiding tussen *Lambert* Tjarda van Starckenborgh en Rempt *ten* ***Ham,*** vanwege zijn vrouw Anna ***Maria*** Tjarda van Starckenborgh, met betrekking tot de nalatenschap van hun ouders ***Ludolf*** Tjarda van *Starckenborgh* en *Hidde Onsta,* gedateerd 29 Jan. 1618. Aangezien echter *Hidde* Ontsta 1 Apr. 1618 en ***Ludolf*** *Tjarda* van *Starckenborgh* 31 Dec. d.a.v. overleed, moet de datum dezer acte foutief zijn, en zal de boedelscheiding waarschijnlijk 29 Jan. 1619 plaatsgevonden hebben.

157) Grafsehr. boek, blz. 162.

158) H. A. Farmsum, no. 715; huwelijkscontract d.d. 10 Nov. 1586.

359) Grafschr. boek, blz. 163. Vgl. Nobiliarum Groninganum a.v., blz. 61.

160) Nobiliarum Groninganum a.v., blz. 61.

161) Stamb. Fr. Adel 1, blz. 168.

162) Stamb. Fr. Adel II, blz. 107.

163) Baerdt van Sminia a.v., blz. 131. Aangesteld tot grietman 26 Juli 1610.

164) Baerdt van Sminia a.v., blz. 132.

165) Stamb. Fr. Adel 1, blz. 168.

166) Stamb. Fr. Adel II, blz. 107.

167) Burmaniaboek, fol. 46.

168) H. A. Nienoord, no. 670a, fol. 45v.

169) F. A. Ti. v. St., no. 5. „Memorij boeck van verstorven als oock neus geboorn vrunden, als mede"op wat" tijdt gebooren", begonnen 1636 door *Alijd Junius,* vrouw ***van Aepcke Tjarda van*** *Starckenborgh* (VII, 2, c), en voortgezet tot 1686 door haar zoon ***Albert Jaoob*** Tjarda ***van*** Starckenborgh (VIII, 2, a). Vgl. H. L. Hommes, Junius, Tjarda van Starkenborgh en De Sighers, De Navorscher, 86ste jrg., Amsterdam 1937, blz. 219 e.v., waar deze aantekeningen grotendeels zijn afgedrukt.

170) H. A. Gruys, no. ***202.***

171) Rechterlijke Archieven IIb 37, fol. 68v. „Die E. E. Hooftmannen authoriseren vrouw Anna Peters, wed. van ***Albert*** *Starckenborch,* om ..... tot de scheidinge van guederen, als sij ende haer kinderen mit voorn. Starckenborchs voerkinderen in mande hebben, te treden mogen", 19 Febr. 1638.

Rechterlijke Archieven IIIij 2, 2 Mrt. 1674. Acte van scheiding tussen *Abele* ***Tjarda van*** *Starckenborgh,* wed. van ***Thomas van*** Loenen, ***Conradt*** *Schlosser* en *Bouwina* Tjarda *van* Starckenborgh e.l., Regnerus *Dronrijp,* voormond, en Dr. *Ernestus* Schrainck, lasthebbende van *Cornelis* Berens, te Tinallinge, voogd over de minderjarige kinderen van wijlen *Herman Jacobs Crassinck* en wijlen Cunera Tjarda van *Starckenborgh,* met betrekking tot „soedaene goederen als wijlen de E. E. vrouw ***Anna*** van *Starckenborch* heeft naegelacten en tot noch ongescheijden sijn geweest".

a. *Edzard Tjarda van Starckenborgh,* geb. 9 Mei 1571 (N.S.) [172]), stalmeester van den stadhouder 1611 [173]), kapitein, „drost ende gouernoer der stat ende grafschap Moers, herlickheijt Kreuelt, Wriemmersheijm ende der vesstinghe Krackou" [174]) 1614—'25, overl. Meurs 16 Mrt. 1625 (N.S.) begr. aldaar 27 Mrt. 1625 (N.S.) [175]), tr. Wommels 30 Nov. 1608 [176]) *Tet van Grovestins,* dr. van *Douwe van Grovestins* en *Hab(iga)el van Herema.*

Kinderen, zie VII, 3.

b. *Barthold Tjarda van Sfarckenborgh,* kapitein van de garde van den stadhouder 1611 [177]), kolonel van een regiment te paard, commandeur van Arnhem, overl. 16 Jan. 1640, begr. Galileërkerk, Leeuwarden 29 Jan. 1640 [178]), tr. *Ebel van Grovestins,* overl. Arnhem 15 Mrt. 1621 (N.S.), begr. Tzum [179]), dr. van *Douwe van Grovestins* en *Hab(iga)el van Herema.*

Kinderen, zie VII, 4.

5. (Kinderen van *Willem Tjarda van Starckenborgh* en *Trijn Eijsma* (zie V, 1, e).)

a. *Barthold Tjarda van Starckenborgh* [180]), hoofdeling te Blija, geb. ca. 1563, testeert 24 Jan. 1637 [181]), overl. 9 Mrt. 1637, begr. Blija [182]).

b. *Isack Tjarda van Starckenborgh* [183]).

c. *Willem Tjarda van Starckenborgh* [184]).

VII. Zevende generatie:

1. (Kinderen van *Ludolf Tjarda van Starckenborgh en Hidde Onsta* (zie VI, 1, a).)

a. *Anna Maria Tjarda van Starckenborgh,* erfdochter van Dijkumborg, geb. ca. 1590, overl. Groningen 26 Juli 1638, begr. Garsthuizen [185]), tr. 1°. Groningen 25 Oct. 1618 *Rempt ten Ham,* geb. 1590, „cap. in Loppersum, 1 e luit. te voet, daernae toe peerde", overl. Aug. 1622 [186]), zn. van *Hero in den Ham* en *Biwe Itens* [187]); 2°. Groningen 18 Jan. 1624 [188]) *Johan Huninga* J.U.D. [189]), geb. Oostwolde (Old.) ca. 1584, buitengewoon hoogleraar in de rechtsgeleerdheid 1614 — 1615, hoogleraar in de wijsbegeerte, zedenkunde, staatkunde en staathuishoudkunde 1614—'20, en in de rechtsgeleerdheid 1615—'20 aan de universiteit te Groningen [190]), rector-magnificus der universiteit te Groningen 16 19/20 [191]), verkrijgt het burgerrecht der stad Groningen 1619, raadsheer der stad Groningen 1620, '21, '23 en '24, lid van het college van Gedeputeerde Staten van Stad en Lande 1622, lid van de Hoofdmannenkamer van Stad en Lande 1625, '26, '29, '30, '33, '34, '37 en '38 [192]), burgemeester der stad Groningen 1627, '28, '31, '32, '35 en 36, curator der universiteit te Groningen 1620, '21 en '24, overl.

---

172) F. A. Tj. v. St. (Fr.), no. 20. „Aenteekening van de geboorte van kinder Van Starkenborg en *It (!) Grovestijns* ....."

173) F. A. Tj. v. St. (Fr.), no. 15(a).

174) F. A. Tj. v. St. (Fr.), no. 20. Zie: F. H. van der Kop, Brieven van Prins Maurits aan Jhr. Edzard Tjarda van Starkenborgh, gouverneur en drost van het graafschap Meurs, uit de jaren 1621, '22, '23 en '24, De Navorscher, 51ste jrg., Utrecht 1901, blz. 269 e.v. en 313 e.v.

175) F. A. Tj. v. St. (Fr.), no. 20. „Anno 1625 den 16 Maert nijue stijl des sauens ontrent vier weren heeft het Got ghelieft mijn alderliefste man ..... wijt dese bedroefde werrelt in Sijn eeuwighe Rijck toe halen na dat hij 30 wecken in en seer suare kranckheijt hadde ghelegen ende is hier toe Moers vp het kasstel seer Cristlick inden Heere ghestoruen, ende het lichaem op den 27 Maert nijue stijl toe Meurs in die kerek op het koer begrauen".

176) F. A. Tj. v. St. (Fr.), no. 20. „Den 29 Julij [1608] hebben mij alderleefste *Tet van Grouestins* ende ik denanderen beloeft tot Marsum vp Woensdach voer middach, ende tot Wommels vp *Laes Jungema* huis getrowt den 30 November int selue jaer". — *Laes Jongema* was *de* tweede echtgenoot van *Habel van Herema, de* moeder van *Tet van Grovestins.*

177) F. A. Tj. v, St. (Fr.), no. 15(a).

178) Ferwerda, blz. 113, vermeldt, dat *Barthold Tjarda van Starckenborgh* in de Grote of Jacobijnerkerk te Leeuwarden werd begraven. Volgens mededeling van Dr. A. Wassenbergh, directeur van het Friesch Museum te Leeuwarden, bevond de grafsteen van Barthold zich echter in de Galileërkerk, welke in 1941 is afgebroken. Het was een grote, zeer versleten steen, waarschijnlijk 16de-eeuwse portretzerk, waarop nieuwere opschriften voorkwamen. Zo viel er nog in nieuwere letters te lezen op de bovenrand: „*Barthold van Tiaerda van Starckenborch;* colonel van een regiment te paerde". Enigszins nog te zien was het wapen Tjarda. Dan twee nieuwere inscripties: „*Georg Frederic V.. .... toe Schwartsenbergh* en *Hogel* ..... Vrouwe *Agatha Tjaerda tot Starkenborch".* In 1796 behoorde dit graf, volgens het grafregister, aan de familie Thoe Schwartzenbergh en Hohenlansbergh. Vermoedelijk is dit de grafstede van *Balthazar Gerckes 'van Warkusch,* maarschalk van het blokhuis binnen Leeuwarden, die in 1611 aan *Barthold Tjarda van Starckenborgh* kwam; zie nt. 146.

179) F. A. Tj. v. St. (Fr.), no. 20. „Den 15 Meert smergens ten 7 uren ..... nae dat sie acht dagen kraems hadde tot Aernhem in den Heren gerustet, ende tot Tzum begraven in haer voerolders graf, ende liet een sone nae die geheten wert *Dominicus".*

180) Zie nt. 131. Vgl. Burmaniaboek, fol. 61.

181) Zie sententie van het Hof van Friesland d.d. 8 Mei 1638 (Archief van het Hof WW 28, Rijksarchief in de provincie Friesland). Vgl. nt. 131.

182) Volgens opgave van Ds. E. F. Westra, predikant bij de Ned. Herv. Gemeente te Blija, d.d. 10 Aug. 1945, van wie een uitgebreide beschrijving van de grafsteen van *Barthold Tjarda van Starckenborgh* werd ontvangen. Het grafschrift luidt: „Anno 1637, den 9. Marty is gesturven den edelen erentvestrn joncker *Barthel Tyaerda van Starckenburgh, oud 74* jaer en is hier begraven".

De kwartierwapens op de steen zijn:

Tjarda *van Starckenborgh*	*Grawerdt*
.....	*Schultinge*

Naar de regel zouden deze wapens die van de vier grootouders van Barthold moeten zijn. Hier is dit niet het geval, maar zijn willekeurig enkele wapens van de grafstenen van Bartholds vader *Willem Tjarda vaa Starckenborgh* te Hinte genomen (zie nt. 147). De drie genoemde komen nl. alle op die stem voor. Het is ook moeilijk aan te nemen, dat de moeder van Trijn Eijsma. de boerenvrouw uit Westeremden. een lid van één der geslachten Schultinge of Grawerdt zou zijn geweest. Het ligt echter geheel in de lijn van Barthold, die zijn Groninger familie onterfde ten gunste van een verren neef (zie nt. 131), om ook in de kwartieren op zijn grafsteen de mésalliance van zijn vader te verbloemen.

183) Burmaniaboek, fol. 61.

184) M. S. Doys, blz. 182.

185) Grafschr. boek, blz. 100.

186) M. S. Doys, blz. 102.

187) H. L. Hommes, Bijdragen tot genealogieën van oude adellijke geslachten in Stad en Lande, VII. In den Ham en Ten Ham. De Nederlandsche Leeuw, 67ste jrg., 1956, kol. 40. Vgl. M. S. Doys, blz. 182, en Groningsche Volksalmanak voor het jaar 1933, blz. 53 (Genealogie *der* familie In den Ham; naschrift van *een* tweetal artikelen over „In den Ham bij Loppersum" van de hand van Ds. M. ten Broek).

188) Vgl. no. 2040 van de pamflettenverzameling van het Rijksarchief in de provincie Groningen: „Epithalamia In nuptias, Nobilissimi et amplissimi viri, D. Iohannis Hvninga ab Oostwoldt, inclytae reip. Groninganae Senatoris, et Nobilissimae lectissimaeque matronae, D. Annae-Mariae Tiarda Starkenborch Domicellae in Dikum et Gaszhusen. Celebratas Groninga 18. Ianuarij 1624 ....*....."

189) Zijn portret, hem voorstellende op 55-jarige leeftijd, in: Effigies et vitae professorrm academiae Groningae et Omlandiae ....., Groningae 1654, blz. 70.

190) Benoemd 14 Mei 1614 „opt rapport *gedaen* bij den Heeren gecommitteerden van Stadt ende Lande nopende tghene Haere E. gehandelt hebben met Dno. Joanne Epino Huinngha, om te exerceren extraordinarie professionem Juris, et ordinarie Philosophiam, Ethicam, Politicam et Oeconomiam, is sodaene besoigne geapprobeert opt traetement van acht hondert Carolus gulden s'jaers" (W. J. A. Jonckbloet, Gedenkboek der Hoogeschool te Groningen, ter gelegenheid van haar vijfde halve eeuwfeest ..... uitgegeven, Groningen 1864, blz. 34). — Vgl. Album Stud., kol. 623 en 632.

191) Album Stud., kol. 8.

192) „Door de H[eeren] van de Stadt afgezet", 1638 (Regeeringsboek van Stad en Lande).

Groningen 9 Juli 1639, begr. Garsthuizen [193]), zn. van *Eppo Huninga* en *Etta* ***Engelkens.***

b. *Lambert* ***Tjarda van Sfarckenborgh,*** heer op Verhildersum te Leens, jonker en hoofdeiing te Leens, Wehe en Zuurdijk, geb. ***1592*** [194]), lid van het college van Gedeputeerde Staten van Stad en Lande 1622, '23, '26, '27, '31, '41 en '42, lid van het admiraliteitscollege te Dokkum 1624 en '25, overl. Jan. 1646 [195]). tr. Groningen 4 Juli 1619 ***Frederica Gayckinga,*** overl. tussen 18 Dec. 1633 en 1 Dec. 1637 [196]), dr. van *Allert* ***Gayckinga*** en *Joest* ***Jensema.***

Kinderen, zie VIII, 1.

2. (Kinderen van ***Albert Tjarda van Starckenborgh*** en 1°. ***Abele*** *Onsta* en 2°. ***Anna Pefers (zie*** VI, 3, a).)

a. ***Aepcke Tjarda van Starckenborgh,*** overl,' 14 Nov. 1595, begr. Wetsinge [197]).

b. ***Cunera Tjarda van Starckenborgh,*** geb. vóór 1592 [198]), tr. Groningen 5 Febr. 1622 ***Hayo (van)*** *Idema,* komt met attestatie van Franeker te Groningen Sept. 1617, vaandrig, overl. vóór 11 Nov. 1625 [199]).

c. ***Aepcke Tjarda van Sfarckenborgh*** [200]), heer op Ter Weer en op Oosterhuizen te Eenrum [201]), jonker en hoofdeling te Tinallinge, Rasquert en Den Andel, kolonel van een regiment te voet, commandeur van Lieroord, later van Koevorden 1637—'46, overl. 's-Gravenhage 12 Juli 1646, begr. Tinallinge [202]), tr. Franse Kerk, 's-Gravenhage 3 Jan. 1636 (N.S.) [203]) *Alijd* ***Junius,*** overl. ná 15 Aug. 1669, begr. Tinallinge [204]), dr. van ***Jacob Junius*** en *Oede Hillebrants;* zij hertr. Bedum 3 Mei. 1651 ***Wigbold van Isselmuden.***

Kinderen, zie VIII, 2.

d. ***Anna Tjarda van Sfarckenborgh,*** overl. 22 op ***23*** Apr. 1636, begr. Baflo [205]), tr. Groningen 19 Mei 1619 *Derk Upkena,* heer op Sassema te Baflo, overl. na 28 Jan. 1641 [206]).

e. ***Teteke Tjarda van Starckenborgh,*** geb. ca. 1597 [207]), overl. Groningen 14 Juli 1666, begr. Martinikerk, aldaar [208]).

f. ***Ailcke Tjarda van Starckenborgh,*** overl. na 1 Febr. 1661 [209]), begr. Martinikerk, Groningen [210]), tr. (ondertr. Groningen 13 Mrt.) 1630 *Rudolf* ***Lodewijk*** *Coenders,* kapitein, overl. Breedevoort 1652 [211]), zn. van ***Lodewijk Coenders*** en *Jacobje* ***Thedema.***

g. ***Barthold Tjarda van Starckenborgh,*** gesneuveld „voor Schenckerschans van een steeck van een pieck van de viant" 17 Apr. 1646, begr. Grote of St. Eusebiuskerk, Arnhem [212]).

h. ***Abele Tjarda van Sfarckenborgh,*** overl. na 7 Sept. 1692 [213]), tr. 1°. Tinallinge 21 Febr. 1641 ***Jacob Heckman,*** vaandrig: 2°. (ondertr. Groningen 10 Mei) 1651 ***Thomas van Loenen,*** luitenant, overl. tussen 26 Juni 1666 en 2 Mrt. 1674 [214]).

i. ***Cunera Tjarda van Sfarckenborgh,*** tr. 1°. Tinallinge 25 Dec. 1642 ***Philips van den*** *Barge* ***(de Vianen).*** aangenomen tot lidmaat der Hervormde Gemeente te Groningen Juni 1638, overl. ná 5 Juli 1652 [215]); tr. 2°. (ondertr. Groningen 5 Apr., attestatie afgegeven 26 Apr.) 1656 *Herman Jacobs* ***Crassinck,*** vaandrig, wednr. van ***Margareta Sckonenborgh*** [216]).

j. ***Aepcke Tjarda van Starckenborgh,*** ged. Tinallinge 16 Oct. 1622.

k. ***Jan Tjarda van Starckenborgh,*** ged. Tinallinge 25 Apr. 1624.

l. ***...tjen Tjarda van Starckenborgh,*** ged. Tinallinge 23 Sept. 1627.

m. ***Bouwina Tjarda van Starckenborgh,*** ged. Tinallinge 24 Mei 1629, aangenomen tot lidmaat der Hervormde Gemeente te Groningen Dec. 1657, komt met attestatie van Groningen te Winsum 6 Dec. 1661, tr. 1°. vóór 6 Dec. 1661 [217]) *Rudolph* ***van Dompselaer*** [218]),

---

193) Grafsehr. boek, blz. 100. Vgl. no. 2043 van de pamflettenverzameling van het Rijksarchief in de provincie Groningen: „Iambvs fvnebris, Proseguens Exequias, Nobiliss. Viri, Iure Consulti Incomparabilis, ac verè Consularis, Iohannis Huninga ab Oostwolt. Piè defuncti, Groningae, IX. Mensis Julij. Anno M.DC.XXXIX. ....." Lijkzang door P[etrus] Mulerius M. D. Prof. Botan.

194) M. S. Doys, blz. 183.

195) M. S. Doys, blz. 183. Hij testeert 16 Jan. 1646 (H. A. Farmsum, no. 179).

196) F. A. Tj. v. St., no. 173 en 196.

197) Grafschr. boek, blz. 419.

198) Haar vader probeerde haar huwelijk met *Hayo* (van) *Idema* te verhinderen en deed daartoe moeite bij de Kerkeraad der Hervormde Gemeente te Groningen (16 en 24 Jan. 1622). De door hem opgegeven redenen werden echter niet „suffisant" verklaard, en daar Cunera ***„boven dertich iaaren" was,*** kon de proclamatie doorgaan (1 Febr.; Acta Consistorii, 1595-1637).

199) Rechterlijke Archieven IIIa 26.

200) Zijn vrouw noemt hem in haar „memorij boeck" (F. A. Tj. v. St., no. 5; zie nt. 169) steeds ***Barthold.***

201) 18 Apr. 1642 kocht hij van Rodolph Pathuis en Elisabeth Symons e.l. de heerd Oosterhuysen te Eenrum (Rechterlijke Archieven IIIx 22, fol. 307v.). In 1662 vererfde dit goed op zijn schoonzoon Berend de Sighers (nt. 259). Zie voor de geschiedenis van Oosterhuysen: A. Pathuis, Oosterhuysen te Eenrum a.v.

202) F. A. Tj. v. St., no. 5. „Maendagh omtrent 10 uiren in de naght ..... gestorven. .... in mijn ouders huis is van daer gebroght nae Grooningen is aldaer begraeven in de Groote Kerck bij de Scristije en is van daer wederum gebroght nae Tinallingh en begraeven opt choor in de kelder bij sijn vader ***Albert*** *Tiarda* van *Starckenborch".* Vgl. Resolutieboek van Burgemeesteren en Raad der stad Groningen 20 Juli 1646, alwaar wordt vermeld: „dat het doode lichaem van wijlen de heere colonel *Starckenborch* alhier is aengebracht, ende dat vande vrienden versocht wierde, dat hetselve alhier eerst met wapens opgedragen ende begraven mochte worden, omme daernae lantdwaorts gebracht ende ter aerden bestelt te worden".

203) Ondertr. Groningen 23 Jan. 1636 (OS.).

204) F. A. Tj. v. St., no. 5. *„Alijdt Junius van Groesbeeck* gestorven in Grooningen op de intoght ant Loopende Diep omtrent de Jatsbrugge gelosieert booven de schrijversche *Mentincks".* Zij werd begraven in de Martinikerk te Groningen „int graf van moeij *Tete Starckenborch* van daer opgegraven en tot Beem int choor geset en int 7 jaer daer nae heb ick (nl. haar zoon ***Albert Jacob)*** haer laeten brengen nae Tialling int choor bij mijn sal. vader".

205) F. A. Tj. v. St., no. 5.

206) Recliterlijkc Archieven IIb 40, fol. 30.

207) „Mundich verklaert" door de Hoofdmannenkamer, nadat haar voogden hadden hetuigd, dat zij „als in het 25. jaer haeres crachtes kloeck genoech (was) om haer goederen selvest tho administreren", 13 Juli 1622 (Rechterlijke Archieven IIb 22, fol. 346).

208) F. A. Tj. v. St., no. 5. „Sijnde nogh ongetrout woonende in Grooningen an de Jacobijnder straete booven redger *Regneerij* ant Groote Kerekhof, is in 'de pest gestorven"., Begraven in de Martinikerk bij de Sacristie.

209) H. A. Gruys, no. 168.

210) F. A. Tj. v. St., no!, 5.

211) Nobiliarum Groninganum a.v.,. blz. 18. Vgl. M. S. Doys, blz. 97.

212) F. A. Tj. v. St., no. 5. Zie ook: R. T. Muschart, Grafzerken in Gelderland, Steden, dl. 1, Arnhem 1940, blz. 345. — Hij was in 1624 in dienst getreden van „vorst Christiaen", waarschijnlijk Christiaan IV, koning van Denemarken (Rechterlijke Archieven IIb 23, fol. 506v.).

213) Rechterlijke Archieven IIIx 79, fol. 204v.

214) Rechterlijke Archieven Vee 5, blz. 265 (huwelijkscontract tussen Bernhardt *Heckman* en *Bauwina Huninga*) en IIIij 2, 2 Mrt. 1674.

215) Reg. Feith 1652, no. 42.

216) Rechterlijke Archieven IIIij 1, 17 Juli 1671.

217) Op die datum komt ze met attestatie naar Winsum als „huisvrouw

van Vollenhove, geb. ca. 1614, ingeschreven als student te Leiden 5 Mei 1637 [219]), te Groningen 12 Nov, 1637 [220]), komt met attestatie van Leiden te Groningen Dec. 1637, redger „over de rechtstoelen .... van stadswegen in Hunsingo .... bedient" 1648, te Obergum 1652, te Obergum, Saaxumhuizen, Maarslag, half-Mensingeweer, Baflo en Ranum 1665 [221]), overl. na 26 Juni 1666 [222]), wednr. van ***Anna Gesina van Lissebon*** [223]); tr. 2°. Winsum 4 Apr. 1669 ***Conradt Schlosser*** [224]), komt met attestatie van Essen te Winsum 12 Dec. 1669, kapitein.

n. ***Albert Tjarda van Starckenborgh,*** ged. Tinallinge 25 Dec. 1631.

3. (Kinderen van ***Edzard Tjarda van Starckenborch*** en ***Tet van Grovestins*** [225]), ***zie*** VI, 4, a.)

a. ..... ***Tjarda van Starckenborgh*** (zoon), geb. ***6*** Mrt. 1610, overl. 6 Mrt. 1610.

b. ..... ***Tjarda van Starckenborgh*** (dochter), geb. 23 Nov. 1610, overl. 23 Nov. 1610.

c. ***Gaetz Tjarda van Starckenborgh,*** geb. 23 Dec. 1611, ged. 30 Dec. 1611, overl. 17 Jan, 1612.

d. ..... ***Tjarda van Starckenborgh*** (dochter), geb. 23 Dec. 1611, overl. 24 Dec. 1611.

e. ***Gaetze Tjarda van Starckenborgh,*** geb. 24 Juni 1614, ged. 13 Juli 1614 [226]), overl. Meurs 4 Mei 1622, begr. aldaar.

f. .... ***Tjarda van Starckenborgh*** (doodgeboren kind), geb. '1 Jan. 1617.

g. .... ***Tjarda van Starckenborgh*** (doodgeboren kind), geb. '1 Jan. 1617.

h. ***Garlant Tjarda van Starckenborgh,*** geb. 14 Juli 1619, ged. 11 Aug. 1619 [227]).

i. ***Habigael Tjarda van Starckenborgh,*** geb. 19 Febr. 1621, ged. 9 Mrt. 1621 [228]).

4. (Kinderen van ***Barthold Tjarda van Starckenborgh*** en ***Ebel van' Grovestins. zie*** VI. 4., b.)

a. *Jenneke* (ook: ***Jeannette)'*** ***Tjarda van Starckenborgh,*** geb. 7 Mrt. 1618, overl. 6 Nov. 1660 [229]), tr. Dec. 16.36 [230]) ***Wilco van Holdinga*** baron ***thoe Schwartzenbergh en Hohenlansbergh,*** geb. 1 Dec. 1598 [231]), majoor en ritmeester, zn. van Georg *Wolfgang* baron ***thoe Schwartzenbergh en Hohenlansbergh*** en ***Doed van Holdinga.***

b. ***Gaets*** (ook: ***Agatha) Tjarda van Starckenborgh*** [232]), geb. 7 Jan. 1620 [233]), begr. Galileërkerk, Leeuwarden [234]), tr. 1636 [235]) ***Georg Frederik*** baron ***thoe Schwartzenbergh en Hohenlansbergh,*** geb. 30 Nov. 1607 [236]), kolonel en ritmeester, overl. Beetgum 25 Jan. 1679 [237]), begr. Galileërkerk, Leeuwarden [238]), zn. van ***Georg Wolfgang*** baron ***thoe Schwartzenbergh en Hohenlansbergh*** en ***Doed van Holdinga.***

c. ***Dominicus Tjarda van Starckenborgh,*** geb. Arnhem 7 Mrt. 1621, overl. Meurs 20 Juni 1621, begr. aldaar [239]).

(Slot volgt).

van de weled. jonker *R. van Dompselaer*". Een dochter uit dit huwelijk, Anno Gesina, werd 28 Mei 1663 te Winsum gedoopt.

218) Misschien is hij een zoon van *Hendrick van* ***Dompselaer,*** die in de Staten van Oorlog van 1617—1644 voorkomt als „wacht ende amunitiemr. in de Cuijndert", en die in hpr. 1610 te Vollenhove ondertrouwt met *Hendrikjen* de Pos.

219) Album Studiosorum Academiae Lugduno Batavae, MDLXXV—MDCCCLXXV accedunt nomina curatorurn ct professorum per eadem secula, Hagae comitum MDCCCLXXV, kol. 286: „1637 Maii 5 Rudolphus a Dompselaer Vollenhovianus 23, P[hilosophiae]".

220) Album Stud., kol. 37.

221) Resolutieboek van Burgemeesteren en Raad der stad Groningen 8 Apr. 1648 ; Reg. Feith 1652, no. 47; S. 22 23, blz. 737.

222) Rechterlijke Archieven Vee 5, blz. 265.

223) Rechterlijke Archieven IIIhh 2, 2 en 14 Mei 1662: aanzwering van ***Anthoni Wijntken*** en Dr. *Uchteman* als voogden over het „minderjarige dochtertien" van jonker *Dompselaer* en wijlen Anna ***Gesina van*** Lissebon. Dit „minderjarige dochtertien" zal *Alegunda van Dompselaer* zijn geweest, die 12 Mrt. 3671 te Winsum tot lidmaat werd aangenomen, en die 10 Oct. 1680 aldaar trouwde met jr. *Writzer van Borck*. „Vrouw" Anna ***Gesina van Dompselaer*** kwam 14 Juni 1657 met attestatie van 't Zandt te Winsum; 7 Mei tevoren werd haar zoon *Eilco Evert van Dompselaer* aldaar gedoopt,.

224) In 1680 bevond hij zich in Noorwegen in garnizoen. Het werd een moeilijke zaak voor hem om zijn vrouw daar ook te krijgen! Hij procedeerde voor dc Hoofdmannenkamer tegen haar „ten eynde sij schriftelijck libel soude moeten ontfangen en binnen acht dagen beantwoorden rakende het dissalveeren van haer ondcrlinghc ingegane houlijek ter oorsaerk van haer malitieuse desertie ofte dat op het geproduceerdc soudc werden recht gedaen" (Rechterlijke Archieven IIb 77, fol. 368v., 3 Juli 1650). De Hoofdmannen besloten 31 Juli 1680, „dat gedachte capitain sijn huisvrouwo selver in persone van hijr sal moeten offhaelen ofte andersins door een qualificeert persone van hijr laaten offhaelen versien zijnde met genocchsaem gelt om haer bequaemlijck in het guarnisoen van den capitain over tc brengen" (IIb 77, fol. 387). Later werd ook nog het bedrag vastgesteld, dat *Schlosser* zijn vrouw zou moeten betalen: 200 ducatons, „om op de reise te gebruicken", en tevens werd *Bouwina* ***Tjarda van Starckenborgh*** gelast om na ontvangst van dit geld „so vroogh als het saisoen ende haere gesontheit het sal toelaeten" af te reizen. In hrt protocol van sententiën in civiele zaken van de Hoofdmannenkamer komt het laatst 8 Sept. 1681 betreffende deze zaak een aantekening voor: *Schlosser* blijkt zijn vrouw toen 1000 Carolusgulden uitbetaald te hebben, maar nog steeds was zij niet hij hem in Noorwegen verschenen. Zij liet echter weten, „dat het nu in do herfst onmogelijck voor een vrou sulde sijn sulken verren weeh te reisen", en dat het haar man zijn eigen schuld was, dat zij zich nog in Groningen bevond, omdat hij „de gehille somer om de sententie van den 11 Aprilis jungst te vuldoen", had laten verlopen (IIb 78, fol. 402v.). Vermoedelijk zal zij het daaropvolgende jaar haar echtgenoot wel nagereisd zijn.

225) Alle gegevens betreffende de kinderen van ***Edzard Tjarda van Starckenborgh*** en ***Trt van Grovestins*** zijn geput uit het F. A. Tj. v. St. (Fr.), no. 20; vgl. nt. 172. De data zijn alle in de nieuwe stijl gesteld.

226) „Sijn die getuigen geweest Sijn Exie. Maurits, Prinse van Orangien die Hartoginne van Brounswich Sophija gemalinne van Graef Ernest Casimijr van Nassaw veltmaerschalck ende Graef Wilhelm Lodwich ***van*** Nassaw statholder van Vrieslant Groningen, Vmlanden ende Drente, ende mijn leue suster *IJsabelle van Grouestein*".

227) „Waer oeuer die getuigen geweest sijn, die stat Moers, ende mijn mijfs moeder *Habigael van Herema*, ende ***Frans*** van ***Jongama*** raetshere van den Hooue van Vreeslant".

228) „Sijn getuigen geweest die stat van Kreiuelt, ende die saementlicke capiteinen garnesoen houdende tot Moers, en juffrow *Kluit*. Hebben die capiteinen geheten *Cluit. Hanekrot. Wilsingen, Boenaegie Vries Otverschee*".

229) F. A. Thoe Schw. en Hohenl., portef. VI, papieren van Wilco van Holdinga thoe Schw. en Hohenl., no. 7.

230) Ferwerda, blz. 113.

231) Stamb. Fr. Adel 1, blz. 376.

232) Zie: J. H. Goslings-Lysen, Uit het leven van Agatha van Starckenborgh (1620—1670), Historie in woord en beeld, 2de jrg., Assen 1939/40, blz. 6 e.v.

233) F. A. Thoe Schw. en Hohenl., portef. VII, papieren van Georg Frederick thor Schw. en Hohenl., no. 18.

234) Zie noot 178.

235) Stamb. Fr. Adel 1, blz. 376.

236) Stamb. Fr. Adel 1, blz. 376.

237) Stamb. Fr. Adel 1, blz. 376. — Hij woonde „tot Beetgum opt Huis ter Hoorn".

238) Zie noot 178.

239) F. A. Tj. v. St. (Fr.), no. 20. „Ao 1621 desseluen jaers den 20. Junij hier bij vns (nl. zijn oom ***Edzard*** Tjarda van ***Starckenborgh***) tot Moers vpt kasteel des auents ten half sessen in den Heren.. ... entslaepen ende leit alhier tot Moers hegraeuen int koer in een graf soe ***wij*** erflick gekoft hebben".

Het geheim van een bruidegom uit den jare 1813.

Genealogie Van Weelderen,

door MR. DR. J. C. MARIS VAN SANDELINGENAMBACHT.

§ 1. Een eeuw geleden zag men in Nederlandsche kringen van onzen Oost twee debutantes, *Hendrika Paulina* en *Wilhelmina Anfoineffa van Weelderen,* knappe en elegante verschijningen. Zij waren dochters van *Jan Willem van Weelderen,* lid van de Algemeene Rekenkamer in Nederlandsch Oost-Indië te Batavia. Als aankomende meisjes werden zij voor verdere opvoeding in Holland toevertrouwd aan grootmoeder *Milar-Chafin,* die voor dit doel een appartement betrok in Den Haag.

Pieter Flegel van *Weelderen,* Friesche garde, tr. Leeuwarden 9-11-1783 nna Margaretha *Paulus,* 1760—1811.	Jan Willem Weghoff, 1758—1804, kapitein ter koopvaardij, tr. 'Amsterdam 17-10-1783 Anna Elisabeth Raam, 1756—1828.	Willem Milar, 1746—1826, boekhouder van 's lands marinewerf, tr. 'Amsterdam 23-5-1783 Antje Boogaart, 1753-182..	Ds. Willem Elie Chatin, 1757-1837, predikant, tr. Bourtange (Gr.) 21-1-1781 Rijka Cranssen, 1756—1817.
Jan van Weelderen, geb. 3, ged. 10 Sept. 1786 Leeuwarden, † 8 Nov. 1828 Serang-Bantam, luitenant der infanterie ; veldslagen Quatre Bras en Waterlo, Javasche Oorlog, tr. Amsterdam 24 Jan. 1813 Anna Wilhelmina Weghoff, ged. Amsterdam 9 Juli 1792, † Amboina 13 Juli 1839.		Willem Wijnand Milar, ged. Amsterdam 6 Oct. 1796, † Batavia 6 Sept. 1841, luitenant der infanterie; veldslagen Quatre Bras en Waterlo, later luit.-kolonel intendant in N.O.I., tr. Utrecht 15 Oct. 1817 Wilhelmina Antoinette Chatin, ged. Workum Fr. 12 Juli 1795, † Utrecht 12 Oct. 1879.	
Jan Willem van Weelderen, geb. Breda 2 Jan. 1816, † 24 Jan. 1875 a.b. Nederlandsch fregat „'sGravenhage" 2 2 " 30i n.br., 34° 30ii w.l., secretaris 1851, lid 1857, voorz. Algemeene Rekenkamer N.O.I., tr. 1" Batavia 26 Jan. 1842 Hendrika Sara Antoinette Milar, geb. Muntok-Banka 27 Oct. 1823, † Batavia 29 Maart 1859			
hieruit o.m.: Hendrika Paulina van Weelderen, geb. Batavia 4 Jan. 1843.			

Een korte toelichting vergezelle dezen kwartierstaat:

Pan We*elderen;* hierover nader.

Weg hoff kwam van Vegta (Munsterland), waar zijn ouders, *Petrus Weghoff* en *Catharina* Margaretha *Nehues,* drie kinderen lieten doopen; hij zelf en zijn eveneens in Amsterdam getrouwde zuster *Elisabetk* waren te voren in Lunen (a.d. Lippe) geboren. *R* aam, uit Goch, verder onbekend.

De Mi Zo *r*'s waren in de 18de eeuw Amsterdamscha neringdoenden. Vader *Willem Milar* (1698—1778), mr. smid, werd poorter der stad a° 1726, afkomstig van Borgdorp (volgens de huwelijksaete: Borreldorpl) Bedoeld kan zijn één der plaatsen Burgdorff in Zwitserland of Duitschland. Het kenlijk sprekende wapen vertoont een molenrad.

Boo go e *rt was* al van ouder op ouder in Amsterdam gevestigd. *Carel Jansz Boogaert,* de vader van Antje, was er mr. zilversmid, *Jan Boogaert,* stadhouder-baljuw van Amstelland, zegelde in 1756: in zilver een rood hert liggende op groenen grond, waarop links naast het hert, dicht bij den linkerschildrand, geplante groene boomen dicht naast elkander geplant (collectie Muschart).

Chatin voerde een sprekend wapen: een gebladerde rechtstandige kastanjetak met drie kastanjes. De vader van Ds. *Willem Elie,* Jan *Willem Chatin,* is geweest controleur der- convooien en licenten te Bourtange in Groningen. Diens grootvader Jonas Chatin, j.m. uit Zwitserland, is in de Walenkerk van Den Haag gehuwd 8 September 1695 met Anna *Troussard,* j.d. uit Frankrijk.

Het geslacht *Cr* a ns s e n heeft in de regeering van Groningen gezeten; zie de laatste publicatie in „De Navorscher" a° 1950.

Er bestond voor mij aanleiding, om de kwartieren van Hendrika Paulina op te sporen, waarbij ik aangewezen bleef op origineele bronnen. Weliswaar geeft het Repertorium Van Beresteyn een vindplaats voor de families *Van Weelderen* en *Milar,* maar, na kritische lezing van het t.a.p. gepubliceerde fragment eener negentiende-eeuwsche genealogie — juister uitgedrukt: fantasie — 'zal men het kunnen billijken, dat ik daaraan voorbijga. Misleidender werkte een authentieke huwelijksakte uit 1813 die mij op verkeerd spoor bracht.

Reeds eerder vestigde ik in dit maandblad — jaargang 1947, kolom 219 — de aandacht op den langzamen groei van den Burgerlijken Stand, sedert 1811, tot de tegenwoordige hechte instelling. Aanvankelijk nam men het niet al te nauw met dit product van Fransche wetgeving, waaraan de militaire en fiscale bijoogmerken van Napoleon kleefden. Ook het bevriezen van de geslachtsnamen voelden de Nederlanders als een beknotting van hun aloude persoonlijke vrijheid. Ik haal deze geschiedenis hier op, teneinde een te crimineel oordeel te voorkomen over vroegere onregelmatigheden bij den Burgerlijken Stand, in het bijzonder ten aanzien van de onderwerpelijke huwelijksakte van 1813. Bovendien kan de genealoog met deze les zijn nut doen.

Uit origineele stukken dan, stelde ik den voorgenomen kwartierstaat op. De cursief gedrukte personalia in den sector Van Weelderen zullen den lezer valsch blijken.

§ 2. De onjuistheid in de stamreeks van Weelderen zou mij zeker ontgaan zijn, indien ik de herkomst van *Pieter Flegel* via zijn huwelijksakte en doopinschrijving voetstoots gevonden had. Toen dit niet vlotte kwam ik terecht bij de huwelijksakte van zijn zoon: deze akte, van 24 Januari 1813, met de wettelijk voorgeschreven bijlagen moest inzage geven in den verwantenkring van bruidegom en bruid, en daardoor aanknoopingspunten opleveren voor verdere opsporingen. Maar deze akte pakte wel gansch anders uit! Men oordeele zelf.

1. De bruidegom overhandigde den Ambtenaar van den Burgerlijken Stand zijn geboorte-bewijs, luidende:

„Mairie de Leeuwarde
Arrondissement de Leeuwarde — Département de Frise

Extrait du régistre aux naissances.

3 786 | 3 Sept. | L'an mille sept cent quatre vingt six, le troisième du mois de Septembre est né *Jaoob* Fils de *Pieter Flegel van Weelderen* et de Anna *Margaretha Paul.*

Délivré à la Mairie de Leeuwarde le 8 Octobre 1812.

Pour extrait en translation conforme à l'originel,
Le Maire de Leeuwarde, van Burmania.

Visé par nous Président du tribunal de première instance séant à Leeuwarden pour légalisation de la signature de Mr. van Burmania Maire de la ville de Leeuwarden.

Fait à Leeuwarden le neuf Octobre mil huit cent douze.

w.g. onleesbaar;
J. C. Dijkman, com. greffier."

Deze gegevens zijn gelijkluidend in de huwelijksakte overgenomen.

Slaat men echter het doopboek op der Evangelisch Lutherssche gemeente van Leeuwarden, waaraan bovenstaand

„extrait" ontleend was, dan leest men de volgende osigineele akte:

„3 Sept. 1786 gebor., 10 ged. *Johannes,*
„vader *Pitter Flegel*
„moeder *Anna Margaretha Paul,*
„getuygen Johannes Paul,
Elisabeth Paul."

Twee verschillen tusschen „extrait" en oorspronkelijke akte vallen dadelijk op: in de voornaam *Jacob–Johannes:* en wat betreft den achternaam, *Van Weelderen,* uit de eerste akte, welke in de tweede ontbreekt.
De maire heeft het „extrait" wel zeer ten onrechte „conforme à l'originel" geteekend!

Men zou deze onregelmatigheid kunnen verklaren uit een verregaande welwillendheid jegens de familie. De maire kan eigenmachtig den achternaam Van Weelderen hebben ingelascht ter wille van een door den bruidegom begeerde naamsverandering. Wat hiervan zij, de familie is overigens daarin niet gevolgd, en behield den achternaam *Flegel.* De tegenstrijdigheid der voornamen Jacob-Johannes was wellicht gevolg van het luthersch gebruik in die dagen, om aan kinderen twee doopnamen te geven, waarvan de eerste, bij jongens, Johannes, en, bij meisjes, Anna; welke naam in het verdere leven placht te worden verwaarloosd. Is nu wellicht Jacob de eigenlijke roepnaam geweest van den doopeling a°1786? Wij weten alleen, dat in officieele akten de naam Jacob niet eerder weer opdook dan bij 's mans akte van overlijden.

2. Een andere bijlage van de huwelijksakte:

„Extrait du Régistre aux decès,
Mairie de Lecuwarde,
1811. L'an mille hit cent et onze le trente du mois d'Octobre est décédée *Margaretha Paulus".*

Leggen wij dit uittreksel naast het oorspronkelijke „Register van aangevingen van overledenen binnen Leeuwarden en Jurisdictie van dien, 1806- 18 11":

„30 Oct. 1811 *Margaretha Paulus,* wede *Pieter Flegel oud 52* Jaar, overleden 30 October 1811 agterom bij de Hoeksterpoort, nalatende drie kinderen."

In het „extrait" blijkt te zijn weggelaten, dat de vrouw weduwe was van *Pieter Flegel,* hoewel deze hoedanigheid een essentieel gegeven voor de huwelijksacte geweest zou zijn!

Wat bewoog den Leeuwarder maire tot deze omissie?

3. Volgens de huwelijksakte van 181.3 verscheen in persoon de vader van den bruidegom: *Pieter Flegel van Weelderen,* wonende te Leeuwarden, die in het huwelijk toestemde.

Deze verschijning doet raadselachtig aan, nadat wij zoo juist lazen, dat zijn vrouw in 1811 als wed uwe overleden was!

§ 3. Het was nu allereerst zaak, om dit raadsel op te lossen. Van *Pieter Flegel* — dien ik nimmer met den naam *Van Weelderen* ontmoette — konden eenige personalia achterhaald worden. Op 9 November 1783, toen Ds. Snethlage in de Galileïkerk te Leeuwarden zijn huwelijk met *Anna Margaretha Paulus* voltrok, was hij soldaat le regiment Oranje Nassau in garnizoen te 's-Hertogenbosch, laatstelijk in Leeuwarden: de huwelijksakte vermeldde geen plaats van herkomst der echtelieden. Het le regiment Oranje-Nassau was in 1752 geformeerd uit de Duitsche landen van Prins Willem IV en daarvan berusten nog tal van recrutenlijsten en andere bescheiden, uit het tijdvak 1773-1795, op het Algemeen Rijksarchief. Het is vermoedelijk te wijten aan hiaten, in deze archivalia, dat ik den naam van Pieter Flegel niet vond, zodat geen zekerheid bestaat, of hij mede uit die Duitsche landen gekomen is. Wel bleek het gezin tot de lutheranen te behooren: de vrouw werd te Leeuwarden op 11 April 1786 als lidmaat aangenomen: „zijnde de vrouw van Pieter Flegel", en de kinderen zijn vóór en nadien luthersch gedoopt.

De kinderen waren:

a. *Nicolaas,* geb. 11 Nov., ged. 21 Nov. 1784:

b. *Johannes,* geb. 3 Sept., ged. 10 Sept. 1786; hij en zijn vrouw, *Jantje Jans,* lieten te Leeuwarden op 6 Januari 1808 in de luthersche kerk een dochter doopen, die, naar vaders moeder, *Anna Margaretha* vernoemd werd.

N.B. *De bruidegom van 1813 heeft zich voor* dezen *Johannes uitgegeven, o.a. door overlegging* van een *valsch extract van diens doopakte.*

c. *Maria Elisabeth,* geb. 8 Juli, ged. 17 Juli 1791, over wie hieronder verder.

Bij den laatsten doop was *Pieter Flegel* soldaat onder de garde. Vanweg de dreigende oorlogsomstandigheden werd in 1793 's lacds hulkschip „De Dwinger" gestationneerd bij één der zeegaten voor de Zuiderzee, met aan boord een detachement van zevenentwintig man uit de Friesche Guardes van het garnizoen Leeuwarden onder commando van luitenant van Sytzama. Deze oorlogsbodem is op dramatische wijze op Vrijdag 15 Maart 1793 ter reede van Vlieland door brand vergaan. Zevenenzestig van de honderdenveertig opvarenden kwamen om, onder wie de kapitein van het schip Willem Livius van Bouricius en vijftien der guardes met hun commandant. Een uitvoerig relaas van de ondergang van „De Dwinger" gaf mr. A. J. Andreae in zijn Oudheidkundige Plaatsbeschrijving van de gemeente Kollummerland en Nieuwkruisland (Kollum, T. Slagter A° 1885). De treurmare van deze scheepsramp werd daags daarna overstemd door het blijde bericht van den Franschen aftocht voor Willemstad, waar het garnizoen onder Van Boetzelaer, gesteund door burgemeester Maris en de burgerij, den generaal Dumouriez weerstaan had, maar, achter de schermen beraadslaagde de Admiraliteit van Friesland op 18 Maart 1793 breedvoerig over het lot van „De Dwinger".

Wij vragen ons af: was *Pieter Flegel* onder de slachtoffers bij de schipbreuk? Nog voorhanden is de „maandelijkse lijst van de compagnie guardes van syne Hoogheyt ter „repartitie van de provintie Vriesland", d.d. 25 Maart 1793, waarbij de kolonel-commandant Van Limburg Stirum aan den Prins rapporteerde het verlies van een sergeant, een tamboer en dertien manschappen (Algemeen Rijksarchief, inv. Raad van State n°1935), onder wie:

charge:	nummer:	naamen:	wanneer en op welke wijze afgegaan:
soldaat enz.	272 enz.	Pieter Vlegel enz.	den 16 *Maart 1793 overleden.*

Dit ambtelijk doodsbericht uit den jare 1793 bevestigt de aanduiding in 1811 van *Anna Margaretha Paulus* als weduwe van *Pieter Flegel.*

Een loyaal vertrouwen in den Burgerlijken Stand doet ons desondanks zoeken naar een verklaring voor 's mans persoonlijke verschijning bij de huwelijksakte op 24 Januari 1813 als vader van den bruidegom. Aan onze verbeelding ontspruit dan het verhaal, dat Pieter Flegel, na de schipbreuk levend door de zee teruggegeven en elders aangespoeld, als Friesche

guarde te zeer oranjeklant was, om naar de revolutionnaire republiek der Vereenigde Provincieën terug te keeren, en zich pas weer binnen Leeuwarden gevestigd heeft toen de Restauratie in zicht kwam. Inmiddels heeft men hem vermist en voor verdronken gehouden. Maar... dit verhaal kan geen stand houden. Ik vond namelijk via het luthersche lidmatenboek van Leeuwarden, dat de dochter ***Maria Elisabeth Flegel*** op ***9*** December ***1821*** te Schoterland getrouwd is met ***Hendrik Popkes de Lang.*** En nu was bij de huwelijksakte een bijlage betreffende haar vader:

„acte van kennelijkheid in dato den achtentwintigsten „October dezes jaars voor het Vredcgeregt van het kantoor „Leeuwarden", waarin vier inwoners van Leeuwarden verklaarden, dat *Pieter* Vlegel op 15 Maart 1793 met meergenoemd hulkschip verongelukt was,
„hetwelk zij comparanten met alle gerustheid kunnen ge„tuigen, alzoo zij allen op genoemd vaartuig gediend heb„ben en tijdens het ongeluk daarvan nog gelukkig gered „zijn."

Zouden deze wapenbroeders van Pieter Flegel, allen inwoners van Leeuwarden, niet beter geweten en anders verklaard hebben, indien Flegel inderdaad nog in 1813 in levende lijve hun stadgenoot geweest was, zooals de Amsterdamsche huwelijksakte van dat jaar ons wil doen gelooven?

Mij dunkt, het lijdt thans geen twijfel meer, dat de in § 2 vastgestelde onregelmatigheden bij de huwelijksakte van 24 Januari 1813, aan bedrog moeten worden toegeschreven. Welk een merkwaardige trouwpartij heeft zich naar het stadhuis begeven met een pseudo-vader, die welwillend in het huwelijk toestemde. Het bruidspaar is, voorzoover bekend, niet naar de kerk gegaan, vermoedelijk wegens verschil in geloof: de vrouw was roomsch gedoopt, terwijl de man nog in 1826, bij den doop van hun jongste kind, door den pastoor geboekt werd als a-c a t h o 1 i c u s.

Nu het bedrog vaststaat, rijst opnieuw de vraag, wat te denken van den maire der stad Leeuwarden, den zeer gezienen heer Van Burmania, die de onjuiste bewijsstukken leverde? Past hier de crimineele kwalificatie van verduistering van staat, en waaraan dankte de schijnbaar eenvoudige bruidegom zooveel invloedrijken en deskundigen steun?

§ 4. Bij dezen stand van zaken kan het van nut zijn, om een vergelijkend overzicht te geven van eenige personalia van den bruidegom van 1813. Wij zien dan zes akten, waarvan zelfs geen twee elkander dekken.

Wij weten inmiddels, dat de luitenant ***Van Weelderen niet*** de zoon geweest is van de echtelieden ***Flegel-Paulus,*** zoodat deze afstamming in den kwartierstaat van paragraaf 1 vervalt. Maar wie zullen de open plaatsen innemen?

Er is een gewichtige aanwijzing. De zoon ***Jan Willem*** uit het huwelijk ***Van Weelderen–Weghoff*** heeft namelijk in 1848 over zijn voorgeslacht geschreven. Deze aanteekeningen had hij ontleend aan mondelinge overlevering van zijn moeder, en zij, de bruid van 1813, heeft persoonlijk kunnen weten hoe de vork in den steel zat. Bovendien bleek dit familiebericht daar, waar toetsing mogelijk was, betrouwbaar.

Onze zegsman schreef, volgens een bewaard afschrift:

„Ik ga alsnu over om de bijzonderheden mijne voorouders „betreffende te vermelden, zooals ik dezelve van mijne „mama ben te weten gekomen.
„Mijn grootvader van vaderszijde was geheeten *Jacob van „Weelderen,* gehuwd met een juffrouw *Flegel* of *Flegela.* „Hij was een groot gedeelte zijns levens geneesheer binnen „de stad Leeuwarden, en vestigde zich later te Harlingen, „alwaar ook mijn papa geboren is in het jaar 1786, den 3e „September... Mijn papa verkreeg eene fatsoenlijke op„voeding en was bestemd om later de geneeskunde to bestu„deeren. Nog zeer jong zijnde werd hij echter verleid om „onder de Fransche infanterie dienst te nemen, en verliet in „stilte het ouderlijk huis. Veel verdriet veroorzaakte deze „stap zijnen vader, die, vermits mijn papa bereids als sol„daat ver van zijne geboorteplaats was verwijderd, aan de „gedane zaak geene gunstige wending meer kon geven. „Veel verdriet ook en naberouw bragt bij mijn papa die „overijlde, en door zijne jeugd alleen te verontschuldigen, „handelwijze, teweeg, want hij leerde temidden van ruwe „krijgslieden den militairen stand, die hem zoo schitterend „was toegeschenen, van zijne schaduwzijde kennen, en heeft „het geluk niet meer gehad zijnen vader terug te zien, die „gedurende mijn papas afwezen, te H a r l i n g e n „overleed. Het krijgsleven onder de Fransche troepen moede, „ontvlugtte papa en nam de wijk naar Amsterdam, alwaar „hij in het laatst van 1812 ten huize van den heer Weghoff „zijn verblijf vestigde, eene reis naar Suriname meemaaktc „en spoedig daarop met mijne mama huwde. Kort hierna „gaf mijn papa, die onvermogend was, en in dien onstui„migen tijd geen fatsoenlijk middel van bestaan kon vinden, „toe aan den drang des oogenbliks, en schaarde zich onder „de destijds georganiseerd wordende Hollandsche troepen „als sergeant, onder belofte van binnen twee jaren tot offi„cier op te klimmen. Zulks was grootelijks tegen de zin van

Vergelijkend overzicht van de personalia van den luitenant *J.* van Weelderen, † 1828.	huwelijksacte van 24 Jan. 1813, met bijlagen	oorspronkelijke akten, waar aan de bijlagen zijn ontleend.	militaire stamboeken.	volgens de geboorteakte van zijn zoon 2 Jan. 1816.	volgens de doopakte van zijn zoon 2 Jan. 1816.	overlijdensakte 8 Nov. 1828.
Jan		x	×	×	×	
Jacob	X					×
v. Weelderen	×		x	×	x	×
geboren Leeuwarden	x	x			x	
geboren Harlingen			x	x		x
geb. 3-9-1786	X	x		29 jaar		42 jaar
geb. 3-9-1787			x			
zoon van Pieter Flegel		x (dood)	x Pieter			
zoon van Pieter Flegel v. Weelderen	× (leeft)					
zoon van Anna Marg. Paulus	× (dood)	x (dood)	x			
† 8 Nov. 1828			x			x
† Serang						x

„mijne mama, die slechts gewoon was aan den fatsoenlijken, „maar stillen burgerkring waarin zij was opgevoed, en „dienvolgens vooreerst ten huize van hare moeder bleef..."

Dan volgt een verhaal over Quatre Bras en Waterloo en van de verwonding van papa Van Weelderen op het slagveld.

„Hoezeer in het tweede jaar, nadat papa als sergeant onder „de Hollandsche troepen had dienst genomen; tot onderad- „judant bevorderd zijnde, zag hij zich echter in zijne ver- „wachting, van tot officier op te klimmen, bedrogen. (N.B.: „Oorlogsvrijwilligers van 1945, ziet : l'histoire se répète!). „Zijne beschermers waren gesneuveld of te ver afwezig om „hem te kunnen helpen... en hem schoot niets anders over, „dan zich te engageeren bij de koloniale troepen, waarbij „hij een betere carrière hoopte te maken."

Men leest verder, dat „papa" in Indië officier werd, op patrouille een wonde opliep, voor herstel van gezondheid repatrieerde, vervolgens overging als luitenant bij het leger hier te lande, maar tenslotte toch weer naar Indië trok, alwaar hij, tengevolge van uitputting in den Javaschen oorlog, te Serang overleed den achtsten November 1828. Tot zoover het familiebericht.

Wat mogen wij van dit alles aannemen? De officieele mutaties van den luitenant Van Weelderen, welke de sectie krijgsgeschiedenis van den Generalen staf mij welwillend verstrekte, markeeren inderdaad zijn bovengeschetsten bewogen krijgsmansdienst:

soldaat 1802, korporaal 1805, sergeant 1808, gepasporteerd uit Fransehen dienst 1-1-1814, in Nederlandsehen dienst 15-2-1814, sergeant-majoor 1816, adjudant onderofficier 1817, 2e luitenant O.I. 1821, gepensionneerd 1823, 2e luitenant h.t.l. 1825, over bij de troepen in N.O.I. 1827.

Hier meende ik lont te ruiken: gewapend met dezen staat van dienst kon ik thans een redelijke v e r k l a r i n g vinden voor het bedrog van de huwelijksakte A° 1813, nadat dit bedrog boven al b e w e z e n werd. Immers, naar de schrijver van het familiebericht opteekende, was zijn vader uit het Fransche leger weggeloopen vóór zijn huwelijk. Maar, blijkens de officieele gegevens, werd hij pas gepasporteerd op 1 Januari 1814, dus nà zijn huwelijk, en niet vóór en aleer Prins Willem, bij de aanvaarding der souvereiniteit in December 1813, alle Nederlanders van Franschen krijgsdienst ontheven had.

Op dit punt nog een leerzame les der geschiedenis. De souvereine vorst heeft namelijk 11 Januari 1814 een publicatie (n° 75) uitgevaardigd tegen hen, die zich nog in Fransehen dienst bevonden, om deze lieden opnieuw te ontbieden om zich terug te begeven in het midden hunner landgenooten. Edocli, „de heuchelijke omstandigheden welke „Frankrijk met de overige naties van Europa wederom „bevriend hebben, en speciaal de conventie van 23 April „1814 te Parijs gesloten" deden voormelde publicatie n° 75 reeds op 29 April 1814 n° 158 intrekken. Napoleon heeft door zijn terugkeer van Elba alras roet in het eten gegooid! Het kan zeer snel verkeeren in dc politieke liefde.

Deze feiten maken duidelijk, dat Van Weelderen, die toch maar een gedrost Fransch sergeant was, op 24 Januari 1813, nog tijdens het Fransch bewind, bezwaarlijk onder eigen naam in Amsterdam kon trouwen. De „onderduiker" heeft zich van valsche papieren moeten voorzien en zich uitgegeven als kleermakersknecht. en nu begrijpen wij — generatie van 1940-1945 — zoo goed, dat de eerzame Leeuwmder maire C. J. van Burmania daarbij „ondergronds" geholpen heeft.

Het is zeker te betreuren, dat Van Burmania over deze aangelegenheid geen aanteekeningen achtergelaten heeft. Tenminste, er werd terzake niets aangetroffen in de collectie Burmania-van Eysinga van het Friesch genootschap, in het dossier Vegelin-van Eysinga van het Rijksarchief in Friesland, of bij het gemeente-archief te Leeuwarden onder de familiepapieren Burmania. Langs dezen weg kunnen wij dus de waarheid ook al niet achterhalen.

Met de Restauratie verviel voor *Van Weelderen* deze — veronderstelde — reden om zich te maskeeren. En, werkelijk, toen hij op 2 Januari 1816 te Breda persoonlijk de geboorte aangaf van zijn zoon Jan Willem, verklaarde hij zich zelf als: *Jan van Weelderen,* oud 29 jaren, geboortig van H a r l i n g e n.; zulks met verloochening van zijn huwelijksakte van 1813! Men zou zich kunnen voorstellen, dat de man gemakshalve zich aan zijn huwelijksakte gehouden had, maar, sinds het oogenblik waarop hij deze akte losliet, schijnt het onaannemelijk, dat hij het ééne bedrog door een ander bedrog zou hebben vervangen.

Op deze gronden houd ik mij ervan overtuigd, dat *Jan van Weelderen* in 1816, bij de zoojuist vermelde geboorte aangifte, waarheid gesproken heeft, en dan vind ik hierin een bewijs voor de juistheid van het in 1848 te boek gestelde familiebericht, dat gelijkluidend is.

Met dit al bleef het familiebericht van 1848 nog wel de eenige bewijsplaats ten aanzien van het bestaan van *Jacob van Weelderen,* geneesheer achtereenvolgens te Leeuwarden en te Harlingen, aldaar overleden tusschen 1802—1812. Deze persoon werd tot dusverre noch te Leeuwarden, noch te Harlingen in de archieven gevonden. De doop- en trouwboeken werden al even vruchteloos geraadpleegd als de reëele speciecohieren. Bijzondere aandacht heb ik besteed aan de geneeskundige kringen van dien tijd, echter zonder een geneesheer te vinden, die met den gezochte vereenzelvigd kan worden. Stellig was de man geen medicinae doctor, of lid van het chirurgijnsgilde; hij kàn nog behoord hebben tot de erkende „kwakzalvers" en „operateurs van steenen, en breuken e.d.", van wie geen volledige opgaven meer beschikbaar zijn, maar de benaming „geneesheer" was voor deze lieden ongebruikelijk.

Kortom, na het negatieve resultaat op dit punt, weten wij — hoe geloofwaardig het familiebericht a° 1848 overigens gebleken moge zijn — nog te weinig omtrent den gestelden stamvader *Jacob van Weelderen,* om daarmede de door *Pieter Flegel* ontruimde plaats in den kwartierstaat van paragraaf 1 aan te vullen. Bovendien geeft het te denken, dat van de kinderen uit het echtpaar a° 1813 zoowel de oudste zoon als de oudste dochter vernoemd zijn naar de grootouders van moederszijde, *Weghoff*. Speelde het „gemengde" huwelijk hierin mede? Of dagteeken de de breuk van Van Weelderen met zijn familie al uit zijn jongensjaren, toen hij van huis wegliep om soldaat te worden? Dit zijn mogelijkheden, waarvoor wij concrete aanwijzingen hebben, maar niet afdoende om andere uitgesloten te achten.

Er hebben verscheidene achttiende eeuwsche Van Weelderen's bestaan, tot in Friesland toe. Zoo werd te Bolsward op 20 December 1766 in de r.k. St. Franciscuskerk gedoopt *Robien,* een illegitieme zoon van een overigens spoorloozen *Hendrik van Weelderen* en *Auctje Robien.*

§ 5. Tot dusverre benaderden wij de geheimzinnige afstamming van den luitenant Van Weelderen vanuit den Burgerlijken Stand. Men kan de zaak ook anders aanpakken: door de boekhouding van den Militairen Stand. Deze instelling, welke hier te lande al lang bestond, toen Napoleon daarnaast den Burgerlijken Stand deed in-

voeren, bestrijkt den ganschen levensloop van den bruidegom van 1813.

Terugwerkende van zijn jongste militaire mutaties, raadpleegde ik vooreerst over het tijdvak 1813— 1828:

1. het stamboek van officieren in Oost-Indië,
2. het stamboek van officieren hier te lande,
3. stamboeken van onderofficieren en minderen.

Al deze bescheiden berusten op het Algemeen Rijksarchief.

De drie vólgende kolommen geven het gevondene weer.

1.	2.	3.
Holland: 6½ Brigade, soldaat ..... 5-2-1802 korpor. ..... 5-2-1805 8e regt Infanterie, 1805 sergeant ... 10-4-1808 *Frankrijk*: 126e regt Inf. . . . 1811 123e regt Inf. ... 1813 146e regt Inf. . . . 1813 krijgsgevangen ... 1814 gepasporteerd ... 1814 Nederland: 3de batalj. Inf. van Linie, sergeant ..... 5-2-1814 17e afd. Inf. 5-4-1815 ***Veldtogten:*** geëmbarqueerd ... 1804 in Oostenrijk . . . 1805 in Duitschland en in Zeeland ... 1806-1809 *Maagdenburg* . . . ***1813*** voor Naarden . . . 1814 enz. Wonden: geblesseerd bij de affaire van Xtraalsund 31-5-1809 enz.	*Hollandsche dienst:* 6½ Brigade, soldaat .....3-2-1802 korpor. ..... 5-2-1805 overgegaan bij het 8e regt Infanterie 1805 sergeant ... 10-4-1808 Franscke dienst: 126e regt Inf. . . . 1811 123e regt Inf. . . . 1813 146e regt Inf. . . . 1813 krijgsgevangen ... gepasporteerd 1-1-1814 Nederlands& ***dienst:*** sergeant 3de batalj. Inf. van Linie .... 5-2-1814 17de afd. Inf. 15-4-1815 enz. 2de luitenant O.I. 1821 *Veldtogten:* Zie kolom 1. ***Wonden:*** (geblesseerd door een geweerkogel in de regterdije en door een sabelhouw in den linkerschouder).	soldaat 2de batalj. 6/2 Brigade ***(N.D.)*** ..... ***2-2-1802*** georganiseerd in het 8e regt Infanterie van linie ***(N.D.) . . . 2-2-1805*** georganiseerd in 't 126 regt ***(F.D.)*** ....*.*..... 2-2-1811 id. in *'t* 163 *regt* ***(F.D.)*** .....*....*..... *2-2-1813* id. in 't 146 regt ***(F.D.)*** ..... 24-4-1813 krijgsgevangen *door* de *Russen* ***April 1813,*** soldaat bij 't regt *Bremer husaren* .... April 1813 met paspoort 1-1-1814 sergeant 3de batalj. van Linie ***(N.D.)*** .... ***31-1-1814*** ***Veldtogten:*** in Oostenrijk .., 1805, verder zie kolom 1. Wonden : zie kolom 2.

Uit de geschiedenis weten wij, dat de „keizer aller Russen" in Januari 1813 een opmarsch heeft ingezet naar het westen. Nadat Rusland en Pruisen op 28 Februari 1813 een alliantie hadden aangegaan, sloot Wittgenstein het door Napoleon zwaar versterkte Maagdenburg in.

Aan dezen gang van zaken heeft Van Weelderen deel gehad: hij was ingedeeld bij de Fransche troepen, vocht bij Maagdenburg, geraakte nog in April in Russische krijgsgevangenschap, waarna hij — zooals vele andere Nederlanders — met pak' en zak naar de geallieerden overging en geplaatst werd bij de Bremer huzaren. Dit alles valt uit bovenstaanden staat van dienst te lezen. Maar dan kan Van Weelderen pas in Amsterdam teruggekeerd zijn, nadat einde 1813 de stad van de Franschen bevrijd werd. Echter, in tegenspraak hiermede verklaarde de Amsterdamsche Ambtenaar van den Burgerlijken Stand in authentieke akten, dat Van Weelderen in Januari èn in Februari 1813 in persoon en als gewoon burger voor hem verscheen. En in Maart 1814 kwam dezelfde comparant een kind aangeven, waarvan hij gedurende het bovengeschetste krijgsbedrijf onmogelijk de verwekker geweest zou kunnen zijn!

Met dit alles voor oogen, lijkt aannemelijker wat de zoon in het Levensbericht a° 1848 schreef: namelijk, dat papa al gedeserteerd was uit Franschen dienst vóór zijn huwelijk, dus vóór 1813.

In mijn argwaan nopens de vermelde militaire mutaties over 1813 werd ik gesterkt bij toetsing van de oudere mutaties, over 1802 en vlg. De summiere opgaven van de militaire stamboeken kan men nauwkeurig uitwerken met behulp van de organieke geschiedenis der legeronderdeelen, die H. Hardenberg heeft beschreven in „Overzicht van het Nederlandsche leger", uitgave gebr. van Cleef anno 1858.

Mutaties volgens de stamboeken.	Uitgewerkt volgens H. Hardenberg.
2de batalj. 6/2 Brigade, van 2-2-1802 tot 2-2-1805,	Dit bataljon ging over in het 17de bataljon infanterie bij besluit van 20-1-1803 no. 36; het 17de bataljon infanterie ging over in het 2de bataljon 6e regt infanterie van linie bij de legerorganisatie van 11-6-1805.
overgegaan naar	
8e regt infanterie van linie, 2-2-1805 tot 2-2-1811,	Het 8e regt infanterie van linie ging over in het 9e regt infanterie bij de legerorganisatie van 1-3-1807, en dit korps werd in 1809 ingelijfd als depôt bij het regt grenadiers te paard der garde; enz.
enz.	

Wat mij nu vervolgens opviel was, dat, hoewel de militaire boekhouding overigens volledig bewaard is, juist ontbreken de boekingen, waarnaar het stamboek verwijst. Sterker nog: wel bestaan de boekingen, welke het stamboek overslaat, maar waarbij Van Weelderen, volgens Hardenberg, betrokken geweest moet zijn; en deze maken geen melding van een militair met wien men Van Weelderen zou kunnen vereenzeldgen.

Is hier met technisch bijkans volmaakte handigheid een valsche staat van dienst opgemaakt, niet minder geraffineerd dan het bedrog in den burgerlijken staat bij de huwelijksakte van 1813?

Laat ons met de nieuw verworven ervaring weer eens te rade gaan bij het telkens op verschillende punten bevestigde Levensbericht anno 1848. Wij herlezen het verhaal, dat Van Weelderen, na zijn desertie, in 1 8 1 2 met zijn lateren schoonvader Weghoff, die kapitein ter koopvaardij was, een reis naar Suriname heeft gemaakt, en dat Weghoff kort daarna overleden is. Als men nu bedenkt, dat de zeevaart in den Franschen tijd stilgelegen heeft, behoudens in 1802— 1803 na den kortstondigen vrede van Amiens, en, dat Weghoff, blijkens het begraafregister, in 1804 gestorven is, dan moeten wij in het jaartal 1 8 1 2 een kenlijke verschrijving zien voor 1 8 0 2. Hiermede komt een nieuw argument te voorschijn voor de meening, dat Van Weelderen in de jaren 1802— 1813 geen militair was, en dus, dat het militair stamboek onware mutaties inhoudt,

Toch zal hij een goede militaire scholing gehad hebben vóór dat hij in 1814 tot het Nederlandsche leger toegelaten werd, want anders zou hij niet dadelijk als onderofficier voldaan hebben met de daaraan verbonden bevordering tot zelfs' den officiersrang. Maar dan moet de eerste oefening èn de desertie van den jongen Van Weelderen vóór 1802 hebben plaatsgevonden. Wij raken hiermede' aan den geboortedatum. dien hij bij verschillende gelegenheden opgaf: 3 September 1786/1787. Aan deze data behoeft men niet veel waarde te hechten, omdat deze nu eenmaal deel uitmaakten van de

valsche geboortebewijzen bij de huwelijksakte van 1813.

Zelfs indien, overeenkomstig de militaire stamboeken, moest worden aangenomen, dat Van Weelderen voor het eerst in Februari 1802 soldaat werd, klopt een geboortedatum van September 1786/87 niet met den toenmaals voorgeschreven minimum leeftijd voor recruten. Sedert het besluit der Staten-Generaal van 8 Juli 1795, dat bekrachtigd is bij de legerorganisatie van 10 Mei 1805, moest de recruut ten minste achttien jaren oud zijn; bij uitzondering konden. per compagnie hoogstens twee jongelieden van zestien tot achttien jaren geplaatst worden, maar dan alleen nog maar met toestemming van de ouders. Een jongen van September 1786 had in Februari 1802 nog niet eens den leeftijd van zestien jaren bereikt! Redenen te over, om de geboorte van den luitenant Van Weelderen te zoeken vóór 1786.

§ 6. Samenvattende staat voor ons vast:

1. De burgerlijke staat van den bruidegom van 1813 is vervalscht tijdens de Fransche overheersching.

2. De militaire staat is vervalscht, na de Restauratie, bij de aanmelding van Van Weelderen voor Nederlandschen dienst in 1814.

3. De valschheden zijn begaan met zeer deskundigen en invloedrijken bijstand.

4. De beweegredenen voor het bedrog zijn duister gebleven, behoudens gerezen, maar niet bevestigde, vermoedens.

Van Weelderen is — wij wezen boven hier al op — in 1816 zelf van zijn onware huwelijksakte afgeweken, door een anderen voornaam en een andere geboorteplaats te noemen: en ook later heeft men in den familiekring het bedrog verworpen. De schrijver van het „Levensbericht" anno 1848 kwam zelfs, op gezag van zijn moeder, den geneesheer Jacob van Weelderen als stamvader aanwijzen. Leopold van Weelderen (1868— 194 1) , resident in Nederlandsch Oost-Indië, die de jongste zoon was van den schrijver van 1848, moet bovendien in het bezit geweest zijn van een omtrent; twee eeuwen verder opgevoerde stamreeks; zijn weduwe, mijn zegsvrouw, heeft dit document, dat in Indië door de mieren verslonden is, persoonlijk gekend, maar wist verder; van den inhoud niets meer te vertellen. Het familiewapen geeft, naar deskundige heraldici mij verzekerden, geen aanknoopingspunten,

> Van Weelderen voert: gedeeld wapen, rechts in goud drie wielen (2-1) van rood met vijf spaken; links in blauw drie zespuntige sterren (2-1) van zilver; helmteeken, een kroon met uitkomend paardenhoofd naar rechts gewend en beladen met een zandlooper, welke over het midden wordt doorkruist door twee kruiselings gestelde geopende zeisen.

Hoewel men niet kan zeggen, dat de bruidegom van 1813 het geheim van zijn afstamming in zijn graf heeft meegenomen, is het ons niet mogen gelukken, om in hem — ondanks het démasqué — den waren man te ontdekken.

Bij den lezer van deze studie hoop ik intusschen belangstelling te hebben gewekt voor dit probleem, en aandacht voor de talrijke mogelijkheden voor een genealogisch onderzoek in het besproken tijdvak.

Tot slot een overzicht van het gezin, uit het huwelijk van 18 13 ontstaan.

1. ***Jan (Jacob) van Weelderen,*** luitenant in Nederlandschen dienst, hier te lande en in Oost-Indië; veldslagen bij Quatre Bras en Waterloo, en Javasche oorlog, gestorven te Serang, residentie Bantam, 8 November 1828 te zijnen huize in den namiddag 1 ure: gehuwd Amsterdam 24 Januari 1813 met ***Anna Wilhelmina Weghoff,*** ged. Amsterdam (r.k. kerk „Stadhuis van Hoorn") 9 Juli 1792, gestorven Amboina 13 Juli 1839; zij hertrouwde Batavia 22 Augustus 1830 ***Jan Jacob Boelhouwer,*** zoon van *Jan* en ***Christina*** *Rifieere,* geb. Amsterdam 25 December 1791, majoor der infanterie, ridder M.W.O. 4e klasse, gestorven Amboina 17 Juni 1839.

> In het „Levensbericht" a° 1848 schetste Jan Willem van Weelderen zijn ouders alsvolgt:
>
> „Papa was van eene meer dan matige lengte, even-
> „redig, fraai en sterk gebouwd, van een zacht doch man-
> „nelijk voorkomen. Braafheid, deugd en getrouwheid aan
> „zijn eens gegeven woord waren de hoofdtrekken van
> „zijn karakter, dat door een zekere driftigheid of op-
> „vliegendheid niet werd ontsierd ; geheel ingenomen met
> „den militairen stand, maakte de vervulling zijner
> „dienstpligten zijne hoofdbezigheid uit, zoodat hij bij de
> „mindere militairen, wier belangen hij altoos sterk voor-
> „stond, zeer bemind en geacht was. Zijn levenslot was,
> „zooals uit het bovenstaande is op te maken, verre van
> „gunstig te zijn, hetwelk hem in zijne laatste dagen als
> „een schrikbeeld vervolgde, omdat hij mama en de kinde-
> „ren in een vreemd land cn nagenoeg hulpeloos moest
> „achterlaten..."
>
> Het militair stamboek der 17e afdeeling Infanterie vermeldt, dat Van Weelderen bij zijn aankomst in 1816 was vijf voeten, vijf duimen en twee streek lang, pokdalig, van aangezicht oraal, voorhoofd breed, oogen bruin, neus ordinair, mond idem, kin rond, haar en wenkbrauwen bruin.
>
> „Mijne lieve moeder was iets minder dan middenmatig
> „lang, met zwarte haren en donkere oogen. Zij was, zoo-
> „als men gewoonlijk zegt, eene schoone vrouw en had
> „iets deftigs in haar voorkomen. Hoezeer vroolijk en
> „opgeruimd van aard, was zij echter zeer gevoelig en
> „trok zich de ongelukken en ongunstige omstandigheden,
> „die zij in haar leven ondervonden heeft, te veel aan,
> „waardoor zij dikwerf in ziekten verviel. Deugd, zedelijk-
> „heid en echte godsdienstzin waren het kenmerk van
> „haar karakter, en stonden bij haar in hooge waarde.
> „Beminnares van de lectuur, las zij veel tot stichting
> „van zich zelve en van hare kinderen."

Uit dit huweliik;

1. ***Johannes- Wilhelmus Daniel van Weelderen,*** geb. Amsterdam 4 Maart 1813, gest. Amsterdam 7 April 1813.
2. ***Anna Elisabeth van Weelderen,*** geb. Amsterdam 28 Februari 1814, huwde Batavia 15 December 1830 *Joseph Balthazar Heyligers,* zoon van ***Johannes Hendrikus*** en ***Maria Cafharina Geestman,*** geb. Amsterdam 6 Augustus 1796, † Geertruidenberg 1859, lt. kolonel der infanterie, ridder M.W.O. 4e klasse, ridder Nederl. Leeuw.
3. ***Jan Willem van Weelderen,*** geb. Breda 2 Januari 1816, Zie verder over hem den kwartierstaat in § 1. Hij ging over naar de Hervormde Kerk.

   > Van zijn twee genoemde dochters huwde *Hendrika Paulina* op 27 Januari 1859, met Andries *Steven* Fransen *van* de *Putte,* en **Wilhelmina** Antoinetta, op 15 December 1866, met Johan. Jan *Rambaldo (di Collalto).*
   >
   > In de manlijke liin wordt de familie thans nog voortgezet door den achterkleinzoon *Mr. Adolf Hendrik Frederik* ean *Weelderen,* geb. Soerabaja 14 April 1906, agent der Nederlandsche Handelmaatschappij te Nijmegen, die de eenige zoon is van Ir. *Jan Frederikus* van *Weelderen,* den eenigen zoon van *Wijnand Adolf van, Weelderen* (1845-1898).

4. ***Anna Dorofhea van Weelderen,*** geb. -Amsterdam 2 Februari 1818, † Soerabaja Februari 1860, huwde 1° Fort Oranje (later: Fort Erfprins) N.O.I. 27 April 1837 ***Christoffel Munhoven,*** zoon van Michel en Catharina Dondlenger, geb. Altingen-Luxemburg 15 Mei 1801, gest. Fort Erfprins 8 Mei

1844, militair geneesheer; zij huwde 2° N. Croese.

5. ***Johanna Wilhelmina Francisca Isabella van Weelderen.*** geb. Gent 20 September 1819, † Amboina 3 Juni 1851; huwde Amboina 1 Mei 1839 ***J. A. Hoorn,*** notaris aldaar, weduwnaar.
6. ***Wilhelmina Paulina Emelia van Weelderen,*** geb. Alkmaar 20 Januari 1826, ged. in r.k. St. Matthias-statie ald., † vóór 1859.

KORTE MEDEDELINGEN.

Tentoonstelling **„Backer-Stichting"** te Amsterdam,

Gedurende de maand April is in het Museum Willet-Holthuysen te Amsterdam een tentoonstelling gehouden van de bezittingen van de Backer-Stichting. Een groot gedeelte van de schilderijen, die in bruikleen zijn gegeven aan de Gemeente Amsterdam, heeft reeds eerder aan de wanden van genoemd museum gehangen als achtergrond van historische tentoonstellingen van verschillenden aard; thans echter is voor het eerst een tentoonstelling gehouden van de Backer-Stichting als zodanig, waarbij ook de interessante collectie miniaturen, de kostbaarheden, het zilver en de andere voorwerpen, die op de familie betrekking hebben een plaats vonden.

Resp. in 1588 en 1592 huwden twee broeders, ***Cornelis*** en ***Joris Jorisz.,*** met twee zusters uit een voornaam Amsterdams geslacht, ***Grietje*** en *Annetje Backer,* drs. van ***Willem Willemsz.*** (alias „rijcke backertge") en *Lijsbeth* ***van Leuven.*** Daar met hun broeder ***Jacob*** *Backer* het geslacht uitstierf namen de nakomelingen van de beide zusters den naam *Backer* en het wapen ***van Leuven*** aan. Uit de jongste stammen de nog bloeiende adellijke takken *Backer* en ***Bas*** *Backer,* de nog slechts door twee leden vertegenwoordigde tak *Backer* ***van Leuven*** en de uitgestorven tak ***Huygens*** *Backer:* uit de oudste de eveneens adellijke tak *Backer* waarvan nog één lid in leven is. De familiebezittingen van deze oudste tak werden in 1910 tot een stichting verenigd.

Voor zover mij bekend is dit de enige Amsterdamse regeringsfamilie, waarvan een volledige reeks portretten, in origineel of in copie, van de 16de tot in de 19de eeuw bewaard is gebleven: de oudste portretten betreffen het oorspronkelijke geslacht Backer, voortgezet door Cornelis Jorisz. en zijn nakomelingen. Oschoon er geen enkel portret van onze allergrootste schilders bij is (de grootste naam is Nicolaas Maes), zijn het toch vrijwel zonder uitzondering stukken van een zeer goede kwaliteit.

Behalve de voorouders in rechte lijn bezit de stichting ook een reeks portretten van de tak van „Backershagen" onder Wassenaar, die in 1818 uitstierf. Van deze tak is ook afkomstig het z.g. „Backer-album", een collectie naar het leven getekende en gecopieërde portretten omstreeks 1725 à 1730 samengesteld door Mr. ***Willem*** *Backer* ***(1656-1731)*** en zijn zoon Mr. ***Cornelis*** *Backer* (1693-1775). Dit album bevat portretten van bijna alle omstreeks 1730 levende Backer's van de oudste tak en copieën van de portretten der voorouders van de samenstellers en hun echtgenoten ***(le*** *Gillon,* ***de la*** *Court,* ***van der Voort, van der Hagen, van Wassenaar,*** e.a.).

Verder verdienen opmerking de collectie crayon-portretten van de familie ***Elias*** (1653) door W. Vaillant; de collectie miniaturen door ***Abraham*** *Schaack* (1707-1752) van zijn familie en voorouders: en vooral ook de bekende stukken afkomstig uit het geslacht ***Schaep,*** waarop in de eerste helft van de 17de eeuw Mr. ***Gerard Schaep*** *Pietersz.* copieën in miniatuur van al de portrettten van de kwartieren van zich en zijn vrouw liet vervaardigen (o.a. *Bicker,* ***Hallincg, Oem, de*** *Visscher).*

Onder de kostbaarheden mogen genoemd worden de orde van St. Marcus, in de 17de eeuw door den Doge van Venetië aan burgemeester ***Willem*** *Backer* (1595-1652) vereerd: en een gouden reliquie-kruis, afkomstig van de familie Schaep, dat tot in onze eeuw een stukje hout, volgens overlevering afkomstig van het Heilige Kruis bevatte. Na uitlening aan een tentoonstelling van kerkelijke kunst kwam het echter leeg terug!

Het familie-archief, tot nu toe slechts zeer schematisch gerangschikt, is sedert enigen tijd in bruikleen gegeven aan het Gemeente-Archief te Amsterdam, waar een grondige catalogisering ter hand genomen zal worden. Behalve vele historisch belangrijke stukken bevat dit archief ook een groot aantal genealogieën van aan de Backer's verwante geslachten.

Uit het archief blijken te ontbreken:

1. een portefeuille met de genealogie der familie Backer en de zijlinies, samengesteld door Mr. Cornelis Backer (18de eeuw). Slechts het register is nog aanwezig.
2. een aantal liefdesbrieven, geschreven door den dichter ***Breero*** aan ***Magdalena Stockmans*** (begin 17de eeuw).

Indien iemand aanwijzingen kan geven over de verblijfplaats van deze stukken, die gedurende de laatste tientallen jaren (door uitlening?) zijn zoekgeraakt, zal hij daarmee het bestuur van de Stichting zeer aan zich verplichten.

MR. P. VAN EEGHEN.

Speyart van Woerden.

(LXVII, kol. 374-387.)

Alhoewel ik grote bewondering heb voor de prachtig gedocumenteerde studie van Kolonel J. P. de Man, gepubliceerd in de December 1950-aflevering van ons Maandblad, moet mij toch van het hart, dat het door hem geponeerde, (N.L. LXVII, kol, 384). dat ***Dirk*** *Speyart* nimmer voorkomt als *„van* ***Woerden"*** op ene vergissing moet berusten,

Immers, bij gedaan onderzoek bleken mij de navolgende inschrijvingen, die ik hieronder letterlijk laat volgen:

Gem. Arch. Haarlem. Trouwregister der stad Haerlem van 7 April 1692-8 Sept. 1709:

Dinsdag 30 September 1708 extra-ordinair in presentie van Heeren Mr. Jan Druijvesteijn en Cornelis Baes Jonkr. ***Dirk*** *Spijaert* ***van Woerden*** J.M. van Heemskerk Vrouwe ***Eva Maria de Kies van Wissen*** wede van Haerlem.

De woorden „Jonkr." en „Vrouwe" staan weliswaar iets buiten de marge en ze zijn volgens den Archivaris er mogelijk later bijgeschreven, doch in ieder geval is zulks met denzelfden hand geschied. De woorden ***„van Woerden",*** en daar gaat het om in het artikel van Kol. de Man, zijn in ieder geval niet later bijgeschreven.

Het doopregister van de R.K. Kerk van St. Anna te Haarlem, eveneens aanwezig op het Gem. Archief van Haarlem, vertoont de navolgende inschrijving:

11 Augustus 1712
gedoopt Jr. ***Jan*** *Pieter Speijart* ***van Woerden,***
V.d. Ed. Heer ***Diederick Spijarf van Woerden.*** M. vrouwe ***Eva Maria Kies van Wissen.***

De woorden „van Woerden" zijn zeer zeker niet op lateren datum toegevoegd,

In het onder mijne berusting zijnde archief van het Heilig

Kerstmisgilde te Haarlem vind ik de navolgende inschrijvingen in het Vierde Registerboek, aanvangende den 16. Jan. 1687:

EO. 31. — De WelEdele Heer *Diderik Spiaert van Woerde,* bij coop van Hr. Outgher Cousebant. — aldus voorkomend in eene rekening gedateerd 7 Febr. 1718.

Nu dient hierbij te worden opgemerkt, dat juist een tiental bladzijden met veel later handschrift dan de direct voorgaande of daarna komende rekeningen etc. geschreven zijn. Dit 4e Registerboek is op lateren datum geheel nieuw ingebonden [1]).

De verwijzing naar de foliëring in het Stoelenboek, dat in 1770 door Henricus van Tetroode is aangelegd, komt overeen met het vierde Registerboek. In dit stoelenboek zijn echter titulaturen en praedicaten neergeschreven die niet kloppen met het gestelde op de daarin aangehaalde folio's in het vierde Registerboek.

In het archief van het Gilde is echter nog een oud Stoelenboek aanwezig, waarin kennelijk de verwijzing naar de foliëring in het vierde Registerboek op sommige plaatsen gewijzigd is.

Ik vind hierin het volgende:

(Verboeking, Stoel 50) 1718

D'Hr. *Dieddrick Speyard* bij koop van Hr. 0. Cousebband voors.

Ongeveer vanaf dezen tijd klopt de nummering van de stoelen zoals die in dit oude stoelenboek vermeld zijn niet meer met die van het stoelenboek, samengesteld door Henricus van Tetroode. Er behoeft echter niet direct gedacht te worden aan een opzettelijke wijziging (lees vervalsing) door Henricus van Tetroode, omdat het voor de hand ligt dat er wel eens vergissingen bij het overboeken gemaakt zijn en van Tetroode naar beste weten en met negligering van het oude Stoelenboek, aan de hand van de vier registers een geheel nieuwe opzet gemaakt heeft, in welke opzet hij, genealogisch gesproken, in ieder geval geslaagd is, omdat de meeste stoelen door erfrecht overgingen op andere eigenaren en hij op die wijze meer houvast had.

Het feit dat enige gildebroeders of -zusters meerdere stoelen bezaten maakte de overschrijving na dode niet gemakkelijk voor hem.

Ons oud-lid Jhr. Mr. A. F. 0. van Sasse van Ysselt gaat in zijn prachtig werk [2]) echter nog een stapje verder wanneer hij op blz. 192 Anno 1713 (moet zijn 1718) als koper van Stoel no. 51 vermeldt „Jonker *Dirck Speijart van Woerden*", terwijl, zoals wij gezien hebben, Henricus van Tetroode nog spreekt van „De WelEdele Heer *Diderik Spiaert van Woerde*" en de, m.i. originele, teboekstelling in het oudste Stoelenboek luidt „D'Hr. *Dieddrick Speyard*" (tout court); waarmede ik slechts wil opmerken, dat blijkens de Kerstgilde Archieven er alle waarheid is in de opmerking van den Heer de Man, doch dat de trouw- en geboorte-inschrijving in de voornoemde officiële Registers hiermede in strijd zijn.

H. F. HEERKENS THIJSSEN.

1) H. F. Heerkens Thijssen: Korte Geschiedenis van het Heilig Kerstmisgilde te Haarlem gevolgd door de Statuten en Ordonnantiën of Organieke Bepalingen. Haarlem, 1942.

2) Jhr. Mr. A. F. 0. van Sasse van Ysselt: Beschrijving van het H. Kerstmisgilde te Haarlem. 's-Gravenhage, 1905.

Naschrift.

Ontegenzeggelijk wijst de vondst van de huwelijksacte *Speyart van Woerden-de Kies van Wissen* in het trouwregister van Haarlem op het feit, dat op 30 September 1708 het gebruik van een praedicaat bij den nu gekozen naam in gebruik was gekomen. Of dit het gevolg is van een verleende opname in den adelsstand van buitenlandse zijde kan ik niet beoordelen.

Zeker wijst een en ander op invloed, die van de zijde van de Kies van Wissen moet zijn uitgeoefend op de aanname van den naam Speyart, voor welke aanname nog steeds geen enkele aanvaardbare reden bekend is, noch op genealogisch, noch op heraldisch gebied.

Alleen durf ik wel aan te nemen, dat deze naamsusurpatie te wijten is aan genealogische misdaden, waarbij de leden der familie Speyart van Woerden zelf geen enkele blaam treft, maar waarvoor n.m.m. de weinig exacte wijze, waarop leden van de toenmalige familie de Kies van Wissen de geslachtkunde beoefenden, alle schuld draagt.

J. P. DE MAN.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

van Alphen. (LXVI, 322, 439; LXVII, 26, 87; LXVIII, 91). Een tak van deze familie, die zich in Oud en Nieuw Vossemeer vestigde, komt voor in: P. D. de Vos, De Vroedschap van Zierikzee.

Zwolle. MR. J. L. RIJNDORP.

Bax. Gevraagd de herkomst van *Huibert Melisz. Bax,* die 18 Juli 1655 te Dubbeldam huwde met *Aryaentie Gerrits;* hun zoon *Melis,* gedoopt ald. 17 Sept. 1622 (zie N.L. LXVIII, kol. 83).

Zwolle. MR. J. L. RIJNDORP.

van Brake1 (van **Braeckel)-de Ba(e)rs.** (LXVII, 389). Volgens mededeling van Mr. H. H. A. de Graaff te Arnhem sproten uit het huwelijk van *Hendrik van Wintero(o)y* en *Anna Leonora van Brake1* een aantal kinderen, van wie de drie oudsten resp. *Theodora, Jeannette* (of *Johanna)* en *Dina* (geb. 1669) werden genoemd. Bij den doop van het tiende kind, *Anna Emilia van Winteroy,* ged. Asten 2 Nov. 1690, waren peter en meter „de H. *Willhem van Braakel,* sijnde uyt de Ridderschap van Gelderlant, en Mevrouw *Margaretha van Braakel*". Deze *Willem van Brake1 (tot Kermestijn)* wordt met zijn (half?)broeder *Lodewijk van Brake1 tot Kermestijn* vermeld in dit maandblad XLIX (1931), kol. 43. *Lodewijk van Brake1 tot Kermestein (Karmenstein)* werd op 1 Maart 1646 te Lienden gedoopt als zoon van *Johan van Brake1 tot Kermestein,* sinds 1637 lid van de Ridderschap van het kwartier van Nijmegen en *Dorothea de Ba(e)rs tot Noordwijk,* welk echtpaar 13 Mei 1644 te Lienden was gehuwd (zie Ned. Leeuw 1911, kol. 300 en 303). Volgens het Register op de leenactenboeken van' Gelre en Zutphen, kwartier van Nijmegen, blz. 346-348, was *Dorothea* (of *Theodora) de Baers,* echtgenote van *Johan van Brakel,* een (half)zuster van *Lodewijk Paignet* (of *Pagniet*), zn. van *Anthonetta van Brake1 (Dirksdr.)* en N.N. *Paignet:* zijn moeder hertr. vóór 18 Sept. 1629 den kapitein *Leonard de Bars* (uit de betreffende leenacte blijkt, dat zij gehuwd waren; het register vermeldt dit niet uitdrukkelijk).

Johan van Brake1 tot Kermestein (Johanszoon) voornoemd hertrouwde na den dood zijner eerste vrouw († nà 9 Juni 1656, zie Inv. Culemborg no. 4782, fol. 385). volgens Ned. Leeuw 1911, kol. 303, te Deurne op 27 Juli 1659 *Maria Louise van Lyere.* (weduwe van *Pieter van Tuyll van Serooskerke).* Hij was o.a. drost ter Lede (1649), extra ordinaris Raad van Gelderland, gecomm. Raad ter Staten-Generaal, en †

30 Aug. 1680 (begr. te Heerjansdam). In dit verband verdient het de aandacht, dat *Hendrik van Winferoy* van 1666-1681 voorkomt als drossaard en secretaris van Deurne, en dat zijn negende kind (ged. Helmond 2 Juli 1687) de voornamen *Maria Louise* ontving.

Het vermoeden ligt voor de hand, dat *Anna Leonora van Brake1* een dochter is geweest van *Johan van Brake1 tof Kermesfein* en zijn eerste vrouw *Theodora* (of *Dorothea) de Ba(e)rs tot Noordwijk*. Den naam Leonarda zal zij dan hebben verkregen naar haar grootvader van vaderszijde, den: kapitein *Leonard de Bars* (waarschijnlijk identiek met den. kapitein *du Baers*, die ± 1625 met zijn compagnie te Amersfoort in garnizoen lag: zie een desbetreffende — helaas onbeantwoord gebleven — vraag in dit maandblad LIX (1941), kol. 498; haar twee oudste kinderen werden dan genoemd naar resp. hun grootmoeder en grootvader van moederskant; het derde naar de grootmoeder van vaderszijde. Daar zij in 1663 huwde, zal zij het oudste kind harer ouders zijn geweest, geboren 1644/'45 (na den zoon *Lodewijk*, geb. in 1646, zagen nog het levenslicht een dochter *Antoineffa*, ged. Lienden 6 Aug, 1648 en een zoon *Johan Leonard van Brakel*).

Gevraagd worden: waar en wanneer *Anna Leonora van Brake2* geboren (gedoopt) werd: nadere gegevens over de (voor)ouders (kwartieren) van *Leonard de Ba(e)rs* en op welk bezit de toenaam „tot Noordwijk" (met welken toenaam ook *Johan van Brake1 tot Kermestein* later o.a. in acten ten Gemeente-Archieve te 's-Gravenhage voorkomt) betrekking had.

Velp (Gld.). MR. W. DE VRIES.

ten Cate. Op 31 Maart 1837 overleed te Hengelo (O.) *Gerrit fen Cate*, fabrikeur, oud 70 jaar, geboren in Den Hoorn (Groningen) als zoon van *Jacob ten Cate* en *Hiekje Cleveringa*. Op 22 Juni 1800 werd te Veendam in de N.H. kerk gedoopt *Freerk*, zn. van *Hindrik Gerrifs fen Ca(a)te* en *Lummigjen Freerks Minkes*.

Gevraagd aanhechting van deze Ten Cates aan de grote Doopsgezinde familie van dien naam.

Zwolle. MR. J. L. RIJNDORP.

van Deventer-van Dorpen-Bos. Gevraagd de ascendenten van *Lourens van Deventer*, geboren te Amsterdam omstreeks 1708, en van zijn vrouw *Christina van Dorpen*, geboren te Amsterdam omstreeks 1717, gehuwd aldaar (ondertr. ter kerke 5 Februari 1740), dr. van *Pieter Gijsbertsz. van Dorpen* en *Anna Bos*. Haar tante was *Elisabefh van Dorpen*, gehuwd met *Hendrik Brandt*. Zoons van Lourens en. Christina waren *Pieter* en *Jan*, dochter *Maria Elisabefha*. De van Dorpens waren wijnkopers.

Zwolle. **MR. J. L. RIJNDORP.**

van der Does. 10 Juni 1781 is te Delft geboren *Pieter van der Does*, zn. van *Jan van der Does;* Pieter is later gehuwd met *Maria Rijweg* uit Voorburg.

Gevraagd de geboorteplaats en -datum van bovengenoemden *Jan van der Does*.

Zeften. A. W. J. VAN DER DOES.

Gertsen-Reterink. Op 30 October 1768 huwden te Alkmaar *Jacobus Gertsen* en *Geertruy Reterink*. Hun dochter *Maria* wordt aldaar Gereformeerd gedoopt 22 Januari 1775. Gevraagd de herkomst van deze echtelieden.

Zwolle. **MR. J. L. RIJNDORP.**

Kuttschrütter-Münninghoff. (LXVIII. 157, 158).

1. *Daniel Frederik Kutschreuter,* luitenant. onder de gen. majoor baron Hussel, huwt te Twello op attestatie van Deventer d.d. 11 November 1714 met *Jannetta Maria Louise Knoppert,* dr. van *Jan Aloysius Knoppert* en *Anna Christina Grotenhuys,* testeert als douairière Deventer 15 Januari 1772, uitgebracht van Deventer naar Twello 1 Mei 1773;
   kinderen:
   1. *Johanna Louisa Catharina,* is 16 April 1774 te Twello meter als nobilis domicella Aloysia Catharina:
   2. *Maria Theresia Barbara,* huwt te Voorst met attestatie van Deventer d.d. 9 April 1772 met *Everhardus Johannes* baron *van Schuren te* Didam;
   3. *Xeno Josephus,* die volgt onder II.
   4. *Daniel Frederik;*
   5 *Gerhardus Josephus Carolus* baron *de Kutfschreufter,* overleden te Deventer 30 December 1774 en aldaar in de Grote Kerk begraven 4 Januari 1775, kapitein in het reg. van de heer luit.-gen. Eversen, later luitenant-kolonel, huwt te Gorssel met attestatie van Deventer d.d. 7 Juli 1771 met *Arnolda Colomba* baronesse *van Sturman,* douairière van *Marcel Hendrik van Dunink; zij* testeert Deventer 8 Jan. 1778;
   6. *Thomas Dominicus Augustinus:*
   7. *Maria Francisca,* religieuse te Gent.

11. *Xeno* (ook: Zeyno) *Josephus,* nobilis dominus *de Kuffschreufer,* overleden. te Wilp 18 en aldaar begraven 24 Wijnmaand 1810, huwt met *Hendrina Jokhorst,* die in 1816 te Wilp woont;
    kinderen:
    a) *Jan Daniel,* geboren omstreeks 1768, is in 1839 landbouwer te Voorst;
    b) *Dominicus Aloysius de Kutfschrutfer,* geboren te Wilp, gedoopt te Twello 16 April 1774, overleden te Deventer 3 Mei 1825 (overlijdensakte noemt hem Ludovicus Dominicus), bouwman te Raalte, huwt te Heino 25 April 1816 met *Wilhelmina Wolters, geboren* en gedoopt te Heino 23 Maart 1782, dr. van *Arnoldus* en *Wilhelmina Elshof;*
    c) *Janetta Maria Louisa,* geboren te Wilp omstreeks 1779, overleden te Deventer 12 April 1872, huwt omstreeks 181-1 met *Frans Adolf Münninghoff, geboren* te Soerbeck in Pruisen, overleden te Deventer 11 Augustus 1857, oud 77 j. en 4 mnd.;
    d) *Egidius Petrus,* geboren omstreeks 1784, is in 1839 landbouwer te Voorst.

Op 26 Juli 1921 huwden' te Deventer *Wilhelmus Gerardus Johannes Kuttschrütter,* achterkleinzoon van *Dominicus Aloysius en Jeanette Antoinette Caroline Josephine Liesker,* achterkleindochter van *Anna Maria Hendrika Münninghoff,* geboren te Deventer 22 October 1812 als eerste kind van *Janetta Maria Kuttschrütter* (thans te Bussum).

Zwolle. MR. J. L. RIJNDORP.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Het geslacht Tjarda van Star(c)kenborgh (Stachouwer) 1421-1872, door W. K. van der Veen (vervolg). — Het geheim van een bruidegom uit den jaren 1813. Genealogie van Weelderen, door Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht. — Korte mededelingen: Tentoonstelling „Backer-Stichting" te Amsterdam; Speyart van Woerden. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *Jonkerlaan 26*, wassenaar.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, *Prins Mauritslaan 64, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der ondertekende stukken.

No. 7 | LXVIIIe Jaargang | Juli 1951

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Prof. Jhr. Dr. C. J. Elias, sedert 1930 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd :

J. G. F. CHARISIUS . . . . . s-Gravenhage.
Willem de Zwijgerlaan 102.
TH. DRIESSEN. . . . . *Middelaar (Limburg).*
JHR. MR. P. R. FEITH . . . . . *'s-Gravenhage.*
Tapijtweg 3.
P. FORBES WELS . . . . . *Brussel.*
48 Square Marie Louise.
N. J. MOUTHAAN . . . . . *Laren (N.-H.).*
Doodweg 6.
J. L. VLEMING . . . . . *Haffem.*
Veldweg c 249.

Verbeterde opgave nieuw lid :

MR. DR. P. N. M. KOOLEN . . . . . *Genève.*
Vésenaz.

Adreswijzigingen :

DR. L. A. BOERÉ . . . . . *Oegstgeest.*
Laan van Oud-Poelgeest 7.
P. H. BOGAARD . . . . . *Utrecht.*
Maliebaan 10 3.
Ds. A. VAN ESSEN . . . *Sfeenwijkerwold, post Gelderingen.*
Kerkbuurt 434 E.
DR. W. J. FORMSMA . . . . . *Groningen.*
Nassaulaan 41.
G. F. E. GONGGRYP . . . . . *'s-Gravenhage*
Catsheuvel, Adr. Gockooplaan 75.
F. C. KOECHLIN . . . . . *Hilversum*
Julianalaan 15.

G. C. A. MULDER JR. . . . . *Amsterdam*
Amstel 256.
JHR. F. W. P. M. VAN PANHUYS . . . . . *Hummelo (Gld.)*
Greffelinkallee.
W. Baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG . . *'s-Gravenhage.*
Paleisstraat 4.
D. A. N. VRIESENDORP . . . . . *Hengelo (Ov.).*
Prof. Lorentzstraat 11.
MR. E. VAN WEEL . . . . . *s-Gravenhage.*
Duinweg 11.

In de op 2 Juni 1.1. te Rhenen gehouden Algemene Vergadering, waarvan het verslag in de volgende aflevering van het maandblad zal worden opgenomen, zijn het erelid Jhr. IH. Trip en Ir. C. M. R. Davidson als bestuursleden herkozen. In de vacature van Jhr. Dr. D. P. M. Graswinckel, die als bestuurslid heeft bedankt, is op voorstel van het Bestuur door de Algemene Vergadering benoemd Jhr. Mr. A. J. M. van Nispen tot Pannerden. Het verheugt het Bestuur te kunnen mededelen, dat de Heer Graswinckel bereid is gevonden als Algemeen Adviseur het Bestuur ter zijde te blijven staan.

Het Bestuur vestigt de aandacht van de leden op een serie causerieën over geslacht- en wapenkunde, welke op initiatief van de Nederlandsche Genealogische Vereeniging zullen worden uitgezonden door de Nederlandsche Christelijke Radio Vereeniging (N.C.R.V.) te Hilversum. De uitzendingen geschieden in samenwerking tussen de Ned. Gen. Ver., het Centraal Bureau voor Genealogie en ons Genootschap. Indien de Leden ook hunne kennissen op deze uitzendingen willen wijzen, kan dit leiden tot verhoging van de belangstelling in de genealogie.

1. Donderdag 19 Juli 1951 des avonds van 20.45 tot 21 uur F. E. van den Berg, arts, oud-Voorzitter Ned. Gen. Ver, Onderwerp : Algemene inleiding over genealogie.

2. Donderdag 26 Juli 1951 des avonds van 20.45 tot 21 uur W. F. del Campo Hartman, lid van ons Genootschap, redacteur Nederland's Adelsboek, oud-hoofdredacteur van ,,De Indische Navorscher".
   Onderwerp : Het wetenschappelijk belang van de genealogie.
3. Donderdag 2 Augustus 1951 des avonds van 21 tot 21.15 uur H. L. Kruimel, Conservator van het Centraal Bureau voor Genealogie, redacteur van ,,De Navorscher".
   Onderwerp : De genealogische documentatie.
4. Woensdag 8 Augustus 1951 des avonds van 21.35 tot 21.50 uur. Mejuffrouw Mr. E. C. M. Prins, archivaris van ons Genootschap.
   Onderwerp : Wapenkunde.

Jaarverslag 1950,

Op het jaar 1950 kan het Genootschap met voldoening terugzien.

Het bleek mogelijk ,,De Nederlandsche Leeuw" ondanks de sterk gestegen papierprijzen en drukkosten gelijk vanouds maandelijks te laten verschijnen. Het Bestuur en de Redacteur blijven er naar streven, aan het Maandblad alle aandacht te besteden, aangezien zij er van doordrongen zijn, dat dit voor vele leden het enige directe contact met het Genootschap vormt. Gaarne zou het Bestuur uitbreiding aan ,,De Nederlandsche Leeuw" geven en den leden aldus een vlotte plaatsing van hun artikelen verzekeren, doch de hoge kosten maken dit thans helaas onmogelijk. Het door den Heer H. C. Helbers geredigeerde Bijblad is gebleken een succes te zijn. Een woord van erkentelijkheid aan den Heer Helbers is hier op zijn plaats.

Aan het einde van het verslagjaar had het Genootschap 4 ereleden, 12 corresponderende leden, 636 gewone leden, 61 abonné's, terwijl het met 82 binnen- en buitenlandse wetenschappelijke instellingen in verbinding stond. In de laatste maanden van 1950 richtte het Bestuur zijn aandacht op de mogelijkheid tot uitbreiding van het ledental. Vooruitlopende op het jaarverslag over 1951 moge thans reeds met vreugde geconstateerd worden, dat sedert de jaarwisseling ruim 130 nieuwe leden zijn toegetreden.

In het Bestuur kwam geen verandering, daar het aftredend Bestuurslid, Jhr. Dr. D. P. M. Graswinckel, herkozen werd.

De algemene vergadering vond plaats op 29 Juni in de aula van het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen te 's-Hertogenbosch. Daarna vond een bezoek plaats aan de Illustere Lieve Vrouwe Broederschap, waar, na een inleiding door den archivaris, den Heer H. Ebeling, een interessante tentoonstelling in ogenschouw werd genomen. Vervolgens ontvingen Baron en Barones van den Bogaerde van Terbrugge van Heeswijk onze leden op het kasteel Heeswijk.

De wintervergadering werd gehouden op 25 November te 's-Gravenhage, waarna Professor Dr. W. Ph. Coolhaas een belangwekkende causerie hield over het Landsarchief te Djakarta,

Naarmate het Genootschap groeit is een zekere decentralisatie niet alleen onvermijdelijk maar zelfs wenselijk. De gewestelijke groepen hebben in den loop der jaren hun bestaansrecht bewezen en de plaatselijke bijeenkomsten mochten zich in een grote belangstelling verheugen. De besturen dier groepen zij hier dank gebracht voor hetgeen zij ook in het afgelopen jaar wederom hebben verricht.

Dank zij belangrijke giften van verscheidene leden was het mogelijk het boekjaar 1950 met een klein voordelig saldo af te sluiten. De inkomsten uit contributiën bedroegen ƒ 10.997.71, terwijl het Bestuur met erkentelijkheid vermeldt, dat over 1950 weder een Rijkssubsidie van ƒ 500,— werd ontvangen. De voornaamste uitgaven werden de drukkosten van het Maandblad en de salarissen incl. sociale lasten. die resp. ƒ 6309.81 en ƒ 4308.45 vergden. Aan omzetbelasting werd ƒ 299.70 betaald.

Inmiddels zijn de kosten voor het Maandblad wederom gestegen, doch gelijk reeds vermeld, vertrouwt het Bestuur dit in 1951 te kunnen opvangen door de toeneming van het aantal leden.

In het verslagjaar werd een tweetal requesten gezonden aan den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, in samenwerking met de Nederlandsch Genealogische Vereniging en de Zuid-Hollandse Vereniging voor Genealogie. In het eerste request werd den Minister verzocht de Rijksarchieven en de dépôts open te stellen op Zaterdagmiddag. In het tweede request werd verzocht de leges van den Burgerlijken Stand te verlagen, waarbij in het bijzonder werd gewezen op het besluit ,,Bezettingsmaatregelen" van 11 Februari 1941, inhoudende, dat afschriften van akten van den Burgerlijken Stand ƒ 0,40 zouden kosten. Op beide requesten werd tot dusver geen antwoord van den Minister ontvangen.

Wat de bibliotheek aangaat is het een verheugend feit te kunnen vaststellen, dat het aantal aanwinsten zich de laatste jaren in stijgende lijn blijft bewegen: in het verslagjaar is deze afdeling uitgebreid met 141 nummers, welke door schenking, aankoop en ruil of als recensie-exemplaar zijn verworven.

Voor de titels dezer werken moge naar de in het Maandblad gepubliceerde aanwinstenlijsten worden verwezen. Vier en vijftig van deze aanwinsten zijn door niet-leden aan het Genootschap ten geschenke aangeboden.

De kartotheek op de literatuur, zowel op binnen- als buitenlandse boeken en tijdschriften, is evenals voorafgaande jaren geregeld bijgehouden. Ook dit jaar is deze fichesverzameling met een paar duizend fiches uitgebreid.

Het bezoekersaantal vertoont een kleine daling: dit jaar is door 495 personen van de leeszaal gebruik gemaakt. Er moge in dit verband op deze plaats nog eens de aandacht op worden gevestigd, dat de Bibliotheek iederen Maandag van 9.30—12 en van 2—5 uur en iederen Donderdagmorgen van 9.30—12 uur en bovendien iederen Zaterdagmiddag en wel van 2-5 uur voor de leden is geopend. Teneinde dien leden, die door hun werkzaamheden uitsluitend op den Zaterdagmiddag gelegenheid hebben de verzamelingen van het Genootschap te raadplegen, daartoe de mogelijkheid te bieden, hebben de beide op het Bureau werkzaam zijnde dames reeds enige jaren geleden aangeboden haar Zaterdagmiddag bij toerbeurt hiervoor ter beschikking stellen. Daar echter van deze mogelijkheid betrekkelijk weinig gebruik wordt gemaakt, zal hiermede in de toekomst alleen worden doorgegaan, wanneer de leden hiervoor meer belangstelling blijken te tonen.

Aan 194 personen en openbare instellingen zijn boekwerken en tijdschriften uitgeleend.

Door verscheidene personen is van den Inlichtingendienst gebruik gemaakt. In menig geval heeft de heer R. T. Muschart, die bijkans dertig jaren corresponderend lid van het Genootschap is en in dien tijd velen met zijn grote hulp-

vaardigheid aan zich heeft verplicht, voor wat betreft de heraldische vragen een afdoend antwoord kunnen geven.

In de Afdeling *Familie-archieven* zette Mejufrouw W. E. Smelt, hist. dra., haar ordenings- en beschrijvingswerkzaamheden voort. Zij inventariseerde de Familie-archieven Duyvensz., van der Nypoort (Utrechts regeringsgeslacht), Pieck (uit Beesd), Pieck (uit Nijmegen), Ruysch en Schoock, laatstgenoemd archief afkomstig uit de nalatenschap van Ir. D. W. van Dam van Hekendorp.

Het Genootschap verwierf het Familie-archief Wolterbeek in eigendom en het uitgebreide Familie-archief van Nispen tot Pannerden in bruikleen. De kleinere aanwinsten vindt men in het Maandblad opgesomd.

Voor den catalogus op de *Handschriften-verzameling* bewerkte Mejuffrouw Smelt de genealogieën in de verzameling „Kwartieren van P. A. F. Bloys van Treslong Prins" en de genealogieën uit het Familie-archief Rethaan Macaré.

De Handschriften-verzameling werd zowel door tal van kleine schenkingen en een enkel bruikleen als door aankoop verrijkt met allerlei belangwekkende aanwinsten, welke reeds in het Maandblad werden vermeld. Bovendien kon een aanzienlijk aantal manuscript-genealogieën en aantekeningen, bewaard in het. Familie-archief Schas, hetwelk in November ingevolge de wensen van den nieuwen eigenaar naar de Verenigde Staten van Noord-Amerika werd verscheept, ten burele door Mejuffrouw Smelt en de Conservatrix van de Handschriften worden overgeschreven, zodat deze gegevens nu voor onze leden zijn behouden gebleven.

Op verlangen van het Bestuur heeft Mejuffrouw Mr. Prins in een artikel in de Mei- en Juninummers van het Maandblad een overzicht gegeven van den inhoud van onze Handschriftenverzameling, opdat alle leden zich een denkbeeld zouden kunnen vormen van den rijkdom van deze bron.

De verzameling handschrift-aantekeningen op fiches onderging aanzienlijke uitbreiding door een zeer grote collectie gegegevens uit Belgische archieven, eertijds in het bezit van wijlen Dr. H. G. A. Obreen en nu aan ons Genootschap in bruikleen afgestaan door Douairière Beelaerts van Blokland-Snoeck, te Heelsum.

Onder de aanwinsten van de Afdeling Zegels en *Wapenafbeeldingen* valt te vermelden een grote verzameling gipsafgietsels van zegels, benevens een aantal oorspronkelijke Leidse schepenzegels, geborgen in een ladenkastje, eveneens van Douairière Beelaerts van Blokland in bruikleen ontvangen.

Gezien de bovengeschetste ontwikkeling van het Genootschap in het afgelopen jaar wordt de toekomst met vertrouwen tegemoet gezien.

Het **geslacht Tjarda van Star(c)kenborgh (Stachouwer) 1421— 1872,**

door W. K. VAN DER VEEN.

(vervolg en slot van LXVIII, 174.)

VIII. Achtste generatie:

1. (Kinderen van *Lambert Tjarda van Sfarckenborgh* en *Frederica Gayckinga* (zie VII, 1, b).)
   a. *Allard Tjarda van Starckenborgh*. heer op Verhildersum, jonker en hoofdeling te Wierhuizen, Leens, Wehe en Zuurdijk, geb. 20 Juli 1620 [240]), lid van het admiraliteitscollege te Harlingen 1645 en '46, lid van het college van Gedeputeerde Staten van Stad en Lande 1647—'49, '58, '65 en '66, lid van het admiraliteitscollege te Amsterdam 1654 en '55, curator der universiteit te Groningen 1657, bewindhebber der Westindische Compagnie [241]), overl. 1673 [242]), tr. 24 Sept. 1648 [243]) *Gratia Susanna Clant,* geb. Helpen 24 Nov. 1630 [244]), overl. 21 Sept. 1690 [245]), dr. van *Edzard Jacob Clant* en *Bouwina Coenders.*

      Kinderen, zie IX, 1.

   b. *Ludolf Tjarda van Sfarckenborgh,* jonker en hoofdeling te Wehe en Zuurdijk, lid van het college van Gedeputeerde Staten van Stad en Lande 1653, '69, '70, '73 en '74, buitengewoon lid van het admiraliteitscollege te Harlingen 1656, lid der Generaliteits-Rekenkamer 1657—'62, '65 en '66, afgevaardigde ter Staten-Generaal 1667, '68, '71, '72, '75 en '76, afgevaardigde naar de vredesonderhandelingen te Breda 1667, lid van het admiraliteitscollege te Harlingen 1673, overl. vóór 20 Aug. 1691 [246]), tr. Groningen 2 Jan, 1650 *Anna Catharina de Mepsche.* overl. vóór 18 Febr. 1704 [247]), dr. van *Coppen de Mepsche* en *Anna Hillebrants.*

      Kinderen, zie IX, 2.

   c. *Josina Tjarda van Sfarckenborgh,* overl. vóór 7 Mrt. 1684 [248]), tr. (ondertr. Groningen 10 Febr.) 1647 *Philips Sigismund van der Wenge,* heer op Onstaborg te Wetsinge, ingeschreven als student te Groningen 10 Febr. 1636 [249]), majoor en ritmeester der ruiterij, overl. Groningen 7 Mrt. 1684, begr. Wetsinge [250]), zn. van *Bojocco van der Wenge* en *Sophia Nagel1 van Plettenberch* [251]).

   d. *Hidde Tjarda van Starckenborgh,* overl. vóór 16 Jan. 1646 [252]).

2. (Kinderen van *Aepcke Tjarda van Sfarckenborgh* en *Alijt Junius* (zie VII, 2, c).)
   a. *Albert Jacob Tjarda van Starckenborgh,* heer op Ter Weer"[253]), jonker en hoofdeling te Tinallinge, Ras-

240) M. S. Doys, blz. 183.

241) Ferwerda, blz. 113.

242) M. S. Doys, blz. 183. — „Volgens het lijkwapen in de kerk van Leens" (Ferwerda, blz. 113).

243) „Bruylofs-Lof-Dicht, op het Feestelijcke vergaeren van den wel Eedelen ende Hoogh-achtbaeren Heer Alhart Tiarda-Van Starcken-Borch Tot Verhildersum inde Marne, Ioncker ende Hovelinck tot Leens, Wee, ende Suydvck, nu, in der tiit, mede Gedeputeerde Staete van Stadt Groeningen ende de Ommelanden, Bruydegom. Ende de wel Eedele Eeren-deughden-rijcke Iuffer Gratia Susanna Clant, Dochter ter Nieuwensteen tot Sand'weer, Bruydt. Inden Heyligen Echten-staet, Christelijck, vergaedcrt op den 24. Septembris Anno. 1648. . . . . ." (*G.* van Alphen, Catalogus der pamfletten van de Bibliotheek der Rijksuniversiteit te Groningen 1542—1853 enz., Groningen 1944, blz. 57, no. 211). — Ondertr. Groningen 26 Aug. 1648.

244) J. A. R. Kymmell, Het geslacht Clant, Genealogische en heraldische bladen, 4de jrg., "1909, blz. 369.

245) Nobiliarum Groninganum a.v., blz. 61.

246) F. A. Tj. v. St., no. 13.

247) F. A. Tj. v. St., no. 13.

248) F. A. Tj. v. St., no. 5.

249) Album Stud., kol. 33.

250) F. A. Tj. v. St., no. 5. „Is gesturven in sijn intoght tot Grooningen gelosieert ant Loopendc Diep bij de Oude Ebbingepoortebrugge is in de avont met toortsen nae het schip gebroght en soo rordan nae Wetsinge in de kelder in do kercke geset bij sijn vrou. Staen dese 2 lijcken in een neus gemaeck kelder apart daer toe gemaeckt an de kant daer de predighstoel staat".

251) M. S. Doys, blz. 193.

252) H. A. Farmsum, no. 719.

253) „Op Weerda" (Rechterlijke Archieven IIIx 82, fol. 96). Het huis te Tinallinge ging na zijn dood, vermoedelijk door vererving, over op *Pompejus Grays,* die in 1689 was gehuwd met *Alida* de *Sighers,* dochter van *Berend de Sighers* en *Odilia Tjarda van Starckenborgh* (VIII, 2, b), en die het tot zijn dood bewoonde.

quert, Den Andel, Baflo, Ranum, Maarhuizen, half-Mensingeweer c.a., geb. Koevorden 30 Juni 1638 [254]), overl. na 3 Oct. 1684 [255]), tr. Wetsinge 20 Dec. 1670 [256]) *Sophia Frederika van der Wenge,* overl. 10 Oct. 1671, begr. Tinallinge [257]), dr. van *Philips Sigismund van der Wenge* en *Josina Tjarda van Starckenborgh* (VIII, 1, c).

Kinderen, zie IX, 3.

b. *Odilia Tjarda van Starckenborgh,* geb. Koevorden 7 Nov. 1639, overl. 1669, begr. Der A-kerk, Groningen [258]), tr. Groningen 22 Apr. 1658 *Berend de Sighers,* heer op Oosterhuizen [259]), jonker en hoofdeling te Eenrum, ingeschreven als student te Groningen 8 Oct. 1653 [260]), aangenomen tot lidmaat der Hervormde Gemeente te Groningen Mrt. 1657, komt met attestatie van Genève te Groningen Mrt. 1658, verkrijgt het groot-burgerrecht der stad Groningen 1666, lid van de gezworen meente 1668, '69, '71, '72, '74 en '75, gezworen keurheer 1670 en taalman 1677, '78 en '80 der stad Groningen, geconstitueerd redger te Eenrum c.a. vanwege de stad Groningen 1672—'74 [261]), overl. Groningen 1680 vóór 18 Juni [262]), begr. Der A-kerk, aldaar [263]), zn. van *Albert de Sighers* en *Lucretia Canter* [264]).

c. *Abigail Tjarda van Starckenborgh,* geb. 's-Gravenhage 13 Aug. 1643, overl. Koevorden 6 Febr. 1645, begr. Tinallinge [265]).

d. *Jacoba Tjarda van Starckenborgh,* geb. *23* Apr. 1646,

254) F. A. Tj. v, St., no. 5. „Tot getuige van den doop sijn geweest de heere drost en de heren gedeputeerden van de lantschap Drenthe".

255) H. A. Gruys, no. 89.

256) F. A. Tj. v. St., no. 5. „In ..... 1671 oock getrout tot Wetsinge in de kerck Dinghsdaeghs voor Middewinter". Het jaartal is foutief. Volgens dezelfde bron toch werd het huwelijk 13 Nov. 1630 voor de eerste maal te Tinallinge en Wetsinge afgekondigd. *Sophia Frederika van der Wenge* overleed trouwens ook reeds 10 Oct. 1671 Midwinter (22 Dec.) 1670 viel op een Donderdag, Dinsdag vóór Midwinter dus op 20 Dec. In de proclamatieboeken van Tinallinge en Wetsinge is dit huwelijk niet ingeschreven.

257) F. A, Tj. v. St., no. 5. 10 Oet. 1671, 's nachts om 12 uur, werd haar een zoontje geboren, „en terstont nae de verlossing haer siel nae boven gesonden tuschen Dinghsdagh en Woensdaghsnaghts". Met haar kind in één kist „in de kelder int choor" der kerk te Tinallinge bij haar schoonouders: begraven.

258) F. A. Tj. v. St., no. 5.

259) Hij verwierf dit goed bij do scheiding der nalatenschap van zijn schoonvader *Aepcke Tjarda van Starckenborgh,* 22 Aug. 1662: „een heert landes tot Eenrum, Oosterhuisen gennemt, groot seven ende 't negentich een halff jucken beklemt ..... met noch een ommeganck redger-recht tot Eenrum met annexen.. ..." (H. A. Gruys, no. 220). Vgl. A. Pathuis, Oosterhuysen te Eenrum a.v.

260) Album Stud., kol. 69.

261) A. Pathuis, Oosterhuysen te Eenrum a.v.

262) 18 Juni 1680 wordt gezworene Dr. *Johan Sieman* in zijn plaats taalman.

263) F. A. Tj. v. St., no. 5. „In Den Haegh sijnde cranck geworden ant waeter en heeft daer enige maenden au gelegen. 8 of 9 daegen voor sijn doodt is hij over de see met een schip tot Grooningen gecoomen en is daer weinigh daegen geweest levende in sijn huis opt aghter sael gesturven en is bij sijn ouders in de A kerckc begraeven op een avont met toortsen".

264) H. A. Gruys, no. 542.

265) F. A. Tj. v. St., no. 5. „Nae vaders doot met van Koevoorden ..... gebroght op de waegen in een wassen cleet gewonden alst al een iaer was begraeven geweest is in de termijnen gestorven op de erm van de minne, als moeder tselve van haer dede om mij (nl. *Albert Jacob Tjarda van Starckenborgh*) de 3 daeghse coorts hadde ieets in te geven het kint siendc dat het op den erm van de minne was begost hart te schreijen en bleef soo terstont doot sonder eens wederum hem te bewegen, alsoo de minne wat hart tegen tselve kint was geweest soo geloofde men. dat het kindt de termijnen daer van hadde gecregen. bleef soo doot".

overl. Langweer 1679, begr. Tjummarum [266]), tr. (ondertr. Groningen 20 Apr.) 1667 *Sybrand van Osingha,* grietman van Doniawerstal 1652—'79, lid van het admiraliteitscollege te Harlingen, lid van het college van Gedeputeerde Staten van Friesland [267]), overl. 1679, begr. Tjummarum [268]), zn. van *Syds van Osingha* en *Tiets van Sixma* [269]).

IX. Negende generatie:

1. (Kinderen van *Allard Tjarda van Starckenborgh* en *Gratia Susanna Clant* (zie VIII, 1, a).).

a. *Frederica Tjarda van Starckenborgh,* geb. 1649 [270]), overl. Lutjegast 3 Apr. 1687, begr. aldaar [271]), tr. Apr. 1679 [272]) *Bernhard Johan van Prott,* heer op Rikkerda te Lutjegast, geb. Groningen 29 Sept. 1632 [273]), kolonel van een regiment te voet, commandeur van Boertange 1672 [274]), overl. Lutjegast 23 Febr. 1703, begr. aldaar [275]), zn. van *Anton Günter van Prott* en *Hibernia Scholles* en wedr. van *Albertina Lucretia Schnabel;* hij hertr. Lutjegast 30 Mei 1688 *Cornelia Elisabeth Tamminga.*

b. *Lambert Tjarda van Starckenborgh,* geb. 23 Febr. 1654 [276]).

c. *Edzard Jacob Tjarda van Starckenborgh,* heer op Verhildersum, geb. 1657, generaal-majoor der ruiterij, commandeur van Koevorden, overl. 26 Juni 1716 [277]), tr. 1°. (ondertr. Groningen 6 Juli) 1678 *Frouwina Eeck,* ged. Groningen 30 Juli 1657, overl, 28 Oct. 1680 [278]), dr. van *Sicco Eeck* en *Hourelia Stael;* tr. 2°. *1684* [279]) *Anna Habina Lewe,* ged. Middelstum 26 Mrt. 1665, overl. 5 Sept. 1738 [280]), dr. van *Johan Lewe* en *Geertruida Alberda.*

Kinderen, zie X, 1.

d. *Lambert Tjarda van Starckenborgh,* heer op Onstaborg [281]), ged. Groningen 12 Sept. 1658, lid der Provinciale Rekenkamer 1699, 1700, '03 en '04, lid der Generaliteit+Rekenkamer 1701 en '02, lid van

266) F. A. Tj. v. St., no. 5. „Gebroght nae Tiummaerum alwaer haer mans vrunde altemael sijn begraven hebben haer waepen in de kerckc aldaer laeten ophangen tot een gedaghtenisse".

267) Baerdt van Sminia a.v., blz. 349.

268) F. A. Tj. v. St., no. 5. „Een weinigh minder als een iaer" vóór zijn vrouw overleden.

269) Bacrdt van Sminia a.v., blz. 349.

270) M. S. Doys, blz. 183.

271) Grafschr. boek, blz. 188.

272) H. A. Menkema en Dijksterhuis, no. 1410.

273) H. A. Menkema en Dijksterhuis, no. 1410.

274) Zijn staat van dienst (H. A. Menkema en Dijksterhuis, no. 1410) vermeldt het volgende: 1654 vaandrig onder bisschop Bernhard van Galen, 1657 kornet in Zweedse dienst, 1658 kapiteinluitenant der cavalerie in Deense dienst, 1659 ritmeester in Zweedse dienst, 1661 in Oostfriese dienst overgegaan, 1664 bevelhebber van een compagnie ruiterij van 100 koppen in de Turkenoorlog „wegens de heer graf Anthon Gunter van Oldenburg", 5 Sept. 1665 kapitein in Staatse dienst, 1667 tocht naar Chatham, 1672 commandeur van Boertange, 13 Mei 1672 majoor, 1674 luitenant-kolonel, 1679/87 kolonel. Zie ook: C. P. L. Rutgers, Bernhard Johan Prott en zijne verdediging van het fort Bourtange, Groningsche Volksalmanak voor het jaar 1901, blz. 165 c.v.

275) Grafschr. boek, blz. 189, geeft, in tegenstelling met het protocol van Lutjegast, als datum van overlijden 27 Febr. 1703.

276) M. S. Doys, blz. 183.

277) Nobiliarum Groninganum a.v., blz. 61.

278) H. L. Hommes, De Groninger geslachten Van Heeck en Eeck, De Nederlandsche Leeuw, 56ste jrg., 1938, kol. 13.

279) F. A. Tj. v. St., no. 15; huwelijkscontract d.d. 16 Oct. 1684.

280) Nobiliarum Groniuganum a.v., blz. 61.

281) Hij kocht deze borg 11 Jan. 1695 voor 6.000 Carolusgulden van zijn nicht *Frederica van* der *Wenge* (H. A. Farmsum, no. 761).

het college van Gecommitteerde Raden der Ommelanden 1705—'16, lid van het college van Gedeputeerde Staten van Stad en Lande 1717 en '18, lid van het admiraliteitscollege te Amsterdam 1719 en '20, afgevaardigde ter Staten-Generaal 1721 en '22, curator der universiteit te Groningen 1707—'10, overl. 30 Juli 1722 [282]), tr. 15 Juni 1701 [283]) *Allegonda Maria Clant,* ged. Groningen 25 Juni 1665, overl. 29 Nov. 1754 [284]), dr. van *Derck Clant* en *Margaretha Josina Ripperda.*

Kind zie X, 2.

e. *Bouwina Tjarda van Starckenboryh,* geb. ca. 1660, overl. 28 Aug. 1709 [285]).

f. *Anna Tjarda van Starckenboryh,* geb. ca. 1662, overl. 16 Dec. 1730 [286]), tr. (procl. Delfzijl 17 Jan.) 1697 *Jan Lewe,* heer op Blauwborg te Obergum [287]), ged. Middelstum 8 Mei 1659, ritmeester, commandeur van Delfzijl, overl. 1705 [288]), zn. van *Johan Lewe* en *Geertruida Alberda* en wedr. van *Wilhelmina Lewe.*

g. *Elisabeth Tjarda van Starckenboryh,* geb. ca. 1665, overl. Groningen 9 Jan. 1728 [289]).

h. *Barthold Tjarda van Starckenboryh,* ingeschreven als student te Groningen 5 Jan. 1684 [290]), te Franeker 1687 [291]), ritmeester, overl. 1692 [292]).

i. *Josina Tjarda van Starckenboryh,* overl. 28 Mrt. 1706 [293]).

j. *Albert Tjarda van Sfarckenboryh* [294]).

k. *Hiddina Anna Tjarda van Starckenboryh,* tr. 1°. 1686 [295]) *Bojocco van der Wenye,* heer op Onstaborg, kapitein van een compagnie te voet, overl. vóór 9 Sept. 1689 [296]), zn. van *Philips Sigismund van der Wenge en Josina Tjarda van Starckenboryh* (VIII, 1, c): tr. 2°. Wehe 20 Dec. 1690 [297]) *Coppen Tjarda* van *Starckenboryh* (IX, 2, d), jonker en hoofdeling te Wehe en Zuurdijk, geb. Sept. 1654, lid van het college van Gecommitteerde Raden der Ommelanden 1699— 1704, '17—'22 en '25—'28, buitengewoon lid van het admiraliteitscollege te Harlingen 1711 en '12, lid der Provinciale Rekenkamer 1713 en '14, lid van het college van Gedeputeerde Staten van Stad en Lande 1723 en '24, curator der universiteit te Groningen 1699, 1700, '17, '18 en '25—'28, overl. 3 Sept. 1728, zn. van *Ludolf Tjarda van Starckenboryh* (VIII, 1, b) en *Anna Catharina de Mepsche.*

282) Stamb. Fr. Adel 1, blz. 375.
283) J. A. R. Kymmell, Het, geslacht Clant a.v., blz. 374.
284) F. A. Tj. v. St., no. 1.
285) Stamb. Fr. Adel 1, blz. 375.
286) Stamb. Fr. Adel 1, blz. 375.
287) Zie voor de geschiedenis van de Blauwborg: Jh. Vinhuizen, De Brake en do Blauwborg bij Obergum, Maandblad Groningen. 5de jrg., 1922/23, blz. 122 e.v.
288) Jb. Vinhuizen, De Brake en de Blauwborg bij Obergum a.v., blz. 127.
289) Stamb. Fr. Adel 1, blz. 376.
290) Album Stud., kol. 122.
291) „Album der Franeker akademie", dl. 1, blz. 103. (M.S., Provinciale Bibliotheek van Friesland te Leeuwarden.)
292) Ferwerda, blz. 114. Hij overleed nà 24 Mrt. 1692 (H. A. Farmsum, no. 744).
293) Stamb. Fr. Adel 1, blz. 376.
294) Stamb. Fr. Adel I, blz. 376.
295) F. A. Tj. v. St., no. 28; huwelijkscontract d.d. 7 Oct. 1686.
296) S 22 36, Resolutieboek van Gedeputeerde Staten.
297) „Genealogische en andere aanteekeningen, verzameld door L. U. Rengers van Naerssen", Aantekeningen betreffende het geslacht Starkenborgh, Genealogische Verzameling, "no. 141. — Huwelijkscontract, gedateerd Wehe 22 Drc. 1690 in F. A. Tj. v. St., no. 30.

2. (Kinderen van *Ludolf* Tjarda *van Starckenborgh* en *Anna Catharina de Mepsche (zie* VIII, 1, b).)

a. *Lambert Tjarda van Starckenborgh,* ged. Groningen 1 Dec. 1650, kapitein, overl. 1670 [298]).

b. *Anna Tjarda van Starckenborgh,* ged. Groningen 31 Dec. 1651, overl. 6 Aug. 1704 [299]), tr. (ondertr. Groningen 19 Oct., procl. Warfum 20 Oct.) 1672 *Hendrik Sickinghe,* heer op Breedenborg te Warfum, ged. Groningen 3 Oct. 1650, kapitein en ritmeester, overl. vóór 24 Apr. 1683 [300]), zn. van *Feye Sickinyhe* en *Sophia* van *Echten.*

c. *Frederika Tjarda van Starckenboryh,* ged. Groningen 5 Jan. 1653, overl. tussen 2 Jan. 1693 [301]) en 18 Febr. 1704 [302]).

d. *Coppen Tjarda van Starckenborgh,* jonker en hoofdeling te Wehe en Zuurdijk, geb. Sept. 1654 [303]), lid van het college van Gecommitteerde Raden der Ommelanden 1699— 1704, '17—'22 en '25—'28, buitengewoon lid van het admiraliteitscollege te Harlingen 1711 en '12, lid der Provinciale Rekenkamer 1713 en '14, lid van het college van Gedeputeerde Staten van Stad en Lande 1723 en '24, curator der universiteit te Groningen 1699, 1700, '17, '18 en '25—'28, overl. 3 Sept. 1728 [304]), tr. Wehe 20 Dec. 1690 [305]) *Hiddina Anna Tjarda van Starckenboryh* (IX, 1, k), dr. van *Allard Tjarda van Starckenbor,qh* (VIII, 1, a) en *Gratia Susanna Clant* en weduwe van *Bojocco van der Wenye.*

Kinderen, zie X, 3.

3. (Kind van *Albert Jacob Tjarda van Sfarckenboryh* en *Sophia Frederika van der Wenye (zie* VIII, 2, a) .)

a. . . . . *Tjarda van Starckenboryh* (zoon), geb. 10 Oct. 1671, overl. vóór 15 Oct. 1671, begr. Tinallinge [306]).

X. Tiende generatie:

1. (Kinderen van *Edtard Jacob Tjarda van Starckenboryh* en 1°. *Frouwina Eeck* en 2°. *Anna Habina Lewe* (zie IX, 1, c).)

a. *Gratia Susanna Tjarda van Starckenboryh,* ged. Groningen 20 Oct. 1680, overl. 24 Juli 1684 [307]).

b. *Allard Jan Tjarda van Starckenboryh,* ged. Leens 2 Oct. 1685.

c. *Allard Jan Tjarda van Starckenboryh,* ged. Leens 21 Nov. 1686, ingeschreven als student te Groningen 27 Sept. 1703 [308]), kornet, overl. 1717 [309]).

d. *Geertruida Tjarda van Starckenborgh,* ged. Groningen 8 Jan. 1688.

e. *Geertruida Tjarda van Starckenboryh,* ged. Leens 24 Mrt. 1689, overl. Groningen 24 Jan. 1762 [310]).

298) M. S. Doys, blz. 153.
299) Stamb. Fr. Adel 1, blz. 376.
300) Rechterlijke Archieven IIIx 61, fol. 43.
301) Reg. Feith 1693, no. 50.
302) F. A. Tj. v. St., no. 13.
303) M. S. Doys, blz. 183.
304) Stamb. Fr. Adel 1, blz. 376.
305) Zie nt. 297.
306) F. A. Tj. v. St., no. 5. „Het kint is voor de Sondagh gesturven soude anders *Bartelt* gebeten hebben". Zie ook nt. 257.
307) F. A. Tj. v. St., no. 33.
308) Album Stud., kol. 151.
309) Ferwerda, blz. 114.
310) F. A. Tj. v. St., no. 1. Collecteboek der stad Groningen 30 Jan. 1762.

f. *Edzard Jacob Tjarda van Starckenboryh,* ged. Leens 17 Aug. 1690.

g. *Gratia Susanna Tjarda van Starckenboryh,* ged. Leens 6 Sept. 1693, overl. Groningen Nov. 1770 [311]), tr. Leens 19 Febr. 1736 *Edzard van Greuingh,* heer op Grevinga te Leermens [312]), geb. ca. 1672, buitengewoon lid van het admiraliteitscollege te Harlingen 1701 en '02, lid der Provinciale Rekenkamer 1703 en '04, lid van het college van Gecommitteerde Raden der Ommelanden 1711 en '17—'58, overl. Grevinga, Leermens 11 Oct. 1758 [313]), zn. van *Edzard van Grevinyh* en *Anna Smedingh* en wedr. van *Meinardina Meyer* en *Johanna Arnolda Ulgers.*

h. *Anna Bouwina Tjarda van Starckenborgh, ged.* Leens 4 Oct. 1696, tr. 1°. Leens 22 Jan. 1722 *Scipio Meckema van Aylva,* heer op Tammingaborg te Hornhuizen [314]), jonker en hoofdeling te Hornhuizen en Kloosterburen, geb. 19 Mei 1679 [315]), kapitein en ritmeester, overl. 8 Apr. 1732 [316]), zn. van *Douwe Ernst van Aylva* en *Tjemck van Heemstra* en wedr. van *Anna Wilhelmina van Inn- und Kniphausen;* tr. 2°. Hornhuizen 21 Juli 1737 Ds. *Johannes van Diemen,* van Amsterdam, ingeschreven als student te Franeker 10 Sept. 1730 [317]), candidaat tot de Heilige Dienst in Friesland (classis Leeuwarden) 6 Sept. 1734 [318]), predikant bij de Hervormde Gemeente te Hornhuizen en Kloosterburen 1737—'46 [319]), daarna in Oost-Indië [320]).

i. *Eilco Onsta Tjarda van Starckenboryh,* heer op Verhildersum, ged. Leens 19 Sept. 1697, lid van het college van Gedeputeerde Staten van Stad en Lande 1729 en '30, afgevaardigde ter Staten-Generaal 1731 en '32, lid van het admiraliteitscollege te Harlingen 1733 en '34, lid van het college van Gecommitteerde Raden der Ommelanden 1735, '36, '49 en '50, lid van den Raad van State 1737 en '38, overl. 1750 [321]), tr. *Eltje Jacobs Bennema,* begr. Stedum 25 Juni 1764; zij hertr. 1°. Uithuizen 11 Febr. 1753 *Ruwardus Drijfhamer:* 2°. Stedum 9 Mei 1756 *Johannes de Beer* en 3°. Stedum (procl. 5 Mrt.) 1763 *Tonke Ofkes.*

j. *Edzard Jacob Tjarda van Starckenboryh,* geb. 2 Jan. 1700 [322]), ged. Leens 7 Jan. 1700, president van het Koninklijk Pruisisch Hofgerecht van het vorstendom Oost-Friesland, lid van de Oostfriese Ridderschap, tr. 1°. 15 Jan, 1727 [323]) *Elisabeth von Diepenbroeck,* erfdochter van Middelstewehr, geb. Middelstewehr 13 Mei 1712, ged. aldaar 20 Mei 1712 [324]), overl. 27 Mei 1730 [325]), dr. van *Arnold Tido Eger von Diepenbroeck* en *Ayelda van Polman* [326]); tr. 2°. *Anna zur Mühlen,* geb. ca. 1718, overl. Emden 22 Sept. 1773 [327]).

Kinderen, zie XI, 1.

k. *Evert Barthold Tjarda van Starckenboryh,* ged. Leens 31 Aug. 1704, majoor der ruiterij, overl. Echtens-Hoogeveen 2 Juli 1787 [328]), tr. Leens 18 Sept. 1736 *Anna Geertruida Stachouwer,* geb. Schiermonnikoog 1712 [329]), overl. Echtens-Hoogeveen 20 Nov. 1799 [330]), dr. van *Johan Stachouwer* en *Anna Wilhelmina Clant.*

Kinderen, zie XI, 2.

2. (Kind van *Lambert Tjarda van Starckenborgh* en *Allegonda Maria Clant* (zie IX, 1, d).)

a. *Margaretha Bouwina Tjarda van Starckenboryh,* erfdochter van Onstaborg, vrouwe op Oosterwijtwerd [331]), ged. Wetsinge 15 Juli 1703, overl. Groningen 28 Mei 1785 [332]), tr. Wetsinge 27 Juni 1720 *Egbert Rengers,* heer op Tuwinga [333]), jonker en hoofdeling te Ten Post, Farmsum, Siddeburen enz., geb. 4 Nov. 1687 [334]), ged. Groningen 6 Nov. 1687, lid van het college van Gedeputeerde Staten van Stad en Lande 1709—'14, '19—'22, '27—'32, '37 en '38, lid van het college van Gecommitteerde Raden der Ommelanden 1715, '16, '18, '35, '36 en '45, afgevaardigde ter Staten-Generaal 1717, '25, '26 en '39—'44, lid van het admiraliteitscollege te Harlingen 1723 en '24, luitenant der Hoofdmannenkamer van Stad en Lande 1733 en '34, curator der universiteit te Groningen 1722—'24, '31, '32 en '39—'42, bewindhebber der Verenigde Oostindische Compagnie, overl. Groningen 1 Apr. 1745 [335]), zn. van *Edzard Rengers* en *Catharina van der Noot* en wedr. van *Titia Barbara van Burmania.*

3. (Kinderen van *Coppen Tjarda van Starckenboryh* [336])

---

311) Collecteboek der stad Groningen 17 Nov. 1770.

312) Zie voor de geschiedenis van de borg Grevinga: Jb. Vinhuizen, Grevingabuis te Leermens, Maandblad Groningen, 3de jrg., 1920/21, blz. 161 e.v.

313) Nederlandsche Jaarboeken, 12de dl., 2de st., 1758, blz. 1179.

314) Zie voor de geschiedenis van de Tammingaborg: Jb. Vinhuizen, Tammingaborg te Hornhuizen, Maandblad Groningen, 1ste jrg., 1918/19, blz. 123 e.v.

315) Stamb. Fr. Adel I, blz. 376.

316) Stamb. Fr. Adel 1, blz. 376.

317) „Album der Franeker akademie", dl. 11, blz. 97. (M.S., Provinciale Bibliotheek van Friesland te Leeuwarden.)

318) Acta van de classis Leeuwarden. Examinatoren waren Ds. *H. C. Noordbeek* te Mantgum en Ds. *H. Siccama* te Leeuwarden.

319) Bevestigd 10 Mrt. 1737 door Da. *H. Ecker* te Leens, Dr. *H. Warendorp* te Wehe en Ds. *W. Wiardi* te Vierhuizen. — Op zijn verzoek werd hij 12 Apr. 1746 door de classicale vergadering van de Marne „gedimitteert", en werd hem „een testimonium van gezonde leere en goed gedrag" uitgereikt. Men bedenke hierbij, dat hij drie maal wegens verwaarlozing van de eredienst en openbare dronkenschap was „gesuspendeert" geweest! (Acta classis Marnensis ab anno 1727—1769.)

320) C. A. L. van Troostenburg de Bruyn, Biographisch noordenhoek van Oost-Indische predikanten, Nijmegen 1893, blz. 114. Beroepen als predikant in Oost-Indië 5 Spr.' 1746, bevestigd als zodanig te Enkhuizen 13 Juni 1746. In 1747 stond hij enige tijd te Batavia.

321) Ferwerda, blz. 114.

322) H. A. Gruys, no. 542.

323) H. A. Gruys, no. 542.

324) H. A. Gruys, no. 542.

325) H. A. Gruys, no. 542.

326) H. A. Menkema en Dijksterhuis, no. 352.

327) F. A. Wolthers, no. 2, st. 93.

328) F. A. Tj. v. St., no. 2.

329) C. A. van Woelderen, De Stachouwer's van Schiermonnikoog, De Nederlands& Leeuw, 32ste jrg., 1914, kol. 336.

330) C. A. van Woelderen, De Stachouwer's van Schiermonnikoog a.v.? kol. 336.

331) Zie voor de geschiedenis van het huis Oosterwijtwerd: M. ten Broek, Drie borgen bij Appingedam (Garreweer, Dijkhuizen en Wijtwerd), Groningsche Volksalmanak voor het jaar 1945, blz. 1 e.v., 1936, blz. 24 e.v. en 1937, blz. 3 e.v.

332) Stamb. Fr. Adel 1, blz. 377. Collecteboek der stad Groningen 28 Mei 1785.

333) Zie voor de geschiedenis van de borg Tuwinga: Jb. Vinhuizen, Tuïngaborg bij Ten Post, Maandblad Groningen, 1ste jrg., 1918/19, blz. 240 e.v.

334) Stamb. Fr. Adel 1, blz. 377.

335) „Regeeringsboek van Stad en Lande". Collecteboek der stad Groningen 10 Apr. 1745.

336) Behalve de hier volgende kinderen, werd er 27 Mei 1690 te Groningen een dochter van hem gedoopt, genaamd *Frederijke,* in onecht gewonnen bij *Helena Houwing,* „in Caroliwech".

en *Hiddina Anna Tjarda van Starckenboryh (zie* IX, *2,* d).).

a. *Anna' Catharina Tjarda van Starckenboryh,* ged. Wehe 11 Sept. 1692, overl. Schiermonnikoog 16 Aug. 1749 [337]).

b. *Gratia Susanna Tjarda van Starckenboryh,* ged. Wehe 9 Juni 1695, *overl.* 11 Oct. 1759 [338]), tr. 1725 [339]) *Johan Stachouwer,* vrij- en erfheer der heerlijkheid Schiermonnikoog, ged. Schiermonnikoog 21 Febr. 1687, ingeschreven als student te Groningen 17 Apr. 1704 [340]), overl. 1734 [341]), zn. van *Johan Stachouwer* en *Henrika Helmholt* en wedr. van *Anna Wilhelmina Clant.*

c. *Ludolf Tjarda van Starckenborgh,* jonker en hoofdeling te Wehe, Zuurdijk en Nijenklooster, geb. 28 Juni 1696, ged. Wehe 5 Juli 1696, ingeschreven als student te Groningen 4 Sept. 1714 [342]), lid van het college van Gecommitteerde Raden der Ommelanden 1723, '24, '27, '28, '31—'34, '37—'40 en '43—'48. afgevaardigde ter Staten-Generaal 1725 en '26. lid van het college van Gedeputeerde Staten van Stad en Lande 1735, '36 en '50—'73, lid der Provinciale Rekenkamer 1741 en '42, lid der Generaliteits-Rekenkamer 1774 en '75, lid van het admiraliteitscollege te Harlingen 1776 en '77, curator der universiteit te Groningen 1735, '36 en '43—'46, overl. Wehe 15 Oct. 1777 [343]), tr. Wehe 12 Nov. 1726 [344]) *Cecilia Rengers,* ged. Groningen 21 Dec. 1688, overl. 27 Mei 1750 [345]), dr. van *Edzard Rengers* en *Catharina van der Noot.*

Kinderen, zie XI, 3.

d. *Allard Philip Tjarda van Starckenboryh,* ged. Wehe 28 Aug. 1698, kapitein, meesterknaap van het Provinciaal Jachtgericht van Stad en Lande 1749—'68, lid van het college van Gecommitteerde Raden der Ommelanden 1751—'53, '56—'59, '64 en '65, overl. Groningen 17 Dec. 1768 [346]), tr. 1°. Noordwolde 24 Oct. 1732 *Feye Johanna Sickinghe,* erfdochter van Thedema te Noordwolde [347]), ped. Groningen 20 Juni 1702, dr. van *Feye Johan Sickinyhe* en *Thekela Elisabeth van Berum;* tr. 2°. Noordwolde 3 Nov. 1745 *Hendrika Gerrits Elevelt,* overl. Groningen Nov./Dec. 1773 [348]).

Kinderen, zie XI, 4.

e. *Lambert Tjarda van Starckenborgh,* ged. Wehe 29 Aug. 1700, overl. 1721 [349]).

337) Stamb. Fr. Adel 1, blz. 377.
338) F. A. Tj. v. St., no. 1.
339) F. A. Tj. v. St., no. 314; huwelijkscontract d.d. 38 Oct. 1725.
340) Album Stud., kol. 351.
341) Het archief van de Heren van Schiermonnikoog, no. 212. (Rijksarchief in de provincie Friesland.)
342) Album Stud., kol. 161.
343) Nieuwe Nederlandsche Jaarboeken, 12de dl., 2de st., 3 777, blz. 1289. Stamb. Fr. Adel 1, blz. 377, vermeldt, dat zijn overlijden viel op *13* Oct.; Nobiliarum Groninganum a.v., blz. 61, zegt, dat hij *16* Oct. overleed.
344) Verzameling Rengers van Naerssen a.v., no. 141.
345) Stamb. Fr. Adel 1, blz. 377.
346) Rechterlijke Archieven LXXVIc, fol. 220. Vgl. het bericht van zijn overlijden in de „Opregte Groninger Courant" van Dinsdag 20 December 1768.
347) Zie voor de geschiedenis van de borg Thedema: Jb. Vinhuizen, Thedema onder Noordwolde, Maandblad Groningen, 3de jrg., 1920/21, blz. 81 e.v.
348) Collecteboek der stad Groningen 3 Dec. 1773.
349) Ferwerda, blz. 114.

XI. Elfde generatie:

1. (Kind van *Edzard Jacob Tjarda van Starckenboryh* en *Elisabeth von Diepenbroeck (zie X,* 1, j).)

a. *Anna Habina Tjarda van Starckenboryh,* vrouwe van Middelstewehr en de Westerborg [350]), geb. Middelstewehr 16 Mei 1730 [351]), overl. Groningen 18 Febr. 1799, begr. Martinikerk, aldaar [352]), tr. Middelstewehr 19 Febr. 1761 [353]) *Daniel Onno de Hertoyhe,* heer op Feringa en Rikkerda, geb. Lutjegast 6 Juni 1713 [354]), ged. aldaar 9 Juli 1713 [355]), lid der Generaliteits-Rekenkamer 1741, '42, '60, '61, '72 en '73, afgevaardigde ter Staten-Generaal 1743, '44, '47, '48 en '50—'53, lid der Provinciale Rekenkamer 1745, '46, '64—'67, '70 en '71, lid van het college van Gedeputeerde Staten van Stad en Lande 1762 en '63, lid van het admiraliteitscollege te Harlingen 1768, '69 en '74, overl. Groningen 19 Oct. 1774 [356]), begr. Lutjegast 25 Oct. 1774 [357]), zn. van *Unico Michiel de Hertoyhe* en *Maria Helena Eenens* en wedr. van *Johanna Susanna Alberda.*

2. (Kinderen van *Evert Barthold Tjarda van Starckenboryh* en *Anna Geertruida Stachouwer (zie X,* 1, k).)

a. *Edzard Jacob Tjarda van Starckenboryh Stachouwer* J.U.D., geb. 29 Aug. 1737 [358]), ged. Groningen 1 Sept. 1737, ingeschreven als student te Groningen 27 Dec. 1756 [359]), gepromoveerd te Groningen op een proefschrift getiteld „De consonantia juris Groninganorum civilis cum jure naturali in contractu emtionis et venditionis" 4 Juni 1763 [360]), lid van het college van Gecommitteerde Raden der Ommelanden 1765 en '77—'81, lid van de Provinciale Rekenkamer 1782—'85, overl. Dunninge 3 Dec. 1791, begr. IJhorst 10 Dec. 1791, tr. Zandeweer 21 Juni 1768 *Rutgera Christina Elisabeth van Dongen* [361]), vrouwe van Dunninge [362]), geb. 29 Dec. 1739 [363]), ged. Gieten

350) Het goed Middelstewehr erfde zij van haar ouders; de Westerborg, gelegen bij Grimersum, verkreeg zij in 1758 krachtens een oud fideicommis. Dit laatste bezit verkocht zij in 1765 aan de eigenaar van de eveneens bij Grimersum gelegen Osterburg, die het met zijn goederen verenigde. (Houtrouw a.v., S. 457).
351) H. A. Gruys., no. 543.
352) H. A. Menkema en Dijksterhuis, no. 1372.
353) H. A. Menkema en Dijksterhuis. no. 1372.
354) H. A. Menkema en Dijksterhuis, no. 1372.
355) H. A. Menkema en Dijksterhuis, no. 1372, geeft als datum van le doop 9 Juni 1713, het doopboek van Lutjegast 9 Juli 1713.
356) F. A. Tj. v. St., no. 3, en H. A. Menkema en Dijksterhuis, no. 1372.
357) H. A. Menkema en Dijksterhuis, no. 1372.
358) Stamb. Fr. Adel I, blz. 376.
359) Album Stud., kol. 211.
360) Album Stud., kol. 479.
361) Zie voor *Rutgera Christina* ***Elisabeth van Dongen:*** **W.** J. J. C. Bijleveld, Ene Drentse dichteres, Nieuwe Drentsche Volksalmanak, 66ste jrg., 1948, blz. 33 e.v. — Een afschrift van haar gedichten, „Mengel poesie van Mevr. Rutgera Christina Elisabeth barse, Tiarda van Starkenborgh geb. barse, van Dongen Vrouwe van Dunningen", bevindt zich ten Rijksarchieve in de provincie Groningen.
362) De havezate Dunninge, ten N.O. van IJhorst, kwam, na het overlijden van *Derk* ***Gewit van Dongen*** in 1769, aan *Rutgera Christina Elisabeth van Dongen,* ***de*** oudste dochter van zijn broer *Nicolaas* Harmen.
Op do landdag van 20 Mrt. 1781 verzocht *Edzard* ***Jacob*** Tjarda van *Starckenborgh,* heer van Dunninge, lid van het college van Gecommitteerde Raden der Ommelanden, aangezien hij nomine uxoris ***Rutgera Christina Elisabeth van Dongen,*** eigenaar was van de havezate Dunninge met den aankleve van dien, en het recht der havezate nu lag op de-meiers behuizing, dat recht te mogen leggen op een herenbehuizing, die hij had laten bouwen op een stuk land, eveneens onder De Wijk gelegen, welk verzoek dc Staten hem toestonden (R. 0. van Holthe tot Echten, De comparanten in de Ridderschap van Drenthe, 1600-1795, met aan-

1 Jan. 1740, overl. Dunninge 9 Dec. 1793 [364]), begr. IJhorst 16 Dec. 1793, dr. van *Nicolaas Harmen van Dongen* en *Anna Christina van Echten.*

b. *Anna Wilhelmina Tjarda van Starckenborgh,* ged. Lieroord 14 Aug. 1740, overl. huize. Echten 22 Nov. 1798 [365]), tr. Ruinen 16 Apt. 1772 Roelof *van Echten.* heer van Echten en Echtens-Hoogeveen, geb. huize Echten 15 Oct. 1731 [366]), lid van het college van Gedeputeerde Staten van het landschap Drente 1758—'95, lid van de etstoel 1759—'90 [367]), overl. huize Echten 16 Sept. 1797 [368]), zn. van *Jan van Echten* en *Allegonda Susanna van Haersolte.*

3. (Kinderen van *Ludolf Tjarda van Sfarckenborgh* en *Cecilia Rengers* (zie X, 3, c).)

a. *Hiddina Cafharina Anna Tjarda van Sfarckenborgh,* ged. Groningen 1 Oct. 1727, overl. Wehe 4 Juli 1779 [369]).

b. *Edzard Tjarda van Sfarckenborgh,* heer op Verhildersum, jonker en hoofdeling te Leens en Wehe, ged. Wehe 26 Febr. 1730, lid van het college van Gecommitteerde Raden der Ommelanden 1757—'59, '62, '63 en '66—'82, lid van de Provinciale Rekenkamer 1764 en '65, overl. Groningen 2 Mei 1782 [370]), tr. Wehe 22 Nov. 1769 [371]) *Lucia Helena van Burmania,* geb. 28 Oct. 1743, ged. Metslawier Nov. 1743, overl. Groningen 13 Oct, 1806, dr. van *Laas Ulbo van. Burmania* en *Juliana Dorothea van Unia.*

Kind, zie XII, 1.

4. (Kind van *Allard Philip Tjarda van Sfarckenborgh* en *Hendrika Gerrifs Elevelt (zie X,* 3, d).)

a. *Hendrik Tjarda van Starckenborgh* J.U.D., heer op Thedema, gedoopt Noordwolde 25 Dec. 1746, ingeschreven als student te Groningen 7 Juli 1763 [372]), gepromoveerd te Groningen op een proefschrift getiteld „De persona tertia ab arbitris eligenda, quae vulgo super-arbiter dicitur" 22 Juli 1769 [373]), overl. Thedema, Noordwolde 3 Juli 1773 [374]).

XII. Twaalfde generatie:

1. (Kind van *Edzard Tjarda van Sfarckenborgh* en *Lucia Helena van Burmania* (zie XI, 3, b).)

a. Jhr. *Ludolf Tjarda van Star(c)kenborgh,* heer op Borgweer te Wehe, geb. 13 Febr. 1771, ged. Wehe 17 Febr. 1771, ingeschreven als student te Groningen 29 Aug. 1789 [375]), lid der Provinciale Staten van Groningen 1814—'21, president van het gemeentebestuur van Leens, lid van de Ridderschap der provincie Groningen 1814—'21, overl. huize Borgweer, Wehe 15 Oct. 1821, tr. Ruinen 16 Sept. 1794 *Allegonda Susanna van Echten,* geb. huize Echten 15 Mei 1776, ged. „in de Capelle bij den huize Echten" 21 Mei 1776, overl. Wehe 20 Mrt. 1798, begr. aldaar 26 Mrt. 1798, dr. van *Roelof van Echten* en *Anna Wilhelmina Tjarda van Sfarckenboryh* (XI, 2, b).

Kinderen, zie XIII, 1.

XIII. Dertiende generatie:

1. (Kinderen van Jhr. *Ludolf Tjarda van Star(c) kenborgh* en *Allegonda Susanna van Echten (zie* XII, 1, a.)

a. *Anna Wilhelmina Tjarda van Sfarckenborgh,* ged. Wehe 28 Mrt. 1796, overl. Groningen 23 Aug. 1809, begr. Wehe 28 Aug. 1809.

b. Jhr. Mr. *Edzard Tjarda van Star(c) kenborgh Sfachouwer,* geb. 18 Juni 1797, ged. Wehe 25 Juni 1797, lid der Provinciale Staten van Groningen 1830—'34, burgemeester der gemeente Leens, lid van de Ridderschap der provincie Groningen 1825—'53, overl. huize Vechtenhoff, Breukelen 4 Mei 1872, tr. 1°. Metslawier (gemeente Oostdongeradeel) 16 Mei 1820 *Aleida Warmoldina Lamberfa Talma,* geb. 9 Mei 1800, ged. Dokkum 8 Juni 1800, overl. huize Borgweer, Wehe 7 Febr. 1830, dr. van *Jacobus Nicolaas Talma* en *Trijntje Sapes van Eisenga;* tr. 2°. Groningen 5 Aug. 1831 *Cornelia Pefronella Hermanna Thooff,* geb. 13 Aug. 1807, ged. Hellevoetsluis 25 Oct. 1807, overl. huize Heidenstein, Heelsum 5 Sept. 1881, dr. van *Henricus Sebastiaan Thooft* en *Hermina Bello.*

Uit beide huwelijken kinderen: zie: Nederland's Adelsboek.

Aanhangsel.

Enkele personen, die de naam *Tja(e)rda (van Starckenborgh)* hebben gedragen, konden geen plaats vinden in de genealogie. Het zijn:

1. *Sibranf Tyaerda,* wordt genoemd 1420 [376]).
2. *Foppe Thyaerde,* wordt genoemd 1422 [377]).
3. *Tjaerd Tjaerda,* wordt genoemd 1429 [378]).
4. *Syds Tyarda,* hoofdeling te Rinsumageest, grietman van Dantumadeel 1485, wordt genoemd tussen 11 Mrt. 1485 en 24 Apr. 1488 [379]).

---

teekeningen omtrent dc havezaten enz., I S , Nieuwe Drentsche Volksalmanak, 19de jrg., 1901, blz. 139/40).

363) Zie het afschrift van de gedichten van Rutgera Christina Elisabeth van Dongen. (nt. 361).

364) F. A. Lewe, no. 44.

365) R. 0. van Holthe tot Echten, Genealogie van de Drentsch-Overijsselsche familie Van Echten, met de daarbij behoorende bewijzen, De Nederlandsche Heraut, 3de jrg., 3886, blz. 68.

366) R. 0. van Holthe tot Echten, Genealogie van dc Drentsch-Overijsselsche familie Van Echten enz. a.v., blz. 63.

367) H. Ronder, De leden van den Etstoel van Drente, Nieuwe Drentsche Volksalmanak, 35ste jrg., 1917, blz. 89.

368) R. 0. van Holthe tot Echten, Genealogie van de Drentsch-Overijsselsche familie Van Echten, enz. a.v., blz. 68.

369) Stamb. Fr. Adel 1, blz. 377.

370) Stamb. Fr. Adel I, blz. 377.

371) Verzameling Rengers van Naerssen a.v., no. 141.

372) Album Stud., kol: 217.

373) Album Stud., kol. 482.

374) F. A. Lewe, no. 36.

375) Album Stud., kol. 242.

376) Worp van Thabor, blz. 53.

377) Reg. Feith 1422, no. 3.

378) Winsemius, blz. 253.

379) Oudfr. Oorlr. II, blz. 152, 168, 160 en 176, en 1, blz. 252; vgl. Andreae, Nalezing a.v., blz. 41. Zou deze *Syds Tyarda* identiek kunnen zijn met *Syds Bolnia,* de eerste man van *Kinscke Tjaerda* (111, 1, a)? Hij kan, evenals Kinscke's tweede man, de naam *Tjaerda* aangenomen hebben.

De Bijbel van Joan Couck, medegedeeld door F. Kragt Hz.

De Bijbel, waarmede *Joan Couck* zijn huwelijksleven inging, was splinternieuw; immers het was een „Keur", dateerend van 1682.

Gebonden in bruin leer en met koperen beslag is hij na twee en een halve eeuw nog een zeer mooi exemplaar. Door wiens of wier handen hij is gegaan, is niet bekend. De

eigenaar in 1936 [1]) meende, dat hij op een zoogenaamd „erfhuis" is gekocht.

Met zijn zeer schoon rond handschrift is *Joan* Couck direct begonnen de wederwaardigheden zijner familie te noteeren. Na 1742 wordt zijn schrijven minder vast en na 1751 ook minder regelmatig.

Pieter van Schagen vervolgt met puntig, dun en onregelmatig schrift: na hem *Joan van Schagen*, wien slordigheid blijkbaar niet vreemd was, daar doorhalingen, tusschenvoeging en tweemaal hetzelfde woord voorkomen.

1 ste bladzijde:

1682. 21 April. Ben ick *Ioan Couck* Getrouwt met *Maria Provost.*

1683. 26 Maart is mijn Huijsvrouw Verlost in de Naa-Nagt ten half-Een Uur, van Een Soon, genaamd *Jacob* &

4 April ter Waale Kerk gebragt & den Christelijcken doop Ontfangen Door Dominé Colvius & als getuijgen Gestaan Vader *Zaques Provost* & Suster *Maria Coen* Huijsv: van Broedr *Ab: Couck.*

27 Dito is onse waarde Vader *Iaques Provost* dezer werelt Overleden, & den

3 Meij het Lighaam in de Waale Kerk ter aarden Gebragt —.

1684. 30 October is mijn Huys Vrouw Verlost des avonts ten 10 Uuren Van Een Dogter Genaamt *Sara Susanna* & op

1 Novemb: den Christelijcken Doop Ontfangen in de Waale kerck Door Dominé Pirot & Getuijgen Broeder *Abraham Couck* & Suster *Susanna Provost* huijsvrouw Broedr *Gilles De La Haije.*

20 Julij is Neef *Pieter Rogiers* deser Werelt overleeden op sijn Buyte-plaats in de Steede Beverwijk & den

24 — Begraaven in het Coor van dito Kerk.

1686. 25 Octob. is mijn Huijsvrouw verlost des morgens ten 2½ uuren Van Een Dogter Genaamt *Maria* & den

27 dito den Christelijken Doop ontfangen in de Oude Kerk Door Dominé Van Wesel & Getuijgen Broeder *Iean de La Haije* & Suster *Sara Couck* huijsv: *Iacob De Vroom.*

1687. 4 Xbr Naar-middag omtrent 4 uuren, is onse Dogter *Maria* deser werelt overleeden, & den

8 — Begraaven in de Waale Kerk int Graf van Zaaliger Vader *Provost.*

1688. 9 Novemb: is mijn HuijsVrouw Verlost des Namiddags omtrent 3½ Uuren Van Een Soon Genaamt *Daniel* & den

11 — Den Christelijken Doop ontfangen in de Oude Kerk door Dominé Schaack, & Getuijgen Broeder *Gillis de La Haije* & Suster *Iohanna* Huijsv: *lean de La Haije.*

1690. 31 Octob: is mijn HuijsVrouw Verlost Namiddag omtrent 4 uuren van Een Soon Genaamt *Ioan* & den

2 Novemb: den Christelijken Doop ontfangen door Dominé Homoet
Getuijgen Broeder *Iean de La Haije* & Suster *Sara Couck.*

[1]) De heer G. v. Diermen te Nijkerk.

1692. 11 Septemb: des middags omtrent 11½ uuren is mijn Huijs Vrouw Verlost van Een Soon Gent. *Abraham,* &

17 — — Den Christelijken Doop ontfangen in de Nieuwe Z: Cape1 Door Dominé Du Bois, Getuygen Broeder *Abraham Couck* & Nigt *Maria Overlack* huijsv: Neeff *Du Plouis.*

1694. 17 April is onse Soon *Abraham* overleeden middag ten 11½ uuren

20 — — in de Waale Kerk begraaven.

1695. 22 Febru: des Nagts ten 11 Uuren is mijn Huijsvrouw Verlost Van Een Dogter Genaamt *Maria,* & den

27 dito Den Christelijken Doop ontfangen in de Amstel-Kerk Door Dominé Van der Helst & Getuijgen Suster *Maria Coen* Huijsv: Broedr *Ab: Couck* & Neef *Salomon Guiot.*

2de bladzijde:

1697. 25 April smorgens omtrent 10 uuren is mijn Huijsv: verlost van Een Soon Genaamt *Abraham* & den

2 8 - - den Christelijken Doop ontfangen in de amstel Kerk Door Dominé Sibersma, Getuijgen Broeder *Abraham Couck* & Nigt *Maria Overlack* huijsv: *Jacobus Du Plouis.*

1698. 4 Xber des smorgens omtrent 5 uuren is mijn huijsvrouw Verlost van Een Dogter Genaamt *Iohanna Louissa*

7 — — den christelijken doop ontfangen in de Waale Kerk Door Dominé Boddens, & Getuijgen Neef *Abraham Picavé* tot Ceulen & Nigt *Louise Guiot* huijsv: Noé *Marissal.*

Dus Verre Gecopieert naar mijn Vaader zijn Eijge handt Schrift —.

1706. den 30 Xber zijnde Donderdag des avonts omtrent 8 uuren is mijn Waarde Vader *Ioan Couck* dezer Werelt overleeden in den ouderdom van 52 Iaaren &

1707. den 5 Janua: Begraaven in de Waale-Kerk in het Graft van Groot Vaader *Provoost.*

1717. den 13 April is Schrijver Deser *Iohan Couck* (aanvang neemende te Negotieeren) Naar Englant Vertrokken, & den

1 Septb: in Voorspoed & Gezontheijt Geretourneert.

7 — — is het Huwelijks Contract Geslooten voor Notaris L: van Gangel tussen onse Suster *Sara Susanna Couck* & *Arnout Dedericks* van Aaken.

26 — — zijn De Selven Getrouwt op Sondag in de Nieuwe-Kerk Door Dominé Van der Hagen.

1718. 30 April heeft mijn Jongste Broeder *Abraham Couck* zijn veniam æTatis bekoomen, en met zijne Broeder *Joan Couck* Compagnie van Negotie gemaakt zijnde hij 21 Jaaren oūt.

24 October is onse bovegemelde Iongste broeder *Abraham Couck* des maandags morgens omtrent 10 Uúren overleeden naar Een Onversettelijke koors van 4 daagen, zijnde hij Oud 21½ Jaaren.

27 — — is Door Pieter Rijnierse & Ian Reaal als Kerk-meesteren van de Oude Kerk, Verkogt & opgedraagen aan onse Moeder Maria *Provost* wedw. *Joan Couck* twee Graaven, Leggende in dito Kerk op t'hooge Coor, zijnde No. 92 & 93:

in de 7de Laag, Leeg & vol schoon sant gelevert —; zijnde Een dubbelt Graft voor 8 Perzoonen 4 diep, en breet, NB de Kisten moeten niet te groot gemaakt worden, Sijnde dit Graft door onse moeder voor haar & voor haare Kinderen Gecogt —; zijnde wel Ernstelijk haar Bevel en Volstrekte wil, van niet meer dan maar agt Lijken daar in te Laaten begraaven, en als dan te Laaten Rusten, Sonder Ooijt te mooge- Geruijmt off Leeg gemaakt te worden —

NB. op deeze twee Graaven Een geheele Nieuwe Sarck Laaten Leggen met het waapen daarop uijtgehouden.

29 — — is broeder *Abraham Couck* in dit Nieuwe gelegt op Saturdagmiddag voor 3 uuren.

3de bladzijde:

1718. 31 Xber is onse Waarde Moeder *Maria Provost* wedw. *Ioan Couck* Overleeden sijnde Saturdag den Laasten dag van 't Iaar, & ook den Laasten dag van haar 61 Iaar, Sij bekwam seer Schielijk en Onverwagt smiddags ten 12 uuren Een Overval & belemmering in de Spraak, en is daar op savonts omtrent 6 uuren in den Heere ontslaapen.

1719. 6 Januâ: vrijdag is onse Waarde Moeder begraaven des avonts ten 8 Uuren in de oude Kerk in 't graft hier voore gemelt.

1721. 15 Junij is onse Suster *Maria Couck* Getrouwt met onse Neef *Pieter van Schagen* op Sondagmiddag ten 12 uuren in de Nieuwe Kerk Door Dominé Wiltens.

1728. 21 Iulij is voor den Notaris Laurens van Ganqel het Huwelijks Contract gepasst tusse mijn Iongste Suster *Zohanna Louisa Couck & Petrus Nahuijs* Predikant tot Monnikendam — & den 9 Augt op Maandag Namiddag ten 2 uuren in den Huwelijcken Staat bevestigt door Dominé Petrús Van dn Hagen in de Nieũwe Kerk.

15 October vrijdag middag ten 12 uuren is onse Waarde Suster *Ioanna Louisa Couck* Huijsv: van *Petrus Nahuijs* tot Monnikendam overleeden, naer wijnig daagen aan de Koors bedthoudende geweest dog op t Laast met Slaapsiekte aangetast, & in den Heere ontslaapen haar doode Liqhaam op ons Versoeck alhier ten onse huijse Getransporteert — & den 21 — — Uijt ons Huijs zijnde Donderdag Savonts ten 7 uuren ter Begraavinge Gebragt in d'oude Kerk in ons Graft op t hooge Coor, hier voore Gemelt.

1742. 26 Xbr: zijnde woensdag, is mijn outste Broeder mijne Geliefde Broeder *Jacob Couck* des morgens ten 69 uuren overleeden, zijnde op dien dach out geworden 59 Iaaren, en 9 maanden, hebbende te zaamen 23 Jaaren in Negotie geweest op de Naamen van *Iacob & Ioan Couck* & met den anderen gewoont —:

hij kreeq des Sondags avonts zijnde den 23 Xber, Eene Swaare beroerte aan zijn Linkerzijde, & wierd terstont Spraakeloos.

is begraaven des maandags avont, zijnde

31 xber, in de oude Kerk, in ons graf,

In een Eijke-kist, volgens het opgeeven van de doodgraver, gemaakt Lang buijten swerks 6 Voeten & 8¼ duijm, van 2 duijms hout zijnde dit het 4de Lijk.

NB: de Kisten moeten niet te groot gemaakt worden als hier over, bij den Jnkoop van dit dubbelt Graf Genoeg gemelt is, zijnde N: 92. 93.

4de bladzijde:

1745. den 21 Iulij, heb ik *Ioan Couck*, ten mijnen huijze & op mijn Comptoor genomen *Ioan van Schagen* eenigste zoon van mijn Suster *Maria Couck* & haar man *Pieter van Schagen*, om hem op mijn Comptoor & Negotie op te brengen, & hem als een Vader, zó het Godt behaagt gelukkig te maaken.

1746. den 14 September. is mijn Swager *Arnoud Dederiks* overleeden, & den 19 dito des avonds ten 8 uuren begraven in de oude Kerk in ons moederlijke graft No 92 : 93. zijnde dit het 5de Lijk.

NB. voor dit Lijk heeft Suster *van Schagen* voor haar portie in dit graft afgestaan.

1747. den Eersten April des Saturdaqs smorgens ten 8 uuren is mijn Broeder *Daniel Couck* na een uijteeringe van Leevensgeesten. Sagtelijk in den Heeren ontslaapen Out zijnde 58 Jaaren & 5 maanden — & den 6 April des avonds beqraven in de oude Kerk in ons dubbeld graft N: 92 & 93. zijnde het 6de Lijk.

1749. den 28 Maart is onze Nigt *Henrietta Maria van Schagen* Huijsvrouw van *Hendrik van Bulderen te* Schiedam woondende na eene Ziekte van 14 dagen overleeden & daar begraven. Zijnde out geweest 26 Jaaren & 11 maanden.

— — Den 22 april, heeft mijn Neef *Ioan van Schagen* [van wien hierboven gemeldt is] Belijdenis des Christelijken Geloofs gedaan bij Franco de Bruijn predikant alhier & dus als Lidtmaat in gemeente Jezus Ch, Jngelijft.

1751. met ultimo Xber, uijteijnde van 't Jaar 1751 heb ik *Joan Couck* de Negotie dus verre gevoerdt op de Naamen van *Jacob & Joan Couck* Verandert, & met pmo January 1752 mijn Neef

1752. *Joan van Schagen* in mijn Negotie genomen, Voerende nu de Negotie op de Naamen van *Couck & Van Schagen*, waarover ik de Zeeqen van Godt ben biddende, in hoope dat gemelde neef *Joan Van Schagen* altoos aan mij voor alle mijne weldaden & vaderlijke zorgen aan hem gedaan dankbaar zijn zal. Amen.

1753. op den 22 Meij 1753, is onse Broeder *Ioan Couck*. deser werelt overleden des morgens den halff twee uuren na een siekte van wijnig dagen, oud sijnde 62 jaren 6 Maenden en 22 daqen.

en op den 26 Meij begraven in de oude Kerck, in het bovenqemelte graft.

sijnde dit het sevende Lijk.

NB dit heeft mijn Vader *Pieter van Schagen* geschreeven.

1753. Op den 4 September ben ik *Joan van Schagen* t Amsterdam in den Egt Vereenigt door Dominé Johan Albert van Muyden met Mejuffw Sara *Smith* oudste & eenige Dogter van d Hr *Michael Smith* & van zijn Vrouw Mejuffrouw *Sara Clemens.*

5de bladzijde:

1758. Op den 30 October s'avonds omtrent 8 uuren is mijn Waarde Moeder *Maria Couck* (die getrouwt is met *Pieter Van Schagen) te* Schiedam na een Verval van Kragten Sagtelijk in den Heere ontslapen. Out zijnde 63 Iaren 8 Maanden en 8 dagen, zijnde door dit afsterven den Naame van *Couck* uytgestorven. Haar WelEd: is te Schiedam begraven in een Graft dat mijn Vader aldaar gekogt heeft.

1763. Op den 27 Iulij 1763 is mijn Laatste overgebleeve Waarde Suster *Petronella Iacoba van Schagen* die getrouwt is geweest met *Ian Iacob Mispelblom Beyer* Heer van Zuydscharwoude te Schiedam aan de Kinder-Siekte overleden oud sijnde 34 Iaren 8 Maanden. Zij is de Schiedam met een Wapen begraven in het graf dat haar Man van Sijn Vader heeft, en heeft nagelaten twee Kinderen Een Zoon en Een Dogter de Zoon is genoemt *Iacob Pieter* geboore 10 Novembr 1758 de Dogter is genoemd *Anna Maria* geboore 25 October 1759 dus nu Sonder Broeder of Suster uyt de Bloeden ben, zijnde ik nu d'eenigste.

1763. Op den 9 Decembr 1763 s'morgens omtrent 10 Uuren is mijn Waarde Vrouws Moeder Seer Subiet overleden, door het Water in de Borst, out Sijnde 60 Jaren en Ruym 8 Maanden haar Weled is hier te Amsterdam begraven in de Wester Kerk in het graf dat Vader Smith heeft gekogt, Sijnde de Naam van mijn Vrouws moeder *Sara Clemens* en getrouwt met *Michaël Smith.*

1764. Op den 3 April 1764 is mijn Swager *Ian Iacob Mispelblom Beyer* Heere van Zuydscharwoude weder in den Egt Ver Eenigt met Juffrouw C: *I: Tromer* wiens Vader en Moeder woonagtig sijn te Schiedam.

[hieronder was met potlood geschreven].

N B 1764 den 6 Junij is *Sara getruyd van Schagen* geboren.

De Rooms-Katholieke tak der familie In de Betouw,

door JAN VERZIJL

Wapen: In rood een zespuntige zilveren ster tussen een vlucht van zilver. Helm met dekkleden. Helmteken: de ster tussen een rode vlucht herhaald [1]), [2]).

De Nijmeegse tak, opgenomen door Vorsterman van Oyen in zijn „Stam- en Wapenboek van aanzienlijke Nederlandsche Familiën", dee! 11, blz. 121 sqq., voert als wapen: In rood een vijfpuntige zilveren ster. Helm met dekkleden. Helmteken: de ster tussen een vlucht.

In „De voorouders van Judith In de Betouw, echtgenote van François Leyssius uit Middelburg" in dit maandblad, jrg. LXVI (1949). kol. 87-91, behandelde ik reeds uitvoerig de oudere generaties en een tak van dit geslacht, spruitende uit een broer van den hierna onder 111 te noemen Henricus In dle Betouw.

Aan de hand van verschillende mij ten dienste staande bescheiden laat zich de volgende genealogie samenstellen:

1. N. *In de Betouw,* tr. *Elisabeth Golt* [3]).

Uit dit huwelijk:

11. *Henricus In de Betouw.* vermeld 13 Mei 1583, tr. N.N.

Uit dit huwelijk, o.a.:

111. *Henricus In de Betouw.* tr. ± 1650 *Esther (Hester* of *Heesken) Werckmans (Wurchmans, Berchmans,* enz.).

Den 31 sten Januari 1650 verkocht voor schout en schepenen van Venlo Jacob Orerdijck, als gevolmachtigde van Jan Adams en Maria Isaacx echtelieden, (de volmacht verleden voor burgemeesters en regeerders der stad Rotterdam) aan *Henrick* Zn *de Betouw* en *Heesken Wurch mans,* echtelieden, en hun erven een koelhof of moestuin groot twaalf roeden, gelegen aan de nieuwe bleek, naast het H. Geest-klooster ter eenre en de hof van Joris Carpentier ter andere zijde [4]).

Den 27sten Augustus 1667 droegen op voor schout en schepenen van Venlo *Willemken* de *Laet, weduwe* van wijlen *Nicolaas In de Betouw* en hare kinderen *Margriet* Zn, *de Betouw,* gehuwd met *Thilman van Aerssen, Willemken, Emilia, Wilhelmus, Adriana* en *Henrica* Zn de *Betouw,* aan hun zwager en oom den rentmeester *Henrick In de Betouw* en *Hester Wurchmans,* echtelieden, alzulke morgen lands aan de Ganzestraat naast *Henrick* Zn *dr Betouw*'s erf en het land van Henrick van Essen, hetwelk zijn broeder *Nicolaas* Zn de *Betouw* zaliger aan hem had verkocht [5]).

Uit het huwelijk van Henricus In de Betouw en Esther Werckmans werden de volgende kinderen geboren:

1. *Joannes,* ged. Venlo 1 Sept. 1652, † jong.
2. *Wilhelmus,* ged. Venlo 27 Juni 1654, luitenant in Spaansen dienst, begr. Venlo 2 April 1724, tr. *Maria Catharina Heutz,* ged. Venlo 11 Sept. 1668, begr. ald. 20 Mei 1728, dr. van *Joannes* en *Gertrudis Ambrosij.*

   Hij is 14 Mei 1680 getuige bij het huwelijk van zijn zuster Emerentiana.

3. *Emerentiana,* ged. Venlo 30 Oct. 1656, begr. ald. 20 Aug. 1702. stierf aan de dysenterie, tr. 1°. Venlo 14 Mei 1680 *Joannes van Hoemoet,* ged. ald. 13 Maart 1651, †..... zn. van *Franciscus* en *Maria Vogelsanck;* tr. 2°. Venlo 10 Aug. 1683 *Jacobus Daers,* ged. Venlo 17 Juni 1660, vaandrager der stad Venlo, begr. ald. 18 Maart 1721, zn. van *Wilhelmus Nicolaus* en *Agnes Nooten.*
4. *Petronella,* ged. Venlo 18 April 1659, begr. ald. 16 Oct. 1727.
5. *Joannes,* ged. Venlo 2 Febr. 1662, begr. ald. 13 Maart 1719.
6. Helena. ged. Venlo 20 Aug. 1664, † vermoedelijk jong.

---

1) H. J. F. Boermans en J. J. M. H. Verzijl, Genealogie der Familie Boermans (Venlo 1925), blz. 112.

2) J. J. M. H. Verzijl, Be zegels der Venlosche scholtissen en schepenen opnieuw beschreven cn gevolgd door genealogische aantekeningen in de „Publications... de Limbourg" LXXI (1935), blz. 138-139.

3) Volgens den kwartierstaat van *Joannes Hubertus Boermans,* schout van Well, Blitterswijck en Bergen, (geb. Venlo 4 Sept. 1636, † Well (Lb) 13 Juli 1711) in bezit van H. Boermans te Venlo en afgedrukt in het onder voetnoot 1 vermelde werk, tegenover blz. 62.

4) Overdrachtsregister van Venlo 1647-1661, fol. 68. Rijksarchief in Limburg.

5) Overdrachtsregister van Venlo 1662-1679. Rijksarchief in Limburg.

7. Arnoldus, volgt IV.

IV. *Arnoldus In de Betouw,* ged. Venlo 19 Juli 1666, begr. ald. 18 Aug. 1734, medicinae doctor te Venlo sedert 1701, werd 18 Mei 1734 tot prothomedicus van het Hof van Justitie ald. benoemd en 21 d.a.v. beëdigd, hij studeerde te Keulen, Trier, Brisach bij Freiburg, bezocht gedurende 14 jaren vermaarde apotheken „om alderhande droges of cruydens en derselver compositiën volcommentlijck te leeren kennen"; te Weenen in Oostenrijk had hij in de medicijnen gestudeerd en daarna te Rome, waar hij gepromoveerd was [6]), tr. Venlo 9 April 1701 *Barbara Crombreeckers,* weduwe van den medicinae doctor *Joannes Schaffers,* ged. Venlo 13 Nov. 1676, begr. ald. 14 Maart 1723, dr. van *Martinus* en *Catharina Conraetz.*

Hij kocht met haar op 26 April 1.719 2/8 delen in de Onderste Houtmolen te Venlo van de echtelieden den controleur der licenten Petrus Ignatius van dor Vrecken en Maria Catharina Vernyck van Thoor, wonende te Roermond [7]).

Den 13 Maart 1727 ontving hij overdracht van Jacobus Willemsen en Germain Michels, voogden- der kinderen van mijlen do echtelieden Cornelis Nelissen en Anna Maria Morits, als mede van Joanna Charles, huisvrouw van Johan Mons een huis in de Picardie te Venlo gelegen naast het huis van de weduwe van den schepen Joannes van der Mersche en het zijne ter andere zijde [8]).

Kinderen uit dit huweliik:

1. *Gerardus Jo a n n e's,* volgt V.
2. *Helena Gertrudis,* ged. Venlo 18 Nov. 1704, begr. ald. 8 Febr. 1705.
3. *Martinus,* ged. Venlo 7 Febr. 1706, † jong.
4. *Eva Christina,* ged. Venlo 25 Juli 1707.
5. *Adam Tilmanus,* ged. Venlo 28 Juli 1708, begr. ald. 12 Febr. 1710.
6. *Martinus,* volgt Vbis.
7. *Henricus Gerardus,* ged. Venlo 21 April 1711.
8. *Maria Ester,* ged. Venlo 25 April 1712, begr. ald. 9 Juni 1712.
9. *Wilhelmus Caspar,* ged. Venlo 19 Mei 1713.
10. *Joanna Catharina,* ged. Venlo 16 Oct. 1714, begr. ald. 9 Maart 1720.
11. *Catharina Esther,* ged. Venlo 1 Oct. 1716, † Odekirchen vóór 14 Sept. 1761, tr. vóór 10 Juli 1736 *Joseph Wilhelmus de Stregen,* voogd te Odekirchen, † ald. vóór 14 Sept. 1761, zn. van *Franciscus Gobertus* en *Margaretha van Kessel.*

V. *Gerardus Jo a n n es In de Betouw,* ged. Venlo 21 Oct. 1703, tollenaar, † Tegelen 5 Juli 1779, tr. ald. 2 Mei 1726 *Margaretha Canoy,* † Tegelen 22 Oct. 1784, dr. van *Joannes* en *Catharina Ronck.*

Kinderen uit dit huwelijk:

1. *Wilhelmus Arnoldus,* ged. Tegelen 18 Mei 1727, begr. ald. 28 Sept. 1747.
2. *Catharina,* ged. Tegelen 7 Jan. 1729, † ald. 24 Maart 1811, tr. Tegelen 25 Jan. 1780 *Mathias Denissen,* ged. Tegelen 18 Juli 1745, koster, † ald. 6 Aug. 1818, zn. van *Petrzzs* en *Petronella Peters.*

6) Commissieboek Hof van Justitie tc Venlo 1717-1793. fol, 50 v. — 51. Rijksarchief in Limburg. Jan Verzijl. Aantekeningen over Venlose Stadsgeneesheren en Vroedmeesters in „De Maasgouw". (1948), blz. 13. 67e jaarg.

7) Overdrachtsregister van Venlo 1718—1722. Rijksarchief in Limburg.

8) Overdrachtsregister van Venlo 1723-1729. Rijksarchief in Limburg.

3. *Jacobus Mathias,* volgt VI.
4. *Anna Gertrudis,* ged. Tegelen 26 Oct. 1731.
5. *Wilhelmina,* ged. Tegelen 2 April 1733, † Straelen 4 Juli 1819, tr. 1°. Arcen 20 Mei 1761 *Matthias Daemen;* tr. 2°. omstr. 1769 *Joannes Jacobus Teeuwen,* ged. Straelen 6 April 1730, † ald. 2 Oct. 1792, zn. van *Hermannus en Sibilla Medsen.*
6. *Joannes Caspar,* ged. Tegelen 27 April 1734, herbergier, † ald. 9 Febr. 1811, tr. Tegelen 19 Jan. 1768 *Joanna Pe(e) ters,* ged. Tegelen 13 Oct. 1728, † ald. 30 Aug. 1794, dr. van *Conrardzzs* en *Joanna Gerets.*
7. *Bartholomeus,* volgt VIbis.
8. *Beatrix,* ged. Tegelen 12 Febr. 1738.
9. *Petrus Franciscus,* ged. Tegelen 19 April 1740, † ald. 27 Maart 1775, tr. Tegelen 8 Mei 1770 *Ida van Dijck,* ged. Tegelen 30 April 1733, † ald. 10 April 1812, dr. van *Matthias en Margaretha Peeters.*

Vbis. *Martinus In de Betouw,* ged. Venlo 19 Febr. 1710, licentiaat in de rechten en advocaat, ontvanger van het kasteel van Petershem, † vóór 28 Jan. 1752, tr. vóór 10 Juli 1736 *Maria Rosa de Stregen,* † Reckheim na 14 Febr. 1792, dr. van *Franciscus Gobertus* en *Margaretha van Kessel.*

Kinderen uit dit huwelijk:

1. *Joannes Gerardus,* ged. Lanaeken 13 Febr. 1739.
2. *Mathaeus Josephus Gerardus,* ged. Lanaeken 31 Maart 1740.
3. *Joannes L u do v i c u s Josephus Antonius,* ged. Lanaeken 28 Dec. 1741.
4. *Joannes Theodorus Petrus J o s e p h u s,* ged. Lanaeken 8 Aug. 1744.
5. *Joannes Philippus,* secretaris van het graafschap Reckheim.
6. *Carolus Benedictus,* eerste luitenant in dienst van den Keurvorst van Saksen in het Regiment Saxen-Gotha.
7. *Maria Anna.*
8. *Franciscus Josephus.*

Op 28 Januari 1752 verschenen voor Henricus Jansens, Openbaar Notaris, residerende binnen de Vrije Rijksgraafschap Reckheim, Mevrouw *Maria Rosa In de Betouw* geboren de *Stregen,* zoo voor haar, als gevolmachtigde van hare heren broeders *Johan Philip* de *Stregen,* weduwnaar van wijlen Mevrouw *Gerardina d'Azevedo,* bijgestaan door den Heer *Ditmar Augustinus d'Azevedo,* door het gerecht van Stein aangestelden voogd en momboir der onmondige kinderen van voorschreven Heer Johan *Philip* de *Stregen,* en de Heer *Johan Wilhelm de Stregen,* gehuwd met Mevrouw *Catharina Esther* In de *Betouw,* zoo voor hem zelf en als voogd en momboir van den minderjarigen zoon van wijlen den Heer N. *Schreiber,* verwekt uit do schoot van Mevrouw *Maria* Sophia *de Stregen,* en van de minderjarige kinderen van wijlen den Heer *Martinus In de Betouw* „gezeelt" bij Mevrouw *Maria Rosa de Stregen,* en de Heer *Johan* Peter Arnold *Jacobi,* medicinae doctor, gehuwd met Mevrouw Maria *Francisca* de *Stregen;* welke personen verklaarden te cederen en te transporteren verschillende te Stein gelegen landerijen, afkomstig van hun respective vader, schoonvader, moeder en schoonmoeder, den Heer *Franciscus Gobertus de Stregen* en Mevrouw *Margaretha van Kessel.* Deze overdracht geschiedde aan den heer Jan Nistcn, inwoner van Grevenbicht [9]).

Op 10 Mei 1755 verscheen voor schout en schepenen van Venlo de Heer *Joseph In de Betouw,* als gevolmachtigde van zijn moeder Vrouwe *Maria Rosa de*

9) Gichregister Stein 1744-1778. register 515. Rijksarchief in Limburg.

Stregen, weduwe *Martinus In de Betouw,* — *de* volmacht *gegeven* voor voogd en schepenen te Odekirchen 30 April 1755 — en verkocht aan den Heer Justin Mann „primier Licutenant en Adjudant ten dienste van desen Lande" en Vrouwe Hermina Moorrees echtelieden een jaarrente van 50 Rijksdaalders Cleefs te heffen en te beuren uit en van een kapitaal van 2000 rijksdaalders en Rente van dien, ten laste van den heer voogd *Johan Willem de Stregen* en gevest op onderpanden onder de jurisdictie der stad Venlo gelegen, vermeld in een zegelbrief van S hg. 1754 [10]).

Op 6 Juli 1768 had te Venlo de overdracht plaats van een Sste en 16de deel der Onderste Houtmolen, gelegen onder de jurisdictie van Venlo, door Vrouwe *Maria Rosa* In de *Betouw,* geboren *de Stregen,* als tochtenaarsse, als mede als gevolmachtigde van haar zonen *Johannes Philippus In de Betouw,* secretaris van het graafschap Reckheim, en *Carolus Benedictus In de Betouw,* eersten luitenant in dienst van den Keurvorst van Saksen in het Regiment Saxen-Gotha. Voorts door *Maria, Anna In de Betouw* en *Franciscus Josephus In de Betouw,* mede als gevolgmachtigde voor zijn broeder *Ludovicus In de Betouw,* aan Frederik Gothard van Dursselen, koopman te Kaldenkerken [11]).

Op 14 Febr. 1792 werd volmacht gegeven door Mevrouw *Maria Rosa* de *Stregen,* weduwe van den Licentiaat *Martinus Johannes In de Betouw,* en haar nog in leven zijnde kinderen *Maria Anna* en *Frans Joseph In de Betouw,* wonende te Reckheim, aan Herman Gerard van Wessem, advocaat te Venlo, om in hun naam in te vorderen alle achterstallige pachten der landerijen, huizen en verdere erven, binnen Venlo en daar in de omtrek hun toebehorende [12]).

VI. *Jacobus Mafhias In de Betouw,* ged. Tegelen 5 Maart 1730, † ald. ± 1770, tr. Tegelen 2 Febr. 1756 *Ida van Dijck,* ged. Tegelen 30 April 1733, † ald. 10 April 1812, na hertr. te zijn met haar zwager *Petrus Franciscus In de Betouw,* dr. van *Matthias* en *Margaretha Peeters.*

Kinderen uit dit huwelijk:

1. *Wilhelmus,* volgt VII.
2. *Jacoba,* ged. Tegelen 2 Dec. 1759.

VII. *Wilhelmus In de Betouw,* ged. Tegelen 18 Maart 1757, oud-kleerkoper; in 1842 hovenier, † Venlo 30 Juni 1845, tr. 1°. Venlo 20 April 1784 *Anna Catharina Haesen,* ged. Venlo 28 Aug. 1763, † ald. 27 April 1796, dr. van *Gerardus* en *Catharina Strengen:* tr. 2°. Venlo 4 Mei 1797 *Hendrina Petronella van Meijel,* ged. Venlo 18 Febr. 1764, † ald. 7 April 1853, dr. van *Joannes Mathias* en *Anna Maria Engelen.*

Kinderen uit het eerste huwelijk:

1. *Gerardus Jacobus,* geb. en ged. Venlo 27 Aug. 1788, † ald. 31 Aug., begr. 2 Sept. 1789.
2. *Joannes Jacobus,* geb. Venlo 7, ged. 8 Sept. 1790, begr. ald. 21 Juli 1796.
3. *Petrus Urbanus,* geb. Venlo 25 Mei 1792, 1816—1818 wachtmeester bij de rijdende artillerie der Nederlanden, in garnizoen te Antwerpen.
4. *Gerardus Wilhelmus,* geb. en ged. Venlo 30 Maart 1794, † ald. 15 Maart 1819.
5. *Maria Gertrudis,* geb. en ged. Venlo 17 April 1796, † ....., tr. Venlo 7 Aug. 1826 *Abraham Meijer,* geb. Amsterdam 16 Febr. 1804, schoolonderwijzer te Weert, † ..... zn. van *Abraham* en *Elisabeth Wiekermans.*

Uit het tweede huwelijk:

6. *Maria Jacoba,* geb. Venlo 2 Febr. 1798, † verm. jong.

[10]) Overdrachtsregister van Venlo 1749-1738. Rijksarchief in Limburg.
[11]) Overdrachtsregister van Venlo 1758—1769. Rijksarchief in Limburg.
[12]) Archieven Hof van Justitie Venlo 1717—1794. Rijksarchief in Limburg.

7. *Maria Elisabeth Ida,* geb. Venlo 23 Aug. 1799, † ald. 12 Mei 1872.
8. *Hendrina,* geb. Venlo 25 Nov. 1802, † ald. 18 Aug. 1850, tr. Venlo 11 Jan. 1842 *Jan Hillebrand,* geb. Venlo 5 Aug. 1800, kleermaker, weduwnaar van *Maria Helena Hendriks,* † ald. 5 Febr. 1871, zn. van *Willem* en *Anna Catharina Hendrix.*
9. *Jan Jacob Mathias,* volgt VIII.

VIII. *Jan Jacob Mathias In de Betouw,* geb. Venlo 12 Febr. 1805, commies 2de klas der in- en uitgaande rechten, eervol ontslagen 28 Febr. 1862, † Tegelen 9 Juni 1879, tr. Wanssum 5 Jan. 1842 *Allegonda Geurts,* geb. Geysteren 2 Mei 1816, † Tegelen 2 Maart 1879, dr. van *Gisbert* en *Catharina van Rijswijck.*

Kinderen uit dit huwelijk:

1. *Jacobus Wilhelmus,'* geb. Afferden (gem. Bergen) 12 Nov. 1842, † .....
2. *Maria Hubertina,* geb. Afferden (gem. Bergen) 8 Dec. 1844, † Heel 14 Juni 1925, tr. Tegelen 12 Febr. 1866 *Jan Hendrik Blauwen,* geb. Tegelen 7 Nov. 1836, † ald. 3 Sept. 1898, zn. van *Peter Mathis* en *Catharina Gertrudis van Essen.*
3. *Maria Frederika,* geb. Middelaer 14 Juli 1846, † Venray (krankzinnigengesticht) 17 Juli 1932, tr. Tegelen 13 April 1874 *Willem Titselaer,* geb. Venlo 30 Mei 1849, metselaar, † Horst (klooster) 27 Jan. 1924, natuurlijke zn. van *Johanna Antonia Titselaer.*
4. *Jozef,* geb. Middelaer, 24 Aug. 1848, 20 Oct. 1868 vertrokken naar Kruchten.
5. *Zda,* geb. Middelaer 28 Juli 1853, in 1872 vertrokken naar Lobberich.
6. *Elisabeth,* geb. Middelaer 28 April 1856, in 1874 vertrokken naar Crefeld.
7. *Constantia Gertrudis,* geb. Afferden (gem. Bergen) 29 Mei 1858, in 1876 vertrokken naar Crefeld.
8. *Sophia Frederika Maria,* geb. Afferden (gem. Bergen) 29 Mei 1861, † Venlo 2 Juli 1863.

VIbis. *Bartholomeüs In de Betouw,* ged. Tegelen 15 Sept. 1736, koster te Amsterdam, bij overlijden bakker, † Maeseijck 27 Juli 1812, tr. Buiksloot (voor de schepenen) 4 Mei 1766 (ondertr. Amsterdam 11 April 1766) *Helena van Bemmel,* ged. Amsterdam (R.K. Kerk het Boompje) 14 Juni 1743, † Belfeld 6 Febr. 1814, dr. van *Jan* en *Fijtje (Sophia) van der Graft.*

Kinderen uit dit huwelijk:

1. *Johannes,* ged. Amsterdam (R.K. Kerk 't Boompje) 5 Juni 1767, † jong.
2. *Johannes,* ged. Amsterdam (R.K. Kerk 't Boompje) 11 Mei 1768, bakker, tr. Maeseijck 20 April 1800 *Maria Josepha Smeets (Schmitz),* geb. Bannrath (Heinsberg) 14 Sept. 1770, dr. van *Petrus* en *Joanna Maria Momerts.*

   Hieruit een tak te Maeseijck.
3. *Jacobus,* ged. Amsterdam (R.K. Kerk 't Boompje) 4 Aug. 1770, pater in het klooster „de Wereld" te Gelder; na de suppressie kapelaan te Veert bij Gelder.
4. *Catharina,* ged. Amsterdam (R.K. Kerk 't Boompje) 18 Juni 1772, † Steyl (gem. Tegelen) 11 April 1836. tr. Tegelen 12 Mei 1794 *Petrus Henricus Franssen,* ged. Tegelen 19 Nov. 1740, koopman, † Steyl (gem. Tegelen) 3 Febr. 1825, zn. van *Henricus* en *Anna Margaretha Schaepkens.*

5. *Hermannus,* ged. Amsterdam (R.K. Kerk 't Boompje) 16 Sept. 1774.
6. *Helena,* ged. Amsterdam (R.K. Kerk 't Boompje) 19 Aug. 1776,
7. *Anfonia Cafharina,* ged. Amsterdam (R.K. Kerk 't Boompje) 3 Dec. 1779, † Belfeld 6 Dec. 1830, tr. 1°. Tegelen 10 April 1803 *Willem Houzer, geb.* Belfeld 10 Aug. 1775, landbouwer, † ald. 20 Maart 1810, zn. van *Alberf* en *Maria Bellen;* tr. 2°. Belfeld 6 Jan. 1813 *Joannes Luttels,* geb. Leeuwen (gem. Beesel) 18 Juni 1767, landbouwer, † ..... (niet te Belfeld), zn. van *Paulus* en *Gudula Ruffen.*
8. *Beafrix,* ged. Tegelen 1 Mei 1782, † Maeseijck 6 Dec. 1813, ongehuwd.

Foutieve wapens en namen in diverse bronnen,

(vervolg van LXVIII, 153.)

door R. T. **Muschart.**

Colin van Beusdael.

De Limburgsche familie van dezen naam, van 1573 tot 1586 heeren van Oud-Valkenburg, voerde volgens de Limburgsche Gemeentewapens door Eversen, pag. 401, als wapen: ,,gevierendeeld, 1 en IV een kruis; 11 en 111 gedeeld, 1. de Friesche adelaar, 2. een dwarsbalk".

Volgens de Publications de la Société historique et archéologique dans le Duché de Limbourg, 1895, pag. 253, evenwel voerde een familie de *Colijn de Beusdael,* waartoe o.a. behoorde *Gerard de Colijn de Beusdael,* getrouwd met *Alexandrine van Efferen gezegd Hael,* waarbij *Eva Maria,* die in 1642 trouwde met *Louis van Eijnatten,* heer van Lichtenberg bij St. Pieter, welke familie naar mijn veronderstelling toch wel dezelfde zal zijn als eerstgenoemde, een totaal ander wapen, n.l. ,,een leeuw op doorsneden veld".

Coninck,

Anna Margareta Elisabefh Coninck, ambachtsvrouwe van. Ritthem, getrouwd 1°. in 1750 met *Jan* baron *van Borsele van fer Hooge* en 2°. met ..... graaf *van Randwijck,* voerde volgens ,,De Navorscher" 1858, pag. 9, als wapen: ,,een schuinlinks omhoog vliegende vogel boven een uit water komende rots".

Dit wapen is niet geheel juist, want haar lakafdruk van 1778 in de Boedelpapieren van de Haagsche Weeskamer, portefeuille met de nos. 1186 tot 1196, waar zij vermeld is als de vrouw van Mr. *Jan Frederick Willem Hendrik van Oven* te Cleve en als gescheiden vrouw van *Steven Walraven* graaf *van Randwijk,* vertoont ,,den vogel met de vleugels zijwaarts omhoog gericht staande op den top van een van den beneden schildrand uitgaande r0ts".

de Coning.

Mr. *François de Coning,* vàn 1579 tot 1586 secretaris van het Hof van Holland, voerde volgens M.S. Wapenboek van Slicher in het Rijksarchief te 's-Gravenhage als wapen: ,,2 beurtelings gekanteelde dwarsbalken en in een vrij-kwartier 3 vairpalen met effen schildhoofd".

Volgens M.S. Wapenboek van van der Lely, betreffende hoven van justitie, in het Gemeente-Archief te Delft echter voerde *François de Koning,* in 1586 raad in het Hof van Holland en overleden in 1613, die toch zeker wel dezelfde zal zijn, als wapen: ,,een vogel als steltloper met de vleugels zijwaarts omhoog gericht staande op een bol".

Dus twee verschillende bronnen, die het wapen van vrij zeker de zelfde persoon geheel verschillend beschrijven.

(Wordf vervolgd).

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

van der Goes-Scheepmaker. Gedoopt 6 Sept. 1773 te Lekkerkerk *Gerrit van der Goes,* tr. 1 Oct. 1796 met *Maria Clara Snijders (Schneider)* uit Donsenach a/L. Hij was de zoon van *Cornelis van der Goes* en *Maria Scheepmaker.*

Waar werd *Cornelis* van der Goes geboren en wie waren zijn ouders?

Is genoemde *Maria Scheepmaker* identiek aan *Maria,* gedoopt geref. Bodegraven 9 Mei 1750, dr. van *Gerrit (Gerardus)* en *Maria Loobee?*

Gouda. **J. L. van Eijk.**

Jiskoot. (LXVIII, 157).

1. *Abraham Jeyscoof* te Kijfhoek, zonen:
   1. *Isaac,* ondertrouwt Hendrik-Idoambacht 25 Juli 1654 met *Maayke Geleynen* uit Rijsoort;
   2. *Arien,* die volgt 11.

11. *Arien Jiskoot,* aangenomen te Hendrik-Idoambacht 13 April 1653, huwt 1) ondertr. aldaar 7 November, getr. de 4de Zondag daarna, 1648 met *Hendrikje Ariens Drogendijk* (alias *Geleynen)* van Rijsoort, die eerder huwde, ondertr. H.-I.-ambacht 21 April 1641, attestatie gegeven 24 Mei, met *Henrik Ariens van der Giessen* (alias *van de Nes),* van Sandelingenambacht; 2) ondertr. Willemstad 15 Juli 1689, attestatie op Fijnaart, met *Cornelia Hendriks,* van Sprang:
   kinderen o.a.:
   1. *Pieter,* die volgt 111.
   2. *Abraham,* geboren te Willemstad, huwt, ondertr. Willemstad 23 November 1685, attest. op Standdaarbuiten, met *Adriaanfje Boertje,* geboren onder de Hoeven, dr. van *Peter Jansz. Boerfje* en *Francynfje Cornelisdr.,* eerder gehuwd te Willemstad 16 Maart 1667 met *Frans Moermans,* gedoopt te Fijnaart 24 Juni 1646, zn. van *Jan Jansz. Moermans* en *Aaltje Fransdr. van der Hil* en wdr. van *Mayke Melisdr.,* hertrouwt ondertr. Willemstad 12 Oct. 1707 met *Jan Bom,* zn. van *Jacob Jansz. Bom* en ***Adriaan** tje Cornelisdr. Mijs* en wedr, van *Willemyntje Bloos;*
   3. *Eva,* gedoopt Willemstad 29 Juni 1663, overleden na 2 Augustus 1693, huwt, ondertr. Fijnaart 3 April 1688, met *Jan Knook,* gedoopt te Fijnaart 13 Januari 1664, overleden tussen 12 Maart 1702 en 22 Mei 1705, zn, van *Joost Jansz. Knook* en *Francynfje Cornelisdr.* en hertr. te Standdaarbuiten met attest. van Willemstad dd. 16 Juli 1694 met *Janneke Ariensdr. Dane;*

   N.B. Francyntje Cornelisdr. huwde 1°. *Peter Jansz. Boertje;* 2°. ondertr. Fijnaart 25 Jan. 1654, attest. op de Hoeven, met *Cornelis Groofenboer,* gedoopt Fijnaart 6 April 1625, zn. van *Herberf Cornelisz. Groofenboer* en *Mayke Arriens;* 3°. Hoeven 27

Augustus 1656 met *Ariaan Jansz. Verheylen,* molenaar, van Hersel; 4°. Fijnaart 20 Jan. 1658 met Joost *Jansz.* Knook, van Willemstad (ni fallor een bastaardzoon van *Jan Joostsz. Knook),* die hertrouwt Fijnaart 16 November- 1670 met Soetje *Leendertsdr. de Been,* gedoopt Fijnaart 12 Februari 1651, dr. van Leenaart *Cornelisz. de Been* en Barbara *Huybrechfs* en hertr. met *Jan Dirks Broers:*

111. *Pieter Jiskoof,* gedoopt Hendrik-Ido-Ambacht 1 Februari 1655, schepen van Fijnaart, testeert Fijnaart 9 September 1699, testament geopend 19 October 1699, huwt Willemstad 7 December 1690 met Francyntje *Moermans,* gedoopt Willemstad 21 Juni 1669, dr. van *Frans Jansz. Moermans* en Adriaantje *Boertje;*
kinderen:

1. *Hendrikje,* geboren te Willemstad, huwt te Fijnaart op attest. van Willemstad dd. 30 December 1710 met *Cornelis Moermans,* gedoopt Fijnaart 1 October 1684, zn. van *Jan Jansz. Moermans* en *Neeltje Cornelisdr.* en hertr. Fijnaart 18 November 1714 met Lyntje Jansdr. de Wey;
2. *Frans,* die volgt IV.
3. *Eva,* gedoopt Fijnaart 10 Maart 1697.

IV. *Frans Jiskoot,* gedoopt te Fijnaart 7 September 1692, huwt 1°. Fijnaart 16 September 1714 met *Ariaantje Grootenboer,* geboren te Klundert, dr. van *Herberf Grootenboer (Arien Herberfsz'zn. ex Ariaanfje Leenaarfsdr. de Man)* en van *Jenneke Michiels* en eerder gehuwd Klundert 1 Mei 1701 met *Maarten van der Gijp (Cornelisz. ex Teunfje Coomans); 2".* Fijnaart 18 Juli 1717 met *Pieternella Louise Schilperoort,* gedoopt Fijnaart 6 November 1695, dr. van *Gijsbrecht Geertsz. Schilperoort* en *Rosetta Aertsdr. Soefens;* 3°. Fijnaart 17 Augustus 1721 met *Johanna Smefh,* geboren te Klundert, dr. van *Johannes Smefh,* schoolmeester te Klundert *(François Jansz'zn. ex Janneke Jaspersdr. Roscam)* en van *Johanna van Luchtenburg* (wsch.!), en hertrouwd Fijnaart 27 Mei 1725 met *Joost Knook,* gedoopt Fijnaart 25 Januari 1699, zn. van *Hendrik Knook, (Joost Jansz'zn. ex Soetje de Been)* en *Lavyna Herberts (Dirk Jansz.'dr. ex Cafhalyna Cornelisdr. Leesf):*
kinderen:

1. *Pieter,* gedoopt Fijnaart 15 October 1719;
2. *Johannes,* die volgt V.
3. *François,* gedoopt Fijnaart 19 December 1723.

V. *Johannes Jiskoof,* gedoopt te Fijnaart 10 Mei 1722, huwt met *Bastiaantje Knook,* gedoopt te Fijnaart 7 Maart 1714, dr. van *Joost Knook (Joostsz. ex Soetje de Been)* en van *Janneke de Peuter (Basfiaansdr. ex Josina Maris):*
kinderen (niet volledig, er was ook een *Johanna!*):

1. *Frans,* gedoopt Fijnaart 10 April 1740;
2. *Joost,* gedoopt Zevenbergen 26 November 1747;
3. *Pieter,* gedoopt Zevenbergen 19 October 1749;
4. *Josynfje,* gedoopt Zevenbergen 2 Mei 1751;
5. *Leendert,* gedoopt Zevenbergen 28 Januari 1753;
6. *Dina,gedoopt* Zevenbergen 2 Februari 1755;
7. *Soetje,* gedoopt Zevenbergen 20 November 1757, begraven Fijnaart 27 Augustus 1803, huwt Fijnaart 28 Juni 1778 met *Herbert Grootenboer,* gedoopt Fijnaart 29 April 1753, wsch. begraven Fijnaart 13 November 1795, zn. van *Gerrit Groofenboer (Herbert Arysz.'zn. ex Jenneke Jacobsdr. Leyten) en Soetje Knook (Joostsdr. ex Janneke de Peuter).*

Tot deze familie behoorde ook de notaris te Veen *Herbertus Jiskoot, die* geboren was te Dinteloord-en-Prinsland in 1807 (zie Bloys van Treslong Prins, Prov. Noord-Brabant).

Vermoedelijk is de naam Joseph (kolom 157) een verschrijving van de naam Joost.

In de jaren 1655-1664 woonde te Dubbeldam *Bastiaan* Cornelisz. *Jeyscoot.*

Zwolle. **Mr. J.** L. Rijndorp.

de la Lane. Gevraagd personalia en ouders van *Anf (h)oine de la La(n) ne,* sieur de Bonnemaire en Rethélois , geb. omstreeks 1610, lieutenant de la compagnie de cavalerie du vicomte de Macaye te Heusden in Dec. 1638 en 1639 (cf Doopacte Heusden 10 Dec. 1638).

Ik zou graag willen weten, of hij dezelfde is, die als *Antonius de la Lane,* sylvaeducensis, aan de Academie te Utrecht in 1651 is ingeschreven.

Ik vermoed, dat hij een zoon van *Claude de la Lane, écuyer,* Sieur de Bonnemaire en Rethélois, Conseiller en Secrétaire du Roi (1601-1615) en van *Denise Bouchto* is.

Groningen. **H. de** Saint-Obin.

Lautenslager-Roelfsema. (LXVIII, 157). Het huwelijk van *Matthijs Koenen* met *Johanna Lautenslager* werd gesloten 23 Mei 1860 te Soerabaja (zie Wapenheraut 1904, bl. 304). *Matthijs Koenen Mafhiaszn. is* vermoedelijk een broeder van *Diderica Jacobina Arendina Koenen,* geb. Alkmaar 2 Dec. 1832, dr. van *Matthijs Koenen* en *Helena Sophia Carolina Herbig* (zie Deutsches Geschlechterbuch, band 104, genealogie Kessler).

Utrecht. W. **A.**. Wijburg **Jr.**

Olmius. Wie waren de ouders van Ds. *Johannes Ludouicus Olmius (= van* Olm?), Ned. Herv. pred. te Vreden (....—1644), Gelselaar (1644~1652) en Lochem (1652—1683) en zijn echtgenote *Margaretha Gerverdinck?* Waar en wanneer werd hun huwelijk voltrokken? Het Prot. van Opdrachten enz. der stad Lochem 1679-1720, acte d.d. 22 Mei 1688 en Vol. acten Landgericht Borculo 1689—'96, d.d. 30 Juli 1692 noemen vijf kinderen uit dit huwelijk, maar niet de drie oudste kinderen van voornoemden predikant, *Nicolaus, Sara* en *Tilmannus.* Sproten deze misschien uit een eerder huwelijk? Hadden *Nicolaus* en *Tilmannus* nakomelingen?

Gevraagd worden voorts nadere gegevens over *Harmen Olmius,* koopman te Londen, † nà 8 Mei 1710, zijn vrouw en hun zonen (en mogelijk andere kinderen) *Johan* en *Harmen.* Eerstgenoemde *Harmen* was een zoon van genoemden predikant en *Margaretha Gerverdinck.*

Velp (Gld.). **Mr. W. De Vries.**

Quack-von Carnap. (LXVIII, 159). De huismerken van *Johannes Adolphus Quack* staan afgebeeld in L. F. van Gent's „Een Wereldreis van 2000 huismerken" nos. 1452 en 1453 resp. d.d. 1758 en 1799.

Utrecht. W. A. Wijburg **Jr.**

Quack-von **Carnap.** (LXVIII, 159) . De ouders van de in kolom 159 onder no. 7 vermelde *Maria Christina Siebel* waren:

14. *Johann Abraham Siebel,* ged. Elberfeld 15 Februari 1705, koopman en raad van Elberfeld, schepen van het stadsgericht, begr. aldaar 16 Mei 1763, tr. Langenberg Februari 1734

15. *Chrisfina Margaretha Schnelfgen,* geb. Langenberg 16 September 1716, overl. Elberfeld 15 Februari 1787.

Van de von Carnap's en aangehuwde families (niet van de Quack's) kan ik gegevens over vroegere generaties opgeven.

Amsferdam. DR. J. A. BIERENS DE HAAN.

Schacht. Gevraagd personalia, ouders en grootouders van *Willem Ernsf Christiaan Schacht,* tr. ? *Catharina Vos,* geb. 1718, dr. van Dr. *Claes* en *Lammegien Meynen Evertsdr.*

Hengelo (Gld.). **F. VAN HOOGSTRATEN.**

Sem. (LXVIII, 95). Over *Geerfruid Sem* en haar voorouders vindt men uitvoeriger gegevens in: Th. A. Boeree, De Kroniek van het geslacht Backx, blz. 486.

Zwolle. **MR. J. L.** RIJNDORP.

Spoelstra-Schaap. (LXVIII, 128). *Jeltje Schaap,* echtgenote van den koopman *Cornelis Oedzes Spoelsfra,* werd gedoopt te Leeuwarden en overleed aldaar 12 Dec. 1839.

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

Stammeier. In de 2de helft van de 18de eeuw kwamen te Amsterdam drie *Sfammeier's* (Protestant) voor, die „van Blomberg, graafschap Lippe" afkomstig *waren,* namelijk: *Johann Jurrian (Jan George) Sfammeier,* geb. 1733/4, suikerbakker en poorter; *Andries Stammeier,* geb. 1746/7, zn. van *Hendrik* en *Cornelia Theodora Rynse; Marie Charlotte Stammeier,* dr. van *Jost Henrich* en *Anne Dorothee Meyer.*

In de doopboeken van de Geref. Gem. te Blomberg wordt slechts de doop van laatstgenoemde aangetroffen, namelijk de dato 23 Mrt. 1745. Verschillende hier niet vermelde gegevens maken het waarschijnlijk, dat deze drie personen aan elkander verwant waren.

Volgens Kenfenheuer: „Alph. Namenregister bürgerlicher deutscher Wappenvorkommen" was een gekleurde afbeelding van een wapen *Stammeier* — zonder genealogische toelichting — in de verzameling van Justus Perthes te Gotha aanwezig. Deze verzameling zou thans niet meer bestaan.

Gevraagd worden: oudere genealogische gegevens betreffende deze familie, alsmede een beschrijving van het wapen.

wouw. **L. J.** MALHERBE.

van Steensel-Verhoeve, Gevraagd worden aanvullende gegevens en voorouders van het echtpaar: *Woufer van Steensel,* begr. Waalwijk 25 Jan. 1767, tr. ..., plm. 1720 *Maria Verhoeve,* begr. ald. 16 Dec. 1756. Allianties: van *Dieren, Mollinger, van der Valk Bouman, de Geer Boers, de Santy.*

Is er een wapen bekend? Enkele der nakomelingen dragen thans den naam *van Steense1 (gezegd) van der Aa.* Zij voeren geschaakt, met een vrijkwartier beladen met een merlet. *(van der Aa).*

wouw. **L. J. MALHERBE.**

van der Ven-Rippens-van Reuth. Gevraagd personalia en ouders van het echtpaar Mr. *Quintus van der Ven-Maria Margaretha Rippens,* ouders van den rechtskundige Mr. *Gerardus Martinus van der Ven* (1792—1853), tr. ? *Jacoba Johanna van Reuth,* uit Breda, alsook haar ouders.

Hengelo Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

Verzijl-Kuyters. *Johannes Verzijl, ged.* Antwerpen 9 Nov. 1631, overleden (verm. 's-Gravenhage) tussen 10 Nov. 1669 en 11 Nov. 1670, ondertr. 's-Gravenhage (ten stadhuize) 2 Mei 1660 met *Cornelia Jansdr. Kuyters (Cuyfers, Cuyter),* begr. Rijswijk 3 Mei 1707. *Johannes Verzijl* was notaris en rentmeester van de gravin van Warfusé te 's-Gravenhage. Gevraagd: Levensbijzonderheden over *Johannes Verzijl* en doopinschrijving en afstamming van *Cornelia Jansdr. Kuyters.*

Rotferdam. **D. J. KNOOPS.**

van de **Walle-Bosschaerts.** Voor kwartierstaat worden personalia en voorouders gezocht van het echtpaar *Emanuel Philippe Pierre van de Walle* en *Maria Theresia Bosschaerts.* waaruit een dochter, *Eugenia Colette Theresia van de Walle* (geb. Gent *27* Februari 1804, overl. Breda 27 Maart 1890), die huwde met *Anthony Willem Hendrik Nolthenius de Man.*

Montreal, Quebec, Canada. **J. A. F. VAN ALPHEN.**

Weerts-van Thorenvliet. Volgens de Geslachtsregisters van het Clara Jansdr. van Sparwoude-fonds, berustende onder de Generale Thesaurie van het Ministerie van Financiën, was *Jan Weerfs* gehuwd met *Anna Jansdr. van Thorenvliet,* dr. van *Jan Claesz. van Thorenvliet.* Uit het huwelijk *Weerfs-van Thorenvliet is* een dochter: *Machteld Jansdr. Weerfs,* gehuwd met *Jacob Verschuer.*

Voorts werd in de N. kerk te Amsterdam op 15 Juli 1646 ged. *Jan Weerts,* die, als wijnkoper, ald. 1671 huwde met *Geertruy van Lanckom, Engel Geurtsdr.*

Jan Weerfs was verm. een zoon van *Jan Weerfs Jansz.* en van *Saeltje Willems.*

Gevraagd: het verband met het echtpaar *Weerts-van Thorenvliet* en verdere bijzonderheden, zoals jaartallen.

Assen. DR. H. P. SCHAAP.

van Wijngaerden (van Wingerden). 13 Aug. 1651 gedoopt te Woerden *Barend van Wijngaerden* (afstammelingen te Woerden en Gouderak noemen zich *van Wingerden),* zn. van *Floris Barendsz. van Wijngaerden* en *Trijntgen* (of *Sfijntgen) Cornelisdr. Breuckelaer* (Vgl. voor deze achternaam notarieel archief Woerden no. 8510, 8 Mei 1645).

Wie waren de grootouders en is er een familieverband met het geslacht *Oem van Wijngaerden?*

Gouda. J. L. VAN EIJK.

Maçonnieke penningen. Wie heeft in zijn bezit of kan inlichtingen verstrekken omtrent maçonnieke penningen, welke geslagen zijn hetzij voor vrijmetselaren persoonlijk, hetzij voor Loges van Vrijmetselaren?

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM GZN.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Jaarverslag 1950. — Het geslacht Tjarda van Star(c)kenborgh (Stachouwer) 1421—1872, door W. K. van der Veen (vervolg en slot). — De Bijbel van Joan Coeck, medegedeeld door F. Kragt Hz. — De Rooms-Katholieke **tak der** familie In de Betouw, door Jan Verzijl. — Foutieve wapens on namen in diverse bronnen, door R. T. Muschart (vervolg). — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand blad, zomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, Jonkerlaan *26, Wassenaar.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, *Prins Mauritslaan* 64, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* 5, 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der ondertekende stukken.

No. 8 LXVIIIe Jaargang Augustus 1951

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd :

W. DOWNER . . . . . *Amsterdam*
Overtoom 47.

Adreswijzigingen :

G. C. E. CRONE . . . . . *Hilversum*
Fabritiuslaan 17.

JHR. TH. RÖELL . . . . . *Zeist*
Utrechtseweg 56.

Notulen van de Algemene Vergadering met Excursie, gehouden op 2 Juni 1951 in het Gemeentehuis van Rhenen+

Aanwezig: het Erelid Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland, het corresponderende lid R. T.. Muschart en de gewone leden: W. L. van den Akker, W. J. Baron d'Aulnis de Bourouill, D. van Baalen, Jhr. M. H. de Beaufort, Jhr. J. Beelaerts van Blokland, Mr. P. J. W. Beltjes, Mejuffrouw P. Beydals, C. W. Blokhuis, P. C. L. Blom, B. H. Boissevain, Mevrouw A. C. Boogaard geb. Bosch, Jhr. Mr. Dr. J. R. Clifford Kocq van Breugel, D. J. G. Buurman, W. J. J. C. Bijleveld, J. J. Cock, Prof. Dr. W. Ph. Coolhaas, Mr. F. Daniëls, Mevrouw E. Feith geb. Ansermet, Jhr. Mr. H. 0. Feith, J. H. de Vree van Gelder, C. D. Goudappel. H. 's Graeuwen, Jhr. Dr. D. P. M. Graswinckel, E. F. Baron van Haersolte, M. D. Haga, 1. J. Ham, L. T. Wilhelmy van Hasselt, G. C. Helbers, J. J. van Helsdingen, Jhr. Mr. D. J. P. Hoeufft, Mr. H. L. Hommes, Mr. M. P. Thomassen à Thuessink van der Hoop van Slochteren, 0. C. G. M. Janssens, Mr. C. G. Jordens, Jhr. Mr. F. H. van Kinschot, L. J van der Klooster, H. Lamsvelt, H. Lourens, A. van der Marel, Mejuffrouw Dr. A. J. Maris, Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht, Mr. W. C. Mees, P. W. Modderman, Mej. A. W. J. Mulder, Jhr. Mr. A. J. M. van Nispen tot Pannerden, Mevrouw C. M. van Nispen tot Pannerden geb. de Nerée tot Babberich, Dr. J. M. Noothoven van Goor, Mevrouw E. A. van Oosterzee geb. Beelaerts van Blokland, N. van Oosterzee, Jhr. F. W. P. M. van Panhuys, H. W. Prillevitz, Mejuffrouw Mr. E. C. M. Prins, Mr. H. F. Reynvaan, Mr. L. Bosch Ridder van Rosenthal, N. I. A. C. van Rossem, J. B. W. M. van Roosmalen, W. A. van Rijn, Mr. E. R. van Eibergen Santhagens van Lunenburg, Mr. Dr. H. P. Schaap, Mr. A. P. van Schilfgaarde, Mevrouw L. P. van den Clooster Baronesse Sloet tot Everlo geb. van Linden Tol, M. J. L. Baron Taets van Amerongen van Renswoude, Ir. J. H. Telders, Mevrouw J. P. Telders geb. de Fremery, Mr. J. J. L. Temminck, Mevrouw A. M. D. van Linden Tol geb. Sieger, Jhr. Mr. H. R. A. Laman Trip, Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg, G. J. Vermaat Hzn., A. Veth. T. Voerman, Mr. P. C. E. Vollgraff, J. J. Vürtheim Gzn., J. Warner, Mr. J. H. M. Weve, Mr. J. A. Willinge, W. Th. C. Zimmerman.

Nadat de autobussen met deelnemers uit Ede te Rhenen zijn aangekomen, opent de *Voorzitter* de Algemene Vergadering in de raadzaal van het Gemeentehuis te Rhenen en geeft allereerst het woord aan den burgemeester, het lid Mr. *L. H. N. F. M. Bosch Ridder van Rosenthal,* die het Genootschap welkom heet en een afgietsel van het Cunerabeeldje. het embleem van de gemeente Rhenen, aanbiedt. Na een woord van dank van den *Voorzitter* voor de verleende gastvrijheid wordt mededeling gedaan van de ingekomen stukken n.l. berichten van verhindering van de bestuursleden het erelid Trip, Davidson en Bosch van Rosenthal en van de leden Mejuffrouw van Alff en de Heren Brekelmans, van Raab van Canstein, Heerkens Thijssen, W. W. van Valkenburg en van de Ven.

De notulen van de Algemene Vergadering van **25** November **1950** worden ongewijzigd goedgekeurd evenals het Jaar-

verslag over 1950, dat ter vergadering wordt voorgelezen. Het verslag van de Commissie tot nazien van de rekening van den Penningmeester wordt eveneens voorgelezen en geeft evenmin aanleiding tot opmerkingen.

Aangezien er geen Bestuursmededelingen zijn te doen, wordt overgegaan tot de Bestuursverkiezing. Bij acclamatie worden het erelid Jhr. H. Trip en Ir. C. M. R. Davidson tot Bestuursleden herkozen, terwijl in de vacature, ontstaan door het bedanken van Jhr. Dr. D. P. M. Graswinckel, op voorstel van het bestuur wordt benoemd Jhr. Mr. A. J. M. van Nispen tot Pannerden.

Bij de rondvraag verzoekt de Heer *Thomassen à Thuessinlc van der Hoop van Slochteren* om de instelling van het lidmaatschap voor gezinsleden, vooral voor echtgenoten, tegen lagere contributie. Het Bestuur zal de wenselijkheid hiervan bezien. Naar aanleiding van de vraag van denzelfden spreker of de Genealogische Sociëteit Zeist al dan niet een provinciale groep van het Genootschap vormt deelt de Heer *Clifford Kocq van Breugel,* voorzitter van bedoelde Sociëteit, mede, dat er enkele ieden van de Sociëteit geen lid van het Genootschap zijn, zodat het vooralsnog niet mogelijk is deze als een Provinciale Groep van het Genootschap te constitueren.

De Heer *Schaap* vraagt de aandacht voor publicaties van leden van het Genootschap, welke den toets der critiek niet kunnen doorstaan: spreker vraagt zich af, of tegen zodanige leden maatregelen moeten worden genomen.

Het voorstel van den Heer van der Hoop wordt ondersteund door den Heer *van Panhuys,* die er op wijst, dat de als lid voorgestelde huisgenoten kunnen worden geballoteerd. Op diens verzoek het voorstel in stemming te brengen, antwoordt de *Voorzitter,* dat het door het Bestuur zal worden bestudeerd en het resultaat in de volgende Algemene Vergadering zal worden medegedeeld.

Gevraagd wordt, of zij, die lid van het Genootschap wensen te worden, maar geen prijs stellen op het Maandblad, tegen lagere contributie kunnen toetreden. De *Voorzitter* verklaart, dat ook dit punt door het Bestuur zal worden bezien.

De Heer Mees vraagt, hoe het staat met de mogelijkheid gegevens te betrekken uit het Landsarchief te Djakarta, 'waarop de Heer *Coolhaas* mededeelt, dat aldaar nog gedurende enigen tijd een Nederlandse archivaris werkzaam is; men betrachte spoed met het vragen van informaties, waarvoor men zich tot spreker zou kunnen wenden, die gaarne zijn bemiddeling verleent.

Op een tweede vraag van den Heer *Mees,* n.l. of het Genootschap het klapperen van notariële protocollen kan stimuleren, antwoordt de Heer *Graswinckel,* dat men door gebrek aan fondsen nog niet aan het klapperen van de notariële protocollen is toegekomen.

Ten slotte vestigt de Heer *Mees* de aandacht op de kostbaarheid van het verkrijgen van inlichtingen uit openbare archieven en vraagt of het Genootschap niet plaatselijk leden zou kunnen aanzoeken om eventueel tegen vergoeding voor andere leden eens iets na te zien, ofwel nasporingen door eigen personeel zou kunnen laten verrichten. De Heer *van Schilfgaarde* wijst er op, dat deze leden dan beroepsgenealogen worden, terwijl de Heer *Daniëls* verwijst naar het Centraal Bureau voor Genealogie, dat opdrachten tot onderzoek in archieven gaarne aanvaardt.

De Heer *Vollgraff* merkt op, dat iemand tot lid van het Genootschap is benoemd, die in den bezettingstijd een onvaderlandse rol heeft gespeeld en maant het Bestuur tot voorzichtigheid.

De Heer *Thomassen à Thuessink van der Hoop van Slochteren* vraagt, of het Genootschap kan bevorderen, dat de heraldische bijzonderheden in het jachtslot het Oude Loo op schrift worden gebracht. Hierop antwoordt de Heer *van Schilfgaarde* dat dit reeds is geschied in het boek van Generaal Hoefer over dit jachtslot.

Een suggestie van den Heer *Cock* om een volgend jaar een excursie naar de provincie Zeeland te houden zal door het bestuur in beraad worden genomen.

Ten slotte is het woord aan het lid Mejuffrouw Mulder voor een korte causerie over de geschiedenis van den bouw en de bewoners van Kasteel Amerongen, dat des middags zal worden bezocht.

Nadat de *Voorzitter* de vergadering heeft gesloten, bezichtigen de leden een interessante collectie oudheidkundige voorwerpen der gemeente Rhenen, waarna hun een kop koffie wordt aangeboden.

Aangezien de tijd voor een bezoek aan de Cunerakerk ontbreekt, begeeft het gezelschap zich van het Gemeentehuis rechtstreeks naar Hotel de Koerheuvel voor den koffiemaaltijd.

In den namiddag wordt eerst — wegens de talrijkheid van de deelnemers in twee groepen — een bezoek gebracht aan Kasteel Amerongen, de kasteeltuin en de Kerk. Enige leden van de familie Bentinck hebben de vriendelijkheid het gezelschap op het Kasteel te ontvangen en de leden persoonlijk van voorlichting te dienen, terwijl de rondleiding in de deskundige handen berust van het lid Mejuffrouw Mulder. Zowel de architectuur als het prachtige interieur met de talloze zeer interessante familiestukken, waaronder zeer vele portretten en kunstvoorwerpen, maken het bezoek tot een bijzondere gebeurtenis. In de kerk — met de fraaie banken en betimmeringen — trekken vooral de vele wapenborden van de families van Reede en Bentinck de aandacht.

Na een half uur rijden herenigt het gezelschap zich weder in de Kerk van Renswoude, waar het lid, de Heer *Taets van Amerongen,* een zeer onderhoudende voordracht houdt over de belangwekkende geschiedenis van kerk en kasteel, dat in vorige eeuwen, evenals Kasteel Amerongen, eigendom was der familie van Reede, doch van een andere tak. Uit deze voordracht leren de aanwezigen een nieuwe belangwekkende vondst van den spreker kennen t.a.v. de wapens, die in de kerk zijn aangebracht, waardoor de overlevering, dat deze toebehoren aan personen, die — op een feest tezamen het afbranden der oude kapel vernemend — spontaan gelden voor den herbouw hebben toegezegd, aan waarschijnlijkheid wint. Kon tot dusverre geen theorie zich bij voortgezet onderzoek handhaven, thans heeft de Heer Taets van Amerongen ontdekt, dat allen, wier blazoenen boven in de kerk voorkomen, tezamen moeten zijn geweest bij het huwelijk van Louise Henriette, de dochter van stadhouder Frederik Hendrik, met den Groten Keurvorst.

Na een rondwandeling door het uitgestrekte park volgt op het Kasteel, dat interessant is van architectuur, doch welks interieur ten gevolge van oorlogsgeweld weinig of geen voorwerpen uit vorige eeuwen meer bevat, een uitgebreide en zeer verzorgde thee, welke Baron en Baronesse Taets van Amerongen met grote gastvrijheid aan de deelnemers aanbieden.

Nadat een gedeelte van het gezelschap reeds te Renswoude zijns weegs is gegaan, wordt de excursie ontbonden te Amersfoort, waar verscheidene deelnemers zich ten slotte nog verenigen aan een diner in Hotel de Witte.

Gelderse, Overijselse en Drentse studenten te Franeker, *)

door Dr. A. L. Heerma van Voss †

Aan het slot van zijn bijdrage „Wapens van Geldersche en Overijselsche studenten te Franeker" (Ned. Leeuw, L (1932), kol. 132-136) kondigde mijn vader, Dr. A. L. Heerma van Voss, aan, dat hij t.z.t. iets meer van het collegium van te Franeker studerenden uit Gelderland, Overijse1 en Drente, en allereerst de ledenlijst, hoopte bekend te maken. Het is hem helaas niet mogelijk geweest, aan dit voornemen uitvoering te geven. Nu echter in zijn nalatenschap de genoemde lijst persklaar werd aangetroffen, leek het wenselijk althans deze te publiceren. De lijst is door Dr. Heerma van Voss samengesteld uit de H.S.S. nos. 411 en 412 van de Provinciale Bibliotheek van Friesland en door hem aangevuld met in de tekst cursief gedrukte gegevens uit het eveneens aldaar gedeponeerde album studiosorum. Met 4 11 en 412 worden de alba **) aangeduid, die statuta en een ledenlijst van het college geven, zoals men in het geciteerde artikel (N.L. 1932, kol. 135) kan lezen, en wel van de heroprichting in 1637 af tot 1667 ***).

M. Heerma van Voss.

Wilhelmus Roijer	*Transisulanus*	*J.*	29 X *1635*	J.U.D.		Consul Reip. Zwoll.
Albertus Ketwich Rusius	*Drentinus*	*Ph.*	15 *VIII 1635*	J.U.D.		Prof. 111. Scho. Amstelr.
Henricus Wolphius	*Zwollanus Juliacensis*	*Ph.-Th.*	*19 IXII 1634*	J.U.D.		Reip. Zwoll. Consul
Euerhardus Deutgenius						
Bernhardus Deutgenius	*Durensis Juliacensis*	*Ph.*	*9 IX 1635*			
Burchardus à Lingen	*Zwollanus*	*J.*	*22 IX 1637*	J.U.D.		curiae Swoll. advoc.
Henricus à Lindt	Zutph.	*Ph.*	*7 IV 1637*	M.D. 22 *III* 1642		
Henricus Bruggink	*Zufph.*	*S.S. Leg.*	*2 VIII 1636*	J.U.L.		
Arnoldus a Slichtenhorst	*Gelr. Neoclesianus*	*Opt. Art.*	*J. 1 IX 1636*	J.U.D. 25 *VIII 1642*		scriptor Hist. Gelricae
Timannus ten Broeck	*Covorda Tarentinus*	*Lic.(?) Th.*	*12 XII 1636*			Coeverd. praetor
Paulus *Bertholdi* a Blijdenstein						
Gerhardus ter Stege	*Steenwico*	*J.*	23 *X 1637*	J.U.D.		consul Reip. Steenw.
Bernhardus Holt	*Swolla Transis.*	*B.L.*	*V 1637*			praetor Zwollanus
Ricius à Rijn	*Swolla Transis.*	*B.L.*	*3 V 1637*	J.U.D. 23 *VIII 1643*		curiae Swoll. advoc.
Johannes Busius	*Swolla Transis.*	*B.L.*	*3 V 1637*	J.U.D.		villiae Swoll. advoc.
Joannes Lamberti Bellaer	*Zwollanus*	*J.*	28 *IX* 1637			
Bernhardus Onias	*Couverdiens.*	*Th.*	*7 VIII 1637*			consul Reip. Covordiens.
Joannes Hermanni	*Drentinus*	*Th.*	24 X 1637			
Henricus Rochlingius	*Gelrus*	*J.*	29 *VIII 1637*			pastor Lichtenvordiens.
Johannes *Jodoci* Roldanus	*Drenfinus*	*Ph.*	19 *IX* 1637			pastor Enckhusanus
Gossuinus Hogencamp	*Swoll.*	*J.*	13 *XI* 1637	J.U.D. 28 *XI* 1643		curiae Zwoll. advoc.
Albertus (A) Kuijck [1])	Drentinus	*L.L.S.*	*7 III 1637*			praetor in Cucangen etc.
Wilhelmus W.. .....[2])						
Henricus Nicolaijus		*Ph.*	*29 IV 1634*			pastor Bolsward. nunc Leowardiae [3])
Johannes ab Echten	*Drentanus*	*Hum. Litt. J.C.*	*27 VI 1638*			s.: Non est mortale quod opto.
Jacobus Goltbeeck	*Vollenhowensis*	*Ph.-J.*	*29 7 VIII 1639 1638*			
Theodorus Avercampius	Zutphan.			*J.U.D. 17 VIII 1643*		
Wijnoldus Telvoren	Hasseltanus	*J.C.*	7 *III* 1639	J.U.L. *J.U.D. 7 III 1639*		
Adr. Ten Oever [4])	*Hasseltan.*	*J.*	*1 IV 1639*			
Johannes Vrijlinck	*Swollanus*	*Th.*	*21 V 1639*			pastor
Fredericus Kemenerus	*Hasselt*	*Th.*	*20 VI 1639*			
Andreas Weideman	*Geldrus*	*Ph.*	*21 VI 1639*			
Albertus Versvelt [5])	Zwolla Transis.	*Ph.*	*6 IX 1639*	T.U.D. *11V 1645*		
Elias Petri Emmens [6])	Zwollanus	*Ling.-Ph.*	*8 X 1639*			

*) De oplossing van de meeste afkortingen in de derde kolom zijn te vinden in het Album Studiosorum Academiae Lugduno Batnvao, 1875. Het in de zesde kolom voorkomende Reip. = Reipublicae. Red.

**) *Op* grond van verschillende gegevens was Dr. H. v. V., in tegenstelling tot de catalogus, van oordeel. dat H.S. 412 het oudste is. Dit is dan ook in de publicatie in den regel als „grondtekst" genomen. De 23 namen, waarmee de lijst begint, zijn die der oprichters. In 412 zijn deze, in afwijking van 411, om een ronde tafel heen geschreven.

***) Een verzameling wapens van geheel dezelfde aard als de t.a.p. hcsprokene (zie aldaar) is inmiddels in het antiquariaat voor den dag gekomon en berust thans als H.S. 647 in de Prov. Bibl. van Friesland. De namen van hen, wier wapens in deze collectie voorkomen, heb ik van het teken * voorzien. Men treft er verder de wapens van *Johannes ab Hattum* Hasselto Transisalanus J.U.D. A° 1660 en *Ambrosius Sluijsken* Arcnaco Gelrus J.U.D. (s.: Pietate et justitia) evenals een ongedetermineerd exemplaar in aan, benevens nieuwe gegevens (voornamelijk zinspreuken).

1) In H.S. 411 niet onder de oprichters, doch later vermeld.

2) In H.S. 412 (aan de ronde tafel) doorgehaald, niet in H.S. 411.

3) Tjerkgaast 163943, Joure 1643-51, Bolsward 1651-57, Leeuwarden 1657—64.

4) Niet in H.S. 411.

5) Aldus handteekening in H.S. 412; in A.S. bij inschrijving: Versvil, bij promotie: Varseveldt.

6) Aldus in H.S. 412 (handteekening) en A.S.; in H.S. 411: Petrus Emmens.

Henricus Pott	Hardervicenus	**Th.**	***21 IX 1639***		pastor in Wapsterveen
Bannierus Schuttenius	Covordanus	**Ph.**	9 X 1639	J.U.L. ***1 VII 1648***	1639 Oct. 18: s.: Lustich thummel dich pfeffersack; J.U.D.; Prof. jur. in alma Heild. accad.
Otto Gysius [7])	Campensis Transis.	**Th.**	7 *XI* 1639		1639 Nov. 6; pastor Campervenensis
Ludolphus Ter Vile [8])	Zutph.	*J.*	20 *XI* 1639		
Hermannus Schuttenius	Zutphaniensis	*J.*	20 *XI* 1639	J.U.D.	
Johannes Beekingius	Versevelda Gelr.	*Th.*	30 *III* ***1640***		
Taco a Glins	Davent.	*J.*	***30 IV 1640***		
Johannes à Laet	Davent.	*J.*	***30 IV 1640***		
Goswinus Spitholdius	Zutphan.	*J.*	***4 V 1640***	J.U.D. 12 *XII* ***1644***	
Albertus Creienvenger	Zutphaniensis	*J.*	***7 V 1640***		1640 Mei 4
Johannes Pimpert [9])	Creiveldensis Muersanus	*Ph.*	***23 V 1640***		
Bernardus Rusius	*Drentinus*	*Ph.*	***5 VIII 1640***		pastor in Sleen
Lambertus Everhardi	Elburgo Geldrus	*J.*	***18 VIII 1640***		
Wolterus Sichterman	Daventr.	*J.*	***16 IV 1640***		
Martinus Frericx	Venlonensis *Geldrus*	*M.*	***30 VIII 1640***		
Johannes Voss	Zutph.	*J.*	***26 VIII 1640***	J.U.D.	
Gerhardus Sichterman	Daventr.	**Th.**	***26 VIII 1640***		Drentiae Regionis Secret.
Iohannes Petrus Biber [10])	Dusseldorpiensis	**Th.**	***8 IX 1640***		
Godfridus Biber [10])	Zutph.	*J.*	***8 IX 1640***		
Johannes Post	Dotinchemensis	*Ph*	***22 IX 1640***	J.U.D.	
Paulus Bernhardi	Vollenhoviensis	**Ph:**	***26 VIII 1640***	J.U.D.	secr.
Meinardus Copius	Cuinrensis	*Ph.*	***26 VIII 1640***		
Gisbertus Wilhelmus à Mulm	Campensis	*Ph.*	***10 X 1640***		
Wolterus Lansinck	Lochemiensis	*J.c.*	***25 II 1641***	***J.U.D. 18 III 1641***	
Johannes Henricus Schickhardus	***Herbornensis***	*J.*	***13 III 1641***		
Gerhardus a Bentem	Hasseltanus	*Ph*	***17 III 1641***		
Jacobus Creienvenger	Zutphaniensis	**Ph:**	***17 IX 1640***		1641 Apr. 25; s.: Homo proponit Deus disponit.
Stephanus Lueb	Doesborg. [11])	**Ph.**	***20 IV 1641***		quartae classis praeceptor
Regnerus Reinhartius [9])	Neomagensis	*M.*	***27 IV 1641***		
Antreas Petri	Daventriensis	*Th.*	***17 V 1641***		schol. Doesburg. rector
Joannes Jaspers	Daventriensis	*J.*	***28 V 1641***		
Nathan Kleinbach	Emrica Clivus	*J.*	***13 VI 1641***		
Petrus de Greve	Arnhem.	*J.*	***20 VI 1641***	J.U.D. ***13 XI 1645***	professor Neomagi
Georgius Voskuyll	Steenwico Transis.	*Ph.*	***18 V 1641***		
Cornelius Vos [12])	Daventr.	*J.*	***17 VIII 1641***	J.U.L.	
Gerhardus [13]) Ten Broecke	Steenwic.	*Ph.*	*24* ***IX 1641***	J.U.D. 15 *VII* 1645	
Joannes Rouse	Daventr.	*J.*	6 X 1641		secret. Daventr.
Bartholdus Avercamp	Zutphan.	*Ph.*	9 X 1641		consul Hattemensis
Johannes Ter Bruggen	Hardenb. [14])	*J.*	*1 II* ***1642***		
Gerhardus Kaldenbach	Arnhemiensis [15])	*J.*	***12 V 1642***	J.U.D.	hujus Academ. Secret. et bibliothecarius; ejusdemque urbis consul ut et consulibus à secretis; nunc secretarius. [16])
Georgius Wilhelmus Stöver [17])	***Herborna Nassavius***	**Th.**	***3 VI 1642***		
Johannes Telvoren	Hasseltanus	*Leg.* **Ph.**	***9 VI 1642***		
Petrus Christianus van der Werff	Blockzylus Transijs.	*J.*	***8 VII 1642***	J.U.D.	
Ico Iconius	*Steenfortensis*	*J.*	8 *VII* ***1642***		
Samuel Teschemächer	***Erbervelda Montanus***	*Th.*	***19 VII 1642***		

[7]) Aldus handteekcuing in H.S. 412; in A.S. : Husius.
[8]) Aldus handteckening in H.S. 412; in A.S.: Teruijlen.
[9]) Niet in H.S. 411.
[10]) Aldus handteekening in H.S. 412 ; in A.S. : Biberius.
[11]) Aldus handteekening in H.S.S. 411 en 412; in A.S.: Duisb.
[12]) A.S.: Voss.
[13]) Aldus handteekening in H.S. 411; in A.S.: Erardus.
[14]) Aldus handteekening in H.S. 411; in A.S. : Benthemensis.
[15]) Aldus handteekoning in H.S. 411; in A.S.: Zutphaniensis.
[16]) Acad. Secr. 1649-1651, biblioth. 3650-1679, burgemr. v. Fran. 1659—1662, stadssecr. 1663—1679.
[17]) Aldus handteekening in H.S. 411; in A.S.: Steuuer.

Reinoldus Jellen [18])	Zwollanus	*Ph.*	***24 IV 1643***		
Henricus a Brakel	Batavus [19])	*J.*	***29 IV 1643***		
Johannes à Brakel	Zwollanus	*J.*	***1 V 1643***	J.U.L.	
Wilhelmus a Brakel [20])	Zwollanus	*J.*	***14 VIII 1643***	J.U.D.	
Ludovicus Gansneb dictus Tengnegell	Campis Transis.	*J.*	20 *V* 1643		
Reinerus Gansneb dictus Tengnegel	Campis Transis.	*J.*	20 *V* 1643		consul Camp.
Balthasar Hydoreus	*Hardervico* Gelrus	*Th.*	27 *III* ***1644***		
Gerardus Thielius	Hardervico Gelrus	*Th.*	***26 III 1644***	S.S.Th.D.	pastor.
Petrus Holter [21])	Arnhemiensis	*J.*	15 *IV* 1644	J.U.D. 14 *XI 1645*	
Johannes Calencamp	Borkeloënsis	*J.*	18 *IV* 1644	J.U.D.	1644 Apr. 10.
Bernhard De Lespier [22])	Daventr.	*J.*	24 ***IV 1644***		
Arnoldus à Boecholt	Daventriensis	*J.*	***24 IV 1644***	J.U.L.	
Fredericus Theodorus a Staveren	Swollanus [23])	*Th.*	27 ***IV 1644***		pastor Coeverd.
Engelbertus Engelen ab Ophuijsen	Arnhemiensis	*M.*	***15 V 1644***		
Conradus Sluijsken	Arenaco Gelrus	*L.L.*	***3 VI 1644***		
Henricus a Kempen	Swollanus	*Ph.*	***19 IX 1643***		1644 Aug. 10.
Paulus Busius [24])	Campensis	*J.*	***19 VIII 1644***	J.U.D. 26 *III* ***1647***	curiae Amstelod. advoc.
Wilhelmus Francisci Bernharts	Vollenhoviensis	*Ph.*	***1 VZ 1644***		praetor Vollenhov. etc.
Hubertus Struuck [25])	Drentinus	*Ph.*	***28 VIII 1644***		
Ioannes à Boecholt	Daventriensis	*Ph.*	***23 IX 1644***	J.U.D.	
Justus [26]) Hebbinck *)	Zutphaniensis Gelr.	*Ph.*	17 *IX* ***1644***	J.U.D.	CIↃIↃCXLIV prid. kal. Sept. s.: Per spinas ad rosas.
Antonius Eijgel	Arenaco Gelrus	*M.*	12 *IX* ***1644***	M.D. 8 ***V 1646***	
Henricus Marienburgh	Daventriensis	*Ph.-J.*	***24 IX 1644***		
Arnoldus Pauw	Arenaco Gelrus	*J.*	***18 X 1644***	J.U.D.	
Wilhelmus Rijnvisch	*Campensis* Trans.	*Ph.-Th.*	1 ***XI*** 1644		
Igermannus Loefsen	Elburgo Gelrus	*J.*	25 ***IV 1645***		***1645;*** secret. Elburgensis
Tijmannus Ter Walle	Drentinus [26])	***Ph.-Th.***	***19*** *III* ***1645***		
Arnoldus Rouse	Daventriensis	*J.*	***25 ZV 1645***	J.U.D.	
Simon Antonides	Zutphano Gelrus	***Th.***	***10 VZ 1645***		
Petrus Sartorius	Iulia Wassenbergensis	*Th.*	***21 VI 1645***		pastor in Beeck etc.
Joh. de Druijn van Diemen [28])	Culemb. Gelr.	*Ph.*	***23 IX 1642***		
Everhardus Sluysken [29])	Aren. Gel.	*J.*	***17 X 1645***		
Johannes Struuck	Drentinus [30])	*Ph.*	***27 X 1645***		
Johannes à Swinderen	Zutph. Gelrus	*J.*	***30*** *IV* ***1646***	J.U.D.	
Joannes à Swinderen	Daventria Transis.	*J.*	30 ***IV 1646***	J.U.D. 9 *XI* 1648	
Everhardus Henricides	Hatthemo Gelrus	*Ph.-J.*	20 *V* 1646		
Wilhelmus Keppelman	Doesborgensis [31])	*J.*	29 ***V 1646***	J.U.D.	
Theodorus Schutten [32])	Arnaco Gelrus	*J.*	1 *XI 1645*[32])		***1646*** Aug. 1
Nicasius Umbgrovius	Zutphano Gelrus	*J.*	***30*** *VII* ***1646***	J.U.D.	
Petrus Arnoldi Nieuburgh [33])	Campensis	*Th.*	***29*** *VIII* ***1646***		rector Camp.
Cornelius Smits [34])	Wenterswicensis Gelr.	*J.*	***16 IX 1646***	J.U.D.	
Johannes Helmringh	Steenvicensis	*Ph.*	***12 X 1646***		
Pelegromius ab Isselmuiden	Drentinus	*J.*	7 *IV* ***1647***	J.U.D. 19 ***XII 1651***	
Johannes Aeltsen [35])	Hardervico Gelrus	*J.*	2 ***IV 1647***		

[18]) Aldus handteekening in H.S. 411 verbeterd uit: Gellius. Het laatste heeft, A.S.

[19]) Aldus handteekening a.v.; A.S. heeft : Geldrus.

[20]) In A.S. is tegelijk met hem ingeschreven zijn broeder Robertus a Brakel („fratres Swollani") J.St., die blijkbaar niet tot de natio is toegetreden.

[21]) Aldus handteekening in H.S. 411; in A.S. bij inschrijving: Holta, bij promotie: Holter.

[22]) Aldus handteekening in H.S. 411; in A.S.: de l'Espere.

[23]) Aldus handteekening in H.S. 411; in A.S., waar de voornaam Theodorus ontbreekt : Hattemio Gelrus.

[24]) Bijschrift in A.S.: Prof. Pauli Busij nepos.

[25]) Aldus handteekening in H.S. 411; in A.S.: Struijck.

[26]) Aldus handteekening in H.S. 411; in A.R.: Jodocus.

[27]) Aldus handteekening in H.S. 411; in A.S.: Geldrus.

[28]) Aldus handteekening in H.S. 411; in H.S. 412: de Bruijn v. D.; in A.S.: Johannes de Bruyn.

[29]) Aldus handteekening in H.S. 411 ; in A.S. : Schluysken.

[30]) In A.S.: Drentino Geldrus (!)

[31]) Aldus handteekening in H.S. 411; in A.S.: Duvsb.

[32]) In A.S. : Schutte ; 29 VI 1650 opnieuw ingeschreven als : Schut.

[33]) Aldus handteekening in H.S. 411: in H.S. 412: Nieuwenburgh; in A.S.: Nyenburgh.

[34]) Aldus handteekening in H.S. 411; in A.S.: Srhmits.

[35]) Aldus handteekening in H.S. 411; in A.S.: Altzen.

Zachaeus Idsinga	Coverdanus		[36])		Collegii maritimi quod est [37]) Harlingae quaestor generalis.
Johannes Cup [38])	Bomela Gelrus [39])	*J.*	28 ***V*** 1647	J.U.D. 29 V 1651	1647 May 27; quaestor generalis rei militaris super quaestitone (?) maritima capitali 1653 Juli 25.
Vinandus Notelmannus * [40])	Thiela Gelrus	***Ph.***	28 ***V*** 1647		1647 Maij 27; s.: Quand Dieu ne veut fortun ne peut.
Petrus Cup * [41])	G. [42])	*J.*	28 ***V*** 1647	J.U.D. 29 ***V*** 1651	1647 Maij 27; advoc. in supr. Frisior. curia; Jo. Papin. in L. 38 § 8 ff. ad L. Jul. de Adult. dif ficillimum est justum dolorem temperare.
Petrus Queisen *)	Zwolla Transis.	***Ph.***	***1 VI 1647***	J.U.D.	
Egbertus Ostenbroek	Steenovicensis	***Ph.-B.*** *art.*	***19 VI 1647***	J.U.D. 2 ***XII 1653***	pridie Cal. Juny 1647.
Joannes Lulof fs [43])	Zutphano Gelrus	*J.*	***25 IX 1647***		A° 1647.
Johannes Wolphius	Campensis	*Phys.-M.*	***26 I 1648***	M.D.	
Conradus ten Tusschede	Tubantinus [44])	*J.*	***15 II 1648***	J.U.D.	
Eilardus A Duren [45])	Daventriensis	*Ph.*	***15 II 1648***		
Jacobus Hessels	Zwolla Transis.	) L.A.M.) ***s.s. Leg.***	***28 II 1648***	J.U.D.	
Henricus Iohannis ab Utrecht	Campensis	***Th.***	***12 V 1648***		1648 Maij 20; rector scholae Vollenhov.
Jonathan Pluvier	Vollenhoviensis [46])	***Th.***	***7 V 1648***		Anno 1648.
Joannes Olij [47])	Blocsylensis [48])	***Th.***	***23 VII 1648***		
Bernhardus Ter Smitten [49])	's Herenberga G.	***Th.***	***15 VIII 1648***		
Eertwinus Gansneb dictus Tengnegell	Blocsilensis	*L.L.*	***7 IX 1648***		
Alardus Gansneb gnt Tengnegel	Zutphano Gelrus	*L.L.*	***7 IX 1648***		
Goswinus Hasenhart *	Steenwyco Trans.	*L.L.*	***6 IX 1648***	J.U.D. 4 ***X 1650***	
Altetus Tolling *	Steenvico Trans.	*J.*	***22 IX 1648***	J.U.D. *14 IX* ***1656***	Anno 1648.
Johannes Episcopius *	Campensis	***Th.***	***22 IX 1648***		A° 1648 Sept. 17; pastor
Joannes Massa	Kambroucensis [50])	*Ph.*	***13 IX 1648***		A° 1648 Oct. 12.
Johannes M. Coops	Campensis	*J.*	***17 X 1648***		A° 1648 Oct. 13; pastor.
Johan Ruiter	Zutphaniensis	***L.L.***	***27 III 1649***		Ejusdemque urbis consul.
Leonardus de Leonardis *	Campensis	*Ling.*	***17 II 1649***	J.U.D.	1649 Febr. 19: s.: Mentem noctalia tangunt.
Cornelius de Wardt [51])	Neomago Gelrus	***Ph.***	***30 IV 1649***		
Wilhelmus Tichlerus	Daventriensis	*J.*	***29 VI 1649***	I.U.D. 25 ***VIII 1653***	A° 1649 Aug. 28; professor in urbe patria.
Petrus à Maren [52])	Tila Gelrus	*J.*	***27 X 1649***	J.U.D. 10 XI 1649	
Arnoldus ab Ommeren	Elburgensis	*J.*	***7 III 1650***		obiit.
Lucas Schalen *	Grolla Sicamber	*J.*	***29 III 1650***	J.U.D.	d. 30 Mart. 1650; s.: Virtutem sequitur honos.

36) In het A.S. is zijn naam niet aangetroffen.
37) Aldus H.S. 412 ; in H.S. 411: Deputatorum ad maritimas qui sunt.. Hij komt als ontvang&-generaal der admiraliteit voor van 1662 tot 1674.
38) Aldus handteekening in H.S. 411; in A.S.: Cuppius.
39) Aldus H.S. 411 en A.S.; in H.S. 412: Bomela Batavus(!).
40) Aldus handteekening in H.S. 411; in H.S. 412 en A.S.: Wijnnandus Notelman.
41) Aldus handteekening in H.S. 411; in A.S. : Cuppius.
42) Aldus handteekeninn in H.S. 411: in H.S. 412 : Batavus; in A.S.: Lugd. Batavus.
43) Aldus handteekening in H.S. 411; in H.S. 412: Johannes Luiloffs; in A.S.: Lullofs.
44) Aldus handteckening in H.S. 411, alsook H.S. 412; in A.S.: Daventr. Transis.
45) Aldus handteckening in H.S. 411 ; in H.S. 412: Duiren.
46) Aldus handteckening in H.S. 411, alsook H.S. 412; in A.S.: Horna Holl.
47) Niet in H.S. 412; in A.S.: Oli.
48) Aldus handteckening in H.S. 411; in A.S.: Hornabatuus.
49) In beide H.S.S. aan een galg „gehangen".
50) Aldus handteckening in H.S. 411; in H.S. 412 toegevoegd: Batavus; A.S. heeft : Harlemo Batavus.
51) Aldus handteckening in H.S. 411, alsook A.S. ; in H.S. 412 : van der W.
52) Aldus H.S.S. 411 en 412 ; in A.S. : Maaren.

Lambertus Schutte * [53])	Gorensis	*J.*	***20 V 1650***		
Isaacus Umbgrovius	Zutphaniensis	*Th.*	***30 V 1650***		den 28 Maji 1650: pastor in Sellem; s.: si vis vincere disce pati.
Theodorus Doornebus [54])	Zutphaniensis	*J.*	***20 VI 1650***		s.: Omnia vincit amor.
Wilhelmus Jacobus à Dompselaar *	Cuinra Transis.	*Ph.*	***23 VII 1650***		Ibidem praetor et dijck-qravius; s.: aut arte aut Marte attamen conscientia pura laurus
Johannes Wisman *	***Frisius***	***Ph.***	***16 VII 1650***		pastor in Oldebekoop c.a.: s.: amicum proba probatum ama.
Sam. de Lespierre [55])	Daventriensis	*J.*	***28 VI 1650***		s.: dum spiro spero.
Theod. van de Warth	Arenaco Gelrus	*Th.*	***29 VII 1650***		A° 1650 ***31*** July; s.: parit immortale scientia nomen.
Hermannus Eckelboom * [56])	Campensis	***Ph.***	***11 X 1650***	J.U.D.	praetor
Johannes à Dompselaar *	*Transisul.*	***Ph.***	***7 X 1650***		
Wesselus ab Eijll *	Zutphaniensis	*J.*	***23 VIII 1651***	J.U.D.	1651 22 Aug.; s.: vive memor Lethi.
Johannes Steenbergen *	Campensis	*J.*	***22 IX 1649***	J.U.D.	1651 8 Septemb.
Joannes Luloffs [57])	Zutph.	***Litt.***	***22 IX 1651***		1651 18 Septemb.; s.: post nubila Phoebus.
Gerardus Moringh *	Bommeliensis	***Ph.***	***23 VIII 1651***	M.D.	1651 20 Septemb.; s.: virtute decet non sanquine niti.
Arnoldus Juncker [58])	1 Jselmuidensis [58])	*J.*	***21 X 1651***		Oct. 21 1651; praetor Iselmuijd.
Ernestus à Thiell *	Hardervico Gelrus	*J.*	***7 XI 1651***	J.U.D.	
Johannes Monck	Daventriensis	*Th.*	***24 V 1652***		
Jonathan Nijenhuis [59])	Gijthorno Transis.[59])	*Ph.*	***27 XI 1651***		
Wilhelmus Walraven	Zutphaniensis		[60])		***23*** Aug. a° 1652; pastor in Oetmarsen; s.: Verus amicus optima vitae possessio.
Cornelius Rouwenius	Zutphaniensis	*Th.*	***VI Kal. Oct. 1652***		den 14 7ber a° 1652; rector.
Petrus à Diemen	Zutphaniensis	*L.L.*	*11 I* ***1649***	J.U.D. 24 *II* ***1654***	
Ludovicus Elgershuisen * [61])	Doesburgensis	*J.*	***XVI Kal. Apr. 1653***	J.U.L. 31 *VII* ***1656***	
Wolterus Nijhoff [62])	Campensis	*J.*	***1 IX 1653***	J.U.D. 2 *XII* ***1658***	A.D. 1653 mens, Aug. 28.
Albertus Hoff *	Campensis	*J.*	***4 IX 1653***		A° 1653 5 Sept.: ejusdemque urbis secretarius.
Johannes van der Hart	Zwolla Transis.	[63])	***9 IX 1653***		1653 7 Sept.: defunctus swollae tempore pestis a° 1656.
Joannes Dotingha *	Coeverdiensis [64])	*J.*	***25 VII 1653***		1653 12 Octobr.
Cornelius ab Hervelt * [65])	Noviomagensis	[63])	***11 XI 1653***	J.U.D.	
Lambertus â Koehoorn [66])	Coeverdiensis	*Ph.-Eloqu.*	***17 XI 1651***		
Henricus Menger [67])	Haexberga Tubantus	*J.*	***28 XI 1653***	J.U.D.	

53) Aldus handteekening in H.S. 412; in A.S.: Schutt.
54) Aldus handteekening in H.S. 412, alsook H.S. 411; in A.S.: Dorenbosch.
55) Aldus handteekening in H.S. 412, alsook H.S. 411; in A.S.: de Les Pierre
56) "Aldus handteekening in H.S. 412; in H.S. 411: E. Ten Toorn; in A.S. : Eijckelboom.
57) Aldus handteekening in H.S. 412, alsook H.S. 411; in A.S.: Luilofs.
58) Aldus handteekening in H.S. 412, alsook H.S. 411; in A.S.: Joncker Campensis.
59) Aldus handteekrning in H.S. 412; in A.S.: Nienhuis Snecanus.
60) In het A.S. is zijn naam niet aangetroffen.
61) Aldus handteekening in H.S. 412; in A.S. : Elgershuis.
62) Aldus handteekcning in H.S. 412, alsook H.S. 411; in A.S.: Gualtherus Nieuhoff.
63) In A.S. geen faculteit vermeld.
64) Aldus handteekening in H.S. 412, alsook H.S. 411; in A.S.: Sneeanus.
65) Aldus handteekening in H.S. 412, alsook H.S. 411; in A.S. : Herfeldt.
os) In beide H.S.S. gesignaleerd met een galg en een rad; in H.S. 412 bovendien met het bijschrift „Odium put0 in honorem huius nominis Koehorns".
67) Alleen in H.S. 412 van een galg voorzien.

Nicolaus Gutberlet	Hellendornensis	*Ph.*	27 *VI* 165.3		1653 27 Nov.
Godefridus à Munnichuisen *	Zutph. Gelrus	*Ph.*	6 *IV* 1654		7 Aprilis 1654.
Arnoldus à Berchsom [68])	Noviomag.	*M.*	31 ***V 1654***		1654.
Theodorus Scharff	Daventria Transis.	*J.*	***4 IX 1654***	J.U.D.	
Johannes Coesveldt [69])	Doesbergensis [69])	*J.c.*	*12 IX 1654*	J.U.D.	15 7^{br} 1654.
Theodorus Cloeck * [70])	Arenaco Gelrus	*Th.*	*11 VI 1654*		26 Sept. 1654.
Joannes *Gothofredi* Carolinus	Barneveldia Gelrus	*Th.*	24 *IX* 1654		30 Sept. 1654.
Hermannus Altius	Otterloa Gelrus	*Th.*	8 ***V 1654***		14 Oct. 1654.
Johannes Acronius à Buma	Vada Gelrus	*Th.*	*11* ***VI 1654***		16 Novembr.
Alexander Cup	Harderovico Geldrus	*Ph.*	***29 XII 1653***	J.U.D.	
Johannes Brantsen *	Arenaco Gelrus	*J.*	19 *II* ***1655***		
Conradus Singendonck	Neomago Gelrus	*J.*	***19 II 1655***		
Arnoldus à Meeghen	Zutph. Gelrus	*Ph.*	*18 V 1655*	J.U.D.	
Gisbertus Op ten Noorth	Zutphan. Gelrus	*J.*	*31 V 1655*	J.U.D. ***30 X 1657***	ibidem secret.; s.: Quo fata trahunt retrahuntque sequamur.
Wilhelmus Worm	Zutph. Gelrus	*J.*	***8 VI 1655***	J.U.D. 2 X 1657	primo die Julij 1655; s.: Nil est mortale quod opto.
Johannes Alpherdus ab Isselmuden	Vollenhoviensis Transis.	*Polit. Litt. & Hist*	***20 VI 1655***		1655 1^{a} Julij.
Gualtherus de Mandeville [71])	Neomago Gelrus	*M.*	*28 VIII* ***1655 M.D. 10 II 1659***		***1655 27*** Augusti.
Johannes van Wessel	Barnefeldia Gelrus	*J.*	***2 X 1655***		1656; s.: Honestum qaudium dolori praeferendum.
Symon van Geldorp* [72])	Elburgensis	*M.*	***13 IX 1655***	M.D.	s.: tristia moestum vulturn verba decent iraturn plena minarum ludentem lasciva severum seria dictu.
Franciscus Hanius	Elburgensis	*Th.*	***30*** *VIII* ***1655***		eiusdemque urbis conr.
Thomas Hanius	Elburgensis	*J.*	***30*** *VIII* ***1655***		
Johannes Damius *	Steenvicensis	*J.*	***4 X 1655***	J.U.D. 26 ***V 1659***	s.: servire Christo sola libertas est
Theodorus a Ghijn	Barneveldia Gel. Velavicus	[73])	***20 X 1655***		
Henricus ab Isendoorn *[74])	Vaseno Gelrus	*J.*	***29 X 1655***		anno 1655; s.: fide sed cui vide.
Laurentius Loeffsen	Hattemo Gelrus	*L.L.*	***20 XI 1655***		s.: nec temere nec timide.
Joannes Sluiter *	Drentinus [75])	*J.*	6 X 1656		1656 1° Mai; s.: Invidia fortunae comes
Conradus Emmen	Drenthinus	*J.*	***20 VI 1656***		1656 1° Juk; s.: Caute
Everhardus Rouse	Zwolla Transis.	*J.*	***23*** *VIII* ***1656***		
Gorius Rynvisch *	Genemudensis Transis.	*Ph.*	***31 X 1656***		
Johannes van Harn	Arnhemio Gelrus	*J.c.*	***23 XI 1656'')***	J.U.D. 22 *XI* 1656"')	
Daniel ab Heerde *	Hattemo Gelrus	*J.*	23 *VII* ***1655***	J.U.D. ***15*** *VII* ***1660***	
Petrus van Lotteren*	Transis. Campensis	*Ph.*	***9 IV 1657***		
Henricus ab Hoochstraten	Camp. Transis.	*J.*	***19 IX 1657***	J.U.D.	
Dionijsius à Setten	Vollenh. Transis.	*Ph.*	22 *IX* 1657	M.D. 12 ***IX 1662***	
Johannes Sels *	Zutphania Gelrus	*J.*	***9 IV 1658***		urbis Zutphan. secret.
Rudolphus Ram *	Stenevico Transis.	*J.*	14 ***IX 1658***	J.U.D.	
Paulus Faber *	Zutphania Gelrus	*Th.*	22 ***VI 1658***		
Gosuinus Hogers	Daventriensis	*J.*	***28 IX 1658***	J.U.D.	a° 1658; s.: Dulces ante omnia Musae: ibi Eloq. et Hist. Prof.

[68]) Aldus handteekening in H.S. 412, alsook H.S. 411; in A.S.: Bergsum.
[69]) Aldus H.S. 411; in A.S. : Coersvelt, Duisb. Gelrus.
[70]) Aldus handteekening in H.S. 412, alsook H.S. 411; in A.S. : Clouck.
[71]) In beide H.S.S. aan een galg „gehangen".
[72]) Aldus handteekening in H.S. 412, alsook H.S. 411; in A.S. à Gheltorp.
[73]) Geen faculteit vermeld in A.S.
[74]) Aldus handteekening in H.S. 412, alsook H.S. 411; in A.S. ; Isentorn.
[75]) In A.S.: Groninga Drent.!
[76]) Aldus de inschrijvingen in A.S. !

Cornelius Bigge	Elburgo Gelrus	*J.*	20 x ***1658***		
Johannes Bartoldus Kreijnck * [77])	Doesb. Gelrus	*J.*	12 x ***1658***	J.U.D.	s.: Difficillimum est justum temperare dolorem L: 38 § 8 ff ad L. Jul. de Adult.
Arnoldus Eijbergen	Doesborgo Gelrus	*Th.*	12 *X* 1658		Ludi literarij magister.
Engelbertus Bongart *	Arenaco Gelrus	*J.*	***10*** *III* ***1659***	J.U.D. 20 ***V*** 1659	
Segerus van Vchgelen	Arnhemiensis	*J.*	10 *III* ***1659***	J.U.D. 19 ***V 1659***	
Joannes Verstegen *	Arenaco Gelrus	*J.*	***10*** *III* ***1659***	J.U.D.	
Joannes Westhovius [78])	Doesborgo Gelrus	*J.*	18 ***V*** 1659	J.U.D.	s.: Arte aut Marte.
Johannes Balthazarus a Duithe genant Buth * [79])	N. (?) Gelrus [80])	*J.*	26 ***IV 1659***		s.: Deus providebit.
Abrahamus Ten Cate *	Suolla Transys.	*J.*	***20 VII 1659***		
Amandus Elbertus Zwaefken * [81])	Doesb. [81]) Gelrus	*J.*	***16 VIII 1659***		
Engelbertus Beeckman [82])	***Neom.*** *Gelrus*	*J.*	***27*** *VIII* ***1659***	J.U.D.	
Helmichius A Marle *	Zwolla Transis.	*J.*	31 ***VIII 1659***		a°. 1659; s.: Probitas est carbunculus.
Henricus Marckeloff * [83])	*Davent.*	*J.*	***25 VIII 1659***		
Johannes Scharff *	*Davent.*	*J.*	***25 VIII 1659***	J.U.D.	
Godefridus Smitt * [84])	Doesborgo [84]) Gel.	*J.*	22 ***VIII 1659***		
Pasquier Aubert	Wageninga Gel.	*J.*	***2 IX 1659***		
Everhardus Godefridus ab Haeghen [85])	Doetinchemiensis	*J.*	***10*** *IX* ***1659***		secret. urbis Doetecum
Adrianus Bloemendael	Dutinchem. Gel.	*J.*	10 ***IX 1659***		
Wilhelmus Wachtendorp * [86])	Doesb. Gelrus	*Ph.*	***10*** *IX* ***1659***	L.A.M.	
Andreas Sels	Zutphaniensis	*Ph.*	13 *IX* ***1659***		satrapa in Wisch
Johannes van Bulderen * [87])	Gorechemensis *Geldr.*	*Th.*	***14 IX 1659***		
Wilhelmus Wilhelmius *	Zutphaniensis	*Ph.*	24 *XI* ***1659***	L.A.M. 16 *VII* 1661	Phil. et Graec. Ling. Prof. Hammon. nunc Harderwic [88]).
Henricus à Wageningen	Neomagensis	*M.*	16 *III* ***1660***	M.D. 3 *IX* ***1660***	
Jacobus à Lennep *	Borkeloa Gelrus	*Th.*	***7*** *VII* ***1660***		1660; s.: Deus providebit.
Daniel Bloemendael [89])	Doetinchemiensis	*J.*	***12*** *IX* ***1660***		
Johannes Gijse * [90])	Zutphania Gelrus	*J.*	***6 VII 1661***		1661 den 10 Septemb.: s.: aut arte aut Marte.
Lambertus de Grotenhuijs	Dinxperl. [91]) Gelrus	[92])	***30*** *VIII* ***1661***		1661 den 10 Septemb.; s.: Patior ut potiar.
Johannes de Voocht *	Arenaco Gelr.	*J.*	***31*** *VIII* ***1661***		1661; s.: Ingratis servire nefas.
Johannes Joachimus von Lewen * [93])	Oldenz. Transis.	*J.*	***5 IX 1661***	J.U.D. 9 X 1663	
Stephanus Kettwich	Oldensaliensis	*J.*	5 *IX* ***1661***		
Henricus ab Ingen	Campensis	*J.*	***10 x 1661***		A° 1661 24 Octob.
Nicolaus Loeffsen *	Hattemo Gelrus	*J.*	***22*** *XI* ***1661***		s.: Omnibus placere difficile est.
Egbertus D. Mepsche	Drentinus	*Eloq.*	***4*** *VII* ***1661***		
Albertus Foccoma	Drentinus	*J.*	***2 XII 1661***	J.U.D. 6 X 1662	

[77]) Aldus handteekening in H.S. 412, alsook H.S. 411; in A.S.: Crayinck.
[78]) Aldus handteekening in H.S. 412, alsook H.S. 411; ***in*** A.S.: Westhoven.
[79]) Aldus handteekening in H.S. 411; die in H.S. 412: Johannes van Duithe G :b:; in A.S.: Johannes van Duithe gen. Buth.
[80]) Aldus (N. onduidelijk) handteekeningen a.v.; in A.S.: Bat. Geld.
[81]) Aldus handteekening in H.S.S. 411 en 412; in A.S.: Amandus Zwäfken Duisb.
[82]) Niet in H.S. 412; in H.S. 411 „opgehangen"; in A.S. : Becman.
[83]) Aldus handteekening in H.S. 411, alsook H.S. 412; in A.S.: Merckloff.
[84]) Aldus handteekening in H.S.S. 411 en 412; in A.S.: Hchmidt Duish.
[85]) Aldus handteekening in H.S.S. 411 en 412; in A.S.: Hagen.
[86]) Aldus handteekening in H.S. 412; in H.S. 411 en A.S.:. Wachtendorff.
[87]) Aldus handteekening in H.S.S. 411 en 412 : in A.S. : à Buldre.
[88]) Hij was professor te Harderwijk 1664—1672.
[89]) Niet in H.S. 412.
[90]) Aldus handteekening in H.S.S. 411 en 412; in A.S. : Giesen.
[91]) Aldus handteekening in H.S. 412; in A.S. : Zutphan.
[92]) Geen faculteit vermeld in A.S.
[93]) Niet in H.S. 412.

Henricus ab Elverfelt * [94])	Altena [94]) Gelrus	*B.A.*	6 *VII 1661* J.U.D.		1662; s.: Ut potiar patior.
Ludovicus Wachtendorp	Linda Gelrus [95])	*J.*	5 *II 1662*		
Georgius Conradus Crusius	Zutph. Gelr.	*J.*	*29 VIII 1662*		
Johannes Raterinck	Gorensis	*J.*	*2 IX 1662*		s.: Adhuc mea messis in herba est.
Ewoldus à Diemen *	Zutph. Geh.	*J.*	*2 IX 1662*		
Casparus Stump [96])	Bredevord Gelrus	*J.*	*12 I X 1662*	J.U.D. 16 *VI 1664*	s.: Mens pia mens hilaris mens libera et artis amatrix. Hae sunt divitiae quas studiosus habet.
Enno Matthias ten Broeck *	*Zufph. Gek.*	*J.*	*29 X 1662*		
Winandus Motzfeldt *	Lobetho Gelrus [97])	*J.*	*23 X 1662*		
Johannes Andreas *a Bijen cognomenfo a* Cöstheren	Grollensis Gelr.	*J.*	*24 VIII 1663*		
Wolterus de Goeij *	Graviensis	*M.*	*12 VIII 1663*	M.D. 20 *X I 1665*	
Adrianus *Johannis* Crul	Vollenhovianus [98])	*J.*	*7 VIII 1663*		
Arnoldus ten Broecke * [99])	Stenowicensis [99])	*J.*	*23 IX 1663*	J.U.D.	s.: Prece et industria.
Egbertus Cloppenbiirgh	Lingensis [100])	*J.*	*1 IX 1663*		s.: Ora et ara.
Rudolphus Kist	Meppelensis	*J.*	*24 IX 1663*		
Hermannus à Dompseler * [101])	*Geld.*	*J.*	*3 XI 1663*		
Johannes Clautier *	*Arnemiensis (?)*	*J.*	*14 I 1664*	J.U.D. 3 *III 1664*	
Cyricius Hagius *	Vollenhovianus	*J.*	*6 V 1664*		
Johannes â Munster *	Zutphaniensis Gelr	*J.-Hist.*	*24 V 1664*		1664.
Hermannus Ten Zwege * [102])	Steenwico Transis.	*J.*	*6 VI 1664*		
Johannes Mensenius *	*Wanneperveen Transis.*	*J.*	*9 IX 1664*		
Jodocus Gesselerus [103])	*Nuehusio Wesfphalus*	*J.*	*14 IX 1664*		
Steph. Wilbrenninck [104])	Arenaco Gelrus	*J.*	*20 IX 1664*	J.U.D. *10 II 1666*	s.: Christus mihi lucrum.
Adamus ab Heerdt * [105])	*Transis. nobilis*	*J.*	*27 VII 1664*		
Wilhelmus van Haersolte	*nob.* Velaviae Gelr.	*J.*	*3 X 1664*		
Hermannus Krull [106])	Drentinus	*J.*	*15 X 1664*		
Johannes Westenbergh * [107])	Neda Gelrus	*J.*	*3 V 1665*		
Johannes Foijert [108])	Tijla Gelrus	*J.*	*12 IX 1665*		*1665;* Inferioris Bataviae Landscriba et hujus collegii praetor.
Joannes à Bilderbeeck	Covordiensis	*J.*	*24 XII 1665*		
Lucas Nijsingh [109])	Drenthinus	*J.*	*8 VI 1666*		
Wichmannus Iodocus à Wynbergen *	*nob. Gelr.*	*J.*	*10 V 1667*		

94) Aldus handteekening in H.S.S. 411 en 412; in A.S. : Alverveldt Zutph.
95) Aldus handteekening in H.S. 412; in A.S.: Batavus.
96) Aldus handteekening in H.S.S. 411 en 412; in A.S.: Stomp.
97) Aldus handteekening in H.S.S. 411 en 412; in A.S.: Clivensis.
98) Aldus handteekening in H.S. 412, alsook H.S. 411; in A.S.: Geldrus.
99) Aldus handteekening in H.S.S. 411 cn 412; in A.S. : ten Broeck Silvicensis.
100) Aldus handteekening in H.S. 411; in A.S.: Linga Westphalus.
101) Aldus handteekening in H.S.S. 411 en 412; in A.S.: Harmannusa Dumcelaer.
102) Aldus handteekening in H.S.S. 411 en 412; in A.S.: ten Sweege.
103) Aldus handteekening in H.S. 412; idem (?) in H.S. 411 : a Gesseler; in A.S. : Geslerus.
104) Aldus handteekening in H.S.S. 431 en 472 ; in A.S.: Wilbrink.
105) Aldus handteekening in H.S.S. 411 cn 412; in A.S. : ab Heerde.
106) Niet in H.S. 411; in A.S.: Kroll.
107) Niet in H.S. 411.
108) Aldus handteekening in H.S.S. 411 en 412; in A.S.: Foiart.
109) Aldus handteekening in H.S. 412, alsook H.S. 411; in A.S.: Nisingh.

Genealogieën van Byler vóór de tweede helft van de XVIIde eeuw,

(vervolg van LXVII, 374).

door Mr. W. de Vries.

IX.

Het geslacht van Byler, eigenlijk van Sorchstam.

1. *Mor van Sorgsfede* [1]), woonde ± 1490 te Barneveld [2]), vader van [3]):
   a. *Lubbert van Sorgsfam,* volgt onder 11.
   b. *Jan van Sorgsfam,* volgt onder IIbis.
   c. *Euerf van Sorgstam,* volgt onder IIter.

II. *Lubbert van Sorgsfam* (ook genoemd *van Sorgsfede) Morrenzoon,* dienstman, bezitter van het horige (vrijgoed) Sorgstam onder Barneveld [4]); vader van [3]):
   a. *Aelt van Sorgstam,* volgt onder III.
   b. *Everf van Sorgstam* [5]) (ook genoemd *Everf Lubbertsz. van Amersfoort* [6]), tolgaarder [6]), vermeld 1544-1561.

1) Gerichtssignaat Veluwe (G.S.V.), Inv. no. 17, fol. 152vso.
2) Lijst van horige luiden en goederen op Veluwen, gemerkt A, in het Hertog. Archief, Inv. Nijhoff 2 g 1, fol. XXIX.
3) Civiele processen Hof van Gelre 1543, no. 2.
4) Lijst van horige luiden enz., gemerkt D (zie aant. 2), bijlage (Van den vryguederen in den ampte van Barnefelt).
5) G.S.V., Inv. no. 29, fol. 16vso.
6) G.S.V., Inv. no. 29, fol. 126.

III. *Aelt van Sorchstam* (of *Surchsteyn* [3])), broeder van Evert en Jan van Sorchstam [3]); bezitter van het horige goed Sorgsteen (1542) [7]) (Sursteyn of Sorgstam) onder Barneveld, waaraan hij 16 Nov. 1553 zijn (tweede) vrouw tucht [8]); † nà 9 Maart 1563 [9]); tr. 1°. vóór 26 Juli 1542 [7]) (vermoedelijk in 1534, in welk jaar zij huw.-voorw. maakten [10]) *Geertgen Lubberts* [11]), wed[e]. van *Aelt Wulffers* [12]); woonde bij haar huwelijk te Harderwijk [11]), dr. van *Lubbert Pelyroms* en *Gerritje;* tr. 2°. vóór 16 Nov. 1553 *Reyntye, Jan Willemsz.dochter van Kreenkamp* [13]).

Uit het eerste huwelijk [8]):

1. *Evert Aelts van Sorgstam (Surxdam)* woont in 1595 te Barneveld, waar hij het goed Sorgdam (Surchdum) bezat"), † vóór 19 Juni 1609 [8]).

Uit het tweede huwelijk [15]):

b. *Lubbert Aelts van Sorgstam,* bezat 19 Juni 1609 het goed Sorgstam [8]), dat in 1624 vererfde op zijn zoon *Aelt Lubbertsz.,* en na diens dood in 1660 op diens oudsten zoon *Ceel Aelten.* Laatstgenoemde verkocht het goed op 30 Januari 1680. In dezen tak ging de naam *van Sorgstam* verloren.

IIbis. *Jan van Sorystam,* vader van:

a. *Morre Jansz. van Suirichsteyn* [16]); laatstgenoemde was vermoedelijk identiek met:
Mor van Sorystam (Surchstam) [17]), geb. ± 1521, zoon van een oom van Weym, Mary en Lys van Byler [17]); woont in 1561 op het erf en goed Byler [18]), volgt onder III.

IV. *Morre Jansen van Surchstam,* woonde „op Sekeler int ampt van Ede, buurschap Mollenlunteren" [19]); tr. *Weym Wolterssen van Ryss* (uit Nijkerk), † in of vóór 1567, dr. van *Wolter* en *Evertye Bernts van Westenappel* [20]).

Uit dit huwelijk [21]):

a. *Hugetyen (Huychgen) Morren,* † nà 5 Maart 1612: tr. vóór 23 October 1575, *Melis Willemsz. van Byler,* wonende te Amersfoort en (later) te Meu-Lunteren, † Midwinter 1610, zn. van *Willem Reynerz.* en N.N. [22]).

b. *Beertye Morren,* door „wissel" van de horigheid gevrijd; tr. Elten *Hendrick Varecamp.*

c. een zoon, † in of vóór 1567 [16]).

IIter. *Evert van Sorystam (Sorchsteyn* [23]), ook genoemd *van Sorchvelt* [24])), bezat 't „Bylerbosch" en den Byler [25]), † na 11 Januari 1521 [24]); tr. ± 1499 *Evertgen van Staveren,* weduwe van *Johan van Byler (Wulfferst.)* [22]), die haar den Byler naliet [26]), dr. van N.N. en *Wobbe.*

Uit dit huwelijk [27]):

a. *Weyme van Byler,* † ± *1554;* tr. vóór 16 Dec. 1530 [28]) *Willem (Willemsz.) van de Wall* (de oude), woonde te Harderwijk, † na 19 Maart 1550 [29]), zn. van *Willem.*

b. *Maria van Byler,* woonde te Nijkerk (1543) [30]), † ± 1558: tr. in of vóór 1541 [31]) *Arndt Willemsen (van der Nijkerck* [32])), † Mei 1558—Maart 1561 [33]).

c. *Lysgen* (of *Elysabeth* [34])), woonde in 1553 te Amersfoort [31]), † na 8 Februari 1572 [35]); tr. in of vóór 1544 [5]) *Dommen Gerritsz.,* olieslager [36]), gegoed en wonende te Amersfoort, † 8 Febr. 1572 [37])—Maart 1585 [38]).

De bovenvermelde zusters hadden een (half?-) zuster [27]):

d. *Feye van Byler* [39]), † vóór 9 Maart 1563 [40]); tr. *Harmen Aeltsz.,* woonde te Lunteren, † vóór 10 Mei 1559 [10]).

Uit dit huwelijk een zoon *Jan van Byler,* † vóór 2 April 1606; tr, *Jannitge van der Lauwyck,* geb. ± 1544, leeft nog te Jutphaas 2 April 1606 [27]).

Maria en Lysge hadden een broer [36]):

e. *Mor Evertsz. van Byler,* leefde in ± 1530 te Barneveld [41]), procedeert aldaar in 1531 met Willem Jansz. (van Dompseler [42]) over het recht van snoeien en kappen in het Bylerbosch, dat hem van zijn ouders was aanbestorven [43]); tr. *Jenneke,* † (als weduwe) na 26 Juni 1542 [44]).

Mor had een zuster [36]):

f. *Peynse van Byler,* † voor haar broer; tr. *Evert N.N.* (Uit dit huwelijk een zoon *Goessen Evertsz.).*

Tot dit geslacht moet ook hebben behoord:

Weymtye Jans van Byler (dr. van *Jan van Bylcr* en *Marritye* [45]), woonde te Amersfoort, erfgename van Willempje Dommis (dochter van Dommen Gerritsz. en Elisabeth van Byler); tr. Leusden (ondertr. Amersfoort 5 Juli) 1607 *Roelof Hendrickst. van Sambrinck,* † in of na 1612 [45]).

7) Register van Opdrachten en Tuchten van Veluwe 1538—1610 (Inv. no. 585), fol. 17vso.
8) Archief Geld. Rekenkamer, Inv. no. 1521, fol. 53vso en 1550, fol. 73.
9) G.S.V., Inv. no. 34.
10) G.S.V., Inv. no. 32, fol. 34.
11) Zie asnt. 7 en G.S.V. no. 33, fol. 18vso.
12) G.S.V., Inv. no. 30, fol. 12 cn no. 32 (Barneveld, 18 Moi 1557).
13) Arch. Geld. Rekenkamer, Inv. no. 1517, fol. 36.
14) Zie aant. 8 en Archief Geld. Rekenkamer, Inv. no. 1521, fol. 53vso. Zie ook Schatcedul van de Ned. Veluwe (Inv. no. 592), fol. 23.
15) Arch. Geld. Rekenkamer, Inv. no. 1521, fol. 53vso.
16) Arch. Kelnarij van Putten, Inv. no. 251.
17) Civiele processen Hof van Gelre 1608, no. 10, bijlage B bij de repliek der beklaagden.
18) Onklaerboek Veluwe, Inv. no. 44, fol. 15vso.
19) Zie aant. 16. Ik vermoed, dat hij aldaar zijn ouden dag sleet ten huize van zijn kleinzoon *Willem Melisz. van Byler* (zie hoofdstuk VIII).
20) Zie hoofdstuk VIII, aant. 156.
21) Daar *Evertge Bernts van Westenappel een* horige was van de kelnarij van Putten, waren al haar nakomelingen (voorzover niet van de horigheid gevryd) Puttensr horigen (keurmedigen). Zir aant. 16.
22) Zie hoofdstuk VIII.
23) Civiele processen Hof van Gelre 1543, no. 2.
24) Recognitieboek Harderwijk, Inv. no. 132, fol. 326.
25) G.S.V., Inv. no. 21 (1497—1502), fol. 11vso en 85.
26) Zie hoofdstuk VIII, § 2.
27) Civiele processen Hof van Gelre 1608, no. 10.
28) Recognitieboek Harderwijk, Inv. no. 133, fol. 162vso en 163.
29) Transportregister Amersfoort 1540—'51 (RA. Utrecht, Inv. no. 436).
30) Civiele processen Hof van Gelre 1543, no. 2.
31) G.S.V., Inv. no. 28, fol. 296.
32) Transportregister Amersfoort (R.A. Utrecht, Inv. no. 436, dl. 1552—'62, fol. 192vso (4 Dec. 1557).
33) Transportregister a.v. 1552—'62 en Onklaerboek Veluwe, Inv. no. 44, fol. 11.
34) G.S.V., Inv. no. 31, fol. 131vso/132.
35) Transportregister Amersfoort, 1564—'70.
36) G.S.V., Inv. no. 29, fol. 225vso:
37) Transportregister Amersfoort (RA. Utrecht, Inv. no. 43ö).
38) Bron, vermeld in aant. 37, acte d.d. 18 Jan. 1570, aant. in margine.
39) Geregistreerde processen van Veluwe, Inv. no. 86, proces no. 5, bijlage bij de quadrupliek van Mr. Ernst van de Wal.
40) G.S.V., Inv. no. 33.
41) G.S.V., Inv. no. 30, fol. 268vso.
42) Man van *Catharina van Byler,* dr. vnn *Wulffer.* Zie Hoofdstuk VIII.
43) G.S.V., Inv. no. 26, Barneveld 1531.
44) Register v. Opdrachten en Tuchten van Veluwe, Inv. no. 585, fol. 17vso.
45) Gereg. processen van Veluwe, Inv. no. 87, proces no. 13. Volgens deze bron leefde Marritge nog in 1612, zodat haar man niet identiek kan zijn met den zoon van *Harmen Aeltsz.* en *Fcye van Byler.*

Foutieve wapens en namen in diverse bronnen,

(vervolg van LXVIII, **220.**)

door R. **T. MUSCHART.**

Coninghs.

Alida Coninghs, de vrouw van *Gerard Bicker*, omstreeks 1625 drossaard van Muiden en baljuw van Gooijland, voerde volgens het Patriciaat van Amsterdam door Alberdingk Thijm, folio 21, als wapen: ,,een delta, waarvan elke zijde aan den buitenkant voorzien van een loodrecht daarop geplaatst kruisje", dus het zelfde wapen als het door Van den Brandeler in zijn Wapens der magistraten van Amsterdam op pag. 81 aangegeven wapen van *Hendrik Koninck*, in 1511 raad dier stad.

Volgens het familie-archief Bicker in het Rijksarchief te 's-Gravenhage evenwel voerde voornoemde *Alida*, aldaar *Konings* genoemd, die 24 Mei 1656 te Muiden trouwde met *Gerard Andriesz. Bicker*, heer van Engelenburgh, drost van Muiden en baljuw van Gooijland, een tot aal ander wapen, nl. ,,3 papegaaien".

Ook hier dus weder twee verschillende bronnen, die het wapen van dezelfde persoon geheel verschillend beschrijven. Ik ben geneigd aan te nemen ,dat het familie-archief Bicker het bij het rechte eind zal hebben, maar zekerheid heb ik daarvan niet.

van der Koog.

Een familie *van der Koog* voerde volgens ,,De Navorscher", 1916, pag. 446, als wapen: ,,gevierendeeld, 1 en IV 2 schuingekruiste scheppen (sic): 11 en 111 een 1 iggendekoe".

Maar, zegt deze bron, dit is eigenlijk het wapen der familie *Biertjes,* dat door de familie van der Koog is aangenomen. Dit is ook volkomen juist, want dit is — behoudens de opmerking die volgt — het wapen der familie *Bierties, Biertjes.*

Dit wapen is niet geheel juist, de kwartieren 2 en 3 moeten beladen zijn met een 1 eeuw in plaats van eene liggende koe, zooals duidelijk blijkt uit de lakafdrukken in de protocollen 964 en 967 van notaris Pieter van Well te Dordrecht van *Maria Bierfies*, in 1758 en 1760 ongetrouwde juffer te Dordrecht, die volgens de transportbrieven betreffende obligaties in het Gemeente-Archief te Schiedam in 1768 te Dordrecht testeerde en 30 Jan. 1769 aldaar overleed en wier zuster *Anna Bierfies* in 1768 de weduwe was van *Maarten van der Koog*, met wien zij volgens ,,De Navorscher" 1916, pag. 446, 28 Juni 1722 te Dordrecht getrouwd was.

Ook het Armorial Général beschrijft dit wapen met den naam *van der Koog* en met een 1 eeuw in de kwartieren 2 en 3, doch met twee schuingekruiste pijlen met de stompe koppen naar beneden, dus zoogenaamde bouten of quarelen, in de kwartieren 1 en 4, hetgeen geheel onjuist is, want deze voorwerpen zijn waterscheppen met lange stelen, zoogenaamde hoosvaten, welke hoosvaten of waterscheppen in gebruik waren bij de bleekers, om het water uit de slooten te scheppen en over het te bleek liggende goed te sprenkelen.

Uit acten in de protocollen 692 en 694 van notaris Cornelis van Aansurg te Dordrecht blijkt dat *Gerrid Claest. Bierfiens*, getrouwd met *Marija Hoffmann*, in 1709 garenbleijker te Dordrecht was, en dat *Niclaes Gerrids Bierfjens*, wiens weduwe *Anna Oudland* in 1702 reeds overleden was, eveneens garenbleijker aldaar was: terwijl in eene collectie eigendomsbewijzen van huizen te Dordrecht gezegd wordt, dat de ongetrouwde en bejaarde *Maria Bierfjens*, wonende even buiten Dordrecht, 15 Jan. 1761 verkocht de melioratie of beterschap van een gaarn bleekerije.

Hieruit blijkt dus, dat de *Bierfies, Bierfjes, Bierfjens* garenbleekers te Dordrecht waren en dat zij als attribuut van hun bedrijf de waterscheppen in hun familiewapen hebben opgenomen.

Cool.

Bastiaan Cool, schout en secretaris van Kethel en Spaland, later baljuw van Schiedam, geboren in 1755, voerde volgens het Guldenboek van Schiedam door Roelants, pag. 338, als wapen: ,,een keper vergezeld van 3 schuinlinks geplaatste koolplanten met den steel naar boven".

Dit wapen is niet geheel juist, want 's mans lakafdrukken in diverse bronnen van 1786, 1799 en 1810 te Kethel als secretaris dier plaats en secretaris van heemraden van Nieuw-Mathenesse vertoonen den keper vergezeld van 3 blaren met sterk getande randen met den steel omhoog.

Cools. 1.

Volgens de ,,Heraldieke Bibliotheek" 1880 op den kwartierstaat Van den Brandeler tusschen de pag.'s 217 en 220 en volgens ,,De Wapenheraut", 1902, pag. 144, zou eene familie Cools, waartoe behoorde *Johan Cools*, getrouwd met *Margaretha Diricx*, waarbij *Margaretha*, geboren te Dordrecht in October 1622, overleden aldaar 29 Aug. 1679 en 5 Juni 1646 aldaar getrouwd met *Hugo Repelaer*, burgemeester van Dordrecht, als wapen gevoerd hebben: ,,in hermelijn 3 roode palen en in een zwart vrijkwartier een gouden leeuw", dus het zelfde wapen, dat het Armorial Général aangeeft als dat van eene familie *Cools* te Dordrecht.

Ik betwijfel heel erg, of dit het wapen dezer familie *Cools is*, want in de eerste plaats voerden volgens een M.S.-genealogie van Beaumont *Margereta Kool(s).* de vrouw van *Hugo Anthonijsz. Repelaar*, omstreeks 1650 burgemeester van Dordrecht, en *Walferus Kools*, getrouwd met *Lucia Repelaar*, waarbij *Anfonia*, in 1680 getrouwd met *Cornelis de Beveren*, als wapen: ,,gevierendeeld met 3 schuinkruisjes in 1 en 4 en 3 koolplanten in 2 en 3", dus het wapen in de Beschrijving van Dordrecht door Balen beschreven als wapen der Dordrechtsche regeeringsfamilie *Cool* en in het Armorial Général als wapen eener familie *Cool* te Gouda, en in de tweede plaats is het hier beschreven wapen *Cools* met het vrijkwartier volkomen — ook de kleuren — hetzelfde als dat der familie *van den Houten* of, zooals het Armorial Général het beschrijft met den naam *van Houten genaamd du Bois.*

Cools. 2.

Reginaldus Cools, de 7de bisschop van Roermond, geboren te Antwerpen in 1618, voerde volgens het Limburg's Jaarboek 1905, pag. 22, als wapen: ,,6 vijf puntige sterren".

Dit wapen is niet geheel juist, want 's mans zegel van 1684 aan charter van het kapittel van de H. Geest in het Rijks-Archief te Maastricht vertoont de sterren zespuntig.

Coops.

Wolter Coops, burgemeester van Doetinchem, in 1786 getrouwd met *Hermina Hesselink*, voerde volgens de kwartierstaten van Wildeman en van de Blocquery als wapen: ,,2

toegewende vleugels vergezeld van 3 kleine koeken beneden elke vleugel".

Dit wapen is niet juist, want deze Doetinchemsche familie Coops voerde ,,2 toegewende vleugels, waarvan de dunne benedeneinden naar buiten zijn omgebogen en in de gedaante van een klaverblad eindigen", zooals o.a. duidelijk blijkt uit de lakafdrukken van *Jan* Coops, in 1748, 1757, 1759, 1762, 1772 en 1777 te Doetinchem leenman van het Huis Wisch, in diverse bronnen.

Koppese.

Sijmon Klaesz. Koppese, in 1559 burgemeester van Amsterdam, voerde volgens de Wapens der magistraten van Amsterdam door Van den Brandeier als wapen: ,,een vogel met de vleugels zijwaarts gestrekt staande op een tak en 'vergezeld beneden van 2 ineengeslagen handen", waar gezegd wordt, dat hij ook voorkomt met den naam *Kops.*

Dit wapen is niet juist, want 's mans zegel van 1550 als schepen van Amsterdam met den naam Cops aan charter 1089 in het familie-archief Heereman van Zuijdwijck vertoont als wapen: ,,doorsneden, A. een vogel rustende op de snijlijn; B. 2 inéengeslagen handen".

Ik merk hierbij nog op, dat het aangehaalde werk van Van den Brandeler vol fouten zit.

van Corbach.

In ,,De Wapenheraut" zegt wijlen de Heer Bloys van Treslong Prins, dat het wapen van *T. van Corbach,* in 1719 regent van Martini-Gasthuis te Utrecht, voorkomende op het wapenbord dier regenten in het Gemeente-Museum aldaar, vertoont: ,,in zilver een groene berg",

Volgens het M.S. Liber epitaphiorum van M. L. d'Yvoy in het Gemeente-Archief te Utrecht evenwel voerde deze regent *T. van Corbach* dit wapen vermeerderd met een vogel, die op den top van den berg staat.

Twee bronnen dus, die het wapen van de zelfde persoon op twee verschillende wijzen beschrijven. Vrij zeker is hiervan Bloys van Treslong Prins onjuist, want het wapen van ..... *van Corbag,* in 1778 regentesse van het Luthersche Diaconie-Weeshuis te Amsterdam, afgebeeld op de prent van het eeuwfeest op 24 Aug. 1778 van dat Weeshuis in de Collectie van Stolk te Rotterdam, Cat. no. 4272, vertoont: ,,in blauw een zilveren zwaan staande op een van den beneden schildrand uitgaanden groenen heuvel en vergezeld boven van een zilveren wassenaar.

Corbault.

Volgens het M.S. Wapenboek met monumenten en grafschriften in verschillende kerken van van Kinschot in de Bibliotheek van het Rijksmuseum te Amsterdam vertoonde (vertoont?) een kwartier *Corbault* op de grafzerk in de Oude Kerk te Amsterdam van den in 1714 overleden *Daniel Bernard* als wapen: ,,een schuinrechts geplaatst boomstronk".

Dit wapen kan onmogelijk juist zijn, want uit ,,De Vroedschap van Amsterdam" door Elias, pag. 609, blijkt, dat *Daniel Bernard* 18 Febr. 1587 te Middelburg trouwde met *Esther,* de dochter van *Olivier Corbault* en *Maria van de Ville,* en dus zou deze *Olivier Corbaulf* volgens hiervoor aangehaalde grafzerk een boomstronk als wapen gevoerd hebben. Dit nu is absoluut niet het geval, want het zegel van *Olivier Corbault, 24* Jan. 1613 schepen van Middelburg, aan charter in de Eigendomsbewijzen van huizen van de O.I. Comp. Kamer Middelburg in portefeuille 8344 van het Koloniaal Archief vertoont het zelfde wapen Corbault als in het Armorial Général met de 3 bijlen beschreven.

Corencoper.

Gerrit Fransz. Corencoper, in *1575* schepen van Delft, voerde volgens M.S. Wapenboek van van Rijckhuijsen, deel 2, folio 16verso, in het Gemeente-Archief te Leiden als wapen: ,,in zwart een zilveren meerman met stormhoed op het hoofd met omhoog gerichte zilveren sabel in de linkerhand en zilveren rondas (beukelaar) in de rechterhand.

Dit wapen is zoo goed als zeker niet van *Corencoper,* want ten eerste valt het al dadelijk op, dat het — ook wat de kleuren betreft — precies het zelfde is als het wapen der familie *Meerman* en ten tweede, omdat *Albert Dirksz. Koornkoper,* raad van Delft, overleden in 1533, volgens de Wapenkaart der Veertigh-raaden van Delft, van H. de Leth als wapen een dorren boom voerde, en *Pieter Cornelisz. Koornkoper,* in 1534 raad van Delft en overleden in 1535, volgens dezelfde wapenkaart als wapen een dorren boom met 2 vogels in de takken en vergezeld boven van een vliegenden vogel.

Cortbeeck.

Bloys van Treslong Prins beschrijft in ,,De Wapenheraut" 1917, pag. 298, het lste kwartier van het gevierendeelde wapen op de grafzerk in de St. Maartenskerk te Doesburg van den 20 Mei 1636 in den ouderdom van 57 jaar overleden *Johan Cortbeeck* Senior aldus: ,,2 kepers, waarvan de bovenste beladen met 2 toegewende vogels, de onderste beladen met 1 vogel".

Dit nu is onjuist, het lste kwartier van het wapen op die zerk is zonder twijfel ,,2 kepers vergezeld van 3 stappende vogels als kraaien, waaronder 2 op de beenen van den bovensten keper rusten en toegewend zijn, en de derde op den top van den ondersten keper rust en omgewend is .

van Couwenburg van Beloys.

Cornelis van Couwenburg van Beloys, van 1653 tot 1660 raad van 's-Gravenhage, voerde volgens de Aanteekeningen omtrent regeeringsfamilies te 's-Gravenhage en Scheveningen door van Rhede van der Kloot, pag. 62, als wapen: ,,gevierendeeld, 1. een zwaard met een bol op de naar boven gerichte punt van een zwaard, dat boven rechts vergezeld is van een vijfpuntige ster: II. een leeuw; III. 3 vogels: IV. een kasteel op grond. En in een hartschild 3 schelpen.

Dit is niet juist, want 's mans zegel van 1659 als schepen van 's-Gravenhage aan een schepenbrief in het Gemeente-Archief aldaar vertoont een gevierendeeld wapen met het zwaard en de ster doch zonder den bol en in de kwartieren 1 en 4, in het 2de kwartier een leeuw, in het 3de kwartier een burchtengeenhartschild en als helmteeken een vlucht.

van Crabbemons.

Nicolaas van Crabbemons, in 1613 commissaris van de Kleine Bank van Justitie te Haarlem, voerde volgens het M.S. Wapenboek dier Commissarissen in het Gemeente-Archief aldaar als wapen: ,,een meermin met spiegel in de rechter- en kam in de linkerhand en vergezeld boven van 2 sterren". In het Armorial Général is dit zelfde wapen beschreven met den naam *van Crabbemans.*

Beide namen deugen niet en moeten *van Crabbenmorsch* zijn, zooals hij o.a. voorkomt in de Batavia Illustrata op folio 1170.

Het is hetzelfde wapen als van de familie *van Blanckeroort* en volgens het Algemeen Nederlandsch Familieblad 1884, afl. 95, pag. 3, noemden de kinderen van den in 1558 overleden Peter *van Blanckeroort* en diens vrouw *Engeltje de Vries Simonsdochter* zich dan ook *van Blanckeroort genaemt van Crabbenmorsch.*

Deze naam *van Crabbenmorsch is* begrijpelijk, want het oude woord morsch, hetzelfde als marsch en mersch, beteekent moerassig land, broekland ook weiland, vandaar het land de Marsch tegenover Rhenen, en de familienamen van der Marsche en van der Meersche, de eerste met als wapen een keper vergezeld van 3 k 1 a v e r b 1 a r e n (het weiland), de tweede met als wapen e e n k o e o f w e 1 o s (het weiland). Crabbenmorsch is dus een moerassig land, waarin zich krabben ophouden en met dit waterland zal ook wel de wapenfiguur, n.l. de meermin, in verband staan.

de Crane.

Volgens „De Navorscher" 1856, pag. 24, zou de Zeeuwsche familie *de Crane* als wapen gevoerd hebben: „gedeeld, 1. in zwart 2 zilveren leeuwen naast elkaar; 11. in zilver 2 zwarte leeuwen naast elkaar" en zou dit wapen voorkomen op een schoorsteenlijst in het gemeentehuis van de heerlijkheid Oud-Vossemeer als wapen van één der eigenaars dier heerlijkheid.

Ik betwijfel heel erg, of dit wapen juist is, omdat de lakafdruk van *Zsaac de Crane,* in 1803 te 's-Gravenhage als eerste klerk bij den griffier van de Hooge Militaire Vierschaar der Bataafsche Republiek, geboren te Middelburg en wiens tante *Elizabeth de Crane* als weduwe van Dr. *Frederik Theodorus Reitz* te Middelburg woonde, in protocol 4243 van notaris Ph. Haagen te 's-Gravenhage als wapen vertoont: „gedeeld, I. 3 o m g e w e n d e l e e u w e n: II. 3 l e e u w e n.

En het Aardrijkskundig Woordenboek van van der Aa zegt, dat de te Middelburg wonende erven van *Izak de Crane* in 1848 mede eigenaars van de heerlijkheid Oud-Vossemeer waren.

(Wordt vervolgd.)

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Andelot-Hosee. Gevraagd'aanvullende gegevens van *Huybert Andelot,* ged. 6 Mei 1703 Amsterdam(zn. van *Adriaen Andelot* en *Geertruy Oostbree)* tr. Amsterdam 2 Dec. 1725 *Elisabeth Hosee,* ged. 11 Juni 1702 Amsterdam, overl. na 1753, (dr. van *Cornelis Hozee* en *Geertruy Swart.*

Amsterdam. S. M. HAMEL-HERMAN.

Andelot-Oostbree. Gevraagd aanvullende gegevens van *Adriaen Andelot* geb. Amsterdam 1661, overl. voor 1725, (zn. van *Constantinus* en *Adrina Block)* tr. Diemen 4 Maart 1685 *Geertruy Oostbree,* geb. Amsterdam 1665, (dr. van *Jacob Claasz. Oostbree* en *Maria Huyberts).*

Amsterdam. S. M. HAMEL-HERMAN.

Andelot-Block. Gevraagd aanvullende gegevens en voorgeslacht van *Constantinus Andelot,* geb. Constantinopel *ca.* 1630, ondertr. Amsterdam 24 Nov. 1658 *Adrina Block,* geb. ca. 1630, Lisse, overl. na 1685.

Amsterdam. S. M. HAMEL-HERMAN.

Bax-Vos-Straver-Versteeg. *Aart Bax,* geb. Veen (N.Br.) 18 Febr. 1753, huwde aldaar op 22 Aug 1784 met *Jacoba Vos,* geb. Wijk (N.Br.). Hij was zoon van *Arnoldus Bax,* geb. Wijk, die op 30 April 1752 te Veen huwde („alhier woonagtig, dog beide van buyten ingekomen") met *Jenneke Straver,* geb. 16 Febr. 1733 te Babiloniënbroek, dochter van *Hendrik Straver* en *Maria Versfeeg.* Gevraagd: geboortedatum en -plaats en ascendenten van bovengenoemde *Arnoldus Bax, Jacoba Vos, Hendrik Straver en Maria Versteeg.*

Amsterdam. DR. W. GAADE.

van Beest. Gevraagd overlijden (na 1825, vóór 1830) en ascendenten van *Huybertus van Beest,* geb. 's-Gravenhage 17 Jan. 1758. keurmeester van de turf, gehuwd te Scheveningen op 2 Mei 1784 met *Alberdina Catharina Hansen.*

Amsterdam. DR. W. GAADE.

van Bommel. Gevraagd personalia en ouders van 't echtpaar *Abraham Matthias Cornelis van Bommel* en *Cath[a] Barbara v. Westreenen v. Lauwerecht,* wier dochter *Berendina Wilh[a] Theod[a] van Bommel* (1798-1887) huwt Zwolle 1822 Jhr. Mr. *Johannes Albertus Sandberg.*

Hengelo. F. VAN HOOGSTRATEN.

van Brake1 (van Braeckel)-de **Ba(e)rs.** (LXVII, 389; LXVIII, 190). Hoewel geen afdoend antwoord op de gestelde vragen zal het volgende wellicht een aanwijzing kunnen geven in welke richting verder gezocht kan worden. Alg. Ned. Familieblad I, No. 42, k. 6b zegt, dat te Wijk bij Duurstede begraven is: De Bars De Peyrat. Noble Sieur *Leonard de Bars* Capitaine et Major d'une Compagnie Francoise. Mourut le 30 jour d'Avril 1632 agé de 72 ans. Ook zijn vrouw ligt daar begraven. die 1-9-1641 op 58 jarigen leeftijd overleed volgens dezelfde bron. Waarschijnlijk was hun zoon de eveneens aldaar vermelde Joncker *Johan de Bars,* die 5-2-1632 op 13-jarigen leeftijd overleed.

De eerste man van *Anthonetta van Brake1* heette volgens mijn aantekeningen *Pierre de Pagniet* en A.N.F. vermeldt t.a.p., dat te Wijk bij Duurstede is begraven *Lodewijk Günther Paniet,* cornet, gestorven 20-8-1643 oud 38 j.

JHR. MR. DR. J. R. CLIFFORD KOCQ VAN BREUGEL.
Driebergen-Rijsenburg.

van der Burg. Gevraagd personalia en ouders van 't echtpaar *Jan Carel van der Burg* en *Anna Chrisfina Halmers,* wier dochter *Joh[a] Cath[a] Agatha van der Burg* (1807—'93) huwt te ? den ? met *Ds. Joannes Abrah. Christoff. Nonhebel.*

Hengelo. F. VAN HOOGSTRATEN.

Duijmaer-van Hulsenbergh (LXVII, 158). *Jan Duijmor,* J. M. en *Catrina van Halsenberg* gingen op 30 Januari 1701 te Nijmegen in ondertrouw; op 8 Juli 1684 werd te Nijmegen in de Ned. Herv. Gemeente gedoopt: *Catharina,* dochter van *Jan Haelseberg* en *Cathrijn Jacobs,* getuigen waren Peter Jans en Lijsbeet van Namen.

Rotterdam. MR. A. J. KRONENBERG.

van Ewijck (LXVIII, 156). Naar aanleiding van de vraag, betreffende den stamboom van het geslacht *van Ewijck,* kunnen wij LI tot *ons* genoegen mededelen, dat deze zich bevindt in het Historisch Museum te Rotterdam en ter inzage gereed ligt.

Rotterdam. P. BEYDALS.

van Ewijck (LXVIII, 156). Ofschoon ik de vraag niet kan beantwoorden, kan ik wel mededelen dat *Elisabeth Verzijl* een dochter was van: *Cornelis Versijl, geb.* Amsterdam 1648/49, koopman ald., begr. ald. Westerkerk 2 Feb. 1703, tr. ald. Oude Kerk 4 Nov. 1683 *Machtelina Jacott,* geb. Amsterdam 1659/60, begr. ald. Westerkerk 12 Aug. 1701, dr. van *Jan* en *Elisabeth Hoppesack.* Zij is een zuster van *Balthasar Jacott,* wiens kwartieren vermeld staan in N.L. LXII Med. Blad XXXXI. Mutueel testament van dit echtpaar voor not. L. Meyer 16 Nov. 1684, codicil van haar alleen voor idem 6 Aug. 1701, boedelscheiding voor not. G. van der Groe 29 Dec. 1717.

Amsterdam. **MR. P. VAN EEGHEN.**

Frix-van Hasselt. (LXV, 333, 367). Trouwen te Groningen 16 Febr. 1612 *Reyner* oder *Rijneke Buss Niclaes Buss* soene absent daervor de vader compareerde unde *Jantien Marcus* zal. *Marcus van Hasselt dr.* daervoer die E. Ocke Baeukens comparierde.

Nunspeet. **IR. G. L. MEESTERS.**

Holster. Welk wapen voerde deze Brabantse familie?

Kruithof (f)-Waardenburg. Gevraagd geboorte en ascendenten van het echtpaar Arie *Kruithoff* (overl. Numansdorp 24 Juni 1782) en *Neeltje Waardenburg,* overl. aldaar 7 Febr. 1801 (dochter van *Frans Waardenburg).* Een dochter uit dit huwelijk, *Neeltje Kruithof(f)* werd op 5 Dec. 1756 te Numansdorp gedoopt.

Amsterdam. **DR. W. GAADE.**

Kruyt. Getr. Ammerstol 7 Juni 1744 *Cornelis Kruyt,* met *Suzanna Banen.* (dr. van *Lambert* en *Anna Dirksdr. Borsje).* Is deze Cornelis identiek aan *Cornelis Kruyt,* ged. *22* Oct. 1724 te Kralingen, zn. van *Claas Jansz.* en *Marytje Cornelisdr. van Leeuwen* of is hij een zoon van *Cornelis Cornelisz. Kruyt* (overl. voor *1729* te Krimpen a/d Lek), en *Tryntje Teunisdr. Lagewaart* (overl. 17 Maart 1729)? Een zoon van het echtpaar *Kruyt-Banen* heette ook Teunis.

Gouda. **J. L. VAN EYK.**

Looy. Wie waren de ouders van *Marytje Looy,* ondertr. 1 April 1740 Zwammerdam, jongedochter wonende te Zwammerdam, met *Dirk Cley* (geb. *30 Nov.* 1710 Aarlanderveen)?

Gouda. **J. L. VAN EYK.**

Marinissen-Udemans. Gevraagd, personalia, ouders en voorouders van het echtpaar *Danker Johan Jacob Marinissen* en Francina Udemans, wier dochter *Henriette Rosina* in 1864 te Middelburg huwt met *Ds. Adriaan Loeff.*

Hengelo. F. **VAN HOOGSTRATEN.**

van Mill. Gevraagd geboorteplaats en -datum (ca. 1732) en overlijden van *Remmit van Mill,* die op 16 Jan. **1757** te Ophemert huwde met *Metje Valkis.*

Amsterdam. **DR. W. GAADE.**

van Mil(l)-van Beest. Gevraagd geboorte en ascendenten van het echtpaar *Gerrit van Mil(l) — Lijsbeth van Beest* (uit Tiel), die op 7 Nov. 1685 te Ophemert ondertrouwden. Een zoon uit dit huwelijk was *Dirk van Mil(l),* van wien eveneens geboorte en overlijden gevraagd worden (hij was gehuwd met *Cornelia van Riemsdijk* op 17 Mei 1723 te Ophemert.)

Amsterdam. **DR.** W. **GAADE.**

de Mithage, van der Muthage, van (der) Middaghe, Middach, Middag(h). Het vermoeden bestaat dat leden van het geslacht *Van der Middaghe* in den Hervormingstijd zijn uitgeweken van de Zuidelijke Nederlanden naar het Noorden. Bij mijn onderzoek in de archieven van Kortrijk en Brugge lukte het mij niet aansluiting te vinden. Wie kan mij verder helpen?

Hieronder volgen de gegevens waarover ik momenteel beschik: 1269-1294 *Balduïnas de Mithage,* kanunnik O.L. Vrouwekerk te Kortrijk, zegelt 19 Mei 1274 (charter no. 9381 blauw, Rijksarchief Brugge) zegel: 6 generfde bladeren, straalsgewijs, met in het hart een aanziend menselijk gelaat; 1398-1418 *Adaem van der Muthage (van der Midhaghe) filius Jans.* van Thielt, als poorter van Brugge ingeschreven 12 September 1418; 1424-1455 *Pieter van der Middaghe, filius Adaems,* van Thielt, als poorter van Brugge ingeschreven 21 Febr. 1424, „clerc ten buffette ende vander vierscarre", schepen van Brugge in de periode van p.m. 1439-1455; 1425 *Omar van der Middaghe,* van Thielt, als poorter van Brugge ingeschreven 2 Sept. 1425.

Geraadpleegde bronnen in België: K. de Flou, Woordenboek der Toponymie; R. A. Parmentier, Indices op de Poortersboeken van Brugge; J. Jacquart, Alf. lijst op de Poortersboeken van Kortrijk, van 1398 en 1550: Chambre des Comptes 1398; Cartulaire d'ancienne Estaple de Bruges; J. Gailhard. Inscriptions funeraires et monumentales de la Flandre occidentale;

Mijn oudst bekende stamvader is *Aert Middach* (van wien geen nadere gegevens bekend zijn), De oudste gegevens zijn van 1624 en betreffen de kinderen van bovengenoemden Aert, t.w.

a. *Anthonis,* † *1661* te Heicop, schepen en heemraad van Hei- en Boeicop, tr. *Anna Gijsberts.*
b. *Wunneken,* † *1632* te Heicop, tr. *Hendrick Lourens.*
c. *Cornelis,* † 1669 te Heicop, tr. *Jenneke Everts.*
d. *Jan.*
e. *Gerrit,* † 1640 te Leerdam, tr. *Aentjen Gijsen.*
f. *Herman,* † 1660 te ....., tr. *Maeijcken Corn. Pock.*
g. *Maeicken,* tr. *Hendrick Sandertsen Schoonderwoert.*

De volgende personen kan ik in mijn genealogie geen plaats geven: *Hans Maertens Middach, tr.* 's-Gravenhage 3 Dec. 1631 *Jannetje van Doesburg; Maerten Middagh,* tr. 1660 *Cafharina van Creevelt;* Dr. *Hendricus Middach,* tr. *Elisabeth van Pole,* laten in de Herv. Kerk van De Vuursche dopen op 1 Mei 1670 *Henricus,* en op 17 Maart 1672 *Jacobus; Maria Middach,* tr. 's-Gravenhage 1653 *Pieter du Herlin; Josina Middach,* van Steenbergen, won. te Leiden, tr. 's-Gravenhage 1650 *Francois van den Abeelen,* (kamerling van den Heer Commandeur van Geinest) geb. Exsaert, won. te den Haag (R.K.): *Aeltgen Corn. Gillesz Middach,* tr. Utrecht 22 Mei 1641 *Teunis Adriaen Adriaens* (R.K.); *Wensel Middag,* tr. *Anna Elisabeth Catrina Schulsen,* zij laten in de Eglise réf. franç. te Meenen (België) dopen op 15 Juni 1732: *Anna Elisabeth Catrina.*

Alle inlichtingen, zelfs de kleinste, ook omtrent wapens, worden op hoge prijs gesteld.

Hilversum. E. G. **MIDDAG.**

Montarban. Iemand heeft mij medegedeeld, dat in zijn door oorlogsgebeurtenissen verwoeste inboedel zich een oud boekje bevond onder een titel, welke ongeveer luidde: „Korte beschrijving over oorspronkelijk uitheemse familienamen en geslachten." Daarin zouden onder meer bijzonderheden voorkomen over de oorsprong van de Nederlandse familie *Montarban,* welke mij interesseert. Ik heb sedertdien op alle mogelijke manieren moeite gedaan om een exemplaar van een boekje van deze of een vergelijkbare titel te vinden, doch ben daarin nimmer kunnen slagen.

Kent één van de lezers een zodanig boekje en zo ja, waar kan ik daarvan inzage krijgen?

Rotterdam. MR. W. F. LICHTENAUER.

van **O(o)yen.** Gevraagd geboorte (te Beusichem) en ascendenten van *Gerrit van O(o)yen,* overl. Numansdorp 10 Juni 1809, die aldaar op 5 Oct. 1783 huwde met *Neeltje Kruifhof.*

Amsterdam. DR. W. GAADE.

Oosterveld. Wie kan nadere gegevens verstrekken over de geboorteplaats van *Jochum Johannes Oosferueld,* geb. ± 1769 en op 16 Febr. 1800 gehuwd met *Geerfruida Koenraads Wagenfeld?* Na 1800 was betrokkene bleker op Rapenburg o/d Huizum bij Leeuwarden. Opgave in overlijdensacte n.l. Oldeberkoop is foutief. Volgens opgave Volkstellingregister 1839 (zijn overlijdensjaar) afkomstig uit Drenthe. Een dochter wordt genoemd *Jacobje,* mogelijk de naam van zijn moeder.

Leeuwarden. K. OOSTERVELD.

Pinckeveer. (Rotterdam, Bayonne) In Pott, Aardrijkskundig Woordenboek van Nederland (1913), p. 348, vindt men onder Neder-Slingeland in den Alblacserwaard, gem. Peursum, over de Giessen, een veer en gehucht, bekend onder den naam: het P i n c keve er. Ook bij J. Kuyper, Gemeente-Atlas van Nederland (Zuid-Holland), gem. Peursum. ziet men duidelijk het Pinckeveer. Gaarne zou ik weten of dit veer en gehucht, die niet ver van Rotterdam liggen, in enig verband staan tot de familie *Pinckeveer,* waarvan talrijke nakomelingen in de vrouwelijke lijn in binnen- en buitenland bestaan.

Groningen. A. H. D. DE SAINT-OBIN.

van (de) Polder-Bre(ed) borst, Gevraagd de ascendenten van het echtpaar *Pieter van (de) Polder,* geb. Mijnsheerenland 1 Mei 1695, en *Ariaanfjen Breborsf,* geb. Strijen 19 Febr. 1701, die op 5 Mei 1726 huwden te Heinenoord. Een dochter uit dit huwelijk was *Lijsbeth van de Polder,* geb. 14 Jan. 1731 te Heinenoord.

Amsterdam. DR. W. GAADE.

van Riemsdijk-van Answick. Gevraagd geboorte en ascendenten van het echtpaar *Jan van Riemsdijk — Huberfa van Answick,* die in 1668 huwden (waarschijnlijk te Varik). Een zoon uit dit huwelijk was *Remmet (Rombout) van Riemsdijk,* geb. 13 Oct. 1668 te Ophemert.

Amsterdam. DR. W. GAADE.

De voorouders van *Jan van Riemsdijk* († 1713), worden opgegeven in Nederland's Adelsboek 1950, pag 301.

Red.

Roosendaal-Greven. Gevraagd de ouders met personalia van *Wolfert Abraham Johannes Roosendaal,* Ned. Herv. predikant te Dalfsen, geb. 's-Hertogenb. 16 Nov. 1761, overl. Dalfsen 24 December 1831 en zijn 'echtgenote *Fenna Hendrina Greven.*

Amsterdam. B. VAN DER FEEN DE LILLE.

Volgens het Stam- en Wapenboek van Vorsterman van Oyen, deel 1, pag. 341, was *Fenna Hendrina Greven* de dochter van het echtpaar *Hetman Joan Greven (1719-1784)* en *Elisabeth Cafharina Ravestein* (1737-1775), die met hun personalia worden vermeld in Ned. Adelsboek 1942, pag. 204.

Red.

Stoop(e). Gevraagd de ouders van *Johannis Bernardus Stoop(e),* chirurgijn, geb. 4 Maart 1725? Essen, overleden 6 April 1791 Bodegraven, ondertr. April 1752 Stolwijk, idem 25 Maart Boskoop.

Gouda. J. L. VAN EYK.

van **Toulon-van Nispen.** Gevraagd, personalia en ascendenten van het echtpaar *Lodewijk van Toulon en Johanna van Nispen,* wier dochter *Marfina Adriana Maria* te Gouda huwt 12 Maart 1818 met Jhr. *Gerard Johannes Beeldsnijder.*

Hengelo. F. VAN HOOGSTRATEN.

Voor het echtpaar *van Toulon-van Nispen zie* men Ned. Leeuw LXIV (1947), kolom 348, noot 5, en de aldaar opgegeven litteratuur.

RED.

Valkis-van Versendaal. Gevraagd de ascendenten van *Mefje Valkis,* geb. Wadenoyen 19 Jan. 1740, dochter van *Cornelis Valkis* en *Elisabeth van Versendaal,* de laatste geb. Wadenoyen 21 Sept. 1710.

Amsterdam. DR. W. GAADE.

Verboom. Is wellicht een (wapen)zegel bekend van *Pancras Verboom,* schepen van Numansdorp in 1776, 1778, 1780, 1781, 1785 en 1786?

Vermaes (LXVII, 191) . *Lamberfus Graadf* en *Anna Catharina Vermaes* passeerden hun acte van ondertrouw op 17 April 1712. *Anna Cafharina Vermaes* werd gedoopt op 8 September 1689 in de Ned. Herv. Kerk te Nijmegen als dochter van *Jones Vermaes* en *Geurfje Sloerrij.* Getuigen waren Peter Eymert en Anna Catrijn van Hunest.

Rotterdam. MR. A. J. KRONENBERG.

Weldijk-Knegjes. Gevraagd personalia, ouders en grootouders van het echtpaar *Jacob Weldijk* en *Anna Jacoba Knegjes,* wier dochter *Vrouwke Cornelia (1792-1869)* in 1818 huwt met *Jacques Anne van der Meer van Kuffeler.*

Hengelo. F. VAN HOOGSTRATEN.

Winderlingh. Gevraagd geboorte en ascendenten van *Lucia Winderlingh* overl. Ophemert in Jan. 1729, die aldaar op 13 Mei 1697 huwde met *Remmit van Riemsdijk.*

Amsterdam. DR. W. GAADE.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Notulen van de Algemene Vergadering met Excursie, gehouden op 2 Juni 1951 in het Gemeentehuis van Rhenen. — Gelderse, Overijselse en Drentse studenten te Franeker, door Dr. A. L. Heerma van Voss † — Genealogieën van Byler vóór de tweede helft van de XVIIde eeuw, door Mr. W. de Vries (vervolg). — Foutieve wapens en namen in diverse bronnen, door R. T. Muschart (vervolg). — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, Jonkerlaan *26, Wassenaar.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, *Prins Mauritslaan 64, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* 5, 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der ondertekende stukken.

No. 9/10 LXVIIIe Jaargang September/October 1951

BESTUURSBERICHTEN,

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Mejuffrouw M. F. C. Hüffer en van den Heer W. L. van den Akker, beiden sedert 1951 gewone leden van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd :

JHR. B. F. VAN BEVERVOORDEN TOT OLDEMEULE *Velp (Gld.). Kluizenaarsweg* 3.

W. J. JELTES . . . . . *'s-Gravenhage. Offenberglaan* 1, *Flat* 37.

MR. G. W. MAAS GEESTERANUS .... *'s-Gravenhage. Azaleastraat 63.*

F. L. PANNEKOEK ..... *Bilthoven. Soestdijkseweg* 381.

DR. W. H. VAN SETERS ..... *Amsterdam-W. Hoofddorpplein 16 II.*

P. C. VAN WIJK ..... *Zaltbommel. Kerkstraat* 34.

Adreswijzigingen :

JHR. MR. J. A. BEELAERTS VAN BLOKLAND . *Lissabon. Avenida Alvares Cabral 86-3°-E.*

IR. A. F. H. BLAAUW ..... *Rijsbergen (N.-B.). „De Wissel".*

C. W. BLOKHUIS . . . . . *Vught. Wilhelminalaan* 20.

J. A. COLDEWEY . . . . . *Deventer. Boedekerstraat 5.*

W. H. J. W. DEELMAN . . . . . *'s-Gravenhage. Bentinckstraat 31.*

MR. J. M. F. ESKES . . . . . *Amsterdam. Amsteldijk 119 I.*

L. J. VAN DER KLOOSTER .... *Huis ter Heide (U.). Huize Zandbergen, Amersfoortsestraatweg 18.*

DR. P. LOPES CARDOZO ..... *Delft. Eschdoornlaan* 48.

PROF. MR. W. F. PRINS ..... *Heemstede. Glipperweg* 194.

MR. DR. G. L. VAN OOSTEN SLINGELAND . . *De Steeg. „'t Hoefijzer", Oversteeg.*

Het Genootschap is in ruil getreden met:
Internationale Familiestichting Thiery, Leidse Gracht 16, Amsterdam: tijdschrift :„Le guide des Thiery".

Onder verwijzing naar de mededeling in het Maartnummer van 1949 deelt het Bestuur mede, dat de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen op ons verzoek het daarheen te willen leiden, dat de retroacta van den burgerlijken stand, die nog berusten bij de kerken, overgebracht worden naar de Rijksarchieven, al kunnen zij uiteraard eigendom blijven van de betreffende kerken, geantwoord heeft, dat het hem niet mogelijk is aan dit verzoek gehoor te geven.

Een weinig bekende tak van het geslacht van Hardenbroek,

door A. H. DRIJFHOUT VAN HOOFF.

De hierboven bedoelde tak is die, wellce is opgenomen door wijlen den Heer K. J. G. Baron van Hardenbroek van 's Heeraartsberg en Bergambacht in een bijlage van diens „Genealogie van het Oud-Adellijk Geslacht van Hardenbroek", gedrukt in het jaar 1892. Dit fraaie boekwerk met alle familiewapens in kleuren, ook die der aangehuwde geslachten, is vrij zeldzaam; het is klaarblijkelijk in weinig exemplaren gedrukt

en vermoedelijk alleen geschonken aan de familieleden *en* aan enkele instellingen.

Deze tak is gesproten uit het betwiste huwelijk van *Anthonis van Hardenbroek,* zoon van *Johan van Hardenbroek* en *Johanna van Cuijck,* en *Aefje van den Pas,* dat gesloten werd te Utrecht in het jaar 1582.

Er is, behalve in het bovengenoemde werk, bij mijn weten, nooit iets over gepubliceerd, uitgezonderd dan enkele korte mededeelingen in ons maandblad, met name in de jaargangen 1912, kolom 251, en 1922, kolommen 160, 198 en 282.

De bijlage bovengenoemd is onvolledig en bevat evenals de mededeelingen in „De Nederlandsche Leeuw" eenige onjuistheden.

Het leek mij derhalve niet ondienstig dezen geheelen tak eens aan een nader onderzoek te onderwerpen en de resultaten daarvan te publiceren in de hoop mijn medeleden daarmede van dienst te kunnen zijn.

Niet in de laatste plaats ben ik daartoe in staat gesteld door de welwillendheid van wijlen den Heer G. C. D. d'Aumale Baron van Hardenbroek, die mij indertijd gegevens verstrekte uit het familiearchief en door die van den Heer Mr. G. C. D. Baron van Hardenbroek te 's-Gravenhage, die het mij mogelijk maakte genoemde gegevens aan te vullen door mij inzage te verstrekken van het werk van den Heer C. A. de Kruijff, geschreven omtrent de negentiger jaren van de vorige eeuw, berustende in het familiearchief en getiteld „Genealogie van Hardenbroek samengesteld uit onuitgegeven stukken", hetwelk ik in het vervolg kortweg zal aanhalen als „de Kruijff".

Om te beginnen, zal ik hier, voor een goed overzicht, de afkomst van den bovengenoemden *Anfhonis van .Hardenbroek* van den ouden hoofdstam vermelden, hoewel deze vanzelfsprekend reeds wordt gegeven in de „Genealogie van het Oud-Adellijk Geslacht van Hardenbroek" bovengenoemd, in het vervolg kortweg te noemen de „Genealogie".

Gijsberf van Hardenbroek, 8ste heer van Hardenbroek, had uit zijn lste huwelijk met *Mechtild van Buren* geen kinderen, uit zijn 2de huwelijk met *Mechfeld Van Raephorst,* gesloten in het jaar 1505, sproten vier zoons en drie dochters. Zijn testament komt gedeeltelijk voor in het „Tijdschrift van der Monde" Jaargang 1843 en een afschrift van het volledige testament berust in het archief op kasteel Hardenbroek.

De vier zoons waren:

a. *Joost,* 9de heer van Hardenbroek (in het Adelsboek 1942 abusievelijk Gijsbert genoemd), uit wien alle tegenwoordige van Hardenbroek's afstammen.
b. *Gijsbert van Hardenbroek tof den Brey,* maarschalk van Abcoude, gehuwd met *Theodorica van Deudecom.*
c. *Cornelis van Hardenbroek,* gehuwd met *Anfonia Sfraefman.* Zij woonden te Wijk bij Duurstede.
d. *Johan van Hardenbroek,* die in 1545 huwde met *Johanna van Cuijck.* Hij stierf 1588/90 en woonde volgens de „Genealogie" met zijn broeder Gijsbert in 1566 op Drakenburg te Culemborg.

De nakomelingen van b. en c. stierven spoedig uit. Uit het huwelijk van *Johan van Hardenbroek* en *Johanna van Cuijck* sproten acht kinderen, t.w.:

1. *Gijsbert van Hardenbroek,* heer van Wulven, hij huwde *Aleid van der Meer* en stierf 4 Januari 1614 volgens de „Genealogie" oud 65 jaar, 1 maand en 23 dagen, zonder kinderen na te laten.

2. *Lamberf van Hardenbroek,* gehuwd met *Johanna van Gellicum,* liet geen kinderen na.
3. *Anfhonis van Hardenbroek,* volgt onder 1.
4. *Johan van Hardenbroek.* Volgens de aanteekeningen van Hardenbroek in de bekende genealogische collectie Booth op het Rijksarchief te Utrecht (verder kortweg „Booth" te noemen) was hij vicaris en „huwde naderhant *Annichje,* sijn dienstmaegt doch sonder oir is hij te Culenburch in de Papenhoeck gestorven. Ao. 1630".
5. *Aleid van Hardenbroek,* sterft ongehuwd te Culemborg.
6. *Florentina van Hardenbroek,* overleden te Culemborg in 1613/14.
7. *Mechteld van Hardenbroek,* religieuse in het Witte Vrouwen Clooster te Utrecht, begraven te Utrecht 10 Aug. 1624.
8. *Maria van Hardenbroek,* religieuse in het klooster van St. Servaes te Utrecht. begraven te Utrecht 17 Aug. 1629.

De volgorde dezer kinderen is willekeurig, de juiste is mij niet bekend.

1. *Anthonis van Hardenbroek* was klaarblijkelijk, als zo0 vele zonen van adellijke families in dien tijd, bestemd voor het kloosterleven.

In een acte verleden voor notaris S. van Hamersfelt te Utrecht (Gem.-Archief aldaar) op 28 Aug. 1585 verklaarde namelijk op zijn verzoek zijn broeder „Jonker *Gijsbert van Hardenbroek,* oudt omtrent XXXV jaren", dat hij met hem „te cost heeft gegaen" in 1578 en dat Frederick van Wynsen, coadjutor van Merrienweert hun altijd beloofd had te betalen voor de „montcoste ende andersints jaerlicx hondert gulden, gelijk als andere conventualen betaelt worden". Enz. enz.

Anthonis moet dus aanvankelijk kloosterling in Marienwaard geweest zijn, het klooster aan de Linge gelegen, niet ver van de woonplaats zijner ouders Culemborg.

Toen het leven buiten de steden te onveilig werd tijdens de troebelen, vonden de monniken opname te Culemborg in het klooster Jerusalem in het jaar 1573 (zie Inventaris van het Graafschap Kuilenburg door Mr. A. P. van Schilfgaarde No. 8048). Later hebben zij of enkele hunner blijkbaar voor eigen onderdak gezorgd en zoo blijkt uit een acte, verleden voor denzelfden notaris van Hamersfelt van 23 Nov. 1585, dat Anthonis in de jaren 1578, 1579 en een deel van 1580 in de kost was bij Joffr. *Alijdt de jong* te Utrecht. Voor het kostgeld werd wederom de bovengenoemde coadjutor Frederick van Wynsen aangesproken.

Het bleek mij uit de genealogische aanteekeningen van Leeuwen bij Booth, dat deze *Alijdf de jong,* huisvrouw van *Herman van Leeuwen,* de grootmoeder was van de latere echtgenoote van Anthonis en het komt mij niet onwaarschijnlijk voor, dat hij daar ten huize zijn vrouw heeft leeren kennen.

In 1582 huwde, zooals boven reeds gemeld, *Anthonis van Hardenbroek* met *Aefje van den Pas.* Dit huwelijk werd door de familie niet erkend. Wat daarvan de reden was, kan slechts vermoed worden en zal wellicht nimmer met juistheid kunnen worden vastgesteld.

„In de „Genealogie" vinden wij vermeld:

„*Antony van Hardenbroek* was de derde zoon van *Johan van Hardenbroek* en *Johanna van Cuijck.* Hij werd geheeten *Antony jansse van Hardenbroek* en trouwde den 28sten September 1582 in de St. Janskerk te Utrecht *Aafje van de Pas.* Zij is overleden vóór 1608 en was dochter van *Willem Hendriks* en van *Catharina van Leeuwen.* De afstammelingen van

Antony van Hardenbroek, gesproten uit zijn huwelijk met Aafje van de Pas zijn door de familie van Hardenbroek nooit als echt erkend. Volgens overlevering zou Aafje van de Pas geweest zijn de dochter van een geestelijke uit Marienweerd".

In dit verband wijs ik er op, dat Booth in de aanteekeningen *van Leeuwen* vermeldt, dat uit het huwelijk van *Trijntje van Leeuwen* en *Willem van de Pas* een vijftal kinderen zijn geboren, m.n. *Hetman,* canonick van St. Jan, *Aefgen, Fransje,* huisvrouw van *Dirck Vuystinck, Johan* en *Steven.*

Een andere familieoverlevering is, dat Aafje van de Pas een geestelijke zuster was te Marienweerd, dat zij en Anthonis nooit zijn gehuwd doch samen gevlucht, hetgeen mij werd geschreven door wijlen den Heer G. C. D. d'Aumale Baron van Hardenbroek. Dit komt mij onjuist voor, daar Marienweerd een mannenklooster was en het huwelijk inderdaad is gesloten, zooals wij dadelijk zullen zien.

Hoe dit ook zij, een feit is het, dat van de huwelijksvoltrekking meerdere malen notarieele acten werden opgemaakt, nl. in 1582, kort na het huwelijk, in 1602, 1630, 1632 en 1640. De eerste daarvan luidt in extenso als volgt:

,,Wij, Jan Hagen ende Hendrick Jans, borgers der stad Utrecht, verklaren ende affirmeren mits desen onder presentatie van 't selve vorder bij eede te affirmeren, ist nooth tot vermaninge, dat *Anthonis Jans van Hardenbroek* ende *Aefgen Willem Hendricks van den Passendochter* in echte state aen malkanderen vergadert sijn ende malkanderen getrouwt hebben ten huijse ofte woenplaatse van Hermannus, pastoer van Sinte Jacobskercke binnen Utrecht op den 28en Septembris lestleden des avonds in presentie van denselven pastoer, mitsgaders *Willem Hendricksen van den Pas,* des voorsz. Aeffgens vader ende mede in onse als getuijgen daar toe gerequireert, presentie,

ende dit na dat eerste drie voorgaende geboden tusschen Anthonis Jans van Hardenbroeck ende Aeffgen bij de voorsz. pastoer gedaan waren, te weten den negenden Septembris het eerste, den 23en Septembris het anderen, den ses ende twintigsten September al in dit tegenwoordige jaar van twee en tachtentigh het derde ende leste gebod gedaan waren, des t'oirkonde hebben wij Jan Hagen ende Hendrick Jans voorsz. dit elcx mit ons selfs hand onderteyckent den achtienden Decembris anno vijftien hondert twee en tachtentigh ende was onderteijckent bij mij Jan Cornelis Hagen, Hendrick Jansz. ende noch onderstond gecollationeert tegens die principale attestatie ende bevonden te accorderen ende was onderteijckent H. van de Poll. Hendrick Janse Jansoen."

Den 23sten Augustus 1602 werd Hendrick Jans, oud omtrent 71 jaar, door schepenen te Utrecht onder eede op het bovenstaande gehoord, waarbij hij verklaarde den inhoud waarachtig te zijn, uitgezonderd dat hij niet meer wist op welke data de geboden gedaan waren.

Ten slotte werd een notarieel afschrift van de oorspronkelijke verklaring gemaakt door notaris T. Vosch van Avesaet te Utrecht, die dit niet dateerde. Hij was in het laatst der 17de eeuw notaris te Utrecht.

Het bovenstaande berust in het archief van kasteel Hardenbroek: in het protocol van notaris Vosch van Avesaet was de verklaring niet te vinden, doch dit is niet verwonderlijk. daar dergelijke afgegeven afschriften vermoedelijk niet geregistreerd werden.

Deze verklaring is dus in zooverre in strijd met hetgeen de ,,Genealogie" vermeldt, dat het huwelijk niet in de St. Janskerk te Utrecht voltrokken is maar ten huize van den pastoor van de St. Jacobskerk aldaar, die genoemd wordt

Hermannus en later blijkt te zijn Hermanus Elconius. De datum is echter dezelfde.

Bij gebrek aan andere bewijzen dient m.i. geloof te worden geslagen aan de hier vermelde verklaring.

Vermoedelijk hebben Anthonis en Aefje vóór het huwelijk een paar jaren in concubinaat geleefd, uit welke verhouding dan een of meer kinderen geboren zijn, w.o. wellicht hun zoon Gijsbert, die volgt.

Een later te noemen verklaring geeft mij aanleiding tot dit vermoeden.

Een en ander heeft dan zeer waarschijnlijk tot de familieverwijdering geleid. Anthonis zal voor iemand, die tot geestelijke bestemd was, een tamelijk luchtige levensopvatting gehad hebben, hetgeen min of meer bevestiging vindt in het testament van zijn ouders, verleden voor schepenen van Culemborg op 20 Augustus 1588 (Rechterlijk archief Culemborg No. 242. Register van testamenten 1575—1607), waarin de volgende passage voorkomt:

,,Willende ende verclarende voirfs voor uijterste wille omme sonderlinge oirsaken hun daer toe porrende, als dat *Anthoenis van Hardenbroeck* haerer beijder soone, nae den lesten overlijden van hun beijden uijt den boedel ende van hun geheele achtergelaten goederen niet meer hebben ende genieten sal dan eens de somme van thien karolis gulden ende dat mede overmits denselven haeren soon hun veel gecost ende uijt den boedel meer als anderen gehadt ende genoeten heeft."

In dit testament wordt overigens met geen woord over het huwelijk van Anthonis gesproken, hetgeen mede te denken geeft.

Deze onterving is denkelijk wel de reden van de aanvankelijke verarming van dezen tak en van de noodzaak om beroepen te zoeken, welke niet in overeenstemming met de 'waardigheid van het geslacht waren.

Niet de ,,Genealogie" maar ,,de Kruijff" vermeldt omtrent hem: ,,*Antonie van Hardenbroeck is* geweest koster en schoolmeester ten Berch en van daar gevlucht (ob homicidium op zich genomen) naar Cuijlenburch. Daarna door de Staten van Utrecht in 1587 benoemd tot koster en onderwijzer te Mijdrecht, dat door het gerecht aldaer geweigerd wordt." Het is mij niet bekend, hoe de Kruijff aan deze wetenschap is gekomen. De korte en bondige stijl doet mij denken aan Booth.

Slechts het laatste deel der mededeeling heb ik kunnen verifieeren, de benoeming te Mijdrecht komt nl. voor op Fol. 39 van het Protocol van Besogne van de Gedeputeerden van de Staten van Utrecht, gecommitteerd tot de directie der geestelijke goederen (catalogus archief der St. v. Utrecht No. 935) en de brief van het gerecht van Mijdrecht in No. 936 van genoemde catalogus.

Met ,,ten Berch" wordt blijkbaar bedoeld Nederhorst den Berg. Hierover heb ik niets kunnen vinden, evenmin over zijn vlucht naar Culemborg. Booth vermeldt, dat *Anthonis* met zijn huisvrouw *Aafje (Eva) Willemsdr. van de Pas* te Culemborg woonde (dat immers ook de woonplaats van zijn ouders was) en dat uit hun huwelijk geboren werden: *Gijsbert van Hardenbroek,* volgt onder II, *Herman van Hardenbroek* en nog vier kinderen, alle jong gestorven, waarvan drie ten Berch bij Nederhorst begraven.

Op 23 December 1608 werd voor notaris Jacob van Herwaerden te Utrecht het testament verleden van *Willem van Pas,* burger en inwoner te Utrecht (Protocol 1607-1609. Gem.-Archief Utrecht No. 188 deel 18), waarin deze onder

zijn erfgenamen noemt *Ghijsbert van Hardenbroeck,* zoon van zijn overleden dochter *Aeffgen,* die huisvrouw was van *Anthonis van Hardenbroeck.* Over een kleinzoon Herman wordt niet gesproken, deze zal vermoedelijk jong gestorven zijn, althans vóór 1608.

Aafje was dus in dat jaar reeds overleden, van *Anfhonis* is dit niet zeker, in ieder geval was hij dood op 26 April 1624, toen zijn zuster *Mechteld van Hardenbroek voor* notaris Lodewijck van Leeuwen te Utrecht haar testament maakte, waarbij zij *Gijsberf van Hardenbroeck,* haar neef, zoon van Zal. *Anfhonis van Hardenbroeck,* haar overleden broeder, tot haar universeel erfgenaam maakte. Begraaf- of grafboeken van Culemborg over dien tijd bestaan niet meer.

II. *Gijsbert van Hardenbroek.* In ons maandblad, jaargang 1912, kol. 251, heeft M. G. W (ildeman) een fragment genealogie van dezen tak gegeven, waarin hij over Gijsbert het volgende zegt: ,,Gijsbert Anthonis van Hardenbroek vertrok 2 April 1595 met de eerste Nederlandsche vloot uit Texel naar Indië, Na terugkeer wordt hij eerst lakenkooper en daarna vormdraaier. Blijkens een door hem afgelegde verklaring op 4 Maart 1641 voor notaris Jan van Vechoven te Utrecht was hij sergeant geweest te Fernambuco. Hij was te Utrecht op 5 April 1608 gehuwd met *Aletta Schut Jacobsdr.*" M. G. W. geeft helaas geen bron van zijn wetenschap op. De eerste mededeeling over zijn vertrek naar Indië kan juist zijn. Immers in ,,De Opkomst van het Nederlandsch Gezag in Oost-Indië" door Jhr. Mr. J. K. J. de Jonge wordt in een noot op blz. 188 van het 2de Deel, nadat de schepen, welke op 2 April 1595 naar Indië uitvoeren, met hun schippers, commiezen enz. genoemd waren, gezegd: ,,Voorts komen in de journalen nog de namen voor van eenige oudere kooplieden en adelborsten, waarvan de meesten jonge lieden van goeden huize waren als ..... o.a. *Gijsbert van Hardenbroek* ....."

Ik geloof gaarne, dat dit onze Gijsbert van Hardenbroek is maar bewezen is dit toch niet ,daar er in dien tijd nog een tweetal Gijsberts van Hardenbroek waren, die in aanmerking hiervoor zouden kunnen komen.

Wat M. G. W. zegt over zijn latere beroepen heeft hij ongetwijfeld uit de aanteekeningen *in* de collectie Booth. Deze, die als tijdgenoot wel over juiste gegevens beschikt zal hebben en ook als zeer betrouwbaar wordt beschouwd, vermeldt het volgende: ,,*Gijsbert van Hardenbroek,* sijdelakencoper, geneerde sich na met vormdraijen, had te wijve *Aeltje,* dochter van *Jacob Schut,* hij woonde naderhand bij sijn soon *Jacob* ende sterf in November 1653, oud 73 jaer".

De Heer Wildeman is geheel verkeerd, waar hij de acte voor notaris van Vechoven verleden op 4 Maart 1641 aanhaalt. Deze betreft nl. *Anfhoni van Hardenbroek,* Gijsbert's zoon. Ik zal deze t.z.t. bespreken.

Wat nu het geboortejaar van Gijsbert aangaat, dit zou volgens Booth 1580 zijn, hij zou dan vóór het huwelijk zijner ouders geboren zijn en zulks komt mij, gezien een verklaring, waarop ik reeds boven onder Anthonis zinspeelde, niet onwaarschijnlijk voor .Genoemde verklaring is afgelegd door *Francina van de Pas,* de zuster van Aafje en echtgenoote van *Dirck Vuijstingh,* goudsmid te Utrecht, voor notaris G. van Waeij aldaar. Zij is te vinden in het archief van het kasteel Hardenbroek maar komt, blijkbaar om reeds eerder vermelde redenen niet voor in het protocol van genoemden notaris. Zij luidt als volgt:

Ick *Fransgen Willems* huijsvrouw van *Dirck Vuijstingh,* borger t'Utrecht, verclare en attesteere mits desen voor de gerechte waarheijd, ten versoecke van Jonker *Gijsbert van*

Hardenbroeck. waarachtigh te sijn, dat ick wel weete ende mij wel bekend is, dat Jonker *Antonis van Hardenbroeck* des producents vader wettelick ende publicquelick alhier t'Utrecht in de kercke getrouwt is aan *Aaltgen Willems van de Pas,* des producents moeder, beijde zaliger gedachten,

verklaere vorders dat den gemelden Jonker *Anfonis van Hardenbroeck* ende *Aeltgen van de Pas,* na dat sijliden als voorseijd wettelick getrouwt waren, als eghteluijden lange jaare alhier binnen Utrecht gewoondt ende huijsgehouden hebben,

verklarende voor redenen van wetenschap, dat ick, tegenwoordigh oud zijnde omtrent seventigh jaaren, den voornoemden Jonker *Antonis van Hardenbroeck* ende sijne huijsvrouwe wel hebbe gekend ende dat zijlieden in den gemelten wettelijcken echten state wesende, ses off aght eghte kinderen ende onder anderen mede den producent alhier binnen Utrecht bij malkanderen geprocreëert hebben,

presenterende 't geene voorschreven staat des nood ende versocht sijnde bij eede te stercken,

oircont mijn hand desen vijffden Octobris anno XVI^{c} ende veertigh stilo antique.

w.g. Fransgen Willems.

Op den 16den October d.a.v. werd zij door schepenen van Utrecht onder eede over deze verklaring gehoord, waarbij zij verklaarde, ,,daar bij te persisteren, uijtgesondert dat sij van 't publiquelijck trouwen in de kercke geen andere kennisse en heeft als uijt monde van haar ouders en vrinden, die sij 't selve wel heeft hooren seggen, dat sij oock niet en weet off den producent gebooren is voor off na date van de publieque trouw in de kercke ende dat haar getuijgens ouderdom is althans omtrent ses en sestigh jaaren".

Hieruit volgt, dat het wel zeer waarschijnlijk is, dat Gijsbert vóór het huwelijk zijner ouders geboren is en dat dit mede tot de familieverwijdering bijgedragen heeft.

Weten wij uit archiefstukken nog niets over de beroepen, welke Gijsbert heeft uitgeoefend, wel is bekend, dat hij in zijn jonge jaren soldaat is geweest, blijkende uit een, eveneens in het archief van Hardenbroek berustend afschrift van een paspoort aan hem verleend door Frederick van Suijlen van Nijevelt, gouverneur van Woudrichem, in zijn functie van capitein over een compagnie Nederlandsche soldaten op 2 Januari 1606, deze zegt daarin o.m. dat Jonker *Ghijsbert van Hardenbroeck* een tijd van twee jaren onder zijn compagnie ,,voor musquetier gediend heeft ende hem (= zich) in deselve eerlijck, vroom op alle toghten ende wachten *bij* dagen ende bij nachten soo wel aan als van den vijandt *ge*houden ende gedragen heeft gelijck eenen eerlijcken vroomen soldenier toestaat".

Daarna zal hij dan wel de beroepen uitgeoefend hebben, welke Bosch hem toeschrijft. Hij huwde, zooals we boven zagen, in 1608 met Aeltje Schut. De inschrijving in het huwelijksregister van de stad Utrecht 1590-1611 (Gemeentearchief Utrecht No. 454a) luidt als volgt:

Martius 1608. *Ghijsberf Antheunisz. van Hardenbroeck,* jonggesel, wonende tot Cuijlenburg en *Aeltgen Jacob Schuffendochfer,* wonende aan de Backerbrugh. Bescheijt van Cuijlenborch.

in margine: getrouwd in St. Geert 5 April p. Caesarius. De aanteekeningen, die Booth ons nagelaten heeft over de familie Schut, schijnen mij belangwekkend genoeg om hier ter plaatse aan te halen.

Dirck Schut en *Jacobje van Muyden* hadden in 1592 de volgende kinderen:

1. *Hendrick Schut* en *Dirckjen* sijn wijf sterven t'Amersfort, alwaer hij Raed is geweest Ao. 1588,
2. *Cornelis Schut,* wachtmeester,
3. *Jacob Schut,* die volgt,
4. *Daniel Schut,*
5. *Assuerus Schut* te Gorinchem,
6. *Pouwels Schut* en *Catharina* sijn huysvrou en
7. *Anna Schut,* huysvrou van *Cornelis Rijcken,* in de galey.

Jacob Schut (zie boven) ende *Alit* sijn wijf, dochter van *Beernt Claessoon van der Meer.* Uit dit huwelijk:

1. *Beernt Schut,* schilder, sterf int wederkeren van Romen,
2. *Jacobje,* huysvrou van *Huych de Goyer,* sijdelakencoper aen de Backerbrug,
3. *Aeltje,* huysvrou van *Gijsbert van Hardenbroeck,* sijdelakencoper, na vormdrayer.

Wij zien hier dus wederom de beroepen van Gijsbert herhaald, zoodat wij wel kunnen aannemen, dat deze juist 'vermeld zijn.

Zooals wij boven zagen schrijft Booth, dat Gijsbert later bij zijn zoon Jacob woonde, ik heb dit niet kunnen controleeren doch wel, dat hij op later leeftijd te Arnhem woonde, hetgeen blijkt uit een inschrijving in een der procuratieboeken van die stad d.d. 11 Febr. 1650. De aanhef daarvan luidt: *Gisbert van Hardenbrouck,* tegenwocrdich alhier wonende, heeft met sijnen vrijen wille verclaert, dat hij resilieerde en affstand dede van sodane lijfftocht als hij comparant was hebbende aen de goederen van Juffrouw *Florentina van Hardenbrouck,* sijne overledene moeije, vermogens het testament bij deselve Juffrouw opten 16 September 1612 gepasseerd.

Ik moet hierna nog op dit testament terugkomen doch haalde het hier voorloopig aan om op Gijsbert's latere woonplaats Arnhem te wijzen.

Volgens de „Genealogie" hadden Gijsbert en zijn vrouw Aeltje Schut zes kinderen en wel:

1. *Antony,* volgt onder 111 A.
2. *Jacob,* volgt onder 111 B.
3. *Florentina van Hardenbroek. Zij* huwde in Juli 1639 te Jutphaas met *Hendrik Coster.* De inschrijving te Utrecht luidt:
   7 Juli 1639. *Heijndrick Coster, j.g.* van Arnhem met *Florentina van Hardenbrouck,* j.d. van Utrecht, beijde wonende bij de Madeleenebrug.
   in margine: Att. gegeven naar Jutphaas den 21 Julij 1639.
   gesien att. dat sij daer getrout sijn.
   De huwelijksinteekening van Arnhem is van 14 Juli 1639, daarin wordt zij genoemd *Florentyna van Hardenbroeck van Wulven.* Zij woonden te Arnhem, waar in het doopboek een zestal kinderen van hen voorkomen.
4. *Johanna van Hardenbroek.* Overleden vóór 30 Januari 1636.
5. *Aletta van Hardenbroek.* Is nog onmondig op 30 Januari 1636.
6. *Willem van .Hardenbroek.* Is blijkbaar jong gestorven, in ieder geval vóór 30 Januari 1636.

De hier genoemde volgorde dezer kinderen kan niet dc juiste zijn, daar in het bovengenoemde testament van *Florentina van Hardenbroek,* verleden op 16 September 1612 voor richter en schepenen van Culemborg, door haar een legaat wordt gemaakt van drie honderd gulden elk aan *Anthonis* ende *Johanna, o u* d s t e soon en dogter van *Gijsbert Anthonisz. van Hardenbroek,* haren neve.

In het overlijdensregister van Utrecht (Weeskamer) komt op 17 September 1627 voor „het kijnt van *Ghijsbert van Hardenbroeck..* nalatende vader en moeder. Begraven Buurkerk." Johanna of Willem?

Voorts compareerden voor notaris Gerrit Vastert te Utrecht op 30 Januari 1636 „*Jacob van Hardenbroeck* ende *Florentina van Hardenbroeck* sijn suster mit handen haers voorn. broeders als haren voocht in desen mij notario bekent, voor haer selven ende haer sterckmaeckende ende de rato caverende voor *Antonis* ende *Aeltje van Hardenbroeck,* haren comparanten wtlandigen broeder ende onmundige suster".

Johanna en *Willem* worden hier niet genoemd en zullen dus wel reeds overleden zijn. Hoe de verdere levensloop van *Florentina,* gehuwd met *Coster,* en van *Aletta (Aeltje)* is geweest, is mij niet bekend geworden.

Alle bovengenoemde kinderen zullen wel te Utrecht geboren zijn, doopboeken van dien tijd zijn niet meer aanwezig.

De aanteekening van Booth, dat *Gijsbert van Hardenbroek* in November 1653 stierf (zie boven), wordt bevestigd door een afschrift van een attestatie, berustende in het archief op kasteel Hardenbroek, welke luidt:

Attestere ick onderschreven dat Joncker *Gijsbert van Hardenbroeck* zaliger op den negenden December des avonds in tegenwoordigheijd van mij onderschreven ende Gerrid Brantsen, kerckmeester ende Gerrid Jansen, custos alhier midsgaders eenige anderen nabuiren in onse kercke alhier tot Oosterbeeck is begraven ende ter aarden besteedet,

oirkond der waarheijd hebben dit met eijgener hand onderteijckent in Oosterbeek den tienden Decemb. 1653.

was onderteeckent sic testor Gualtherus Kerckmans,
pastor Osterbecensis.

Het is van belang, dat in deze verklaring Gijsbert van Hardenbroek als „Joncker" wordt aangeduid.

Het feit, dat Gijsbert te Arnhem woonde en te Oosterbeek overleed, doet mij vermoeden, dat Booth niet juist was ingelicht, toen hij schreef, dat Gijsbert later bij zijn zoon Jacob woonde. Het zal wel zijn zoon Anthony moeten zijn, die inderdaad te Arnhem gewoond heeft, zooals wij hierna zullen zien, terwijl ik dat van Jacob nooit heb kunnnen vaststellen.

Wanneer en waar *Aeltje Schut,* Gijsbert's vrouw, overleden is, heb ik tot op heden, niet vermogen te vinden.

III A. *Antony van Hardenbroek.* De „Genealogie" verschaft ons de volgende gegevens: Antony van Hardenbroek, geboren 1608, overleden 11 Februari 1666, oud 58 jaar, huwde 7 Mei 1633 Elisabeth Goyermans, geboren 10 September 1608, dochter van Jan Gijsbert en van Susanna Vessenick. Hierop valt een en ander aan te merken en aan te vullen. Laat ons beginnen met zijn geboortejaar. In een tweetal notarieele acten te Utrecht verleden, vinden wij gegevens daaromtrent. Hij compareerde 26 October 1631 voor notaris Lodewijk van Leeuwen en werd toen genoemd oud omtrent 23 jaren en trad als getuige op bij het passeeren van een acte voor notaris Jan van Vechoven op 4 Maart 1641, oud zijnde omtrent 32 jaar. Beide acten zal ik nog nader noemen bij de bespreking van de beroepen door dezen Antony uitgeoefend.

Het meest waarschijnlijk is zijn geboorte gevallen eind 1608

of begin 1609. Zijn geboorteplaats is ongetwijfeld Utrecht, waar zijn ouders toen nog woonachtig waren. Dit blijkt ten overvloede uit zijn huwelijksinschrijving te Utrecht (Register 1630-1636 No. 454f) luidende:

22 April 1633. *Anthony van Hardenbroek, j.g.* van Utrecht, wonende aan de Marijenplaats met *Lijsbeth Segerman,* j.d. van Utrecht, wonende in de Twijstraat.

in margine: in St. Geert den 7den Mei 1633 getrouwd.

Bovenvermelde huwelijksdatum is dus juist maar de naam van zijn vrouw is door den samensteller van de genealogie verkeerd gelezen en behoort niet Goyermans doch *Segerman(s)* te luiden.

Elisabeth Segerman was een dochter van *Jan Gijsberts Segerman,* koster van de St. Nicolaas kerk te Utrecht, en van *Susanna Vissenich* en werd geboren 10 September 1608 waarschijnlijk te Utrecht. Haar geboortedatum heb ik kunnen verifieeren met een oude genealogie betreffende de familie *Segerman* in mijn bezit.

Booth geeft ook een aantal aanteekeningen over deze familie, waarin ook te lezen is, dat *Jan Gijsberf Segerman* ,,coster van St. Niclaes" was.

Zijn grootvader *Jan Segerman* werd reeds in 1543 borger t'Utrecht en had acht kinderen bij zijn vrouw *Nellichje Splinters,* van wie twee zoons lid van den raad te Utrecht geweest zijn. Elisabeth's grootvader *Gijsbert Segerman* woonde bij de Weerdpoort en ,,verdronk op Diemer-meer".

De aanteekeningen van Booth zijn verder interessant om te lezen doch het zou mij te ver voeren om nog meer aanhalingen daaruit te doen.

Aangaande het beroep van *Anfony van Hardenbroek* vermeldt de ,,Genealogie" niets en de Kruijff deelt, helaas weder zonder opgave van de bron, mede, dat Antony knoopmaker was. Ik kan over zijn levensloop wel iets meer zeggen en het blijkt, dat Antony reeds in zijn jonge jaren soldaat was evenals zijn vader Gijsbert, zie boven.

De reeds vermelde acte van 26 October 1631, verleden voor notaris Lodewijck van Leeuwen, noemt hem ,,*Anthonis van Hardenbroeck,* tegenwoordig soldaat onder de compagnie van den Heer Generaal Cecil, oud omtrent 23 jaren" en in de eveneens reeds genoemde acte van 4 Maart 164 1, verleden voor notaris Jan van Vechoven te Utrecht treedt hij als getuige op in een verklaring betreffende een manslag in Brazilië gepleegd in October 1639, hij was toen in dienst van de W.I.C. en sergeant in de compagnie van den capitein Ladi, waarin de' dader als vendrig gediend had.

In verband met deze laatste acte wordt het duidelijk, waarom in de hooger vermelde acte van 30 Januari 1636 door *Jacob* en *Florentina van Hardenbroek* wordt gesproken van hun uitlandigen broeder.

In een acte te 's Hage verleden voor notaris P. Groeneweghen op 17 Mei 1644 heet hij ,,*Anthony van Hardenbroeck,* gevrije corporaal onder Jonker *Gijsberf van Hardenbroeck,* garnisoen houdende binnen Emmerik, als getrouwd hebbende *Lijsbet Zegerman".* Ik vestig hier de aandacht op de merkwaardige woorden ,,gevrije corporaal", een koppeling van het Duitsche ,,Gefreiter" en het meer algemeen bekende ,,corporaal". Ook de Kruijff zegt, dat hij was ,,Korporaal van de adelborsten onder Hardenbroeck".

Deze jonker *Gijsbert van Hardenbroek* moet de latere gouverneur van Hulst geweest zijn, die 18 October 1658 aldaar overleed. Hij was tevoren sergeant-major en lieutenant-colonel in het regiment van Wijnbergen en als zoodanig in

garnizoen te Arnhem. Onze Antony diende in zijn compagnie (iedere hoofdofficier had als regel ook een eigen compagnie) en zoo is het duidelijk, dat twee van zijn kinderen te Arnhem geboren en gedoopt werden, nl. in 1645 en 1647.

In een noot van den schrijver van de ,,Genealogie" onder de bijlage, waarin deze tak van de familie beschreven is, noemt deze een brief van W. J. Bn. van Broechuysen berustende op Hardenbroek. Ik had het voorrecht het dossier, waarin deze brief, te mogen doorwerken. In genoemden brief schrijft de Heer van Broechuisen, dat Antoni schrijver is geweest in de compagnie van Gijsbert van Hardenbroek en dat Antoni's vrouw ,,een off twe van mijns vrouwen broers heeft geminnet ende gesogt gehad", de Heer van Broeckhuisen was getrouwd met een dochter van genoemden Gijsbert 'van Hardenbroek en Mechteld van Reede.

Ik kan slechts vermoeden, dat Gijsbert van Hardenbroeck zijn verren neef, die minder met aardsche goederen gezegend was, heeft willen helpen: iets dergelijks zullen wij straks ook zien in het geval van Antoni's broeder Jacob (111 B).

Uit het bovenstaande blijkt wel, dat Antony eigenlijk zijn geheele leven in militairen dienst heeft doorgebracht, misschien uitgezonderd zijn laatste levensdagen, immers in een acte, verleden voor notaris Adriaen van Warmenhuyse te 's Hage op 16 October 1663, komt voor een *Anfhony van Hardenbroeck,* dienaar van den Heer Alewijn, heer van der Werve omtrent Voorburgh.

Ik heb goede redenen te vermoeden, dat hier onze *Anfony* wordt bedoeld omdat zijn zoon Jan bij zijn huwelijk in 1664 te Voorburg woonde en *Elisabeth Segerman,* Antony's vrouw te Voorburg begraven werd.

Bovengenoemde Heer Alewijn is ongetwijfeld een lid der familie van Halewijn, die heeren van Werve waren en op het huis de Werve te Voorburg woonden.

Volgens de ,,Genealogie" hadden *Anfony van Hardenbroek* en *Elisabefh Segermans* drie kinderen en wel zoons maar het blijkt, dat hun ook nog een dochter geboren is. Ook de Kruijff vermeldt de dochter niet.

Een copie van een eigenhandige aanteekening van Antony, berustende op het kasteel Hardenbroek, geeft ons de beste voorlichting. Deze luidt aldus:

1633. Ben ick *Anfhonij van Hardenbroeck* getrout met mijn vrou *Lijsebet Segermans* den 7en Maij.

Anno 1634 den 13en Aprijel op Sonnendagh ten 10 ueren is mijn soon *Jan van Hardenbroeck* geboren. (in margine stond: gestorven den 1 len Octob. 1693, 's morgens ten halff vier uuren).

Anno 1642 den 13en Novemb. op Manendagh 's morgens ten negen uijren gebooren mijn soon *Anthoni van Harden-Broeck.*

Anno 1645 den 7en Augusti is geboren mijn soon *Gijsbert van Hardenbroeck.*

Anno 1647 is geboren mijn dochter *Alefa van Hardenbroeck* op Saterdach den 23en Novemb. snach tussen 12 en 1 ueren.

Vader Za. *Anfhoni van Hardenbroeck* is *inden* Heere ontslapen donderdags nacht sijnde tussen den 10en en 11 en van Februarij in den jaare 1666, out sijnde tusschen de 7 en acht en vijfftigh jaeren.

1. *Jan van Hardenbroek.* Zijn doop staat te Utrecht (Domkerk) ingeschreven 13 Maart 1634 (nisi fallor). Vermoedelijk is dit toch een fout, daar de bovenstaande geboortedatum wel juist zal zijn, gezien het feit, dat 13 April 1634, oude stijl, inderdaad een Zondag was,

Utrecht had immers den ouden stijl behouden. Hij was deurwaarder van de Generaliteitsrekenkamer en agent van de Staten van Vlaanderen.

Op 30 Maart 1664 werd zijn ondertrouwen te 's Hage aangeteekend met *Adriana van Neck,* hij woonde te Voorburg (zie boven), zij te 's Hage. Het huwelijk werd niet gevonden.

Adriana was een dochter van *Lodewijk van Neck,* apotheker te 's Hage op de Markt, en zijn eerste vrouw *Christina la Faille.* Lodewijk van Neck was een zoon van *Willem Adriaensz. van Neck* en *Anna Henricx Snewijns,* deze *Willem van Neck* was zijdecramer, raad van 's Hage in 1612, schepen in 1616, 1622.

Deze gegevens zijn te vinden in het notarieel archief te 's Hage. Onder de afstammelingen 'van *Willem van Neck,* hoogergenoemd, vinden wij de Engelsche bankiers *van Neck,* uit wie stamt de in Engeland nog voortlevende familie *Vanneck* Barons *Huntingfield.* Mr. *Lambert van Neck,* pensionaris van Rotterdam, en twee Haagsche burgemeesters *Jacobus van Neck* (1702 —1752) en Mr. *Abraham van Neck (1734-1789).* De dochter 'van dezen laatste huwde met Mr. *Hendrik Adriaan Caan,* waaruit de tak *Caan van Neck.*

De doop van Adriana is niet te vinden te 's Hage, de reden daarvan is denkelijk, dat zij Remonstrant gedoopt werd evenals de kinderen uit het tweede huwelijk van Lodewijk van Neck. Het doopboek van de Remonstrantsche kerk te 's Hage vangt pas aan in 1650.

Jan van Hardenbroek stierf te 's Hage op 11 October 1693, zie boven, impost betaald f 30.— op 15 Oct. 1693 *Johan van Hardenbroek op* het Binnenhof, denzelfden dag graf geopend in de Groote Kerk f 12.—.

Een *Adriana van Neck* komt in het register van den impost op het begraven voor op 13 November 1719. Betaald f 6.—. Ik durf niet met zekerheid te verklaren of dit de vrouw van Jan van Hardenbroek is.

Hun huwelijk is kinderloos gebleven.

2. *Antony,* volgt onder IV A.
3. Mr. *Gijsbert van Hardenbroek. Deze* derde zoon van Antony is niet te Utrecht maar te Arnhem geboren, waar zijn doop is ingeschreven op 9 Augustus 1645, Hij werd pensionaris van het Vrije van Sluis en huwde aldaar met *Petronella van Kerrebroek,* waarschijnlijk dochter van den oud-burgemeester van Sluis, *Gillis van Kerrebroek.* Doop- en trouwregisters van Sluis zijn helaas door het oorlogsgeweld verloren gegaan.

In het oude trouwboek van Sluis heeft gestaan: 4 October 1682 attestatie gegeven om buiten te trouwen aan *Gijsbert van Hardenbroek van Wulven,* j.m. pensionaris van 't land van den Vrije, geboortig van Utrecht, met *Petronella van Kerrebroek,* j.d. van hier.

Hierbij moet opgemerkt worden, dat de woorden „geboortig van Utrecht" beslist foutief zijn en voorts, dat Gijsbert wordt genoemd *van Hardenbroek van Wulven.*

De afstammelingen van *Johan van Hardenbroek* en *Johanna van Cuijck* hebben het toenmalige wapen *van Hardenbroek* (d.i. het gebroken wapen *van Wulven)* gevierendeeld met dat *van Wulven* (ongebroken wapen). De reden hiervan was, dat *Gijsbert,* 10de Heer van Hardenbroek als „oudste mans oir" van de familie *van Wulven* voortaan het ongebroken wapen *van Wulven* (d.i. zonder de besanten) voerde. De naamssamenvoeging *van Hardenbroek van Wulven is* door de hier besproken tak slechts sporadisch gebruikt en spoedig in onbruik geraakt, zie ook *Florentina van Hardenbroek,* gehuwd met *Hendrik Koster,* hiervoor genoemd.

Het huwelijk van Gijsbert heeft niet lang geduurd daar hij op 18 April 1684 te Sluis is begraven. Deze aanteekening vinden wij althans in een artikel van G. C. A. Juten in de Wapenheraut van 1902, getiteld „Grafschriften in de St. Janskerk te Sluis". Wanneer Petronella is overleden is niet bekend. Het huwelijk schijnt ook kinderloos gebleven te zijn.

4. *Aletta van Hardenbroek* werd eveneens te Arnhem geboren en daar gedoopt op 28 October 1647. Ik ben van meening. dat de geboorteaanteekening op 23 November onjuist is. Zij bleef ongetrouwd en werd vermoedelijk op 22 Augustus 1675 te 's Hage begraven (Juffr. Alida van Hardenbroek op het Binnenhof. 2 Poozen beluid. f. 6. 10 st.).

Wij zagen hierboven, dat onder de aanteekeningen van de geboorte der kinderen van Antony van Hardenbroek, een aanteekening over zijn eigen overlijden bijgeschreven was. Geen plaatsnaam is daar vermeld, doch in het begraafboek van Utrecht vinden wij in de week aanvangende 5 Februari 1666:

Anthoni van Hardenbroek aan de Wal bij de Breytesteeche, nalatende mondige en onmondige kinderen, gesonken in de Catharijnekerk.

Volgens onze gegevens zou hij één mondig kind en drie onmondige kinderen nagelaten hebben. Over zijn vrouw wordt niet gerept en men zou vermoeden, dat zij vóór hem overleden was. Toch is dit niet noodzakelijk, daar de begraafaanteekeningen voorkomen in het Weeskamerarchief en de nadruk dus op de kinderen valt.

Zeer toevallig vond ik het begraven van zijn vrouw *Elisabeth Segerman* bij het doornemen van het grafboek van de kerk te Voorburg. Daarin staat: 6e Pleijn Graf No. 4. De moeder van de Heer Hardenbroek. 4 Juni 1697.

Hier kan niemand anders bedoeld zijn, dan de moeder van Antony, die volgt. Deze woonde toen in Den Haag en zijn moeder zal óf te Voorburg zijn blijven wonen óf daarheen zijn teruggekeerd na den dood van haar echtgenoot. Elisabeth blijkt dan zeer oud, bijna 89 jaar, geworden te zijn.

IV A. *Antony van Hardenbroek.* Zooals wij boven reeds zagen werd hij den 13den November 1642 geboren. Zijn doop volgde reeds den volgenden dag in de Domkerk te Utrecht, Volgens de Kruijff werd hij eerst klerk ter griffie van het Hof van Utrecht en later commies ter griffie van H.H.M. de Staten-Generaal. Ook Jhr. Mr. Th. van Riemsdijk noemt hem in zijn werk „De griffie van Hare Hoog Mogenden" en wel als ontvanger van de nieuwe generaliteitsinkomsten, voortspruitende uit boeten en rechten verschuldigd aan de Staten-Generaal, in 1684.

Hij huwde op 27 Juli 1677 in de Nieuwe kerk te 's Hage met *Elisabeth Donk,* dochter van *Gerrit* en *Magdalena Pels.* Zij was 4 Juni 1653 in de Kloosterkerk aldaar gedoopt. Haar vader was mr. goudsmid en in de zestiger jaren van die eeuw deken van het gilde in Den Haag. Diens afkomst was niet op eenvoudige wijze na te gaan. Daarentegen kon ik uit familiepapieren opmaken, dat zijn vrouw Magdalena een een dochter was van Joost *Wouterse (van der) Pels alias*

van *Antwerpen* en van *Judith Glaudi*. Deze familie Pels zal dus wel van Belgische afkomst zijn doch de verwantschap met de bekende Amsterdamsche familie Pels, die ook uit Antwerpen stamde, heb ik niet kunnen vaststellen.

Antony van Hardenbroek diende in Juli 1700 een request in bij de Staten van de provincie Utrecht om erkenning van hem en zijn nakomelingen in den adeldom van genoemde provincie. Het komt mij belangrijk genoeg voor om het hier in extenso te laten volgen. Het origineel berust in de resolutiën van de Staten van Utrecht van 5 Maart 1704, aanwezig op het Rijksarchief te Utrecht (Catalogus van het archief der Staten van Utrecht No. 234).

Het luidt als volgt:

Aen de Edele Mogende Heeren Staten
's landts van Utrecht.

Geeft reverentelijck te kennen Anthony van Hardenbroeck, dat hij suppliant is een wettigen descendent van de adelijcke familie van Hardenbroeck, verscheijde eeuwen in dese provincie bekent, dat om niet op te halen alle sijnne voorvaderen U Ed. Mo. uijt de annexe bewijzen sullen gelieven te sien, dat Gijsbert van Hardenbroeck, in sijn leven heer van Hardenbroeck, heeft nagelaten gehadt vier soonen, alsse Joost, Cornelis, Jan ende Gijsbert van Hardenbroeck, dat Jan, getrouwt sijnde geweest met juffrouwe Johanna van Cuijck aen deselve onder andere kinderen verweckt heeft vier soonen, namentlijck Gijsbert, Lambert, Anthony ende Jan, dat alle deselve sijn overleden sonder geboorte naer te laten, uijtgesondert Joost ende Anthony.

dat denselven Anthony is geweest de overgrootvader van den suppliant en getrouwt geweest met Aeffjen Willem Henricks van den Passendr., uijt welck houwelijck (nevens meer kinderen jongh gestorven) gewonnen is des suppliants grootvader Gijsbert Anthonisz. van Hardenbroeck, denwelcken getrouwt is geweest met Aletta Schutten, uijt welck houwelijck voortgekomen sijn twee soonen en twee dochteren, sijnde de namen van de soonen geweest Anthony ende Jacob,

dat Anthony is geweest de vader van den suppliant, die in echte vergaderende met Elisabeth Segermans uijt dat houwelijck sijn geprocreert drie soonen als Jan, den suppliant, ende Gijsbert, midtsgaders eene dochter dewelcke alle sijn overleden sonder wettige geboorte naer te laten, uijtgesondert den suppliant,

dat den suppliant bij sijnne huijsvrow Elisabeth Donck heeft een soon genaemt Gerard Johan ende een dochter genaemt Magdalena, die hij vermits sijne nootsakelijcke absentie uijt dese provincie in tijt ende wijlen niet geerne soude sien versteken van haer recht van geboorte, ende dat uijt de annexe stucken klaer blijckt en des nodigh gerequireert wordende daervan verder vertoon kan werden gedaen.

Soo keert den suppliant hem tot U Ed.Mo. reverentelijck versoeckende U Ed.Mo. declaratoir, dat den suppliant ende sijnne wettige descendenten sijn gequalificeert tot de jacht ende de verdere preëminentien den adeldom deser provincie competerende.

't Welck doende etc.
w.g. A. van Hardenbroeck.
1700.

De ,,annexe stucken", welke Antony bij het request inzond, zijn in copie aanwezig in het archief van kasteel Hardenbroek en bestaan in hoofdzaak uit het testament van Gijsbert van Hardenbroek van 1521, tevoren reeds genoemd,

de acte van huwelijksche voorwaarden van Johan van Hardenbroek en Johanna van Cuijck, het testament van deze echtgenooten, hierboven. vermeld, het testament van Johanna van Cuijck als weduwe in 1590, de reeds genoemde attestatie van het huwelijk van Antonis van Hardenbroek en Aefje van de Pas van 1582, de eveneens reeds eerder genoemde testamenten van Florentina en Mechteld van Hardenbroek van respectievelijk 1612 en 1624, een sententie van het Hof van Utrecht van 1627, waarin Gijsbert van Hardenbroek (11) , grootvader van den requestrant, betiteld wordt als ,,Jonker Gijsbert van Hardenbroeck" en voorts attestatiën van huwelijken en extracten uit doopboeken.

In hetzelfde dossier bevindt zich een stuk, getiteld: ,,Consideratiën die soude konnen dienen tot ingredienten van het berigt voor de Heeren Gecommitteerden van Ed. Mog. Heeren Staten van Utregt van den Heer van Latmer en de vrouwe van Matenesse gerequireert". De hier genoemde Heer van Latmer is dezelfde als de reeds hiervoor door mij vermelde *W. J.* Baron *van Broeckhuizen* en de vrouwe van Matenesse is de weduwe van *Johan van Hardenbroek, zoon* van *Gijsbert*, den reeds genoemden gouverneur van Hulst.

Aan deze beiden werd blijkbaar door de Staten om advies gevraagd en te hunnen behoeve zullen de genoemde ,,consideratiën" zijn opgesteld, Zooals te verwachten viel, behelzen deze consideratiën een doorloopend verweer tegen inwilliging van het request evenals de reeds genoemde brief van den Heer van Broeckhuizen, welke eveneens niet gedateerd is en zich ook in dit dossier bevindt. Helaas staat de inhoud van dezen brief niet altijd op een hoog peil en laat de Heer van Broeckhuizen zich menigmaal verleiden tot denigreerende uitdrukkingen en zelfs tot insinuaties. Zoo spreekt hij klaarblijkelijk met voorliefde herhaaldelijk over de ,,vile en veragte handwerken" door leden van dezen tak uitgeoefend, waarmede hij in het bijzonder bedoelt het schoenmakersambacht van den straks te behandelen Jacob van Hardenbroek (III B) en geeft hij te verstaan, dat de requestrant op onrechtmatige wijze familiepapieren onder zich zou houden.

Voorts bevindt zich nog in het genoemde dossier een stuk, waarvan het opschrift luidt: ,,Corte remarques op de consideratiën Haar Ed.Mo. gecommitteert en de overgelevert, na men vertrouwt door ofte van wegen den Heere van Lathmer, tegen het versoeck door *Antoni van Harden-, brouck* bij requeste van den derden Julij seventien honderd aan Hoogh gemelde Haar Ed.Mog. gedaen".

In deze ,,remarques" is blijkbaar een rechtsgeleerde aan het woord, die n.m.m. de merites van het request op de juiste wijze belicht en het recht doet wedervaren. Het is, jammer genoeg, evenals de ,,consideratiën" ongeteekend en ongedateerd en is klaarblijkelijk bestemd ter informatie van de Staten van Utrecht en eindigt met de zinsnede: ,,werd vertrouwd dat den requirant mids redenen voorschreven sijn versoeck soodanigh heeft gefundeert dat U Ed.Mog. geen swarigheijd en sullen maacken om den requirant 't selve t'accorderen en toe te staan".

De Staten hebben tenslotte na hoor en wederhoor het request met bijbehoorende stukken in handen gesteld van het Hof van Utrecht, in het bijzonder om een decisie te verkrijgen of het huwelijk van *Anthonis van Hardenbroek en Aefje van de Pas* wettig is geweest of niet. Hierop heeft het Hof in bevestigende zin beslist bij missive van 19 Februari 1704, welke missive is opgenomen in de resoluties van 20 Februari d.a.v.

Daar nu verder niets meer een erkenning in den weg stond hebben de Staten op 5 Maart 1704 het verzoek ingewilligd en wij lezen in de resoluties van dien dag het volgende:

Gehoort het rapport van de heren van Rossem ende andere haar Ed.Mo. Gecommitterden, die ingevolge van de resolutie commissoriaal den 20sten February laastleden gedecerneert, hadden geexamineert de missive van den Hove Provintiaal, mitsgaders de stucken ende bewijsen rakende het versoeck bij requeste van Anthony van Hardenbroeck den 3den Julij 1700 alhier gedaan om haar Ed.Mo. declaratoir, dat hij suppliant ende sijne wettige descendenten zijn gequalificeert tot de jacht ende de verdere praeëminentien den adeldom deser provintie competerende,

Is na deliberatie goedgevonden ende verstaen, dat den voors. Anthony van Hardenbroek en sijn wettige descendenten zijn gequalificeert tot de jacht ende de verdere praeëminentien den adeldom deser provintie competerende.

Keeren wij thans terug tot het gezin van *Antony van Hardenbroek* en *Elisabeth Donk*. Hun werden acht kinderen geboren, die allen te 's Hage gedoopt werden met name:

1. *Antoni Gerard*, 5 Febr. 1679; 2. *Magdalena*, 8 Oct. 1683, die volgt; 3. *Alida*, 17 Dec. 1684; 4. *Antoni Gerard*, 17 Nov. 1686; 5. *Daniel*, 7 Jan. 1688; 6. *Elisabeth*, 4 Febr. 1689: 7. *Gerard Johan*, 19 Jan. 1691, die volgt; 8. *Gualfherus*, 6 Jan. 1693.

Zij moeten allen met uitzondering van *Magdalena* en *Gerard Johan* vóór de indiening van bovenstaand request overleden zijn, slechts van twee der anderen kon ik het overlijden vaststellen en wel van *Daniel (No. 5)* op 31 Mei 1698 en *Gualtherus (No. 8)* op 20 Mei 1697.

Magdalena van Hardenbroek. Geboren op 6 October 1683 te 's Hage, werd zij op 8 October d.a.v. in de Kloosterkerk aldaar gedoopt,

Zij huwde op 6 Juni 1703 eveneens in de Kloosterkerk te 's Hage met Mr. *Pieter Drijfhout*, commies ter griffie van de domeinen van den Prins van Oranje. Deze was den 18den Mei 1676 te 's Hage geboren als zoon van *François* en *Francina Post*. De ,,Genealogie" noemt áeze laatste verkeerdelijk Francina Pos. Zij was een dochter van den bekenden bouwmeester *Pieter Post*.

Voor de familie *Drijfhout* verwijs ik overigens naar het artikel in Nederland's Patriciaat, jaargang 1938.

Het gezin Drijfhout woonde vermoedelijk eerst in het huis van Pieter's vader op de Prinsengracht (tegenwoordig No. 43), dat hij in 1724 erfde en later in een huis meer naar het Westen op dezelfde gracht (tegenwoordig No. 65). Pieter oefende behalve zijn bovenvermelde functie het beroep uit van advocaat. Hij had gestudeerd te Utrecht, aan welks universiteit hij in 1697 werd ingeschreven.

Pieter stierf te 's-Hage 7 September 1738 en werd op 12 September d.a.v. in de Kloosterkerk begraven. Zijn weduwe overleefde hem dertien jaren.

Volgens een artikel in het Algemeen Nederlandsch Familieblad 1883/4, getiteld ,,De Rijkdom van 's-Gravenhage in 1742", woonde zij op de Prinsengracht. ,,*Magdalena van Hardenbroek*, weduwe *Drijfhout*, rentenierster, had een jaarlijksch inkomen van ƒ 3500.–, bewoonde een huis van ƒ 900.– huurwaarde en hield drie dienstboden".

Zij overleed te 's-Hage op 27 Juli 1751 en werd op 31 Juli d.a.v. in de Kloosterkerk begraven. De impost, ƒ 30.–, werd betaald op 30 Juli.

Mr. Gerard Johan van Hardenbroek (No. 7, zie boven) werd op 19 Januari 1691 te 's-Hage gedoopt. Hij studeerde rechten te Leiden en vestigde zich daarna als advocaat te 's-Gravenhage.

Hij huwde 5 Juni 1719 aldaar met Anna *Cornetia* van *Leeuwen*, dochter van *Thomas en Quirina van der Beke*, Zij werd 14 Maart 1683 te Voorburg gedoopt, waar haar vader sinds 1676 secretaris was. Zijn vader en zijn grootvader hadden ook reeds dit ambt bekleed. *Quirina van der Beke* was een dochter van *Cornelis van der Beke, le* deurwaarder van het Hof van Holland, en van *Mechteld van Wouw*. De van der Beke's kwamen vermoedelijk uit Zierikzee.

Zij woonden op de Prinsengracht naast zijn zuster Magdalena op het tegenwoordige No, 63. Volgens het bovengenoemde artikel in het Alg. Ned. Fam. blad had hij een jaarlijksch inkomen van ƒ 4.000.–, bewoonde een huis van ƒ 675,– huurwaarde en hield drie dienstboden.

Hun huwelijk bleef kinderloos en het is waarschijnlijk daarom, dat hij zijn zuster's zoon Mr. *Johan François Drijfhout* bij zijn testament, verleden voor notaris Jan van den Bos te 's-Gravenhage op 25 November 1766 tot universeel erfgenaam benoemde. Met hem stierf op 8 Juni 1770 deze Haagsche zijtak uit.

Mr. *Johan François Drijfhout* vierendeelde zijn familiewapen met de kwartieren 1 en 3 van het wapen van deze tak der van Hardenbroek's, dit is het met besanten gebroken wapen. Het is dit gevierendeelde wapen Drijfhout, dat door mijn familie als hartschild gevoerd wordt, n.m.m. de eenige herinnering aan het gebroken wapen, dat 2½ eeuw door het geslacht van Hardenbroek gevoerd werd.

Gerard Johan werd te 's-Hage begraven in de Kloosterkerk op 13 Juni 1770. Impost betaald, ƒ 30.–, op 12 Juni, waarbij aangeteekend oud 79 jaar en 5 maanden. Zijn vrouw *Anna Cornelin van Leeuwen* was hem reeds lang voorgegaan. Zij was overleden op 17 September 1744 en eveneens in de Kloosterkerk begraven.

Ook de ouders *Anfony van Hardenbroek* en *Elisabeth Donk* werden in de Kloosterkerk te 's-Hage begraven en wel respectievelijk op 7 Mei 1714 en 20 October 1713.

(Slot volgt).

Von Sedlnitsky,

door W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

In het archief van de voormalige Raad van Brabant, berustende in het Rijksarchief te 's-Hertogenbosch, bevindt zich onder nr. 367 een deel, dat tot opschrift heeft: ,,Band inhou-,,dende verzamelstukken betreffende schulden, alsmede reformatie en appèl, inzonderheid van interlocutoire vonnissen te Grave, 17de en 18de eeuw".

De hierin zich bevindende acten en brieven zijn bij elkaar ingenaaid tot één band, zijn niet alle in chronologische volgorde gelegd en zijn niet genummerd of gefolieerd, zodat het terugvinden van een stuk erin, enige moeite kost.

Tot deze stukken behoort de minute van een brief van ,,Scholtis, burgemeesteren, schepenen en raad der stad Grave" aan ,,de heren van de Raad van Brabant".

De brief is, zowel door schrift als door stijl, niet gemakkelijk leesbaar, als bewijs waarvoor wij het begin ervan letterlijk overnemen:

„Aan de edele erentfeste hoochgeboren wijse en seer voors. „heeren die eerste en andere Raden van Brabant te 's-Graven-„hage.

„Aan ons is geëxploicteert het mandement van reformatie „door de kinderen van jr. *Hendrick Verhoeven* als erfge-„namen van wijlen vrouwe *Christina Smullincx* weduwe „*Sedlnitsky*, geimpetreert tegen seecker ons decreet inter-„locutoir van den XIII July, midtsgaders seecker ander „mandament in cas attentaet met inhibitio penael van den „XVI Aug. l.l., waerop wij nyet en hebben mogen onder-„laten — mede al tot handthendinge van onse competerende „jurisdictie, — om te appelleeren, etc.".

Op deze wijze gaat de brief, welke gedateerd is 2 Sept. *1622*, nog *3* pagina's door. Na aandachtige lezing leren wij eruit, dat de kwestie handelt over de erfenis van de hierboven genoemde weduwe *Sedlnifsky*, welke erfenis in bezit blijkt genomen te zijn door de kinderen van jr. *Hendrick Verhoeven* boven vermeld. De Magistraat schrijft hierover n.l. „dat de kinderen *Verhoeuen* zich niet alleen erkennen moeten als erfgenamen van vrouwe *Christina*, maar ook de kinderen en erfgenamen van wijlen heer *Peter Sedlnitsky* hun vader".

De Magistraat van Grave wenst, dat de *Verhoeven's* tot inventarisatie en herdeling over moeten gaan van de boedel en de goederen door *Peter Sedlnitsky* achtergelaten en dat zij moeten restitueren de fidei-commissaire goederen 'van capiteyn *Merlijn* [1]) en joffr. *Maria van Poedelberch* (lees *Poelenburg*), echtelieden.

De Magistraat beklaagt zich bovendien dat de cornet jr. *Elbert van Steenhuys* [2]) een der impetranten, — zo zegt de brief, — de meubels al dadelijk uit de jurisdictie van de stad heeft doen weghalen zonder haar verlof daartoe verkregen te hebben.

Uit dit alles blijkt, dat er erfgenamen waren van twee verschillende boedels, n.l. die van *Chrisfina Smullinck wed*e. *Sedlnifsky* en die van *Peter Sedlnitsky* zelf, en dat uit de inventaris van de boedel van laatstgenoemde moet blijken welke van zijn eigen goederen zijn vermengd geworden met die van zijn achtergelaten weduwe.

Al het vorenstaande deed ons opslaan de mededeling van de heer van Roosmalen in de Nederl. Leeuw, jg. 1937, k. 422, waar men dezelfde personen genoemd ziet in enige Bredase acten van October 1614, uit welke acten blijkt, dat *Chrisfina Smullinck* dan nog als weduwe in leven is en dat met de hiervoor genoemde jr. *Hendrick Verhoeven bedoeld is* jr. *Hendrick van der Hoeven*, weduwnaar van *Christina's* zuster *Lucretia Smullinck*.

Uit dit alles blijkt afdoende, dat waar in Nederl. Adelsboek, jg. 1949, p. 174, de schoonmoeder van *Isaac de Perponcher Chrisfina Similyngs* genoemd wordt, dit beslist onjuist is, in alle gevonden acten heet zij *Smullinck*, evenals haar zuster *Lucretia*, conform ook de genealogie van de bij Zevenaar woonachtige adellijke familie *Van der Hoeoen tot de Hoeve*.

Maar tevens blijkt nu, dat de latere *de Perponcher's* niet afstammen uit het echtpaar *Peter von Sedlnifsky* x *Chrisfina Smullinck*, zoals het Adelsboek opgeeft. Het huwelijk van dit echtpaar was kinderloos en daardoor waren de kinderen van haar reeds in 1613 of 1614 overleden zuster *Lucrefia Smullinck* bij jr. *Hendrick van der Hoeven* haar erfgenamen.

Jr. *Peter von Sedlnitsky*, (overleden 61 jaar oud als sergeant-majoor-generaal en gouverneur van Grave op 13 Aug. 1610 aan zijn bekomen wonden voor Gulik), moet zijn kinderen, w.o. de dochter *Anna*, die 21 Febr. 1607 te Grave met *Isaac de Perponcher* huwde, dus bij een eerdere echtgenote gewonnen hebben, een conclusie waartoe de heer Jhr. F. G. L. O. van Kretschmar in de Nederl. Leeuw 1950, k. 186, ook reeds gekomen was.

Na het sneuvelen van *Peter von Sedlnitsky* hebben zijn weduwe en zijn kinderen zich tot de Staten-Generaal gewend met een verzoek om een som gelds ter voldoening van hun vorderingen en schulden en om een pensioen. Daarop is bij de resolutie van deze Staten van 1 Juni 1611 beslist, dat na ingewonnen advies van de Raad van State en op recommendatie van Prins Maurits en van Graaf Willem Lodewijk van Nassau, aan hen voor al hun pretentiën een som van 3000 gld. zal worden uitgekeerd en een pensioen van 300 gld. 's jaars aan de weduwe en een van 100 gld. 's jaars aan elk van de 3 dochters van *Sedlnifsky*, elk gedurende hun leven; aan de zoon. *Ferdinand* van de gesneuvelde generaal werd daarbij voorts beloofd, dat zodra er een compagnie *zou* openvallen, deze aan hem gegeven zou worden [3]).

Uit deze resolutie blijkt dus, dat *Sedlnitsky* drie dochters en één zoon naliet.

Een resolutie van de Staten-Generaal van 8 Oct. 1619 luidt als volgt: „Gelesen de requeste van vrouwe *Chrisfiana „Similyngs* weduwe en van de nagelaten kinderen van de „here *Pieter Sedelnitsky is* gordonneert daerop te verlenen „het advies van de Raet van State"; niets meer.

Hier verschijnt dus voor het eerst de onjuiste vermelding *Similyngs* in plaats van *Smullings*, vermoedelijk ontstaan doordat de klerk, die het besluit in het Resolutieboek van de Staten-Generaal inschreef, de juiste, naam in het bericht van de Raad van State niet kon ontcijferen. En waar nu deze resolutie letterlijk is afgedrukt geworden in het 7de deel (1848). blz. 87, van het „Archief voor kerkelijke en wereldsche geschiedenissen" van J. J. Dodt van Flensburg, daar is meer dan een eeuw lang daardoor deze onjuiste naam voortdurend gehandhaafd gebleven, o.a. in „Wolfaartsdijk", door J. van der Baan, 1866 — waarin uitvoerige genealogieën Sedlnitsky en Perponcher — tot zelfs in jg. 1949 van Ned. Adelsboek, Men ziet, niets heeft een hardnekkiger leven dan een eenmaal gepubliceerde onjuiste mededeling!

Wil men nu bovenbedoeld advies van de Raad van State opslaan ,dan blijkt, dat de delen waarin de adviezen van deze Raad aan de Staten-Generaal moeten voorkomen, pas met 1668 aanvangen, zodat het vermoeden van onduidelijke inschrijving van de naam *Smulling* in dat advies niet meer te bewijzen is.

Wel bleek ons nog, dat de weduwe met de toekenning van de hiervoor genoemde sommen niet tevreden was, want uit een resolutie van de Staten van 22 Oct. 1619 vernemen wij, dat „op het request van de weduwe van de heer *Sedl-„nitsky* voor haar persoon en voor de kinderen van „haar man, besloten is om haar nog enige gratuiteyts „toe te leggen". De hier gespatieerde woorden wijzen wel zeer duidelijk uit, dat zij niet de eigen moeder van deze kinderen was.

Om meer te weten te komen over de kwesties tussen de

1) Dit is jr. *Peter Merlijn*, gehuwd geweest met *Maria van Poelenburg*, zie haar straks in een Graafse acte van 25 Dec. 1602.

2) Deze woonde te Grave en werd de schoonzoon van jr. *Hendrik* Verhoeven (= *van* der *Hoeven*).

3) Het rekest met de adviezen van Prins Maurits en van Graaf Willem Lodewijk, resp. van 23 Mei en 20 Mei 1611, en dat van de Raad van State van 31 Mei 1611, berusten nog in originali in de lias rekesten van de Staten-Generaal over 1611.

weduwe van *Peter Sedlnitsky* en diens kinderen uit zijn eerste huwelijk hebben wij onderzoek gedaan in de Registers van Sententies van de Raad van Brabant, van 1610 tot met 1624 (dln. nr. 733—737), en vonden daarin pas in 1622 twee sententies, beide van 23 Dec. 1622, waarin het gezochte 'voorkwam.

Op laatstgenoemde datum pronunciëert de Raad van Brabant in de zaak hangende tussen de erfgenamen van vrouwe *Christina Smullincx*, weduwe van *Pieter de Sedlnitsky*, in zijn leven gouverneur van de stad Grave en het land van Cuyck impetranten in cas van mandement, ter eenre, en juffr. *Hester de Sedlnitsky*, huisvrouw van capitein *Mungo Hamilton*, tegenwoordig in landsdienste, en mr. *Johan Bloemart*, als last en procuratie hebbende van *Arent van Campen* en juffr. *Maria de Sedlnitsky*, echtelieden, gedaagden, mitsgaders Schepenen van Grave als Bevoegden, ter andere zijde.

Beide sententies zijn in de langwijlige stijl dier dagen vervat en vol van rechtstermen toen in gebruik, zij zijn te lang om hier te citeren; uit de eerste sententie leren wij echter de volgende bijzonderheden: de weduwe voornoemd was op het tijdstip van de uitspraak reeds te Grave overleden: er is voorts sprake van een „abuse vonnisse" van de Schepenen van Grave in deze zaak van 13 Juni t.v., omdat'de gedaagden geen erfgenamen waren van de overleden weduwe en dat er geen bloed- of maagschap tussen hen bestond.

Hiermede is eens voor al bewezen, dat de kinderen van *Pieter Sedlnitsky* niet gesproten waren uit diens huwelijk met *Christina Smullinck*.

In de tweede sententie, eveneens van 23 Dec. 1622, lezen wij dat de heer *Sedlnitsky* in 1610 in krijgsdienst was overleden, dat er daarna een „minnelick magescheid" was gemaakt tussen zijn kinderen en de weduwe, doch dat nadien de eerstbedoelden, voor Wethouders van Breda, de voornoemde weduwe hadden opgeroepen voor een nieuwe scheiding en dat deze weduwe in 1621 was overleden.

Na deze gegevens gevonden te hebben, leek het ons wenselijk in het rechterlijk archief van Grave eens na te gaan, wat er daarin over het gezin *Sedlnitsky te* vinden was en leverden de Registers der vestenissen, nr. 255 en nr. 257, van 1601-1606 en 1612-1623 de volgende belangrijke acten op [4]).

Grave 25 December 1602. Joost Flemingh en Aert Louffs, schepenen van Grave, bevestigen dat voor hen gecompareerd is juffr. *Maria van Poelenburg*, weduwe van capitein *Merlijn*, ziek zijnde, maar haar zinnen wel machtig, die deponeert een toegeslagen en bezegeld „cohier of papier", waarin besloten is haar testament „biddende den deurluchtigen en hooch-„geboren Furst en Heer Maurits Prins van Oranje, Greve „van Nassau, en den Welgeboren Heer *Pieter* Vrijheere *van „Sedlnitsky*, gouverneur der stad Grave, dat Sijn Furstl. „Excellentie en Sijn G(enade) believe haar testament en „uiterste wille nae haer afflijvicheit te doen openen en publiceren". Waarna de 2 schepenen hun zegel daarop gedrukt hebben.

[Het testament zelf is later na opening niet ingeschreven, wel blijkt uit, een Graafse acte van 10 Maart 1612 betreffende een legaat aan do dienstbode van do testatrice, dat het gedateerd was on 4 Dec. 1602. De naam van de testatrice is hiervoor reeds genoemd en komt ook voor in verband met *Sedlnitsky* in Mndbl. De Ned. Leeuw, jg. 1937, k. 422.

4) Het voorafgaand0 deel, nr. 256, van 1606—1611, is dermate door brand en water beschadigd, dat het niet meer te lezen is.

Prins Maurits, die een paar maanden tevoren Grave veroverd had, vertoefde blijkbaar in de vesting en de testatrice verbleef denkelijk ten huize van *Sedlnitsky*].

Grave 24 Juni 1605. Compareert vrouwe *Christina Smullinck,* huisvrouw van den Edelen en Welgeboren heer *Pieter van Sedlnitsky,* vrijheer van Coltenits (!), sergeant-majoor-generaal en gouverneur van Grave, en constitueert jr. *Henrick van der Hoeven,* haar zwager, om namens haar te liquideren, te vereffenen en te ontvangen haar gedeelte, dat haar in de goederen van wijlen juffr. *Judith Smullinck,* haar tante competeert.

Grave 11 Maart 1613. Vrouwe *Christina Smullinck,* weduwe van de heer *Pieter Sedlnitsky,* vrijheer van Coltents (!), en jonker *Ferdinand Sedlnitsky.* „sijn sone", capiteyn over een compagnie voetknechten, ook vervangende jofferen *Hester* en *Maria Sedlnitsky,* dochters van wijlen heere *Pieter Sedlnitsky,* „alsnog onmundig zijnde", geven volmacht aan jr. *Franchoys Spierinck,* drost te Lobith, en aan *Henrick tho ende van der Hoeven,* dijkgraaf in de Liemers, om namens hen te verkopen alzulke goederen in het quartier van Breda, als de weduwe en de kinderen van *P. Sedlnitsky,* aangeërfd zijn van wijlen jr. *Pieter Merlijn.*

[Het valt op, dat beide constituanten elk een aangehuwd familielid als gevolmachtigde aanwijzen, n.l. *François Spierinck* (zie hem op het navolgende staatje betreffende de *Spierinck*'s) en *Hendrik van der Hoeven,* zwager van *Christina Smullinck*].

Grave 6 Juli 1617. Burgemeester *Henrick Bungeler* heeft ingevolge procuratie hem gegeven door Jonker *Zsaacq de Perponcher, heer* van Maisoneuve, capiteyn, door *Mungo Hamilton,* capiteyn over een compagnie Schotse soldaten, en jr. *Arent van Campen,* doen peinden (d.i. gerechtelijk opvorderen) aan alle „cleeden, lijnwaden en andere goederen" als de ritmeester jonker *Ferdinand Sedlnitsky,* „staande alhier", geïnventariseerd heeft in het huis van *P. Sedlnitsky,* en zulks voor de somme van 520 (onduidelijk leesbaar) gulden ter goeder rekening.

Grave 10 Oct. 1618. Capiteyn *Mungo Hamilton* en juffr. *Hester Sedlnitsky* geven volmacht aan *Jacques Hamilton* inzake hun portie in het land van Breda, eertijds in pacht van wijlen *Pieter Merlijn* en bij testament vermaakt aan wijlen *Peter Sedlnitsky,* vader van *Mungo*'s huisvrouw.

Grave 17 Dec. 1618. Dezelfde echtelieden geven volmacht inzake goederen in het dorp van Hage (= Princenhage) in het ambt van Breda gelegen, welke afkomstig zijn van juffr. *Maria van Poelenberch,* weduwe van jr. *Pieter Merlijn,* welke goederen de volmachtgevers na dode van vrouwe *Christina Smullinck* wede. van *Pieter Sedlnitsky* „of anderzins in eniger maniere zouden bekomen".

Grave 11 Jan. 1619. *Christina Smullings* weduwe voornoemd geeft inzake diezelfde goederen bij Breda volmacht aan *Elias Vorsterman* en aan een andere burger van Grave.

[Een piquante bijzonderheid is dat bovengenoemde *Elias Vorsterman*, van Venlo, op 4 April 1604 te Grave was gehuwd, zijnde toen „camerling van de heer Amptman" (dit was toen jr. *Godevaert van Steenhuys*, heer van Oploo) met *Odilia Smullings*, „camenier hij mijn vrouwe de Gouvernante"; in 1604 was *Christina Smullings*, als echtgenote van de Gouverneur *Sedlnitsky*, de Gouvernante ; zij had dus een familiclitl van de linkerhand als „camenier" in dienst].

Grave 15 Dec. 1620. *Mungo Hamilton,* capitein van een comp. voetknechten, verklaart dat hij de verkoop van de percelen van landen in de bijgevoegde koopbrief breder omschreven (deze acte is niet meer aanwezig, maar het betreft

goederen onder Heemstede) approbeert, mitsgaders de voldoening en afrekening van de kooppenningen tussen juffr. *Hesfer,* zijn huisvrouw, en vrouwe *Chrisfina Smullings,* zodat hij vergenoegd en betaald is, tevens constitueert hij *Franciscus Sfochius,* predikant te Castricum, en *Sebasfiaan van de Puffen,* procureur bij het Hof van Holland, om voor Schout en Schepenen van Heemstede ten behoeve van vrouwe *Chrisfina Smullings* die percelen in volle eigendom over íe dragen.

Grave 3 Sept. 1621. Juffr. *Hesfer Sedlnitsky,* huisvrouw van capitein *Mungo Hamilfon,* in Staatsdienst zijnde te Sluis, en *Johan Bloemart,* licenciaat in de rechten, als volmacht hebbende van jr. *Arenf van Campen* en *Maria Sedlnifsky,* diens vrouw, geven volmacht aan een procureur te 's-Gravenhage inzake hun proces aanhangig aldaar VCOT de Raad van Brabant.

Grave 16 Dec. 1621. Jonker *Henrick van der Hoeven* als curator van zijn 3 kinderen *Henrick, Willem* en *Maria,* geeft volmacht aan *Franciscus Sfochius,* predikant, en *Sebasfiaan van de Puffen,* procureur, inzake het zelfde bovenvermelde proces. (Zie de sententies van dit proces van 23 Dec. 1622 hiervoor reeds vermeld).

Uit al het vorenstaande en uit hetgeen ons bleek uit de Resolutieboeken van de Staten-Generaal, uit de Commissieboeken van de Raad van State en uit het boekwerk „Het Staatsche Leger", dln. 1, 11 en 111, kan nu de volgende genealogie over het gezin Sedlnitsky worden opgesteld.

Jr. *Pefer von Sedlnifsky,* heer van Choltitz en Füllstein, geb. in 1549; volgens Nieuw Ned. Biogr. Woordenb., dl. III, 1158 vermoedelijk zoon van *Wenzel* en *Anna Szamarowsky:* kwam met de Graaf van Hohenlohe (de zwager van Prins Maurits) uit Duitsland naar Nederland, en was in 1576 luitenant in Friesland, terwijl hij bij resolutie van 16 Aug. 1577 als Jonkheer *Peter Sedlinsko* (!) commissie van de Staten van Holland kreeg als kapitein over het vendel van 200 hoofden, vergund aan de Graaf van Hohenlohe tot diens garde. Meestal verbleef hij van 1576 tot 1586 in Friesland, voornamelijk te Harlingen. Hem werd in Mei 1584 echter commissie verleend als superintendent van de wapenen en het oorlogsvolk te Gent, tot de overgang van deze stad aan Parma op 17 Sept. 1584. In Juni 1585 heet hij bevelhebber te Harlingen en 6 Mei 1586 krijgt hij aldaar op voordracht van Graaf Willem Lodewijk van Nassau, commissie van de Graaf van Leicester (4 Juli d.a.v. bevestigd door de Raad van State), als overste-luitenant over het krijgsvolk te voet en te paard onder het gebied van Graaf Willem Lodewijk voornoemd. Hierdoor kreeg hij echter langdurige twisten met de hopman *Michiel Högelcko,* die door een misverstand tegelijkertijd door de Gedeputeerde Staten tot dezelfde functie was benoemd. Sinds 9 Mei 1592 was hij sergeant-majoor-generaal van het leger te velde, (de hoogste rang na de kapitein-generaal) en nam hij onder Prins Maurits deel aan alle krijgsverrichtingen, W.O. in 1600 aan de slag bij Nieuwpoort; in Sept. 1601 als gemachtigde van de Prins en van de Staten-Generaal binnen het belegerde Ostende (waar zijn bloedverwant kapitein *Wenceslaus Sedlnifsky tot de* talrijke zwaar gewonde officieren behoorde), en werd hij na de verovering van Grave op 19 Sept. 1602 door Prins Maurits, benoemd tot gouverneur van de stad Grave en het land van Cuyk: wordt op inspectie zijnde bij Batenburg op de Maas in Sept. 1607 door de Spanjaarden overvallen en als gevangene naar 's Hertogenbosch gebracht [5]). Maakt in het begin van het Twaalfjarig Bestand de krijgstocht van Prins Maurits naar het land van Kleef en Gulik mede en sneuvelt 13 Aug. 1610, oud 61 jaar, aan zijn wonden bij het beleg van de stad Gulik bekomen. Hij had bovendien van de Raad van State op 15 Aug. 1595 commissie als kapitein bekomen over een eigen compagnie voetvolk. Hij stond zeer in de gunst van de Stadhouders Prins Maurits en Graaf Willem Lodewijk en had in zijn diensttijd, voornamelijk tussen 1576 en 1586 in Friesland, uit eigen middelen belangrijke voorschotten in het belang 'van den Lande gedaan, welke gelden zijn weduwe na zijn overlijden, hierbij gesteund door de twee voornoemde Stadhouders, bij de Staten-Generaal terug rekwesteerdc; zic de in de aanvang van dit artikel vermelde resolutie van de Staten van 21 Mei en 1 Juni 1611.

Prins Maurits drong er na het overlijden van de Generaal persoonlijk bij de Staten-Generaal op aan, dat wegens de verdiensten van de vader diens Compagnie gegeven zou worden aan diens enige zoon *Ferdinand,* doch de Staten wilden daaraan niet voldoen cn bepaalden in 1610 en 1611 alleen, dat hij een „acte van expectatief voor het capiteinschap 'van een compagnie voetknechten" zou ontvangen.

Peter Sedlnifsky was in eerste huwelijk omstreeks 1586 gehuwd met *Agnes Spierinck.* In de eerste plaats bleek zulks uit de nog bestaande grafzerk van zijn oudste dochter *Anna,* de latere mevrouw *de Perponcher. Zij* werd n.l. te Rotterdam (waar haar man van 1624 tot 1639 twee huizen bezat) in het in 1911 afgebroken Schotse kerkje begraven, waardoor bedoelde zerk met enige andere thans berust in het depôt van het Museum van Oudheden te Rotterdam. Deze zerk vermeldt: 1 c y g i s t d a m o i s e l l e *A n n e S e d l n i f s k y* f e m m e d u s i e u r l e c o l o n e l d e M a i s o n n e u v e *m o r t e* l e 2 2 m e d e c e m b r e A o. 1 6 3 5. Behalve het wapen (gevierendeeld *De Perponcher* en *Sedlnitsky)* zijn ook haar 8 kwartierwapens op de steen aangebracht en daaruit blijkt afdoende, dat haar moeder ene *Spierinck* en haar moederlijke grootmoeder ene *Coenen* was. [6]). Verder blijkt zulks eveneens uit de in 1907 door het Prov. Genootsch. v. Kunsten en Wetensch. in Noord-Brabant gepubliceerde uitgave: „Het Missale van de kerk te Wijk bij Heusden" door A. F. van Beurden, met „Bijdragen tot de geschiedenis van het geslacht Spierinck", door [Jhr. Mr. F.] Beelaerts van Blokland. In laatstbedoeld geschrift, waarin de s t a m m e n *Spierinck van Aalburg, Spierinck van Well en Spierinck* te 's-Hertogenbosch worden behandeld (laatstgenoemde van p. 110-116) vindt men als een der kinderen van *Frans Spierinck* (tot de Bosse tak behorende) en *Maria Coenen* vermeld: „*Agnes Spierinck* gehuwd met een Pools edelman, die als generaal in Staten dienst en gouverneur van Grave wordt aangeduid" [7]).

Ten slotte vindt men in de Wapenheraut 1913, 16de/17de jg., een lijst van de „Gouverneurs, rentmeesters der domeinen, schouten, burgemeesters en predikanten te G r a v e, van 1602—1741".

Deze lijst bevat dus de namen van Staatse ambtenaren in die stad sedert hare verovering door Prins Maurits en zal opgesteld zijn door een hunner en tot 1741 zijn bijgehouden, en nu komt als eerste persoon op die lijst, onder de Gouverneurs, voor:

[5]) Ned. Leeuw, jg. 1937, k. 262.

[6]) Zie hierover het artikel van Dr. E. Wiersum in Rotterdamsch Jaarhoekje, jg. 1913, p. 105—115; straks komen mij op die kwartierwapens nog terug.

[7]) Dc schrijver van het artikel noemt onder de vele door hem geraadpleegde bronnen ook de aantekeningen van de Fekendc historicus en genealoog W. A. baron van Spaen.

Pieter van Sedlnitsky, vrijheer van Coltenitz, 1603, en zijn vrouw Anna Spiering van Aelburg.

Oudtijds was dus te Grave reeds bekend, dat de echtgenote van de Gouverneur ene *Spiering* was. Jammer, dat in „De Wapenheraut" niet vermeld is, waar deze lijst berustte of gevonden was.

Het stond ook o.i. vast, dat *Pefer Sedlnitsky*, vóórdat hij met *Chrisfina Smullinck* huwde, met ene *Spierinck* getrouwd was geweest en wij zelf waren reeds tot de overtuiging gekomen, dat tot haar familie behoorde de *Adriaan Spierinck*, die in 1579 met zijn zoon *François* in Statendienst op het huis te Woerden was [8]). Immers *Peter Sedlnitsky*, buitenlander, krijgsman aan Staatse zijde en Protestant, zou zijn vrouw zeker niet gezocht hebben onder de *Spierinck's*, die in die tijd te 's-Hertogenbosch en te St. Michielsgestel woonden, dus in het door de Spanjaarden toen nog bezet gebied, en die bovendien Rooms waren. Zijn vrouw, geboren *Spierinck*, moet hij gevonden hebben in zijn eigen militaire kringen en de enige jonkers *Spierinck*, die toen in het Staatse leger dienden, waren de hierboven genoemde en diens zoon, (welke vader *Adriaan* in 1584 overleed). *François* moest ons inziens de schoonvader van Sedlnitsky zijn geweest, een gedachtengang, welke bevestigd wordt door hiervoor vermelde gegevens, welke inderdaad een *Frans Spierinck* als vader van *Agnes* aanwijzen en welke blijkens de kwartierwapens op de grafzerk met ene *Coenen* gehuwd moest zijn, hetgeen eveneens klopte, evenals dat voornoemde *Adriaan* inderdaad een zoon *Frans* had.

De kwartieren op de grafzerk van 1635 te Rotterdam 'vertonen ter rechterzijde (heraldisch rechts) de 4 kwartieren *Sedlnitsky*, de vaderlijke kwartieren van de overledene: ze zijn echter bijna geheel uitgesleten en zijn volgens de beschrijver in liet Rotterdamsch Jaarboekje, waarschijnlijk geweest: 1. *Sedlnifsky*, 2. *Seanarowski*, 3. *Ossinski*, 4. *Choltitz*.

De moederlijke kwartieren (heraldisch links geplaatst) zijn beter bewaard en vertonen de wapens van de volgende geslachten (onder de wapens staan geen namen) :

1. *Spierinck:* doorsneden, *a.* een rad: *b.* 3 bijenkorven (2 en 1) [9]).
2. *Coenen:* een molenijzer.
3. *Van Cuyck van Mierop: 8 vogels (3, 2* en 3).
4. *Van der Aa:* geschaakt, met een vrijkwartier beladen met een merel.

Inderdaad heetten de moederlijke grootouders van *Anna Sedlnitsky: Frans Spierinck* en *Maria Coenen*, maar de overgrootouders zijn niet juist, waarvoor men navolgend stamtafeltje van deze *Spierincks* beschouwe. Immers de ouders van deze *Maria Coenen* waren *Christiaan Coenen*, heer van Zegenwerp, en *Mechtelt van Campen;* men heeft deze laatste — die men blijkbaar niet voornaam genoeg vond — (wat meer bij kwartieren-opstelling toenmaals voorkomt), gesupprimeerd en vervangen door de grootouders van *Maria Coenen*, n.l. *Herman Coenen* en *Maria van der Aa*, erfdochter van Zegenwerp, die tot een zeer aanzienlijk geslacht behoorde.

Ten aanzien van het op de grafzerk voorkomende kwartier *van Cuyck van Mierop* het volgende: volgens de genealogische gegevens over het geslacht *Spierinck zou* de vaderlijke overgrootmoeder *van Malsen* geheten hebben, wij hebben door gebrek aan gegevens niet kunnen oplossen of *Cuyck van Mierop*, dan wel *van Malsen*, juist is, voor de beschrijving van het gezin *Sedlnitsky* kan deze kwestie echter voorshands blijven rusten.

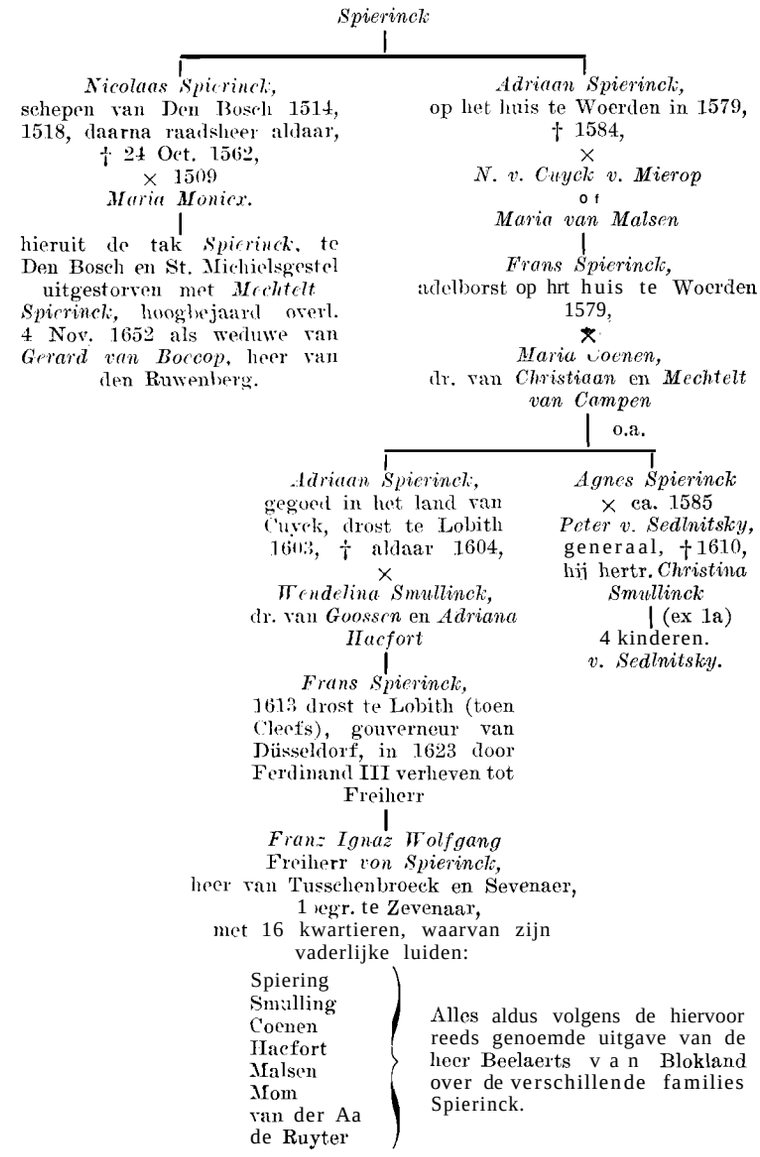

Dus ook hier werd het kwartier van Campen geëlimineerd, terwijl hier van Malsen en niet Cuyck van Mierop genoemd wordt.

Met zijn 2de echtgenote, *Christina Smullinck*, zal de generaal *Sedlnitsky* tevoren bekend geweest zijn door zijn schoonzuster geboren *Wendelina Smullinck.*

Uit het eerste huwelijk van *Peter von Sedlnitsky* sproten vier kinderen: het tweede was kinderloos.

8) Resolutie van de Staten van 6 Maart 1579, afgedrukt in het „Register van de resolutiën van Holland en Westvriesland van den jaare 1576, 1577, 1578 en 1579", fol. 600, waar men leest: „aanmerkende de „groote, getrouwe en langdurige diensten, die by Jonckheer *Adriaen* „*Spierinck* ende *Franchois* **Spierinck,** syn soon, deese voorsz. Landen tot „weederstand ende afbreuck der vijanden zijn beweesen, mitsgaders de „groote schaede ***die*** zy by de gemeene saake hebben geleeden", etc. is geordonneerd, dat dc voors. Spierinck en zijn zoon op den huize te Woerden als adelborst in garnizoen en in dienst gehouden zullen worden boven het getal der militairen aldaar zijnde. Waar hier sprake is in 1579 van langdurige diensten moeten vader en zoon toen resp. wel ongeveer 60 en 35 jaar oud zijn geweest.

9) Dit is ook het wapen, waarmee de Bosse schepenen Spierinck zegelden.

1. *Anna von Sedlnitsky, vrouwe* van Choltitz (na het overlijden van haar enige broeder), geb. omstreeks 1585, overl. 22 Dec. 1635, begr. Rotterdam [10]), huwt te Grave 1 Febr. 1607 als „dochter van de heer Gouverneur", met jr. Zsaac *de Perponcher,* heer van Maisonneuve, geb. in 1571, die met Turenne uit Frankrijk in ons leger was gekomen en in 1607 kapitein in een Frans regiment in garnizoen te Grave was: hij was in 1626 sergeant-majoor in een Frans regiment in dienst van de Staten-Generaal en werd 3 Dec. van dat jaar luitenant-kolonel en commandant van dit regiment, en sedert 24 Nov. 1629 kolonel ervan; overl. k. Corneille bij Laon 25 Jan. 1656, na op 27 Jan. 1637 hertrouwd te zijn met *Madelaine de Perponcher,* vrouwe van Corneille.

De geschilderde portretten van *Zsaac de Perponcher* en van *Anna von Sedlnitsky* berusten bij de douair. Jhr. J. A. van Kretschmar geb. van de Poll te 's-Gravenhage.

Voor hun afstammelingen wordt verwezen naar Ned. Adelsboek, jg. 1949; Taschenbuch der Gräflichen Häuser en J, van der Baan, Wolfaartsdijk, geschetst als eiland en ambachtsheerlijkheid, 1866, waarin uitvoerige geslachtsregisters.

2. *Ferdinand von Sedlnitsky,* heer van Choltitz, geb. omstreeks 1585, overl. in 1617 (na 6 Juli van dit jaar). In het Album Amicorum van Alithea van Wijnbergen, berustende in het familie-archief van Persijn op het Alg. Rijksarchief te 's-Gravenhage [11]), vindt men 2 bladzijden, waarop hij voorkomt, op de ene het mooi getekende en gekleurde wapen *Sedlnitsky,* waarboven een wapenspreuk (-kreet) en eronder: Ferdinandus Sedlnitzky in Gholticz et Poulenburgh [12]), op de andere bladzijde staat een gedicht met zijn handtekening en de datum 1 Maart 1608.

Na het overlijden van zijn vader ontving hij, zoals wij hiervoor mededeelden, in 1610 en 1611 acten van expectatief van het capiteinschap van een compagnie voetknechten: in 1613 was hij als zodanig kapitein, terwijl hij bij resolutie van de Raad van State van 28 Juli 1614 commissie kreeg als kapitein van een vaan kurassiers. Op 6 Juli 1617 komt hij nog voor als ritmeester te Grave, doch hij overleed ongehuwd kort daarna.

Na zijn overlijden gingen zijn titels en bezittingen over op de 2de zoon *Ferdinand de Perponcher* van zijn oudste zuster, waardoor deze de naam *de Perponcher Sedlnitsky* aannam: zijn 3 zonen stierven echter ongehuwd.

3. *Hester von Sedlnitsky:* was in 1613 blijkens de hiervoor medegedeelde acte van Grave van 11 Maart 1613 nog onmondig; zij huwde omstreeks 1616 of 1617 (in ieder geval vóór 6 Juli 1617) met *Mungo Hamilton,* toenmaals kapitein van een compagnie Schotse soldaten in dienst van de Republiek der Nederlanden. Hun huwelijk of ondertrouw komt te Grave niet voor, wellicht hadden de Schotse troepen in garnizoen aldaar een eigen „chaplain" bij zich, door welke zij er *getrouwd* zijn. Reeds in 1609 was *Hamilton* als kapitein in dienst van de Staten, zijn comp. behoorde toen tot het regiment Henderson en sedert 1628 tot het regiment Halketz, beide Schots: 4 Oct. 1629 kreeg hij van de Staten commissie als sergeant-majoor van laatstgenoemd regiment. Hij overleed in 1632, in ieder geval vóór 24 Febr. 1633,

Hij wordt — evenals andere naamgenoten — uiteraard vermeld in het bekende werk van James Ferguson over „the history of the Scots Brigade in the service of the United Netherlands" op verschillende blz. van vol. 1, 1572—1697. Deze schrijver vermeldt, dat hij tussen Juni-Oct. 1606 het eerst h.t.l. commissie kreeg en voor den Bosch in 1629 (bij het beleg dus) sergeant-majoor van Sir David Balfour's regiment werd. Ferguson vermeldt een resolutie van de Raad van State van 11 Mei 1627 op een rekest zijnerzijds: „the „request of captain Mongo Hamilton, that the pension of „100 guilders settled on the life of his wife Hesther Sidenski (!) „may be settled on the life of Elisabeth van Duinen(!), was „refused". En een resolutie van die Raad van dezelfde datum: „the request of capt. Mongo Hamilton to enter the service „of the King of Denmark and for that purpose to have leave „of absence, was also refused". Ook 2 latere rekesten van hem voor hetzelfde doel werden door de Raad van State bij resoluties van 21 Mei en 4 Juni 1627 afgewezen.

Met haar stiefmoeder geb. *Smulling* (tot het overlijden van deze) en met haar jongste zuster *Maria* komt *Hester* sinds 1611 voortdurend voor in talrijke aan de Staten-Generaal gerichte rekesten om pensioen; die van 1611 en 1619 hebben wij hiervoor reeds vermeld, de dochters ontvingen sedert 1611 elk 100 gld. pensioen per jaar hun leven lang. Doch nog in 1646 ontving *Hester Sedlnitsky* weduwe van de sergeant-majoor *Hamilton,* ingevolge resolutie van de Staten-Generaal van 3 Aug. van dat jaar, op haar rekest een som van 1500 gld. Ja, zelfs nog in 1660 komt *Hester* met haar zuster *Maria Sedlnitsky* als „nagelaten dochters van wijlen *Pieter Sedlnitsky,* in leven gouverneur van Grave en sergeant-majoor-generaal van het Leger" nog voor op de Staat van Oorlog van dit jaar onder de „Pensioenen" met een bedrag van 200 £'s jaars en bovendien *Hester* daarop nog eens alleen als weduwe van de sergeant-majoor *Hamilton,* met een pensioen van 500 £'s jaars.

Uit het artikel van de heer von Frank (k. 58, r. 28 v.b.) ziet men, dat *Esther Sedlnitsky* wede. *Hamilton* blijkens een nog van haar aanwezige originele brief in 1652 in Amsterdam woonde: zij correspondeerde blijkbaar toen nog met haar vaders verwanten in Moravië. Waar en wanneer zij overleed bleef ons onbekend [13]).

4. *Maria van Sedlnitsky:* zij was evenals haar voorgaande zuster in 1613 nog onmondig en ondertrouwde kerkelijk te Grave (in de Hervormde kerk) 13 Aug. 1616 als „jongste dochter van mijn heere Peter van Sedlnitsky saliger, in sijn leven sergeant-majoor-generael en gouverneur der stadt Grave", met joncker *Arent van Campen,* van 's Hertogenbosch. De bruidegom was Rooms-Katholiek en het huwelijk werd dientengevolge voor schepenen van Grave op 4 Sept. 1616 burgerlijk voltrokken.

Het wekt verwondering, dat een dochter van de Protestantse generaal, wiens beide andere dochters met Protestantse officieren trouwden, met een Roomse jonker uit Den Bosch huwde, welke stad op dat tijdstip nog steeds in handen van de Spanjaarden was. Maar *Arent van Campen,* zoon van jr. *Johan,* schepen van den Bosch 1582, 1587, en van *Wilhelma Snoecx,* die later te St. Michielsgestel woonde, waar zijn familie goederen bezat, en *Maria Siedlnitsky* waren door *Maria*'s moeder, geborene *Spierinck,*

10) Zie Rotterdams& Jaarboekje, jg. 1915, hiervoor aangehaald.

11) Vriendelijke mededeling van Mej. Th. J. van Alff.

12) Blijkens N.L. 1950, k. 377, was hij pas sinds 1611 in het bezit van Poelenburg.

13) Dat zij, zoals Nieuw Nederl. Biogr. Woordenbk., dl. V, vermeldt in 1639 38 jaar oud zou zijn, dus in 1601 geboren was, is stellig onjuist. Haar volgende zuster Maria, die bewijsbaar de jongste was, zou dan op zijn vroegst in 1602 geboren moeten zijn, terwijl zij op 4 Sept. 1616 huwde, waardoor een geboorte in 1602 onmogelijk wordt. Beide geboortejaren liggen dus vroeger.

zoals hiervoor reeds bleek, bloedverwanten en zullen elkaar dus vóór het huwelijk al gekend hebben (het was immers de tijd van het 12-jarig Bestand). Wij geven hieronder in tabelvorm nog enige gegevens over de verwantschap *Van Campen* met *Spierinck*.

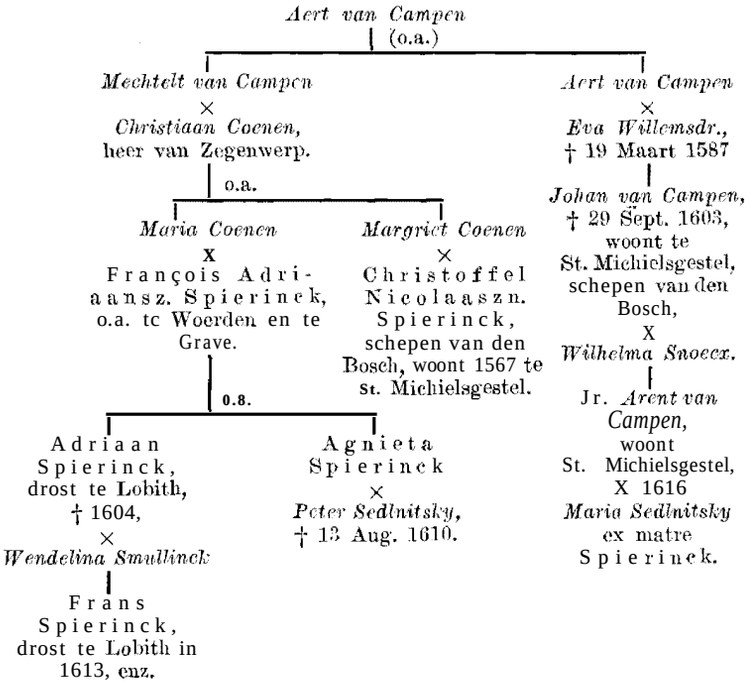

Maria Sedlnifsky kreeg evenals haar beide andere zusters na het overlijden van haar vader, in 16'11 van de Staten-Generaal een pensioen van 100 gld. 's jaars. In later jaren heeft zij zich herhaaldelijk tot deze Staten gewend om meerder pensioen: zo blijkt uit de resoluties van 15 Maart 1646 en 27 April d.a.v., dat door de Staten aan *Maria Sedlnifsky* „jongste dochter van baron Sedlnitsky, in leven sergeant-majoor-generaal en gouverneur van Grave", een pensioen van 400 gld. verleend wordt voor één jaar. In 1654 ontvangt *Maria Sedlnitsky* als „dochter van een overleden officier" van de Staten-Generaal 2 „soldatenpayen"[14]) (d.w.z. de soldij van 2 in de monsterrol opgenomen, doch niet aanwezige soldaten). Zelfs nog in 1660 komt haar naam voor op de „Staat van Oorlog" van dat jaar, onder de „Pensioenen" met een bedrag van 200 £'s jaars. In al de betreffende resoluties heet zij nimmer huisvrouw of weduwe van *Arndf van Campen*, maar steeds *Maria Sedlnitsky*, nagelaten dochter van *Pieter Sedlnitsky*, in leven sergeant-majoor-generaal enz. Haar man jr. *Arent van Campen* is na 1642 overleden. Blijkens een Bosse schepenacte van 10 Dec. 1642 (reg. nr. 387, fol. 598) was hij inderdaad een zoon van Johan *van Campen Aertszn.* Hij heet in deze acte kapitein in dienst van de Koning van Spanje en had een zoon jr. *Johan Christiaan van Campen*, die 8 Sept. 1659 zijn recht als collator van het Neynsels Gasthuis, ook wel het Campens Gasthuis genaamd, te den Bosch, „dat zijn voorouders hadden bezeten", overdroeg aan iemand anders. (Voorname Huizen en Gebouwen van 'e-Hertogenbosch, dl. III, 166 en 173).

[14]) Het Staatsche Leger, dl. V, p. 287.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

van Alphen. Wie kan mij inlichten omtrent den naam (en verdere gegevens) van de echtgenote van *Rogier van Alphen*, ged. Rotterdam 28 December 1713, kapitein „Infanterie op Zeeland". Dit huwelijk vond plaats tussen 27 Mei 1772 en 3 October 1773. R. van Alphen was in de jaren 1771— 1774 in garnizoen te Tiel, Zaltbommel, 's-Hertogenbosch en Nijmegen.

Montreal, Quebec. J. A. F. S. VAN ALPHEN.

van den Berg. Op 25 April 1786 huwt *Berent van den Berg.* corporaal in de Cie. van Colonel Piccardt, Bataljon Oranje Drenthe, j.m. van Doesburg, te Groningen met *Hinderika Schel(le) kens: 20* Oct. 1793 wordt hij kleinburger der stad en is dan sergeant in het regiment Stad en Lande van Drenthe. In 1802 vond ik den doop in Groningen van zijn laatste dochter.

Gevraagd: waarheen is *Berend* vertrokken? Groningen geeft geen uitsluitsel over deze vraag. Vermoedelijk is hij met het regiment naar elders vertrokken.

Utrecht. F. E. VAN DEN BERG.

van Bommel. (LXVIII, 252). Blijkens de bijlagen bij het huwelijk van zijn dochter overleed *Abraham Matthias Cornelis van Bommel* als ontvanger der directe belastingen te Zwolle 25 April 1821 in den ouderdom van 55 jaren. Zijn ouders waren Mr. *Carel van Bommel*, lt. drossaard en schout mitsgaders pensionaris van Bergen-op-Zoom, overl. ald. 15 Febr. 1772, en *Bartha Johanna Sfuerman*, overl. Leiden 19 Febr. 1821.

Catharina Barbara van Westreenen van Lauerecht werd begraven te Zwolle 26 April 1805. Haar ouders waren *Aernouf van Westreenen*, begraven te Utrecht 18 Augustus 1795 en *Berendina Willemina* van *Bronkhorsf*, begraven ald. tussen 26 Maart en 2 April 1770, beiden in de Jacobi-kerk.

Zwolle. MR. A. HAGA.

van Brake1 (van Braeckel)-de Ba(e)rs. (LIX, 498; LXVII, 389; LXVIII, 190, 252). Zie grafschriften van *Leonard de Bars* en *Anthonefte van Brake1* te Wijk bij Duurstede in Bloys van Treslong Prins' Geneal. en Herald. Gedenkw.-heden in kerken Utrecht. Hij overleed 1632, oud 72 jaar, en zij 1641, oud 58 jaar.

Verwezen wordt naar A.N.F. 1883.

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

Duymaer-van Halsenbergb. (LXVII, 158: LXVIII, 252).

I. *Jan Duymer*, woont te Beesd.

II. *Jacob Duymer*, geboren te Beesd, huwt Tiel (ondertrouw 9 April 1673) *Maria Gerrifsdr. van Eysden*, weduwe van *Johan van Geelandt. Zij* hertrouwt als weduwe van Jacob Jansz. Duymer in Februari 1691 met *Gerrit Ariensz. van Garneren.* Maria van Eysden huwde voor de eerste maal in April 1666 als j.d. van Tiel met Jan Jacobsz. van Gelandt, j.m. van Bommel.

Kinderen:

1. *Johannes*, gedoopt Tiel 12 Mei 1674.
2. *Cornelia*, gedoopt Tiel 19 Maart 1676.
3. *Maria Elisabefh*, gedoopt Tiel 2 Augustus 1677.
4. *Syken*, gedoopt Tiel 7 Januari 1680.
5. *Johannes*, volgt III.
6. *Jacoba* (dochter van de weduwe *Jacob Jansz.*), gedoopt Tiel 6 Mei 1684.

III. ***Johannes Duymaer,*** gedoopt Tiel 8 Januari 1682, burger Nijmegen 1702, huwt Nijmegen (ondertrouw 30 Januari 1701) ***Cafharina van Halsenberg,*** gedoopt Nijmegen 8 Juli 1684, dochter van ***Jan van Halsenberg*** en *Cathrijn Jacobs*.

Kinderen:

1. ***Lucia Afida,*** gedoopt Nijmegen 26 Maart 1702, getuigen Jan van Halsenberg, Maria van Eysden, Johanna Vergeel.
2. ***Jacoba,*** gedoopt Nijmegen 19 Maart 1704, getuigen Hermanus Vrolikhart, Gerrit van Gelandt, Fyke van Kampen, Janneke Stuwaers.
3. ***Jacob,*** gedoopt Nijmegen 17 Januari 1706, getuigen Gerrit van Gelland, Geertruyd van Halsenberg, Lijsbet van Gellant.
4. ***Hendrika,*** gedoopt Zaltbommel 27 Februari 1710.
5. ***Jan,*** gedoopt Zaltbommel 17 September 1711.
6. ***Jenneffa Maria,*** gedoopt Zaltbommel 24 April 1714, huwt Mr. *Albertus* ***van Twist*** (vide Ned. Patr.).

Rotterdam, MR. A. **J. KRONENBERG.**

van Esvelt. Ouders, en zo mogelijk, verdere ascendenten gevraagd van *Reinera* ***van Esvelt,*** overl. 19 Jan, 1812 te Nijkerk, oud 78 jaar, R.K., geb. te Barneveld; zij was weduwe van *Wenceslaus* ***ten Brink*** (wapen: van zilver met zwarte hond, rood getongd en genageld) tabaksplanter te Nijkerk, aldaar overl, 22 Maart 1802.

's-Gravenhage. MR. DR. J. L. J. **VAN DE KAMP.**

Faes. (LXVI, 188). ***Jan Barenfsz,*** van Hasselt, wonende in de St. Janstraat, bontwerker, geen ouders hebbende, oud 28 jaren, ondertr. Amsterdam 23 Oct. (getr. aldaar, Nieuwe kerk, 11 Nov.) 1642 ***Annefie*** *Faes,* van Amsterdam, oud 22 jaren, geen ouders hebbende, geassisteerd met haar zuster ***Maria*** *Faes*. Wie waren hun ouders?

Velp ***(G.).*** **MR. W. DE VRIES.**

van Hattum. Gevraagd kwartieren en nadere gegevens betr. ***Arie(n) van*** *Hattum*. Hij huwt als j.m. van Wiel 1772 (procl. te Maurik en Eck 3 Jan.—2 Febr.) met *Jannigje* ***van*** *Woldorp,* geb. 22 Juni 1752.

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

Hoytes. Wie was *Ynte* ***Hoytes,*** burgemeester van Bolsward, wiens dochter *Aelke Ynte* ***Hoyfesdr.,*** † 1601, tr. ***Bucko Wiarda,*** geb. 1532.

's-Gravenhage. **JHR. MR. H. 0. FEITH.**

Jiskoot. (LXVIII, 157, 220 e.v.). Volgens een advertentie in de Leeuwarder Courant is te Dokkum op 18 Maart 1873 overleden: ***Willemina de Vries, wed. Joost Jiskoof,*** in den ouderdom van 79 jaar, moeder van C. ***Jiskoot.***

Leeuwarden. J. Y. **FEENSTRA.**

Jiskoot. (LXVIII, 157, 220 e.v.). Daar mijn overgrootmoeder ***Anna Catherina Jiskoot*** heette, beschik ik ook over enkele gegevens. Ik geloof, dat de conclusie op kol. 222 over ***Joseph Jiskoof*** niet geheel juist is.

Bovengenoemde ***A. C. Jiskoof*** (geb. 1820 te Dinteloord) ís een dochter uit het tweede huwelijk van ***Joseph Jiskoof,*** (geb. 19 Aug. 1775 te Dinteloord, bierbrouwer en burgemeester van Dinteloord en Princeland) met ***Wilhelmina de Vries*** (geb. 1794 te Waalre), voltrokken op 7 Nov. 1819.

Zijn eerste vrouw was ***Wilhelmina Vriens*** (overl. 19 Sept. 1818 te Dinteloord). Waarschijnlijk gaat de vraag op kol. 157 over dit huwelijk, hoewel hier sprake is van ***V r i e s.*** De naam ***Vriens*** komt echter in Dinteloord en omgeving nog steeds voor.

Genoemde ***Joseph*** was een zoon van ***Pieter Jiskoot*** (overl. 25 Jan. 1793 te Dinteloord) en ***Anna Slagboom.*** Dit zal dan waarschijnlijk de ***Pieter*** zijn, genoemd in dit blad op kol. 221 onder V, 3 (gedoopt 19 Oct. 1749). Het zou echter ook mogelijk zijn dat het de ***Pieter*** van IV, 1 is (gedoopt 15 Oct. 1719), hoewel mij dit, wat den leeftijd betreft, minder waarschijnlijk lijkt.

Ik geloof dus dat de conclusie op kol. 222 dat ***Joseph*** moet zijn Joost en het hier betreft V, 2 (gedoopt 26 Nov. 1747) onjuist is.

's-Gravenhage. W. **BEVELANDER.**

van der Keere-van Broijel. Gevraagd worden nadere gegevens over de (voor)ouders (kwartieren) van ***Jan*** *Willemsz.* ***van der Keere,*** wedr van ***Cornelia Elisabeth van*** *Valencijn,* en zijn tweede vrouw (gehuwd Amsterdam 1724) ***Hermina van Broijel,*** geb. Amsterdam ± 1691, dr. van N.N. en ***Mijntje Woufmans.***

Velp (G.). MR. W. **DE VRIES.**

van der Keere(n)-Steg(e)man, Leydak, Lutsekerk. (LXVII, 357). ***Arenf van der*** *Keere(n),* geb. Amsterdam ± 1728, zn. van ***Jan*** *Willemsz.* ***van der Keere*** en diens tweede vrouw (ondertr. Amsterdam 17 Febr. 1724) ***Hermina van*** *Broijel,* tr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 4 Nov. 1755 ***Wynanda Maria*** *Steg(e)man,* ged. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 12 Maart 1732, dr. van ***Fredrik*** *Stegman* en ***Maria Leydak. Fredrik*** *Stegman* voornoemd, geb. Amsterdam ± 1691, koopman (boek- en papierhandelaar), tr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 11 April 1725 ***Maria Leydak,*** geb. aldaar ± 1702. Hij was een zoon van ***Paulus Sfegman,*** geb. Amsterdam ± 1664 (zn. van *Frederick),* koopman in papier, † aldaar ± Oct. 1711, die op 8 April 1687 te Amsterdam in de Nieuwe Kerk was gehuwd met ***Cafharina Lufsekerk,*** geb. ald. ± 1668, dr. van Zsaäc en N.N., en later hertrouwde met ***Cornelia Havifius.***

Ondergetekende blijft zich aanbevolen houden voor nadere aanvullingen en gegevens over bovengenoemde families.

Velp (G.). MR. W. **DE VRIES.**

van ter Lynden. Wie was *Alyt* ***van ter Lynden*** uit Oost-Friesland, overluid Groningen Martinikerk 1567, tr. ***Roelof Gruys,*** vermeld 1479 in ene verzegeling, vestigde zich in de Ommelanden en † vóór 1536.

's-Gravenhage. JH R. MR. H. 0. FEITH.

van den Ouwelant. Meer gegevens en afstammelingen gevraagd van ***Adrianus van den Ouwelanf,*** geb. Arnhem (?) ....., overl. op den Ossenweerd bij Lobith 1 Nov. 1781 en begr. te Elten. Hij huwde Arnhem (?) .....-met ***Jacoba Maria van*** *Wanra(e)y,* geb. Arnhem (?) ....., overl. Arnhem 19 Juli 1789, begr. in de Grote Kerk aldaar, dr. van ***Hendrik*** en ***Clara Maria*** *Pieck.*

Maastricht. MR. R. J. M. **VERHEYEN.**

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Een weinig bekende tak van het geslacht van Hardenbroek, door A. H. Drijfhout van Hooff. — Von Sedlnitsky, door W. Wijnaendts van Resandt. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *Jonkerlaan* 26, *Wassenaar*.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, Prins *Mauritslaan* 64, *'s-Gravenhage*.
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage*.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der ondertekende stukken.

No. 11 LXVIIIe Jaargang November 1951

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heren H. J. A. Hoogeweegen, W. de Jongh, H. E. G. Ruys en Mr. W. Lunsingh Tonckens, respectievelijk sedert 1946, 1939, 1951 en 1914 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd :

J. G. F. A. HAGE . . . . . Leiden.
Zoeterwoudse Singel 108.

F. RENSSEN . . . . . *Amsterdam-Z.*
Watteaustraat 6 I.

H. F. D. OXENAAR . . . . . *'s-Gravenhage.*
Ruychrocklaan 344.

Adreswijzigingen :

J. A. J. BECX . . . . . *'s-Hertogenbosch.*
Graafseweg 241 *J.*

MR. J. J. C. R. VAN DER BILT . . . . . *Amsterdam-Z.*
Honthorststraat 9.

Mejuffrouw L. BOISSEVAIN . . . . . *Utrecht.*
Drift 19.

A. H. BUDDINGH . . . . . *Heemstede.*
Heemst. Dreef 5.

MR. J. I. VAN DOORNINCK . . . . . *Aerdenhout.*
Distellaan 3.

DR. A. W. C. G. KAMERLING . . . . . *Zeist.*
Utrechtseweg 119.

DR. J. E. KROON . . . . . *Oegstgeest.*
Prins Hendriklaan 30.

MR. P. R. TAK LABRIJN . . . . . *Amsterdam-0.*
Ritzema Bosstraat *9 huis.*

IR. N. A. VAN NOORDEN . . . . . *'s-Gravenhage.*
p/a N.V. Hollandsche Beton Mij, Groot Hertoginnelaan 258.

IR. H. PLATE . . . . . *Hengelo.*
Vijverlaan 11.

MR. A. P. VAN SCHILFGAARDE . . . . . *Arnhem.*
Jansbuitensingel 28.

Mevrouw C. J. SIERTSEMA-HEUVELINK . . *Assen.*
Iepenlaan 12.

DR. F. H. FENTENER VAN VLISSINGEN . . *Vught (N.-Br.).*
Beukenhorst.

E. W. F. VAN WALCHREN . . . . . *Oegstgeest.*
Oranjelaan 29.

P. FORBES WELS . . . . . *Brussel.*
132 *Rue Berkendael.*

J. A. VAN ZELM VAN ELDIK . . . . . *'s-Gravenhage.*
van Boeteelaerlaan 14.

Radio-causerieën over genealogie.

Naar aanleiding van het slagen van de radio-uitzendingen over Geslacht- en Wapenkunde in Juli en Augustus j.l. heeft de N.C.R.V. besloten, met ingang van 1 October 1951 tot tenminste 31 December d.a.v. elken Maandagavond een radiocauserie van tien minuten over dit onderwerp in haar programma op te nemen onder den titel „Wie waren Uw voorouders?“, nasporingen in het grijs verleden en de verrassende ontdekkingen der genealogie en heraldiek. Spreker is de Heer J. Reinboud te Hilversum. De uitzendingen geschieden tussen 21 en 23 uur; men raadplege zijn omroepgids of het radioprogramma in de dagbladen.

De N.C.R.V. draagt de verantwoording voor deze uitzendingen, maar heeft zich om eventuele hulp en suggesties gewend tot de Nederlandsche Genealogische Vereeniging te Amsterdam, het Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage, de Fryske Akademy te Leeuwarden, de Zuid-Hollandse Vereniging voor Genealogie te Rotterdam en tot ons Genootschap. De gevraagde medewerking van ons Genootschap is gaarne toegezegd.

Nederlandsche Familiepenningen [1]),

'door A. 0. VAN KERKWIJK.

Onder familiepenningen worden verstaan die penningen, die vervaardigd zijn ter gelegenheid van gebeurtenissen in het familieleven van de wieg tot het graf, dus penningen die geboorte, doop, verloving, huwelijk, koperen, zilveren en gouden bruiloften, overlijden en begrafenis herdenken.

De geboortepenningen zijn hier te lande het minst vervaardigd en dat wel in tegenstelling met Duitschland waar het gewoonte was, dat peter en meter den jonggeborene een zoogenaamde „pathenpenning" vereerden, waarop de naam van het kind vermeld werd met datum en meestal ook het uur van de geboorte en de namen van peter en meter en een voorstelling vaak aan den bijbel ontleend.

De weinige hier te lande bekende dooppenningen waren meestal van een oog voorzien en konden door den kleine om de hals aan een lint of zilveren of gouden ketting worden gedragen. Ook waren beneden aan den penning niet zelden belletjes bevestigd en kon deze dan tevens dienst doen als rinkelbel. Maar, zooals ik reeds opmerkte, een speciale doop-penning kwam in ons land weinig voor, peter en meter vereerden meestal een gouden muntstuk voor de spaarpot of wel, en dat voornamelijk in Friesland, een zilveren lepel waarop naam en datum van geboorte van den nieuwen wereldburger gegraveerd waren.

Heel wat meer penningen, die bij de verloving, het huwelijk, de 25- of 50-jarige bruiloft vervaardigd zijn, dan ter herdenking van de geboorte zijn bekend.

Volgens een zeer oud gebruik gaf oorspronkelijk de jonge man aan zijn meisje als „trouwbelofte" één of meer geldstukken of wel men nam een muntstuk dat in twee helften werd gesneden en waarvan ieder der beide partijen een helft bewaarde. Meestal gebruikte men hiervoor munten, waarop twee hoofden voorkwamen naar elkaar toegewend, zooals de zilveren Brabantsche florijnen van Albertus en Isabella. Tot in het begin der 17de eeuw schijnt zich dit gebruik te hebben gehandhaafd, toen bij de aanzienlijke personen het geldstuk vervangen werd door een expres voor dit doel vervaardigde penning, de pandpenning die meestal kunstig gegraveerd 'was. Opschriften als „Ik geef U dit tot pand mijn schoone, wil mij wedermin betoonen" en „Godt heeft gevoegt thosamen Uns beiden, Darum sal Uns gheen Mensche Scheiden" duiden het doel van zulke penningen voldoende aan. Ook vereerde de jongeling aan zijn aanstaande vrouw, vooral in Friesland, niet zelden fraai gegraveerde zilveren bruidskoffertjes met gouden munten gevuld. Dezelfde voorstellingen en opschriften als op de pandpenningen werden ook op die koffertjes gevonden. Bij het eigenlijke huwelijk werden penningen vervaardigd, die niet alleen voor de jonggehuwden maar ook als herinnering bestemd waren voor familieleden en vrienden. Dat soort penningen kan in twee hoofdgroepen verdeeld worden, de zoogenaamde „algemeene huwelijkspenningen", dit waren gedreven of met stempels geslagen penningen, die bij de goud- en zilversmeden in voorraad gehouden werden, evenals de trouwringen, en waarop men een inscriptie kon laten aanbrengen namen en datum vermeldende, en de expresselijk voor een bepaald huwelijk vervaardigde penningen, niet zelden met de familiewapens van het jonge paar versierd. Onnoodig te zeggen, dat, behalve uit een oogpunt van kunst die laatstgenoemde trouwpenningen uit een heraldisch oogpunt dikwijls zeer merkwaardig zijn. Van de algemeene huwelijkspenningen behooren die van den Amsterdamschen medailleur Pieter van Abeele uit het midden der 17de eeuw tot de fraaiste. Op de huwelijkspenningen vond ik tot aan 't einde der 19de eeuw nimmer de portretten der jonggehuwden. Deze vonden zich bij hun huwelijk meestal niet belangrijk genoeg om hunne beeltenissen op metaal te laten vereeuwigen, maar wachtten daarmede liever tot zij hun zilveren of gouden bruiloft herdachten. De penningen bij laatstgenoemde gelegenheden vervaardigd zijn dan ook in bizonder grooten getale vervaardigd: vooral gedurende de 2de helft der 18de eeuw is het aantal families, vooral rijke Amsterdamsche kooplieden, die dit heugelijk feit door middel van een penning hebben vereeuwigd bizonder groot. Gedurende die periode zijn de meeste geslagen door de Amsterdamsche medailleurs M. en J. G. Holtzhey, vader en zoon. De penningen werden met de huwelijksverzen, waarin de deugden der jubilarissen in hoogdravende zangen verheerlijkt werden, aan vrienden en verwanten rondgedeeld. Soms werden ze door de kinderen, „de loten" zooals ze op den penning vaak genoemd worden, den feestvierenden ouders aangeboden: maar meest schonken de ouders de penningen aan de „telgen".

Het is nog al eens voorgekomen, vooral bij gouden bruiloften dat een der echtgenooten kort voor het feest kwam te overlijden en ... de bruiloftspenning reeds gereed was. Men graveerde dan in het veld van den penning niet zelden den naam en den overlijdensdatum van den onfortuinlijken gouden bruidegom of bruid en de penning kon dan nog bij de begrafenis dienst doen. Een curieus voorbeeld van zoo'n stuk vertoont de penning, die in 1736 de gouden bruiloft van Pieter van Aken en Sara Doll moest herdenken. Zij hoopten dit feest te Dordrecht te vieren op 31 December, de penning was gereed om, zooals het versje op de keerzijde vermeldde „Vriend, Kint en Neeven Gedachtnis munt te geven", maar Sara Doll kwam te overlijden want: „vier weeken voor het Feest Gaf Sara Doll den Geest" zooals de gedupeerde gouden bruidegom op de rand van den penning liet graveeren. Belangrijk zijn op die zilveren en gouden bruiloftspenningen ook de daarop voorkomende voorstellingen.

Dikwijls worden de jubilarissen b.v. afgebeeld staande bij een brandend altaar, waarop zij wierook offeren. Bijzonder gelukkig in het vieren van gouden bruiloften was zeker wel het Amsterdamsche geslacht Van Loon. Achtereenvolgens vierden daar tusschen 1621 — 1726, dus in even honderd jaar, acht leden dier familie hun gouden feest en elk dier feesten is door een gedenkpenning herdacht. Naast de dankbare, offerende echtgenooten komt ook de dankbaarheid 'voor, alleen offerende op een altaar, verder voorstellingen aan den bijbel ontleend en, gedurende de geheele 18de eeuw, het beeld van den Tyd die door Cupido voorbij een zuil met XXV gemerkt geleid wordt naar een met L geteekend, welk feest (n.l. van de gouden bruiloft) zij „d'opper Maiesteit" smeeken ook te mogen beleven. Alvorens over te gaan tot de rubriek begrafenispenningen vermeld ik nog den eenigen mij bekenden penning die een echtscheiding herdenkt. Meynard Uytwerf en Johanna Margarete Booge waren in 1743 gehuwd en scheidden in 1754, toen, zooals op den penning gestempeld staat, „Hymen 't Echtjuk brak en sijnen fakkel bluste schonk dit de Moederlijke zucht. Aan 't drietal Huwelijksvrucht".

De begrafenispenningen hadden tot doel om, inplaats van geld aan de dragers van het lijk en aan de genoodigden, meest-

1) In deze bijdrage is door mij gebruik gemaakt van mijn op blz. 119-123 voorkomende artikel in de Catalogus der Genealogisch. Heraldische tentoonstelling in 1933 te 's-Gravenhage gehouden. De Catalogus vermeldt op blz. 126-137 een 400-tal familiepenningen en op blz. 123-125 de voornaamste werken over dit onderwerp.

al buren en vrienden, vereerd te worden. Opschriften op die penningen als „Gij die als Vrienden mij gedragen hebt ter aerden, Wilt voor Uw laatste dienst dit mij ter eere aanvaarden" en „Deez penning werd U toegedagt, die Lysbeth Swaan ter aarde bracht" duiden voldoende het doel aan, waarvoor ze werden vervaardigd.

Inplaats van den penning werd ook niet zelden, vooral bij vermogende lieden, aan de dragers en nabestaanden een zilveren voorwerp geschonken waarop een toepasselijk gegraveerde inscriptie was aangebracht. In Friesland werden hiervoor bij voorkeur lepels, voorzien van den naam van den overledene en den datum van geboorte en van overlijden, geschonken.

Natuurlijk maakte de korte tijd gelegen tusschen het overlijden en begraven het niet mogelijk stempels voor een penning te graveeren: men kocht dus bij den zilversmid een geslagen of gegoten zilveren „doodspenning", waarop nog slechts de naam van de overledene en datum van het overlijden gegraveerd behoefden te worden. Op een van de fraaiste dier zoogenaamde „algemeene" begrafenispenningen ligt de overledene op het doodsbed, daarboven houden twee engeltjes een lint vast, waarop gegraveerd: „Siet de Doot Is een Inganck ten Leven". Onder de doode is plaats om een inscriptie aan te brengen. Op de keerzijde is op een door doodsbeenderen gevormde cartouche, die door twee geraamten met zeis en uitgebluschte fakkel geflankeerd wordt, gelegenheid om naam van den overledene en overlijdensdatum te graveeren. Wilden de nabestaanden zich niet tevreden stellen met zoo'n voor algemeen gebruik bestemden penning en moest deze b.v. portret, familiewapen of bizondere allegorische voorstelling bevatten, dan werden deze soms vrij lang na het overlijden aan vrienden en verwanten uitgereikt. Op verschillende wijzen wordt op de overlijdenspenningen het eindigen van het leven voorgesteld. Een geliefd symbool was de walmende levenslamp, verder de in een kandelaar geplaatste kaars, die door de wind wordt uitgebluscht, de gedoofde fakkel, de dood die een forschen boom ontwortelt, de dood zelf als een geraamte met zeis en zandlooper gewapend.

Een afzonderlijke plaats nemen de begrafenispenningen der predikanten in, die niet zelden den tekst te lezen geven van de laatste predicatie „de Swanengalm" zooals dikwijls het omschrift vermeldt. Ze sommen meestal getrouw op de verschillende gemeenten die dominé gesticht heeft en bevatten dikwijls nogal gezochte woordspelingen op den naam van den gestorven leeraar. Zoo staat b.v. op de begrafenispenning van den Utrechtschen predikant Gerard Dou, in 1705 overleden: Dou, die weleer met 's Hemels Leer God's kerk Bedaude, Uyt David's mond dees troost Spreuk vond Als 't hem Benaude. De beeltenissen der Haagsche predikanten werden in de 18de eeuw niet zelden op hun begrafenispenningen aangetroffen. Zoo Ds. Sandijk, in 1727 overleden, volgens het opschrift op zijn overlijdenspenning „In geest, in taal, in deugd en vlijt Een heerlijk wonder van sijner tijt", die op de voorzijde afgebeeld wordt met het bijschrift: Hier siet ge als in een spiegelglas Hoe Sandijk's deftig aanschijn was.

De R.C. geestelijken hadden eveneens hun begrafenispenningen, de meeste herdenken Amsterdamsche pastoors. Voor het grootste deel zijn ze gegraveerd en gegoten met eenvoudige vermelding van naam, standplaats en datum van overlijden. Dikwijls waren ze voorzien van een oogje en ring om aan de rozenkrans te worden gedragen. Portretten van R.C. geestelijken op hun begrafenispenningen zijn mij niet bekend, de voorzijde beeldde soms een heilige af. De meeste begrafenispenningen zijn tusschen het midden der 17de en tot het eerste kwart der 19de eeuw vervaardigd. Na dien tijd wordt het gebruik dier penningen al minder en minder en houdt omstreeks 1820 vrijwel geheel op, als het oude gebruik om door buren, vrienden of gildebroeders naar de laatste rustplaats te worden gedragen in onbruik raakt en die taak door betaalde krachten wordt overgenomen.

Ik hoop door deze korte bijdrage de lezers van het belang der familiepenningen ook voor het genealogisch onderzoek te hebben overtuigd. Niet zelden geven zij, evenals de bruiloft.+ en lijkgedichten, bizonderheden, die elders niet te vinden zijn. Het komt mij voor, dat deze bron bij familieonderzoek nog te weinig geraadpleegd wordt en toch dikwijls verrassende vondsten zal kunnen opleveren.

Een weinig bekende tak van het geslacht van Hardenbroek,

door A. H. Drijfhout van Hooff.

(vervolg en slot van LXVIII, 274.)

111 B. *Jacob van Hardenbroek.* Zijn doop, die zeker te Utrecht zal hebben plaats gevonden, is bij gebreke van registers van dien tijd, niet meer te vinden. Ongetwijfeld is hij genoemd naar zijn grootvader van moederszijde *Jacob Schut.* Bij het passeeren van de reeds bovengenoemde acte voor notaris Gerrit Vastert te Utrecht op 30 Januari 1636 was hij meerderjarig en zal derhalve ongeveer in 1610 geboren zijn.

M. G. W (ildeman) geeft in de Ned. Leeuw 1912, kol. 251, enkele summiere gegevens over 'zijn levensloop, welke ik niet heb kunnen controleeren, daar helaas wederom de bron niet vermeld is. Zij luiden: Jacob van Hardenbroek, eerst cordewannier daarna ondermaarschalk van Heerjansdam, later schoenlapper en aardenschotelverkooper. Vervolgens gegevens over zijn huwelijk en de begrafenis van beide echtgenooten, welke wel te verifieeren zijn.

De mededeelingen over Jacob's beroepen zijn wellicht ook afkomstig van Booth, echter heb ik ze in de betreffende boekjes niet gevonden. De Heer Regt heeft in het Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek (Deel VI, kol. 703) deze gegevens met eenige fantasie erbij overgenomen ofwel hij heeft uit dezelfde bron geput.

Dat Jacob schoenmaker (cordewannier is schoenmaker, vermoedelijk het Fransche cordonnier) is geweest, is wel zeker, gezien ook de reeds bovenvermelde onvriendelijke woorden hierover in den brief van den Heer Baron van Broeckhuizen. Dat hij ondermaarschalk van Heerjansdam zou zijn geweest heb ik niet kunnen vaststellen uit het archief van de Heerlijkheid Heerjansdam, hetwelk op het Alg. Rijksarchief te 's-Hage berust (waarschijnlijk onvolledig) maar het komt mij zeer aannemelijk voor. Hij zal dan aan die betrekking geholpen zijn door zijn verre familielid en tijdgenoot Gijsbert van Hardenbroek, Heer van Heerjansdam, die ook optrad als doopgetuige bij den doop van zijn dochter Jacomijna te Lopik op 14 November 1647.

Deze Gijsbert van Hardenbroek werd heer van Heerjansdam in 1637 en was maarschalk van het Nederkwartier van Utrecht. Op dezelfde wijze als zijn neef Gijsbert van Hardenbroek, gouverneur van Hulst, Anthony, Jacob's

broeder geholpen heeft (zie boven) heeft hij dan zulks gedaan met Jacob.

Of de heer Regt het bij „het rechte eind" heeft met zijn bewering, dat het „op den duur niet bleek te gaan" is mij niet bekend, maar het riekt tamelijk naar fantasie. Ook wat zijn beroep van schotelverkooper betreft is mij niets bekend geworden. Het zou inderdaad belangwekkend zijn om de bron van een en ander op te sporen.

Jacob is niet gehuwd in 1656 zooals M. G. W. schrijft, maar in 1636. De inschrijving in het Utrechtsche trouwboek luidt: 18 April 1636. *Jacob van Hardenbrouck*, j.g. van Utrecht, wonende in de Lijnmerckt met *Willemfjen Oosfern*, j.d. van Doetinchem, wonende op 't Oude Kerckhoff. In margine: den 1 sten Meij 1636 attestatie gegeven om in Jutphaas te mogen, trouwen.

Waarom hij, evenals zijn zuster Florentina in 1639, te Jutphaas trouwde, heb ik nog niet kunnen ophelderen. De naam van zijn vrouw wordt op velerlei wijze gespeld. M. G. W. noemt haar *Willemina Jans Oosferling*, doch bij haar overlijden wordt zij als *Willemina van Oosferinge* ingeschreven, zie onder; bij haar huwelijk heet zij *Oosfern*, bij de doopen van hun kinderen wordt zij *Willemfjen Jans van Oosfrum* genoemd. Over haar familie heb ik niets kunnen vinden. De doopboeken van Doetinchem zijn niet ouder dan 1633.

Zij moeten vele malen verhuisd zijn, bij de doopen van hun kinderen alleen al worden drie verschillende adressen in de stad Utrecht vermeld, n.l. Hamborger Brugh, Merrienplaats en Botterstraat, terwijl zij in 1645 en in 1647 te Lopik (zie boven) woonden. Gestorven zijn beiden te Utrecht.

Uit hun huwelijk zijn de volgende kinderen geboren:

1. *Jan*, volgt onder IV B.
2. *Anfhonij*, gedoopt 2 April 1641 in de Buurkerk te Utrecht.
   Volgens de Kruijff zou hij geweest zijn passementwerker op het schip van den commandeur Gerrit Gijsberts. Bron onbekend evenals zijn overlijden.
3. *Pefer*, gedoopt 29 Januari 1643 in de Domkerk te Utrecht. Overleden vóór 16 Juli 1652, als wanneer weder een kind Peter wordt gedoopt.
4. *Gijsberf*, gedoopt 30 Maart 1645 in de Domkerk te Utrecht. De ouders wonen dan te Lopik. Zal wel jong overleden zijn, daar vermoedelijk in 1654 weder een kind Gijsbert wordt genoemd.
5. *Jacomina*, gedoopt 14 November 1647 te Lopik. Zie boven. Opmerking verdient, dat in de doopinschrijving de vader genoemd wordt: Jonker *Jacob van Herdenbroeck*. Deze Jacomina was nog in leven in 1718, daar zij als meter optrad bij den doop van een kleinkind van *Jan* (IVB). Volgens de „Genealogie" zou zij ongehuwd overleden zijn.
6. *Pefer*, gedoopt 16 Juli 1652 in de Domkerk te Utrecht. Verder niets van bekend.
7. *Gijsberf*, geboren volgens de „Genealogie" in 1654. Hij zou luitenant geweest zijn en overleden 14 Mei 1728, ongehuwd. Inderdaad werd te 's-Hage op 18 Mei 1728 een impost op het begraven van ƒ12.— betaald voor een *Gijsbert van Hardenbroek*. Volgens de Kruijff zou hij eerst schrijnwerker geweest zijn en later met zijn broeder Jan op het schip van Tromp, zie onder Jan, IV B.

In het register van overledenen te Utrecht vinden wij aangeteekend op 2 Juli 1649: een kind *van Hardenbroek* en op 13 April 1657 een kind van *Jacob van Hardenbroeck* in de Joderijestraat (nog een vierde adres dus), nalatende echte vader en moeder, begraven in de Buerkerck.

Vermoedelijk zijn dit No. *3* en *4* en als tweede No. *6*. Er moeten echter nog drie kinderen geweest zijn, blijkende uit de aanteekeningen betreffende het overlijden der ouders. Zooals ik reeds boven vermeldde heeft Booth geschreven, dat Gijsbert van Hardenbroek (II) later bij zijn zoon Jacob woonde en daar Gijsbert te Arnhem gewoond heeft en te Oosterbeek begraven is, heb ik in die plaatsen gezocht naar eventueel gedoopte kinderen van Jacob, doch zonder resultaat.

Het overlijden van *Jacob* staat in het Utrechtsche overlijdensregister aangeteekend, zooals wij reeds weten (Ned. Leeuw 1912, kol. 251, en Nw. Ned. Biogr. Woordenboek VI, 703) als volgt:

Aengebracht 14 April 1691, overleden 4 April, *Jacob van Hardenbroek*, liet nae mondige kinderen. Gesonken gratis.

Idem van zijn vrouw: Aengebracht den 1 lden April 1681, dach van overlijden 29 Maert, *Willemina van Oosferinge*, huysvrouw van *Jacob van Hardenbroek* op het Bagijnhof, laet nae haer man met drie onmondige kinderen. Gesonken mits gevende ƒ8.—.

Hieruit volgt, dat er na *Gijsberf* (geboren in 1654) nog drie kinderen uit hun huwelijk moeten geboren zijn en wel vóór 1666, daar zij in 1691 mondig waren.

Het blijft tot nu toe onopgehelderd, waar deze kinderen geboren zijn en welke namen zij droegen. De „Genealogie" vermeldt alleen *Johan*, *Jacomina* en *Gijsberf*. Hieruit zou ik de conclusie willen trekken, dat in het overlijdensregister abusievelijk voor „mondig" geschreven is „onmondig".

IV B. *Johan van Hardenbroek*. In het tijdvak van 20-30 September 1638 werd in de Domkerk te Utrecht gedoopt „*Jan*, soon van *Jacob van Hardenbeeck*, woonende aen de Hamborger brugh". Ondanks de verkeerde spelling van den naam heb ik gemeend te mogen aannemen, dat hier sprake is van den vader Jacob van Hardenbroek, temeer daar de naam Hardenbeeck verder niet in de doopboeken van dien tijd voorkomt en volgende kinderen van Jacob meest allen te Utrecht zijn gedoopt. Jan, die verder bijna altijd Johan wordt genoemd, zal wel het eerste kind uit Jacob's huwelijk geweest zijn.

Jacob van Hardenbroek heeft een belangwekkende loopbaan als zeeofficier gehad. De beste gegevens om deze nader uit te stippelen kunnen wij vinden in een brief van Gedeputeerde Staten van Utrecht aan den gecommitteerde van de provintie Utrecht in den Raad ter Admiraliteit van Amsterdam van 11 Februari 1676 (Catalogus Archief der Staten van Utrecht No. 333, copie op het Kasteel Hardenbroek). Volgens dit schrijven was hij sedert 1658 in zeedienst, in 1665 werd 'hij commandeur van de scheepssoldaten op het schip van Jan de Haen, in 1666 luitenant van den capitein van Eede, in 1672 capitein-luitenant op het schip van den collonel Palm (volgens andere bronnen was hij in genoemd jaar ook capitein-luitenant bij capitein Thomas Tobias, commandeerende het schip „de Gouden Leeuw"), in 1673 le Capitein Luitenant van den Admiraal Tromp en in 1674 le Capitein als voren.

Vervolgens ging hij in Deenschen dienst. In de resoluties van de Admiraliteit van Amsterdam van Vrijdag 31 Mei 1675 (Archief Admiraliteitscolleges No. 1421. Alg. Rijksarchief. Sterk door brand beschadigd) lezen wij hieromtrent: „Is aan den Lt. Cap. van Hardenbroek gepermitteerd om te gaan in de dienst van den Coninck van Denemarken, behoudens de gunste ende genegenheid van desen raede so

wanneer occasie van employ soude mogen presenteeren."

Alvorens hem in dezen dienst verder te volgen, moet ik nog vermelden, dat de Kruijff mededeelt, dat hij eerst soldaat, daarna luitenant onder den kapitein van Hardenbroek was. Met dezen kapitein van Hardenbroek moet m.i. bedoeld zijn de reeds meermalen genoemde gouverneur van Hulst, Gijsbert van Hardenbroek. Deze stierf in 1658 en het zal dan vermoedelijk daardoor zijn, dat Johan in genoemd jaar in den zeedienst ging.

Over den Deenschen dienst van Johan van Hardenbroek mocht ik indertijd inlichtingen ontvangen van het Rijksarchief te Kopenhagen. Hij kwam in Augustus 1675 in dienst van den koning van Denemarken. Op 6 Augustus 1675 werd hij benoemd tot commandeur van het vlaggeschip „Prins George" van den Deenschen Admiraal Curt Adelaar. Op 4 December 1675 kreeg hij verlof naar Holland, waar hij in Maart 1676 nog bleek te zijn. Vermoedelijk heeft hij toch in Denemarken ontslag gekregen, want de bovengenoemde brief van 11 Febr. 1676 is ten slotte een verzoek aan de Admiraliteit van Amsterdam om hem weder „een ordinaris capitainsplaatze ofte ander convenabel avancement" te willen verleenen.

Dit schijnt toen niet geschied te zijn, want in de campagne zomer 1676 is hij weder op de Deensche vloot. Over zijn daden in dat jaar lezen wij in „Geschiedenis van het Nederlandsche Zeewezen" door Jhr. Mr. J. C. de Jonge op blz. 528 van deel II (1859) het volgende: „De Deensche kapitein Hardenbroeck, een Nederlander, die in het vorige jaar tot den Deenschen dienst overgegaan was, veroverde een schip van 44 stukken op de Zweden".

Hier is sprake van den zeeslag ten Z. van Oland, waar op 11 Juni 1676 de Deensche vloot onder aanvoering van Admiraal Cornelis Tromp, de Zweden versloeg in den oorlog, die toenmaals tusschen beide landen gevoerd werd.

Het Rijksarchief te Kopenhagen berichtte nog, dat Johan van Hardenbroek op 10 Mei 1678 verlof kreeg om te repatrieeren. In 1682 was hij nog in dienst van de Amsterdamsche admiraliteit, gezien een door hem onderteekend schrijven van 7 October 1682, hetwelk ik aantrof onder de ingekomen brieven bij dat college (Archief Admiraliteitscolleges No. 1633. Alg. Rijksarchief).

Johan van Hardenbroek was gehuwd met *Anna (Johanna) Symon Fockesdr.,* men kan dit lezen in de „Genealogie" van 1892 en in het Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek, Deel VI, kol. 703 (waar zijn geboortejaar foutief vermeld is als ± 1656).

Voorts wordt dat ook vermeld in genoemd Woordenboek, Deel VI, kol. 517, onder het hoofd Simon Fockes en in de Ned. Leeuw 1907, kol. 144.

Symon Fock was eveneens in Deenschen dienst en wel als equipagemeester en was inderdaad gehuwd met *Catharina Bastiaens,* welk huwelijk ik helaas, ondanks veel gedane moeite, niet heb kunnen vinden. Het wordt echter vermeld in een request aan de Staten-Generaal van Johan's nagelaten kinderen, te vinden in de Resolutiën van H. H. M. van 15 October 1708 (Alg. Rijksarchief) , waaruit ook blijkt, dat *Simon Fockes* den familienaam *„de Boer"* voerde.

Met deze kennis gewapend heb ik mij nogmaals tot het Rijksarchief te Kopenhagen gewend maar wederom met negatief resultaat, het huwelijk van *Johan van Hardenbroek* en *Johanna Fockes de Boer* is aldaar niet te vinden.

Wel werd mij bericht, dat *Simon Fockes de Boer* te Kopenhagen begraven werd in de Bremerholm Kerk op 7 Maart 1677 en dat hij sedert 1673 in Deenschen dienst was. *Catharina Bastiaens* hertrouwde met den Deenschen schipper *Paul Bentsen* en werd zelf vermoedelijk 7 November 1707 begraven.

Het huwelijk van Johan van Hardenbroek en Johanna Fockes is ook in de in aanmerking komende trouwboeken hier te lande onvindbaar, evenals de doop van Johanna, welke ik had gehoopt te vinden, als het huwelijk harer ouders eerst gevonden was.

Hetgeen het Biogr. Woordenboek en de Ned. Leeuw (zie boven) over Simon Fockes vermelden, kan, gezien het bovenstaande en inlichtingen uit het Rijksarchief te Leeuwarden verkregen, niet juist zijn. Hier is sprake van een andere Simon Fockes. Ik hoop, dat te eeniger tijd nog eens meer licht in deze moge ontstoken worden.

Het mutueel testament van beide echtgenooten, verleden op 10 Februari 1680 voor notaris Johan Wenning te Utrecht geeft ook geen verdere bijzonderheden op genealogisch terrein.

Uit hun huwelijk werden geboren:

1. *Jacob.* volgt onder V.
2. *Anna Catharina,* gedoopt te Utrecht 10 Januari 1679 en overleden aldaar op 23 Mei d.a.v.
3. *Cornelia Willemina,* gedoopt te Utrecht 17 November 1686 en overleden aldaar op 7 Juli 1713, nalatende „een mundige broeder".

Volgens sommige bronnen moeten er nog een of twee kinderen geweest zijn, doch deze zijn te Utrecht in de doopboeken niet te vinden en in elk geval moeten zij dan jong overleden zijn, zooals wij dadelijk zullen zien.

Van de beide echtgenooten stierf de vrouw het eerste, zij is te Utrecht ingeschreven op 27 November 1686 „Juffr. *Johanna Fockens,* huysvrouw van de Heer Captein *Johan van Hardenbrcek,* laet nae haer man met onmondige kinderen, aan de Jacobibrug".

Johan assumeerde zich op 30 September 1687 voor de Momboirkamer van Utrecht zijn broeder Gijsbert tot voogd over deze onmondige kinderen. Op 4 September 1688 overleed hij zelf en werd als volgt ingeschreven: „De Heer *Johan van Hardenbroek,* capitein ter zee, laet nae onmondige kinderen, de wapens opgehangen, geeft 25-4-0. Begraven Buerkerk".

Op 5 September 1688 compareerde voor notaris Rombout van Vechoven te Utrecht *Jacob van Hardenbroeck* als grootvader over de t w e e onmondige nagelatene kinderen van wijlen de Heer *Johan van Hardenbroeck,* in sijn leven Capiteyn ter zee ten dienste deser lande. Hij verklaarde, dat zijn zoon den vorigen dag was overleden en verzocht den notaris eenige voorwerpen op diens kamer te verzegelen ten overstaan van getuigen.

Deze twee nagelaten kinderen kunnen dus geen andere zijn dan *Jacob,* die volgt en *Cornelia Willemina.* Het waren ook deze twee kinderen, die het boven vermelde request van 15 October 1708 indienden, waarbij als voogden over de nog onmondige *Cornelia* optraden *Anthony* en *Gijsbest van Hardenbroek.*

Gijsbert was ongetwijfeld de reeds bovengenoemde broeder van Johan en Anthony kan een andere broeder zijn maar ook hun neef te 's-Gravenhage, hetgeen niet met zekerheid valt uit te maken.

V. *Jacob van Hardenbroek.* Volgens een artikeltje in „Boekzaal der Geleerde Waerelt" 89e Deel. Augustus 1759, Blz. 268 is Jacob van Hardenbroek op Loevestijn overleden

op 20 Augustus 1759, oud 81 jaaren, 7 maanden en 14 dagen. 'Mogen wij op deze zoo nauwkeurig gedane opgave vertrouwen, dan moet Jacob in Januari 1678 geboren zijn. Nergens is ooit zijn doop vermeld gevonden en het ligt daarom m.i. voor de hand, dat én het huwelijk van zijn ouders én zijn geboorte in Denemarken hebben plaats gevonden.

Evenmin als genoemd huwelijk heeft mijn correspondentie met het Deensche Rijksarchief echter zijn doop aan den dag vermogen te brengen, ook mijn nasporingen in tal van in aanmerking komende doopboeken hier te lande hebben niets opgeleverd.

Wel mogen wij, gezien de bovenstaande ouderdomsopgave bij overlijden, aannemen, dat hij het oudste kind was van Johan van Hardenbroek en Johanna Fockens. Het is dus niet juist, dat de Heer A. Hoynck van Papendrecht in de Ned. Leeuw 1922, kol. 160, spreekt van zijn beide o u d er e te Utrecht geboren zusters.

Jacob van Hardenbroek trad in militairen dienst en wel bij de Infanterie. Zijn Staat van Dienst laat ik hier volledigheidshalve nog eens volgen (zie Ned. Leeuw als boven):

1709. 6 November, Kapitein in het Regiment van den Luit.-Generaal van Amelisweerd.
1722. 27 November. Kapitein van de gedetacheerde Comp. voetknechten in garnizoen op het slot Loevestein.
1725. 20 April. Op zijn request kapitein van de gedetacheerde Comp. en Commandeur van het fort Loevestein.
Acte van Luit.-Kolonel alleen binnen het fort.
1739. 15 Juni. Luit.-Kolonel titulair en Majoor effectief in het Regiment van den Generaal-Majoor van Spaan,
1740. 21 Maart. Luit.-Kolonel in het Regiment van den Kolonel Pieter Conrad van Leiden.
1748. 20 Maart. Kolonel in het Regiment van den Luit.-Generaal van Leiden.

Bij zijn benoeming van 1722 moge ik curiositeitshalve verwijzen naar het geschrevene in het Familieblad van 1883, No. 30, 3a. In het zoogenaamde Besonje van Correspondentie (een der vormen van het 18de eeuwsche nepotisme) van 19 November 1722 draagt de stad Monnikendam bij de beraadslaging over het Commandement van het fort Loevestein voor: Capitein Hardenbroek, zijnde capitein in het regiment van d'Abadie. (dit was de opvolger van den Luit.-Generaal Baron van Utenhove, heer van Amelisweerd).

Hij huwde op 29 December 1715 vermoedelijk te Purmerend met *Catharina Seijes*. Deze was een dochter van den burgemeester van Monnikendam *Jan Seijes* en *Eegje Lastman* (Eegje = Agatha) en werd te Monnikendam gedoopt op 28 Mei 1693. Het was haar tweede huwelijk, zij was weduwe van *Gerbrand Munnick*, in leven commandeur ter zee bij de Admiraliteit van Amsterdam met wien zij op 18 Februari 1714 te Purmerend gehuwd was.

Het huwelijk werd te Purmerend afgekondigd, waarbij Jacob van Hardenbroek genoemd werd: J.M. geboortig van Utrecht. Zooals wij reeds weten is zijn doop daar niet te vinden en ik meen dan ook, dat ,,geboortig'' meer beschouwd moet worden als ,,afkomstig van". Een zelfde geval deed zich immers ook voor met Gijsbert, zoon van Antony van Hardenbroek (111 A).

De kinderen, die uit dit huwelijk geboren zijn, zijn zoowel

in de ,,Genealogie'' als door de Kruijff en in enkele publicaties in het Biogr. Woordenboek en de Ned. Leeuw zeer onvolledig opgegeven, ook wat betreft hun verdere levensloop. Het was mij daarom zeer welkom, dat ik bij een onderzoek naar de familie de Saint Amant op het kasteel Nijenhuis te Diepenheim in een trommel, welke dit archief bevatte, een blad aantrôf met door Jacob van Hardenbroek eigenhandig geschreven aanteekeningen over zijn kinderen. Het is waarschijnlijk een blad, dat uit een familiebijbel gescheurd is geworden.

Hoe dit in het archief de Saint Amant terecht is gekomen zal uit het vervolg blijken. Ik kan n.m.m., ook om de genealogische bijzonderheden, niet beter doen dan het geschrevene hier letterlijk te laten volgen:

,,Den 29 December 1715 ben ik *Jacob van Hardenbroek* als doen Capiteijn ten dienste deeser Lande met *Catharine Sijes* in den Huwelijcken Staet getreeden. Den Almaghtigen Schepper des Hemels ende der Aerde gelieve gunstelijck onse persoonen te Zegenen.

Den 8 September 1716 sijnde dijnsdach omtrent eene uur nademiddag is geboore onse lieve doghter en heeft vervolgens het sacrement des hijligen doops ontfangen door de Heer Oostade en is genaemt *Johanna Gijsberta* op donderdagh daeraenvolgende inde kerk tot Purmerend. Peter is geweest mijn oom *Gijsbert van Hardenbroek* en meter of ten doop gehouden door mijns vrous suster *Cornelia Sijes* Huijsvrouw vande Heer en Mr. *Cornelis Butenius* scheepe der Stad Monckendam en vendumeester vande admiraliteijt in West Vriesland.

Den 24 July 1718 sijnde Sondagh omtrent twee uuren opde plaets inde Beemster is gebooren onse lieve soon en heeft vervolgens den hijligen doop ontfangen door de Heer Winter Predicant inde Beemster. Peters sijn geweest des kints bijde grootvaders *Jan van Hardenbroek* in sijn leeve Capiteijn ter Zee vant Coilegie ter Admiraliteijt van Amsterdam en *Jan Sijes* Oud Burgermeester Raet en gecommitteerde Raed in West Vriesland. wiert genaemt Jan. Meter was *Jacomina van Hardenbroek* des kints outmoeije door dewelcke hij ten doop wiert gehouden, dogh tot groote droefheijt van vader en moeder gestorven op Maendag den 29 Augusty 1718 en donderdag daer aenvolgens begraeven tot Monickedam bij sijns moeders voor ouders.

Den 25 Augusty 1719 sijnde Vrijdag inde Beemster des morgens omtrent half vijf is gebooren onse lieve tweede soon en heeft vervolgens het sacrament+ des heyligen doops ontfangen door de Heer Abraham Hulscher Predicant op Grosthuijsen en Avenhorn tot Avenhorn op Sondagh nademiddagh daer aen volgende en is genaemt *Joan* na sijne twee grootvaders, werdende ten doop gehouden door Vrouw *Cornelia Sijes* desselfs moeije maternel, sijnde doenmaals weduwe.

Den 19 Juny 1721 sijnde donderdagh des morgens omtrent twee uuren is mijn seer waerde en lieve vrou door godes zegen geluckiglijk verlost van een doghter voor de reghte tijt gebooren en na omtrent negen uuren leevens opgenoomen.

Den 8 October 1722 is geboore onse seer lieve derde Doghter, omtrent de klocke 3 uuren nademiddagh en heeft nogh dien selven avont den heyligen doop ontfangen in de kerk tot Monickedam door de Heer Predicant van der Wal ende is genoemt geworden *Cornelia Jacoba* na Haer Peter en Meter de H. Welgeb. Heer *Jacob Teding van Berkhout* H:T: president Borgermeester etc. en Vrouwe *Cornelia Teding van Berkhout* geboore *Sijes* des kints E.W. Oom en Moeije maternel.

Den 18 February sijnde Vrijdagh 1724 omtrent half twee

nademiddagh is geboore onse lieve vierde doghter en heeft den Heijligen Doop ontfangen des Sondags 20 Feb. daer aen volgende door Dominus Franciscus Fock predicant op des kints geboorteplaets Loevesteijn en is genaemt geworden *Agafha Jacomina* na desselfs grootmoeder Maternel en na d'oudmoeije pater:

Den 26 October 1726 des Saturdags nademiddagh precis de Clocke drie uuren is gebooren onse lieve derde soon en heeft vervolgens den C:H:Doop ontfangen des Sondags den 27 daer aanvolgende in de kerk van de Heerelijkheijd van Brake1 door den E.W. Heer Ds. Davidson predikant aldaer en is genoemt na bijde onse grootvaders mijne paternel en mijn Waerde Vrouws mede Paternel en genoemt Jacob *Diderik.*

Op Loevesteijn Den 14 July 1728 des nademiddags omtrent half ses is geboren onse lieve doghter en heeft vervolgens des Sondaghs den H. Doop ontfangen met de naeme van *Anna Cornelia* door Dominus Franciscus Fock hebbende gemelde doghter tot meter onse Wel Edele gebore Nighte door huwelijk paternel genaemt van *Leuwen* Huijsvrouwe vande Wel Edele Heer en Mr. *Gerard Jan van Hardenbroek.* In de eewige vreugde opgenomen Den 23 Augusty daer aen volgende des morgens om vijf uuren.

Op Loevesteijn Tusschen Woensdagh en Donderdagh den 24 en 25 May 1730 ten *12* uure des naghts is geboren onse lieve doghter en heeft vervolgens des Sondags den H: Doop ontfangen met de namen van *Anna Cornelia,* door Dominus Franciscus Fok P: Loci, hebbende gemelde doghter tot Meter onse Wel Edele gebore Nighte *Anna Cornelia van Hardenbroek* gebore *van Leuwe* uit voorgaende ..... gemelt. Opgenomen in de eewige vreugde den 7 April ten 12 uure s middags van dijnsdag Anno 1733.

Op Loevesteijn Vrijdag den 17 Augusti 1731 des avonts de klock elf uire precis is gebore onse 4de lieve soon en heeft vervolgens des Sondags met den H:C:Doop de naam van *Gijsbert* ontfangen door Dominus Lullius predikant tot Almkerk, die den dienst alsdoen voorde absente Dominus F: Fok waernam, en is dese onse soon vernoemt na sijn Oudoom *Gijsberf van Hardenbroek* Salr.

Dese is overleden den 20 Augustus 1755 in het schip van Captein David van der Gon op de rivier van Genua."

Met een andere hand was hieronder geschreven:

,,Mijn broeder *Jan van Hardenbroek is* te Berlicom Mijerije van den Bosch overleden den 11: April, 1804 in den Hoogen ouderdom van 84 Jaar 7 maende en 14 dagen."

Gaan wij nu na, wat er van deze tien kinderen geworden is, dan kunnen wij al dadelijk de op zeer jongen leeftijd gestorvenen nl. de Nos. 2, 4, 8 en 9 uitschakelen. Bij No. 4 valt op te merken, dat in het begraafboek van Beemster staat opgeteekend: een ongedoopt kraamkind begraven 2 1 Juni 172 1 van de Hr. *van Hardenbroek* aan de Middelweg. Hiermede is dus bevestigd, dat het gezin in de Beemster woonde. De dood van *Jacob Diederick,* geboren in 1726, is door den vader niet opgegeven. Hiervoor hebben wij een aanwijzing in het artikel van den Heer van Dam van Hekendorp in de Ned. Leeuw 1922, kol. 198, waarin hij enkele aanhalingen doet uit het werkje van Van Dam van Brake], getiteld: ,,De oorsprong van Loevestein en Monnikenland".

Een van die aanteekeningen luidt: De Heer *van Hardenbroek* kocht een graf in de kerk te Brake1 voor ƒ 5.05 en betaalde voor het zinken van het lijk ƒ 3.— (24 en 25 Julii 1735). Dit kan haast niet anders betreffen dan de begrafenis van *Jacob Diederick, No.* 7, daar deze zoon nergens anders meer vermeld wordt en de dood of begrafenis van alle andere negen kinderen bekend is. De beide andere aanteekeningen over begraven in de kerk te Brake1 betreffen ongetwijfeld de beide jong gestorven dochtertjes *Anna Cornelia,* waarbij dan alleen 12 Februari 1733 gelezen zou moeten worden April 1733.

Er blijven nu vijf kinderen over, die den volwassen leeftijd bereikt hebben en hier volgen:

1. *Johanna Gijsberta* gedoopt te Purmerend 10 September 1716. In het trouwboek van Loevestein (tevens doop- en lidmatenboek, aanwezig op het Rijksarchief te Arnhem) staat aangeteekend: Op 8 Juni 1738 zijn gehuwd: *Lamberf Celius,* Majoor en Commis alhier, weduwnaar van wijlen Maria Hagen en Juffr. *Johanna Gijsberta van Hardenbroek,* j.d. alhier. Lambert Celius is waarschijnlijk een zoon van *Govert,* eveneens majoor op Loevestein en van *Maria van Vessem.* In het doopboek, dat eerst in 1701 aanvangt, staan twee kinderen van dit echtpaar aangeteekend en wel in 1701 en 1705, Lambert zal dan vóór 1701 geboren zijn. Van de afkomst van de familie *Celius* ben ik tot nu toe niet veel te weten gekomen, zeer vermoedelijk is een voorzaat *Godefridus Celius,* Heer van Vliet en Sevenhoven, gehuwd met *Sophia Cafharina von Bodeck, zie* hiervoor ,,Wittert van Hoogland, Bijdragen tot de geschiedenis der Utrechtsche Ridderhofsteden en Heerlijkheden", Huize Vliet bij Lopik. Alg. Ned. Fam.bIad 1903, 298 , vermeldt hun huwelijk op 11/21 Maart 1655 te Tiel. *Johanna Gijsberfa* en haar echtgenoot *Lamberf Celius* zijn kort na elkaar op Loevestein overleden, aangegeven te Woudrichem (R ijksarchief te 's-Hertogenbosch. R. 161bis) op 21 December 1749, resp. 21 Mei 1750.

2. *Jan,* gedoopt op 27 Augustus 1719 te Avenhorn. Hij bleef ongehuwd en trad in militairen dienst bij de cavalerie. Hij komt voor in een lijst van gepensionneerde officieren van 1796: ,,*Jan van Hardenbroek* sedert 1749 gepensioneerd met ƒ 300.— op Holland". De oude officiersboekjes geven hem aan als Cornet bij het Regiment Cavalerie van Buijs 23 Maart 1742 en op 9 Juli 17545 als Sous Lieutenant bij het zelfde regiment.

Langen tijd heb ik naar zijn overlijden gezocht. De eenige aanwijzing was die in de ,,Genealogie": Jan van Hardenbroek, gepensionneerd officier, leefde in 1801 een uur ,,boven" 's-Hertogenbosch. De oplossing werd pas verkregen door de bijgeschreven aanteekening onder de lijst der kinderen van Jacob van Hardenbroek, zie boven. Hij overleed dus 11 April 1804 en zijn nauwkeurig aangegeven leeftijd geeft de zekerheid, dat hij de juiste is.

In het begraafboek van Berlicum (Rijksarchief Den Bosch) lezen wij: ,,12 April 1804. De Heer *Jan van Hardenbroek,* in Ieeven gepensionneerd sous-Iuijtenant van deesen Iande, in het Klijne Choor begraven den 14en dito". Met hem stierf ook deze tak der Hardenbroeks in mannelijke lijn uit. Hij werd slechts overleefd door zijn zuster Cornelia Jacoba, die volgt en van wie ongetwijfeld de bovenvermelde aanteekening afkomstig is.

3. *Cornelia Jacoba,* gedoopt 8 October 1722 te Monnikendam. Zij trouwde 28 Maart 1745 op Loevestein met *Jan Louis de Saint Amant.* In het aanteekenboek van den impost op het trouwen van Woudrichem (Rijksarchief Den Bosch No. R. 161bis) lezen wij: 9 Maart 1745 geven Jonkheer *Jan Louis de Sainf Amant,* Luytenant van het Regement van de Heer Generaal Majoor Baron de Villattes en de Jonkvrouwe *Cornelia Jacoba van Hardenbroek,* wonende op Loevestein haar

aan om te trouwen en te gehoiren onder het classis van f 15.2.

Jan Louis de Saint Amant was de vierde zoon van *Charles Mafurin de Sainf Amanf,* Generaal-Majoor der Infanterie en van *Maria de Dompierre* en werd gedoopt te Delft in de Oude Kerk op 23 November 1704.

De Nederlandsche familie *de Sainf Amant,* vermoedelijk afkomstig uit Noord-Frankrijk, heeft aan het Staatsche leger verscheidene hooge officieren geleverd, o.a. den uit den Spaanschen successieoorlog bekenden generaal *Philip Claude de Sainf Amanf.* T.z.t. hoop ik nog eens een en ander over deze familie te publiceeren.

Jan Louis stierf in 1780, het is mij onbekend waar, doch zijn lijk werd op 25 November 1780 bijgezet in het familiegraf te Tilburg. (begraafregister aldaar: *Jan Louis Sinfemanf).*

Zijn vrouw overleefde hem vele jaren, zij stierf te Gorinchem, waar zij vermoedelijk bij haar zoon *Philip Claude* woonde, op 29 December 1813, met haar stierf deze tak ook in vrouwelijke lijn uit.

Behalve den zooeven genoemden zoon Philip Claude had dit echtpaar nog een dochter genaamd *Cafharina de Sainf Amanf,* die huwde met Mr. *Petrus Cornelis Nahuys,* uit welk huwelijk werd geboren *Cafharina Nahuys,* de eerste echtgenoote van Mr. *Rutger Jan Schimmelpenninck,* den Raadpensionaris.

Met *Philip Claude* stierf in 1836 de familie de Saint Amant uit en zoo is het te verklaren, dat zijn familiearchief in handen kwam van de familie *Schimmelpenninck* en daarmede het blad met de aanteekeningen van Jacob van Hardenbroek betreffende zijn kinderen.

4. *Agafha Jacomina,* gedoopt 20 Februari 1724 op Loevestein. In het reeds meermalen genoemde register van den impost op het trouwen van Woudrichem lezen wij: 29 Augustus 1743 heeft *Agafha Jacomina Hardenbroek* woonende op Fort Loevestijn haer aengeqeven om te trouwen met *Diederik van Helden,* wonende te Werkendam in het classis van 15-0-0. In een op de pastorie te Werkendam berustend trouwboek staat aangeteekend: de Heer *Diederik van Helden,* schout en secretaris van Werkendam en Sleeuwijk en Mejuffr. *Agatha Jacomina van Hardenbroek,* woonagtig en geboortig van Loevesteyn, zijn alhier in wettige ondertrouw opgenomen den 30 Aug. 1743.

Het huwelijk zal wel op Loevestein voltrokken zijn doch is in het trouwboek niet ingeschreven. Diederik van Helden werd op 21 Juli 1720 te Werkendam gedoopt als zoon van *Adriaan van Helden,* schout en secretaris aldaar en *Hadewigh van Broekhuijsen.* Hij volqde dus zijn vader op in diens ambten. Later was hij ook bailluw en dijkrichter van Woudrichem en den lande van Altena.

Beide echtgenooten stierven en werden begraven te Werkendam, waar de dood van *Agafha Jacomina werd* aangegeven op 13 November 1779 en die van *Diederik van Helden* op 21 October 1802.

5. *Gijsbert,* gedoopt 19Augustus 1731 op Loevestein. Zooals wij hierboven reeds zagen overleed hij aan boord van een schip op 20 Augustus 1755 en dus op den nog jeugdigen leeftijd van 24 jaar. Waar wij lezen op ,,de rivier van Genua", mogen wij wel aannemen, dat hiermede de kust van Genua (de Riviera) wordt bedoeld.

Keeren wij thans terug tot de ouders. De reeds bovenvermelde mededeeling van den Heer van Dam van Hekendorp in de Ned. Leeuw 1922, kol. 198, zegt ons, dat ,,Zijlieden verlieten Loevestein in 1749 en vestigden zich te Heeswijk en Dinther." Deze mededeeling behoeft eenige rectificatie!

Een onderzoek van het bovengenoemde lidmatenboek van Loevestein leert ons het volgende: Op 20 Juni 1749 heeft Ds. Petrus Fock de volgende lidmaten bevonden: o.a. *Lambert Celius, Jacob van Hardenbroek, Cafharina Sijes, Johanna Gijsberfa van Hardenbroek, Cornelia Jacoba van Hardenbroek.*

Hieronder staat met dezelfde hand geschreven (dus niet lang na 1749): Hiervan zijn gestorven: o.a. *Johanna Gijsberta* van *Hardenbroek, Lamberf Celius,* idem vertrokken o.a. *Cafharina Sijes, Cornelia Jacoba van Hardenbroek,* beide naar Heeswijk en Dinther.

Jacob van Hardenbroek staat dus niet vermeld onder de vertrokken lidmaten. Zijn vrouw wordt inderdaad eenige malen vermeld in het archief van Heeswijk, maar ik moet aannemen, dat Jacob zijn domicilie op het fort is blijven houden. Hij is daar dan ook 10 jaar later overleden, zooals het reeds genoemde artikeltje in ,,Boekzaal der Geleerde Waerelt" ons mededeelt. Ik moge het hier eenigszins verkort aanhalen:

Loevestijn. Den 26 deezer (nl. Augustus 1759) heeft de E. Heer Petrus Fock, predikant van deeze plaats, op den dood en de begraaffenis van den Hoogwelgeb. en Weled-Gestr. Heer *Jacob van Hardenbroek,* in leeven Commandeur van deeze plaats, en Colonel ten dienste der Vereenigde Nederlanden, aldaar den 20sten deezer, des morgens omtrent 4 uuren, in den ouderdom van 81 jaaren, 7 maanden en 14 dagen, zagtelijk ontslapen, en ook den daaraan volgenden 25sten aldaar, na d'omstandigheden van tijd en plaats met alle eer en statie op eene aanzienlijke wijze, ter aarde bestelt, over de woorden Gen. XXV. 8 ..... een gepaste lijkreede gedaan tot zonderling genoegen zo van de Hoogwelgeb. en aanzienelijke familie als van de gansche gemeente.

In het register van de impost op het begraven van Woudrichem staat deze aanteekening: Op 22 Augustus 1759 geeft aan Vrouwe *Catharina Sijes* het lijck van haar man de Heer *Jacob van Hardenbroek,* in zijn WelEd. Leeven Commandeur op 't fort Loevestijn en gepensioneerd Cappetijn ten dienste der Vereenigde Nederlanden in de classis van Dartig Gl., dus f 30-0-0.

Door deze inschrijving is met één slag een einde gemaakt aan de foutieve mededeelingen betreffende een tweede huwelijk van Jacob van Hardenbroek. Zoowel de ,,Genealogie" als het Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek (deel VI, kol. 103) als ook de Kruijff noemen een 2de huwelijk en wel met Johanna Aleida Pompe van Meerdervoort en ook kinderen uit dat huwelijk, o.a. met name Philips Jacob, geboren in 1739. Dit is dus beslist onjuist; de vergissing zal waarschijnlijk ontstaan zijn door verwisseling van Jacob met zijn tijdgenoot Johan Louis van Hardenbroek, die in 1726 in 2de huwelijk trouwde met Adriana Alida Pompe van Meerdervoort (zie Adelsboek 1942), uit welk huwelijk in 1738 een zoon Philips Jacob geboren werd.

Het zoeken naar het overlijden van Catharina van Hardenbroek, geboren Seijes, heeft helaas niet tot een resultaat geleid. Zij komt nog te Heeswijk voor in een acte in het ,,Protocol van allerhande acten" van Heeswijk (Rijksarchief 's-Hertogenbosch. R. 24), welke aanvangt als volgt:

Compareerde Vrouwe *Cafharina Seijes,* douairière van wijlen de Heer *Jacob van Hardenbroek,* in leven Collonel Commandant van het Regiment van de Heer Luitenant Generaal van Leijden, woonachtig binnen deze Heerlijkheid, dewelke verklaarde bij deze te nomineeren tot executeurs van haar nalatenschap de Heer *Jan van Hardenbroek,* sous-

lieutenant en de Heer Mr. *Pieter Cornelis van Nahuys enz.* enz. Gedaan Zaterdag 3 Juni 1775.

Geteekend: Catharina Sijes, weduwe Hardenbroek.

Zij was dus bij het passeeren van deze acte reeds 82 jaar oud en zal dus vermoedelijk wel niet meer verhuisd zijn. Toch komt zij niet in het begraafboek van Heeswijk voor. Zij kan *te* Heeswijk overleden zijn en elders begraven: een onderzoek in eenige in aanmerking komende plaatsen had echter evenmin resultaat.

Hiermede is deze tak van het oude geslacht van Hardenbroek afgehandeld en moge ik mij aanbevolen houden voor aanvullingen, verbeteringen en op- of aanmerkingen.

SCHEMA
(waarbij de zeer jong overleden kinderen zijn weggelaten).

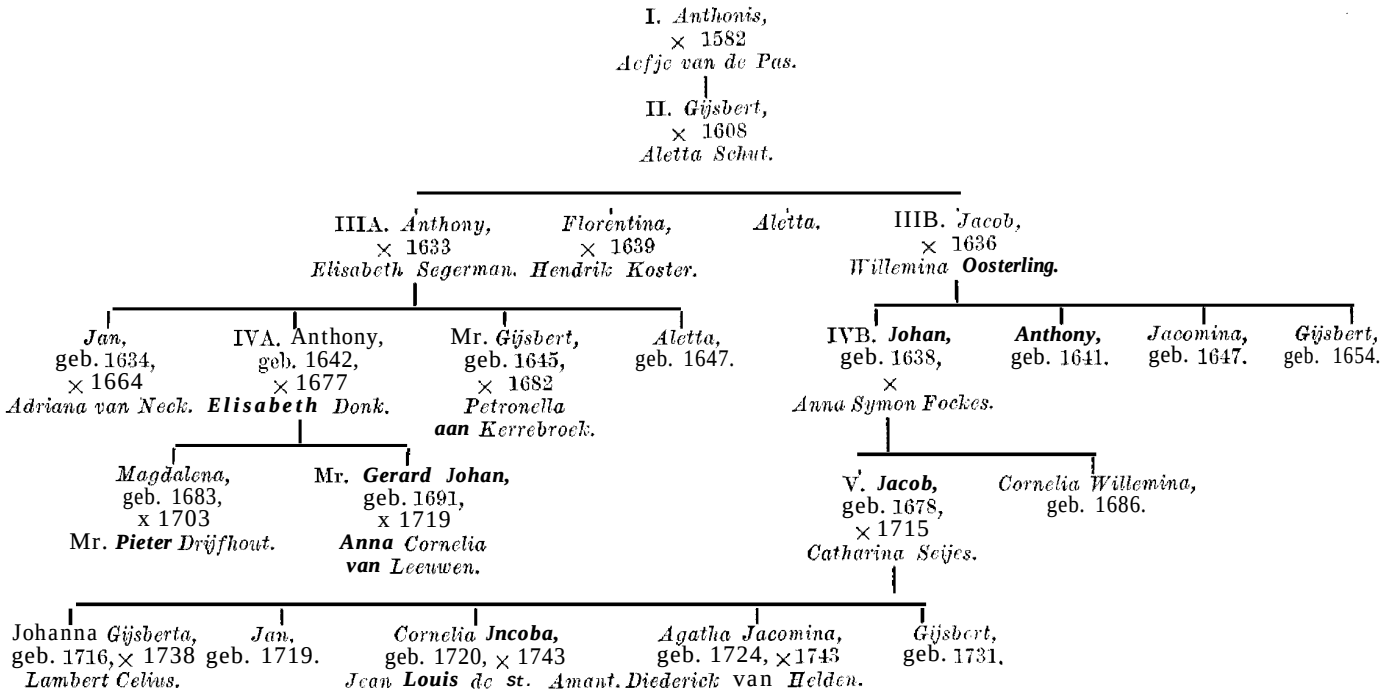

De afstamming van het geslacht van. Lidth de Jeude,

door JHR. IR. 0. C. A. VAN LIDTH DE JEUDE.

In de N.L. no. 9 van 1934 (p. 269 e.v.) werden door mij enige aantekeningen gemaakt bij de stamreeks van het geslacht *van Lidth de Jeude,* voorkomende in N.A. 1930, welke zich bepaalden tot de afstamming van dit Tielse geslacht uit het geslacht *de Jeude (de Jode, de Joede, de Juede),* door huwelijk verwant met het geslacht *van Lidth (van Lith, van Lidt, van Litth),* welke beide geslachten in de 16de en 17de eeuw te Drie1 gevestigd waren.

Een veel ruimer terrein wordt bestreken, als men zich verdiept in een vroegere periode en het verband tracht op te sporen tussen het Drielse geslacht *de Jeude* en oudere, kennelijk daarmede verwante, gelijknamige geslachten, die in de 14de en 15de eeuw voorkomen, hoewel men daarbij uiteraard op tal van onzekerheden stuit.

Uit de „Schatting van den Lande van Gelre voor het Oostkwartier en de Betuwe 1369" naar het oorspronkelijke handschrift in het Staatsarchief te Dusseldorf, uitgegeven door P. N. van Doorninck, blijkt dat in 1369 een geslacht *de Joede* gegoed was in Hellouw (Heylliu), nabij Haaften. Aldaar worden vermeld *Arnt die Joede, Johan die Joede* en *Geertruijt* zijn dochter, *Ott de Joede* en *Herberen de Joede.* Mede wordt in dit geschrift aangetroffen *Gerit die Joede* te Tuil (Thuele), doch de naam *de Joede* wordt niet aangetroffen onder de belastingplichtigen te Driel (Dryele).

Hieruit valt met redelijke zekerheid af te leiden, dat het geslacht *de Jeude* zich eerst na 1369 in Drie1 gevestigd heeft en wellicht uit Tuil of Hellouw afkomstig was. Onderlinge verwantschap mag worden aangenomen, omdat *Gerit de Jode,* in 1330 schepen van Tuil, ook zegelt met de palen van vair en zowel in de Drielse als in de Tuilse Signaten de naam *Saersen (Sairssen),* afgeleid uit Sander (s), veelvuldig voorkomt, hetgeen wijst op een gemeenschappelijke stamvader, waarop later uitvoerig wordt teruggekomen.

Wellicht behoorden ook tot het Tuilse of Hellouwse geslacht *Otto* en *Gherit die Jode,* die zegelden met de palen van vair (zie Kroniek van W. van Gouthoeven, 1636) en die genoemd worden onder de voorname lieden, die op 6 Januari 1377 de landsvrede of het verbond tot onderlinge verdediging aangingen met Jan van Blois en diens gemalin Mechteld van Gelre (zie Nijhoff III, 31).

De heerlijkheid Hellouw. blijkens een oorkonde van 12 Augustus 850 bekend als de „villa Hellowa" [1]) (zie Monumenten van Geschiedenis en Kunst in de provincie Gelderland B. Tielerwaard, uitgegeven door het Ministerie van 0. K. en W. 1946) kwam in het begin der 15de eeuw in het bezit van Walraven van Haeften (zie van Spaen 111 Inleiding). In Hellouw werd een huis „Joedestein" aange-

[1]) Eertijds schijnt deze heerlijkheid in het bezit te zijn geweest van een geslacht van die naam.
In 1398 wordt nog aangetroffen Edmond van Hellouw, schout van Tuil.

troffen, dat in 1450 met andere goederen eigendom werd van Ghiisbert van Haeften (zie Nav. XXVII van 1897). De naam Joedestein doet vermoeden, dat dit huis oorspronkelijk eigendom was van het geslacht *de Joede* en wellicht door vererving in het bezit kwam van het aanverwante geslacht van Haeften, dat in de 14de eeuw zetelde in het Kasteel van Haeften — thans een ruïne — destijds Goudenstein genaamd.

Dat het geslacht *de Jeude zou* zijn gesproten uit het Franse geslacht *de Chatillon* — vertakt in St. Paul, Blois, Chartres e.a. — als stamvader waarvan vermeld wordt Guy, Sire de Chatillon in de 1 lde eeuw, afkomstig uit Chatillon-sur-Marne, valt door geen enkel bewijs te staven. Philippe de l'Espinoy merkte reeds op in zijn „Recherches des antiquités et noblesse de Flandres 1632":

> „Ceux de cette maison noble de Jeude se disent descendre de Messire Jean de Blois et Mathilde de Gueldres, mais je n'en ay veu aucuns tiltres combien qu'ils portent les pleines armes de cette illustre maison de Blois."

De afstamming uit dit echtpaar is zelfs volstrekt uitgesloten, daar het huwelijk in 1372 van Jan de Chatillon, graaf van Blois, † 1381 „een man die al tot hoogen ouderdom was gekomen" met Mechteld van Gelre, die huwde „voor de driede maal om vasten voet en meer ontsagh te hebben", kinderloos bleef!

Intussen was het geslacht de Chatillon reeds in de 12de eeuw met de graven van Gelre verwant. Jolanta, dochter van Geraert, graaf van Gelre, † 1131, trouwde in 1126 met Boudewijn van Henegouwen, uit welk huwelijk gesproten is een dochter Jolanta, die voor de tweede maal trouwde met Hugo de Chatillon, graaf van St. Paul (zie van Spaen, „Historie van Gelderland"! le deel, 1814), die door vererving in het bezit kwam van uitgestrekte goederen tussen Beesd en Leerdam, de Linge en de Lek, door graaf Geraert aan zijn dochter Jolanta geschonken.

De gelijkluidende voornaam van *Hugo Judeus*, die in 1222 in het seminarium van Leuven vermeld wordt en van *Hugo de Chatillon* voornoemd, geeft niet voldoende aanleiding om enig verband tussen beide te onderstellen.

Van bloedverwantschap tussen de geslachten is nergens iets gebleken, zelfs niet als bastaardtak, waarvan trouwens het de Jeude-wapen geen enkel kenmerk draagt [2]).

Veeleer moet worden aangenomen, dat het Chatillon-wapen, dat ook door tal van andere geslachten uit de vorenbedoelde landstreek gevoerd werd, is te beschouwen als een streekwapen en dat degenen, die aldaar goederen in leen ontvingen, het wapen van hun leenheer kozen.

In de „Beschrijving van Zuyt-Hollandt" p. 301, beweert Oudenhoven:

> „alhoewel het doorgaans geponeerd wordt dat deze (de Jode's van Hardinxsveld) ende meer adelycke geslagten, lampen (sic) in haar wapen voerende, uyt die van Blois zouden gesproten zijn, zoo is nochtans de waarheyt sulcks dat lange voor den jare 1300, derselver oorspronck (is) uyt de zeer oude adelijcke geslagten in Gelderlant Hack ende Kock, somtijts met veranderinge van toenamen, naar het bezit van heerlyckheden en adelycke goederen ende andere gevallen, als Hack van Soelen, van Malsum, van Beesde, van Oudtheusden, van Tuyll, van Opburen, de Jode."

De naam *Hack* komt veelvuldig voor in de 14de en 15de eeuw (zie Register Leenactenboeken van het Vorstendom Gelre en het Graafschap Zutphen, uitgave van de Vereniging Gelre). Hoewel de namen Hack en de Jode wel in onderling verband worden aangetroffen — zoals in Herberen de Jode Hackensz — terwijl Rudolf Hack, schepen van Tiel in 1436, zegelt met de palen van vair, zodat wellicht zekere verwantschap mag worden ondersteld, is volstrekt niet aannemelijk gemaakt, dat de de Jode's „lange voor den jare 1300 uit Hack ende Kock" zouden zijn voortgekomen, al schijnt een geslacht von Hacke reeds in 1050 en 1150 te zijn voorgekomen (zie Batavia Illustrata).

Nog meer onwaarschijnlijk is een afstamming uit het geslacht *Kock (de Cock)*, welk geslacht, dat eveneens de palen van vair voerde, voor het eerst werd aangetroffen in 1265 — Ridder Rudolf de Cock — en dat sindsdien veelvuldig in Bommeler- en Tielerwaard voorkwam met verschillende toevoegingen, ontleend aan de goederen die zij bezaten of waarmede zij beleend waren.

Meer aandacht verdient een brief van de Regering van Zaltbommel aan die van Nijmegen dd. 16 December 1570 (zie „Nieuwe Werken der Mij. van Ned. Letterkunde, dl. VI) over de verrassing van Loevestein door Herman de Ruyter „dair zij doot gevonden hebben den drossart van Loevestein", waaronder een noot luidende:

> „Dat was Jonkheer *Arnt de Jeude*, Heer van Hardinxsveld, oud ruim zestig jaar, eerst getrouwd met Machteld van de Coulster en daarna met Maria ..... [3]). Hij was van een oud Geldersch geslacht, dat sinds 1294 in Nijmegen voorkomt maar eigenlijk uit Keulen stamde, alwaar het volgens de Cronica van de H. Stad Coellen (fol. 60) behoorde tot de vijftien oudste geslachten, die van Romeinschen oorsprong' waren en zich daar ten tijde van Keizer Trajanus (98—117 n. C.) zouden gevestigd hebben."

Hoewel aan dit onderschrift niet de minste bewijskracht kan worden ontleend, wijst het toch een spoor aan, dat de moeite waard is, nader gevolgd te worden.

In het begin van de 13de eeuw ontstond ten tijde van Aartsbisschop Engelbert de Raad van de Stad Keulen, wiens macht zich steeds uitbreidde. Sinds 1305 bedroeg het aantal raadsheren in de zogenaamde „engen Rat" vijftien, die door coöptatie steeds uit dezelfde geslachten werden aangewezen en die zodoende een overwegend aandeel in het stadsbestuur verkregen. Daartoe behoorde ook het Tiddermatige geslacht *Jude*, leden waarvan reeds vóór 1305 vermeld worden onder de „leitende Behörde der Stadt" (zie Entwicklung der Kommunalen Verfassung, der Stadt Coln bis zum Jahre 1396 door Fr. Lau, uitgave van de „Gesellschaft für Rheinische Geschichtskunde").

Als schepenen worden onder meer vermeld *Bruno* 1149—1159, *Daniel* 1149—1159 en *Alexander* 1169—1180, gebroeders. Voorts *Daniel dicfus Judeus*, † 1227, zn. van Bruno voornoemd, *Alexander Judeus*, † *1268*, zn. van Daniel dictus Judeus voornoemd, *Daniel Jude*, ridder en burgermeester in

[2]) *Bruysten dic Joede (de Juede)*, schout van Hardinxsveld in 1545, bastaardzoon van *Arnt de Jode*, Heer van Hardinxsveld, roerde de palen van vair, met een merlet in het schildhoofd en een schuinstreep, waarover de vogel en de middelste vairpaal heengaan. (Zie charters in 1532 en 1545 (doss. nos. 1136-1154 „Collectie verspreide charters" en doss. no. *262*, gemerkt Geertruidenberg Karthuizers, in het R.A. te 's-Gravenhage.)

[3]) Maria Boisot tot Brussel, „fille de Pierre Boisot, Maitre des Comptes du Duché de Brabant à Bruxelles".

1282, † 1284, zn. van Alexander Judeus voornoemd, *Alexander*, ridder, † 1300, en *Daniel Jude*, ridder, † 1309, zn. van Daniel Jude voornoemd. Na 1305 worden nog aangetroffen *Hermannus Jude*, raadsheer, † 1310, alsmede Johannes en *Godefridus*, ridders en *Henricus*, † 1325, leden „des engen Rates" in 1319-1321.

Deze gegevens zijn ontleend aan een fragmentarische stamreeks, voorkomende in „das Kölner Patriziat bis zum Jahre 1325", deel 111, van Fr. Lau, opgenomen in „Mitteilungen aus dem Stadtarchiv von Köln" Zehnter Band 1896 onder „4. Das Geschlecht Jude", aanvangende met *Werner* — Wernerus Thelonearius — als stamvader, die het ambt bekleedde van „erzbischöflicher Zollmeister" en die omstreeks 1100 moet geboren zijn.

Blijkbaar was het geslacht *Jude* in de 16de eeuw nog steeds te Keulen in aanzien. Op 22 Mei 1588 (zie „das Buch Weinsberg" Kölner Denkwürdigkeiten aus dem 16. Jahrhundert, bearbeitet von Fr. Lau, deel 111 en IV, uitgave van de „Gesellschaft für Rheinische Geschichtskunde") overleed „Jonker *Johan Judde* auf dem Neumarkt in groiszen Nicasius Haus". „Het herliche Haus auf dem Numarkt, das Keiserhoff genant oder der Nicasiushoff oder her Lyskirchen's haus" was voor de helft eigendom van Jonker Johan voornoemd, die getrouwd was met een dochter van jonker Johan Lyskirchen, eveneens behorende tot de bovenbedoelde vijftien uitverkoren geslachten.

Men vindt aangetekend, „dat het niet onwaarschijnlijk, ja zelfs genoegzaam zeker is, dat een tak van het Keulsche geslacht in de 13de eeuw naar het land van Gelre verhuisde, aldaar gegoed was en in bedieninge geraakte".

Daniel Jude voornoemd, ridder en burgemeester van Keulen in 1282, onderhield blijkbaar betrekkingen met Gelre. *Daniel dicfus Judeus*, ridder en burger van Keulen, wordt vermeld als behorende tot de „drie leenmannen van Maria, jonkvrouwe van Belle en Kestrede (die) beloven zich niet te wreken voor het kwaad, dat zij hun gedaan had, God biddende dat die het haar en de haren mede wilde vergeven". *Heer Daniel* komt ook voor in een brief van graaf Reinout van Gelre „dato anderdaeghs na Petri en Pauli 1282".

In een oorkonde van 28 April 1287 (*zie* Sloet O.B. Gelre en Zutphen no. 1129) bekent *Daniel de Jode*, ridder en burger van Keulen, van den graaf van Gelre ontvangen te hebben honderd mark Keulsch in mindering van zodanige som, als hij volgens de deswege door den graaf gezegelde brieven van Theod. Loeff uit de tol van Lobith beuren moest. Deze Daniel, † 1309, moet de zoon zijn van Daniel, burgemeester van Keulen in 1282, die in 1284 overleden was.

Tot degenen, die in het land van Gelre gevestigd waren, behoren *Gerard die Joede* (Gerardus dictus Judeus scabinus Novimagensis) te Nijmegen 1294, *Berwouf dye Joede*, schepen van Arnhem, blijkens een charter van St. Jan dd. 2 November 1303 (R.A. te Arnhem), voorts *Berwouf die Joede*, schepen van Arnhem 1355-1372, alsmede *Johan Claeszoon die Joede*, schepen van Tiel, blijkens een charter van 16 April 1438 (Huisarchief Waardenburg) [4].

Of de in de fragmentarische stamreeks van het Keulse geslacht voorkomende *Gerardus Jude* X *Sophia Quattermart*, zn .van *Hermannus* X *Mabilia*, † 1304, indentiek of na verwant is met Gerard te Nijmegen 1294 valt niet na te gaan.

De voornaam *Berwouf* heb ik in die stamreeks niet aangetroffen.

[4]) Ook *Heynrich die Joede* in 1462 en *Johan die Joede* in 1517.

Het Keulse geslacht *Jude* voerde als wapen drie zilveren jodenhoeden (pilei cornuti) op een veld van keel en zijn descendenten in Gelre, Berwout, schepen van Arnhem, en Johan Claesszoon, schepen van Tiel, zegelden met ditzelfde wapen [5]).

Deze wapenfiguur en de geslachtsnaam geven voedsel aan de onderstelling dat dit geslacht van joodse oorsprong zou zijn. Reeds in de 14de eeuw verschijnt het wapen met de palen van vair (Tuil, Hardinxveld, Driel) en dat met een dubbele adelaar van keel op een zilveren veld (Dordrecht). Ik vond daaromtrent aangetekend „dat het geslacht, dat zich in het land van Gelre vestigde, redenen had om de veelbeteekenende jodenhoeden uit hun wapen te verwijderen, doch dat zij geen aanleiding vonden tot naamsverandering van hun van oudsher riddermatige, blijkbaar zeer aanzienlijke geslacht."

Mr. H. J. Koenen schrijft in zijn „Geschiedenis der Joden in Nederland" dat de naam veeleer zijn oorsprong heeft in v e r o n d e r s t e 1 d e overgang ener Israëlitische familie tot het christendom en niet dat Gelre en Zutphen — alwaar leden van het geslacht zitting hadden in de vroedschap — al zeer vroeg (in de 13de eeuw) uitzondering maakten op de strenge regel van uitsluiting der joden.

Adolf Kober schrijft in het „Grundbuch des Kölner Juden Viertels 1135— 1425":

> „Die Bezeichnung Judeus führt aber auch wie anderswo so mancher Christ in Köln und anscheinend nicht nur der aus dem Judentum ausgetretene. Ins besondere ist das Geschlecht *Jude* zu nennen, das schon im 12. Jahrhundert eines der reichsten und machtigsten der Stadt war und dessen erster nachweisbarer Stammvater der erzbischöfliche Zollmeister Werner war. *Fahne* hat zwar auf Grund des Namens und Familienwappens einen jüdischen Ursprung angenommen, *Lau* hält aber eine sichere Feststellung in wie weit dies den Tatsachen entspricht, für unmöglich."

Laatstgenoemde schrijver zegt nog „der von Christen geführte Beiname Judeus wird gewöhnlich, aber nicht regelmässig mit *dicfus* eingeführt", hetgeen op het geslacht *Jude (dicfus Judeus)* toepasselijk is. Hij oppert nog de veronderstelling. „Es kann sich immerhin um einen dem erstgenannten (Daniel) beigelegten Spottcamen handeln wie sie auch sonst in Köln öfters zu Eigennahmen geworden sind" en voorts dat „es in der Stadt noch mehrere christliche Familien mit dem Beinamen „Jude" gab".

Hoe zulks ook zij, het is ondenkbaar dat een joods geslacht in de 12de eeuw te Keulen een zo voorname plaats zou hebben ingenomen en evenmin is aannemelijk, dat descendenten daarvan in de 13de eeuw tot de schepenbare mannen in Gelre zouden hebben behoord.

Een „veronderstelde" overgang naar het Christendom zou dan in vroeger eeuwen moeten geschied zijn — tenzij de oorsprong inderdaad een spotnaam was(?) — en indien de stoute bewering juist zou zijn, dat het Keulse geslacht van Romeinse oorsprong was en aldaar reeds sinds de dagen van Keizer Trajanus gevestigd, dan bestond daartoe in de loop dier eeuwen gelegenheid te over!

Indien men dan toch zijn gedachten vrije loop laat, kan men de vraag opperen, of niet de geslachtsnaam *Jude* kan ontleend zijn aan een schutspatroon St. Jude (een der twaalf

[5]) Het zegel van Gerard te Nijmegen toont een vaas (?) die ook een omgekeerde hoed zou kunnen zijn.

apostelen), hetgeen een geheel ander licht op oorsprong en betekenis van de naam *Jude (de Jeude) zou* werpen [6]).

In vorenstaand verband dient de aandacht te worden gevestigd op het geslacht *de Juede*, dat vanaf de tweede helft der 13de eeuw in Vlaanderen gevestigd was.

Aldaar wordt aangetroffen *Guillaume de Juede*, eerste schepen van Gent in 1301 (zie „het Gentsche stadspatriciaat tot omstreeks 1302" door Dr. F. Blockmans en „Gentsche stads- en baljuwrekeningen 1280" door Vuylsteke). Willem wordt vermeld al s „buitensteedsch grondbezitter" in 1299, evenals *Johannes dictus Judeus* in *1259*, terwijl *Boisin de juede* voorkomt als bezitter van erfrenten der stad Gent. Willem was momber van de minderjarige zoon *Jan* van *Peter*, „allié à Marguérite van Dijssele".

Volgens de l'Espinoy (1618) zou Willem het wapen met de palen van vair en drie merlettes in het schildhoofd hebben gevoerd en zou hij verwant zijn geweest met het geslacht *de Jode* van Hardinxsveld, Dit kwam reeds hoogst twijfelachtig voor, daar de heerlijkheid Hardinxsveld eerst in 1456 in het bezit van het geslacht de *Jode* kwam.

Inmiddels is nader gebleken uit het „Cartulaire historique et généalogique des Artevelde par Napoléon de Pauw", uitgave van de „Académie Royale de Belgique Brussel 1920", uit authenthieke gegevens samengesteld, waarin negentig zegels van Gentse geslachten worden afgedrukt, waaronder het zegel van *Willem de Juede*, schepen in 1304, dat deze het wapen met de drie jodenhoeden voerde!

Bovendien wordt in het „Obituarium Sancti Johannis, Nécrologe de l'Eglise St. Jean (St. Bavon) à Gand du XIIIe au XIVe siècle Brussel 1889" van dezelfde schrijver vermeld, in de 13de eeuw, *„Petrus dictus Judeus de Colonia"*. Uit een en ander komt onmiskenbaar het verband tussen het Keulse en het Gentse geslacht vast te staan!

Toch kan men de l'Espinoy zijn misvatting wel vergeven, want in de „Vue panoramique de Gand-Armoiries de familles et de corporations, imprimées et éditées par Pierre de Keysere en 1524" en de „texte historique et explicatif" van V. van der Haeghen wordt het wapen van het geslacht *de Juede*, dat in dat jaar voorkomt onder de „listes des nobles et notables de Gand", beschreven als drie pa l en van va ir, met drie merlettes in het schildhoofd. Het meest aannemelijke lijkt, dat tussen 1304 en 1524 de drie jodenhoeden vervangen werden door de palen van vair en waarschijnlijk reeds spoedig na 1304, daar immers reeds in 1330 *Gerit de Jode* te Tuil de palen van vair voerde, terwijl door deze wapenovereenkomst de onderlinge verwantschap zéér aannemelijk wordt.

In een handschrift (collectie Booth in de Universiteitsbibliotheek te Utrecht) wordt de stamreeks van het geslacht *de Jode* — waaruit het geslacht *de Jode* van Hardinxsveld is voortgekomen — aangevangen met *Heer Daniel, Peter* en *Willem*. In de fragmentarische stamreeks van het Keulse geslacht wordt vermeld als broeder van Daniel *„Petrus Jude,* getödtet im Kampfe an der Ulrepforte, † 15 October 1268", gehuwd met *Bilthildis de Korenporzen*. De naam Willem komt daarin niet voor.

Blijft nog te vermelden het Dordtse geslacht *de Jode*, dat aldaar wordt aangetroffen in de 14de en 15de eeuw, met ver-

[6]) Deze gedachte, die ik tot dusverre nog niet heb aangetroffen, is bij mij opgekomen na lezing van de na te noemen Gentse archieven, verzameld door N. de Pauw, waarin voorkomt de naamdag (OS October) van de apostelen St. Symonis en St. Jude, waarbij het vermoeden gerezen is dat daaruit geslachtsnamen zijn voortgekomen.

takkingen in Rotterdam en Leiden en dat het wapen met de dubbele adelaar voerde. In Dordrecht komen onder meer voor *Barbara de Jode* X *Gillis Oem*, schildknaap in 1354, en *Adriaan de Jode*, burgemeester, †1505, in Rotterdam *Gerit Aertsz de Jode* in 1540, raad aldaar en in Leiden *Arnout Duyck de Jode*, burgemeester 1601 — 1605.

Opmerkelijk is dat blijkens een acte van 10 Mei 1611 (zie Drielse Dingsignaten 1608—1614, fol. 59) *Arnt Lambertsz*, blijkbaar een zoon van *Lambert Artsz*, schepen van Driel, die volgens een charter van „Sinte Mertensdagh 1562" zegelt met een gehalveerd schild, met de dubbele arend in de bovenste helft „consenteert dat *Jan van Lith de Joode* (wiens voor- en nazaten de palen van vair voeren) zijns vaders zegel zal mogen laten „steken", mits hij hem die dan zal leveren om zijn en elkanders brieven te zegelen". De betekenis van deze afspraak is niet duidelijk en zou zelfs onbegrijpelijk zijn, indien niet zekere verwantschap tussen het Drielse en het Dordtse geslacht *de Jode zou* hebben bestaan.

Na deze omzwervingen van de 12de tot de 15de eeuw, krijgt men weer vaste grond onder de voeten bij lezing van de acte dd. 26 September 1610 in het Tielse Trouwboek, deel 1582-1612, luidende:

> *„Jan van Lith de Jeude de jonge*, jonckgesell en Derxken van Leeuwen j.d.
>
> Dit houwelijck is beraemdt ende besloten in tegenwoordigheit ende met consent beiderzijds ouders ende vrunden raedt.
>
> Test: *Jan van Litth de Jeude*, sponsi pater, *Cornelis van Litth Jansz die Jeude*, sponsi avunculus, Aelbert van Leeuwen, puelle pater ende Quirijn van Nyell.
>
> Hebben attest: tot Rijswijck te trouwen den 22 Octob. a°. 1610."

De vader van de bruidegom *Jan van Litth de Jeude X Johanna Wolff van Brakel*, ook voorkomende in de Drielse Signaten als *Jan van Lith de Joode Jan Saersz* en als *Jan Jan Saersz de Joode genaamd van Lith*, was te Drie1 gevestigd en is de eerste die de volledige geslachtsnaam draagt (zie stamreeks N.A. 1943-1948 onder II).

Zijn vader Jan wordt vermeld als *Jan Jan Saersz*, gehuwd met *N. van Lith*, dr. van *Jan van Lith* X *Heeske* [7]), terwijl zijn grootvader, eveneens Jan geheten, wordt vermeld als *Jan Saersen, Jan Saersz de Juede* of *den alden Jan Saersz.*

Deze eigenaardige naam *Saerssen* (Saersz = zoon van Sanders) komt gedurende enige generaties voor, hetzij zonder enige toevoeging, hetzij als Saersz de Juede en verdwijnt ten slotte met Jan X Johanna Wolff van Brake1 voornoemd. Hoewel de vraag kan rijzen of Saersen en de Juede verschillende geslachten waren, wellicht door huwelijk verwant, betoogde ik in mijn vorig artikel (N.L. 1934) dat Saersen (Saersz) als een patronymicum is te beschouwen en dat men te doen heeft met een en hetzelfde geslacht, met *Sander de Jode* als de eigenlijke stamvader, waarvoor dan in aanmerking zou komen *Sander Jacobsz*, schepen van Drie1 in 1462 (Charters van de Kleine Kapittelen en Kloosters R.A. Utrecht no. 462), wiens zegel helaas is verloren gegaan, en wier nazaten als Sanders, later als Saerssen worden aangeduid.

Intussen zal het ontstaan van de naam Sander(s), tweede naamval van Alexander, hoger op moeten gezocht worden.

In dit verband werden merkwaardige gegevens gevonden in de Gentse archieven. Het blijkt, dat aldaar in de 13de en

[7]) Er is ruimte voor de vraag of niet dc moeder van Jan van Litth dc Jeude Heeske was genaamd, zoals ik in het in de aanhef dezes aangehaalde artikel (N.L. 1934) onderstelde.

14de eeuw een schepengeslacht ser Sanders — het voorvoegsel „ser" een afkorting van 's heren, dus ser Sanders = zoon van heer Sander — wordt aangetroffen. In het bovenvermelde Obituarium van N. de Pauw wordt als eerste vermeld *Johannes filius Alexandri,* ook genaamd Jean ser Sanders of „der Jan, ser Sanders sone" in 1277 en 1280.

De naam Saersen, die van latere tijd dateert, werd in deze Gentse archieven niet aangetroffen.

Opmerking verdient dat de naam Alexander herhaaldelijk voorkomt onder de eerste generaties van het Keulse geslacht Jude (zie hierboven), dat zich in Gent vestigde!

In de „Rekeningen der baljuws van Vlaanderen 1380-138 1" (Jehan Froissart's Cronijke van Vlaanderen, uitgegeven en toegelicht door Jhr. Mr. Napoleon de Pauw, Gent 1900) wordt vermeld *her Jacoppe Sanders* in 1380 in „.Asseneder Ambocht" doch van wien overigens niets bekend is.

Zonder uit een en ander bepaalde conclusies te durven trekken, is het toch opmerkelijk, dat in Gent een soortgelijke associatie van namen als in Drie1 wordt aangetroffen. Is de juiste schakel te vinden tussen Gent en Driel, resp. via Tuil of Hardinxsveld, zoals deze opgespoord kon worden tussen Keulen en Gent?

Vorenstaande beschouwingen doen allerlei vragen rijzen en het is wel gebleken dat omtrent de onderlinge verwantschap van de leden van het wijdvertakte geslacht *de Jeude,* vóór de 15de eeuw nog tal van onzekerheden bestaan.

In mijn archief bevinden zich nog verscheidene aanvullende gegevens, die ik kortheidshalve achterwege liet en die niet het juiste antwoord op de te stellen vragen vermogen te geven.

Schrijver dezes zal de welwillende lezer, die daaromtrent meer licht zou weten te verspreiden, ten zeerste erkentelijk zijn.

BOEKBESPREKING,

Nederland's Adelsboek. Lexicografisch register 1928-1939. 's-Gravenhage, N.V. Uitgeverij W. P. van Stockum en Zoon. 1951.

Is het U wel eens opgevallen hoe beduimeld de registerbladzijden achter in boeken, meer in het bijzonder boeken met genealogische waarde, zijn? Dit constaterend behoef ik U al niet veel meer te zeggen over de waarde van het hierboven aangeduide register op de adelboekjes. Mevrouw P. J. Whitlau-van Buttingha Wichers, die het register samenstelde, verdient wel in het bijzonder onze dank. Zij bespaart velen van ons heel wat werk.

Met dit boekje wordt de derde serie van het adelsboek afgesloten. Iedere serie, lopende van A. tot Z., wordt pas geoogst, gebundeld en gedorst bij de opstelling van het register. Voor de genealoog is voortaan de derde serie „licht verteerbaar".

Al die vreugde wordt echter wel wat getemperd door het late verschijnen van deze klapper. De nieuwe serie is in 1940 al weer gestart en inmiddels gevorderd tot de S. Ons bestuurslid Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg heeft in het voorwoord echter ieder hard woord opgevangen door haastig te beloven, dat deze uitgave spoedig gevolgd zal worden door een vierde register na beëindiging van de lopende reeks. Moge hij het waar maken.

A. J. M. VAN NEPEN TOT PANNERDEN.

Beknopte geschiedenis der Nederlandse Ridderorden door P. J. d' Ar tillac Brill Sr. 's-Gravenhage, Martinus Nijhoff. 1951.

De schrijver heeft zijn taak breed opgevat. Hij heeft ruim-, schoots aandacht geschonken aan de historische achtergrond van de ridderorden en de juridische basis van heden. Daarnaast geeft hij dan heel wat bijzonderheden over onderscheidingen en ridderorden in heden en verleden.

Het eerste hoofdstuk over het middeleeuwse ridderwezen en het tweede over de ridderlijke orden (Het Order van St. Jacob van Holland, de Johanniter Orde / de souvereine Orde van Malta en de Duitse Orde) bevatten een schets welke iedere historicus zal boeien. Op blz. 12 zegt de schrijver: De schilden werden in de Lage Landen gemaakt door „schilders", de schildmakers, Het beschilderen van wapenschilden deed de heraldiek en de genealogie geboren worden, beide belangwekkende en nuttige wetenschappen.

In het vierde en tiende hoofdstuk komen de bepalingen van de Grondwet en het Wetboek van Strafrecht betreffende ridderorden en het dragen van onderscheidingen ter sprake. De onvolmaaktheid van de bepalingen van het wetboek van Strafrecht wordt weer eens aangetoond, vooral de straffeloosheid van het onbevoegd dragen van lintjes.

Over onderscheidingen, Nederlandse ridderorden, Koninklijke huisorden, de militaire Willems-orde, de namen, spreuken en versierselen van de ridderorden e.d. handelen de overige hoofdstukken. Zij die een onderscheiding dragen zal het interesseren dat onderscheidingen bij de Indianen voorkomen in de vorm van scalpen en bij de koppensnellers 'van de Indische Archipel als een geverfde ring op de lendenschort van geklopte boombast.

In zijn voorwoord heeft de Kanselier van de Nederlandse Orden schrijvers product zuiver gekarakteriseerd: de auteur is er in geslaagd op heldere, niet van humor gespeende wijze zijn onderwerp uit het vlak van ijdele speculatie of van laatdunkende geringschatting op te heffen tot het innerlijke hoge niveau, waarop onderscheidingen eerder betekenen de loffelijke bekroning van, dan automatische beloning voor aan Vorstin en Land gewijde trouwe dienst.

Vele bijdragen en een zowel zaken- als personenregister verhogen de bruikbaarheid van dit boek.

A. J. M. VAN NISPEN TOT PANNERDEN.

1 t Frys ke W under, door R. S. Roarda. Vereenigde Jouster Drukkerijen N.V. 1949.

In dit boekje wordt op onderhoudende wijze een levensbeschrijving gegeven van den bekenden dichter *Elias Annes Borger* (1784-1820). Borgers portret, een afbeelding van zijn geboortehuis te Joure en zijn kwartierstaat (32 kwartieren) zijn mede in dit werk opgenomen. Het is jammer, dat deze studie door de omstandigheid, dat zij in de Friese taal is geschreven, slechts een beperkt aantal lezers kan bereiken. Dankbaar stemt het daarom den lezer, dat Borger zelf, hoewel geboren Fries en dichter van enkele Friese gedichten (zie blz. 16), bijkans al zijn gedichten in de Nederlandse taal heeft geschreven en zodoende mogelijk heeft gemaakt, dat het grote Nederlandse publiek van zijn voortbrengselen kon genieten.

W. W. VAN VALKENBURG.

Geschichte der Kenter aus Bösingfeld, door Erich Kenter. Detmold 1950.

Dit werk behandelt de over vijf eeuwen lopende geschiedenis van het geslacht *Kenter.*

Na een inleiding over den naam en het voorkomen van dezen naam buiten Bösingfeld, volgen uitgebreide hoofdstukken over de geschiedenis van Bösingfeld en het Amt Sternberg en over de beambten van het Ambt Sternberg en de predikanten en schoolmeesters te Bösingfeld, dit alles met vele biographische *en* genealogische gegevens.

Hierna volgt de genealogie van het geslacht *Kenfer*, waarbij de schrijver zich niet beperkt heeft tot een droge opsomming van namen en data, doch bij iedere generatie de plaatselijke geschiedenis uitvoerig behandelt, zodat door deze brede opzet het werk een keur gegevens over het Ambt Sternberg en zijn inwoners verschaft.

W. W. VAN VALKENBURG.

De famylje Heeg mei oanbesibbe famyljes, door Th. Heeg. Uitgave van het Genealogisch Werkverband van de Friesche Academie.

Deze uitgave over het geslacht *Heeg* en aanverwante geslachten is ook voor den lezer, die de Friese taal niet beheerst, zeer wel te lezen, te meer, omdat na het korte voorwoord en de inleiding, zeer overzichtelijk opgestelde „Stamreeksen" in tabelvorm volgen. In feite zijn deze stamreeksen een parenteel in zes staken van de afstammelingen van het echtpaar *Douwe Jans* en *Swobk Pyffers*, die vóór 1642 de sate Oldehuyse te Lutkewierum bezaten.

Over talrijke Friese boerengeslachten geeft deze parenteel genealogische gegevens; wij noemen hiervan de families *Dijksfra, Lyklema à Nijeholf, Miedema, Wynia, e.a.*

Een register vergemakkelijkt de raadpleging van dit werkje.

W. W. VAN VALKENBURG.

Historie en oude families van de Nederlandse Antillen, door Dr. Ds, A. J. C. Krafft. 's-Gravenhage, Martinus Nijhoff. 1951.

Dit rijk geïllustreerde werk vangt aan met een overzicht van geschiedenis van de Nederlandse Antillen. Hierna volgen de „Oude families", zestig in getal, waarvan de genealogieën met vele biographische bijzonderheden worden gegeven. Vele dezer families zijn ook den genealoog hier te lande niet onbekend door het voorkomen in vele kwartierstaten; ik wijs in dit verband op de namen *Schotborgh, Ellis, Druschke, van Sfarckenborgh, van der Meulen, Beaujon, Sfafius Muller. de Veer, Jutting, de Rochemont, van Romondf, Rammelman Elsevier, Heldewier Vignon*, enz.

Een lijst van slaveneigenaars in 1863, geboorte- en sterfteregister van de Joden op Curaçao 1722— 1830, oude Joodse grafschriften en een lijst van gouverneurs der Antillen sluiten hierop aan.

In genealogisch opzicht zeer belangrijk is dan wederom het volgende hoofdstuk „Personalia", waar over 150 geslachten gegevens worden verstrekt, waarbij zoveel mogelijk de plaatsen van herkomst der stamvaders zijn opgegeven.

Kaarten, een litteratuuropgave en registers sluiten dit belangrijke werk af, dat voor een bedrag van f 40.— in den handel is.

W. W. VAN VALKENBURG.

Genealogisches Handbuch des in Bayern immatrikulierten Adels, Band I. Herausgeber Franz - Josef Fürst zu Hohenlohe - Schillingfürst. Verlag Degener en Co., Inh. Gerhard Gessner. Schellenberg bei Berchtesgaden 1950.

In het hiaat, ontstaan door het uitvallen van de z.g. Gothaische Genealogische Taschenbücher, wordt gedeeltelijk voorzien door het verschijnen van dit handboek, dat in zes groepen, namelijk 1. Haus Bayern; 11. Standesherrliche Häuser; 111. Vorm. nicht souveräne Fürstenhäuser; IV. Gräfliche Häuser; V. Freiherrliche Häuser; VI. Adelige Häuser, een groot aantal geslachten, alle ingeschreven in het Beierse „Adelsmatrikel" behandelt.

Voor den Nederlandsen genealoog zijn vooral van belang de artikelen *von Quadf zu Wykradf und Isny; von Rechteren-Limpurg,* (jongere linie) ; *von Geldern-Egmond (t)* (afstammende van *Reiner* Bastaard *van Gelder* 1460—1522); *von Holzschuher* (tak in Ned.-Indië echter niet uitgewerkt); *van Imhoff; von Malsen; von Ritter zu Grüenstein* (vroeger *de Ridder van Groenesteyn* in de provincie Utrecht).

Opvallend is het grote aantal personen, dat bij den laatsten oorlog het leven liet, waarbij vooral de na -1910 geboren. generatie, vooral wat de zonen betreft, zeer veel slachtoffers opleverde. In dit verband is ook interessant het artikel *Schenk von Stauffenberg,* tot welk geslacht behoorde de op pag. 237 vermelde *Claus Philipp* Graf *Schenk von Stauffenberg,* die in 1944 den aanslag op Hitler pleegde en daarom op 20 Juli 1944 te Berlijn werd doodgeschoten.

Bij de uitgebreide onderzoekingen, welke een dergelijke uitgave vordert, is het niet verwonderlijk, dat er verschillende hiaten en fouten blijven voorkomen. Enige aanvullingen, ons land betreffende, mogen hier volgen:

pag. 101, eerste regel van boven: Dr. jur. *Gosewinus van den Boom is* thans raadsheer in het Gerechtshof te 's-Gravenhage;

pag.' 194, 17de regel van boven: *E. H. P. Juta,* lees: *Eduard Henri Panthaléon Juta;*

pag. 478, 4de regel van boven: lees: 2. *Mathilde Marie Helene Freiin von Herfling,* geb. München 19 Mei 1878, † Montana 24 Nov. 1933, tr. 1° (door echtsch. ontb.) Soekaboemi 5 Sept. 1900 *Cornelis Johannes Blanken;* tr. 2° Buitenzorg 17 Febr. 1909 Jonkheer *Alfred Oscar Julius van Nispen,* administrateur onderneming Kali-Bakar, † Malang 30 Dec. 1920; tr. 3° in 1929 *Léon Berclaz.*

De voortreffelijke uitvoering en belangwekkende inhoud van dit handboek doen met verlangen uitzien naar het tweede deel, waarin de overige „immatrikulierte" geslachten zullen worden behandeld en waarvan het verschijnen in 1951 is aangekondigd,

W. W. VAN VALKENBURG.

KORTE MEDEDELINGEN.

„Donkersloot".

In de inleiding tot den Stamboom van het Geslacht Donkersloot (1936) door H. Donkersloot, gaat de schrijver uit van de hypothese, dat de familienaam zou zijn ontleend aan het middeleeuwse dorp Donkersloot in de Alblasserwaard. Deze veronderstelling was begrijpelijk, omdat den schrijver het ook elders voorkomen van dezen naam niet bekend was, maar bleef aanvechtbaar, omdat dit dorp in 1373 door het water werd verzwolgen en de familienaam pas in 1639 voor het eerst in een oorkonde voorkomt, zodat de naam Donkersloot ruim 250 jaar aan de vergetelheid was prijsgegeven, voordat deze als familienaam in gebruik komt in een andere landstreek, n.l. in Rijswijk en Woudrichem in het Land van Altena.

Mr. van Schilfgaarde maakte mij er jaren geleden op

attent, dat in de Culemborgse leenregisters als leen van Acquoy voorkomt ,,5½ mergen lands gelegen in *Donckersloet''* anno 1422 en 1423. Een nader onderzoek, o.a. in het Nassaus Domeinarchief, bracht geen antwoord op de vraag waar dit Donkersloot gelegen heeft. Inmiddels bleek dat ook elders de naam Donkersloot voorkomt, onder meer te Alblasserdam en te Dongen. Aan het riviertje de Donge, dat oudtijds Donga heette, uit Donk-aa, ligt ook nog Raamsdonk, dat mede de herinnering bewaart aan één der vele in ons land aanwezige donken. Een donk, overblijfsel uit de ijstijden, is in het algemeen een verhevenheid in vlak terrein, soms de uitholling of het dal naast die verhevenheid; een donkersloot is dus een watertje dat naast of van een donk vloeit.

Daar de familienaam Donkersloot het eerst vermeld wordt in het Land van Altena was er dus aanleiding in deze streken naar een donk te zoeken. De Rechtsbronnen van Woudrichem en het Land van Altena, van Mr. K. N. Korteweg, vermelden in een oorkonde van 1357 Oct. 10 de ,,Donckhoeven" zonder nadere plaatsaanduiding. Ook bij navraag bleken deze hoeven, die maar eenmaal voorkomen, niet verder te localiseren, al mogen wij de conclusie trekken, dat er in het Land van Altena een donk heeft gelegen, waarnaar bepaalde hoeven zijn genoemd. Een oude polderkaart, aanwezig in de collectie van het Prov. Genootschap in Noord Brabant, bracht de Donkersteeg aan het licht onder gemeente Rijswijk bij Woudrichem. De Gemeente-secretaris van Rijswijk deelde ons mede dat deze landweg nog steeds zo heet en als verlengde van de Veldsteeg heel ver in het polderland loopt, maar dat de naam donkersloot niet bewaard was gebleven.

Toen in den zomer van 1950 een dertigtal leden van de familievereniging Donkersloot een zeer geslaagde excursie maakte naar het land hunner vaderen, was niet meer bekend dan het hierboven weergegevene. Toen de excursisten echter waren uitgestapt op het punt waar de Donkersteeg begon, wisten de gemeente-secretaris en het hoofd der school mede te delen, dat bij de inundatie van deze streek in 1940, een groot perceel land ten noorden van dezen landweg voortdurend droog was gebleven doordat het hoger lag dan de omringende akkers. Bij beschouwing van het aangewezen perceel bleek het inderdaad aanmerkelijk boven peil te liggen en was de verhevenheid duidelijk zichtbaar. De Donkersteeg was de enige herinnering die bewaard was gebleven, terwijl de donkhoeven of een donkersloot niet meer aanwijsbaar waren.

Toch menen wij in een en ander voldoende zekerheid te hebben gevonden om op de aangeduide plaats de d o n k te zien, waaraan een stroompje zijn naam ontleende van donkersloot, welke naam later weer tot familienaam werd.

Het onderzoek naar het voorkomen van den naam donkersloot te Rijswijk of omgeving deed mij ook zoeken in het Archief van de Abdij van Berne te Heeswijk, dat verschillende stukken bevat uit het Land van Altena. Een der oorkonden had mijn bijzondere belangstelling, daar hierin vermeld werd een *Henrick Henricksz,* die identiek zou kunnen zijn met den tot dusver bekenden stamvader van het geslacht Donkersloot. De zelfde *Henrick Henricxss.* komt voor in een oorkonde van 1560 Dec. 23 als heemraad te Rijswijk (zie de Rechtsbronnen van Woudrichem, no. 404). Het Archief van de Abdij van Berne bevat echter de volgende oorspronkelijke oorkonde van 1582 Jan. 19: Dirck van Zevender, schout tot Rijswijck in den Lande van Altenae, en *Henrick Henricksz,*

Adriaen Willemsz en Claes Adriaensz, heemraden aldaar, oorkonden, dat *Henrick Henricksz* voornoemd ,,aut ontrent tseventich jaren", *Helmich Jansz,* oud omtrent 50 jaren, en de andere heemraden te Rijswijk getuigen ten verzoeke van Jan Tooling Ghijsbertsz [Tueling, schout van Woudrichem] als gemachtigde van ZE. Theodirck Spiering, abt en prelaat tot Bern, dat in de banne van Rijswijck liggen 43 mergen lands die van ouds gestaan hebben ten name van den Abt van Berne als mede ten name van de proosdij van Honswijck. Hierna volgt in de oorkonde een omschrijving der percelen, waarbij in de belendingen genoemd worden: Sweer van Clootwijck, ambachtsheer tot Rijswijck; Gielis Schellaert, ambachtsheer tot Sleeuwijk, met Jan Schellaert den ouden zijn zoon: *Henrick Henricksz;* de vicarie van St. Catharijnen tot Gorcum: joffr. Mari van Wijck weduwe wijlen Gielis Schellaert Jansz. Van de zegels zijn bewaard gebleven dat van Dirck van Zevender (Arkel-wapen) en van Henrick Henricksz, dat helaas zwaar geplet is, met geschonden randschrift. Het valt echter nog te lezen als het bekende streekwapen, de twee afgewende zalmen met een niet meer te herkennen brisure in het schildhoofd.

De oudste-bekende vorm van het Donkersloot-wapen vertoont een huismerk, vergezeld van twee toegewende eenden, terwijl later het huismerk is vervangen door een uit het water komende rietbos.

Wij wagen het niet thans reeds een conclusie te trekken, maar menen een en ander wel te moeten vastleggen.

J. LOEFF.

Het Koninklijk Zegel der Nederlanden,

(LXVI, 212 e.v.; LXVII, 60.)

Bij schrijven van 10 October 1951, No. 48, berichtte de Directeur van het Kabinet der Koningin aan den Minister van Justitie, dat H.M. de Koningin Hare goedkeuring had gehecht aan het vervaardigde Koninklijk Grootzegel.

Het nieuwe Koninklijk Zegel, in ogivalen vorm, vertoont de beeltenis van H.M. de Koningin, aanziend en staand, houdend in de rechterhand de Rijksappel en in de linker den scepter. Randschrift: Juliana Koningin der Nederlanden Prinses van Oranje-Nassau, in Latijnse letters.

Het contrazegel vertoont het Koninklijk wapen.

N.B. In verband met den amandelvorm van het n i e u w e grootzegel moest ook het wapenzegel, dat als tegenzegel wordt gebruikt (LXVI, 222), worden vernieuwd.

Het nieuwe Koninklijk Zegel met contrazegel is naar een ontwerp van Prof. L. 0. Wenckebach, buitengewoon hoogleraar in de boetseer- en beeldhouwkunde aan de Technische Hogeschool te Delft, woonachtig te Noordwijkerhout, uitgevoerd door 's Rijks Munt te Utrecht. De zilveren stempel is niet gesigneerd.

Het Zegel berust onder den Minister van Justitie. Aangezien omtrent de bewaring thans niets is bepaald, blijft van kracht, wat daaromtrent sedert 1898 heeft gegolden (LXVI, 220).

E. C. M. PRINS.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Braem. Gevraagd de ouders van *Anna Maria Theresia Braem,* echtgenote van Mr. *Evert Joseph Goossens* uit Emmerich, en hun wapens. (Adelsboek 1947, blz. 263.)

Vorden. JHR. C. CL. C. M. VAN NISPEN TOT SEVENAER.

Kuttschrütter-Münninghoff. (LXVIII, 157, 158, 192).

1. ***Frederik von Kuttschriifter,*** oberambtman (gouverneur, **prefect)** van het gewest Meissen in Saksen, afkomstig uit Breslau en Liegnitz (20 Dec. 1660 begraven), tr. ***Elisabeth Reichbroffh,*** dr. van een Kon. kamerheer.

(Volgens een in de vorige eeuw afgegeven verklaring van den Hofmarchal von Gersdorf te Dresden, was deze functie militair en civiel, en werd ze aan adellijken gegeven.)

11. *Daniel* ***van Kuttschrütter,*** geboren in Meissen, ged. 19 November 1648, † 28 Juli 1720, tr. 14 Sept. 1683 ***Anna Françoise de Craene,*** † ***27*** Mei 1716 (oud zijnde 65 jaar), dr. van ***Johan*** *Bapt.*

Beide begraven te Oostakker (bij Gent). Hun grafsteen bevond zich daar tot November 1855, daarna werd er een tafel van gemaakt in 's-Gravenhage; op de grafsteen stonden de wapens:

A. ***Kuffschriiffer*** in 1 en 4 en ***Reichbrofth*** in 2 en 3;

B. ***de Craene.***

Verder een tekst in Latijn.

Daniel (11) was thuis student tot zijn 19de jaar, hierna bezocht hij de universiteit van Wittenberg tot zijn 21ste jaar. Meer voelende voor avontuur dan voor de studie, is hij met zijn jongsten broer in Munstersen dienst gegaan tegen de Zeven Provinciën, o.a. gevochten bij Groningen in 1671.

Verder in dienst bij een regiment te voet, daarop bij den paltsgraaf. Als kapitein in 1688 naar Engeland met Willem III.

Verder dient vermeld, dat *Daniel* bij Malplaquet, drie maal getroffen, Katholiek geworden is.

Vorden. JHR. C. CL. C. M. VAN NISPEN TOT SEVENAER.

van Mairlant. In een oorkonde met bijgevoegde zegels in witte was, in het archief van Oudmunster te Utrecht, komen ***Niclaes*** en *Hugo* ***van Mairlanf,*** ridders, voor dd. 7 November 1285.

Hugo van Mairlanf, ridder, komt, mèt vele andere Zeeuwse edelen, waarvan later, in 1302, verschillenden deelnemen aan den Guldensporenslag bij Kortrijk, voor in een oorkonde dd. Maart 1289; — zie: „Oorkondenboek van Holland en Zeeland", dl. 11, blz. 293, no. 666. — [volgens Obreen: Maart 1290].

Heeft dit geslacht ***van Mairlanf*** (Scherpenisse) iets van doen met *Maerlant* (Den Briel)? of met de heeren van ***Voorne*** of van ***Heenvlief?*** Wellicht ware er een conclusie te trekken uit het zegel te Utrecht? Streed ***Hugo van Mairlanf*** óók mee bij Kortrijk?

Assen. DR. H. P. SCHAAP.

Moerman-Pauls. Uit het huwelijk van ***Jan Willemse*** *Moerman* met *Willempje Pauls* is te Rozenburg gedoopt op 31 Maart 1658 *Jannetje.* Zij huwt met ***Cornelis Leenderfse van der*** *Plaat.* Verdere gegevens gevraagd over genoemde personen.

Poorfugaal. ***G.*** J. VERMAAT HZN.

Roosendaal-Greven. (LXVIII, 255) .*Wolfert* ***Abraham*** *Johannes* ***Roosendaal.*** predikant te Dalfsen van 1785 tot aan zijn dood in 1831, ondertrouwde te Zwolle 13 Dec. 1787 en huwde ald. 2 Januari 1788 (niet 2 Febr. zoals v. Doorninck in zijn Geslachtk. Aant., blz. 653, aangeeft) met ***Fenna Hendrina Greuen.*** Blijkens zijn overlijdensakte was hij een zoon van ***Sfephanus Roosendaal*** en *Jacoba* ***Godefrieda Neomagus.***

Zwolle. MR. A. HAGA.

Roosendaal-Greven. (LXVIII, 255). Blijkens Doop- en trouwboeken 's-Hertogenbosch no. 78 (bewaard Rijksarchief te 's-Hertogenbosch) werd in de Grote Kerk te 's-Hertogenbosch 18 November 1761 gedoopt: *Wolfert* ***Abraham Johannes,*** zn. van ***Sfephanus Roosendael*** *Azn.* ***(wel*** te onderscheiden van Mr. ***Sfephanus Roosendael,*** die tegelijk met hem schepen van 's-Hertogenbosch was) en *Jacoba* ***Godefrida Neomagus.***

's-Gravenhage. MR. A. R. M. MOMMERS.

[Roussereau] de la La(n)ne. In Bulletin de la Commission de l'Histoire des Eglises wallonnes (t. V, 1892, pp. 77 en 92) vindt men ***Anfhoine Roussereau de la*** *La(n)ne* uit Poitou, oud-aumönier d'un régiment de cavalerie in Frankrijk, prosélyte réfugié te Maastricht waar hij, op 27 Oct. 1697, afzwering van de Roomse religie heeft gedaan; reçu membre de l'Eglise wallonne d'Amsterdam 10 Nov. 1697; in 1700 verzoekt hij continuation de sa pension (ƒ 4.— per week) en un secours pour se rendre avec sa femme et sa fille à Bréda (Rés. Etats Généraux 1700, fº 150, 218, 412 en 603); later vindt men ***Anfoine de la Lane,*** franse meester en ***Anne*** *Dorsat* (alias *d'Orsat*) sijne huysvrouwe aangekomen 2 Oct. 1705 (te Oosterhout) met een attestatie van Breda van 30 Sept.

Gaarne zou ik weten of deze dezelfde is, die den 1 Mei 1714, 40 j. oud, werd ingeschreven aan de Academie te Leiden als „Gallus, Institutor Heraldicae" (iemand, die de wapens van de studenten in de „Alba Amicorum" schilderde), waar hij is getrouwd en wat er van hem en zijn familie is geworden. Is zijn eigen wapen bekend?

Groningen. A. H. D. DE SAINT OBIN.

Schacht, (LXVIII, 223). ***Willem Ernsf Christiaan Schacht,*** Sous-Lieutenant van het Bataljon Oranje-Nassau, werd 10 September 1718 te Schönbach in Nassau geboren als **zoon** van den predikant *Johann Daniel Schacht* en zijne huisvrouw *Albertina.* Hij overleed 24 December 1783 en was 18 December 1754 gehuwd met ***Cafharina Vos.*** geboren te **Meppel** 25 October 1718 en overleden 7 Maart 1807, dochter van *Claas* ***Vos*** en ***Lammegien*** *Meijnen.*

Zij hadden vier kinderen, n.l.:

1. ***Alberfina Wilhelmina Schacht,*** geboren 18 Augustus 1756 en overleden 8 November i 781.
2. ***Nicolaas*** *August Schacht,* geboren 21 Mei 1758 en overleden 24 September 1807, groot patriot, predikant te Rolde en daarna te Blesdijke.
3. ***Johanna Theodora*** *Schacht,* geboren 1 Maart 1760 en overleden te Meppel 14 Mei 1849 en gehuwd 20 April 1791 met ***Jan Blom*** te Meppel.
4. ***Lammina Charlotte Schacht,*** geboren 11 December 1762 en overleden 26 Augustus 1842 en gehuwd 14 Januari 1789 met ***Offo Jacob*** *Nuis,* conrector te Kampen.

Amersfoorf. P. C. L. BLOM.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Radio-Causerieën over genealogie. — Nederlandse Familiepenningen, door A. 0. van Kerkwijk. — Een weinig bekende tak van het geslacht van Hardenbroek, door A. H. Drijfhout van Hooff (vervolg en slot). — De afstamming van het geslacht van Lidth de Jeude, door Jhr. Ir. 0. C. A. van Lidth de Jeudc. — Boekbespreking. — Korte mededeling: „Donkersloot"; Het Koninklijk Zegel der Nederlanden. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *Jonkerlaan 26, Wassenaar.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, *Prins Mauritslaan 64, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gracenlrage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der ondertekende stukken.

No. 12 LXVIIIe Jaargang December 1951

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Dr. W. B. Doorenbos en Jhr. Mr. H. C. van der Wijck, respectievelijk sedert 1939 en 1932 gewoon lid van het Genootschap.

Adreswijzigingen :

DR. W. J. FORMSMA . . . . . *Groningen.*
Nassaulaan 4 I.

MR. W. C. HASSOLDT . . . . . *Amsterdam-Z.*
Willemsparkweg 122.

Op een verzoek van ons Genootschap in samenwerking met De Nederlandsch Genealogische Vereeniging en de Zuid-Hollandse Vereniging voor Genealogie, om de archieven op Zaterdagmiddag open te stellen, heeft de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen geantwoord, dat dit onmogelijk is wegens gebrek aan personeel.

Onze zustervereniging, de Nederlandsch Genealogische Vereeniging, hield een interessante tentoonstelling „Ons Voorgeslacht" te Hilversum. Ons Genootschap werd vertegenwoordigd door Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg.

Aanwinstenlijst der Bibliotheek.

Adelsboek, Nederland's. 's-Gravenhage [,1951]. jrg. XLIV (1951). (Geschenk *van de Redactie van Ned. Adelsboek.)*

Adelsboek, Nederland's. Lexicografisch register 1928-1939. 's-Gravenhage, 1951. *(Recensie-exemplaar.)*

Amsterdam gezien door Gerrit Lamberts, 1776— 1850. Catalogus van de tentoonstelling in de zalen van het Kon. Oudheidkundig Genootschap enz. Amsterdam, 1951. *(Ruil.)*

Annuaire de 1946-1950 [de] la noblesse belge. Publ. par de Schaetzen de Schaetzenhof avec la collaboration du de Troostembergh. Liége, 1950. 2 dln. dl. II. T.-V. *(Ruil.)*

Archievenblad, Nederlands. Orgaan van de Ver. van archivarissen in Nederland. Groningen, 1951. jrg. LV (1950—1951), afl. 2 en 3. *(Geschenk van het Min. van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.)*

Aumerie, 0. d'. 3e Supplément aux notices historiques et généalogiques sur la famille d'Aymeries dite d' Aumerie. [Z. pl.,] 1940. *(Geschenk van den Samensteller.)*

Baarn-Soestdijk in den loop der eeuwen, 31 Aug.— 10 Sept. 1938. [Baarn, 1938.1 *(Geschenk van den Heer L. A. C. A. M. van Rijckevorsel.)*

Badges, R. A. F. [Z. pl., z.j.1 *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

Berghman, A. Heraldisk bilderbok tillägnad H. K. H. Kronprins Carl Gustaf. Stockholm, 1951. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Bibliographie, Familiengeschichtliche. Schellenberg, 1951. dl. VII, 1. 1938-1945. Bew. door J. Hohlfeld. *(Aankoop.)*

Bonaert, A. Histoire de la famille Bonaert. Bruges, 1950. Tablettes des Flandres, recueil I. *(Aankoop.)*

[Boogerman, A.] Het geslacht Boogerman, Boogertman, Bogerman. Amersfoort, 1942. gestenc. *(Geschenk van Mr. E. van Weel.)*

Bourdrez, I. B. Geschiedenis voor de familie Bourdrez, 1623— 1950. Oud-Beijerland, 1950. *(Recensie-exemplaar.)*

Brandsma, J. Genealogie van het geslacht Brandsma (Oudega-Sm.). Groningen, 1951. gestenc. *(Aankoop.)*

Breugel, J. R. Cliff ord Kocq van. Een brief van Jan Bernard Frederik_ Rebenscheidt. [Assen, 1951.1 Overdr. uit „N. Drentsche Volksalm.", 1951. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Brill Sr., P. J. d 'Ar till ac. Beknopte geschiedenis der Nederlandse ridderorden. 's-Gravenhage, 1951. *(Recensie-exemplaar.)*

Brydson, T h. A summary view of heraldry in reference to the usages of chivalry . .. with an appendix respecting such distinctions of rank as have place in the British constitution. London, 1795. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

Buntinx, J. Inventaris van het archief der familie de Preudhomme d'Hailly en der aanverwante families. Brussel, 1950. Rijksarchief te Gent. *(Ruil.)*

Buth, G. J., A. W. E. Dek. Het geslacht Buth. Middelharnis, *1951. (Geschenk van Drs. A. W. E. Dek.)*

Bij 1, M z., A. Genealogische en heraldische gedenkwaardigheden in en uit de Grote Kerk te Maassluis. Assen, 1951. Van Gorcum's Hist. Bibl., XXXVII. *(Aankoop.)*

[B ij 1 e v e 1 d, W. J. J. C.] Om den Hoenderhof door Jan Steen. [Leiden, 1950.1 *(Geschenk van den Schrijver.)*

[B ij 1 e v e 1 d, W. J. J. C.] Verscheidenheden uit de omgeving van Leiden. [Leiden,] 1951. *(Geschenk van den Schrijver,)*

Carter, M. Honor redivivus or an analysis of honor and armory. London, 1673. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

Ca t a 10 g u e of an exhibition of heraldry held at the College of arms during the festival of Britain 1951. London enz., 1951. *(Geschenk van den Heer J. K. H. de Roo van Alderwerelt.)*

C a t a 1 o g u e of the exhibition of the historic plate of the City of London. [Met: Illustrations. London,] 1951. 2 dln. *(Geschenk a.b.)*

C 1 a n s, The Scottish, and their tartans. Edinburgh enz., 1931. 22 ed. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

C o u 1 t o n, G. G. The chronicler of European chivalry. London, 1930. *(Geschenk a.b.)*

C r o s 1 e y, R. London's coats of arms and the stories they tell. London, 1928. *(Geschenk a.3.)*

D e r v e e g h d e, D. v a n et C. Lefèvre. Inventaire des archives du Conseil d'Etat de Régence 1706-1716. Bruxelles, 1950. Archives générales du royaume. *(Ruil.)*

Eeghen, 1. H. van. Archieven der besturen gevormd door de Waalse gemeente in Amsterdam tot 1943. Amsterdam, 1951. *(Aankoop.)*

E m b 1 e m s of the United Nations, their flags and coats-of-arms. By H. C. S. London [, z.j.]. *(Geschenk van den* Heer W. de Jongh.)

Eren s, M. A. De oorkonden der abdij Tongerloo. Tongerloo, 1950. dl. 11. Commissie voor geschiedk. en folkloristische opzoekingen der prov. Antwerpen. *(Aankoop.)*

Esclaibes, d'. Proyart et Baillescourt. [Paris, z.j.] *(Geschenk van Mr. A. P. van Schilfgaarde.)*

Ex h i b i t i o n, An, of Scottish heraldry, Merchant Company's Hall, Edinburgh, 20th Aug. to 1st. Sept. 1951. [Edinburgh, 1951.1 *(Geschenk van den Heer J. K. H. de Roo van Alderwerelt.)*

Fairbank, A. A book of scripts. [Harmondsworth, 1949.1 *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

Garbe, F. Inventare der Archive des Kirchenkreises Ronnenberg. Göttingen, 1951. Bestandsübersichten niedersächsicher Archive, Reihe B. kirchliches Schriftgut, 1. *(Geschenk van Ir. C. M. R. Davidson.)*

Ge d e n k b o e k der Unitas Studiosorum Amstelodamensium, waarin opgenomen een korte geschiedschrijving van de Amsterdamsche Studenten Bond. 40 Jaren U.S.A., 191 1— 21 Febr. 1951. Onder eindred. van H. Houtgraaf. Amsterdam, 1951. *(Geschenk van de Redactie.)*

Ge n e a 1 o g i e van Wely; de van Wely's-tak teruggaande op Hendryck van Wely, geb. c. 1690. [Scheveningen, 1951.1 gestenc. *(Geschenk van den Heer A. van Wely.)*

Ge s c h i e d e n i s van de totstandkoming van de restauratie der grafruimte van de Friese Nassaus in het choor van de Grote of Jacobijner Kerk te Leeuwarden. Als huldeblijk van Friesland aan H.M. Koningin Wilhelmina ter gelegenheid van haar 50-jarig regeringsjubileum. [Z.pl., 1948.1 gestenc. *(Geschenk van het Prov. Bestuur van Friesland.)*

G 1 over. Roll of the reign of King Henry 111; ed. by G. J. Armytrage. London, 1868. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

G r a n t, F. J. The manuel of heraldry. A concise description of the several terms used, and containing a dictionary of every designation in the science. Edinburgh, 1929. *(Geschenk a.b.)*

G ra n t, F. J. The manuel of heraldry. Edinburgh, 1937. 2e herz. dr. *(Geschenk a.b.)*

Greve, K. van S o m e r e n, Greve, Van Someren Greve, Hovens Greve. [Z. pl.,] 1951. gestenc. afl. 3. *(Geschenk van den Samensteller.)*

[G u r n ey Ben h am.] Inn signs, their history and meaning. [London, 1939.1 *(Geschenk a.b.)*

H a n d b u c h, Genealogisches, des Adels. Glücksburg, 195 1. dl. 1. Fürstliche Häuser. *(Recensie-exemplaar.)*

H a n d b u c h, Genealogisches, des in Bayern immatrikulierten Adels, Schellenberg bei Berchtesgaden, 1950. dl. 1. *(Geschenk van Verlag Degener & Co.)*

H e e g, T h. De famylje Heeg mei oanbisibbe famyljes. [Z.pl., z.j.] gestenc. *(Recensie-exemplaar.)*

Heel, D. van. Erasmiana in de Goudse Librye. Gouda, 1949. *(Geschenk van den Schrijver.)*

H e e 1, D. v a n. Handschriften berustende in de Goudse Librye. Gouda, 1949, *(Geschenk van den Schrijver.)*

Heeringa, K. Inventaris van het archief van het Kapittel ten Dom te Utrecht. Aanvullingen en verbeteringen. [Met] index van persoons- en plaatsnamen door Ph. J. C. G. van Hinsbergen. 's-Gravenhage, 1951. Rijksarchief in de prov. Utrecht. *(Geschenk van hef Min. van Onderwijs, Kunsten en* Wetenschappen.)

H e n g g e 1 e r, R. Familienkunde. Eine Einführung in die Familienforschung für Schule und Haus. Einsiedeln [,1945]. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

H erts h o o r n, De. Uit de geschiedenis van het geslacht Harthoorn. Maandblad, uitgeg. door het familiearchief Harthoorn. Amsterdam, 1950, gestenc, no. 1 — ll. *(Geschenk* van den Heer P. A. Harthoorn.)

H ü b n e r, J. Kurtze Fragen aus der politischen Historia biss auff gegenwärtige Zeit. [Z. pl.,] 1703. dl. VI. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

H ü f f e r, M. Bronnen voor de geschiedenis der abdij Rijnsburg. 's-Gravenhage, 1951. Rijks geschiedk. publ., kl. serie, XXXI en XXXII. dl. 1, st. 1 en 2. dl. 1, 1. Oorkonden (tot 1620). dl. 1, 2. Manboek, rekeningen (tot 1500). *(Aankoop.)*

Huyser, J. G. De voorouders van Christus. [Rotterdam,] 1951. gestenc. *(Geschenk van den Heer H. de Bot.)*

1 n v e n t a r i s van de collectie Van Spaen. 's-Gravenhage, 195 1. Hoge Raad van Adel. *(Geschenk van den Hogen Raad van Adel.)*

Jaarverslag [van de] vereeniging Familie Salm te Amsterdam. [Z. pl.,] 1951. 39e versl. (Geschenk van *de Ver. Familie Salm.)*

James, M. R. Abbeys; with an additional chapter on „Monastic life and buildings" by A. Hamilton Thompson. London, 1926. 2e dr. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

[Jeltes, W. J.] Genealogie der familie Jeltes. ['s-Gravenhage, 1951.1 gestenc. *(Geschenk van den Samensteller.)*

Jierboekje fan it genealogysk wurkforbân fan de Fryske Akademy, onder redaksje fan H. M. Mensonides, H. G. van Slooten, Ch. C. van der Vlis. Ljouwert, 1951. *(Recensie-exemplaar.)*

Johnson, S. C. Everybody's medals, including medals, decorations, honours and orders, How to recognise them, how to wear them correctly. London [, z.j.]. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

Jones, W. Crowns and coronations. A history of regalia. London, 1883. *(Geschenk a.b.)*

Kalff Jr., G. en J. Kalff J. Azn. De familie Kalff, stam- en geschiedboek, Amsterdam, 1950. *(Aankoop.)*

Koeman, C. Stamreeks Zijp. [Rotterdam, 1951.1 gehectografeerd. *(Geschenk van den Heer H. de Bot.)*

Krafft, A. J. C. Historie en oude families van de Nederlandse Antillen; het Antilliaanse patriciaat. 's-Gravenhage, 195 1. *(Recensie-exemplaar.)*

Kroniek van de stichting geslacht Mees. Rotterdam, 1951. nr. 7. *(Geschenk van Mr. W. C. Mees.)*

Kurtz, G. H. Geschiedenis en beschrijving der Haarlemse hofjes. [Haarlem,] 1951. *(Ruil.)*

Lammerts, M. D. Inventaris van het archief van het Ministerie van Oorlog, 1813— 1844 en van de zoogenaamde collectie Van Thielen, 1795— 1844. 's-Gravenhage, 1948. gestenc. *(Geschenk van het Algemeen. Rijksarchief.)*

Lansdown Goldsworthy, W. Shake-speare's heraldic emblems, their origin and meaning. London, 1928. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

Ligne, A. de. Histoire généalogique de la maison de Ligne. Bruxelles [, z.j.]. *(Aankoop.)*

Lindemans, J. [Het geslacht] Lindemans. Brussel, 1950. Gesch. en oudheidk. Genootschap van Vlaams-Brabant. Oude Brabantse geslachten, nr. *25. (Geschenk van Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht.)*

Lindgren, U. Heraldik i svenska föfattningar. En vapenrättslig översikt från medeltiden till våra dagar. Lund [,1951]. Skrifter utgivna av Fahlbeckska stiftelsen, XXXVII. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Martini, E. M. A. A l'anniversaire de Henri Bernard Martini, né... 1768 enz. Bois-le-Duc, *1822. (Geschenk van Jhr. P. H. A. Martini Buys.)*

Mededeelingen der familievereeniging Kalff, Heiloo, 1951. no. 37. *(Geschenk van den Heer J. Kalff.)*

[Mededeelingenblad van de] familie Backer. [Vlaardingen,] 1950. nr. 18. *(Geschenk van de fam. ver. Backer.)*

Merkbuch, Genealogisches. Herausgeg. von H. Reise. Göttingen, 1951. jrg. 1 (1951). *(Ruil.)*

Milan, J. Arms of the English nobility. London, 1749. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

Möller, W. Stamm-Tafeln westdeutscher Adels-Geschlechter im Mittelalter. Darmstadt, 1950—1951, n.F. I., 11. *(Aankoop.)*

Moule, Th. Heraldry of fish. Notices of the principal families bearing fish in their arms. London, 1842. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

[Niessen, A. M.] Stamreeks Luyben. [Rotterdam,] 1950. *2e* dr. gestenc. *(Geschenk van den Heer H. de Bot.)*

0' Hart, J. Irish pedigrees, or, the origin and stem of the Irish nation. Dublin, enz., 1878. 2e serie. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

0 os t veen, M. S. H. van. Henri Arnaud, leraar en veldheer der Waldenzen. Den Haag [,1951]. Lichtstralen op de akker der wereld, LII, 4. *(Geschenk van de Schrijfster.)*

Order, The book of the, of the fellowship of the knights of the Round Table of King Arthur. Tintagel [, z.j.]. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

Pa 1 en, De vijf. Mededelingenblad van de familie Verpaalen. Breda, 195 1. no. 6. *(Geschenk van Mr. 0. A. C. Verpaalen.)*

Pedigree, How to trace a, in the British isles. By H. A. C. London, 1924. 2e dr. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

Reinecke, W. Lüneburger Zinn. Das Amt der Lüneburger Zinngiesser. Lüneburg, 1947. *(Ruil.)*

Roarda, R. S. It Fryske wunder. [Joure,] 1949. *(Recensie-exemplaar.)*

Sc herft, P. Het nieuw-archief der gemeente Doesburg. Doesburg, 1950. *(Geschenk van het Gemeentebestuur van Doesburg.)*

Sc hi 1 f ga ar de, A. P. van. Het huis Bergh. Maastricht, 1950. *(Recensie-exemplaar.)*

Monatsblatt, Senftenegger, für Genealogie und Heraldik. Ferschnitz, 1951. Bd. I,1—4. *(Geschenk van den Heer K. F. von Frank.)*

[Sigtenhorst, K. van den.] Genealogie (van den) Sigtenhorst (-Meyer).[Rotterdam, 1951.1 gestenc. *(Geschenk van den Heer H. de Bot.)*

S mit Az., J. Bijzonderheden en, geslachtslijst der familie Smit van Alblasserdam. Dordrecht, 1950. *(Geschenk van Jhr. Th. Röell.)*

So n, H. J. A. van. Geschiedenis en genealogie van het geslacht van Son, eertijds geheeten van Broechoven. ['s-Gravenhage, 1951.1 dl. III. De oudere linie (vervolg tot heden). *(Geschenk van den Schrijver.)*

Taprell Dorling, H. British and foreign ribbons, naval, military, air force and civil. London, 1944. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

Taschenbuch für Familiengeschichtsforschung, begriindet von F. Wecken. Schellenberg, 1951. 7e dr. Bew. door J. Hohlfeld. *(Aankoop.)*

Toor en, J. L. van der. Het Zuid- en Noord-Hollands versterfrecht: met geslachtboomen opgehelderd. Alkmaar, 1789. *(Aankoop.)*

Turnor, R. The spotted dog; a book of English inn signs. [London, *1948.1 (Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

[Twist, L. F. Duymaer van n.] Duymaer van Twist. [Amsterdam, 1951.1 Overdr. uit „Gens Nostra", VI. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Tyas, R. Flowers and heraldry; or flora1 emblems and heraldic figures, combined to express pure sentiments, kind feelings, and excellent principles enz. London enz., 1851. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

Unger, W. S. Het archief der Middelburgsche Commercie Compagnie. 's-Gravenhage, *195* 1. Rijksarchief in Zeeland. *(Geschenk van het Min. van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.)*

Veen hoven, A. Stamboom familie Veenhoven. Be-

schrijving van de afstammelingen van Adriaan Hendriks Veenhoven en Hilligje Heijes Zandt, gewoond hebbende te Wildervank. Groningen, 1948. lichtdruk. (Geschenk *van den Heer A. Pathuis Jr.)*

V e l d e, T e. Uitg. van de ,,Vereniging van de(r) Velde(n)". Hilversum, 1949-1950. gestenc. jrg. 1, nr. 1-11. *(Geschenk van den Heer G. C. Helbers.)*

V e n, A. J. v a n d e. Het oud-archief der gemeente Doesburg. Doesburg, 1950. 2 dln. dl. 1. Inieiding, inventaris. dl. 11. Regestenlijst, brievenlijst, lijst van kaarten en teekeningen, index. *(Geschenk van het Min, van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.)*

Venne, J. M. van de. Geschiedenis van het kasteel van Valkenburg, zijn heren en hun drossaarden. [Valkenburg,] 1951. *(Aankoop.)*

Verslagen omtrent 's Rijks oude archieven. 's-Gravenhage, 1951. 2e serie, XXIII. *(Geschenk van hef Min. van* Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.)

Een geval van gebruik van een familiewapen als handelsmerk door onbevoegden,

door JHR. MR. TH. K. M. J. VAN SASSE VAN YSSELT.

In het te Parijs verschijnend Weekblad ,,Recueil Dalloz. dat nauwe verwantschap vertoont met het hier te lande uitgegeven Weekblad, Nederlandse Jurisprudentie, is een artikel gepubliceerd, jg. 1951, 12de aflevering van 22 Maart, pag. 204 en vgl., welks inhoud, hoewel van in hoofdzaak juridischen aard, ook heraldisch van dusdanige beteekenis is, dat het verdient in dit Maandblad te worden besproken.

In **1932** verwierf de Société des Champagnes de Reims het, in de omgeving dier stad gelegen, landgoed La Marquetterie. In het woonhuis, dat van dit landgoed deel uitmaakte, werd een schoorsteenplaat aangetroffen, waarop de afbeelding voorkwam van een wapen, dat door de maatschappij waardig werd gekeurd, om, als haar merk, dienst te gaan doen op de etiketten van door haar in het handelsverkeer gebrachte flesschen champagne. Het, aldus gebezigde, wapen werd op 31 December 1932 ook als handelsmerk gedeponeerd.

In 1938 ontving de directeur dier maatschappij het bezoek van een telg uit een, van oudsher in de Champagne gevestigd geslacht, den Heer *de Failly.* Deze zich beroepende op het feit, dat hij behoorde tot een geslacht, hetwelk reeds sedert eeuwen het, thans door de maatschappij geprofaneerde, wapen voerde, eischte onmiddellijke staking van het gebruik van zijn familiewapen als handelsmerk.

Vermoedelijk heeft de directeur doel en strekking van het bezoek des verontwaardigden edelmans minder goed begrepen (de hierna nog vaker te noemen' Advocaat-Generaal zegt in zijn conclusie ,,que cette visite laissa place sans doute à quelque malentendu) , immers laatstgenoemde ontving eenige dagen later een schrijven, waarin de maatschappij verzocht in het genot van haar handelsmerk te mogen blijven en zij voorts den Heer *de Failly* deed weten, dat, bij inwilliging daarvan, zekere en interessante compensatie's, zouden worden verschaft, Het behoeft geen betoog, dat dit commercieele antwoord het wederwoord kreeg, dat het uitgelokt had, een wederwoord, zoo duidelijk overigens, dat de maatschappij zich haastte te verklaren, dat zij het gewraakte gebruik onverwijld zou staken. Het is evenzeer begrijpelijk, dat M. *de Failly* met dit simpel ophouden geen genoegdoening verkreeg voor den hoon, zijn blazoen zes lange jaren aangedaan en dat hij, nu een in vroegere eeuwen gebruikelijke vorm van satisfactie, in deze verlichte, moderne en vooruitstrevende eeuw minder gepast geoordeeld wordt, de maatschappij, toen deze weigerachtig bleef, om een stoffelijke betering te verschaffen, voor den Kadi sleepte, opdat zij zich door dezen zou hooren veroordeelen tot vergoeding van de zedelijke schade, die zij had aangericht en wel door betaling van een bedrag van Fr. 60.000,—.

In eersten aanleg bepleitten partijen hunne belangen voor de Civiele Kamer van de Rechtbank te Reims, die in 1946 uitspraak deed, doch geen eigenlijke beslissing gaf. Dit geleerd College toch, meenende, dat de gedaagde het door den eischer geprentendeerde recht om het in geding zijnde wapen te voeren, had betwist, sprak nu als haar oordeel uit, dat zij niet competent was een onderzoek in te stellen naar de juistheid van de bewéring van de eischende partij, daar deze taak was opgedragen aan den Conseil d'administration établi près M. le garde des sceaux, en vertu du décret du 10 janv. 1872 en dat zij de behandeling van de zaak ten gronde zou opschorten, tot tijd en wijle het resultaat van dat onderzoek, te harer kennis zou zijn gebracht.

Beide partijen met deze uitspraak niet tevreden, stelden daarvan hooger beroep in bij het Hof te Parijs, welks arrest werd voorafgegaan door een conclusie van zijn Advocaat-Generaal.

Deze de gronden onderzoekend waarop het beroepen vonnis rust, komt tot het resultaat, dat er geen wetsbepaling is te vinden, welke de opvatting van de Rechtbank vermag te schragen: wel bestaan er twee decreten, een van 1808 en een van 1859, die t.a.v. de adellijke titels zekere bevoegdheden aan de administratie toekennen en kennelijk zijn deze decreten op het onderhavige geval analogisch toegepast.

Welke zijn deze bevoegdheden en waarop zijn ze gebaseerd? De Advocaat-Generaal antwoordt hierop als volgt: Adeldom is een hoedanigheid en naar zijn aard onvatbaar voor eenige controle door de overheid; met adellijke titels is het echter anders gesteld. Aan deze toch ligt in oorsprong een ambt ten grondslag. Zoo is uit het ambt van dux de duc ontstaan, uit dat van comes de comte en heeft de marche den markies opgeleverd. Omdat de adellijke titel dus de aanduiding van een ambtelijke functie is of de bestendigde herinnering daaraan, kan hij naar zijn aard ook slechts door een enkelen persoon worden gedragen, vermits een ambt ook slechts aan een enkelen persoon wordt toevertrouwd. Om een ambt te kunnen uitoefenen moet een bekleeding daarmede door de Overheid daaraan zijn voorafgegaan en zoo is ook de titel, die immers van het ambt zijn bestaan afleidt, zonder verleening door de Overheid niet denkbaar. In deze oorsprong van den titel ligt dus een zekere mate van afhankelijkheid aan het gezag der Overheid opgesloten. Daarnaast is de titel in den loop der tijden dermate nauw met den naam verbonden geraakt, dat hij geacht moet worden daarmede één geheel te zijn gaan uitmaken. Als zoodanig is hij, evenals de naam zelve, voorwerp van privaatrecht. Maar gaat het om de vraag of een gevoerde titel is verleend, welke de voorwaarden, bij de verleening gesteld, zijn geweest, hoe de titel zelf en het besluit van verleening moeten worden geinterpreteerd, dan is de gewone rechter onbevoegd van geschillen, over deze onderwerpen gerezen,

kennis te nemen, daar hij niet competent is de van de Administratie afkomstige acten te interpreteeren. B.v. rijst in een civiele procedure de vraag of de titel van comte aan een bepaald geslacht toekomt, dan staat de beantwoording van die vraag niet aan den rechter maar aan de Administratie. Staat het echter vast, dat de titel aan een bepaald geslacht toekomt, dan is de vraag, wie van de leden van dat geslacht hem mag voeren, alleen door den gewonen rechter te beantwoorden. Hiermede was de, in de appelprocedure aan de orde zijnde vraag reeds beantwoord. Immers de maatschappij had niet betwist, dat een geslacht *de Failly* rechthebbende op het wapen was, maar alleen, dat de eischer tot dat geslacht behoorde. Deze vraag was dus alleen aan den civielen rechter ter beantwoording en deze had dus ten onrechte het onderzoek, dat aan hem stond, willen doen instellen door een administratief orgaan. Dus reeds bij aanvaarding van het standpunt van den rechter, dat voor wapens dezelfde regels gelden als voor adellijke titels, kon het vonnis niet in stand blijven, restte nu nog te onderzoeken of dit standpunt zelf, aanvaardbaar was. Daarvoor was het noodig, na te gaan welk het rechtskarakter van het geslachtswapen is en hier wordt de zaak ook voor den heraldicus interessant.

De Advocaat-Generaal meent, dat hetgeen thans het familiewapen is, zijn oorsprong vindt in de Kruistochten. Toenmaals, toch ontstond de noodzaak een eenvoudig en makkelijk waarneembaar kenteeken te kiezen, waardoor men in den strijd vriend van vijand en strijdgroep van strijdgroep kon onderscheiden. Omdat deze kenteekenen op de wapens en wapenrustingen werden aangebracht, hebben zij hun benaming ook, daaraan ontleend. Deze kenteekenen zijn allengs blijvend verbonden geraakt aan de personen, die ze voerden en van hen overgegaan op hun nageslacht. Aldus werden zij familiewapens in den huidigen zin van het woord.

Deze vrijelijk gekozen kenteekenen, aan welker ontstaan de Overheid geen deel had gehad, zijn dan ook het persoonlijk bezit van de groepen, die ze voeren en te hunnen aanzien heeft de Overheid geen enkele bevoegdheid of rechtsmacht. Hieruit volgt dan weer, dat het standpunt van den rechter, welks juistheid diende te worden onderzocht, als onjuist, verworpen moet worden.

Zijn betoog samenvattend, resumeert de Advocaat-Generaal als volgt: het wapen vormt het complement van den geslachtsnaam. Om met Berryer te spreken, is het „le nom sculpté, le nom gravé" en om een juridische definitie te geven, is het wapen: een onlichamelijke zaak, voorwerp van gemeenschappelijk bezit binnen een bepaalde groep van personen en verbonden aan den naam.

Beide definitie's tezamen, geven een zeer bruikbare kenschetsing van het begrip wapen.

Het betoog van den Advocaat-Generaal is geadstrueerd met de aanhaling van een rijke, op dit stuk bestaande litteratuur, van een groot aantal civiel- en administratiefrechtelijke beslissingen. De belangstellende kan zijn weetgierigheid door het lezen van het hier aangehaalde artikel bevredigen. Daar het om argumenten van louter juridischen aard gaat, valt de bespreking ervan, buiten het kader van dit blad.

En thans de uitspraak van het Hof:

„Rechtdoende zoowel op het principaal- als op het incidenteel appel, ingesteld tegen een vonnis van de Rechtbank te Reims, Civiele Kamer, van 10 Januari 1946. (Het principaal appel was ingesteld door *de Failly* en het incidenteele — de gronden waarop dit rustte, zijn in het artikel niet vermeld — door de maatschappij).

Overwegende, dat de Failly bij die Rechtbank een vordering heeft aanhangig gemaakt, hiertoe strekkende, dat het, op straffe van verbeurte eener dwangsom, aan de N.V. Vins de Champagnes de la Marquetterie, verboden wordt om op hare etiketten gebruik te maken van het wapen, waarvan hij staande houdt, dat het 't zijne is en voorts heeft geeischt, dat de genoemde vennootschap zal worden veroordeeld, om, bij wege van schadevergoeding, aan hem een bedrag te betalen van Fr. 60.000,—.

Overwegende, dat bij de gedane uitspraak is verstaan, dat elk twistgeding, betreffende het onderzoek naar de rechtmatigheid van het voeren van een wapen, aan de competentie der Rechterlijke Macht is onttrokken, vermits dit is voorbehouden aan le Conseil d'administration établi près Monsieur le garde des sceaux en voorts aan de thans geintimeerde vennootschap, acte is verleend van het feit, dat zij, op eerste aanvrage daartoe van de zijde van Monsieur de Failly, aan dezen onverwijld genoegdoening heeft verschaft en vervolgens hare beslissing heeft opgeschort, totdat over het praejudicieele punt van geschil uitspraak zal zijn gedaan,

Overwegende, dat wapens van adellijke titels in wezen hierdoor verschillen, dat de eerste slechts herkenningsteekenen zijn, behoorende bij- en onverbrekelijk verbonden met den naam van een geslacht, ongeacht of dit van adellijke afkomst is of niet,

Overwegende, dat hieruit volgt, eenerzijds, dat het wapen het onderscheidingskenmerk is van een geheel geslacht en dat het daarom dezelfde bescherming geniet als de naam, waarvan het geslacht zich bedient, anderzijds, dat de Civiele Rechtbanken, bevoegd om kennis te nemen van de gedingen, welke op de patronymische namen betrekking hebben, evenzeer bevoegd zijn kennis te dragen van de rechtsvorderingen, welke het wapen tot onderwerp hebben en die voor haar aanhangig worden gemaakt,

Overwegende, dat uit de stukken, welke in den loop van het geding op regelmatige wijze zijn geproduceerd en meer in het bijzonder, uit de verzamelingen van, tijdens het Ancien Régime geregistreerde wapens, blijkt, dat het geslacht de Failly, in elk geval sedert het begin der XVIIde eeuw heeft bezeten een wapen, waarvan de beschrijving luidt: van keel met een zilveren dwarsbalk, vergezeld van drie bijlen van hetzelfde,

Overwegende, dat het bovendien vaststaat, dat de appellant, gelet op de genealogische bewijsstukken, welke aan het Hof zijn overgelegd, deel uitmaakt van het geslacht de Failly, hetwelk rechthebbende op het in geding zijnde wapen, is,

Overwegende voorts, dat, indien er ook al tusschen het wanen, dat de appellant voor zich opeischt, wat betreft de plaatsing van een enkele figuur, eenige afwijking bestaat met dat, hetwelk voorkomt op de schoorsteenplaat van La Marquetterie en door de geintimeerde is gereproduceerd, deze afwijking, gezien de grondstellingen, welke de Heraldische Wetenschap (spatieering van den schrijver) beheerschen, elke beteekenis mist,

Overwegende, dat het als onweersproken vaststaat, dat geintimeerde op 31 December 1932, ter griffie van de Rechtbank voor Handelszaken te Epernay en op het Nationaal Bureau van den Industrieelen Eigendom nederlegging

heeft gedaan van etiketten, welke, de aankleeding beoogende van hare flesschen, aan hunne rechterzijde het bovenomschreven wapen vertoonen,

Overwegende, dat het, zonder toestemming van den rechthebbende, op de voorschreven wijze gebruik maken van zijn wapen, onrechtmatig is, het verbod om aldus te handelen, het deel van de geintimeerde zal moeten zijn en het passend is den appellant eene schadeloosstelling toe te kennen, welke dienende is hem het zedelijk leed, dat hij heeft moeten verduren door de wederrechtelijke toeëigening van zijn eigendom en het commercieel gebruik, dat er van zijn geslachtswapen is gemaakt, te vergoeden,

Overwegende dat, achtslaande op de ten processe overgelegde stukken, alsmede op de verstrekte inlichtingen, voorts rekening houdende met het feit, dat de meergenoemde vennootschap aan de Failly, terstond nadat deze haar zijn bezwaren had kenbaar gemaakt, genoegdoening heeft verschaft, het Hof over de noodzakelijke en tevens genoegzame gegevens beschikt, om het beloop van het bedrag, dat aan de Failly moet worden uitbetaald, opdat hem een voegzame vergoeding geworde voor de schade, welke hij tengevolge van de jegens hem begane onrechtmatige daad, heeft geleden, vast te kunnen stellen op Fr. 40.000,—,

En, op deze gronden rechtdoende:

Verklaart het wederzijds ingesteld beroep ontvankelijk,

Verklaart het incidenteel appel ongegrond en verwerpt dit,

Verklaart het principale appel gegrond en zoo als naar Rechte behoort te geschieden, ten profijte van dien:

Verklaart het aangevallen vonnis krachteloos en ontheft de Failly van alle beschikkingen, waartegen door hem grieven zijn aangevoerd.

En, opnieuw rechtdoende, verbiedt de geïntimeerde vennootschap op hare etiketten gebruik te maken van het in geding zijnde wapen, op straffe van, verbeurte eener dwangsom van Fr. 50.— voor elke flesch, die zij, met ingang van heden, aflevert of verhandelt en waarop het genoemde wapen voorkomt,

Verstaat, dat zoowel de etiketten, waarop dit wapen voorkomt, als het cliché waarnaar zij zijn vervaardigd en ook het ingeschreven merk, zullen moeten worden vernietigd, zulks op straffe van verbeurte eener dwangsom van Fr. 200.— voor elken dag, dat aan dit vonnis niet zal zijn voldaan en wel voor een periode van 30 dagen, na verloop waarvan, indien alsdan nog geen uitvoering aan deze uitspraak zou zijn gegeven, opnieuw zal worden rechtgedaan,

Verstaat, dat er geen termen aanwezig zijn om een deskundigenbericht in te winnen naar de vraag hoe groot het bedrag der schade, welke de Failly heeft geleden, tengevolge van de jegens hem begane onrechtmatige daad, is, aangezien het Hof over alle feitelijke gegevens, noodig om reeds nu terstond, het bedrag der schadeloosstelling, welke hem zal moeten worden toegekend, vast te stellen, de beschikking heeft,

Veroordeelt de geïntimeerde vennootschap om aan de Failly te betalen een bedrag van Fr. 40.000.— in totaal, zulks ter volledige vergoeding voor alle schade, hem berokkend,

Beveelt, dat van den inhoud van dit arrest aanteekening zal worden gemaakt op de kantlijn der acten van nederlegging van het merk op 31 December 1932 ter griffie van de Rechtbank voor Handelszaken te Epernay en bij het Nationaal Bureau van den Industrieelen eigendom gedaan:

Verwijst de geïntimeerde in alle proceskosten, zoowel in die van eersten, als in die van tweeden aanleg."

Zoo stortte, onder de felle hamerslagen der argumenten, het op lossen grond gebouwde vonnis der Rechtbank te Reims ineen en ging te niet, maar ook de maatschappij onderging het lot, dat zij verdiende, immers voor hare usurpatie en de onteering van een eerlijk wapen, werd zij getroffen op de eenige plaats, waar zij kwetsbaar te achten was: in hare kas.

Opmerkelijk is het, dat het Hof de heraldiek een wetenschap noemt. Indien men de geestelijke wetenschappen wil omschrijven als die, welke zich ten doel stellen de ideeën, het menschelijk denken en de voorstelling daarvan, methodisch en logisch beredeneerd, tot in hun aanvang na te gaan, hen in hun ontwikkeling te volgen en te verklaren, dan neemt de heraldiek daaronder een eervolle en gewichtige plaats in, en heeft het Hof met Zijne kwalificatie ook niets miszegd. Hof en Advocaat-Generaal hebben, wellicht onbewust, de paden der heraldiek betreden, het eerste door het wapen als een zoo onverbrekelijk aan den naam verbonden accessoir te verklaren, dat het daarmede als het ware één geheel vormt en gelijke bescherming geniet, de tweede door ook een verklaring te geven voor den oorsprong en de ontwikkeling van hetgeen wij heden ten dage het familiewapen noemen.

Nog verder op dezen weg gaat M. François Luchaire van de Juridische Faculteit te Nancy, die het arrest 'van het Parijsche Hof en de conclusie van den Advocaat-Generaal van een uitvoerig commentaar heeft voorzien. De professor is het met de stelling, die in het arrest opgesloten ligt namelijk dat t.a.v. geschillen over wapens alleen de gewone rechter bevoegd is, niet geheel eens en om tot een beter geformuleerde these te geraken, begint hij met de geschiedenis van het geslachtswapen na te gaan en redeneert daarbij als volgt:

Adeldom en geslachtswapen zijn in origine onscheidbaar en in de oudste tijden was een wapen zonder adeldom niet eens denkbaar. Uit het woord wapen toch vloeit reeds voort, dat het 't kenteeken is van den gewapenden man, dat op zijn militaire uitrusting gedragen wordt. Aangezien nu de milites, de gewapende mannen, de oervorm van den adel uitmaken, is het teeken, dat zij ter onderscheiding dragen, het specifieke teeken van den adellijke. In den allereersten aanvang dus, bezat alleen de adellijke het recht een wapen te voeren. Deze aanvang dan moet worden gezocht — de bewering dat zij eerst ten tijde der tournooien zouden zijn opgetreden, wordt gewogen en te licht bevonden — in de periode der Levantoorlogen (De Boulainvilliers stelt het eerste optreden van wapens in de XIde eeuw vast) en de Kruisvaarders zouden het gebruik ervan hebben ontleend aan de Perzen. Inderdaad was het gebruik van wapens toenmaals in Perzië zeer verbreid, zooals moge blijken uit het beroemde epos van Ferdoussi (933—1021), het Shah-Nemah, het boek der Koningen. Zonder eenigen twijfel gaat de professor verder, hadden de Perzen, op hun beurt, het gebruik van wapens ontleend aan de Chineezen.

Deze uitspraak laat ruimte aan critiek. Het is nl. zeer te betreuren, dat Prof. Luchaire niet onthult, waarom het zonder eenigen twijfel is, dat de Perzen het gebruik van wapens aan de Chineezen hebben ontleend. En hoe wordt bewezen, dat de Kruisvaarders het gebruiken van wapens hebben overgenomen van de Perzen of van de andere Morgenlandsche volken? Tot een zoodanige slotsom kan men alleen dan komen, wanneer er een, wetenschappelijk volkomen verantwoorde, genealogie van het wapen zou bestaan, die het onomstootelijk bewijs van veronderstelde afstamming, zou leveren.

De steppenvolken, die de Euraziatische vlakten bewoonden,

hadden reeds in zeer oude tijden hun heraldiek, gelijk zulks wordt aangetoond door Grousset in zijn boek „L'empire des steppes (Parijs 1950)" en door Prof. Grondijs in zijn boek „Tusschen Twee Werelden".

Zou het niet mogelijk kunnen zijn, dat ook langs andere wegen dan via de Levant het wapen tot ons gekomen is? Heeft Byzantium bij het overbrengen van het gebruik van wapens te voeren, wellicht niet een rol gespeeld en zoo ja, bestond er in het Byzantijnsche Keizerrijk een wapenheraldiek? Het zijn altemaal vragen, welker beantwoording aan de wetenschappelijke Byzantinisten, de cultuurhistorici en de geleerde ikonografen, is. In elk geval komt het wel niet geheel verantwoord voor op zoo apodictische wijze, als M. Luchaire het doet, de oorsprong van het wapen vast te stellen. Indien het juist zou zijn wat de Boulainvilliers beweert, dat het gebruik van wapens reeds in de XIde eeuw optreedt, dan moet de ontleening reeds aan den tijd der Kruistochten zijn voorafgegaan.

Het betoog des Hooggeleerden nu verder vervolgend: De kruisvaarders namen het gebruik om wapens te voeren, over — aldus Prost de Royer in zijn Armoiries 5e — hetzij uit bloote lust tot nabootsing, hetzij omdat zij het als een doeltreffend middel ter onderscheiding, erkenden. Waren de wapens in den oorsprong slechts persoonlijke onderscheidingsteekenen, al ras werden zij die van een bepaalde, door het bloed verbonden, menschengroep. Omdat de wapenkeuze naar haar oorsprong, geheel in vrijheid was geschied, zonder vorstelijk gunstbewijs en zonder verieening, kon de vorst t.a.v. het voeren van wapens, ook geen enkel recht staande houden. Zoo verklaarde Charles VII bij lettres patentes van 17 Juni 1447 (nouveau Denissart, Ve, Armes), dat leden van een adellijk geslacht, naar eigen goeddunken, van wapen konden veranderen.

Bij het toenemen echter van de koninklijke macht, is de vorst er toe overgegaan zich t.a.v. wapens allerlei rechten aan te matigen.

Bij ordonnance van 26 Maart 1555, werd gedecreteerd, dat het verboden was om, zonder Koninklijke bewilliging, van wapen te veranderen. Nog in die dagen was het gevoel, dat alleen adellijke personen wapens mochten dragen, zóó sterk aanwezig, dat het verieenen van een wapen door den Koning — iets waartoe deze inmiddels ook was overgegaan — vereenzelvigd werd met een verheffing in den adelstand, aldus Laroque, Traité de la noblesse, chap. XXVII. Nog weer later ging de vorst er toe over, ook wapens aan niet-adellijken te verleenen, zonder dat deze daad dan mocht worden aangemerkt als een adelsverheffing. Aldus werd er weer een nieuwe band gevormd, doordat er bij de adelsverheffing van een persoon, die nog geen eigen wapen bezat, tevens een wapen werd toegekend. Ten aanzien van deze wapens nu, wil Prof. Luchaire aan de Administratie eenige rechtsmacht toekennen en de stelling van het Hof in zooverre inperken. De gronden, waarop hij zijn these baseert, zijn als van louter juridischen aard, op deze plaats niet interessant.

Zoo heeft het op een champagneflesch voorkomende merk, aanleiding gegeven, dat vele geleerde mannen zich moesten bezinnen op de oorsprong en de beteekenis van het wapen en zijn rechtskarakter moesten vaststellen, hetgeen zij met meer en minder succes hebben gedaan. Hun beschouwingen en uitspraken, hoewel betrekking hebbende op in Frankrijk bestaande rechtsverhoudingen, hebben ook voor ons beteekenis, daar zij ons kunnen helpen bij het zoeken naar de juiste oplossing van een aantal vraagstukken, die nopens het juridisch karakter van Nederlandsche familiewapens, adellijke titels en -praedicaten kunnen voorkomen. Bij de schaarsche jurisprudentie, welke er op dit stuk in Nederland bestaat en de weinige en ietwat verouderde litteratuur, die wij in deze materie rijk zijn, is het van belang te weten, dat in een land, met welks recht en rechtsbedeeling, het onze, in talrijke opzichten zoo nauw verbonden is, men putten kan uit een keur van, dikwijls nog uit recenten tijd stammende, rechterlijke uitspraken, commentaren en monografieën. Doch het hier aangeduide terrein van onderzoek is hoofdzakelijk voor den jurist van belang. Voor den heraldicus is de geciteerde uitspraak van het Parijsche Hof — en zijn de daarbij behoorende conclusie en annotatie interessant, niet alleen, omdat zij hem doen bezinnen op het rechtskarakter, dat heden ten dage het familiewapen bezit, maar vooral, omdat zij bij hem weer belangstelling kunnen wekken voor de vraag langs welke wegen het wapen tot ons is gekomen en hoe het is geworden wat het thans is. Voorts ook om te onderzoeken wat er, voor ons land, waar is van de stelling, dat het wapen in oorsprong het onderscheidingsteeken van den adellijke was en, indien die stelling inderdaad juist bevonden mocht worden, wanneer en waarom, ook niet-adellijken zich van dat onderscheidingsteeken zijn gaan voorzien. Dit onderzoek te bevorderen en die belangstelling te wekken, waren de hoofdmotieven, die tot het schrijven van dit artikel aanleiding waren. Moge het aan zijn doel beantwoorden.

KORTE MEDEDELINGEN.

Van Altena.

(LXIII, 221; LXIV, 85; Bijbl. N.L. 1950, 104—105.)

Reeds sinds enige jaren bestaat blijkens vragen in de genealogische tijdschriften belangstelling voor een familie van *Altena,* wier oudst bekende voorvader *Reynier* vóór 1669 te Woudenberg en Soest woonde, en uit wiens huwelijk met *Heyltje Cornelisdr.* een zoon *Cotnelis van Altena* sproot, die schout van Soest geweest zou zijn, en van wien de verdere familie afstamt. *Gegevens* bezittende over de eerste 3 generaties, acht ik het van belang deze hier mede te delen, omdat zij niet alleen veel aanvulling op het tot dusver gepubliceerde geven, maar op den familienaam nieuw licht werpen.

In het Rechterlijk Archief van Soest, protocollen van transporten, plechten, enz., dl. nr. 1144, vindt men een acte van 5 Juli 1669, in welke de kinderen en erfgenamen van wijlen *Cornelis Hentick Peters* en *Matgatetha Meyns Huyberts Hilhorst,* in leven echtelieden gewoond hebbende te **Soest,** onder welke kinderen o.a. *Meyns Cornelisz. Hilhotst,* transporteren aan *Anthonis Cornelisz. van Scharpenzeel,* kleermaker, wonende te Soest, aan *Jan Cornelisz,* wonende te Westbroek, en aan *Gerrit* en *Cornelis Reynietsz. van Altena,* zomede aan *Heyltgen Reyniers van Altena,* zonen *en* dochtertje, alle onmondige kinderen van wijlen *Heyltgen Cornelisdt.,* overleden te Woudenberg, verwekt bij wijlen *Reynier van Altena,* in leven chirurgijn aldaar, tezamen erfgenamen van *Aett Cornefisz.,* kleermaker, bejaarde jongman, overleden te Soest. 3 morgen bouwland op Soesterengh, wetende een leengoed van de Abdij van St. Paulus te Utrecht, waarmede *Anthonis Cornelisz. van Scharpenzeel* op 2 Juli t.v. beleend was.

Blijkens het léenregister van deze Abdij was *Meyns Cornelisz Hilhorst* 10 Aug. 1667 met dit leen (waarbij nog een

huis en hof) beleend geweest en werd na transport *Thonis Cornelisz. Moesbergen* er op 2 Juli 1669 mede beleend.

Uit deze acte is op te merken, dat *Anthonis Cornelisz. van Scharpenteel* en *Thonis Cornelisz. Moesbergen* dezelfde persoon is (zijnde *Moesbergen* een bekende familie te Scherpenzeel) en voorts, dat *Heyltje Cornelisdr.* weduwe van *Reynier van Altena* (beiden overleden vóór Juni 1669) een zuster was van *Anthonis Cornelisz* en van *Jan Cornelisz* en dus eigenlijk *Moesbergen* heette en uit Scherpenzeel afkomstig was. Hun 3 kinderen *Gerrit, Cornelis* en *Heyltgen van Altena* waren in 1669 nog minderjarig: het is dus onjuist om *Cornelis* — zoals in de genealogie in Bijblad N.L. 1950 staat — te vermelden als „geboren omstr. 1675". Trouwens *Cornelis* komt vanaf 1680 reeds voor als getuige voor notaris B. Coster te Soest in diens protocol van 1677— 1687 (nr. 1821) en moet dus vóór 1660 zijn geboren, zodat ook het thans aangenomen geboortejaar van zijn vader, n.l. omstreeks 1640, verlegd moet worden naar omstr. 1628.

In bedoeld notariëeel protocol vindt men *Cornelis* optredende als getuige op 26 Maart 1680, 15 Jan. 1683, 9 Dec. 1685, 2 Apr. 1686, 18 Juli 1686 en 30 Jan. 1687; hij ondertekent in 1680 als *Cornelis* **Re y** *niers,* in 1683 en 1685 voluit als *Cornelis Reyniers van Altenaer* en vanaf 1686 als *Cornelis Reyniers van Altena.*

Nu wil het erbij ons niet in, dat als hij zich aanvankelijk *van Altenaer* noemde en tekende, dat dit dan niet zijn eigenlijke naam zou zijn geweest en dat deze voor zijn omgeving vreemd klinkende naam door het spraakgebruik in *van Altena is* veranderd, welken naam hij ten slotte is blijven voeren. Altenaer wijst op de herkomst van deze familie, men denke aan Altenahr en Neuenahr in het gebied van de Moesel.

In het protocol van testamenten en allerhande schepenacten van het Hooggericht van Baarn, deel 1680— 1702, no. 175, vindt men acten van 24 Oct, 1690, 10 Rug. 1696, 29 Juni 1697 en 3 Mei 1699, waarin *Cornelis Ryniers van Altena* voorkomt als schepen van Baarn.

Blijkens 2 acten voorkomende in het protocol van notaris A. van Veerssen te Amersfoort (nr. 1704), resp. van 8 Febr. 1740 en 4 Maart 1740 was *Cornelis Reynierse van Altena* gehuwd met *Evertje Masen,* beiden waren toen kort tevoren overleden en hadden 4 kinderen: *Maas, Fijtje, Heyltgen* en *Gerrit,* alle vóór 1740 reeds gehuwd. Uit beide hiervoor genoemde acten van dit jaar en uit een van 22 Aug. 1738 van dezelfde notaris, is nu over deze kinderen het navolgende mede te delen:

1. *Fijtje van Altena* huwde met *Johannes van der Linden,* waaruit *Jan van der Linden* in 1740 vermeld als een der erfgenamen van zijn grootouders.
2. *Maas Cornelisse van Altena,* (moet geb. zijn omstreeks 1696) overl. vóór Aug. 1738, was gehuwd met *Elisabeth Both,* bij wie 3 kinderen: a. *Jacob,* die 22 Aug. 1738 huwelijksvoorwaarden maakt met *Willempje Everts Brouwer;* b. *Reynier* en c. *Heyltgen,* in 1740 nog onmondig. Hun moeder *Elisabeth Both* hertrouwt met *Gerrit van Beekbergen.*
3. *Heyltgen Cornelisse van Altena,* wonende te Soest, die voor notaris J. Harderwijk te Amersfoort huwelijksvoorwaarden maakt met *Gerrit Volkense Varencamp.*
4. *Gerrit Cornelisse van Altena,* geb. kort vóór 1700, komt met zijn broeder *Maas* op 30 Jan. 1721 als getuige voor van notaris J. Harderwijk te Amersfoort. Hij was gehuwd met *Willempje Geurts* en uit hen stamt het nog levende geslacht conform de desbetreffende publicaties.

De vier hiervoor genoemde kinderen, resp. hun erfgenamen, erfden van hun ouders voornoemd een huis en hof gelegen aan de kerk te Soest, in 1740 bewoond door *Gerrit van Altena,* den jongsten zoon, aan wien dit huis wordt toebedeeld, waarvoor hij aan de andere erfgenamen 380 gl. uitkeert.

Verwantschap met het geslacht *van Altena* te Tiel, welke vermoed werd, is uiteraard uitgesloten. Een *Johan van Altena* werd 26 Aug. 1623 burger van Tiel, hij overleed kort daarna, waarna zijn zonen *Jan* en *Engelbert* (deze laatste nog minderjarig) 25 Sept. 1624 een burgerbrief kregen. Deze personen waren Rijnschippers en kwamen uit Emmerik: *Engelbert* keerde later daar terug.

W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

De afstamming der familie Brantsen.

In de jongste publicatie over deze familie geeft Ned. Adelsboek 1940 als stamvader op: „*Brant Henricx,* geb. omstreeks 1510, vermeld te Ede sedert Dec. 1539, woont nog aldaar 1570, gest. ald. in of voor 1577, tr. *Petronella (Neeltgen, Nael),* vermeld in acten te Arnhem en te Ede met haren man in 1563".

In het familiearchief *Brantsen,* dat in het Rijksarchief te Arnhem berust, vond ik echter afschrift van de acte, waarbij *Brant Henricx. van Deelen,* „binnen jaer ende dagch nae dode *Henrick Brant Evertsz. van Deelen* zijns zeligen vaders" op 30 April 1521 door Herman van Lockhorst, deken van Oudmunster te Utrecht, gemachtigde van zijn neve heer Geryt van Lockhorst, ridder, beleend wordt met de tienden van Schaffelaer en Schoenrebeeck onder Barneveld.

Dit afschrift werd vervaardigd in 1800 door Mr. *Johan Brantsen* (1768— 1826) naar het oorspronkelijke, zich bevindende onder „diverse leenbrieven en andere stukken, aan mij (J. B.) ter leen gegeven door mijn oom Gerard Brantsen", bestaande uit „een bijeen gebonden pacquetje raakende den Schaffelaarschen en Schoonderbeekschen thiend". Dit pakje bevatte, volgens de bewaard gebleven inventaris, een leenbrief van 1576 voor *Henrick Brantsen van Deelen,* een testament van denzelfden d.d. 24 Juni 1579, waarin hij als burger van Arnhem aan zijn tweede vrouw *Willempken Willemsdr. van Royen* de lijftocht van dezen tiend maakt, en aan zijn oudsten zoon „*Jan van Deelen*" het bloot-eigendom. Verder de leenbrieven voor *Jan Brants van Deelen* (22 Aug. 1605), *Henrick Brants van Deelen (8* Sept. 1626), *Jan Brants van Deelen,* onmondig (1 Aug. 1640), idem mondig (15 Aug. 1682) en *Henrick Brants van Deelen* (24 Juli 1709).

Bovendien is in het familiearchief aanwezig een afschrift van een door Cornelis de Wijs, leengriffier van het huis Lockhorst, d.d. 3 Maart 1776 afgegeven extract uit het in 1565 beginnende leenregister van dit huis, waarin vermeld worden de beleningen van *Henrick* (1576), *Jan* (1605), *Henrick* (1626), *Jan* (1640), *Jan* (1682), *Hendrik* (1709), *Johan* (1743), en *Gerard* (1776), allen steeds met den toenaam *Brantsen van Deelen.* Aangezien de stamreeks der familie *Brantsen* hiermede volkomen overeenstemt, doch de toenaam *Van Deelen* door haar nooit gebruikt werd, moet deze door de leengriffiers ontleend zijn aan de bewoordingen van de oudste belening, en met het gebruikelijke conservatisme dezer ambtenaren aan de latere leden van het geslacht toebedeeld zijn gebleven.

Hoewel, de oorspronkelijke acten niet meer in het familiearchief berusten, en de verblijfplaats van de leenregisters van Lockhorst ook aan den Rijksarchivaris in Utrecht onbekend

is, meen ik dat de overgebleven afschriften alle geloof verdienen. Een aantal van de acten, door Mr. *Johan Brantsen* overgeschreven, zijn thans nog in originali aanwezig, waaronder de verklaring van *Henrick Brantsen,* in 1639 afgelegd bij zijn tweede huwelijk, dat hij het Lockhorster leen te Barneveld, hoewel het weinig opbracht, niet had willen verkopen, omdat het al 200 en meer jaren „by myne voorouders van vaders syde is beseten geweest".

Bovendien berust in het familiearchief de oorspronkelijke acte van huwelijksvoorwaarden tussen *Brant Henricksz.* en zijn vrouw *Neeltgen* voor hun zoon *Henrick,* en *Ghijsbert Munter* en zijn vrouw *Naelicken voor* hun dochter *Katharina,* gedateerd 2 Februari 1572, waarin aan *Henrick* ten huwelijk worden medegegeven een huis en hofstede in het kerspel Duiven, en enige losse landerijen aldaar, terwijl het Lockhorster leengoed te Barneveld, na den dood van zijn ouders op hem zal vallen, met uitsluiting van zijn broeders *Gerrit* en *Herman* en zijn zuster *Marrytgen.* De familie stelde dus wel een bijzondere prijs op dit leengoed, blijkbaar van oudsher in haar bezit. De acte is door *Brant Henricksz.* met een merk bekrachtigd, en is voorzien van de handtekeningen van *Henrick Brantsz., Gijsbert Munter* en de huwelijksvrienden.

De afstamming van den stamvader is blijkbaar bekend geweest aan Ds. J. Anspach, die in de Herald. Bibl. van 1881 (blz. 143) de stamreeks ook laat beginnen met *Hendrik Brantsen (Everts van Deelen).*

Wat betekent nu de naam *Van Deelen* bij den stamvader? De voornaam *Brant* komt bij het oud-Veluwse geslacht *Van Delen* herhaaldelijk voor, zo ook de voornaam *Evert,* doch deze gebruiken allen het gewone *Delen-wapen.* De enige aanwijzing in dit verband is, dat Ferwerda naast dit wapen een wapen *Van Delen* afbeeldt met drie lelies. Dit laatste wapen is echter door den Heer Muschart nergens aangetroffen.

Wij moeten dus aannemen, dat de naam Deelen slaat op de oorspronkelijke plaats van herkomst.

Wat de zegels betreft, zo zijn bewaard gebleven een zegel van *Brant Eversz.,* in 1475 te Ede [1]), en van *Henrick Brants,* in 1512 aldaar [2]), beiden voerende 3 heideplantjes (fagots), 2-1 gerangschikt, vergezeld van 1 lelie, tussen de 2 bovenste plantjes geplaatst. Dit wapen wijkt niet in sterke mate af van het later door de *Brantsen's* gevoerde wapen, n.l. 3 heideplantjes boven en 3 lelies onder, bevat althans dezelfde elementen. Dit wapen komt het eerst zo voor gevoerd door **Brant** *Henricksz.,* in 1522, 1534 en 1561 te Ede [2]). Wellicht kan een nauwkeurig onderzoek in het Rechterlijk Archief van Veluwe nog nadere gegevens opleveren.

MR. A. P. VAN SCHILFGAARDE.

1) R.A. in Gelderland. Collectie Hoff No. 36, reg. 10.
2) Archief Kernhem, bewaard op het huis Middachten. Mij medegedeeld door den heer Muschart.

Het Koninklijk Zegel der Nederlanden.

(LXVI, 212; LXVII, 60; LXVIII, 318.)

In aansluiting op mijn bericht in het vorige Maandblad volgt thans de afbeelding van het nieuwe Koninklijk Grootzegel, naar een ontwerp van Prof. L. 0. Wenckebach uitgevoerd door 's Rijks Munt, De hoogte van het zegel is 12 c.M., de breedte 6,7 c.M. E. C. M. PRINS.

Photo Algemeen Rijksarchief. Cliché welwillend afgestaan door het A.N.P.

Grootzegel Contrazegel van **het** Grootzegel

Een weinig bekende tak van het geslacht van Hardenbroek.
(LXVIII, 258-274, 294—306.)

In mijn artikel in de beide vorige nummers van den Ned. Leeuw zijn nog een klein aantal drukfouten blijven staan, waarvan de verbetering hier volgt:

kol. 262, 18e regel van onderen:	fol. 39 moet zijn: fol. 38.
kol. 264, 12e regel van onderen:	Bosch moet zijn: Booth.
kol. 274, 22e regel van boven :	November moet zijn: December.
kol. 296, 3e regel van boven :	No, 3 en 4 moet zijn: No. 3 of 4.
kol. 296, 23e regel van onderen:	Jacob moet zijn: Johan.
kol. 302, 26e regel van onderen:	17545 moet zijn: 1745.
kol. 303, 23e regel van boven :	de eerste echtgenote (van Mr. R. J. Schimmelpenninck) moet zijn: de latere echtgenote.

A. **H.** DRIJFHOUT VAN **HOOFF.**

BOEKBESPREKING+

Nederland's Adelsboek 195 1, 44e jaargang, N.V. Uitgeverij W. P. van Stockum en Zoon. 's-Gravenhage [1951].

Het deel, dat dit najaar is toegevoegd aan Nederland's Adelsboek, bevat in de eerste plaats een ,,In Memoriam" gewijd aan de slachtoffers van den jongsten wereldoorlog. Dit eerbewijs, gesteld in sobere waardige taal, verheft het boekje boven de plaats van een nummer in de rij.

Deze keer werden behandeld de geslachten De *Saris* tot en met *Van Splinter*, een tekst van ruim vijfhonderd bladzijden. Bij vergelijking met vorige jaargangen betreffende dezelfde geslachten, valt het op met welke nauwkeurigheid en zorg de redactie tot in onderdelen nieuw werk geleverd heeft. Vele stambomen zijn, vooral door een herziene inleiding, geschiedkundig en g e n e a l o g i s c h aangekleed. Wij noemen hier de artikelen *Van Sasse van Ysselt*, *Thoe Schwartzenberg* en *Sloet*. Weemoedig stemt het, om te moeten waarnemen, dat tweeëntwintig van de negenenveertig geslachten uitgestorven zijn. Het Zuid-Nederlandse geslacht *Van der Smissen* is, in afwijking van het gebruik, toch vermeld, zij het slechts' pro memorie. Van de praktisch volkomen Duitse geslachten *Von Scherff* en *Von Siebold* n a m de redactie alleen van het laatstgenoemde een stamreeks op. Wij kunnen hierin geen lijn onderkennen.

De algemene trek naar vervlakking, welke in de huidige maatschappij overheerst, liet ook den adel niet onaangetast. Van des te groter waarde is het, dat de redactie den band levend houdt tussen voor- en nageslacht, niet in ijdele liefhebberij, maar in den waren stijl van Maleachi 4 vers 5—6:

> ,,hij zal het hart der vaderen terugbrengen tot dat der ,,kinderen, en het hart der kinderen tot dat hunner ,,vaderen; opdat ik niet kome en het land met den ban-,,vloek sla."

Het geslacht De *Salis* bezette al in de middeleeuwen een overheersende plaats in Rhetië, en verbreidde zich later internationaal, aanzienlijk vertakt. De redactie schrapte in de oudste generatie den samenhang met de familie *Salis-Samaden*. Behalve van een tak, welke in den Nederlandsen adel opgenomen werd, lazen wij op bladzijde 3 van een hier te lande bloeiende — doch niet in den adel opgenomen — familie De *Salis-Grüsch*. Deze mededeling is niet up to date. Weliswaar kwam deze familie in de vorige eeuw uit Chur naar Nederland — waarvan de huwelijken *Salis-Meteler-kamp* in 1878 en *Salis-Fransen van de Putte* in 1903 —, maar reeds bijkans een halve eeuw geleden werd *De Salis-Grüsch* Oostenrijker, en door den Keizer Frans Joseph als Freiherr ingelijfd; te Graz woont de enige stamhouder.

De stamreeks van den in 1821 verheven *Mozes Salvador* verscheen vrijwel geheel vernieuwd. De naam luidde oorspronkelijk *Rodrigues*.

Het Dordtse regeringsgeslacht *Van den Sanfheuvel* blijkt afkomstig uit een buurtschap de Zandheuvel onder Oosterhout. J. W. B. M. van Roosmalen — specialist in deze streek — leverde het bewijs hiervan in ons Maandblad anno 1947.

Van Sasse van Ysselt stamt uit *Gerrit Sasse*, die omstreeks 1450 raad en houtkoper te Utrecht was. De redactie wees in de inleiding op de aannemelijke oudere voorzaten tot aan *Heynric Sasse*, in 1394 schout van Achttienhoven, zegelend met — vrijwel — het thans **nog** gevoerde wapen. De familie *Sasse van den Bossche* sproot langs vrouwelijke lijn uit een zoon van voornoemden Gerrit. G. *J. van Sasse*, heer van Ysselt, verkocht Ysselt in 1775 aan Jacob *van Dam*, schepen van Utrecht, wiens familie reeds lang het Hollands leen Isselt, bij Amersfoort, hield.

Bij *Schade van Westrum* mist men de zeven generaties, welke vroeger voorafgingen aan *Bernt Schade*, vermeld 1483. Het was, toen men dit voorgeslacht wel aanvaardde, al bekend, dat het bewijs van aansluiting berustte op later in de leenregisters bijgeschreven acten, welke moesten doorgaan voor afschriften van middeleeuwse oorkonden. Deze zwakke stee in het bewijs werd echter genoegzaam overtuigend gesteund door de bijkomende argumenten van J. Loeff in dit Maandblad a° 1943. Inmiddels heeft de redactie van het Adelsboek in bedoelde afschriften enige zinsneden bevonden. welke, niet kunnen dateren uit den, tijd, waaruit de oorkonden zouden stammen. Het is op dezen enkelen grond, dat de redactie nu aan die afschriften elke bewijskracht ontzegde. Wij kunnen dit oordeel niet overnemen. Wie de psychologie van copiïsten kent, weet, dat in het bijzonder intellectuelen, ook heden ten dage, onnauwkeurig plegen over te schrijven, en maar al te zeer geneigd zijn om eigengereid het taaleigen van hun ,,verlichten" tijd in den tekst te interpoleren. Dergelijke onvolkomenheden mogen, ons inziens, zonder meer, zeker niet de verdenking van valsheid oproepen. Integendeel, een geraffineerde vervalser weet zich voor fouten van dezen aard te hoeden, Mede gelet het bovenaangehaald betoog van J. Loeff, scharen wij ons voorshands aan de zijde van ,,Nederland's Patriciaat", dat de stamreeks van deze *Sasse's* onbesnoeid in jaargang 29 plaatste.

Van Scheltinga en *Van Sminia*, typische grietmansgeslachten van Friesland, zijn destijds naast de Friese edelen in den adel 'van ons Koninkrijk opgenomen. Over *Sminia* verscheen een uitgebreide studie in dit Maandblad a° 1938. Voor de *Scheltinga's* bevelen wij een vergelijking aan met ,,Nederland's Patriciaat", jaargang 27; t.a.p. werd verband gelegd tussen de Scheltinga-zathe onder Engelum en den stamvader Dirck, aan wien het Adelsboek voorbijgaat.

De stamreeks van *Schimmelpenninck van der Oye* bleet omstreden. *Jacob Schimmelpenninck*, schepen van Zutphen 1420, eertijds vierde in de rij, prijkt thans als oudst bewezen stamvader. Minder moeite heeft men met een uit bastaardij voortgekomen geslacht, zoals de familie van den comte de

l'Empire *Rutger Jan Schimmelpenninck*, waarvan de aanvang een uiteraard onveranderlijk begin is.

Bij *Von Schmid*, een oud-adellijk Zwitsers geslacht, werden zeven generaties als onbewezen afgevoerd. Niettemin reikt het bewijs toch nog tot *Felix von Schmid*, ridder, geboren Zürich 1454.

Belangrijk beknot werd ook de stamboom De *van der Schueren*, met zes generaties. Van een zo ingrijpende mutatie verwacht men gaarne nadere motivering.

Thoe Schwartzenberg stamt uit *Henricus de Seinsheim* in 1335. De redactie heeft in vogelvlucht de familiegeschiedenis geschilderd. den samenhang van den Friesen tak, en den tak der latere prinsen, en ook de diepgaande vete, welke het geslacht verdeelde.

Voor *Serraris*, eertijds afwisselend, Serrarens, Saliris of Salaris, herinneren wij aan de aanbevelingen van J. B. W. M. van Roosmalen in de „Nederlandsche Leeuw" van 1947.

Bij de genealogie *Siberg* oppert de redactie de pikante suggestie van identiteit van den stamvader Johannes met Johan Henricksz., die op 24 Juni 1672 gedoopt is in de statie Oude Molstraat te 's-Gravenhage, uit het geslacht van de zeventiende eeuwse karosmakers *Sieburgh*, beschreven in „Nederland's Patriciaat" 1920.

De stamvader der *Singendonck's*, Dirk, praefectus van het Valkhof Nijmegen 1538, werd niet meer, zoals voorheen, vereenzelvigd met Dirk, die enige jaren tevoren schepen van Goch was.

Het voorgeslacht der baronnen *Van Slingelandf* werd herzien, overeenkomstig de documentatie van kolonel J. P. de Man in de „Nederlandsche Leeuw" van dit jaar. Het wordt waarschijnlijk geacht, dat de stamvader is *Jan Pietersz., gezegd van Slingelandf*, raad van Dordrecht 1462, die aan *Pieter*, heer *van Slingeland* in den bloede bestaan heeft.

Een merkwaardige adelsgunst ontmoet men bij *Van Slijpe*, waarbij bepaald werd, dat na het overlijden van den titularis, het praedicaat zou overgaan op den zoon van zijn dochter, mevrouw *Pichot-Van Slijpe*.

Aan den état présent van *Smissaerf*, werd een tot dusverre vergeten vrouwelijk lid toegevoegd: zelfs de meest oplettende redactie kan het zonder medewerking van de familie nu eenmaal niet stellen.

De stamreeks *Smits* (van Eckart-van Oyen) boekte een verhoging van vier generaties. Men kan de familie volgen tot *Jacob Dirksz. Smits*, burgemeester van Mierlo 1593. Voor de maatschappelijke positie van zijn nageslacht, tot dicht aan de negentiende eeuw, is bepalend geweest het bedrijf van molenaar, eerst in pacht, later in eigendom. Het artikel brengt dit kenmerk niet tot uitdrukking, hetgeen te betreuren valt, omdat, eensdeels, kenners van de locale geschiedenis waarde hechten aan de notabiliteit der vroegere molenaars, en, anderdeels, de redactie hiermede de familie bloot stelt aan de verdenking van het molenaarsberoep te willen bemantelen.

Bij *Speelman* werd nu duidelijk gemaakt, hoe, in afwijking van het diploma van 1817, aan deze familie een N e d e r l a n d s e titel van ridder-baronet toegedicht is: namelijk op de in het Staatsblad van 1825 afgedrukte adelslijst: een misverstand, dat eerst in 1898 officieel opgeheven werd. Een cause célèbre minder!

De genealogie *Speyart van Woerden* vermogen wij nog steeds niet te doorgronden. De Ridderschap van Nijmegen heeft aanleiding gevonden, om in 1751 Jan Pieter waardig te keuren als ambtsjonker van Over-Betuwe. Kolonel J. P. de Man heeft zijn zienswijze uiteengezet in den lopenden jaargang van dit Maandblad.

Van Splinfer dankt de aanwinst van zeven belangwekkende generaties aan onderzoek van W. Wijnaendts van Resandt, gepubliceerd in de „Nederlandsche Leeuw" van 1938.

Tot slot enige woorden over de heraldiek. In het „Voorwoord" deelt de redactie mede, dat zij haar wapenbeschrijvingen „b a s e e r t" op de gegevens van den Hogen Raad van Adel. Dit strookt met het beginsel, dat, ten aanzien van wapens van den Nederlandsen adel, geldt het uitsluitend prerogatief van den Koning. In zoverre gaan wij ermede accoord, dat in dit „rode boekje" het wapen *Schimmelpenninck van der Oye* voorkomt zonder de quartillering, welke de familie zich ruim een eeuw geleden, op eigen gezag, heeft menen te mogen veroorloven. Een adellijk geslacht mist deze vrijheid, en noblesse oblige.

Toch was de redactie niet konsekwent bij de toepassing van genoemd beginsel. Immers, instede van zich onomwonden te houden aan de authentieke wapenbeschrijvingen in de originele diplomata, verwerkte zij hier en daar de gegevens van den Hogen Raad van Adel, naar eigen inzicht, tot geheel nieuwe wapenbeschrijvingen. Men krijgt hiermede bovendien den verwarrenden toestand van twee verschillende beschrijvingen van éénzelfde wapen, namelijk het authentieke diploma des Konings, en de redactionele uitgave van Nederland's Adelsboek.

Naar onzen smaak had de redactie moeten volstaan met de authentieke wapenbeschrijvingen over te nemen, en deze, zo nodig, deskundig toe te lichten, indien tekst of afbeelding zulks gewenst mochten maken. De uitkomst van deze methode zou niet alleen zijn een loyale eerbiediging van het Koninklijk prerogatief, maar tevens, dat men voor de d e s k u n d i g e t o e l i c h t i n g niet beperkt behoefde te blijven tot de gegevens van den Hogen Raad van Adel, welke wetenschap p e l ij k stellig een te smalle basis opleveren.

Nog twee delen ter voltooïing van het alphabet moeten ter perse gaan. Wij wensen daarmede redactie, uitgever en de kersvers „verheven" Stichting Nederland's Adelsboek een herhaald welverdiend succes toe. Het wordt een voortreffelijk standaardwerk.

J. C. MARIS.

O n z e g e s l a c h t e n, G e n e a l o g i s c h - H i s t o r i s c h e R e e k s, gepubliceerd door de Commissie „Documentatie Genealogie".

De Commissie „Documentatie Genealogie", geredigeerd door H. Machielsen, E. J. D. de Munck, C. Roodenburg en N. Vermaak, stelt zich voor de uitgave van het blad „Gens Nostra" te steunen door te grote artikelen, stamreeksen en lezingen, voor kringen gehouden en belangrijk genoeg om vast te leggen, te verwerken tot losse brochures, die men zich periodiek of incidenteel tegen kostprijs kan aanschaffen, zodat het de Redactie van „Gens Nostra" mogelijk wordt zich te bepalen tot een verscheidenheid van genealogie en genealogische fragmenten.

Teneinde de prijs zo laag mogelijk te stellen is de wijze van uitvoering zeer eenvoudig gehouden. De prijs per nummer is ƒ 0,50 voor leden van de Nederl. Genealogische Vereniging en ƒ 0,75 voor niet-leden; het is mogelijk een abonnement te nemen op de eerste zes nummers à ƒ 2,75 voor leden en ƒ 4,25 voor niet-leden. Redactie, secretariaat en

administratie zijn gevestigd te Hilversum, Loosdrechtseweg 164. Bestellingen per postgiro Nr. 540672 t.n.v. H. Machielsen, Hilversum.

De eerste drie afleveringen zijn reeds verschenen: het eerste nummer geeft vele genealogische en topographische gegevens betreffende Hilversum; het tweede is een „Apothekersnummer", terwijl het derde numemr, getiteld „Genealogische Bronnen", onder meer gegevens verstrekt over de geslachten *Hagoort, Van Aken, (Mulock) Houwer, Rienstra, Stolp.*

Wij hopen, dat aan deze uitgave, die ongetwijfeld in een behoefte voorziet, een lang en succesvol bestaan zal zijn beschoren.

W. W. VAN VALKENBURG.

Jierboekje fan it genealogisch wurkforbân fan de Fryske Akademy, onder redactie van H. M. Mensonides, H. G. van Slooten, Ch. C. van der Vlis. Uitgave van de Friese Academie te Leeuwarden. 1951.

Dit jaarboek van het Werkverband van de Friese Academie, hetwelk tot doel heeft door de beoefening van de genealogie in Friesland het Friese volksbesef te versterken, vangt aan met een „In memoriam Dr. *A. L. Heerma van Voss"*, waarbij aansluitend de Friese afstamming van den overledene en een bibliographie van zijn werken worden gegeven. Hierop volgt een „Genealogie van het doopsgezinde geslacht *Wijbrandi (Tigler Wijbrandi, Blok Wijbrandi)"*, waaruit blijkt, dat dit geslacht van één stam is met het in Nederl. Patriciaat jrg. 1927 behandelde geslacht *van der Ploeg.* „Inkelde genealogyske oantekens by in gedicht" geeft gegevens over het geslacht *Saagmans.* „De *32* kwartieren van *Bodina Kramer-Maas"* beschrijft tevens de wapens, voorzover bekend, der in den kwartierstaat voorkomende families en geeft daarbij afbeeldingen dezer wapens. Een interessante studie, getiteld „Iets over Friese lenen" met een lijst van de thans bestaande studielenen in Friesland) en „Hwer kin men testaminten fine?", gevende een lijst van de in de bijlagen van de Civiele Sententies van het Hof van Friesland van 1700-1709 voorkomende testamenten, besluiten deze zeer geslaagde uitgave.

W. 'W. VAN VALKENBURG.

De Buitenplaatsen aan de Vecht door Dr. R. van Luttervelt. Lochem „De Tijdstroom" 1948.

Van dit in 1948 uitgegeven werk ontving het Genootschap een recensie-exemplaar. In de hoofdstukken „De Huizen" en „Tuinen en parken" worden achtereenvolgens de verschillende typen van huizen (het kasteel als buitenplaats: de hofstede, het stadshuis-buiten en buitenhuizen naar Frans voorbeeld) en de tuinen en parken met hun bijwerk, hekken en tuinhuizen op diepgaande wijze besproken. Dat de schrijver zich echter niet heeft beperkt tot de uiterlijke beschrijving van de buitens en hun tuinen blijkt wel uit de titels van de hoofdstukken „De bewoners van de buitenplaatsen aan de Vecht", „ Waarom legden de Amsterdamse kooplieden buitenplaatsen aan de Vecht aan?", „De Vechtstreek in oorlogstijden" en „Het leven van de bewoners der buitenplaatsen aan de Vecht" waarin de verschillende facetten van het leven op deze buitenplaatsen op onderhoudende en uitvoerige wijze behandeld worden.

Een zeer groot aantal afbeeldingen, de meeste naar oude gravures, illustreren dit boekwerk, waarvan mede de bijzonder goede uitgave geroemd moet worden.

W. W. VAN VALKENBURG.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Hoogewerff. Wie was *Mechtelt Ariensen Hoogewerff (Hogewerf)*, jongedochter, wonende te Herpt, tr. 1667 *Jan Petersen van Heesbeen*, wedr. van *Adriaantje Teunisen*, wonende op de Haarsteeg onder Hedikhuizen.

Vlijmen. J. P. H. GOOSSENS.

Jiskoot. (LXVIII, 157, 220 e.v., 287, 288). *Pieter Jiscoot*, ged. Fijnaart 15 Oct. 1719 (kol. 221), landbouwer, schepen en gezworene te Prinseland (= Dinteloord), woont 1744 in de Willemspolder, † Prinseland 25 Jan. 1793, tr. 1° Prinseland 22 Sept. 1743 *Aegje Duivelaer*, van Oude Tonge; tr. 2°. aldaar 22 Mei 1768 *Annigje* Slagboom, ged. Mijnsheerenland *4* Sept. 1746, † Dinteloord 20 Mei 1827, dr. van *Joost Jansz.* en *Neeltje Ariëns Dan.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Pieternella*, ged. Prinseland 18 Oct. 1744, tr. ald. 30 Oct. 1768 *Dirk Leendertse Knook.*
2. *Cornelis*, ged. Prinseland 3 April 1746.
3. *Cornelia*, ged. Prinseland 4 Juni 1752.
4. *Cornelis*, ged. Prinseland 23 Dec. 1753, landbouwer, † ald. 6 Oct. 1793, tr. ald. 8 Maart 1780 *Johanna van Gastel*, wed. *Adr. den Engelschen*, van Steenbergen. Hiervan een zoon *Pieter.*
5. *Frans*, ged. Prinseland 9 Maart 1755.
6. Frans, ged. Prinseland 4 Dec. 1757.

Uit het tweede huwelijk:

7. *Francijna*, ged. Prinseland 16 Sept. 1770, tr. 1°. ald. 13 Oct. 1793 *David Herselman*, van Standdaarbuiten; tr. 2° *Pieter Hendriks Vriendt.*
8. *Pieter*, ged. Prinseland 5 Sept., begr. 4 Oct. 1773.
9. *Joost*, die volgt.

Joost Jiskoot, ged. Prinseland 3 Sept. 1775, maire, daarna burgemeester van Dinteloord, † ald. 4 Febr. 1845, tr. 1° ald. Paaszondag 6 Apr. 1806 *Wilhelmina Vriendt*, ged. ald. 25 Jan. 1784, † ald. 19 Sept. 1818, dr. van *Herbert*, schepen te Prinseland, en *Elisabeth Biesheuvel;* tr. 2° ald. 7 Nov. 1819 *Wilhelmina de Vries*, geb. Waalre omstr. 1794.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Antje Neeltje*, geb. Prinseland 27 Nov. 1806, † ald. 20 Maart 1828.
2. *Herbertus*, ged. Prinseland 18 Dec. 1807, notaris te Veen, † ald. 2 Sept. 1896. Uit zijn huwelijk met *Maria Cornelia Roomer* zijn afstammelingen in leven.
3. *Elisabeth*, geb. Prinseland 21 Sept. 1809.
4. *Francina Petronella*, geb. Prinseland 26 Sept. 18 ll.
5. *Pieter*, geb. Prinseland 21 Juli 1814, † ald. 22 Sept. 1845. Uit zijn huwelijk met *Maria Johanna van der Burght* afstammelingen.
6. *Cornelis Johannes*, geb. Prinseland 9 Apr. 1817, † ald. 16 Juni 1817.

Uit het tweede huwelijk:

7. *Anna Catharina, geb.* Prinseland 23 Sept. 1820, tr. ald. 12 Dec. 1839 *Adr. de Lathouder*, vertrok 18 Mrt 1853 naar Borsele.
8. *Jacoba Paulina*, geb. Prinseland 15 Jan. 1822, † ald. 23 Juni 1822.
9. *Simon.* geb. Prinseland 28 Dec. 1823, † Amsterdam 5 Apr. 1844.

10. *Cornelis,* geb. Prinseland 17 Juni 1825, † ald. 11 Oct. 1825.
11. *Arnoldus Alexander.* geb. Prinseland 28 Dec. 1827, † 13 Mei 1828.
12. *Anfje Neeltje,* geb. Prinseland 29 Juli 1829, tr. ald. 20 Sept. 1849 *Pieter van der Made,* geb. ald. 12 Dec. 1826, naar IJselmonde 13 Juni 1855.
13. *Arnoldus Alexander,* geb. Dinteloord 21 Maart 1833, † ald. 15 Juni 1833.
14. *Cornelis,* geb. Dinteloord 6 Nov. 1834.

Eindhoven. H. W. VAN TRICHT.

van der **Keere(n)-Steg(e)man.** (LXVII, 357; LXVIII, 288). *Paulus Sfegman* werd ged. te Amsterdam (Nieuwe kerk) 6 Mei 1664 als zoon van *Frederik Sfegman* en *Sara Pypaerfs* (ook wel genaamd *Piparf).* Laatstgenoemden ondertrouwden te Amsterdam (Kerk. Int. Reg. no. 484, fol. 105) 4 Mei 1663. Uit de acte blijkt, dat *Frederick* een zoon was van *Harmen Sfeckman* en geboren is te Emden ± 1637.

Sara Piparf is geb. te Amsterdam ± 1631 als dr. van *Paul Piparf* (1596— 1663) en *Sara Clinquanf* (of *Clinckant*). Zie over deze familie dit Maandblad, jg. 1927, kol. 15.

Het zou mij zeer interesseren te vernemen of *Frederick Sfeckman* familie is van *Maria Sfegmans,* geb. 14 Januari 1663, † 7 Mrt. 1696, echtgenote van *Johannes Tideman,* geb. te Itzehoe 4 Dec. 1626, † 5 Januari 1710 te Amsterdam; zo ja, welke is hun familiebetrekking?

Velp. MR. R. A. RUEB.

Klopman-Hossius. Gevraagd personalia, kwartieren en wapens van het echtpaar *Anfony Klopman* en *Sara Hossius,* wier dochter *Anna Geertruy* 20 April 1755 te Deventer gedoopt werd en 7 Juli 1778 te Voorst huwde met *Heinrich Matthias Michael Rappard.*

's-Gravenhage. MR. H. W. B. WEFERS BETTINK.

Kloppenburg-de Schregel. (Mededeelingenblad 1943, XI (61), LXVII, 63). *Wijnanda de Schregel,* geb. Leiden omstr. 1710, doopsgezind, begr. (Hoogl. Kerk) Leiden 5 Juni 1759, graf 27 Nd. Pand: ondertr. Leiden 9 Jan. 1738, tr. 2 Febr. 1738 (Raadh.) *Walraven Kloppenburgh,* dekendrapier, zn. van *Lucas* en *Catharina van Yxon,* geb. Leiden omstr. 1709, doopsgez., overl. 23 Mei 1765, begr. Hoogl. Kerk graf 82 Nd. Cape1 29 Mei 1765. Hij was diaken der Doopsgez. Gem. te Leiden in de periode van 1743-1759. Test. Not. Alb. Vromans, Leiden 17 Febr. 1738. Hij tr. 2e (ondertr. Leiden 29 Febr. 1760) *Susanna van Reesema.*

Ouders:

François de Schregel Galenuszn., geb. Leiden 1688 blijkens de acte not. v. Dieningen te Leiden 23 Aug. 1702, (waarschijnlijk identiek met den op 2 Maart 1769 in de Hoogl. kerk graf 27 Nd. Pand begraven François de Schregel), koopman te Leiden, directeur der Greinhal aldaar 1716 en 1718 (vlg. Posthumus VI-209 en 220) ondertr. Leiden, raadh. 13 Juni 1709, tr. id. 2 Juli, woont dan Hooigracht, *Maria de Schregel,* geb. Leiden, doopsgez., woont bij haar ondertrouw Hoygracht, dr. van *Isaac Jaczn.* en *Maartje de Schregel Fransdr.,* test. voor not. van Dieningen 3 Dec. 1709. Hij is diaken der Doopsgez. Gem. 1716—'18. Zij overl. kort voor 11 Sept. 1715 (secl. reg. weesk. R. 78 Vs j.

Grootouders:

Galenus de Schregel Franszn., geb. Leiden 1646/'47, overl. kort vóór 22 Sept. 1690 (secl. reg. weesk. G-261), koopman, diaken doopsgez. gem. te Leiden, 21 Dec. 1688, ondertr. Amsterdam (39 jaar oud) 5 Jan. 1686, id. Leiden 11 Jan. 1686 *Weynfje Bonfemanfel,* ged. Amsterdam (Rem. aan huis) 8 Oct. 1654. weduwe van *Egberf van Bilderbeecq* (met wien zij te Amsterdam ondertr. 19 Nov. 1676). dr. van *Hans* en *Maria Snoeck. Zij* testeren voor nots. Engel van Haestemraet te Leiden 13 Maart 1688 (zij heeft twee voorkinderen *Maria* en *Anna van Bilderbeecq, zie* ook not. Hollenius, Amsterdam 11 Jan. 1686).

Isaac de Schregel, geb. Leiden, doopsgez., greinreder, (Posthumus, V No. 232 29 Jan. 1663) diaken doopsgez. gem. te Leiden 23 Dec. 1680, dienaar 1683, afgetr. 21 Dec. 1688; begr. Leiden (Hoogl. k.) 1695 (Bloys van Treslong Prins, Kerken Zuid-Holland, No. 146), ondertr. Leiden 6 Juli 1662 (raadhuis), tr. Leiden 23 Juli 1662 (woont Hoygracht) *Maartje de Schregel,* dr. van *Frans Jacszn.* en *Sara Marcusdr. Wilsoet,* overl. vóór 22 Sept. 1678, op welken datum Isaac te Leiden hertrouwt met *Francine le Pooie.*

Overgrootouders:

Frans of *François de Schregel* (de Oude), geb. Leiden, doopsgez., overl. vóór 17 Dec. 1686, saaiwerker, gen. bij Posth. V No. 96 als saaikoopman, vlg. notaris makelaar in lakenen, ondertr. Leiden 12 Dec. 1636, tr. Leiden 28 Dec. 1636 (woont dan Kijfhoek) *Sara Marcusdr. Wilsoet* (woont Rijn), dr. van *Marcus* en *Jannetje N.N.,* geb. Leiden 1610 (weesk. Kl. Bew. bk. D. fol. 7vs. 18 jaar oud op 3 Maart 1628), zij overl. kort vóór 25 Oct. 1669 (secl. Reg. weesk. F. fol. 300). Hij was dienaar Waterl. Doopsgez. gem. te Leiden 20 Apr. 1670, ging 1671 „naar bovenste bank" dienaar 1679 en 1683; test. voor not. K. Outermans Leiden 6 Juli 1655, id. 14 Nov. 1661, id. voor notaris Joh. van der Eycke 25 Oct. 1669, id. 19 Juli 1679. Hij tr. 2e (ondertr. Leiden 1 Jan. 1671) *Godewijna Putmans,* van Amsterdam.

Hans Bonfemanfel, tr. *Maria Snoeck* (zie Elias, Vroedschap van Amsterdam).

Jacob de Schregel (bijgenaamd de Oude), saaiwerker (1630), velleplooter (1646 en 1648), ondertr. Leiden (raadh.) 21 Maart 1630, tr. 28 Apr. 1630 *Tanneke Piefersdr. de Soufere* (hij woont dan Hogewoerd, zij Oude Singel), waaruit zes kinderen, o.a. *Isaac* als derde (Weesk. Voogdenboek E. fol. 57vs.); hij ondertr. 2e Leiden 17 Mei 1646 (woont dan Hogewoerd) *Janneke Slevers,* geb. Lisse, en 3e Leiden 3 April 1648, tr. 19 April (woonpl. Hogewoerd) *Elsgen Dircxs,* wed. van *Jan Casier,* wonende op de Hogewoerd.

Frans de Schregel, tr. *Sara Marcusdr. Wilsoet* (zie boven).

Bet-overgrootouders:

Jacob de Schregel Geleynszn., saaiwerker, geb. Gent, poorter te Leiden 17 April 1605, ondertr. Leiden 11 Febr. 1605 *Maycke Bruneels,* van Haarlem.

Marcus Wilsoet, poorter te Leiden 21 Sept. 1612, tr. *Janneke N.N.*

Hendrik Barenfsz. Bontemanfel, tr. *Aeltje Gerrifs Delft* (zie Elias, Vroedschap van Amsterdam).

Dr. *Aegidius Snoeck,* tr. *Weynfje van Bronckhorsf* (zie Elias, id.).

Jacob de Schregel, tr. *Maycke Bruneels (zie* boven).

Pieter de Soutere, tr. N.N.

Jacob de Schregel, tr. *Maycke Bruneels (zie* boven).
Marcus Wilsoet, tr. *Janneke N.N. (zie* boven).
Amsterdam. IR. J. G. KAM.

Cock (Kock). Op *25* Februari 1748 huwde te Maastricht *Johann Henrick Cock (Kock),* gereformeerd, wonende te Maastricht en geboortig uit Hirsfeldt in 't Hessenland met *Johanna van Meurs,* R.K., eveneens wonende te Maastricht. In Hirsfeldt is de geboorte-inschrijving niet te vinden. Vermoedelijk was *Johann Hendrick Cock* militair. Op welke wijze zou ik mijn onderzoek het beste kunnen voortzetten?
Monnikendam. J. J. COCK.

Leeveld **(Lefelt)-Lessering.** Gevraagd worden aanvullende gegevens en voorouders van het echtpaar *Woufer Levelf* „van Almelo, wever", begr. Haarlem 12 Oct. 1730, tr. ..... plm. 1710 *Fenna Lessering* „van Tubbergen?"
Niet aansluitende gegevens: *Jacob Levelt,* burgemeester van Woudrichem, 2de helft 16de eeuw: *Dideric Lefelt* „richter to Corbach", plm. 1630.
Is er een wapen bekend?
wouw. L. J. MALHERBE.

Locher. Door mij wordt gezocht de plaats van overlijden van *Jean Rudolph Locher.* Volgens een request van zijn weduwe *Elisabeth, Schrott* overleed hij op 6 Juli 1809 in den ouderdom van 72 jaar .Blijkens de notulen van het Ministerie van Financiën woonde hij in Maart 1807 te IJsselstein.
's-Gravenhage. P. J. ARPEAU.

Mendes (da Costa). In een Engels biographisch woordenboek wordt vermeld, dat *Fernao Mendes,* geb. provincie Beira in Portugal, lijfarts was van Karel II van Engeland, die gehuwd was met Catharina van Braganza. „He gained such favor with the princess, that she made him a member of her household". Hij, Fernao Mendes, overleed te Londen 15 Nov. 1724 (Hist. Reg. vol. IX Chr. Diary, p. 48). Hij huwde miss *Marques (Isabella Henriques)* en had een dochter *Catharina* („named after the Queen who acted as godmother").
Wie kan mij mededelen waar de oorspronkelijke bewijsstukken te vinden zijn?
Monnikendam. J. J. COCK.

van Middelborgh. In de Vierambachtspolder tussen Rijnsaterswoude en Oudshoorn (gemeente Woubrugge) bevindt zich aan den Heereweg een stenen bank, waarop:

„Voorheen stond hier de Jacobwoudsche kerk:
In 1586 verdween dit oud historisch werk."

Onder in de bank is een grafsteen gemetseld, waarop:

„Hier leit begraven *Gysbert Beuwens van Middelborgh is* gestorven 22 November int iar ons Heeren 1620 ende *Lysbet Aertsd van Middelbvrgh* syn huijsvrouw sterf den 22 Iuny 1630."

Bloys van Treslong Prins vermeldt deze inscriptie in Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden Zuid-Holland, 11-B 436 & 437.
Gevraagd bijzonderheden, ascendenten en nakomelingen van bovengenoemde personen.
Antwerpen. D. G. E. MIDDELBURG.

Moerman-Pauls. (LXVIII, 319). *Leendert Cornelisse van der Plaat* werd 22 December 1725 burger van Vlaardingen en kwam uit Maasland. Sedert was dit geslacht hier gevestigd. Mogelijk was hij een zoon van den in kolom 319 genoemden *Cornelis Leendertse van der Plaat* en is Maas-land de schakel tussen Rozenburg en Vlaardingen, waar de gevraagde gegevens te vinden zijn.
Vlaardingen. M. C. SIGAL.

Outhuys. Waar bevinden zich de nagelaten papieren van den dichter-predikant *Gerrit Oufhuys* (1773— 1835). overleden Minnertsga 30 Januari 1835? Ds. *Outhuys* liet de door hem ontvangen brieven na aan zijn enig-overgebleven, jongsten, zoon, wiens voornaam mij onbekend is. Geen enkele Friese instantie kan mij verder helpen. Deze vraag ten behoeve van de samenstelling van mijn acad. proefschrift over de litteratuurgeschiedenis van het einde der achttiende eeuw.
Kampen. J. BOSCH.

van den Ouwelant. (LXVIII, 288). In deze vraag waar meer gegevens en afstammelingen worden gevraagd van *Adrianus van den Ouwelanf* († 1781), behoort te worden gelezen afstamming in plaats -van afstammelingen.
RED.

Roosendaal-Greven. (LXVIII, 255, 319, 320). De ouders van Ds. *Wolfert Abraham Johannes Roosendaal* waren blijkens diens doopinschrijving te Den Bosch, *Stephanus Roosendaal* en *Jacoba Godefrida Neomagus,* welke met hun personalia zijn te vinden in de Kwartierstaten uitgegeven door Van der Dussen en Smissaert, 3e serie, op den kwartierstaat *Thierry de Bye.*
Het daar ter plaatse medegedeelde over het overlijden van dezen *Sfephanus Roosendaal is* echter onjuist. Hij overleed te Den Bosch op 28 Jan. 1803. Kennelijk heeft verwarring plaats gehad met zijn naam- en tijdgenoot Mr. *Sfephanus Roosendaal, Jacob Frederikzoon,* eveneens schepen van Den Bosch en gehuwd met *Wilhelma van Hanswijk.* Van Sasse van Ysselt „Bossche huizen" onderscheidt deze naamgenoten dan ook steeds duidelijk als Stephanus Azn. (= Arnolduszn.) en Mr. Stephanus J.Fzn. Beiden waren schepen van Den Bosch, de laatste aangesteld in 1749, de eerste pas in 1762.
Nijmegen. H. J. VAN 'T LINDENHOUT.

Soeterik-Edelinck. Op 23 Mei 1668 ondertrouwden te Haarlem (13 Juni d.a.v. werd attestatie gegeven tot trouwen te Bennebroek) *Daniel Jansz. Soeterik,* jongeman van Waalwijk, ook wel voorkomend als jongeman van Tilburg, en *Femmetge Hendriksdr. Edelinck,* jongedochter van Coevorden. Gaarne nadere gegevens over voorouders van beide personen.
's-Gravenhage. P. J. ARPEAU.

Spies-van Veenendaal. Gevraagd kwartieren en nadere gegevens betreffende *Hendrik Spies,* die als j.m. van Leeuwen huwt 1751 (procl. Leeuwen 1 Mei 1751 eerst gestuit: procl. Kesteren 1 Mei—1 Aug.; de 3de procl. is door het Hof van Gelderland gestuit maar heeft op 25 Juli volgens ordre zijn voortgang gehad) met *Anna Maria van Veenendaal,* j.d. van Kesteren.
Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

Swaan. Gevraagd plaats en datum van overlijden van *J. G. H. Swaan.* Blijkens de notulen van curatoren der Latijnse school te Hoorn is hij in 1824 tot de Academische lessen bevorderd, maar zijn naam komt in geen der Alba Studiosorum voor. Blijkens dezelfde notulen was hij in 1826 bij 't overlijden van zijn vader: *J. S. Swaan,* rector der Latijnse

scholen, nog in leven. Hij is noch te Hoorn, noch te IJsselstein, waarheen zijn moeder verhuisde, overleden.

Hoorn. H. H. **MALLINCKRODT.**

Swetselaar. *Theunis Jansz. Swetselaar* en *Trijntje Warnaarsdr. (van) Sfuyvenberg* laten ± 1752 te Weesp kinderen (Herv.) dopen. Vermoedelijk was deze *Theunis Jansz. Swefsetaar* een zoon van het echtpaar *Jan Evertz. Swefsetaar* en *Gijsberfje Aartsdr. van Essen,* dat ± 1720 te Veenendaal getrouwd is maar zich daarna blijkbaar elders heeft gevestigd. Wie helpt mij aan nadere gegevens? (De collectie Gunderman inzake Venendaalse geslachten werd geraadpleegd).

's-Gravenhage. J. **KROL.**

Teunissen van Manen. Is een onzer leden ook een genealogie en eventueel een wapen van het geslacht *Teunissen van Manen* bekend?

Groenlo. F. J. H. **WEYN BANNINGH.**

Turck-van Gesel. Gegevens verzocht (mogelijk ook wapens) betreffende *Jacob Turck* te 's-Gravenhage, st. vóór 1665, geh. *Anna van Gesel,* wiens zoon *Paulus Turck* zich omstr. 1660 in Nieuw-Nederland nederzette. Paulus had een oom *Nicolaas van den Vijver.*

De van Gesels waren ook in Nieuw-Nederland *Cornetis van Gesel* (ook aangegeven als *Cornetis van Gieset Simonsen)* was geh. met *Anna Cafharina Ram.*

Er was ook een *Hendrik Gerritsen van Gesel* aan de Delaware en een *Wiltemina van Gesel,* geh. *Hendrik Duycker* in 1653 te Brazil.

Een mogelijke aansluiting met de familie *van Gesel* in Vorsterman van Oyen heb ik nog niet kunnen vaststellen.

Cornetis van Gesel was een neef van *Jacob Atrichs* uit Emden, wiens broeder: Ds. *Sigfridus Atrichs* uit Emden, die 1623— 1651 dominee te Niekerk bij Zuidhoorn (Gr.) was.

La Ptume, Penna. **IR. WILLIAM J. HOFFMAN.**

Uylenbroek. De papieren van den bekenden Amsterdamsen boekhandelaar *P. J. Uylenbroek* (1748— 1808) waren nog in 1836 in het bezit van zijn enigen zoon Prof. *P. J. Uylenbroek* te Leiden (1796—1844), hoogleraar in de Natuur- en Sterrekunde. Waar bevinden die papieren zich thans? Dit is van belang voor de samenstelling van mijn acad. proefschrift over de litteratuurgeschiedenis van het einde der achttiende eeuw.

Kampen. J. **BOSCH.**

Verkerk-van Wurmesteyn. (LXVI, **126).** *Pefronella Verkerk,* ged. Utrecht (R.K.; Walsteeg) 9 Februari 1709, dr. van *Petrus Verkerck en Maria van Wurmesteyn,* tr. 2°. Amsterdam 15 Juni 1738 *Herman(nus) van der Meuten,* ged. Diepenheim (Ov.) 23 Maart 1703, logementhouder aan de 0.2. Achterburgwal te Amsterdam, zn. van *Cornetis Jansen* en *Eva Abbink(s).* Haar ouders waren op 20 Aug. 1692 te Utrecht voor schepenen gehuwd.

Gevraagd worden nadere gegevens over de voorouders (kwartieren) van *Petrus* (of *Pieter) Verkerck* en *Maria van Wurmesfeyn.*

Vetp (G.). **MR. W. DE VRIES.**

van de **Walle-Bosschaerts.** (LXVIII, 224). De ouders van dit echtpaar zijn, volgens Gen. kwartierstaten van Juten I, 52: *Laurent van de Walle* en *Anne Elisabeth de Bare,* en *Cornelis Bosschaerts* X *Maria Carotina Jacoba Hosden.*

Hengelo (Gld.). F. VAN **HOOGSTRATEN.**

van de **Walle-Bosschaerts.** (LXVIII, 224). Uit Complément au Nobiliaire des Pays Bas et du Comté de Bourgogne, deel 11, pag. 257, 258, door J. S. F. J. L. Baron de Herckenrode (Gent 1866) blijkt hét volgende over het gevraagde echtpaar en de voorouders van *M. Th. Bosschaerfs:*

I. *Corneille Bosschaerf,* tr. Lier 28 Febr. 1677 *Elisabeth Hellemans.*

II. *Jean Bosschaerts,* geb. Lier 22 Jan. 1681?, † ald. 3 Maart 1752, tr. *Françoise van Bercketaer,* † 26 Aug. 1750.

III. Corneille *Bosschaerts,* ged. Lier 6 Nov. 1734, † Gent 9 Oct. 1795, tr. ald. 19 Febr. 1767 *Marie Jacqueline Caroline Hosden.*

IV. *Therèse Elisabeth Bosschaerfs.* geb. te Gent, tr. aldaar *Emmanuet Philippe Pierre van de Walle,* geb. te Oudenaarde, † Brussel 17 Dec. 1856.

De Herckenrode geeft voorts op, dat de onder I genoemde *Corneitte Bosschaert* gedoopt is te Antwerpen (Nôtre Dame Nord) 1 Juli 1648 als zoon van het echtpaar *Bosschaerf-van der Piet* en dus behoort tot het thans nog bestaande adellijke Belgische geslacht *(de) Bosschaerf (de Bouwet);* zulks wordt echter niet gesteund door de in de Annuaire de la Noblesse en de door Goethals gepubliceerde genealogieën van dat geslacht.

REDACTIE.

van Wambeke. Gevraagd de ouders van *Adriana van Wambeke,* echtgenote van Mr. *Joh. Nep. Hoevel van Swanenburg,* heer van Swanenburg en de Byvanck. (Adelsboek 1949, blz. 263.)

Vermoedelijk is zij afkomstig uit Vlaanderen (mogelijk Aalst of omgeving).

Vorden. **JHR. C. CL. M. VAN NISPEN TOT SEVENAER.**

van Wanra(e)y. Meer gegevens gevraagd over huwelijk van *Hendrik van Wanraey* en *Ctara Maria Pieck,* en over beider afstamming. Zij woonden en overleden te Arnhem, na waarschijnlijk ook te Nijmegen te hebben gewoond, Zij testeerde 2 Juni 1769 en was toen weduwe. Hij was zoon van *Antoni van Wanraey* en *Hendrina Verheijen,* dr. van *Wotfer* en *Margaretha Hendrika van der Sterre.*

Maastricht. MR. R. J. **M. VERHEYEN.**

Wegereef. Kan iemand mij gegevens verstrekken over het geslacht *Wegereef,* afkomstig uit Twenthe en Gelderland?

Groenlo. F. J. H. WEYN BANNINGH.

Weldijk-Knegjes. (LXVIII, 256). De grootouders, ouders en personalia van *Jacob Weldijk* zijn achtereenvolgens:

I. *IJsbrant Weldijk,* ged. 's-Gravenhage, Grote Kerk, 21 Dec. 1698, begr. Haarlem 28 Jan. 1767, tr. Haarlem 10 Mei 1721, *Geerfruy Kock,* geb. Kampen, begr. Haarlem 4 Aug. 1761.

Uit dit huwelijk:

II. *Cornetis Weldijk,* ged. Haarlem 17 Jan. 1734, tr. Beverwijk 20 April 1755 *Vrouwtje Knegjes,* geb. Beverwijk, begr. Haarlem 14 Nov. 1784.

Uit dit huwelijk:

III. Ds. *Jacob Weldijk,* heer van Nieuw-Lekkerland en Limmen, ged. Haarlem 5 Oct. 1763, pred. te Schermer, Bloemendaal en Gouda, lid van de Staten van Holland, † Limmen, Huize Damp en Geest, 6 Nov. 1834, tr. le. *Anna Jacoba Knegjes,* † Gouda 15 Aug. 1803.

Verdere bijzonderheden zijn mij niet bekend. Ik wil er ech-

ter nog op wijzen, dat leden van de familie *Knegjes,* behalve te Beverwijk, in Heemstede woonachtig waren (zie: Wapenheraut 1915, blz. 456).

's-Gravenhage. F. C. VAN DER MEER VAN KUFFELER.

Winderlingh. (LXVIII, *256).* Zie voor gegevens betreffende *Lucia Winderiigh* en haar voorouders Mededelingenblad Nov. 1950 van het Centr. Bur. v. Genealogie.

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

Onbekende wapens **A.** In Terneuzen was eertijds een hofstede, waar aan de inrijlaan twee wapens stonden. De hofstede werd daarnaar in de volksmond genoemd ,,De Leeuwtjes". Op die plaats is nu een straat aangelegd, genaamd de ,,Leeuwenlaan". De wapens zijn daar opnieuw geplaatst. De kleuren zijn opnieuw aangebracht aan de hand van de oudste gevonden verfsporen, zodat het niet geheel zeker is dat dit de originele kleuren zijn.

Het mannelijk wapen is doorsneden van lazuur en goud. In het lazuren veld drie zilveren vlammen?

Het vrouwelijk wapen een keper van keel op goud. Links, rechts en onder de keper een tak met vrucht (eikel) en twee blaadjes van sinopel.

Oorspronkelijk zijn deze wapens afkomstig van de z.g. ,,Moffenschans" (aangelegd plm. 1580). Deze ,,Moffenschans" werd bewoond door:

Burgemeester *Serlippens,* gehuwd met Jkvr. *Johanna de Bruggrave.*

Filips van Hohenlohe, gehuwd met *Maria van Nassau.*

Petrus Hondius, predikant, ongehuwd (vader uit Beveren, moeder uit Veurne).

Maurits Adriaan de Savornin, raad van Tholen, Kol. *Daniël de Brauw,* geb. Dreischor 1 Nov, 1693.

Deze beide laatsten als erven van Jkvr. de Bruggrave.

Jonkheer *Guilliaem Alvarez* (1704—1772), burgemeester van Terneuzen.

Zijn broer: *Pieter Alvarez* (1713—1790), eveneens burgemeester van Terneuzen.

Gaarne zou ik weten welke families gerechtigd waren deze wapens te voeren.

Axel. D. J. OGGEL JZ.

Onbekend **wapen** B. Gevraagd de herkomst van het volgende wapen: het wapen bestaat uit vier kwartieren:

le kwartier: een roden korenwan op gouden veld;
2e ,, : een groenen boom, ten wortel uit, op zilveren veld:
3e ,, : zwart-wit-gevlekte hond, links gewend, op groen grasveld, alles in een zilveren veld:
4e ,, : als het le kwartier.

Bekroond door een helm met dichtgeslagen vizier.

Schildhouders: twee zwarte arenden, kop afgewend van het schild, met neergeslagen vlucht, gouden poten en gouden bek met rode tong. Alles op uitgespreide mantel.

Devies: Prudenter, Fideliter et Perseveranter.

Volgens overlevering zou dit wapen afkomstig zijn van een zekeren *Coen (Canisius-Hond),* die na de herroeping van het Edict van Nantes uit Frankrijk is gevlucht.

Een zekere *Willem Willem zu Kane,* gehuwd met *Mary Dabel* in 1683 te St. Philipsland heeft het eerste kind ten doop gehouden, n.l. *Cornelia.*

-Afstammelingen van dezen *Kane* beweren het bovenvermelde wapen te mogen voeren, doch kunnen dit niet bewijzen door gebrek aan gegevens.

Kan een der leden mij hierover nader inlichten?

Axel. D. J. OGGEL JZ.

Onbekend **wapen C.** Is een onzer leden bekend, door welk geslacht het volgende wapen is of wordt gevoerd?: gedeeld: 1. de Friese adelaar in goud; 11. in groen een zwarte dwarsbalk, beladen met een gewenden wassenaar (kleur niet bekend) en vergezeld beneden van twee schuingekruiste pijlen (kleur niet bekend). Helmteken: De pijlen van het schild.

's-Gravenhage. INLICHTINGENDIENST VAN HET GENOOTSCHAP.

Beroepsgenealogen (17de of begin 18de eeuw). In de ms. familie-aantekeningen Merens, grotendeels weergegeven in Ned. Leeuw 1912, kol. 257, 313, valt, zoals daar voor een deel is aangetoond, vrij scherp een categorie van betrouwbare gegevens en overleveringen en daarnaast een vrij vernuftige verzinsels te onderkennen, met name bij de vroegste generaties. Van welke beroepsgenealoog, vermoedelijk werkzaam in de 17de eeuw maar misschien ook in de 18de eeuw, is in de bewerking van het valse gedeelte de hand te herkennen? Hij was thuis in de genealogieën van geslachten in vele landen, o.m. Engeland, Duitsland, Italië, Frankrijk en de Zuidelijke Nederlanden.

Tanger. A. MERENS.

Maçonnieke penningen. (LXVIII, 224). Belangrijke verzamelingen van maçonnieke penningen berusten in:

Koninklijke Penningkabinet, Lange Voorhout 50, 's-Gravenhage;

Archief van het Groot-Oosten der Nederlanden, Fluwelen Burgwal 22, 's-Gravenhage.

Er bestaat de onderstaande literatuur over:

J. F. L. Th. Merzdorf, Die Denkmünzen der Freimaurerbrüderschaft, Oldenburg 1851.

(Th. M. Roest), Beschrijving der verzamelingen van het Groot-Oosten der Nederlanden, 's-Gravenhage 1893.

Een nieuwe bewerking is in voorbereiding bij de Heer W. Kreeft, Leidseweg 190, Voorschoten.

's-Gravenhage. DR. H. ENNO VAN GELDER.

Maçonnieke penningen. (LXVIII, 224). Nadere gegevens zijn te vinden:

1. Uitvoerige beschrijving in ,,Die Hamburger Zirkelkorrespondenz van het einde der vorige eeuw:
2. Voor Nederland ook in Dirks Penningkundig repertorium en de opvolgers daarvan door Zwierzina;
3. Persoonlijke bezit ik een aardige collectie van dergelijke penningen;
4. De Heer Kreeft te Voorschoten is bezig een boekje over de Nederlandse maçonnieke penningen te schrijven, dat zijn voltooiïng nadert.

Amsterdam- W. DR. D. A. WITTOP KONING.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Aanwinstenlijst der Bibliotheek. — Een geval van gebruik van een familiewapen als handelsmerk door onbevoegden, door Jhr. Mr. Th. K. M. J. van Sasse van Ysselt. — Korte mededelingen: Van Altena; De afstamming der familie Brantsen; Het Koninklijk Zegel der Nederlanden; Een weinig bekende tak van het geslacht van Hardenbroek. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

LEXICOGRAFISCH NAAMREGISTER.

Jaargang 1951.

Het teken *) wil zeggen, dat in het artikel ook aantekeningen van wapenkundigen aard voorkomen.

A

A, ter 107-109.
Aa, van **der 281 *), 282.**
Aa, van Steense1 (gezegd) van der 223 *).
Abadie, d' 299.
Abbing 56.
Abbink(s) 349.
Abeele,, van 292.
Abeelen, van den 254.
Achenbach 25 *).
Achter, van 55.
Adams 214.
Addinga 110.
Adelaar 297.
Aecken, van 120.
Aelberts 143.
Aelst, van 145.
Aelten 245.
Aeltsen (Altzen) 233, 234.
Aernoldt'144.
Aerssen, van 214.
Aken, van 292, 343.
Akerlaken, van 54.
Alberda 200, 201, 206.
Alberts 94.
Alderen, van 158.
Alferoff *) 56.
Alles 164, 165.
Almonde, van 45.
Alphen, van 61, 91, 92, 190, 286.
Alrichs 349.
Altena, van 39, 334-336.
Altena(er), van 334-336.
Alting 16, 52.
Altius 239.
Altzen (Aeltsen) 233, 234.
Alvarez 35 1.
Alverveldt (Elverfelt), van 243.
Ambrosij 214.
Amelisweerd, van 299.
Amersfoort, van 244.
Ameshoff (, Hamerster), 25 *).
Amory 24.
Amstel, Ploos van 56.
Andel, van 145.
Andelot 94, 251.
Annania 95.
Answick, van 255.
Antonides 233.
Antwerpen, (van der) Pels alias van 270, 271.
Ardonne 77, 81, 83.
Are, van der *) 6.
Arents 119.
Arkel („gesegt Slingeland"), van 39-41.
Arnhem, van 39.
Arntzenius 94.
Arriens 220.
Asege 111.
Asinga 107, 108, 1 ll.
Asperen, van 81, 160.
Aubert 241.
Augustinus 15.
Ausema (Awlsum) (, van) 163 164, 167.
Avercamp(ius) 229, 231.
Awlsum (Ausema) (, van) 163 164, 167.
Aylva, van 203.
Aytta (van Zwichem), van 126
Azevedo. d' 216.

B

Baarle, van 127, 158.
Baart 83.
Baccart 39.
Backer (van Leuven) 187, 188.
Backer Bas 187.
Backer, Huygens 187.
Baelde 49.
Ba(e)rs (tot Noordwijk), de 190, 191, 252, 286.
Baers, du 191.
Baes 188.
Baeukens 253.
Baggen, van 21.
Balckman 52.
Baljé 26.
Ballen, van 110.
Balthazars 11.
Bambeeck, van 51.
Banck 131.
Banen 253.
Bannincx 93.
Banning 126.
Banning(h) 92, 93.
Bar, van 40.
Bare, de 349.
Barge (de Vianen), van den 172.
Barrevelt (, van) 21, 22 *).
Bas Backer 187.
Basen 77, 84.
Bastiaens 297, 298.
Bateman*) 32.
Bax 70, 71, 73, 77, 83, 84, 95, 190, 252.
Beaufort, de 52.
Beaujon 315.
Beaumont (Bemont), van 45.
Be(e)c(k)man 241.
Beeftingh, van 93.
Beekbergen, van 335.
Beekingius 231.
Beelaerts 143, 144.
Beeldsnijder 256.
Been, de 221.
Beens, 91, 92.
Beer, de 74, 82, 203.
Beer, den *) 96.
Beest, van 253.
Beintema 128.
Beke, van der 274.
Bellaer 229.
Bellen 219.
Bello 208.
Beloys van Couwenburg van*) 250.
Bemberg 159.
Bemmel, van 93, 218.
Bemont (Beaumont), van 45.
Bennema 203.
Bentem, van 231.
Benthem, van 17.
Bentsen 298.
Berchem, van 11.
Berchmans (Werckmans, Wurchmans) 214.
Berchsom (Bergsum), van 239.
Berckelaer, van 350.
Bercken, van 127.
Berclaz 316.
Berens 168.
Berewout 48.
Berg, van den 39, 286.
Bergen, van 43.
Berg(h), van den 74, 77, 78.
Berghe, ten 89.
Bergsum (Berchsom), van 239.
Berkhout, Teding van 300.
Berlecom, van 144.
Bernard 249.
Bernhardi 231.
Bernharts 233.
Bersingen, van 28.
Berum, van 205.
Besemer 27.
Besters 149.
Betouw, in de 213-219 (213—214 *)).
Beuningen, van 17.
Beusecom, van 155.
Beveren, de 248.
Beverlo. van 143, 144.
Beyer 93.
Beyer, Mispelblom 2 13.
Bezaan 75.
Bezooijen, van 70.
Biber 231.
Bicker 188. 247.
Bierman 156.
Biert 72. 73, 74, 75, 77, 81, 82.
Biertje(n)s (Bierties) *) 247, 248.
Biesen, van der 44.
Biesheuvel 344.
Bigge 241.
Bilderbeeck, van 243.
Bilderbeecq, van 346.
Bilkau, von 58.
Binon 71. 73.
Biraque, 'de 50.
Bitter 25, 89.
Blaak 72, 74, 75, 76, 79, 80, 81
Blanckeroort, van 251.
Blanken 316.
Blankstein (Blankensteyn) 155
Blauwen 2 18.
Bleyswyck, van 16.
Block 251.
Blockland, van 54.
Bloemart 277, 279.
Bloemen 157.
Bloemendael 24 1.
Blois, de 307.
Blok Wijbrandi 343.
Blokland 75, 79.
Blom 320.
Blommaert 30.
Bloos 220.
Blijdenstein, van 229.
Blijenborch, den (huis in Antwerpen) 15.
Boddens 2 10.
Bodeck, von 302.
Boecholt, van 233.
Boekholt, van 15.
Boecop, toe 88.
Boecop, van 282.
Boelens (, van) 61.
Boelhouwer 186.
Boemgaert (Bogaert) 45.
Boenaegie 174.
Boer 22, 23.
Boer, Fock(es) de 297.
Boeren 74, 73.
Boerhaave 84.
Boermans 214.
Boers, de Geer 223.
Boertje 220, 221.
Boeser 28.
Boetzelaer, van 178.
Bogaerdt 28.
Bogaert (Boemgaert) 45.
Bogstra 21.
Bois, du 59. 210.
Bois, van Houten genaamd du*) 248.
Boisot 308.
Bokhoven (Bochoven), van 140-150 (141 *)).
Bochoven, Oem van 141.
Bolhuis, van 131.
Bollaert 91, 92.
Bolta 137, 138.
Bolta genaamd van Eysinga 136, 140.
Bom 69, 71, 74, 76, 78, 80, 82, 220.
Bommel, van 31, 252, 286.
Bongart 241.
Bonnechose, de 39.
Bonser 27.
Bont, de 148, 150.
Bontemantel 346.
Boode 49-51.
Boogaart 175 *).
Boogaerts 148.
Booge 292.
Boom, van den 316.
Boot 76, 81.
Borch, ter 105, 106.
Borck, van 173.
Borger 314.
Borgerink (Borgering) 56 *), 57, 116 *).
Borman 53.
Born, von 47.
Bornhuijstera 138.
Borre, van den 126.
Borsele van ter Hooge, van 219.
Borsje 253.
Bos 191.
Bos, van den 158.
Bosch, van den 75, 80.
Bosschaert(s) 224, 349, 350.
Bosschaert (de Bouwel) (, de) 350.
Bossche, Sasse van den 340.
Bosvelt 61.
Botbijl 71, 74, 78.
Both 25 *). 335.
Both Hendriksen 24, 25 *).
Bot(h)nia (Bottinga) 137-139.
Botnia 208.
Bottinga (Bot(h)nia) 137-139.
Bouchto 222.
Bouma 20.
Bouman, van der Valk 223.
Bourda 50.
Bouricius 39.
Bouricius, Livius van 178.
Boxel, van 68, 78.
Boxtel 143.
Boxtel, van 146.
Boxtert, ten 56.
Braam, van 156.
Braat, de 73.
Bra(ec)kel, van 190, 191, 252, 286.

Bra(ec)kel tot Kermestijn, van 190, 191.
Braem 318.
Brakel(l), van 42, 233.
Brakel, Wolff van 312.
Brande, van den 47.
Brandt 191.
Bran(d)t, van den 145.
Brants 143.
Brantsen 239, 266, 336-338 *).
Brants(en) van Deelen 336.
Brauw,' de 351.
Brederode, de 126.
Bree, van 158.
Bre(ed)borst 255.
Breen, van 93.
Breero 188.
Breines, de *) 32.
Bressers 80.
Bresijn 70, 71, 72, 75, 80.
Breuckelaer 224.
Breure 75.
Breuwer 89.
Briel, van den 160.
Briell (gezegd Welhoeck) 63.
Brink, ten 287 *).
Brinke, ten 26.
Broechuysen, van 8, 268, 272, 294, 303.
Broeck, ten 229, 243.
Broeck, van den 143, 147.
Broeck(e), ten 231, 243.
Broen 48.
Broers 221.
Bron(c)khorst, van 286, 346.
Bronk 155.
Brouwer 335.
Brownlow 50.
Broijel, van 288.
Bruere Otter 128.
Brugge, van 143.
Bruggen, ter 231.
Bruggink 229.
Bruggrave, de 351.
Bruneels 346, 347.
Bruyn, de 31, 67, 76, 78, 82, 94, 212.
Bruijn (van Diemen), de 234.
Bruijns '15, 165.
Bruystens 146.
Budde 30.
Bulderen (Buldre), van 212, 241, 242.
Buma, van 239.
Bungeler 278.
Buren, van 259.
Burg, van der 252.
Burger 111, 112, 115.
Burgers 70. 71. 72, 73. 74, 75, 76, 7 9 , 8 0 .
Burght, van der 344.
Burmnnia, van 135, 176, 179, 181, 204, 207.
Busius 229, 233.
Buss 253.
Bussingh 22.
Butenius 300.
Buth, van Duithe genant 241.
Buys 146, 147, 149, 302.
Buyser, de 146.
Bye, de 151, 152.
Bye, Thierry de 348.
Bijen, cognomento a Cöstheren, a 243.
Bijkerk 61.
Bijlande, van 44, 122.
Byler, van 116, 117, 243-246.

C

Cecil 267.
Celius 302, 304, 305.
Certorejsky von Certorej 58.
Charles 215.
Chatillon, de 307.
Chatin 175 *), 176.
Choltitz 281.
Cigan von Sloupsko 58.
Cincq 63, 64.
Croix, du 17.

D

Dabel 351.
Daemen 216.
Daers 214.
Dale 92.
Dam! van 340.
Damiens 15.
Damius 239.
Dan 344.
Dane 220.
Dannet 50.
Davidson 301.
Deckere, de 14.
Dedel 42.
Dederi(c)ks 210, 211.
Deelen, Brants(en) van 336.
Dekama 138.
Delen, van 338 *).
Delft 346.
Denissen 215.
Deudecom, van 259.
Deutgenius 229.
Deventer, van 191.
Diem, van 149.
Diemen, van 45, 203, 237, 243.
Diemen, de Bruijn van 234.
Diemen, de Druijn van 233.
Diepenbroeck, von 204, 206.
Diepenem, van 7.
Dieren, van 223.
Diricx 248.
Dis, van 68, 69, 70, 71, 74, 77, 78.
Dischmans 82.
Dobbe 27.
Doernic, van 122, 123.
Does, van der 191.
Doesburg, van 254.
Doll 292.
Dommis 246.
Dompierre, de 303.
Dompselaar (Dompseler, Dumcelaer), van 172, 173, 237, 243, 246.
Don(c)k 270, 271, 273, 274, 305
Donckel 88 *), 89.
Dondlenger 186.
Dongen, van 80, 82, 206, 207.
Donkersloot 316-318 *).
Dons 155.
Doorn, van 159.
Doornebus (Dorenbosch) 237.
Doorni(c)k, van 42.
Doorschot 142.
Dorenbosch (Doornebus) 237.
Dorpen, van 191.
Dorsat 320.
Dotingha 237.
Dou 293.
Douma(, van) 167.
Dresler 25.
Drie Walle, van *) 32.
Driel, van 73, 76, 82.
Drogendijk alias Geleynen 220.
Drongelen, van 39, 141, 145, 156.
Dronrijp 168.
Druschke 315.
Druijn van Diemen, de 233.
Druijvesteijn 188.
Drijfhamer 203.
Drijfhout 273, 274 *), 305.
Duinen, van 284.
Duithe genant Buth, van 241.
Duivelaer 344.
Dumouriez 178.
Dunink, van 192.
Dunlop 127.
Dura, van 82.
Duren, van 160, 235.
Dursselen, van 217.
Duyck de Jode 312.
Duycker 349.
Duijmaer (Duymer, Duijmor) 252, 286, 287.
Duyvelaer 80.
Dijck, van 216, 217.
Dijkman 176.
Dijkstra 315.
Dijssele, van 311.

E

Echten, van 105, 202, 207, 208, 229
Eck, van 12, 145.
Ecken 203.
Edelinck 348.
Eeck 200, 202.
Eeckelen, van 71, 78.
Eede (Eden), van 17.
Eede, van 296.
Eelts 164.
Eenens 206.
Eenhuyse, van 81.
Efferen gezegd Hael, van 219.
Egberti 64.
Egmond, van 18, 40, 121.
Ehrencron, Jacobi von 85, 86 *), 88.
Eisenga, Sapes van 208.
Elconius 262.
Elders 93.
Elevelt 205, 207.
Elgershuis 237, 238.
Elias 187.
Elling 93.
Ellis 315.
Elout 95.
Elsevier 51.
Elsevier, Rammelman 315.
Elshof 192.
Elverfeldt (Alverveldt), van 243.
Emmen 239.
Emmens 229, 230.
Emmichoven (Emechoven, Eminchoven), van 141, 142.
Empereur van Opwijck, l' 47.
Endepoel 77, 83.
Enens 110, 111.
Engelbergh 143.
Engelen 217.
Engelen van Ophuijsen 233.
Engelen. van 143.
Engelkens 171.
Engelschen, den 344.
Engelsen, den 83.
Entes 105.
Episcopius 235.
Ernstma 137.
Erp, van 31, 55 *).
Esch, van 62.
Espere, de l' (de Lespier(re)) 233, 237
Essen, van 39. 214. 218. 349.
Esvelt, van 287.
Everhardi 231.
Eversen 192.
Everts 164. 165.
Ewszum, van 162, 168.
Ewij(c)k, van 150, 151, 156, 252, 253.
Eijbergen 241.
E(ij)ckelboom 237.
Eijgel 233.
Eijk, van 113, 114, 115.
Eyl Sluiter, van 49.
Eijll, van 237.
Eymert 256.
Eijnatten, van 219.
Eys, van 49.
Eysden, van 93, 286.
Eysinga, van 136, 137, 138, 140.
Eysinga, Bolta genaamd van 136, 140.
Eijsma 164, 167, 169, 170.

F

Faber 239.
Fabricius 51.
Faes 287.
Faille, la 269.
Failly, de 327-334 *).
Fannius van Oud-Haerlem 12.
Farrant 127.
Feitsma, van 167.
Felinne, de 127.
Felix 22.
Feredon 158.
Ferreris, de 30.
Fessem (Vessem), van 142, 143.
Fierens 17.
Fietoors 77.
Finck 85.
Flacard 150.
Flegel 176, 177, 178, 179, 180, 182.
Flegel van Weelderen 176, 177, 180.
Flegel(a) 179.
Flemingh 277.
Floors 93.
Foccoma 241.
Fock(e(n)s) (de Boer) 297 298, 299. 301, 304, 306.
Focking 16.
Folie, de Ia 93, 96.
Forckenbeek 89.
Foijert 243.
Fradama 111.
Francke 29.
Francken 62.
Franke (Francken) 118, 119.
Franken 79.
Fransen van de Putte 186, 340.
Franssen 218.
Frericx 231.
Frese 38.
Friling (Vrylynges) 162, 163, 167.
Frix 253.
Fuykschot 83.

G

Gaeff 13, 14.
Gaikema 137, 140, 163.
Gaillard 156.
Garneren, van 160, 286.
Gansneb dictus Tengnegell 233, 235.
Gastel, van 75, 344.
Gayckinga 171, 197.
Ge(e)landt (Gelland), van 286, 287.
Geelhand 59.
Geer Boers, de 223.
Geest, van 15.
Geestman 186.
Geldern-Egmond(t), von 316.

Geldrop (Gheltorp), van 239, 240.
Gelé Twent, van 12.
Geleynen 220.
Geleynen, Drogendijk alias 220.
Gelland (Ge(e)land van 286, 287.
Gellicum, van 143, 260.
Gellius 233.
Gemert. van 144.
Genderen, van 148.
Gerets 216.
Gerrits 190.
Gertsen 191.
Gerverdinck 222.
Gesel (Giesel), van 349.
Gesscher, van 15.
Gesselerus 243.
Geull 30.
Geurts 218, 335.
Gevers van Endegéest 52.
Ghijn, van 239.
Ghiisbertze 32.
Gibbs 127.
Gieler, van der Noot de 49.
Giesel (Gesel), van 349.
Giesen (Gijse) 241, 242.
Giessen, van 146, 147.
Giessen, alias van de Nes, van der 220.
Gillissen 62.
Gillon, le 187.
Glaudi 271.
Glavimans 146, 147
Glind, de 72.
Glins. van 231.
Godefroy 144.
Goers 74, 76, 78, 81, 82.
Goes, van der 38, 220.
Goeii. de 243.
Golt 214.
Goltbeeck 229.
Gon, van der 301.
Goossens 38, 149, 318.
Gossy 62.
Gouthoeven, van 45.
Goverts 23.
Goye, ten (Tengoye)) 19.
Goye (Utengoye), heren van (den) 10, 18, 19, 121, 122.
Goyer, de 265.
Goyermans 266, 267.
Graadt 256.
Graeff, de (v.d.) 145.
Graeff, van de 64.
Iiraeuwen. ,'s 78.
Graeuwmans 83.
Graft, van der 218.
Granvelle, van 59.
Graswinkel 30.
Gratama 38, 61.
Grave, ten 107, 110.
Grawerdt 167, 170.
Greenwood 39.
Greve 156 *).
Greve, de 55, 128, 231.
Greven 256, 319, 320.
Grevenbroeck, van 146, 147, 149.
Grevingh, van 203.
Gribel 26.
Grinwis 157.
Groeneweg 114, 115.
Grootenboer 79, 220, 221.
Grotenhuys 192.
Grotenhuijs, van 241.
Grouwe(r)steyns 162.
Grovestins, van 166, 167, 168, 169, 173, 174.
Grüsch, de Salis- 340.
Gruys 198, 288.
Griip, van der 38.
Guiot 210.
Gulick, van 144.
Gunderman 98.
Jutberlet 239.
Gijp, van der 70-72, 74-76, 80, 81, 221.
Gijse (Giesen) 241, 242.
Gysius 231.
Gijzen, van 11.

H

Haan. de 93, 95, 96.
Haaren, van 150.
Habraken 143.
Hacfort 282.
Hack 307, 308 *).
Hack van Beesde 308.
Hack de Jode 308.
Hack van Malsum 308.
Hack van Opburen 308.
Hack van Oudtheusden 308.
Hack van Soelen 308.
Hack van Tuyll 308.
Haeften, van 122, 306, 307.
Ha(e)g(h)en, van 241, 242.
Hael, van Efferen gezegd 219.
Haelseberg (van Halsenberg, van Hulsenbergh) 252.
Haen. de 296.
Haeren, van 144.
Haerlem, van 12.
Haersma, van 61.
Haersolte, van 207, 243.
Haersolte tot den Doorn, van 38.
Haesebroek 127.
Haesen 217.
Haften (Hoften), van 156.
Hagen 261, 302.
Hagen, van der 143, 187, 210, 211.
Hagens 92.
Hagers 24.
Hagius 243.
Hagoort 343.
Haitsma 92.
Halewijn, van 268.
Halketz 283.
Hallincq 188.
Halmers 252.
Halsenberg (Hulsenbergh), van (Haelseberg) 252, 286, 287.
Ham, ten (in den) 168, 170.
Hamel, van *) 115, 116.
Hamerster Ameshoff 25 *).
Hamilton 58, 277, 278, 279, 283, 284.
Hanecroot 2 1.
Hanekrot 174.
Hanenburg. van 144.
Hanius 239.
Hanneman 39.
Hansouw, ter 103-106, 109, 110.
Hanswiik, van 348.
Hardenbeeck, van (= van Hardenbroek) 296.
Hardenbroek, van 258-274 (269 *)), 294-306, 339.
Hardenbroek tot den Brey, van 259.
Hardenbroeck van Wulven, van 265. 269.
Harinxma 137.
Harmensen 23.
Harn, van 239.
Hart, van der 237.
Hartingh Comans 52.
Hartjens 93.
Hartveld 71, 72, 75, 80.
Hasenhart 235.
Hasselt, van 253, 287.
Hasson 128.
Hattinga 156.
Hattum, van 230 *), 287.
Havitius 288.
Haije, de la 209.
Hebbinck 233.
Heckman 172.
Hedichuysen, van 142.
Heeg 315.
Heel, van 126.
Heemskerck, van 40, 42.
Heemstra 108.
Heemstra, van 132, 138, 164, 165, 168, 203.
Heerdt, van 239. 243, 244.
Heerma van Voss 343.
Heesbeen, van 344.
Heinsbeek 91.
Helden. van 303, 306.
Heldewier Vignon 315.
Helle, van 23.
Hellemans 350.
Hellouw, van 306.
Helmholt 205.
Helmringh 233.
Helst, van der 210.
Helvoirt, van 150.
Hemelscours 24.
Hemmema 168.
Hemminck 89.
Henderson 283.
Hendriks (Hendrix) 218, 220.
Hendriksen (, Both) 24, 25 *).
Hengele, van 88.
Henlo 95.
Henricides 233.
Henricksz 43, 317, 318 *).
Henriques 347.
Herathema 111.
Herberts 221.
Herbig 222.
Herema, van 169, 174.
Herfeldt (Hervelt), van 237, 238.
Herlin, du 254.
Herman 93.
Hermanni 229.
Hermans 79.
Herpen, van 146.
Herpt, van 150.
Herpt(?), Huyben van 145.
Herselman 344.
Hertling, von 316.
Hertogh, de 29.
Hertoghe, de 206.
Hervelt (Herfeldt), van 237, 238.
Herwaarden, van 68.
Hes 61.
Hesselink 248.
Hessels 30, 235.
Heukelom, van 81.
Heus, de 25.
Heutz 214.
Heuvel, van den 143, 144.
Heijdelenberg 17.
Heijden, van'der 72, 77, 84.
Heyer 94.
Heyligers 186.
Heyman(s)*) 60.
Hevmans 159.
Heijnsbergen 92.
Heynsbergh, van 142.
Heijster. de 143.
Hiemstra 137.
Hil, van den 77, 78.
Hil, van der 220.
Hilgers 150.
Hilhorst 334.
Hillebrand 218.
Hillebrants 172, 198.
Hoeclum, van 128.
Hoefnagel 93.
Hoek, van den 78.
Hoemoet, van 214.
Hoevel van Swanenburg 350.
Hoeven, van der 52, 80.
Hoeven, van der 275, 278, 279.
Hoeven tot de Hoeve, van der 275. 278.
Hoevenaar 72. 73, 74, 78.
Hofdiik 51.
Hoff 237.
Hoff, van 't 75.
Hoffmann 247.
Hoften (Haften), van 156.
Högelcko 279.
Hogencamp 229.
Hogers 239.
Hogeweg 157.
Hohenlohe, van 351.
Holdinga. van 174.
Holst 16,' 17.
Holster 156, 253.
Holt 229.
Holt, ten 159.
Holtbeke 88.
Holte, ten 163.
Holter 233.
Holtzhey 292.
Holzschuher, von 316.
Homoet 209.
Hond (Coen, Canisius) 351 *).
Hondius 351.
Honert, van den 11, 12.
Honthorst, van 117.
Hoochstraten, van 239.
Hooge, van Borsele van ter 219.
Hoogenbergh 25 *).
Ho(o)gendijk 76, 77, 81.
Ho(o)gewerf(f) 79, 344.
Hoon. de 78.
Hoorn 142, 145, 187.
Hoorn, van 64.
Hoppesack 253.
Horn 142.
Horst, van der *) 27.
Hosden 349. 350.
Hosee (Hozee) 251.
Hossius 345.
Hout, van den 81.
Houten, van 156.
Houten genaamd du Bois, van* 248.
Houten, van den *) 248.
Houve, van der 27.
Ifouwer (, Mulock) 343.
Houwing 204.
Houzer 219.
Hoxwier 139.
Hoytes 287.
Huddart 127.
Iiuffenreuter 94.
Huginge 61. 108.
ifuigens 156.
Huinge 136.
Hulscher 300.
Hulsenbergh (Halsenberg), van (Haelseberg) 252, 286, 287.
Hulst, van 39.
Hulten, van 91, 150.
Hummel, von 57.
Hunest. van 256.
Huninga 170, 171, 172.
Huntingfield. Vanneck baron 269.
Husius 231.
Hussel 192.
Huyben (van Herpt?) 145.
Huyberts 251.
Huybrechts 221.
Huygens Backer 187.
Huynge 111.

Huiisers 74, 77, 84.
Hijden, van 15.
Hydoreus 233.

I

Iconius 231.
Idema (, van) 171.
Idsinga 235.
Ilem, van 96.
Ilpendam, van 16.
Imhoff, van 316.
Ingen, van 146, 147, 241.
Ingenhous 142.
Inn- und Kniphausen, van 203.
Isaacx 214.
Isendoorn, van 239.
Isselmu(i)den, van 106, 172, 233, 239.
Itens 170.

J

Jacobi 84, 85, 216.
Jacobi von Ehrencron 85, 86 *) 88.
Jacobs 157, 252.
Jacott 253.
Jans 93, 178, 261.
Jansen 266. 349.
Janssen 12'7.
Jarg(h)es 103, 106, 107, 108, 109, 140.
Jarla 137-140. 167.
Jaspers 231.
Jellen 233.
Jensema 171.
Jepma 139.
Jeude (Jode, Joede, Juede), de 45, 305-312 (306 *), 307 *), 311 *)).
Jeude, Duyck de 312.
Jewel genaamd Schagen 63.
Jeyscoot (Jiskootj 157, 220-222, 287, 288, 344-345.
Jiskoot (Jeyscootj 157, 220-222, 287, 288, 344-345.
Joachimi 91. 92.
Jode (Jeudej, de 45.
Jode, Duyck de 312.
Jode, Hack de 308.
Jodoci 229.
Jokhorst 192.
Joncker (Juncker) 237.
Jong, de 260.
Jong van Persijn, de 131.
Jonge, de 64.
Jonge van Baertwijck, de 12.
Jongema (Jungema) 136, 137, 169, 174.
Jongeneel 23.
Jongkint 63.
Jongmans 146.
Juckema 164.
Jude (Juddej 308, 309, 310 *).
Juncker (Jonckerj 237.
Jungema (Jongema) 136, 137, 169, 174.
Junius 91, 168, 171, 172, 198.
Junius van Groesbeeck 171.
Juta 316.
Jutting 315.
Juwsma 136, 140.

K

Caan 269.
Caan van Neck 269.
Caem, van *j 53.
Kaiser (Kaijzer) *) 54.
Kaldenbach 231.
Calencamp 233.
Caljou 30.
Calkmans 80.
Kameke, von 95.
Camhooft 72.
Kamp 94.
Campen, van 74, 78, 277, 278, 279, 281, 282. 284, 285.
Kampen, van 160, 287.
Campherbeke 89.
Camphuijsen 62.
Camphuys(en) 126, 127.
Camstra, van 137, 167.
Kan anders Ruwiel 29.
Kane (, zu) 351.
Canisius (Coen, Hond) 351 *).
Canov 215.
Canter 199.
Canter(s) (Kanterj *j 53.
Kanter, de *j 53.
Carnap, von 159, 222, 223.
Karnebeek, van 57, 116.
Caroentier 214.
Casier 346.
Casteleyn 72.
Castendijk 151.
Ca(ajte, ten 191, 241.
Cater 106.
Kater(s) 162, 163, 167.
Cats 151.
Cats, van *j 53.
Catz *) 53.
Cau *) 54.
Cavellier van Adrichem *) 54.
Kearfott (Kerfoot(tjj 60.
Keere(n), van der 288, 345.
Keldonc (Keeldonckj van *j 55,
Kellaer (Keller) 157.
Kemenerus 229:
Kemp, de 117.
Kempen, van 233.
Kempene(e)r(e), de *) 60.
Kenema 107.
Kenter 314, 315.
Keppel, van 53.
Keppelman 233.
Kerckhoven, van den 64. 95.
Kerckmans '266.
Kerfoot(tj (Kearfottj 60.
Kernebeck, van 57.
Kerrebroek, van 269. 305.
Kerver 70.
Kessel 143.
Kessel, van 215, 216.
Ketelaer 141.
Ketjen *j 55, 56.
Ket(tjwich 229, 241.
Ketwich Rusius 229.
Ceulen, van 147.
Keurenaer 38.
Keyser 17.
Kien 39.
Kies van Wissen, de 188-190.
Kievit *j 90.
Kievits 142, 147.
Kinder, ter (der) *) 90.
Kipping 142.
Kist 243.
Claasen 93.
Claer (, d(ije) *) 115.
Clant 104, 105, 139, 140, 162, 167, 198, 200, 201, 202, 204, 205.
Clautier 243.
Cleenewerck *) 32.
Kleinbach 231.
Clemens 213.
Clement 74, 77, 84.
Cleve, van *) 115, 116.
Cleveringa 191.
Kleverskerke, van 62.
Cley 253.
Kleyn 78.
Cleijntje 71.
Cleytenaar 82.
Clinckenberch, van 47.
Clinquant (Clinckantj 345.
Klock 26
Kloeck 29, 30.
Cloeck (Clouckj 239.
Clootwijck, van 318.
Clophout 63.
Klopman 345.
Kloppenburg(h) 345.
Cloppenbürgh 243.
Klotz 25.
Kluit 174.
Klundert, van de 82.
Cluysenaer (Cluysenaerj *) 150, 151
Knegjes 256, 350, 351.
Knips 92.
Cnode*) 151.
Knook 70-74, 76, 81, 220-222, 344.
Knoppert 192.
Knottenbelt 94, 157.
Cobbault *) 151.
Cobbaut 30.
Cock (Ko(cjkj 39, 94, 113, 114, 347, 350.
Kock (, de) 307, 308 *).
Cocq, de 147, 151 *). 152 *).
Codde (van, van der) *), 152.
Koehoorn, van 237, 238.
Koekkoek (, de) 70, 71, 73, 77, 82.
Coen 209, 210.
Coen (Canisius, Hond) 351 *).
Co(ejnders 107, 108.
Coenders 163, 167, 172, 198,
Coenen 31, 280, 281 *), 282, 285.
Koenen 25 *, 157, 222.
Coe(r)sveldt 239.
Coesvelt (Koetsvelt) *j 152.
Coevoet 75, 79.
Kogel, van der 157.
Colen (Collen), van 59.
Colin van Beusdael *j 219.
Collenbee (Colombe, Columbij 29, 120.
Kolterman (Kolderman) *) 152.
Colvius 209.
Comans, Hartingh 52.
Condewijn 15, 88.
König (Koning) 25, 26.
Koninck 54, 247 *).
Coninck *) 219.
Koning (Königj 25, 26.
Koning, Naret 26.
Coning, de *) 219, 220.
Coning(h)s *j 247.
Conraetz 215.
Koog, van der *) 247.
(7001 *) 248.
Cool(s)*) 248.
Coomans 70, 72, 74, 75, 77, 78, 79, 81, 221.
Koomans 68.
Coopmans 157.
Coops 235, 248 *), 249 *j.
Kooy 76, 82.
Copius 231.
Kopmoijer 29.
Koppese (Kops) *) 249.
Corbach (Corbagj, van *) 249.
Corbault *j 249.
Korenkooper (Koornkoperj 81, 250 * j.
Korenporzen, de 311.
Cornelissen 17.
Cornelisz 334.
Cortbeeck *) 250.
Korteweg 71, 73, 77, 83.
Coset 24.
Costa, da 159.
Coster (Koster) 89, 265, 266, 270, 305.
Kosters 94, 157.
Cöstheren, a Bijen cognomento a 243.
Couck 208-213.
Coule 26.
Coulster, van de 308.
Court, de la 187.
Courtois 59.
Cousebant 189.
Couwenberg 147.
Couwenburg van Beloys, van *j 250.
Coymans 30.
Crabbemans (Crabbemons), van *j 250.
Crabbenmorsch, van *) 251
Cracht 26.
Crachtz 26.
Craevvaneer 151.
Cramer 26.
Kramer 343.
Cra(e)ne, de 251 *), 319 *).
Cranssen 175, 176.
Crassinck 168, 172.
Crayensteyn 79.
Kreenkamp, van 245.
Creevelt, van 254.
Creienvenger 231.
Kretschmar, van 38.
Kreijnck (Crayinckj 241.
Croese 187.
Crol (Crull, Krulsj 89.
Crombreeckers 215.
Croock 39.
Krug(k) 87, 88.
Krug(k) von Nidda 87 *), 88.
Krugten, van 63.
Kruithof(f) 253, 255.
Crul 243.
Crull (Crol, Krulsj 89.
Krul1 243.
Crusius 243.
Cruydenier 39.
Kruyt 253.
Kruvthof 81.
Kuffeler, van der Meer van 256.
Cuninghame. 25.
Cup(pius) 235, 239.
Cust 50.
Kuttschriitter (Kut(t)schreuter) (, von) 157, 192, 319*).
Kuijck 229.
Cuyck, van 39, 143, 146, 259, 260, 271, 272.
Cuyck van Mierop, van 281 *), 282.
Kuypers van Walraven 95.
Kuyters (Cuyters, Cuyterj 224.
Kijver 14, 15.

L

Laar, van 't 157.
Ladi 267.
Laer, van 231.
Laer, van de 82.
Laerbecher 87.
Laet, de 214.
Lagewaart 253.
Lambrechts 152.
Lanckom, van 224.
Lang, de 179.
Lange, de 64, 95, 96, 127.
Lange, de (die Lanckj 26-28*).
Lange van Wijngaerden, de 28.
Langenberg, van den 78.

Langeraeck, van 122.
Langerak. , van 42.
Langerbeen 95.
Lan(n)e, de la 222.
Lan(n)e, (Roussereau) de la 320.
Lanschot, van 47, 48.
Lansinck 127, 231.
Lastman 299.
Lathouder, de 344.
Lathouwers 142.
Lautenslager 157, 222.
Lauwyck, van der 246.
Leckerkerk 143.
Lee. van der 96.
Leest 76, 78, 81, 221.
Leest. van 73.
Leeuw, de 32, 72, 73.
Leeuwarden, van 17.
Leeuwen, van 253, 260, 261, 274, 312.
Leeveld (Lefelt, Levelt) 347.
Leiden, van 299.
Leliman 38.
Lennep, van 50, 241.
Leonardis, de 235.
Leppe (Laeppe, Lepp, op de-, van-, de-, inde) 28.
Lespier (re) (l'Espere), de 233, 237.
Lessering 347.
Lette 21. 28.
Leuven, 'van 187.
Leuven, Backer van 187.
Leuwe(n), van 301, 305.
Levelt (Lefelt, Leeveld) 347.
Lewe 103-111, 200-202.
Lewen, von 241.
Leydak 288.
Leydecker 17.
Leijnse 75, 80.
Leyten 222.
Lichtvoet 107.
Lidth (Lith, Lidt, Litth), van 305.
Lidth de Jeude, van 305-313.
Liebergen, van 30.
Liempt, van 150.
Liesker 192.
Ligne, de 110.
Limburg Stirum, van 178.
Linden, van der 22, 68-70, 72-74, 76, 78, 83, 160, 335.
Lindt, van 229.
Lingen, van 229.
Linsen, Rente 46, 52.
Lint, de 68, 69, 70, 71, 72, 73, 76, 81.
Lissebon, van 173.
Livius van Bouricius 178.
Lobé 31, 32 *).
Lochem, van 16.
Locher 347.
Lodensteyn, van 16, 17.
Loeff 147, 253.
Loeffsen 233, 239, 241.
Loenen, van 168, 172.
Lok 76.
Loobee 220.
Loockermans 144.
Loon, van 292.
Looy 253.
Losscher 89.
Lotteren, van 239 .
Louffs 277.
Louryssen 92.
Loverenbere 158.
Lubberts 245.
Luchtenburg, van 221.
Luchtmans 31.
Lueb 231.
Luesse 88.
Lugening 93.
Lugtermans 155.
Lullius 301.
Luloffs 235, 237.
Luneman 147.
Lutgers 52.
Lutsekerk 288.
Luttels 219.
Luyben 146, 149, 150.
Luijken 56 *), 67.
Lyere, van 190.
Lyklema à Nijeholt 315.
Lynden 128.
Lynden, van 128.
Lynden, van ter 288.
Lyskirchen 309.

M

Maandag 22.
Ma(a)ren, van 235.
Maas 89, 148, 343.
Macaré 62.
Made, van der 345.
Maerlant. van 319.
Maes 187.
Mafficiloli (del Castelletto) 158.
Majofski 26.
Maler 26.
Malherbe 158 *).
Mallands 148.
Mallant 150.
Malsen, van 282, 316.
Man, de 159, 221.
Man, Nolthenius de 224.
Mandere, van der 62.
Mandeville, de 239.
Manen, Teunissen van 349.
Mann 217.
Manninga 111.
Marckeloff (Merckloff) 241.
Marcken (Mèr(c)ken), van 11—13 *).
Marienburgh 16, 233.
Marinissen 253.
Maris 68, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 78, 178, 221.
Marissal 210.
Marissinge 108.
Marle, van 241.
Marques 347.
Marsche, van der *) 251.
Martena 137, 139.
Martens 146.
Masen 335.
Massa 235.
Matelief 62.
Mechelen, van 59.
Meckema 137, 138, 140, 163.
Medsen 216.
Mee, van der 44.
Meeghen, van 239.
Meel, van 76, 82.
Meer, van der 259, 265.
Meer van Kuffeler, van der 256.
Meerman *) 250.
Meersche, van der *) 251.
Meerte, van 95.
Meertens 157.
Melvil 29, 127, 128.
Mendes 347.
Menger 237.
Mensenius 243.
Mentincks 171.
Mepsche 241.
Mepsche, de 104, 110, 198, 201, 202.
Mer(c)ken (Marcken), van 11-13 *).
Merckloff (Marckeloff) 241.
Merens 63.
Merlijn 275, 277, 278.
Mersche, van der 215.
Merwede, van de 44.
Mesting(h) 155.
Metelerkamp 340.
Meterman 78.
Metsue 31, 32 *).
Meulen, van der 315, 349.
Meurs 49.
Meurs, van 17, 347.
Meye van Roosendael, van der 44 *).
Meijel, van 217.
Meyer 203, 217, 223.
Meijers 91, 92.
Meyma 104, 105, 108, 110, 111.
Meynen 223, 320.
Michels 215.
Michiels 221.
Middach (Middag(h), van (der) Middaghe, van der Muthage, de Mithage) 254 *).
Middelaar 156, 158.
Middelborgh, van 347.
Miedema 315.
Mierop, van *) 96.
Mierop, van Cuyck van 281 *), 282.
Milar 175, 176.
Mil(l), van 253.
Miller (Muller) 29, 30.
Minkes 191.
Mispelblom Beyer 213.
Moer, van de 147, 149.
Moerman 319.
Moermans 220, 221.
Moesbergen 335.
Mol 12.
Molendijk 127., 158.
Moliaert 147.
Möller (Muller) 85, 87.
Mollinger 223.
Mol(s), de 24.
Mom 282.
Momerts 218.
Moonck 237.
Monicx 282.
Mons 215.
Montarban 255.
Moor, de 48, 62.
Moorrees 217.
Mor(c)kel, van 11, 12.
Moretus 59.
Moringh 237.
Morits 215.
Morren 245.
Motzfeldt 243.
Mouri(c)k, van 71, 73, 74, 76, 81.
Mu(e)rman 160.
Mühlen, zur 204.
Mulder 157.
Mulert 110.
Mulert tot de Leemcule 51.
Muller, Statius 315.
Müller (Möller) 85, 87.
Mulm, van 231.
Mulock Houwer 343.
Munhoven 186.
Munnichuisen, van 239.
Munnick 299.
Miinninghoff 158, 192, 319.
Munster, van 107, 243.
Munster (tot Brandlecht), van 15.
Munter 337.
Musschenbroek, van 31.
Muthage, van der (Middach, Middag(h), van (der) Middaghe, de Mithage) 254 *).
Muyden, van 213, 265.
Mijdigal *) 96.
Mije, van der 44.
Mijle, van der 91.
Mijs 78, 220.

N

Naeldwiick, van 41, 42.
Nagel 145.
Nagell van Plettenberch 198.
Nagels 84.
Nahuijs (, van) 211, 303, 305.
Namen, van 160, 252.
Naret (Koning) 26.
Nassau, van 351.
Nauta 38.
Neck, van 63, 269, 305.
Neck, Caan van 269.
Nederstigt 51.
Nederveen, van 73, 77, 82.
Nehues 175.
Nelemans 75, 80.
Nelissen 215.
Neomagus 319, 320, 348.
Nes, van 22, 23.
Nes, van der Gessen alias van de 220.
Neurath 86, 87.
Nicolaijus 229.
Niel (Nyell), van 39, 312.
Nienhuis (Nijenhuis) 237.
Nieuhoff (Nijhoff) 237, 238.
Nieu(wen)burgh 233, 234.
Nieuwenhuizen, van 70.
Nieuwkerck, van 144.
Nieuwland 73.
Nispen, van 38, 256, 316.
Nisten 216.
Nitzsch (, von) 84, 85 *), 86, 88.
Noë 24.
Noest 117.
Nolthenius de Man 224.
Nonhebel 252.
Noordbeek 203.
Noorth, op ten 239.
Noot, van der 204, 205.
Noot de Gieler, van der 49.
Nooteboom 73, 76, 81.
Nooten 214.
Notelman(nus) 235.
Nott 57.
Nuis 320.
Nuth 13-14.
Nijeholt, Lyklema à 315.
Nijenhuis (Nienhuis) 237.
Nijhoff (Nieuhoff) 237, 238.
Niikerck, van der 246.
Nijsingh 243.

0

Oem 188, 312.
Oem (van Bochoven) 141.
Oem van Wijngaerden 224.
Oerlemans 28
Oetsma 139.
Oever, ten 229.
Oever, van den 118.
Ofkes 203.
Oldenbanning 158.
Oliviersz. (van der Velde) 12, 13.
Olmius 222.
Olverschee 174.
Olij 235.
Ommeren, van 235.
Ompteda 164.
Onderwater 29.
Onias 229.
Oni(n)x 71, 82.
Onna (Unna), van 14, 15.

Onsta 107, 108, 111, 131. 138, 168, 170, 171.
Oord, van 94.
Oostbree 251.
Oosterhuizen (Oesterhuis), van 165. 168.
Oosteringe, van (Oosterling, Oostern. van Oostrum) 295, 296, 306.
Oosterling (van Oosteringe, Oostern, van Oostrum) 295, 296, 306.
Oostern (Oosterling, van Oosteringe, van Oostrum) 295, 296, 306.
Oosterveld 255.
Oostrum, van 63.
Oostrum, van (Oosterling, van Oosteringe, Oostern) 295, 296. 306:'
O(o)yen, yan 255.
Ophuijsen, Engelen van 233.
Oppenoerde 19.
Orjo (de Marchovelette), d' 127
Orsat, d' 320.
Osinga 21.
Osingha, van 200.
Ossinski 281.
Ostenbroek 235.
Oswald 86.
Otten 78.
Otter 127.
Otter, Bruere 128.
Oudeveldt 64.
Oudland 247.
Oudshoorn, van 47.
Outheusden. van 146.
Outhuys 348.
Ouwelant, van den 288, 348.
Ouziel (Ouzeel) 31, 32 *).
Oven, van 219.
Overdijck 214.
Overlack 210.
Oversteegh, van 82.

P

Padbrugge 25.
Padmeer, van 117.
Paets 27.
Paignet (Pa(g)niet)(, de) 190, 252.
Pallandt van Glinthuis, van 38.
Pallandt van Zuthem, van 38.
Palm 296.
Palm., van der 28.
Panser 167.
Pas, van (de(n)) 259, 260, 261, 262, 263, 264, 271, 272, 306.
Pathuis 171.
Pauls 152, 319.
Paul(us) 175, 176, 177, 178, 179, 180.
Pauw 233.
Pauw, van der 22, 23.
Paweel 61.
Peeters 216, 217.
Pelgroms 245.
Pellecaan 94.
Pellecom, van 95.
Pels (, van der) 270, 271.
Pels alias van Antwerpen (, van der) 270, 271.
Perponcher (Sedlnitsky), de 58, 117, 275, 276, 278, 280, 283.
Peters 168, 171, 215, 334.
Peters (van Dellewijnen) 63.
Petri 231.
Peuter, de 221, 222.
Picavé 210.
Piccardt 286.
Pichot 341.
Pieck 288, 350.
Pieman 49.
Piet, van der 350.
Pimpert 231.
Pinckeveer 255.
Pipart (Pypaerts) 345.
Pirot 209.
Plaat, van der 319, 347, 348.
Plaats, van der 157.
Plantin 59.
Plettenberch, Nagell van 198.
Ploeg, van der 343.
Ploos van Amstel 56.
Plouis, du 210.
Plus 23.
Pluvier 235.
Pock 254,
Poedelberch (Poelenburg), van 275.
Poelenburg (Poelenberch), van 275, 277, 278.
Poelgeest, van 40—42, 45.
Polder, van (de) 255.
Pole, van 254.
Polhemius 62.
Poll, te 17.
Poll, ten 14.
Poll, van de 261.
Polman 105, 155.
Polman, van 204.
Pompe van Meerdervoort 304.
Pool 158.
Poole, le 346.
Pos 273.
Post 231, 273.
Pott 44, 231.
Potter (, de) 84.
Potter, de 43 *), 146.
Pottere, de 92.
Potthoek (huis in Antwerpen) 15.
Praet, van 44.
Prediger 87.
Pret, de 59.
Prins 82.
Prott, van 200.
Provilie 72.
Provisie 72, 78.
Provo(o)st 209, 210, 211.
Pui, du 52.
Pullen 145.
Pulles 148.
Punt 69-75, 79.
Putman 116.
Putmans 346.
Putte, Fransen van de 186, 340
Putten, van 122.
Putten, van de 279.
Pijl, van der 77, 82.
Pijll 14.
Pypaerts (Pipart) 345.
Pijpherinc 88.

Q

Quack 159, 222, 223.
Quade van Ravesteyn, die 159, 160.
Quadt zu Wykradt und Isny, von 316.
Quarles van Ufford 68.
Quattermart 309.
Queborn 91.
Queisen 235.
Quellerie, de la (Quevellerius) 64.
Quins 23, 24.

R

Raam 175.
Raamburg 38.
Raaijmakers 147.
Raephorst, van 259.
Ram 117. 239, 349.
Ram, de '147.
Raman 159.
Rambaldo (di Collalto) 186.
Rameaux, de 16.
Rammelman Elsevier 315.
Randwijck, van 219.
Rap 115.
Rappard 345.
Raterinck 243.
Rauws 84.
Ravestein 256.
Ravestevn, (die Quade) van 159, 160.
Rayneval, de 50.
Reaal 210.
Rebreviettes, de 110.
Rechteren-Limpurg, von 316.
Reede, van 268.
Reediik 76, 81.
Rees "63.
Reesema, van 345.
Regneerij 172.
Reichbrotth 319 *).
Reinhartius 231.
Reitz 251.
Remmen 126.
Remmersma 163.
Renesse 92.
Rengers 166, 204, 205, 207.
Rensen, van 89.
Rente Linsen 46, 52.
Repelaer 248.
Reterink 191.
Reuth, van 224.
Ribbers 62.
Ridders 156.
Riebeeck, van 64.
Riedt, van 39.
Riemer, de 27.
Riemsdijk, van 253, 255, 256.
Rienstra 343.
Rifieere 186.
Rimpelaer 84.
Ringia 140.
Rippens 223.
Ripperda 107, 108, 137, 201.
Rits 148.
Ritter zu Grüenstein, von 316.
Robien 182.
Rochemont, de 315.
Rochlingius 229.
Rodrigues 340.
Roelfsema 157, 222.
Roelofs 21, 96.
Rogge 38.
Roeiers 209.
Rolandus 12.
Rol(l)af(f) 71, 73, 74, 75, 76 77, 78, 79, 80, 82.
Romondt, van 315.
Ronck 215.
Sonde, de 39.
Ro(o)bol 112, 113.
Roomer 344.
Roosen 23, 24.
Roosendaal 255, 319, 320, 348.
Roosmale 28.
Roovere, de 55.
Rooy, de 157.
Ropta 137, 140.
Roseboom 49, 50.
Rosecrans 29.
Roskam (Roscam) 144, 221.
Rotappel 83.
Roubos(ch) 82, 94.
Roukens 90, 115.
Rouse 231, 233, 239.
Roussereau de la Lan(n)e 320.
Rouwenius 237.
Royen, van 336.
Royen, Snellius van 28.
Roijer 229.
Ruiter 235.
Rusius 231.
Rusius, Ketwich 229.
Rutten 219.
Ruwiel, Kan anders 29.
Ruysenaers 69.
Ruyter, de 148, 282.
Ruijter (, den) 112, 113.
Ryckaert 128.
Riicken 265.
Rijckhuysen, van 48.
Rijmen 111.
Rijn, van 229.
Rijnevelt, van 117.
Rijnierse 210.
Rynse 223.
Rijnvisch 233, 239.
Ryss, van 245.
Rijswijck, van 63, 141, 142, 218.
Rijweg 191.

S

Saagmans 343.
Saarloos 81.
Saers(s)en (Sairssen) 306, 312.
Saint-Amant (Sintemant), de 302, 303, 305.
Salaris (Saliris, Serraris, Serrarens) 341.
Salders 73, 77, 83.
Salis, de 339, 340.
Salis-Grüsch, de 340.
Salis-Samaden 339.
Salvador 340.
Samaden, Salis- 339.
Sambrinck, van 246.
Sandberg 252.
Sande, van den 38.
Sanders 156.
Sandra 29, 30.
Sandijk 293.
Santheuvel, van den 340.
Santy, de 223.
Sapes van Eisenga 208.
Sartorius 233.
Sasse 54, 340.
Sasse van den Bossche 340.
Sasse van IJsselt, van 339, 340.
Sasse, van 340.
Savornin, de 351.
Schaack 187, 209.
Schaap 128, 223.
Schacht 223, 320.
Schade 340.
Schade van Westrum 340.
Schaep 43, 187, 188.
Schaepkens 218.
Schaetzen (Schaetsen) (,de) 95.
Schaffers 215.
Schaffers (Scheffers) 107, 108, 110.
Schagen *) (Jewel genaamd) 63.
Schagen, van 209. 211. 212, 213.
Schager 117.
Schalen 235.
Scharff 239, 241.
Scharpenzeel, van 334, 335.
Schatter 166.
Scheepmaker 220.
Scheffers (Schaffers) 107, 108, 110.
Schellaert 318.
Schel (le) kens 286.

Schellingen, van 139, 140.
Scheltema (Scheltinga) 139.
Scheltinga 132.
Scheltinga (Scheltema) 139.
Scheltinga, van 340.
Schelven, van 80.
Schenk von Stauffenberg 316.
Scherff 15-16.
Scherff, von 339.
Scherpenzeel, van 53.
Schickeberg 87.
Schickhardus 231.
Schielenberg 87.
Schilli(n)ge 107.
Schilperoort 72, 75, 80,221.
Schirnrnelpenninck 303, 340, 331.
Schimmelpenninck van der Oye 340, 342 *).
Schlosser 168, 173.
Schmid, von 341.
Schmidt (Smitt) 241. 242.
S(ch)mits 233, 234.
Schmitz (Smeets) 218.
Schnabel 200.
Schneider (Snijders) 220.
Schneither 28.
Schneltgen 223.
Scholier 14 *)-16, 57 *).
Scholles 200.
Scholten van Aschat 12.
Schomaker 127.
Schonenborch 166, 172.
Schoonderwoert 254.
Schoonhoudt, van 40—42.
Schoor, van der 146.
Schoorel (Schorell, Schoorl) 22, 23.
Schotborgh 315.
Schouten 77.
Schraink 168.
Schregel, de 345-347.
Schreiber 216.
Schroeder, von 28.
Schrott 347.
Schroyenstein 26.
Schrijver 94.
Schueren, de van der 341.
Schulenburg, von der 95.
Schüler 14.
Schulsen 254.
Schultinge 167, 170.
Schuren, van 192.
Schut 263, 264, 265, 266, 271, 294, 306.
Schutt(e) 237.
Schut(ten) 233, 234.
Schuttenius 231.
Schwartzenberg, thoe 339, 341.
Schwartzenbergh en Hohenlansbergh, thoe 169, 174.
Schijndel, van 146, 148.
Sedlinsko (Sedlnitsky) 279.
Sedlnitzky (von Choltitz) 57-59, 117, 118, 274-285 (283 *)).
Segerman(s) 267, 268, 270, 271, 305.
Seinsheim, de 341
Selder 79.
Sels 239, 241.
Sem 95, 223.
Serlippens 351.
Serraris (Serrarens, Saliris, Salaris) 341.
Setten, van 239.
Sevenster 20, 2 1.
S(e)ijes 299, 300, 304, 306.
Sibeda 139.
Siberg (Syberch) 29, 52.
Siberg (Sijbergh, Zijberch,
Siberg (Sijbergh, Zijberch, Siburch), (, van) 118—120, 341
Sibersma 210.
Siccama 203.
Sichterman 231.
Sickinghe 202, 205.
Sicman 199.
Sidenski (Sedlnitsky) 284.
Siebel 159. 223.
Siebold 63.
Siebold, von 339.
Sieburgh 341.
Sighers ,de 171, 198, 199.
Sillem 128.
Simelis 162.
Similyn(g)s 118, 275, 276.
Singendonck 239. 341.
Sintemant (de Saint Amant) 302, 303, 305.
Sinteren, van 24.
Sixma, van 200.
Skurray 29, 127, 128.
Slagboom 288, 344.
Slevers 346.
Slichtenhorst, van 229.
Sliedrecht, van 74, 75.
Slikboer 72, 75, 80.
Slingelandt, van 12.
Slingelan(d)t, van 39-46, 341.
Slingelandt, van den Tempel genaamd 39, 40, 43.
Slingelandt, van Arkel gezegd 39—4 1.
Sloerrij 256.
Sloet 339.
Slot 144.
Sluiter 239.
Sluiter, van Eyl 49.
Sluijsken 230 *), 233.
Slijpe, van 341.
Smaltzius 166.
Smedingh 203.
Smeets (Schmitz) 218.
S m e t h 2 2 1 .
Smeth, de 82, 126.
Smidt (Smitten), ter 15.
Sminia, van 340.
Smissaert 341.
Smissen. van der 339.
Smith 213.
Smjths 74.
Smits (van Eckart-van Oyen) 341.
Smitt (Schmidt) 241, 242.
Smitten, ter 235.
Smitten (Smidt), ter 15.
Smulling (Smullincx) 118, 275 276. 277. 278. 279, 281. 282. 284; 285.'
Sneep 69, 70, 71, 73, 76, 82.
Snellius van Royen 28.
Snewiins 269.
Sneij, van der 22, 23.
Snoeck 346.
Snoecx 284, 285.
Snijders (Schneider) 220.
Soete, de 49.
Soetens 75, 79, 221.
Soeterik 348.
Sol, van 95.
Solerius 45.
Someren, van *) 63.
Sorchstam (Surchsteyn, Surxdam, Sorchvelt), van 243, 244 245, 246.
Sorchstam (ook genoemd van Sorgstede), van 244.
Sorchvelt (Sorgstam), van 246.
Sorgen, van 75, 144.
Sorgstede, van 243.
Sorgstede, van Sorgstam ook genoemd van 244.
Soutere, de 346.
Spaan, van 299.
Spanjaard 94.
Sparwoude, van 224.
Speelman 111, 112, 115, 341.
Speyart (van Woerden) 188-190, 341.
Spierenburg(h)(, van) 63.
Spierinck (Spiering) 118, 278, 280, 281 *), 282, 284, 285, 318.
Spierinck, von 282.
Spiering (Spierinck) 118, 278, 280, 281 *), 282, 284, 285, 3 18.
Spiering van Aelburg 281.
Spies 348.
Spitholdius 231.
Splinter 88.
Splinter, van 339, 342.
Splinters 267.
Spoelstra 128, 223.
Sprang(h), van 143, 147.
Sprenger 67.
Spijck, van 120.
Staak, van der 149.
Stachouwer 131, 204, 205, 206.
Stael 200.
Stallmann 25 *).
Stammeier 223 *).
Stappen, van der 145.
Starckenborgh, van 315.
Stas 151.
Statius Muller 315.
Staveren, van 233, 246.
Steckman 345.
Steenberch, van 39.
Steenbergen 237.
Steenhuys, van 275, 278.
Steenhuysen, van 44.
Steensel, van 223.
Steensel (gezegd) van der Aa, van 223 *).
Steffens 95.
Stege, ter 229.
Steg(e)man 288, 345.
Stegmans 345.
Stellinck 105.
Sterre, van der 145, 350.
Stevens 148.
Stheman 155.
Stipel (Stypel) 29, 30.
Stirum, van Limburg 178.
Stochius 279.
Sto(c)kmans 24, 188.
Stolk 69.
Stolp 343.
Stomp (Stump) 243.
Stoop 31, 32.
Stoop(e) 256.
Stoopendaal 93, 96.
Stöver 23 1.
Straetman 259.
Straver 252.
Stregen, de 215, 216, 217.
Strengen 217.
Strick van Linschoten 158.
Struuck (Struijck) 233.
Struijck (Struuck) 233.
Struyk 82.
Struyks 149.
Struijs 92.
Strijbosch 63.
Stuel 84.
Stuerman 286.
Stump (Stomp) 243.
Sturman, van 192.
Stuwaers 287.
Stuyvenberg (. van) 349.
Suirichsteyn (Sorgstam), van 245.
Sundert, van 80.
Surchsteyn (Sorchstam), van 245.
Surxdam (Sorgstam), van 245.
Suijlen, van 143.
Suijlen van Nijevelt, van 264
Swaan 293, 348.
Swardt, de 53.
Swart 251.
Swart, de 39, 63, 91.
Sweers 15.
Swetselaar 349.
Swiep, van der 27.
Swinderen, van 233.
Swol, van 63.
Syburgh, van (Sieburgh) 29.
Symons 171.
Sytzama, van 178.
Szamarowsky (Szanarowsky) 279, 281.

T

Tabbers 147.
Tack 45.
Tack, van 28.
Talma 208.
Tamminga 21, 107-111, 200.
Tamson 150.
Tasseel *) 32.
Teding van Berkhout 300.
Teefelen, van 149.
Teeuwen 2 16.
Tegener 15.
Telvoren 229, 23 1.
Tempel (Tympel), van den 39.
Tempel genaamd Siingeland, van den 39, 40, 43.
Tengnegell, Gansneb dictus 233, 235.
Tengoye (ten Goye) 19.
Tervijlen (ter Vile) 231.
Teschemächer 231.
Teteringen, van 91.
Tetroode, van 189.
Teunisen 344.
Teunissen van Manen 349.
Teylingen 42.
Thedema 172.
Thielius 233.
Thiell, van 237.
Thierry de Bye 348.
Tholen 51.
Thom(a)(s) 84, 86.
Thoms, de 84, 86, 87.
Thooft 208.
Thoor, Vernyck van 215.
Thorenvliet, van 224.
Thijssen 48.
Tichlerus 235.
Tideman 345.
Tiggelaar 70, 72, 75, 80.
Tigler Wijbrandi 343.
Tilburg(h), van 71, 81.
Tilemans 31.
Tilius 18.
Tinnegieter 28.
Tirdama 137.
Titselaer 218.
Tjaden 61.
Tja(e)rda (Thyaerde, Tjaerda, Tyarda) 130-133, 136-139, 208.
Tjarda van Star(c)kenborgh (Stachouwer) 130—140 (133 *)), 162-174, 197-208.
Tobias 296.
Toll, van 12.
Tolling 235.
Tonsbergen, van 28.
Tooling (Tueling) 318.
Toorn, ten 237.
Toulon, van 256.
Tour, du 47, 48.
Tromer 213.

Troussard 176.
Tueling (Tooling) 318.
Turck 349.
Tusschede, ten 235.
Tuuk, van der 21.
Tuyll van Serooskerke, van 190.
de Twaalf Apostelen (huis in Deventer) 14—15.
Twent (, van Gele) 12.
Twist, van 287.
Tyrwhitt 127.
Tzalinge 137.

U

Uchgelen, van 241.
Uchteman 173.
Udemans 253.
Udents 39.
Ulgers 203.
Umbgrovius 233, 237.
Unema 167.
Unia, van 164, 168, 207.
Unna (Onna), van 14, 15.
Upkema 172.
Utenhove, van 299.
Utrecht, van 235.
Uylenbroek 349.
Uytwerf 292.

V

Vaillant 187.
Valck 29, 143.
Valk (Valcks) 16.
Valckenier 39.
Valck (esteijn) 29.
Valencijn, van 288.
Valk Bouman, van der 223.
Valkenburg, van 151.
Valkis 253, 256.
Vallaré 30.
Vanneck baron Huntingfield 269.
Varecamp 245.
Varencamp 335.
Varic, van 27.
Vedderman 127.
Veen 64.
Veen, van 143.
Veenendaal, van 348.
Veer 89.
Veer, de 315.
Veermans 80, 83.
Veld, van 't 113.
Velde, (Oliviersz.) van der 12, 13.
Velden, van der 11.
Velters 48.
Ven, van der 223, 224.
Verboom 256.
Vergeel 287.
Vereoes 23.
Verhagen 63.
Verhamme *) 32.
Verhemeldonck 148.
Verheyen 146, 350.
Verheylen 221.
Verhoef 73, 77, 83.
Verhoeve 223.
Verhoeven 150.
Verhoeven (van der Hoeven) 275.
Verhulp 113.
Verkerck 349.
Vermaes 256.
Vermaet 113, 114, 115.
Vermans 71.
Vermunten 78.
Vernyck van Thoor 215.
Verrutius 166.
Verschellen 95.
Verschoor 94.
Verschuer 224.
Versendaal, van 256.
Versluys 69, 70, 72, 75, 79.
Versteeg 252.
Verstegen 24 1.
Versvelt 229.
Verwer 15.
Verzijl 224.
Verzijl (Versijl) 156, 253.
Vessem (Fessem), van 142, 143, 302.
Vessenick (Vissenich) 266, 267.
Vet, de 17.
Vianen, van 121, 122.
Vianen en van den Goye, van 18, 19.
Vignon, Heldewier 315.
Vile, ter (Tervijlen) 231.
Vilhelmsen 49.
Villattes, de 302.
Ville, van de 249.
Vinck 63.
Vink 78, 84.
Vinck, de (van der) 23.
Vis 63.
Visch 27.
Visscher 111.
Visscher, de 30, 31 *), 188.
Vissenich (Vessenick) 266, 267.
Vitringa 128.
Vlaerdingerwout 38.
Vlegel 179.
Vlieger, de 23.
Vlierden, van 141.
Voerns (Voorne) 88, 89.
Vogel 73, 76, 82.
Vogelsanck 214.
Vonck 159.
Voocht, de 241.
Voorbos, van den 91.
Voorhoff 84.
Voorne (Voerns) 88, 89.
Voort, van 32.
Voort; van der 187.
Vorssen (de Vos, Vossen) 127.
Vorsterman 278.
Vos, 29, 141, 223, 231, 252, 320.
Vos, de 173.
Vos, de (Vosse, Vorssen) 127.
Voskuyll 231.
Voss 231.
Voss, Heerma van 343.
Vosse (Vorssen, de Vos) 127.
Vossenburgh 64.
Vrecken, van der 215.
Vreese 104.
Vriendt 344.
Vriens 288.
Vries 157, 174.
Vries, de 11, 251, 287, 288, 344.
Vriezen 73.
Vroesen 64.
Vrolikhart 287.
Vroom, de 209.
Vroom, van 49.
Vroon 17.
Vrijbergen, van 54.
Vrijland 71.
Vrijlinck 229.
Vrylynges (Friling) 162, 163, 167.
Vuystinck (Vuijstingh) 261, 263.
Vijver, van den 349.

W

Waal, van der 113.
Waardenburg 253.
Wachtendorp (Wachtendorff) 241, 242, 243.
Wadde 24.
Waeyen (Weyer), van 96.
Wagenfeld 255.
Wageningen, van 241.
Wal, van der 300.
Walen 11.
Walenburch, van 26—28 (27 *)), 127.
Wal(l), van de 246.
Walle, ter 233.
Walle, van de 224, 349, 350.
Walle, van Drie *) 32.
Walraven 77, 82, 237.
Walraven, Kuypers van 95.
Wambeke, van 350.
Wanra(e)y, van 288, 350.
Wardt (Warth), de (van de(r)) 235, 236, 237.
Warendorp 203.
Warkusch, van 167, 169.
Warmenhuijsen 22.
Warrens 148.
Wassenaar, van 187.
Wassenaer van Wethens 128.
Wassenbergh 81.
Water, van de 31, 32 *).
Waterdrinkers 22.
Wedel, von 155.
Weede, van 116, 117.
Weegen, ter (buitenplaats) 46—52.
Weelant 76, 81.
Weelderen, van 175-187 (185 *)).
Weelderen, Flegel van 176, 177, 180.
Weerts 224.
Wees, van 95.
Wegereef 350.
Weghoff 175, 179, 180, 182, 184, 185.
Weideman 229.
Weldamme, van 32.
Weldijk 256, 350.
Welhoeck, Briell gezegd 63.
Wenge, van der 198, 199, 200, 201, 202.
Werckmans (Wurchmans, Berchmans) 214.
Werff, van der 231.
Werken, van de 160 *).
Werven, van 63.
Wesel, van 11-14, 209.
Wesele, van 11, 12.
Wessel, van 239.
Wesselink 128.
Wessem, van 217.
Westdijk 71.
Westenappel, van 245.
Westenbergh 243.
Westfrisius 39.
Westhovius (Westhoven) 241.
Westreenen, van 286.
Westreenen van Lau(w)erecht, van 252, 286.
Wey, de 221.
Weyer (Waeyen), van 96.
Weyn 128.
Weyner 87.
Wiarda 287.
Wiardi 203.
Wicheringe 108.
Wiekermans 217.
Wiel, van de 141, 145.
Wigboldes (Wigbolts) 106, 107, 108, 109
Wilbrenninck 243.
Wilde, de 26.
Wilhelmius 241.
Willems 28.
Willemsen 149, 215.
Willink 128.
Wilmers 32.
Wilsingen 174.
Wilsoet 346, 347.
Wiltens 211.
Winderlingh 256, 351.
Wingerden (Wijngaerdenj, van 224.
Winkler 128.
Winter, 24, 25 *).
Wintero(o)y, van 190, 191.
Wisman 237.
Wissen, de Kies van 188-190.
Witmeri 31.
Witt, de 44.
Wittensteyn, van 95.
Wittensz 45.
Woelderen, van 67.
Woldorp, van 287.
Wolf, de 146.
Wolff van Brakel 312.
Wolphius 229, 235.
Wolterbeek 12.
Wolters 192.
Worm 239.
Woutmans 288.
Wouw, van 274.
Wulffers 245.
Wullen, van 39.
Wulven, van 269 *), 270 *).
Wundermck 16.
Wupperman 159.
Wurchmans (Werckmans, Berchmans) 214.
Wurmesteyn, van 349.
Wüste 28.
Wijbrandi 343.
Wijbrandi, Blok 343.
Wijbrandi, Tigler 343.
Wijck, van 141, 318.
Wynbergen, van 243, 283.
Wijngaerden (Wingerden), van 224.
Wijngaerden, Oem van 224.
Wijngaerden, de Lange van 28.
Wynia 315.
Wijnoxbergen 7.5.
Wynsen, van 260.
Wijntken 173.
Wijs, de 336.

Y

Ysselsteyn, van 121.
Yxon, van 345.

Z

Zeeus 75, 79.
Zenne, van der 11.
Zevender, van 317, 318 *).
Zuer, des 106.
Zuylen, van 149.
Zwaefken (Zwäfken) 241.
Zwege, ten 243.
Zwichem, Aytta van 126.

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

Februari **195 1.**

Mededelingen aan de Zeden,

BIJEENKOMST GROEP GELDERLAND

Zaterdag 3 Februari 1951 te 14,30 uur in Café-Restaurant Central-National, Vijzelstraat, te Arnhem.

De Heer H. L. Kruimel zal spreken over „De Kwartierstaat".

BIJEENKOMST GENEALOGISCHE SOCIËTEIT ZEIST

Zaterdag 10 Februari 1951 te 14,30 uur in Hôtel Figi te Zeist.

De Heer H. J. van 't Lindenhout zal een voordracht houden over „Het Nederlands regentenpatriciaat in de 17de en 18de eeuw als sociale formatie".

BIJEENKOMST GROEP NOORD-HOLLAND

Woensdag **14 Februari 1951 te 20,— uur in het American-Hôtel te Amsterdam.**

Mr. Y. M. H. Nijgh zal dan een lezing houden over „Genealogie in oorlogstijd: iets over de afstamming der Portugees-Joodse families in Nederland".

BIJEENKOMST GROEP ZUID-HOLLAND

Zaterdag 17 Februari **19.51 te 15,— uur in het Gebouw Fluwelen Burgwal 22, zaal 7, lste étage, te 's-Gravenhage.**

„Uitwisseling van gedachten".

Met het Februarinummer worden tevens verzonden: titel, inhoud en register, behorenden bij 67sten jaargang van het Maandblad.

Naar aanleiding van het feit, dat een tekort, van *f* 2.000,— is begroot, hebben enkele leden vrijwillig hun contributie verdubbeld. Het Bestuur stelt dit op zeer hoge prijs en wekt anderen op dit voorbeeld te volgen.

Bandjes voor het Bijblad 1950.

Per briefkaart kunnen linnen bandjes voor het Bijblad bij den redacteur, G. C. *Helbers, Oosthaven 69,* Gouda, worden besteld. Deze bandjes hebben een crême kleur en zijn voorzien van goudopdruk op rug en plat.

Bij afname van 250 stuks kan de prijs gesteld worden op *f* 1.25 per stuk. Van harte hopen wij, dat de Leden ons niet teleurstellen en zich deze kleine uitgave zullen getroosten om de hun geschonken bijbladen tot een boekje te doen inbinden.

Het eenvoudigste is om *f* 1,25 per giro over te maken aan den *Redacteur* van *het Bijblad,* nr. *30.67.34, Gouda.*

Zolang de voorraad strekt, zijn bij het Bureau van het Genootschap van het ***Bijblad*** te verkrijgen:

a. complete jaargangen, gebonden in linnen stempelband, à *f* 7,50;
b. losse afleveringen à *f* 1.—;
c. (alleen voor leden, die in het jaar 1951 zijn toegetreden) alle vóór 1 Januari 1951 verschenen afleveringen à *f* 4,-, mits met bijbestelling van een lossen stempelband à *f* 1,25, dus tezamen à *f* 5,25.

Tot de leden, die op het behoud van de Bijbladen van jaargang 1950 geen prijs stellen, wordt het vriendelijk verzoek gericht, deze aan het Bureau van het Genootschap te willen doen toekomen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één 1 i d, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

De jaarlijkse contributie voor de gewone leden bedraagt *f* 15,—,

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Ma ar t op postrekening no. 20910 van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres *(Jhr. H. Trip, Floris Grijpstraat 23, 's-Gravenhage).*

Na 1 M aar t zal over de verschuldigde contributie met verhoging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe 1eden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die *van* hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenst te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede *voor* biblioteken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen ene abonnementsprijs van *f* 15,—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den H *oo*fdredacteur van het Maandblad.

Zie voor de **wijze** van betaling hierboven onder: Contribu**tie.**

Bibliotheek en Verzamelingen van **het Genootschap.**

De Verzameling van het **Genootschap,** inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg* 5 te 's-Gravenhage, zijn **voor** de leden toegankelijk **iederen** Maandag van 9½—12 en van 14—17 uur, **iederen** Donderdag van 9½—12 uur, en **iederen** Zaterdag van 14—17 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de **leden** is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de **talrijke** verzamelingen, welke het **Genootschap** ten **dienste** staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de **beantwoording van** elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het. Bureau van het **Genootschap** een bedrag van *f* 2,50 ingewacht, met dien **verstande,** dat inlichtingen op verschillende vragen, in **één** brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht.

Publicatie van stamreeksen, genealogieën etc. in hef Bijblad.

In het Bijblad van het Maandblad kunnen leden van het **Genootschap** op eigen verantwoordelijkheid stamreeksen, geslachtslijsten en kwartierstaten (generatie-gewijs) doen opnemen. Dit bijblad bestaat uit 8, **16,** of meer doorlopend genummerde bladzijden, die na verloop van tijd tot ***een*** handig boekje van Ned. geslachten, tevens voorzien van een naamregister, zullen kunnen worden samengebonden, waarvoor dan een bandje verkrijgbaar wordt gesteld. De kosten voor een bladzijde druks van dit boekje bedragen *f* **6,25.** Aangezien een stamreeks gewoonlijk 2 **à** 3 bladzijden beslaat, is met een **dergelijke** publicatie **een** bedrag van *f* 12,— à *f* 19,— gemoeid. Op deze bedragen komen de drukkosten voor het naamregister en enige administratiekosten. Ook wapens, portretten, enz., kunnen worden afgebeeld, waarvan de **clichés** door den inzender worden bekostigd, en desgewenst door hem kunnen worden behouden. *Overdrukken* kunnen tegen ***zeer*** geringe vergoeding worden verstrekt, ***mits*** deze tegelijkertijd met opgave van **het** aantal worden aangevraagd.

Men gelieve de artikelen te zenden aan den redacteur van het Bijblad. N.B. Het is zeer gewenst Uw bijdragen ***getypt en*** in de ***juiste volgorde*** met de bekende ***afkortingen*** in te zenden. Men bestudere hiervoor de verschenen bladzijden van het Bijblad. **Aanvullingen op de bijdragen worden zeer op prijs gesteld!**

Redacteur Bijblad: G. C. *Helbers, Oosthaven* 69, *Gouda, tel. 2033,* postgironr. 306734.

ADVERTENTIES.

LANDHUIS OF KLEIN KASTEEL TE HUUR RESP. TE KOOP GEVRAAGD IN HET ZUIDEN VAN FRANKRIJK OF **ITALIË,** LIEFST RIVIÈRA.

Bij voorkeur liggend in middelgroot fraai terrein en aan de zee.
Welke eigenaar **of** familie wenst dergelijk bezit aan Nederlands onderdaan voor langere tijd te **verhuren en/of** te verkopen. Betaling in Nederlands crt.

Brieven met volledige inlichtingen zo mogelijk onder overlegging van foto's **en/of** situatie-schetsen onder No. 15 bur. van dit blad, Bleyenburg 5 te 's-Gravenhage

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

Mededelingenblad — April 1951.

BIJEENKOMST GROEP NOORD-HOLLAND

Woensdag 11 April 1951 te 20,— uur in het American-Hôtel te Amsterdam.

De Heer A. van der Mare1 zal spreken over: „Voormalige Westlandse buitenplaatsen en haar bewoners".

BIJEENKOMST GROEP ZUID-HOLLAND

Vrijdag 20 April 1951 te 20,— uur in het Gebouw Fluwelen Burgwal 22 te 's-Gravenhage.

„Bonte avond".

Bij dit nummer wordt medegezonden het Bijblad Ned. Leeuw Jan./April **1951** (blz. 1 t/m 24).

Kwartierstaten (16 kwartieren) zijn wederom verkrijgbaar aan het *Bureau van het* Genootschap, *Blijenburg* 5, te 's-Gravenhage. De prijs bedraagt, in verband met den gestegen papierprijs thans *f* 0,10 per stuk en *f* 0,75 per tien stuks.

Ledenlijsten van 1 Januari 1950 zijn voor *f* 0,25 verkrijgbaar aan het *Bureau van het* Genootschap, *Bleyenburg* 5 te 's-Gravenhage.

Bandjes voor het **Bijblad** 1950.

Per briefkaart kunnen linnen bandjes voor het Bijblad bij den redacteur, G. C. *Helbers, Oosthaven 69, Gouda,* worden besteld. Deze bandjes hebben een crême kleur en zijn voorzien van goudopdruk op rug en plat.

Bij afname van 250 stuks kan de prijs gesteld worden op *f* 1.25 per stuk. Van harte hopen wij, dat de Leden ons niet teleurstellen en zich deze kleine uitgave zullen getroosten om de hun geschonken bijbladen tot een boekje te doen inbinden.

Het eenvoudigste is om *f* 1,25 per giro over te maken aan den *Redacteur van het Bijblad, nr. 30.67.34,* Gouda.

Zolang de voorraad strekt, zijn bij het Bureau van het Genootschap van het Bijblad te verkrijgen:

a. complete jaargangen, gebonden in linnen stempelband, à *f* 7,50;
b. losse afleveringen à *f* 1.—;
c. (alleen voor leden, die in het jaar 1951 zijn toegetreden) alle vóór 1 Januari 1951 verschenen afleveringen à *f* 4,-, mits met bijbestelling van een lossen stempelband à *f* 1,25, dus tezamen à *f* 5,25.

Tot de leden, die op het behoud van de Bijbladen van jaargang 1950 geen prijs stellen, wordt het vriendelijk verzoek gericht, deze aan het Bureau van het Genootschap te willen doen toekomen.

Benoeming van gewone leden,

De gewone leden *van* het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Do jaarlijkse contributie voor de gewone leden bedraagt *f* 15,—, Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op postrekening no. 20910 van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres *(Jhr. H.* Trip, *Floris Grijpstraat 23, 's-Gravenhage).*

Na 1 Maart zal ever dc verschuldigde contributie met verhoging van inningskoaten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het Genootschapsjaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenst te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen ene abonnementsprijs van *f* 15,—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij het Bureau van het Genootschap, Bleyonburg 5 tc 's-Gravenhage.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzameling van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg* 5 te 's-Gravenhage, zijn voor de leden toegankelijk iedcrcn Maandag van 9½—12 en van 74-17 uur, iederen Donderdag van 9½—12 uur, en iederen Zaterdag van 14-17 uur.

AANBOD.

Te koop aangeboden tegen elk aannemelijk bod:

A. A. Vorsterman van Oyen. Stam- en wapenboek van aanzienlijke Nederlandsche familiën, 3 folio delen in originele rode banden in uitstekende staat.

W. Snouckaert van Schauburg e.a. De Nederlandsche ridderorden van 1900-1936, 2 dln. 1936 in prachtbanden, als nieuw.

W. Kroon, Paramartbosfraat 7, 's-Gravenhage.

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

Mededelingenblad — December 1951

BIJEENKOMST GROEP NOORD-HOLLAND

op Woensdag 12 December 1951 te 20,— uur in het American-Hotel te Amsterdam.

De Heer J. B. W. M. van Roosmalen zal dan spreken over: „Anna Oomen, Brabantse voormoeder van Stichtse geslachten".

BIJEENKOMST GROEP ZUID-HOLLAND

op Maandag 17 December 1951 te 20,— uur in het gebouw Fluwelen Burgwal 22 te 's-Gravenhage.

De Heer J. P. de Man zal een voordracht houden over: „De Delftse families Duyst van Voorhout in den Spaansen Tijd".

VERGADERING GENOOTSCHAP DELFIA BATAVORUM

op Vrijdag 14 December 1951 te 20,— uur in het Museum Paul Tetar van Elven, Koornmarkt 67 te Delft.

De Heer J. P. de Man zal spreken over: „Merkwaardige verhoudingen in een Delftse burgemeestersfamilie (Duyst van Voorhout) in den Spaansen Tijd".

Belangstellende leden **van het Kon. Ned. Genootschap voor geslacht- en wapenkunde zijn welkom.**

Maandag 24 **December en Maandag 31 December 1951 zal de Bibliotheek van het Genootschap gesloten zijn.**

Vriezenveense geslachten.

De heer ***H. Jansen, Almeloseweg 31, Vriezenveen,*** beschikt over honderden genealogische gegevens over ***Vriezenveense geslachten.*** Hij is gaarne bereid hierbij geïnteresseerden inlichtingen te verstrekken. Omgekeerd houdt de heer Jansen zich aanbevolen voor mededelingen over geslachten uit Vriezenveen.

Amsterdamse goud- en zilversmeden, etc. vóór 1830.

De ***Heer K. A. Citroen; Kalverstraat 1, Amsterdam-C.,*** zoekt biografische gegevens over ***Amsterdamse goud- en zilversmeden, juweliers, diamantbewerkers en -handelaars, essayeurs, gouddraadtrekkers, galanteriewinkeliers etc., alles vóór 1830,*** speciaal data van geboorte, huwelijk en overlijden. alsmede adressen en namen van ouders en kinderen. **Ook** gegevens betreffende hun loopbaan zijn zeer welkom, zo ook gegevens van dergelijke personen, die niet uit Amsterdam afkomstig zijn, maar daar heen zijn vertrokken. Daartegenover stelt de Heer Citroen gaarne zijn gegevens beschikbaar voor lezers, die Amsterdamse goudsmeden etc. onder hun voorouders tellen en daarover iets willen weten.,

---

VRAAG EN AANBOD.

AANGEBODEN.

Bod gevraagd op: Maandblad „De Nederlandsche Leeuw", jrg. 1884 t/m 1891 gebonden, 1910 t/m 1924 gebonden en 1925 t/m 1951 in afleveringen, totaal 50 jrg.

J. Kok, Vaderlandsch Woordenboek, geïll., 38 delen, gecart.

Genealogisches Handbuch Bürgerl. Familien, jrg. 1 t/m 15 en 18 t/m 34, 32 delen.

G. C. ***E. Köffler, van Alkemadelaan 316, 's-Gravenhage.***